

CILL- Intensive Course Series- 12

AN INTENSIVE COURSE
IN
GUJARATI

USHA NAIR

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
MANASAGANGOTRI, MYSORE – 570 006

CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
INTENSIVE COURSE SERIES NO. 10

General Editor
M.S. THIRUMALAI

Production
H.L.N. BHARATI

No part of this book should be reproduced
in any form without the written permission
from the Publisher.

CIIL Intensive Course Series—10

AN INTENSIVE COURSE IN GUJARATI

USHA NAIR

**CENTRAL INSTITUTE OF INDIAN LANGUAGES
MYSORE-570 006**

An Intensive Course in Gujarati

Usha Nair

First Published: $\frac{\text{July 1991}}{\text{Ashadha 1913}}$

Second Published: $\frac{\text{September 2009}}{\text{Bhadrapada 1932}}$

© Central Institute of Indian Languages, Mysore 1987

Rs. 300-00

Published at the Central Institute of Indian Languages, Manasagangothri, Mysore- 570 006, by Prof. Rajesh Sachdeva, Director in charge, and printed at the CILL Press, Mysore- 570 006, by Mr. S.B. Biswas, Manager.

FOREWORD

The Central Institute of Indian Languages was set up on the 17th July, 1969 with a view to assisting and co-ordinating the development of Indian languages. The Institute was charged with the responsibility of serving as a nucleus to bring together all the research and literary output from the various linguistic streams to a common head and narrowing the gap between basic research and developmental research in the fields of languages and linguistics in India.

The Institute and its five Regional Language Centres are thus engaged in research and teaching, which lead to the publication of a wide ranging variety of materials. Preparation of materials designed for teaching/learning at different levels and suited to specific needs is one of the major areas of interest of the Institute. Basic research relating to the acquisition of language and study of language in its manifold psycho-social relations constitute another broad range of its interest. The publications will include materials produced by the members of the staff of the Central Institute of Indian Languages and its Regional Language Centres and associated scholars from universities and institutions, both Indian and foreign.

The Central Institute of Indian Languages has initiated an Intensive Course Series in major Indian languages to provide suitable and comprehensive material for learning and teaching the language concerned for Indians. In a language teaching situation, the teacher is expected to combine the roles of a psycho-linguist, socio-linguist, linguist, language pedagogue, a creator of materials, a literary critic and a testing and evaluation expert. Most of his competences are naturally reflected in the materials, which simultaneously are graded from simple to complex, known to the unknown and contrived to the natural. This is a very difficult task. After research and experimentation we have come out with more questions than answers at each stage of the material. For example, how basic is basic? What is grading? In what way can linguistic and cultural matter be graded? Is question, with which most learning begins, simpler than statement? How does one move from a purely language based competence to creating literary sensibilities? How does one build into the material conceptual prose? How are lessons to be presented? Should the translated discourse structure be made to look

similar to the original discourse structure? Questions such as these have been answered differently by different teachers and researchers. This search is a continuing phenomenon. Therefore, these materials represent our unfinished education in this area.

The format for the basic course is the result of a consensus arrived at by the lecturers and principals of the five Regional Language Centres of the Institute engaged in the teaching of major Indian languages. This is the product of almost eight years of teaching and research. This format is flexible and has left much scope for individual authors to innovate. If these courses help the desirous to learn and stimulate those interested in applied linguistics, with special reference to the teaching of Indian languages as second/foreign languages, then the Institute would feel rewarded.

I congratulate the teachers, the trainees, the supervisors and the press and publication people who have brought out the publication in a creditable manner.

Debi Prasanna Pattanayak
Director

EDITOR'S NOTE

The Intensive Course Series aims at imparting mainly a proficiency in the listening and speaking skills of the language learnt. The learning materials are presented in the script of the language throughout. In the Intensive Course Books, in languages which do not normally use Devanagari script, several lessons are presented in Devanagari in the beginning of the course books as a prop. The books under this series do not provide the learners with an introduction to the script of the language. However, the traditional alphabetic chart of the concerned language is given at the beginning of the book. In addition, the learners are expected to master the script of the language before they actually use the lessons of the Intensive Course. For this they are advised to use Script Books and Copy Books published by the Central Institute of Indian Languages in its CIIL-KVS Series.

Language teaching, in some sense, is an artificial activity. It requires breaking the global language into, at times, even arbitrary units. The books in this series are no exception to this inevitable consequence of the model followed. This was, however, borne in mind all through to keep the artificial element under control.

Each language learning manual in the Intensive Course Series covers the "basic" structures of that language used for certain identified topics of common interest. Lessons are generally presented in the form of conversations. These lessons are grouped under various units.

The variables for the choice of dialect through which the materials are presented, the methods for the administration of exercises and drills in the class, and other tips for both the teacher and the learner would be found in the Introduction part of this book. It should be emphasized here that the Intensive Course Series is an integral part of the scheme of language teaching of the Regional Language Centres of the Central Institute of Indian Languages. Books in the Intermediate Course Series and the Advanced Course Series are an extension of the books published under the Intensive Course Series.

M. S. Thirumalai

ACKNOWLEDGEMENT

An Intensive Course in Gujarati is prepared for teaching Gujarati to the adult learners as a second/foreign language.

I am highly indebted to Dr. D. P. Pattanayak, Director, Central Institute of Indian Languages, Mysore for his constant encouragement and valuable suggestions for writing this book.

I am also indebted to Dr. M. S. Thirumalai, Professor-cum-Deputy Director, for guiding me in preparing the manuscript in its earlier form and who later on took the pain of editing this book in its typed form and gave several constructive suggestions for finalising the materials.

I am most grateful to Late Dr. Vijaya Chitnis, Principal, Western Regional Language Centre, Pune and Prof. N. G. Kalelkar, well-known linguist, for the stimulating discussions I had with them regarding various pedagogic and linguistic strategies that underline the preparation of this book and for reviewing the book in its manuscript form.

I would like to record my profound thanks to my husband Dr. K. S. Nair, University of Poona, who inspired and encouraged me at every stage of writing and helped me a lot with his valuable comments and criticisms in finalising the form and content of this book.

I specially acknowledge my several batches of students learning Gujarati on whom these materials were tested and who have been responsible for many modifications.

I am also thankful to my colleagues for offering constructive criticism and valuable suggestions at different stages.

I immensely thank Kumari Ranjan C. Surti, Gujarati Typist for typing the manuscripts of this book several times on all occasions of revision and finalisation of the press copy.

Finally I would like to express my thanks to Shri Jitendrabhai Desai, Manager, Shri Sharadbhai Jani, Press Manager and staff of Navajivan Press for excellent printing and the Deputy Director and the staff of the Publication Unit of C.I.I.L., Mysore for co-ordinating printing and publication.

Usha Nair

INTRODUCTION

The Western Regional Language Centre, Pune, is one of the five Regional Language Centres of the Central Institute of Indian Languages, Mysore. This Centre is engaged in imparting training in Gujarati, Marathi and Sindhi to secondary school teachers, with a view to implementing the three language formula and providing more language choice to young secondary school students.

The training period for teaching a second language is of ten months duration. This period, for convenience, has been divided into three stages, namely, basic, intermediate and advanced. The basic stage of 14 week duration has about 450 clock hours of instruction with primary emphasis on the spoken language. During this stage the trainees are expected to learn to read, write, understand, converse and narrate given topics in the language that they are learning. The teaching materials used for the basic stage are mainly, the **Intensive Course** (text-book), the **Phonetic Reader**, the **Script Book**, the semantically classified **Recall Vocabulary** and several other reading and writing materials, specially prepared by experienced linguists-cum-language-teachers at Regional Language Centres.

The Intensive Course in Gujarati consists of instructional material prepared for those secondary school teachers who are being trained in Gujarati at Western Regional Language Centre. However, this book can be profitably used as a text book for teaching Gujarati in any second language teaching course. It can also be used by Gujarati mother tongue teachers as a reference book. The main objectives of the Intensive Course in Gujarati are :

1. The learner should be able to form sentences orally from given patterns and lexical items;
2. the learner should converse with the teacher and with the fellow-learners orally on specified topics under controlled situations;
3. the learner should be able to narrate specified events and topics orally as well as in writing and

4. the learner should be able to express his/her ideas and needs in simple language.

It was in 1970-71 that the first draft of the basic course in Gujarati was prepared. After an year's trial in the classroom and with the encouragement and able guidance of Dr. N. G. Kalelkar the then academic adviser, Western Regional Language Centre, the course was revised during the year 1972. Drills, exercises and grammatical notes were added to the body of the lessons. The teaching material included in this second draft was graded from simple to complex patterns of Gujarati language. The training in programmed learning and in applied linguistics the writer of this book had at the National Centre of Educational Research and Training (N.C.E.R. & T), Delhi and at the Deccan College, Poona respectively, proved to be quite useful in selection, gradation and presentation of the teaching materials. After receiving a format from Central Institute of Indian Languages, Mysore for preparing the basic course, the third and the final draft was prepared under the guidance of Dr. M. S. Thirumali, Professor-cum-Deputy Director, C.I.I.L, Mysore during 1974-76. This draft was tried out successively for three years in the classrooms at W.R.L.C. Based on the experiences, certain modifications were made in the contents of the draft and gradation adopted in order to make it simpler.

The present text-book consists of 12 units, designed to cover a group of related grammatical patterns of a major grammatical structure. These grammatical patterns are further divided into several teaching items. At the end of each unit a review lesson and a test are provided for assessing the progress of the learners. The units are divided into a total of 68 lessons. These lessons consist of five parts, namely body of the lesson, drills, exercises, notes and vocabulary. Each lesson concentrates on one or two teaching items, i.e. one or two structural patterns. These patterns are reinforced in subsequent lessons.

The language variety used in this book is the standard colloquial Gujarati spoken in the area between Ahmedabad and Vadodara in Gujarat State.

Body of the lesson

To reduce the dullness in presenting graded patterns, the body of the lesson is presented in the form of meaningful dialogues, narrations, stories or letters. Free translation in English is provided against each Gujarati sentence to enable easy comprehension of the sentence in particular and the situation in general.

Drills

The carefully graded drills are especially prepared for oral practice through which a learner gets practice to achieve mastery over the basic grammatical patterns of Gujarati. The types of drills included in this book are: repetition drill, substitution drill (simple and multiple), addition drill, build-up-drill (expansion), response (question-answer) drill, and completion drill. These drills are aimed at accurate speedy performance of the learners.

Exercises

The exercises in this book are intimately connected with the patterns introduced in each lesson. They are carefully organised to develop the learning strategies. They also help to find out the learner's understanding of the basic patterns of Gujarati. Instructions to perform exercises are given in Gujarati as well as in English. In the beginning the beginner may not follow these instructions in Gujarati. The teacher in the classroom can use these instructions and utter them in Gujarati to familiarise the students with Gujarati.

Notes

Notes cover grammatical as well as relevant cultural information introduced in the lessons. The grammatical explanations given in the present book are intended to cater to the needs of a teacher to teach a lesson successfully and help the students in understanding the structures. The drills, exercises and notes focus on specific patterns which are introduced in each lesson. In case the grammatical explanation of a particular structure is spread over more than one lesson, the student is guided to refer back for continuity.

Vocabulary

The vocabulary items of each lesson are listed separately according to the order of occurrence in the body of the lesson. This includes only the items that occur for the first time; only the relevant English equivalent is given against each word item. However, the teacher has the liberty of bringing the various uses and shades of meaning of a vocabulary item whenever necessary.

For the convenience of the learner, the Gujarati text and the instructions of the first ten lessons are given in Devanagari transcription as well. This enables the learner to read basic patterns right from the beginning of the course. The Gujarati script is expected to

be taught simultaneously. As the learners acquire mastery over Gujarati script, they are expected to switch over from Devanagari to Gujarati script. The Devanagari transcription helps them to learn the pronunciation.

Language learning is a complex activity. Its success is largely determined by the method, medium, material and the motivation of the learners. Hence the major success of a course depends on the co-ordination between the material producer and the teacher who handles the class. To get the expected results of this book the teachers should take note of the following:

1. The teacher should follow a sequence of four basic steps, namely, **presentation, explanation, repetition** and **transfer** of teaching items. He/She should expose the students to the material in a systematic and consistent manner, taking one step at a time and concentrating as far as possible on one structure at a time.
2. With regard to the teaching method to be adopted, it should be noted that only flexible and many sided procedures and techniques can produce the desired results. Therefore, an integration of many procedures into a method is highly appreciated. In this manner, the teacher's approach should be 'eclectic' and open to all suggestions from different methods. Wherever possible he can take advantage of the contrastive method also, provided he/she has a full mastery over learner's mother tongue.
3. The script should be taught simultaneously with patterns, and Devanagari script may be used for reading until the learner masters the Gujarati script.
4. Before presenting a new lesson, the teacher should prepare the student for understanding the patterns to be introduced by revising the patterns already introduced.
5. The teacher should always discourage the learner from the habit of over-relying on translation for comprehension. Make the learner think in the second language as early as possible. In the classroom make the minimum use of a language other than the language being taught.
6. When new words are introduced special attention should be paid to their correct pronunciation and grammatical category.

7. Teaching of the basic structural principles of the grammar is necessary for the learners. But they need not be compelled to memorise the grammatical rules.
8. If possible the teacher should use audio-visual aids like picture postcards, wall pictures, flannel board and cut outs, tapes and still and talkie films etc.
9. Each lesson has the potential for preparing supplementary materials. Therefore, the teacher may prepare the same as and when necessary taking into consideration the need and the time factor.

Being the first effort of its type in teaching Gujarati as a second language the writer does not claim the present work completely free from drawbacks and hopes for fruitful suggestions to improve the same.

USHA NAIR

ABBREVIATIONS

f./fem. = feminine

m./mas. = masculine

n./neut. = neuter

N. = Noun

P. = Person

Pl. = Plural

Sg. = Singular

V. = Verb

GUJARATI ALPHABET

VOWELS

અ

अ

a

આ

आ

A

ઇ

इ

i

ઈ

ई

I

ઉ

उ

u

ઊ

ऊ

U

એ

ए

e

ૈ

ऐ

E

ઓ

ओ

o

ૌ

औ

O

ૅ

ऐ

ɔi

ૌ

औ

ɔU

અં

अं

ɔm

અઃ

अः

ɔh

CONSONANTS

ક	ખ	ગ	ઘ	ઙ
ક	kh	g	gh	ṅ
ચ	છ	જ	ઝ	ઞ
ચ	ch	j	jh	ṇ
ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ
ટ	ṭh	ḍ	ḍh	ṇ
ત	થ	દ	ધ	ન
ત	th	d	dh	n
પ	ફ	બ	ભ	મ
પ	ph	b	bh	m
ય	ર	લ	વ	સ
ય	r	l	w	s
શ	ષ	હ	ળ	
શ	ṣ	h	ḷ	
ક્ષ	ગ્ન	રુ		
ks	gna	ru		

Combination of Vowels with Consonants.

ક	કા	કિ	કી	કુ	કૂ	કે	કૈ	કો	કૌ	કં	કઃ
ખ	ખા	ખિ	ખી	ખુ	ખૂ	ખે	ખૈ	ખો	ખૌ	ખં	ખઃ
ગ	ગા	ગિ	ગી	ગુ	ગૂ	ગે	ગૈ	ગો	ગૌ	ગં	ગઃ
ઘ	ઘા	ઘિ	ઘી	ઘુ	ઘૂ	ઘે	ઘૈ	ઘો	ઘૌ	ઘં	ઘઃ
ચ	ચા	ચિ	ચી	ચુ	ચૂ	ચે	ચૈ	ચો	ચૌ	ચં	ચઃ
છ	છા	છિ	છી	છુ	છૂ	છે	છૈ	છો	છૌ	છં	છઃ
જ	જા	જિ	જી	જુ	જૂ	જે	જૈ	જો	જૌ	જં	જઃ
ઝ	ઝા	ઝિ	ઝી	ઝુ	ઝૂ	ઝે	ઝૈ	ઝો	ઝૌ	ઝં	ઝઃ
ટ	ટા	ટિ	ટી	ટુ	ટૂ	ટે	ટૈ	ટો	ટૌ	ટં	ટઃ
ઠ	ઠા	ઠિ	ઠી	ઠુ	ઠૂ	ઠે	ઠૈ	ઠો	ઠૌ	ઠં	ઠઃ
ડ	ડા	ડિ	ડી	ડુ	ડૂ	ડે	ડૈ	ડો	ડૌ	ડં	ડઃ
ઢ	ઢા	ઢિ	ઢી	ઢુ	ઢૂ	ઢે	ઢૈ	ઢો	ઢૌ	ઢં	ઢઃ
ણ	ણા	ણિ	ણી	ણુ	ણૂ	ણે	ણૈ	ણો	ણૌ	ણં	ણઃ
ત	તા	તિ	તી	તુ	તૂ	તે	તૈ	તો	તૌ	તં	તઃ
થ	થા	થિ	થી	થુ	થૂ	થે	થૈ	થો	થૌ	થં	થઃ
દ	દા	દિ	દી	દુ	દૂ	દે	દૈ	દો	દૌ	દં	દઃ

व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
न	ना	नि	नी	नु	नू	ने	नै	नो	नौ	नं	नः
प	पा	पि	पी	पु	पू	पे	पै	पो	पौ	पं	पः
इ	इा	इि	इी	इु	इू	इे	इै	इो	इौ	इं	इः
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
म	मा	मि	मी	मु	मू	मे	मै	मो	मौ	मं	मः
य	या	यि	यी	यु	यू	ये	यै	यो	यौ	यं	यः
र	रा	रि	री	रु	रू	रे	रै	रो	रौ	रं	रः
ल	ला	लि	ली	लु	लू	ले	लै	लो	लौ	लं	लः
व	वा	वि	वी	वु	वू	वे	वै	वो	वौ	वं	वः
श	शा	शि	शी	शु	शू	शे	शै	शो	शौ	शं	शः
ष	षा	षि	षी	षु	षू	षे	षै	षो	षौ	षं	षः
स	सा	सि	सी	सु	सू	से	सै	सो	सौ	सं	सः
ह	हा	हि	ही	हु	हू	हे	है	हो	हौ	हं	हः
ण	णा	णि	णी	णु	णू	णे	णै	णो	णौ	णं	णः
क्ष	क्षा	क्षि	क्षी	क्षु	क्षू	क्षे	क्षै	क्षो	क्षौ	क्षं	क्षः
ज्ञ	ज्ञा	ज्ञि	ज्ञी	ज्ञु	ज्ञू	ज्ञे	ज्ञै	ज्ञो	ज्ञौ	ज्ञं	ज्ञः

CONTENTS

UNIT	L E S S O N	GRAMMATICAL FOCUS	Page
I	1	Introduction	૧
	2	Nouns: Consonant and Vowel ending Verb : છે is Demonstrative: આ 'this' Interrogatives : શું 'what' ક્યાં 'where' N + માં : વર્ગમાં (Locative) Sentences : Simple, with subject and verb 'to be' છે	૨૧
	3	Nouns : masculine singular Conjunction : અને 'and' Demonstrative : variable તેણે 'that (neut.)' તેણી 'that (mas.)' Sentence : Simple with connective અને	૩૪
	4	Nouns : masculine and feminine Demonstrative : variable તેણી 'that (fem.)' Emphatic : પણ 'also' Sentence : Simple, with emphatic પણ	૪૫
	5	Nouns : neuter Demonstrative : variable તેણું 'that' Adjective : invariable બન્ને 'both'	૫૮

	6	Review 1 Test 1	૭૧
II	7	Nouns : masculine, feminine, and neuter Interrogative : કેણ 'who'	૮૧
	8	Nouns : Singular and plural Variable forms : એ, ઇ, ઉ ending nouns	૮૮
	9	Nouns : singular and plural Interrogative : Variable કેટલું 'how much' (mas. and fem.) Adjectives : numerals 1 to 20	૧૧૧
	10	Nouns : Neuter : singular and plural Interrogative : variable કેટલા 'how many' (neut.) Adjectives : numerals 21 to 30	૧૩૪
	11	Nouns : Singular and plural Interrogative : શું શું 'what' (pl.) કેટલા 'how many' (neut.) Adjectives : numerals 31 to 40	૧૫૦
	12	Review 2 Test 2	૧૬૮
III	13	Nouns : Masculine singular and plural Interrogative: variable કેણે 'whose' (mas. sg. and pl.) Suffix : Possessive -ને, -ની (mas. sg. and pl.) (Genitive case)	૧૭૬
	14	Nouns : Neuter singular and plural Pronoun : variable pronominal adjective (3rd p.sg.) Demonstrative : invariable તે 'that' Interrogative : variable કેણું 'whose' (neut. sg. and pl.) Adjectives : numerals 41 to 50	૧૮૬

21	Adjectives: variable masculine (simple and oblique) Adverbs : place adverbs Suffix : variable - ୱ (mas.)	୨୪୯
22	Adjectives : feminine variable and invariable qualitative Interrogative : କିଏ (fem.) Suffix : variable - ୱ (fem.)	୨୫୦
23	Degree : comparative କିମ୍ଭାବି Nouns : masculine (sg. and pl., simple and oblique) Interrogative : କିଏ (mas.), invariable କିଏ 'why', variable କିଏ 'what type of' (mas.) Pronoun : variable inclusive pronominal adjective ଆମେ 'our, ours'	୨୫୧
24	Review 4 Test 4	୨୬୧
V	25 Adverb : ନା not ନାହିଁ certainly not, don't Verb : imperatives Tense : present Case suffix : ଆସି 'from that' pronouns : personal (2nd p. sg. and pl.) Interrogative : variable କିଏ 'which one (fem.)' Conjunction : କି for yes-no answer Adjectives : neuter oblique forms Sentences : simple and stylistic for emphatic statements	୨୬୮

	Interrogative: કેટલા and કેટલી (mas. and fem.)	
	Sentences : Conditional એ . . . તે	
32	Verbs : Simple imperatives Tense : present, future (imperatives) Suffix : locative - એ	૩૬૦
33	Verbs : compound V + તું નથી Tense : Present, V + તું Special verb એઈએ 'need, want' Suffix : -તે, -રે, એ Interrogatives : યેની, કેને, કયા, કેમ Relative sentences with એ . . . તે	૩૭૨
34	Verb : variable V + વા (તું) Special verb: શકવું 'can' Tense : future (regular and irregular forms) Relative forms : જે + ને, જેઓ + ને Sentence : Conditional એ . . . તે	૩૮૭
35	Verbs : variable V + તું V + વાતું Tense : future forms with negative નહીં Phrases : idiomatic	૪૦૨
36	Review 6 Test 6	૪૧૫
VII	37 Pronouns: simple and oblique with case suffixes Negatives : ના, નથી, નહીં Verbs : variable V + વાળું (various contexts), auxiliary પડવું Compound verbs : V + i + V Sentences : conditional એ . . . તે Relative એ . . . તે	૪૨૨

- 38 Verbs : Intransitive ૪૩૬
Tense : past (general formation of past tense forms) Adverbial variable form V + ્ as an adjectival form V + ્ (predicative and attributive construction), V + i in various contexts
- 39 Verbs : transitive ૪૪૬
Tense : Past
Suffix : Agentive + ્
- 40 Verbs : V + ્ with different auxiliary verbs ૪૫૮
Different expression for 'price'
Adjectival variable ્
Numeral + ્ + ્
- 41 Review 7 ૪૭૦
Test 7
- VIII 42 Adjectives : Numeral + ્ (variable) ૪૭૭
may be used as adverbs
Forms with -ક, -ય; કાંઈક/કંઈક, કયાંક, કયાંય.
Phrases : Idiomatic
Negative : ના
Verbs in past tense
- 43 Tense : present perfect ૪૮૬
Verbs : compound (transitive and intransitive)
Suffix : - ્
Negative : ના
Sentences : conditional જેવું . . . તેવું (variable)

44	Enquiry for a place Expressions for directions Suffix : Locative - એ and - ને Adjectives : + હું (variable) Sentences : Stylistic variations with interchangeable phrases/words like ચા માટે ~ શું કામ, એ કારણે ~ એટલે, એથી ~ એટલે	૫૦૦
45	Verbs : થવું in different contexts Compound (Intransitive and transitive) Tense : future perfect Pronouns : Simple and oblique	૫૧૨
46	Verbs : V + ડું, V + i, V + V + હશે Sentences : stylistic variations.	૫૨૩
47	Review 8 Test 8	૫૩૩
IX	48 Verbs : V + હું (transitive and intransitive) Tense : Past perfect Negative : ના, નથી	૫૩૬
49	Verbs : Past + different verbs Phrases : idiomatic	૫૫૦
50	Verbs : V + હું, V + i, V + ડું, V + V + છે Tense : Present Progressive (continuous) Adverbs : reduplicated	૫૫૮
51	Verbs : V + i + V + હું, V + હને Tense : Past progressive (continuous) Nouns : derived forms (onomatopoetic words)	૫૬૮
52	Verbs : V + i + V + હશે Tense : Future progressive	૫૭૬

Sentences : two part sentences

Conditional: જ્યારે . . . ત્યારે, જ્યાં . . . ત્યાં

- 53 Review 9 ૫૮૭
Test 9
- X 54 Verbs : V + ું (variable) ૫૯૦
Tense : habitual past
Negative : ન/ના, નહીં
Idiomatic phrases
- 55 Verbs : V + ઈ + V + ું + હું ૫૯૮
Tense : habitual past
- 56 Verbs : V + ું + હો (Probability for ૬૧૦
continuous or recurrent action)
Tense : future imperfective
Negative : નહીં
- 57 Verbs : V + ું (variable) ૬૧૮
Negatives : ના, નહીં
- 58 Verbs : V + V + ન ૬૨૮
Tense : (Conditional) past imperfective
Sentences : unfulfilled conditional sentences
- 59 Review 10 ૬૩૬
Test 10
- XI 60 Verbs : V + આ + થ (Passive forms) ૬૪૧
Suffix : + થી
Negatives : ના ના
Sentences : Passive
- 61 Verbs : Passive + છે/નથી ૬૫૦
Sentences : passive in different contexts

62	Sentence : two part, passive with છે, નથી, નહીં and કરાવું Suffix: થી	૬૫૮
63	Passive with હતું 'was' and future + નહીં Passive construction sentences : Nouns/Pronouns without થી	૬૬૬
64	Passive with ના નથી નહિ Interchangeable forms : એના ~ એનાથી કશું ~ કાંઈ/કંઈ કરાતું નથી, થતું નથી	૬૭૫
65	Review 11 Test 11	૬૮૩
XII	66 Causative No. 1: derivation and vowel changes, usages Sentences : Simple and conditional	૬૮૬
	67 Causative No. 2: Extended causative bases, blending of causative No. 1 and No. 2, with different types of constructions and tenses	૬૯૯
	68 Review 12 Test 12	૭૧૦
Appendix I	Final Test : Part I (objective) 130 marks Part II (subjective) 50 marks	૭૧૬
Appendix II	Numerals	૭૨૩
Appendix III	Word Index	૭૨૬

યુનિટ ૧

UNIT I

યુનિટ ૧

પાઠ ૧

LESSON 1

પાઠ ૧

શિક્ષિકા : નમસ્તે બાઈઓ.

Teacher : Good morning,
brothers.

શિક્ષિકા : નમસ્તે ભાઈઓ.

બાઈ : નમસ્તે બહેન.

All : Good morning,
sister.

બાઈ : નમસ્તે બહેન.

શિક્ષિકા : બેસો. મારું નામ
(શ્રીમતી) ઉષા છે.

Teacher : Sit down. My
name is (Mrs.)
Usha.

શિક્ષિકા : બેસો. મારું નામ
(શ્રીમતી) ઉષા છે.

બાઈ, તમારું નામ
શું છે ?

Brother, what is
your name ?

ભાઈ, તમારું નામ
શું છે ?

સુરેશ : બહેન, મારું નામ
સુરેશ છે.

Suresh : Sister, my name
is Suresh.

સુરેશ : બહેન, મારું નામ સુરેશ
છે.

શિક્ષિકા : તમારું નામ શું છે ?

Teacher : What is your
name ?

શિક્ષિકા : તમારું નામ શું છે ?

બોનેશ્વર : મારું નામ બોનેશ્વર છે.

Bhoneshwar : My name is
Bhoneshwar.

બોનેશ્વર : મારું નામ બોનેશ્વર છે.

શિક્ષિકા	: બહેન, તમારું નામ શું છે ?	Teacher	: Sister, what is your name ?
શિક્ષિકા	: બહેન, તમારું નામ શું છે ?		
ઇરાવતી	: બહેન, મારું નામ ઇરાવતી છે.	Iravati	: Sister, my name is Iravati.
ઇરાવતી	: બહેન, મારું નામ ઇરાવતી છે.		
શિક્ષિકા	: મારી અટક નાચર છે.	Teacher	: My surname is Nair.
શિક્ષિકા	: મારી અટક નાચર છે.		
	: તમારી અટક શી છે ?		What is your surname ?
	: તમારો અટક શી છે ?		
પોસ્તે	: બહેન, મારી અટક પોસ્તે છે.	Poste	: Sister, my surname is Poste.
પોસ્તે	: બહેન, મારી અટક પોસ્તે છે.		
શિક્ષિકા	: હું ગુજરાતી શિક્ષિકા છું.	Teacher	: I am a Gujarati teacher.
શિક્ષિકા	: હું ગુજરાતી શિક્ષિકા છું.		
	: ભાઈ, તમે કોણ છો ?		Brother, what are you ?
	: માઈ, તમે કોણ છો ?		
વિદ્યાર્થી	: હું મરાઠી વિદ્યાર્થી છું.	Student	: I am a Marathi student.
વિદ્યાર્થી	: હું મરાઠી વિદ્યાર્થી છું.		

શિક્ષિકા	: હું ગુજરાતથી આવું છું.	Teacher	: I come from Gujarat.
શિક્ષિકા	: હું ગુજરાતથી આવું છું.		
	: તમે કયાંથી આવો છો?		Where do you come from ?
	: તમે કયાંથી આવો છો ?		
વિદ્યાર્થી	: હું રાજસ્થાનથી આવું છું.	Student	: I come from Rajasthan.
વિદ્યાર્થી	: હું રાજસ્થાનથી આવું છું.		
શિક્ષિકા	: તમે કયાંથી આવો છો ?	Teacher	: Where do you come from ?
શિક્ષિકા	: તમે કયાંથી આવો છો ?		
વિદ્યાર્થી	: હું ઉત્તર પ્રદેશથી આવું છું.	Student	: I come from Uttar Pradesh.
વિદ્યાર્થી	: હું ઉત્તર પ્રદેશથી આવું છું.		
શિક્ષિકા	: હું અત્યારે પૂનામાં છું.	Teacher	: I am in Poona at present.
શિક્ષિકા	: હું અત્યારે પૂનામાં છું.		
	: તમે અત્યારે કયાં છો ?		Where are you at present ?
	: તમે અત્યારે કયાં છો ?		
વિદ્યાર્થિની	: હું અત્યારે પૂનામાં છું.	Female Student	: I am in Poona at present.
વિદ્યાર્થિની	: હું અત્યારે પૂનામાં છું.		

DRILLS

1. Repetition Drill

૧. મારું નામ ઉષા છે.
મારું નામ ઉષા છે.
મારું નામ સુરેશ છે.
મારું નામ સુરેશ છે.
(ભોનેશ્વર, ઇરાવતી...)
(ભોનેશ્વર, ઇરાવતી....)	૨. તમારું નામ પદ્મો છે.
તમારું નામ પદ્મા છે.
તમારું નામ હસમુખ છે.
તમારું નામ હસમુખ છે.
(ગણપત, લીલાવતી....)
(ગણપત, લીલાવતી. . .)
૩. મારી અટક નાયર છે.
મારી અટક નાયર છે.
મારી અટક પોસ્તે છે.
મારી અટક પોસ્તે છે.
(ગિરી, કેતકર....)
(ગિરી, કેતકર. . .)	૪. તમારી અટક દવે છે.
તમારી અટક દવે છે.
તમારી અટક ખન્ના છે.
તમારી અટક ખન્ના છે.
(જોશી, પરદેશી....)
(જોશી, પરદેશી....)
૫. હું શિક્ષક છું.
હું શિક્ષક છું.
હું શિક્ષિકા છું.
હું શિક્ષિકા છું.
(વિદ્યાર્થી, વિદ્યાર્થિની....)
(વિદ્યાર્થી, વિદ્યાર્થિની)	૬. તમે શિક્ષક છો.
તમે શિક્ષક છો.
તમે શિક્ષિકા છો.
તમે શિક્ષિકા છો.
(આચાર્ય, આચાર્યા....)
(આચાર્ય, આચાર્યા....)

૭. હું ગુજરાતી શિક્ષક છું.
હું ગુજરાતી શિક્ષિકા છું.
હું મરાઠી શિક્ષક છું.
હું મરાઠી શિક્ષિકા છું.
(આસામી, રાજસ્થાની....)
(આસામી, રાજસ્થાની....)

૮. હું ગુજરાતથી આવું છું.
હું ગુજરાતથી આવું છું.
હું રાજસ્થાનથી આવું છું.
હું રાજસ્થાનથી આવું છું.
(મહારાષ્ટ્રથી, ઓરિસાથી....)
(મહારાષ્ટ્રથી, ઓરિસાથી....)

૧૧. હું અત્યારે પૂનામાં છું.
હું અત્યારે પૂનામાં છું.
હું અત્યારે મહારાષ્ટ્રમાં છું.
હું અત્યારે મહારાષ્ટ્રમાં છું.
(ઓરિસામાં, પંજાબમાં....)
(ઓરિસામાં, પંજાબમાં....)

૯. તમે ગુજરાતી શિક્ષક છો.
તમે ગુજરાતી શિક્ષિકા છો.
તમે હિન્દી શિક્ષક છો.
તમે હિન્દી શિક્ષિકા છો.
(મરાઠી, પંજાબી....)
(મરાઠી, પંજાબી....)

૧૦. તમે આસામથી આવો છો.
તમે આસામથી આવો છો.
તમે પંજાબથી આવો છો.
તમે પંજાબથી આવો છો.
(ગુજરાતથી, ઉત્તર પ્રદેશથી....)
(ગુજરાતથી, ઉત્તર પ્રદેશથી....)

૧૨. તમે અત્યારે પૂનામાં છો.
તમે અત્યારે પૂનામાં છો.
તમે અત્યારે મહારાષ્ટ્રમાં છો.
તમે અત્યારે મહારાષ્ટ્રમાં છો.
(બંગાળમાં, કેરળમાં....)
(બંગાળમાં, કેરળમાં....)

2. Substitution Drill

૧. મારું નામ ઉપા છે.

મારું નામ ઉપા છે.

(ભોનેશ્વર, સુરેશ, ઇરાવતી....)

(ભોનેશ્વર, સુરેશ, ઇરાવતી)

૨. તમારું નામ લીલાવતી છે.

તમારું નામ લીલાવતી છે.

(હસમુખ, ગણપત....)

(હસમુખ, ગણપત....)

૩. હું શિક્ષક છું.

હું શિક્ષક છું.

(વિદ્યાર્થી, શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થિની....)

(વિદ્યાર્થી, શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થિની....)

૪. તમે શિક્ષક છો.

તમે શિક્ષક છો.

(આચાર્ય, આચાર્ય, વિદ્યાર્થી....)

(આચાર્ય, આચાર્ય, વિદ્યાર્થી....)

૫. હું ગુજરાતી શિક્ષક છું.

હું ગુજરાતી શિક્ષક છું.

(પંજાબી, મરાઠી, હિન્દી....)

(પંજાબી, મરાઠી, હિન્દી....)

૬. તમે ગુજરાતી શિક્ષક છો.

તમે ગુજરાતી શિક્ષક છો.

(ઓરિયા, આસામી, મરાઠી....)

(ઓરિયા, આસામી, મરાઠી....)

૭. હું ગુજરાતથી આવું છું.

હું ગુજરાતથી આવું છું.

(પંજાબથી, રાજસ્થાનથી, ઉત્તર પ્રદેશથી)

(પંજાબથી, રાજસ્થાનથી, ઉત્તર પ્રદેશથી)

૮. તમે રાજસ્થાનથી આવો છો.

તમે રાજસ્થાનથી આવો છો.

(મહારાષ્ટ્રથી, ઓરિસાથી, આસામથી)

(મહારાષ્ટ્રથી, ઓરિસાથી, આસામથી)

3. Response Drill

૧. તમારું નામ શું છે ? (ઉપા)
તમારું નામ શું છે ? (ઉપા)
મારું નામ ઉપા છે.
મારું નામ ઉપા છે.
તમારું નામ શું છે ? (ઇરાવતી)
તમારું નામ શું છે ? (ઇરાવતી)
(ઇરાવતી, ભોનેશ્વર, લીલાવતી)
(ઇરાવતી, ભોનેશ્વર, લીલાવતી)
૩. તમે કેાણ છો ? (ગુજરાતી શિક્ષિકા)
તમે કોણ છો ? (ગુજરાતી શિક્ષિકા)
હું ગુજરાતી શિક્ષિકા છું.
હું ગુજરાતી શિક્ષિકા છું.
તમે કેાણ છો ?
તમે કોણ છો ?
(હિન્દી શિક્ષિકા, મરાઠી શિક્ષિકા)
(હિન્દી શિક્ષિકા, મરાઠો શિક્ષિકા)
પંજાબી શિક્ષિકા, ઓરિયા શિક્ષિકા)
(પંજાબી શિક્ષિકા, ઓરિયા શિક્ષિકા)

૨. તમે કેાણ છો ? (શિક્ષક)
તમે કોણ છો ? (શિક્ષક)
હું શિક્ષક છું.
હું શિક્ષક છું.
તમે કેાણ છો ? (વિદ્યાર્થી)
તમે કોણ છો ? (વિદ્યાર્થી)
(વિદ્યાર્થી, શિક્ષિકા, આચાર્ય)
(વિદ્યાર્થી, શિક્ષિકા, આચાર્ય)
૪. તમારી અટક શી છે ? (નાયર)
તમારી અટક શી છે ? (નાયર)
મારી અટક નાયર છે.
મારી અટક નાયર છે
તમારી અટક શી છે ?
તમારી અટક શી છે ?
(ગિરી, કેતકર, પોસ્તે,
(ગિરી, કેતકર, પોસ્તે
કુલકર્ણી)
કુલકર્ણી)

૫. તમે ક્યાંથી આવો છો ?

(શુજરાતથી)

તમે ક્યાંથી આવો છો ?

(ગુજરાતથી)

હું શુજરાતથી આવું છું.

હું ગુજરાતથી આવું છું.

તમે ક્યાંથી આવો છો ?

તમે ક્યાંથી આવો છો ?

(રાજસ્થાનથી, મહારાષ્ટ્રથી,

આસામથી, ઓરિસાથી)

(રાજસ્થાનથી, મહારાષ્ટ્રથી,

આસામથી, ઓરિસાથી)

Transformation Drill

(દા.ત.) ૧. હું શુજરાતી શિક્ષક છું.

તમે શુજરાતી શિક્ષિકા છો.

દા. ત. હું ગુજરાતી શિક્ષક છું.

તમે ગુજરાતી શિક્ષિકા છો.

હું પંજાબી શિક્ષક છું.

....

હું પંજાબી શિક્ષક છું.

હું ઓરિયા વિદ્યાર્થી છું.

....

હું ઓરિયા વિદ્યાર્થી છું.

હું મરાઠી શિક્ષિકા છું.

....

હું મરાઠી શિક્ષિકા છું.

હા.ત. ર. હું ગુજરાતથી આવું છું.

તમે ગુજરાતથી આવેા છો.

વા.ત. હું ગુજરાતથી આવું છું.

તમે ગુજરાતથી આવો છો.

હું પંજાબથી આવું છું.

....

હું પંજાબથી આવું છું.

હું રાજસ્થાનથી આવું છું.

....

હું રાજસ્થાનથી આવું છું.

હું બંગાળથી આવું છું.

....

હું બંગાળથી આવું છું.

EXERCISES

1. Fill in the gaps.

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

લાલી જગ્યાઓ પૂરો.

૧. મારું નામ (ઉપા) નાયર છે.

મારું નામ (ઉપા) નાયર છે.

૨. મારું હસમુખ છે.

મારું હસમુખ છે.

૩. નામ સુશીલા છે.

..... નામ સુશીલા છે.

૪. તમે ગુજરાતી છો.

તમે ગુજરાતી છો.

૫. તમે પંજાબી

તમે પંજાબી

2. Answer the following questions.

પ્ર. ૨. પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. ભાઈ, તમારું નામ શું છે ?	૪. કેતકરબહેન, હું કોણ છું ?
માઈ, તમારું નામ શું છે ?	કેતકરબહેન, હું કોણ છું ?
૨. બહેન, તમારું નામ શું છે ?	૫. હસમુખભાઈ, તમે કોણ છો ?
બહેન, તમારું નામ શું છે ?	હસમુખભાઈ, તમે કોણ છો ?
૩. સુરેશભાઈ, મારું નામ શું છે ?	૬. બહેન, તમે કોણ છો ?
સુરેશભાઈ, મારું નામ શું છે ?	બહેન, તમે કોણ છો ?

3. Give Gujarati equivalents of the following sentences.

પ્ર. ૩. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

1. My name is Geeta.	4. I come from Bengal.
2. My surname is Joshi.	5. I am in Poona at present.
3. I am a teacher.	

4. Read the following conversation with proper pronunciation.

પ્ર. ૪. આપેલો સંવાદ શુદ્ધ ઉચ્ચારણો સાથે વાંચી બતાવો.

અ. તમારું નામ શું છે ?	What's your name ?
બ. મારું નામ શ્યામ છે.	My name is Shyam.
હું શ્યામ જોશી છું.	I'm Shyam Joshi.
અ. તમારું (પહેલું) નામ શું છે ?	What's your first name ?

બ. મારું પહેલું નામ શ્યામ છે.

My first name is Shyam.

હું વિદ્યાર્થી છું.

I am a student.

અ. તમારું (પહેલું) નામ તમે કઈ રીતે
ઉચ્ચારો/બોલો છો ?

How do you spell your first
name ?

બ. શ્-ય-આ-મ. શ્યામ.

Shi-y-a-m. Shyam.

અ. તમારા મિત્રનું નામ શું છે ?

What's your friend's name ?

બ. તેનું નામ પરિમલ છે.

His name is Parimal.

અ. શું તમે શ્યામના ભાઈ છો ?

Are you Shyam's brother ?

બ. ના, હું નથી.

No, I'm not.

અ. તમારી અટક શું/શી છે ?

What's your surname ?

બ. મારી અટક જોશી છે.

My surname is Joshi.

અ. તમે કેમ છો ?

How do you do ?

બ. તમને મળીને ખૂબ આનંદ થયો.

Very glad to know you.

અ. શ્યામ, તમને મળીને ખૂબ ખુશી
થઈ.

Very pleased to meet you, Shyam.

શું, તમે પરિમલના મિત્ર છો ?

Are you Parimal's friend ?

હા, હું છું.

Yes, I am.

અ. શ્યામ, તું અને પરિમલ જૂના
દોસ્તો - મિત્રો છો ?

Are you and Parimal old
friends, Shyam ?

બ. હા, અમે છીએ.

Yes, we are.

પરિમલ ને હું, બહુ જૂના દોસ્તો
છીએ.

Parimal and I are very old
friends.

અ. હું શિક્ષક છું.

I am a teacher.

તમે કેણુ છો ?

What are you ?

પેલા લોકો શિક્ષકો છે કે વિદ્યાર્થીઓ ? Are those people teachers or students ?

ખ. હું જાણું છું કે તે લોકો કેણુ છે. I know what those people are.
તેઓ વિદ્યાર્થીઓ છે. They are students.

NOTES

This lesson is an introductory lesson only. Hence the grammatical teaching points are avoided and only a simple conversation between the teacher and the learners has been presented.

1. Gujaratis normally greet each other with folded palms using the formal *Namaste*
2. In Gujarati બાઈ ભાઈ 'brother' and બહેન બહેન 'sister' are used as vocative forms for persons of equal status and more or less of speaker's age.
3. In this lesson the teacher uses the plural તમે તમે 'you' as a polite form for students instead of the singular familiar તું તું 'you'. This is for two reasons:
i) the students are adults and ii) while learning a second language it is better to use polite forms (which makes the mother tongue listener more responsive than the use of non-honorific forms).

૪. શું

What? (used for inanimates and non-human beings.)

શું

શી ?

શી ?

કોણ ?

Who? (used for human beings.)

કોણ ?

ક્યાં ?

Where?

ક્યાં ?

-થી

From

-થી

ક્યાંથી ?

From where?

ક્યાંથી ?

For	મારું	તમારું	મારી	તમારી	See unit	4 and 5
	મારું	તમારું	મારી	તમારી		
	હું છું		તમે છો		See unit	5 and 6
	હું છું		તમે છો			

5. દા. ત. is a short form of 'for example'.
દા. ત.

VOCABULARY

પાઠ	(m.)	lesson
પાઠ		
પરિચય	(m.)	introduction
પરિચય		
શિક્ષિકા	(f.)	(female) teacher
શિક્ષિકા		

નમસ્તે		a form of greetings
નમસ્તે		
ભાઈ	(m.)	brother
ભાઈ		
બધાં		all
બધાં		
બહેન	(f.)	sister
બહેન		
બેસે।		sit (pl.)
બેસો		
મારું		my, mine
મારું		
નામ	(n.)	name
નામ		
શ્રીમતી		Mrs.
શ્રીમતી		
ઉષા		Usha (a girl's name)
ઉષા		
છે		is
છે		
તમારું		your, yours (pl.)
તમારું		

શું ?		what
શું ?		
સુરેશ		Suresh (a boy's name)
સુરેશ		
ભોનેશ્વર		Bhoneshwar (a boy's name)
મોનેશ્વર		
ઇરાવતી		Iravati (a girl's name)
ઇરાવતી		
અટક	(f.)	surname
ઝટક		
મારી		my, mine
મારી		
નાયર		Nair (a surname)
નાયર		
પોસ્તે		Poste (a surname)
પોસ્તે		
હું		I
હું		
ગુજરાતી	(f.)	Gujarati (language)
ગુજરાતી		
તમે		you (2nd person pl.)
તમે		

કોણ		who
કોણ		
મરાઠી	(f.)	Marathi (language)
મરાઠી		
ગુજરાત	(m.)	Gujarat (state)
ગુજરાત		
ક્યાં		where
ક્યાં		
-થી		from
-થી		
ક્યાંથી		from where
ક્યાંથી		
આવું છું		I come
આવું છું		
રાજસ્થાન	(m.)	Rajasthan (state)
રાજસ્થાન		
ઉત્તર પ્રદેશ	(m.)	Uttar Pradesh (state)
ઉત્તર પ્રદેશ		
આસામી		Assamese
આસામી		
હિન્દી	(f.)	Hindi (language)
હિન્દી		

ਪੰਜਾਬੀ		Punjabi
ਪੰਜਾਬੀ		
ਰਾਜਸਥਾਨੀ		Rajasthani
ਰਾਜਸਥਾਨੀ		
ਓਰਿਥਾ	(f.)	Oriya (language)
ਓਰਿਥਾ		
ਕੇਰਲਾ	(m.)	Kerala (state)
ਕੇਰਲਾ		
ਭੰਗਾਲ	(m.)	Bengal (state)
ਭੰਗਾਲ		
ਪੰਜਾਬ	(m.)	Punjab (state)
ਪੰਜਾਬ		
ਓਰਿਸਾ	(m.)	Orissa (state)
ਓਰਿਸਾ		
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟ੍ਰ	(m.)	Maharashtra (state)
ਮਹਾਰਾਸ਼ਟ੍ਰ		
ਆਸਾਮ	(m.)	Assam (state)
ਆਸਾਮ		
ਪੂਨਾ	(n.)	Pune (city)
ਪੂਨਾ		
-ਮਾਂ		in
-ਮਾਂ		

अत्थारे		at present, just now
अत्यारे		
पद्मा		Padma (a girl's name)
पद्मा		
हसमुभ		Hasmukh (a boy's name)
हसमुख		
गणपत		Ganpat (a boy's name)
गणपत		
लीलावती		Lilavati (a girl's name)
लीलावती		
गिरी		Giri (a surname)
गिरी		
दवे		Dave (a surname)
दवे		
भन्ना		Khanna (a surname)
खन्ना		
जोशी		Joshi (a surname)
जोशी		
परदेशी		Pardeshi (a surname)
परदेशी		
विद्यार्थी	(m.)	student (male)
विद्यार्थी		

વિદ્યાર્થિની	(f.)	student (female)
વિદ્યાર્થિની		
આચાર્ય	(m.)	Headmaster
આચાર્ય		
આચાર્યા	(f.)	Headmistress
આચાર્યા		
જગ્યા	(f.)	space
ખાલી		empty
ભરી		
પૂરો		fill up (pl.)
પૂરો		
પ્રશ્ન	(m.)	question
પ્રશ્ન		
જવાબ	(m.)	answer
જવાબ		
આપો		give (pl.)
આપો		
વાક્ય	(n.)	sentence
વાક્ય		
-ઓ		plural marker
-ઓ		

- दु

possessive marker

-नुं

करो

do (pl.)

करो

नोध

(f.)

note

नोध

શિક્ષિકા : આજે આપણે વર્ગની વસ્તુઓ નોંધશું. **Teacher :** We will see the classroom objects to-day.

શિક્ષિકા : આજે આપણે વર્ગની વસ્તુઓ જોઈશું.

આ વર્ગ છે.

This is (a) class-room.

આ વર્ગ છે.

આ વર્ગમાં :

In this classroom,

આ વર્ગમાં ;

this is a chair.

આ ખુરશી છે.

આ છુરણી છે.

This is a table.

આ મેજ છે.

આ મેજ છે.

આ પાટિયું છે.

This is a black-board.

આ પાટિયું છે

આ ડસ્ટર છે.

This is a duster.

આ ડસ્ટર છે.

આ ચોક્ક છે.

This is a chalk.

આ ચોક છે.	
આ પેન છે.	This is a pen.
આ પેન છે.	
સુરેશભાઈ, આ શું છે ?	Mr. Suresh, what is this?
સુરેશભાઈ, આ શું છે ?	
સુરેશ : બહેન, આ ખુરશી છે.	Suresh : Madam, this is a chair.
સુરેશ : બહેન, આ લુરશી છે.	
શિક્ષિકા : લાખાનીભાઈ, આ શું છે ?	Teacher : Mr. Lakhani, what is this?
શિક્ષિકા : લાખાનીભાઈ, આ શું છે ?	
લાખાની : બહેન, આ ડસ્ટર છે.	Lakhani : Madam, this is a duster.
લાખાની : બહેન, આ ડસ્ટર છે.	
શિક્ષિકા : વર્ગમાં આ પંખો છે.	Teacher : In this classroom, this is a fan.
વર્ગમાં આ વંચો છે.	
આ ગ્લાસ છે.	This is a glass.
આ ગ્લાસ છે.	
આ ચોપડી છે.	This is a book.
આ ચોપડી છે.	
આ નકશો છે.	This is a map.
આ નકશો છે.	
કેતકરબહેન, (વર્ગમાં) આ શું છે ?	Miss Ketkar, what is this (in the classroom)?
કેતકરબહેન, (વર્ગમાં) આ શું છે ?	

કેતકર	: બહેન, (વર્ગમાં) આ નકશો છે.	Ketkar	: Madam, this is a map (in the class-room).
કેતકર	: વહેન, (વર્ગમાં) આ નકશો છે.		
શિક્ષિકા	: લક્ષકાર, નકશો કયાં છે ?	Teacher	: Laxkar, where is the map?
શિક્ષિકા	: લક્ષકાર, નકશો કયાં છે ?		
લક્ષકાર	: બહેન, નકશો વર્ગમાં છે.	Laxkar	: Madam, the map is in the classroom.
લક્ષકાર	: વહેન, નકશો વર્ગમાં છે.		
શિક્ષિકા	: ગિરીભાઈ, તમે કયાં છો ?	Teacher	: Mr. Giri, where are you?
શિક્ષિકા	: ગિરીભાઈ, તમે કયાં છો ?		
ગિરી	: હું વર્ગમાં છું.	Giri	: I am in the class-room.
ગિરી	: હું વર્ગમાં છું.		

DRILLS

Repetition Drill

૧. આ વર્ગ છે.	૨. વર્ગમાં આ નકશો છે.
આ વર્ગ છે.	વર્ગમાં આ નકશો છે.
આ પુરશી છે.	વર્ગમાં આ ગ્લાસ છે.
આ સુરશી છે.	વર્ગમાં આ ગ્લાસ છે.
(મેજ, પાટિયું, ડસ્ટર)	(ચોપડી, પંખો, ચોક)
(મેજ, પાટિયું, ડસ્ટર)	(ચોપડી, પંખો, ચોક.)
૩. ચોક વર્ગમાં છે.	(ગિરીભાઈ, કેતકરબહેન, ગુજરાતી શિક્ષિકા)
ચોક વર્ગમાં છે.	(ગિરીભાઈ, કેતકરબહેન, ગુજરાતી શિક્ષિકા.)
ચોપડી વર્ગમાં છે.	
ચોપડી વર્ગમાં છે.	

Substitution Drill

૧. આ ખુરશી છે.

આ છુરશી છે.

(મેજ, પાટિયું, પેન, ડસ્તર, નકશો)

(મેજ પાટિયું, પેન, ડસ્તર, નકશો)

૨. પંખો વર્ગમાં છે.

પંખો વર્ગમાં છે.

(ચોપડી, ડસ્તર, ખુરશી, નકશો, પાટિયું)

(ચોપડી, ડસ્તર, છુરશી, નકશો, પાટિયું)

Transformation Drill

૧. (હા. ત.) આ પંખો છે.

આ પંખો છે.

૧. આ પંખો છે.

આ પંખો છે.

૨. આ મેજ છે.

આ મેજ છે.

(નકશો, પાટિયું. . .)

(નકશો, પાટિયું....)

૨. હા. ત. આ વિદ્યાર્થી છે.

આ વિદ્યાર્થી છે.

૧. આ વિદ્યાર્થી છે.

આ વિદ્યાર્થી છે.

૨. આ શિક્ષિકા છે.

આ શું છે ?

આ શું છે ?

....

...

આ કોણ છે ?

આ કોણ છે ?

....

....

આ શિક્ષિકા છે.
(શિક્ષક, વિદ્યાર્થિની)
(શિક્ષક, વિદ્યાર્થિની.....)

૩. ડા. ત. હું શિક્ષિકા છું.
હું શિક્ષિકા છું.

૧. હું શિક્ષિકા છું.
હું શિક્ષિકા છું.

૨. હું વિદ્યાર્થી છું.
હું વિદ્યાર્થી છું.
(વિદ્યાર્થિની, શિક્ષક)
(વિદ્યાર્થિની, શિક્ષક.....)

૪. ડા. ત. શિક્ષક વર્ગમાં છે.
શિક્ષક વર્ગમાં છે.

૧. શિક્ષક વર્ગમાં છે.
શિક્ષક વર્ગમાં છે.

૨. વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.
વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.
(વિદ્યાર્થિની, શિક્ષિકા)
(વિદ્યાર્થિની, શિક્ષિકા)

૫. ડા.ત. સુરેશભાઈ વર્ગમાં છે.
સુરેશભાઈ વર્ગમાં છે.
૧. રમેશભાઈ વર્ગમાં છે.
રમેશભાઈ વર્ગમાં છે.

તમે કેણુ છો ?
તમે કોણ છો ?

....

....

શિક્ષક ક્યાં છે ?
શિક્ષક ક્યાં છે ?

....

....

સુરેશભાઈ ક્યાં છે ?
સુરેશભાઈ ક્યાં છે ?

....

૨. હું વર્ગમાં છું.
 હું વર્ગમાં છું.
 (તમે, ડીસૂઝાબહેન)
 (તમે ડીસૂઝાબહેન.....)

Response Drill

૧. આ શું છે? (વર્ગ)	આ વર્ગ છે.
આ શું છે? (વર્ગ)	આ વર્ગ છે.
આ શું છે? (મેજ)	આ મેજ છે.
આ શું છે? (મેજ)	આ મેજ છે.
વર્ગમાં, આ શું છે? (પાટિયું)	વર્ગમાં આ પાટિયું છે.
વર્ગમાં આ શું છે? (પાટિયું)	વર્ગમાં આ પાટિયું છે.
૨. આ કોણ છે? (શિક્ષિકા)	આ શિક્ષિકા છે.
આ કોણ છે? (શિક્ષિકા)	આ શિક્ષિકા છે.
તમે કોણ છો? (વિદ્યાર્થીની)	હું વિદ્યાર્થીની છું.
તમે કોણ છો? (વિદ્યાર્થીની)	હું વિદ્યાર્થીની છું.
હું કોણ છું? (શિક્ષિકા)	તમે શિક્ષિકા છો.
હું કોણ છું? (શિક્ષિકા)	તમે શિક્ષિકા છો.
૩. ખુરશી ક્યાં છે? (વર્ગમાં)	ખુરશી વર્ગમાં છે.
ખુરશી ક્યાં છે? (વર્ગમાં)	ખુરશી વર્ગમાં છે.
મેજ ક્યાં છે? (વર્ગમાં)	મેજ વર્ગમાં છે.
મેજ ક્યાં છે? (વર્ગમાં)	મેજ વર્ગમાં છે.

તમે કયાં છો ? (વર્ગમાં)

હું વર્ગમાં છું.

તમે ક્યાં છો ? વર્ગમાં.

હું વર્ગમાં છું.

શિક્ષિકા કયાં છે ? (વર્ગમાં)

શિક્ષિકા વર્ગમાં છે.

શિક્ષિકા ક્યાં છે ? (વર્ગમાં)

શિક્ષિકા વર્ગમાં છે.

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

૧. બહેન, આ (પુરશી) છે.

૪. ગિરીભાઈ, તમે

બહેન, આ સુરશી છે.

ગિરીભાઈ, તમે

૨. આ ગુજરાતી છે.

૫. ગુજરાતી..... વર્ગમાં

આ ગુજરાતી છે.

ગુજરાતી.... વર્ગમાં....

૩. પુસ્તક છે

પુસ્તક છે.

પ્ર. ૨. ઉદાહરણને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

2. Answer the questions as shown in the example.

ઉદાહરણને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧. હા.ત. આ શું છે ? (ગુજરાતી વર્ગ)

આ ગુજરાતી વર્ગ છે.

આ શું છે ? (ગુજરાતી વર્ગ)

આ ગુજરાતી વર્ગ છે.

૨. આ શું છે ? (પાટિયું)

આ શું છે ? (પાટિયું)

૩. આ શું છે ? (નકશો)

આ શું છે ? (નકશો)

૪. આ શું છે? (મેજ)
 આ શું છે? (મેજ)
 ૫. આ શું છે? (ગ્લાસ)
 આ શું છે? (ગ્લાસ)

૨. હા.ત. ખુરશી કયાં છે? (વર્ગમાં)
 ખુરશી કયાં છે? (વર્ગમાં)
 ૨. ખુરશી કયાં છે! (વર્ગમાં)
 ખુરશી કયાં છે? (વર્ગમાં.)
 ૩. કેતકરબહેન કયાં છે? (વર્ગમાં)
 કેતકરબહેન કયાં છે? (વર્ગમાં)
 ૪. હું કયાં છું? (વર્ગમાં)
 હું કયાં છું? (વર્ગમાં)
 ૫. તમે કયાં છો? (વર્ગમાં)
 તમે કયાં છો? (વર્ગમાં)

- પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.
 ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

૧. હા.ત. આ ચોપડી છે.
 આ ચોપડી છે.
 ૧. આ ખુરશી છે.
 આ ખુરશી છે.
 ૨. આ પાટિયું છે.
 આ પાટિયું છે.
 ૩. આ ચોક છે.
 આ ચોક છે.

ખુરશી વર્ગમાં છે.
 ખુરશી વર્ગમાં છે.

૩. Change the sentences by following the example given below.

ચોપડી વર્ગમાં છે.
 ચોપડી વર્ગમાં છે.

....

૪. આ શિક્ષિકા છે.
આ શિક્ષિકા છે.				
૫. આ વિદ્યાર્થી છે.
આ વિદ્યાર્થી છે.				
૨. હા.ત સુરેશભાઈ વર્ગમાં છે.				
સુરેશભાઈ વર્ગમાં છે.				
૧. ડીસુઝાબહેન વર્ગમાં છે.
ડોસુઝાબહેન વર્ગમાં છે.				
૨. ઉષાબહેન શિક્ષિકા છે.
ઉષાબહેન શિક્ષિકા છે.				
૩. લાખાનીભાઈ વિદ્યાર્થી છે.
લાખાનીભાઈ વિદ્યાર્થી છે.				
૪. લક્ષ્મીકારભાઈ શિક્ષક છે.
લક્ષ્મીકારભાઈ શિક્ષક છે.				

NOTES

1. In a simple Gujarati sentence the word order is as follows:
Demonstrative (D) Noun (N) Verb (V) (copula)

આ ખુરશી છે.

આ લુરણી છે.

this chair is

In an interrogative sentence the order is:

D Interrogative V

આ શું છે ?

આ શું છે ?
this what is

2. માં માં 'in' is a postposition. It is always suffixed to the noun concerned: વર્ગમાં વર્ગમાં 'in the classroom'. Please note no other noun should be introduced at this stage for practice with માં માં.

3. બેન/બહેન બેન/બહેન 'sister' and બાઈ ભાઈ 'brother' are honorific vocative forms used for female and male respectively. They are normally suffixed to proper nouns.

કેતકરબહેન/બેન સુરેશભાઈ

કેતકરબહેન/બેન સુરેશભાઈ

4. Please note the different patterns with N+માં

૧. વર્ગમાં, આ શું છે ? What is this in the classroom?

વર્ગમાં, આ શું છે ?

૨. વર્ગમાં આ પંખો છે. This is a fan, in the classroom.

વર્ગમાં, આ પંખો છે.

૩. આ પંખો કયાં છે ? Where is this fan?

આ પંખો કયાં છે ?

૪. આ પંખો વર્ગમાં છે. This fan is in the classroom.

આ પંખો વર્ગમાં છે.

5. The same pattern is also used with 'I' and 'you'. These sentences are for practice and the person-number agreement between pronoun and verb 'to be' is not to be discussed in this lesson. It is discussed in detail in Lesson No. 25.

VOCABULARY

સુશીલા		Sushila (a girl's name)
મુશીલા		
વસ્તુ	(f.)	thing
વસ્તુ		
વર્ગ	(m.)	class
વર્ગ		
લક્ષકાર		Laxkar (a surname)
લક્ષકાર		
લાખાની		Lakhani (a surname)
લાખાની		
રાખી		kept
રાખી		
મેજ	(n.)	table
મેજ		
બદલો	(m.)	change, alter (pl.)
બદલો		
પ્રમાણે		according to
પ્રમાણે		
પુસ્તક	(n.)	book
પુસ્તક		
પંખો	(m.)	fan
પંખો		

पेन	(f.)	pen
पेन		
पाटियु	(n.)	blackboard
पाटियु		
नक्शे	(m.)	map
नक्शा		
इस प्रकार तरीके		for example, e.g.
दाखला तरीके		
डीसूजा		D'souza (a surname)
डोसूजा		
डस्टर	(n.)	duster
डस्टर		
लेखेंगे		will see
जोईशु		
बोपडी	(f.)	book
चांपडी		
बोड	(m.)	chalk
बोक		
ग्लास	(m.)	glass
ग्लास		
पुश्ची		chair
पुश्ची		

ઉદાહરણ

example

ઉદાહરણ

આ

this

ના

આપણે

we (inclusive)

આપણે

આજે

today

આજે

ધ્યાનમાં રાખવું

to keep in mind, remember

ધ્યાનમાં રાખવું

યુનિટ ૧
યુનિટ ૧
પાઠ ૩
પાઠ ૩

UNIT 1

LESSON 3

શિક્ષિકા : વર્ગમાં આ પંખો છે.

Teacher : In the classroom,
this is a fan.

શિક્ષિકા : વર્ગમાં આ વંતો છે.

That is a fan.

પેલો પંખો છે.

પેલો વંતો છે.

આ ગ્લાસ છે. પેલો ચોક છે.

This is a glass.
That is a chalk.

આ ગ્લાસ છે. પેલો ચોક છે.

આ શું છે? આ પંખો છે.

What is this? This
is a fan.

આ શું છે? આ વંતો છે.

પેલું શું છે? પેલો નકશો છે.

What is that? That
is a map.

પેલું શું છે? પેલો નકશો છે.

રમા, આ શું છે?

Rama, what is this?

રમા, આ શું છે?

રમા : બહેન, આ પંખો છે.

Rama : Madam, this is a
fan.

રમા : બહેન, આ વંતો છે.

શિક્ષિકા : ચંપાલાલ, પેલું શું છે?

Teacher : Champalal, what
is that?

શિક્ષિકા : ચંપાલાલ, પેલું શું છે?

ચંપાલાલ : બહેન, પેલો નકશો છે.

Champalal : Madam, that is a
map.

ચંપાલાલ : બહેન, પેલો નકશો છે.

શિક્ષિકા : વર્ગમાં, પેલો ગ્લાસ છે.

Teacher : In the classroom,
that is a glass.

શિક્ષિકા : વર્ગમાં, પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો ચોક છે.

That is a chalk.

પેલો ચોક છે.

નિરંજનભાઈ, વર્ગમાં પેલું

શું છે ?

નિરંજનભાઈ, વર્ગમાં પેલું

શું છે ?

Mr. Niranjan, what
is that in the class-
room?

નિરંજન : બહેન, વર્ગમાં, પેલો ગ્લાસ
છે.

Niranjan : Madam, that is a
glass in the class-
room.

નિરંજન : બહેન, વર્ગમાં, પેલો ગ્લાસ છે.

શિક્ષિકા : સુનીતિ, પેલો પંખો ક્યાં છે ?

Teacher : Suniti, where is
that fan?

શિક્ષિકા : સુનીતિ, પેલો પંખો ક્યાં છે ?

સુનીતિ : બહેન, પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

Suniti : Madam, that fan is
in the classroom.

સુનીતિ : બહેન, પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

શિક્ષિકા : પંખો અને ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

Teacher : The fan and the
glass are in the
classroom.

શિક્ષિકા : પંખો અને ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

DRILLS

Repetition Drill

૧. આ પંખો છે. પેલો પંખો છે.

૨. વર્ગમાં પેલો ગ્લાસ છે.

આ પંખો છે. પેલો પંખો છે.

વર્ગમાં પેલો ગ્લાસ છે.

આ નકશો છે. પેલો નકશો છે.

આ નકશો છે. પેલો નકશો છે.

(ચોક, ગ્લાસ....)

(ચોક, ગ્લાસ....)

વર્ગમાં પેલો ચોક છે.

વર્ગમાં પેલો ચોક છે.

(પંખો, નકશો....)

(પંખો, નકશો....)

૩. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

૪. આ પંખો વર્ગમાં છે.

આ પંખો વર્ગમાં છે.

આ ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

આ ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

Substitution Drill

૧. પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

(ચોક, ગ્લાસ, નકશો...)

(ચોક, ગ્લાસ, નકશો...)

૨. વર્ગમાં પેલો ગ્લાસ છે.

વર્ગમાં પેલો ગ્લાસ છે.

(ચોક, નકશો, પંખો...)

(ચોક, નકશો, પંખો....)

૩. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

(નકશો, ચોક, ગ્લાસ...)

(નકશો, ચોક, ગ્લાસ....)

Addition Drill

પેલો:

વર્ગમાં:

પેલો:

પંખો છે. (પેલો પંખો છે.)

પંખો છે. (પેલો પંખો છે.)

પેલો નકશો છે. (વર્ગમાં પેલો નકશો છે.)

પેલો નકશો છે. (વર્ગમાં પેલો નકશો છે.)

નકશો છે.

નકશો છે.

બ્લાસ છે.

ગ્લાસ છે.

ચોક છે.

ચોક છે.

પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

પેલો બ્લાસ છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો ચોક છે.

પેલો ચોક છે.

Build-up Drill

પંખો છે.

પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

વર્ગમાં પેલો પંખો છે.

વર્ગમાં પેલો પંખો છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં પેલો પંખો છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં પેલો પંખો છે.

(બ્લાસ, ચોક....)

(ગ્લાસ, ચોક....)

નકશો છે.

નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

વર્ગમાં પેલો નકશો છે.

વર્ગમાં પેલો નકશો છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં પેલો નકશો છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં પેલો નકશો છે.

Transformation Drill

૧. ઇ. ત. પેલો પંખો છે. પેલું શું છે?

વા.ત. પેલો પંખો છે. પેલું શું છે?

૨. ઇ.ત. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પેલો પંખો ક્યાં છે?

પેલો પંખો વર્ગમાં છે. પેલો પંખો

ક્યાં છે?

પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

પેલો ચોક છે.

પેલો ચોક છે.

પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

પેલો નકશો વર્ગમાં છે.

પેલો નકશો વર્ગમાં છે.

પેલો ચોક વર્ગમાં છે.

પેલો ચોક વર્ગમાં છે.

Response Drill

પેલું શું છે? (પંખો)

પેલો પંખો છે.

પેલું શું છે? (પંખો)

પેલો પંખો છે.

પેલું શું છે? (નકશો)

...

પેલું શું છે? (નકશો)

પેલો નકશો ક્યાં છે? (વર્ગમાં)

....

પેલો નકશો ક્યાં છે? (વર્ગમાં)

વર્ગમાં, પેલું શું છે? (ગ્લાસ)

....

વર્ગમાં, પેલું શું છે? (ગ્લાસ)

પેલો ગ્લાસ ક્યાં છે? (વર્ગમાં)

...

પેલો ગ્લાસ ક્યાં છે? (વર્ગમાં)

Completion Drill

આ ગ્લાસ છે અને પેલો ગ્લાસ છે. આ નકશો છે અને

આ ગ્લાસ છે અને પેલો ગ્લાસ છે. આ વર્ગ છે અને

આ પંખો છે અને આ વર્ગ છે અને

આ પંખો છે અને આ ચોક છે અને

આ નકશો છે અને આ ચોક છે અને

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.
જાલી જગ્યાઓ પૂરો.

૧. પેલો ... વર્ગમાં છે.
પેલો વર્ગમાં છે.

૨. ... પંખો વર્ગમાં છે.
.... પંખો વર્ગમાં છે.

૩. ... વર્ગમાં છે.
.... વર્ગમાં છે.

1. Fill in the gaps.

૪. પેલો છે.
પેલો છે.

૫. ... નકશે ... છે.
.... નકશે છે.

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ લઈ
કુલ આઠ વાક્યો બનાવો.

2. Make eight sentences taking
one word from each column
as in the example.

દરેક જાનામાંથી એક એક શબ્દ લઈ
કુલ આઠ વાક્યો બનાવો

	ગ્લાસ		
	મલાસ		
પેલો	નકશે	વર્ગમાં	છે.
પેલો	નકશે	વર્ગમાં	છે.
આ	ચોક		
આ	ચોક		
	પંખો		
	પંખો		

હા.ત. પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

વા.ત. પેલો ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

આ ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

આ ગ્લાસ વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૩. પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧. પેલું શું છે? (ચોક)

પેલું શું છે? (ચોક)

૨. વર્ગમાં, પેલું શું છે? (પંખો)

વર્ગમાં, પેલું શું છે? (પંખો)

૩. વર્ગમાં, આ શું છે? (નકશો)

વર્ગમાં, આ શું છે? (નકશો)

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

૧. હા.ત. આ પંખો છે. પેલો પંખો છે.

વા.ત. આ પંખો છે. પેલો પંખો છે.

૧. આ નકશો છે.

આ નકશો છે.

૨. આ નકશો વર્ગમાં છે.

આ નકશો વર્ગમાં છે.

૩. આ પંખો વર્ગમાં છે.

આ પંખો વર્ગમાં છે.

૩. Answer the questions.

૪. ગ્લાસ કયાં છે? (વર્ગમાં)

ગ્લાસ કયાં છે? (વર્ગમાં)

૫. પેલો પંખો કયાં છે? (વર્ગમાં)

પેલો પંખો કયાં છે? (વર્ગમાં)

૪. Change the sentences as shown in the example.

૪. આ વર્ગ છે.

આ વર્ગ છે.

૫. આ ચોક વર્ગમાં છે.

આ ચોક વર્ગમાં છે.

૨. હા.ત. પેલો પંખો છે.

વા.ત. પેલો પંખો છે.

૧. પેલો નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

૨. પેલો વર્ગ છે.

પેલો વર્ગ છે.

૩. પેલો ચોક છે.

પેલો ચોક છે.

પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

૪. પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

૫. પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો 'પેલો' શબ્દ સાથે
વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

આપેલા શબ્દોનો 'પેલો' શબ્દ સાથે
વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

૧. પંખો, નકશો, ગ્લાસ, ચોક, વર્ગ
પંખો, નકશો, ગ્લાસ, ચોક, વર્ગ

૨. દરવાજો 'door'

દરવાજો

છોકરો 'boy'

છોકરો

ધોડો 'horse'

ધોડો

કાગળ, 'paper'
કાગળ, માણસ 'man'

કાગળ 'paper'

કાગળ

માણસ 'man'

માણસ

સિંહ 'lion'

સિંહ

NOTES

૧. પેલો પેલો 'that' is masculine singular form and hence agrees with the masculine singular nouns only. In Gujarati, the

variable forms (varying according to the gender and number of the nouns which they qualify) reflect its three gender-system. In this lesson only the masculine singular form has been introduced. The feminine and the neuter forms are introduced in lessons 4 and 5. Note that the form meaning 'that' becomes neutral when used in interrogative information seeking sentences. For example:

પેલો ચોક છે.

(પેલો ચોક છે)

That is a chalk.

પેલું શું છે ?

(પેલું શું છે ?)

What is that?

2. In exercise No. 5 a few masculine nouns are given for extra practice, only to be used with 'That is a ...' pattern. These words can be used for 'This is a ...' pattern also.
3. અને અને 'and'. It joins two words or two sentences.

ખુરશી અને પંખો વર્ગમાં છે.

The chair and the fan are in the classroom.

સુરશી અને પંખો વર્ગમાં છે.

In the completion drill, exercises are given for joining two sentences.

આ ગ્લાસ અને પેલો ગ્લાસ છે.

This is a glass and that is a glass.

આ ગ્લાસ છે અને પેલો ગ્લાસ છે.

Note that while giving practice, especially of joining two words, the trainees should not use a common demonstrative for both the nouns till the plural forms are introduced.

VOCABULARY

સિહ	(m.)	lion
સિહ		
સાથે		with
સાથે		
સુનીતિ		Suniti (a girl's name)
સુનીતિ		
શબ્દ	(m.)	word
શબ્દ		
લઈ		taking, having taken
લઈ		
રમા		Rama (a girl's name)
રમા		
માણસ	(m.)	man
માણસ		
પ્રયોગ	(m.)	experiment
પ્રયોગ		
પેલું		that (neut.)
પેલું		
પેલો		that (mas.)
પેલો		
નિરંજન		Niranjan (a boy's name)
નિરંજન		

દરવાજો	(m.)	door
દરવાજો		
દરેક		every, each
દરેક		
છોકરો	(m.)	boy
છોકરો		
ચંપાલાલ		Champalal (a boy's name)
ચંપાલાલ		
ઘોડો	(m.)	horse
ઘોડો		
ખાનું	(n.)	drawer
ખાનું		
- માંથી		from (inside)
- માંથી		
કાગળ	(m.)	paper
કાગળ		
કુલ		total
કુલ		
એક		one
એક		
અને		and
અને		
આઠ		eight
આઠ		

યુનિટ	૧
યુનિટ	૧
પાઠ	૪
પાઠ	૪

UNIT I

LESSON 4

શિક્ષિકા : જુઓ, આ શું છે ?

Teacher : Look, what is this?

શિક્ષિકા : જુઓ, આ શું છે ?

આ ગ્લાસ છે.

This is a glass.

આ ગ્લાસ છે.

What is that?

પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

That also is a glass.

પેલો પણ ગ્લાસ છે.

પેલો પણ ગ્લાસ છે.

Now listen further.

હવે આગળ સાંભળો.

હવે આગળ સાંભળો.

That is a chair.

પેલી ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

That is a book.

પેલી ચોપડી છે.

પેલી ચોપડી છે.

That is a pen.

પેલી પેન છે.

પેલી પેન છે.

That is a pencil.

પેલી પેન્સિલ છે.

પેલી પેન્સિલ છે.

પેલું શું છે ?

What is that?

પેલું શું છે ?

પેલી ખુરશી છે.

That is a chair.

પેલો ચુરશી છે.

ગીતા, પેલું શું છે ?

Geeta, what is that?

ગીતા, પેલું શું છે ?

ગીતા : બહેન, પેલી પેન છે.

Geeta : Madam, that is a pen.

ગીતા : બહેન, પેલી પેન છે.

શિક્ષિકા : સુરેશ, પેલું શું છે ?

Teacher : Suresh, what is that?

શિક્ષિકા : સુરેશ, પેલું શું છે ?

સુરેશ : બહેન, પેલી ખુરશી છે.

Suresh : Madam, that is a chair.

સુરેશ : બહેન, પેલી ચુરશી છે.

શિક્ષિકા : આ પર્સ વર્ગમાં છે.

Teacher : This purse is in the classroom.

શિક્ષિકા : આ પર્સ વર્ગમાં છે.

પેલી નોટબુક છે.

That is a notebook.

પેલો નોટબુક છે.

પરેશ, વર્ગમાં, પેલું શું છે ?

Paresh, what is that in the classroom?

પરેશ, વર્ગમાં, પેલું શું છે ?

પરેશ : બહેન, વર્ગમાં પેલી પર્સ છે.

Paresh : Madam, that is a purse in the classroom.

પરેશ : બહેન, વર્ગમાં પેલી પર્સ છે.

શિક્ષિકા : અને પેલું શું છે ?

Teacher : And what is that?

શિક્ષિકા : અને પેલું શું છે ?

પરેશ : બહેન, પેલી નોટબુક છે.

Paresh : Madam, that is a notebook.

પરેશ : બહેન, પેલી નોટબુક છે.

શિક્ષિકા : રમા, પેલું શું છે ?

Teacher : Rama, what is that?

શિક્ષિકા : રમા, પેલું શું છે ?

રમા : બહેન, પેલો પંખો છે.

Rama : Madam, that is a fan?

રમા : બહેન, પેલો પંખો છે.

શિક્ષિકા : અને પેલું શું છે ?

Teacher : And what is that?

શિક્ષિકા : અને પેલું શું છે ?

રમા : પેલી ખુરશી છે.

Rama : That is a chair.

રમા : પેલી ખુરશી છે.

શિક્ષિકા : ગીતા, ખુરશી અને પંખો ક્યાં છે ?

Teacher : Geeta, where are the chair and the fan ?

શિક્ષિકા : ગીતા, ખુરશી અને પંખો ક્યાં છે ?

ગીતા : બહેન, ખુરશી અને પંખો વર્ગમાં છે.

Geeta : Madam, the chair and the fan are in the classroom.

ગીતા : બહેન, ખુરશી અને પંખો વર્ગમાં છે.

DRILLS

Repetition Drill

આ ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

આ ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

આ પેન છે.

પેલી પેન છે.

આ પેન છે.

પેલી પેન છે.

(પર્સ, ચોપડી, પેન્સિલ....)

(પર્સ, ચોપડી, પેન્સિલ....)

Substitution Drill

૧. પેલી નોટબુક છે.

૨. પેલી નોટબુક છે.

પેલી નોટબુક છે.

પેલી નોટબુક છે.

(ચોપડી, પર્સ, પેન, ખુરશી)

(પંખો, પેન, નકશો, પેન્સિલ)

(ચોપડી, પર્સ, પેન, ખુરશી)

(પંખો, પેન, નકશો, પેન્સિલ)

Addition Drill

પેલી :

પેલો :

પેલી :

પેલો :

ખુરશી છે.

પંખો છે.

ખુરશી છે.

પંખો છે.

પેન છે.

નકશો છે.

પેન છે.

નકશો છે.

(પર્સ, પેન્સિલ, નોટબુક)

(દરવાજો, કાગળ, ઘોડો)

(પર્સ, પેન્સિલ, નોટબુક)

(દરવાજો, કાગળ, ઘોડો)

Build-up Drill

ખુરશી છે. (પેલી)

પેન છે (પેલી)

ખુરશી છે. (પેલી)

પેન છે (પેલી)

પેલી ખુરશી છે. (વર્ગમાં)
 પેલો ટુરશી છે. (વર્ગમાં)
 વર્ગમાં પેલી ખુરશી છે. (ગુજરાતી)
 વર્ગમાં પેલી ટુરશી છે. (ગુજરાતી)
 ગુજરાતી વર્ગમાં પેલી ખુરશી છે.
 ગુજરાતી વર્ગમાં પેલી ટુરશી છે.
 (ચોપડી છે, પંખો છે, નકશો છે)
 (ચોપડો છે, પંખો છે, નકશો છે)

પેલી પેન છે. (વર્ગમાં)
 પેલી પેન છે. (વર્ગમાં)
 વર્ગમાં પેલી પેન છે. (ગુજરાતી)
 વર્ગમાં પેલી પેન છે. (ગુજરાતી)
 ગુજરાતી વર્ગમાં પેલી પેન છે.
 ગુજરાતી વર્ગમાં પેલી પેન છે.

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. પેલી ખુરશી છે.

પેલી ટુરશી છે.

પેલું શું છે.

પેલું શું છે ?

૧. પેલી નોટબુક છે.

પેલી નોટબુક છે.

....

૨. પેલી ચોપડી છે.

પેલી ચોપડી છે.

....

૩. પેલી દરવાજો છે.

પેલી દરવાજો છે.

....

૪. પેલી પંખો છે.

પેલી પંખો છે.

....

(પર્સ, પેન્સિલ, કાગળ, ગ્લાસ)

(પર્સ, પેન્સિલ, કાગળ, ગ્લાસ) .

૨. ફા.ત. પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

૧. પેલી નોટબુક વર્ગમાં છે.

પેલી નોટબુક વર્ગમાં છે.

૨. પેલી પંખો વર્ગમાં છે.

પેલી પંખો વર્ગમાં છે.

(પર્સ, કાગળ, પેન, નકશો....)

(પર્સ, કાગળ, પેન, નકશો....)

પેલી ખુરશી ક્યાં છે ?

પેલી ખુરશી ક્યાં છે ?

....

....

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (ખુરશી)

પેલું શું છે ? (ખુરશી)

પેલી ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

૨. પેલું શું છે ? (ચોપડી)

પેલું શું છે ? (ચોપડી)

....

૩. અને પેલું શું છે ? (નકશો)

અને પેલું શું છે ? (નકશો)

....

૪. પેલી નકશો ક્યાં છે ? (વર્ગમાં)

પેલી નકશો ક્યાં છે ? (વર્ગમાં)

....

૫. અને (પેલી) પંખો ક્યાં છે ?

(વર્ગમાં)

....

અને (પેલી) પંખો ક્યાં છે ?

(વર્ગમાં)

૬. ખુરશી અને પંખો ક્યાં છે ?

(પણ વર્ગમાં)

....

ખુરશી અને પંખો ક્યાં છે ?

(પણ વર્ગમાં....)

Completion Drill

આ ચોપડી છે અને પેલી પણ
ચોપડી છે.

આ નકશો છે અને... ..

આ ચોપડી છે અને પેલાં પણ
ચોપડી છે.

આ નકશો છે અને... ..

આ પર્સ છે અને... ..

(ખુરશી, ગ્લાસ, કાગળ, પેન...)

આ પર્સ છે અને... ..

(ખુરશી, ગ્લાસ, કાગળ, પેન)

આ પંખો છે અને... ..

આ પંખો છે અને... ..

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

આલો જમ્યાઓ પૂરો.

૧. પેલી..... છે.

પેલી છે.

૨. પર્સ છે.

.... પર્સ છે.

૩. વર્ગમાં છે.

.... વર્ગમાં છે.

૪. વર્ગમાં છે.

વર્ગમાં છે.

૫. ખુરશી ... વર્ગમાં છે.

ખુરશી વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૨. નીચેના દરેક ખાનામાંથી એક એક
શબ્દ લઈ આઠ વાક્યો બનાવો.
નીચેના દરેક ખાનામાંથી એક એક
શબ્દ લઈ આઠ વાક્યો બનાવો.

2. Make eight sentences by
taking one word from each
column.

પેલો	પંખો		
	પંક્તો		
	ખુશી		
	લુપ્તો		
પેલો	પેન		
	પેન		
	કાગળ		
	કાગળ	વર્ગમાં	છે.
પેલો	પેન્સિલ	વર્ગમાં	છે.
	પેન્સિલ		
	નકશો		
	નકશો		
	ગ્લાસ		
	ગ્લાસ		
	પર્સ		
	પર્સ		

હા. ત. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

હા. ત. પેલો પંક્તો વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૩. પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧. પેલું શું છે? (ખુરશી)
પેલું શું છે? (ખુરશી)
૨. પેલું શું છે? (પંખો)
પેલું શું છે? (પંખો)
૩. પેલું શું છે? (કાગળ)
પેલું શું છે? (કાગળ)

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

દા.ત. આ પંખો વર્ગમાં છે.

આ પંખો વર્ગમાં છે.

૧. આ નકશો વર્ગમાં છે.

આ નકશો વર્ગમાં છે.

૨. આ ખુરશી વર્ગમાં છે.

આ ખુરશી વર્ગમાં છે.

૩. આ ગુજરાતી ચોપડી છે.

આ ગુજરાતી ચોપડી છે.

પ્ર. ૫. કૌંસમાં આપેલા શબ્દમાંથી યોગ્ય

શબ્દ લઈ ખાલી જગ્યા ભરો.

કૌંસમાં આપેલા શબ્દમાંથી યોગ્ય
શબ્દ લઈ ખાલી જગ્યા ભરો.

(પેલો, પેલી)

(વેલો, વેલી)

૩. Answer the questions.

૪. પેલું શું છે? (પર્સ)

પેલું શું છે? (પર્સ)

૫. પેલી પર્સ કયાં છે? (વર્ગમાં)

પેલી પર્સ કયાં છે? (વર્ગમાં)

૪. Change the sentences as shown in the example.

૪. આ ગુજરાતી છોકરો છે.

આ ગુજરાતી છોકરો છે.

૫. આ ગ્લાસ અને આ પર્સ છે.

આ ગ્લાસ અને આ પર્સ છે.

પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

વેલો વંશો વર્ગમાં છે.

૫. Select the correct word from the bracket and fill in the gaps.

૬૧. ત. (પેલી ...) ખુરશી છે.

(પેલી) છુરશી છે.

૧. પેન છે.

.... પેન છે.

૨. કાગળ છે.

.... કાગળ છે.

૩. નકશેા વર્ગમાં છે.

.... નકશેો વર્ગમાં છે.

૪. ગીતા છે.

.... ગીતા છે.

૫. પર્સ છે અને ગ્લાસ છે.

.... પર્સ છે, અને ગ્લાસ છે.

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

6. Use the words in your sentences.

આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

૧. ચોપડી,	ખુરશી,	પેન,	પેન્સિલ,	નોટબુક
ચોપડી,	છુરશી,	પેન,	પેન્સિલ,	નોટબુક
પંખો,	નકશેા,	ગ્લાસ,	કાગળ	વર્ગ
પંક્ષો,	નકશેો,	ગ્લાસ,	કાગળ,	વર્ગ
૨. છોકરી	'girl'	બેાડી	'mare'	
છોકરી		બોરી		
સ્ત્રી	'woman'	સિંહણ	'lioness'	
સ્ત્રી		સિંહન		
દીવાલ	'wall'	બત્તી	'light'	
દીવાલ		બત્તી		

NOTES

1. The feminine form પેલી પેલી of પેલો પેલો 'that', is introduced in this lesson with feminine nouns. Note that while the masculine sg. form ends in -o, the feminine sg. form ends in -i.

પેલો પંખો છે.

'That is a fan.'

પેલી વંસો છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

'That is a glass.'

પેલી ખુરશી છે.

'That is a chair.'

પેલી લુરશી છે.

પેલી પેન છે.

'That is a pen.'

પેલી પેન છે.

2. For such sentences, the question form remains the same as with masculine nouns.

પેલું શું છે ?

'What is that?'

પેલું શું છે ?

પેલો પંખો છે.

'That is a fan.'

પેલી વંસો છે.

પેલી ખુરશી છે.

'That is a chair.'

પેલી લુરશી છે.

3. In drills as well as in exercises both, masculine and feminine words are given for giving more practice.

4. As in Lesson 3, a few additional feminine words are also given in the exercises for practice.

VOCABULARY

આગળ		previously
આગળ		
કોંસ (કંસ)		bracket
કોંસ (કંસ)		
ગીતા		Geeta (a girl's name)
ગીતા		
થોડી	(f.)	mare
ઘાંઢી		
છોકરી	(f.)	girl
છોકરી		
જુઓ		see, look (pl.)
જુઓ		
દીવાલ	(f.)	wall
દીવાલ		
નોટબુક	(f.)	notebook
નોટબુક		
નીચે		below
નીચે		
પણ		but, yet
પણ		

તેલી		that (fem. sg.)
પેલી		
પર્સ	(f.)	purse
પર્સ		
પેન્સિલ	(f.)	pencil
પેન્સિલ		
ખતી	(f.)	light
બત્તી		
સિંહણ	(f.)	lioness
સિંહણ		
સ્ત્રી.	(f.)	woman
સ્ત્રી.		
હવે		now
હવે		

યુનિટ ૧

યુનિટ

પાઠ ૫

પાઠ

UNIT 1

LESSON 5

શિક્ષિકા : પેલો પંખો અને પેલી ખુરશી છે. **Teacher** : That is a fan and that is a chair.

શિક્ષિકા : પેલો પંખો અને પેલી સ્વરણી છે.

પેલું પાટિયું છે.

That is a black-board.

પેલું પાટિયું છે.

પેલું ડસ્ટર છે.

That is a duster.

પેલું ડસ્ટર છે.

પેલું મેજ છે.

That is a table.

પેલું મેજ છે.

પેલું પુસ્તક છે.

That is a book.

પેલું પુસ્તક છે.

શિક્ષિકા : રમેશ, પેલું શું છે ?

Teacher : Ramesh, what is that?

રમેશ, પેલું શું છે ?

રમેશ : બહેન, પેલું પાટિયું છે.

Ramesh : Madam, that is a blackboard.

રમેશ : બહેન, પેલું પાટિયું છે.

શિક્ષિકા : સરલા પેલું શું છે ?

Teacher : Sarala, what is that?

શિક્ષિકા : સરલા, પેલું શું છે ?

સરલા : બહેન, પેલું પુસ્તક છે.

Sarala : Madam, that is a book.

સરલા : બહેન, પેલું પુસ્તક છે.

શિક્ષિકા : પેલું પાટિયું અને પેલું મેજ છે. **Teacher** : That is a black-board and that is a table.

શિક્ષિકા : પેલું પાટિયું અને પેલું મેજ છે.
પાટિયું અને મેજ બંને વર્ગમાં છે.
પાટિયું અને મેજ બંને વર્ગમાં છે.
ગીતા, પાટિયું અને મેજ ક્યાં છે ?
ગીતા, પાટિયું અને મેજ ક્યાં છે ?

Both the black-board and the table are in the classroom.

Geeta, where are the blackboard and the table?

ગીતા : બહેન, પાટિયું અને મેજ બંને વર્ગમાં છે. **Geeta** : Madam, both the blackboard and the table are in the classroom.

ગીતા : બહેન, પાટિયું અને મેજ બંને વર્ગમાં છે.

DRILLS

Repetition Drill

૧. આ પાટિયું છે. પેલું પાટિયું છે.
આ પાટિયું છે. પેલું પાટિયું છે.
આ મેજ છે. પેલું મેજ છે.
આ મેજ છે. પેલું મેજ છે.
(ડસ્ટર, પુસ્તક.....)
(ડસ્ટર, પુસ્તક.....) | ૨. પેલું શું છે ? પેલું પાટિયું છે.
પેલું શું છે ? પેલું પાટિયું છે.
પેલું શું છે ? પેલું મેજ છે.
પેલું શું છે ? પેલું મેજ છે.
(ડસ્ટર, પુસ્તક....)
(ડસ્ટર, પુસ્તક.....) |
|---|--|

Substitution Drill

૧. પેલું પાટિયું છે.
પેલું પાટિયું છે.
પેલું પુસ્તક છે.
પેલું પુસ્તક છે. | ૨. પેલું પાટિયું છે.
પેલું પાટિયું છે.
પેલી ખુરશી છે.
પેલી ખુરશી છે. |
|---|---|

(પુસ્તક, મેજ, ડસ્ક....)

(પુસ્તક, મેજ, ડસ્ક....)

૩. પેહું પાટિયું છે.

પેલું પાટિયું છે.

પેલો પંખો છે.

પેલો પંજો છે.

(પંખો, ગ્લાસ, પુસ્તક...)

(પંજો, ગ્લાસ, પુસ્તક....)

(ખુશી, મેજ, પેન....)

(ખુશી, મેજ, પેન....)

૪. પેહું પાટિયું છે.

પેલું પાટિયું છે.

પેલી પેન્સિલ છે.

પેલી પેન્સિલ છે.

(પેન્સિલ, નકશો, ડસ્ક...)

(પેન્સિલ, નકશો, ડસ્ક....)

Addition Drill

૧. પેહું :

પેલું :

પાટિયું છે.

પાટિયું છે.

પુસ્તક છે.

પુસ્તક છે.

મેજ છે.

મેજ છે.

૨. પેલી :

પેલી :

ખુશી છે.

ખુશી છે.

પેન છે.

પેન છે.

પેન્સિલ છે.

પેન્સિલ છે.

૩. પેલો :

પેલો :

પંખો છે.

પંજો છે.

ગ્લાસ છે.

ગ્લાસ છે.

૪. વર્ગમાં :

વર્ગમાં :

પેલો પંખો છે.

પેલો પંજો છે.

પેલી ખુશી છે.

પેલી ખુશી છે.

ચોક છે.

ચોક છે.

પેલું પાટિયું છે.

પેલું પાટિયું છે.

Transformation Drill

૧. દા.ત. પેલું પાટિયું છે.

દા. ત. પેલું પાટિયું છે.

પેલું મેજ છે.

પેલું મેજ છે.

૧. પેલું મેજ છે.

પેલું મેજ છે.

પેલું પુસ્તક છે.

પેલું પુસ્તક છે.

૨. પેલું પાટિયું છે.

પેલું પાટિયું છે.

પેલી ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

૩. પેલો નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

પેલું પુસ્તક છે.

પેલું પુસ્તક છે.

(ગ્લાસ, મેજ, પંખો - બારી,

ડસ્ટર - ચોક....)

(ગ્લાસ, મેજ, પંખો - બારી,

ડસ્ટર - ચોક....)

પેલું પાટિયું અને પેલું મેજ છે.

પેલું પાટિયું અને પેલું મેજ છે.

૨. દા. ત. પાટિયું વર્ગમાં છે.

દા. ત. પાટિયું વર્ગમાં છે

મેજ વર્ગમાં છે.

મેજ વર્ગમાં છે.

૧. ડસ્ટર વર્ગમાં છે.

ડસ્ટર વર્ગમાં છે.

ચોક વર્ગમાં છે.

ચોક વર્ગમાં છે.

૨. ખુરશી વર્ગમાં છે.

ખુરશી વર્ગમાં છે.

પંખો વર્ગમાં છે.

પંખો વર્ગમાં છે.

૩. પુસ્તક વર્ગમાં છે.

પુસ્તક વર્ગમાં છે.

નોટબુક વર્ગમાં છે.

નોટબુક વર્ગમાં છે.

(મેજ - ખુરશી, પંખો - પાટિયું,

પેન - ચોક)

(મેજ - ખુરશી, પંખો - પાટિયું,

પેન - ચોક.....)

૩. દા.ત. પેલું પાટિયું છે.

દા. ત. પેલું પાટિયું છે.

૧. પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

પાટિયું અને મેજ, બંને વર્ગમાં છે.

પાટિયું અને મેજ, બંને વર્ગમાં છે.

પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

૨. પેલી પેન છે.

પેલી પેન છે.

૩. પેલું પુસ્તક છે.

પેલું પુસ્તક છે.

(પુસ્તક, મેજ, ચોપડી, ચોક
....)

(પુસ્તક, મેજ, ચોપડી ચોક
....)

૪. ડા.ત. પેલું પાટિયું વર્ગમાં છે.

દા.ત. પેલું પાટિયું વર્ગમાં છે.

૧. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

૨. પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

(ગ્લાસ, પેન્સિલ, નકશો,
પુસ્તક ...)

(ગ્લાસ, પેન્સિલ, નકશો,
પુસ્તક.....)

પેલું પાટિયું કયાં છે ?

પેલું પાટિયું કયાં છે ?

Response Drill

પેલું શું છે ? (મેજ)

પેલું મેજ છે.

પેલું શું છે ? (મેજ)

પેલું મેજ છે.

પેલું શું છે ? (પુસ્તક)

પેલું શું છે ? (પુસ્તક)

પેલું પુસ્તક કયાં છે ? (વર્ગમાં)

પેલું પુસ્તક કયાં છે ? (વર્ગમાં)

વર્ગમાં પેલું શું છે ? (પુસ્તક)
 વર્ગમાં, પેલું શું છે ? (પુસ્તક)
 પેલું શું છે ? (પંખો)
 પેલું શું છે ? (પંખો)
 પુસ્તક અને પંખો કયાં છે ?
 (વર્ગમાં)
 પુસ્તક અને પંખો કયાં છે ?
 (વર્ગમાં)
 મેજ અને ખુરશી, બંને કયાં છે ?
 (વર્ગમાં)
 મેજ અને ખુરશી, બંને કયાં છે ?
 (વર્ગમાં)

Completion Drill

૧. આ પાટિયું છે અને પેલું પાટિયું છે.
આ પાટિયું છે અને પેલું પાટિયું છે.	૪. આ પુસ્તક છે અને
આ પુસ્તક છે અને
મેજ, ચોક, પેન, વર્ગ, નોટબુક)
૨. આ પંખો છે અને
આ પંખો છે અને	(મેજ, ચોક, પેન, વર્ગ, નોટબુક)
૩. આ ખુરશી છે અને
આ ખુરશી છે અને	

Addition Drill

૧. વર્ગમાં છે.	(બંને)
વર્ગમાં છે.	(બંને)
બંને વર્ગમાં છે.	(પાટિયું અને મેજ)
બંને વર્ગમાં છે.	(પાટિયું અને મેજ)

પાટિયું અને મેજ, બંને વર્ગમાં છે.

પાટિયું અને મેજ, બંને વર્ગમાં છે.

૨. વર્ગમાં છે.

(શુજરાતી)

વર્ગમાં છે.

(ગુજરાતી)

શુજરાતી વર્ગમાં છે.

(પાટિયું)

ગુજરાતી વર્ગમાં છે.

(પાટિયું)

પાટિયું શુજરાતી વર્ગમાં છે.

(પેહું)

પાટિયું ગુજરાતી વર્ગમાં છે.

(પેલું)

પેહું પાટિયું શુજરાતી વર્ગમાં છે.

પેલું પાટિયું ગુજરાતી વર્ગમાં છે.

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા ભરો.

1. Fill in the gaps.

લાલી જગ્યા મરો.

૧. પાટિયું વર્ગમાં છે.

૪. મેજ ક્યાં છે ?

.... પાટિયું વર્ગમાં છે.

.... મેજ ક્યાં છે ?

૨. નકશો વર્ગમાં છે.

૫. કાગળ છે ?

.... નકશો વર્ગમાં છે.

.... કાગળ છે ?

૩. પેહી વર્ગમાં છે.

પેલી વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ
લઈ, વાક્ય બનાવો.

દરેક જાનામાંથી એક એક શબ્દ
લઈ, વાક્ય બનાવો.

2. Frame 7 sentences from
the table given below as
in the example.

પેલો	ડસ્ટર	શુજરાતી વર્ગમાં છે. ગુજરાતી વર્ગમાં છે.
પેલો	ડસ્ટર	
પેલી	પેન	
પેલી	પેન	
પેલું	કાગળ	
પેલું	કાગળ	
પેલું	પર્સ	
પેલું	પર્સ	
	મેજ	
	મેજ	
	પેન્સિલ	
	પેન્સિલ	
	ગ્લાસ	
	ગ્લાસ	

જા.ત. પેલો કાગળ શુજરાતી વર્ગમાં છે.

જા.ત. પેલો કાગળ ગુજરાતી વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૩. કૌંસમાંના યોગ્ય શબ્દ ઉપર
ટીકાનું નિશાન કરો.

કૌંસમાંના યોગ્ય શબ્દ ઉપર
ટીકાનું નિશાન કરો.

3 Tick the correct form from
those given in the brackets.

૧. વર્ગમાં (પેલો/પેલી/પેલું) શું છે ?

વર્ગમાં (પેલો / પેલી / પેલું) શું છે ?

૩. (પેલી/પેલું/પેલો) ઘોડો ક્યાં છે ?

(પેલી / પેલું / પેલો) ઘોડો ક્યાં છે ?

૪. વર્ગમાં (પેલું/પેલી/પેલો) પર્સ છે.

વર્ગમાં (પેલું / પેલી / પેલો) પર્સ છે.

૨. (પેલી/પેલો/પેલું) પંખો ક્યાં છે ?

(પેલી / પેલો / પેલું) પંખો ક્યાં છે ?

૫. (પેલું/પેલો/પેલી) કાગળ અને

(પેલો/પેલું/પેલી) મેજ છે.

(પેલું / પેલો / પેલી) કાગળ અને

(પેલો / પેલું / પેલી) મેજ છે.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને ઉદાહરણ પ્રમાણે બદલો.

આપેલાં વાક્યોને ઉદાહરણ પ્રમાણે
બદલો.

હા.ત. આ મેજ વર્ગમાં છે.

વા.ત. આ મેજ વર્ગમાં છે.

૧. આ ગુજરાતી વર્ગ છે.

આ ગુજરાતી વર્ગ છે.

૨. આ ગુજરાતી ચોપડી છે.

આ ગુજરાતી ચોપડી છે.

૩. આ ગુજરાતી નકશો વર્ગમાં છે.

આ ગુજરાતી નકશો વર્ગમાં છે.

૪. આ પેન છે અને આ મેજ છે.

આ પેન છે અને આ મેજ છે.

૫. આ કાગળ અને આ પર્સ
વર્ગમાં છે.

આ કાગળ અને આ પર્સ વર્ગમાં છે.

4. Change the sentences following the example.

પેલું મેજ વર્ગમાં છે.

પેલું મેજ વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૫. પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૧. પેહું શું છે? (મેજ)

પેલું શું છે? (મેજ)

૨. વર્ગમાં, પેહું શું છે? (પુસ્તક)

વર્ગમાં પેલું શું છે? (પુસ્તક)

૩. પેહું શું છે? (કાગળ)

પેલું શું છે? (કાગળ)

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં

‘પેહું’ના રૂપો સાથે ઉપયોગ કરો.

આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં ‘પેલું’-

નાં રૂપો સાથે ઉપયોગ કરો.

5. Answer the questions.

૪. વર્ગમાં પેહું શું છે? (પેન)

વર્ગમાં પેલું શું છે? (પેન)

૫. પેહું શું છે? (પેન્સિલ)

પેલું શું છે? (પેન્સિલ)

6. Use the words and make sentences with different forms of પેહું.

૧.	દરવાજો,	પંખો,	નકશો,	કાગળ,	પાટિયું,	ડસ્ટર
	દરવાજો,	પંખો,	નકશો,	કાગળ	પાટિયું,	ડસ્ટર
	મેજ,	પુસ્તક,	ખુરશી,	ચોપડી,	પેન,	પર્સ
	મેજ,	પુસ્તક,	ખુરશી,	ચોપડી,	પેન,	પર્સ
૨.	ભાઈ,	માણસ,	ઝી,	છોકરો,	છોકરી,	બહેન
	ભાઈ,	માણસ,	સ્ત્રી,	છોકરો,	છોકરી,	બહેન
	ઘોડો,	ઘોડી,	સિંહ,	સિંહણ		
	ઘોડો,	ઘોડી,	સિંહ,	સિંહણ		
૩.	ઘોડું	Pony	છોકરું	child		
	ઘોડું		છોકરું			

NOTES

1. As we saw in the last three lessons, પેહું પેલું 'that' is a variable form and agrees with the gender of the noun concerned. It takes -o, -i or -ũ to reflect masculine, feminine or neuter gender, respectively.

૪. પેહો કાગળ That paper (mas.)

૫. પેલો કાગલ
પેલી પેન That pen (fem.)

પેલી પેન
પેહું મેજ That table (neut.)

પેલું મેજ

2. To use the three forms correctly, a person must know the gender of each Gujarati noun. At the same time it should be noted that when this form is used in a question, it is used only in neuter singular.

પેહું શું છે ? What is that?

પેલું શું છે ?

પેહો પંખો છે. That is a fan.

પેલો પંખો છે.

પેલી બારી છે. That is a window.

પેલી બારી છે.

પેહું મેજ છે. That is a table.

પેલું મેજ છે.

3. Till now this form is used only with 'what' and 'where'. In the following lessons it will be used with 'who' and plural nouns as well.

VOCABULARY

સરલા		Sarala (a girl's name)
સરલા		
રમેશ		Ramesh (a boy's name)
રમેશ		
બાગ	(m.)	garden
બાગ		
બંને		both
બંને		
ના		no
ના		
નિશાન	(n.)	mark
નિશાન		
નેથે		saw
જોયો		
છોકરું	(n.)	child
છોકરું		
ઘર	(n.)	house, home
ઘર		
ઘોડું	(n.)	pony
ઘોડું		

ગીતા મારું નામ શું છે ?

Geeta, what is my name ?

ગીતા મારું નામ શું છે ?

બહેન, તમારું નામ ઉષા છે.

Sister, your name is Usha.

બહેન, તમારું નામ ઉષા છે.

મારી અટક શી છે ?

What is my surname?

મારી અટક શી છે ?

તમારી અટક નાયર છે.

Your surname is Nair.

તમારી અટક નાયર છે.

હું કોણ છું ?

Who / what am I?

હું કોણ છું ?

તમે શિક્ષિકા છો ?

You are a teacher.

તમે શિક્ષિકા છો.

હું અત્યારે ક્યાં છું ?

Where am I at present?

હું અત્યારે ક્યાં છું ?

તમે અત્યારે ઘરમાં છો.

You are in the house at present.

તમે અત્યારે ઘરમાં છો.

આ શું છે ?

What is this?

આ શું છે ?

આ પંખો છે.

This is a fan.

જા પંખો છે.

ઘરમાં પેહું શું છે?

What is that in the house?

ઘરમાં પેલું શું છે?

ઘરમાં પેલો પંખો છે.

That is a fan in the house.

ઘરમાં પેલો વંલો છે.

પેલી ખુરશી છે.

That is a chair.

પેલી જુરશી છે.

પેહું મેજ છે.

That is a table.

પેલું મેજ છે.

પંખો અને મેજ બન્ને ઘરમાં છે.

The fan and the table, both are in the house.

પંખો અને મેજ બંને ઘરમાં છે.

TEST 1

પ્ર. ૧. આપેલા શબ્દોનું ગુજરાતી લખો.

1. Write Gujarati equivalents of the following words.

આપેલા શબ્દોનું ગુજરાતી લખો.

દા. ત.

English

અંગ્રેજી

અંગ્રેજી

Gujarati

ગુજરાતી

ગુજરાતી

Horse

Pencil

Pen

Blackboard

Girl

Woman

Glass of water

Purse

Chalk

Fan

Chair

Boy

Mare

Man

House

Paper

Lion

Lamp, light

Book

Table

Child

Duster

Map

Lioness

પ્ર. ૨. શબ્દ ભેઈ ઉદાહરણ પ્રમાણે
વાક્યો બનાવો.

શબ્દ જોઈ ઉદાહરણ પ્રમાણે
વાક્યો બનાવો.

2. Follow the example and
frame full sentences using
the words given below.

હા.ત. ૧. ખુશી

વા. ત. સુરણી

૨. પંખો

પંલો

૩. નકશો

નકશો

૪. ચોપડી

ચોપડી

૫. મેજ

મેજ

આ ખુશી છે.

આ સુરણી છે.

૨. હા.ત. ૧. દરવાજો

વા. ત. દરવાજો

પેલો દરવાજો છે.

પેલો દરવાજો છે.

૨. પાટિયું

પાટિયું

૩. ઘર

ઘર

૪. ગ્લાસ

ગ્લાસ

૫. પુરશી

પુરશી

૫. ૩. શબ્દ ભેદ આપા વાક્યમાં
પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

શબ્દ જોઈ આજ્ઞા વાક્યમાં
પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

૩. Answer the questions with
the help of the words given
below.

ક. ૧. ડસ્ટર આ શું છે ?
 ડસ્ટર આ શું છે ?

૨. પર્સ
 પર્સ

૩. પંખો
 પંખો

૪. નકશો
 નકશો

૫. ચોક
 ચોક

૬. કાગળ
 કાગળ

હા.ત. આ ડસ્ટર છે.
હા.ત. આ ડસ્ટર છે.

....

....

....

....

....

ખ. ૧.	પંખો	પેલું શું છે?	પેલો પંખો છે.
	પંત્રો	પેલું શું છે?	પેલો પંત્રો છે.
૨.	પાટિયું
	પાટિયું
૩.	મેજ
	મેજ
૪.	ચોપડી
	ચોપડી
૫.	ગ્લાસ
	ગ્લાસ
૬.	ખુરશી
	ખુરશી

પ્ર. ૪. કૌંસમાં આપેલ શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

(વર્ગમાં, ઘરમાં, બાગમાં)

(વર્ગમાં, ઘરમાં, બાગમાં)

૧. પેલી ખુરશી કયાં છે?

પેલી ખુરશી કયાં છે?

૨. પેલો છોકરો કયાં છે?

પેલો છોકરો કયાં છે?

4. Answer the questions using appropriate word from those given in parantheses.

હા.ત. પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

હા.ત. પેલી ખુરશી વર્ગમાં છે.

૩. ગીતા ક્યાં છે ?
ગીતા ક્યાં છે ?
૪. શિક્ષિકા ક્યાં છે ?
શિક્ષિકા ક્યાં છે ?
૫. પેલો ઘોડો ક્યાં છે ?
પેલો ઘોડો ક્યાં છે ?

૩. ૫. ગુજરાતી અને અંગ્રેજી વાક્યોની
જોડ મેળવો.

ગુજરાતી અને અંગ્રેજી વાક્યોની
જોડ મેળવો.

૧. સુરેશ મેદાનમાં છે.
સુરેશ મેદાનમાં છે.
૨. રમા શાળામાં છે.
રમા શાળામાં છે.
૩. આચાર્ય ઓફિસમાં છે.
આચાર્ય ઓફિસમાં છે.
૪. વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.
વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.
૫. માળી બાગમાં છે.
માળી બાગમાં છે.

5. Match Gujarati and English.
equivalent sentences.

- a. The Principal is in the Office.
- b. The student is in the classroom.
- c. Suresh is on the playground.
- d. The gardener is in the garden.
- e. Rama is in the school.

કા. ત. ૧ - C

દા. ત. ૧ - C

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.
આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following in to Gujarati.

1. This is a fan.

That is a map.

This is a classroom.

That is a house.

That fan is in the classroom.

Teacher is in the office.

That is a fan and that is a pen.

The fan and the chair both are in the classroom.

2. What is this?

What is that?

Where is the fan?

Where is that map?

Where is that purse?

પ્ર. ૭. ફકરો વાંચો અને પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

7. Go through the paragraph carefully and answer the questions.

ફકરો વાંચો અને પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

આ શાળા છે. શાળાનું નામ 'નવીન વિદ્યાલય' છે.

આ શાળા છે. શાળાનું નામ 'નવીન વિદ્યાલય' છે.

આ ઓફિસ છે. આચાર્ય ઓફિસમાં છે. પેલો ગુજરાતી વર્ગ છે.

આ ઓફિસ છે. આચાર્ય ઓફિસમાં છે. પેલો ગુજરાતી વર્ગ છે.

વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષિકા ગુજરાતી વર્ગમાં છે. વર્ગમાં, પેલું મેજ છે.

વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષિકા ગુજરાતી વર્ગમાં છે. વર્ગમાં પેલું મેજ છે.

પેલી ખુરશી છે. પેલું પાટિયું છે.

પેલી જુરશી છે. પેલું પાટિયું છે.

પ્ર. ૧. આ શું છે ?

આ શું છે ?

પ્ર. ૨. શાળાનું નામ શું ?

શાળાનું નામ શું છે ?

પ્ર. ૩. આચાર્ય ક્યાં છે ?

આચાર્ય ક્યાં છે ?

પ્ર. ૪. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષિકા ક્યાં છે ?

વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષિકા ક્યાં છે ?

પ્ર. ૫. મેજ, ખુરશી અને પાટિયું ક્યાં છે ?

મેજ, જુરશી અને પાટિયું ક્યાં છે ?

પ્ર. ૮. આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

8. Make the sentences using the words given below.

આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

ઘોડો	ઘોડી	છોકરો	છોકરી	છોકરું
ઘોઢો	ઘોઢી	છોકરો	છોકરી	છોકરું
માણસ	સ્ત્રી	સિંહ	સિંહણ	ઘોડું
માણસ	સ્ત્રી	સિંહ	સિંહણ	ઘોડું

દીવાલ	બત્તી	દરવાજો	કાગળ	મેજ
दीवाल	बत्ती	दरवाजो	कागळ	मेंज

VOCABULARY

એમાંથી		from (inside) that
એમાંથી		
ઓફિસ	(f.)	office
ઓફિસ		
કથન	(n.)	narration
કથન		
ચિત્ર	(n.)	picture
ચિત્ર		
નવીન		new
નવીન		
વિદ્યાલય	(n.)	school
વિદ્યાલય		
ફકરો	(m.)	paragraph
ફકરો		
બારણું	(n.)	door
બારણું		
મેજવે		match, compare (pl)
મેજવો		

માળી	(m.)	gardener
માઝી		
થાળા	(f.)	school
શાળા		
સાંભળે		listen (pl.)
સાંભળો		

યુનિટ ૨

યુનિટ ૨

પાઠ ૭

પાઠ ૭

UNIT 2

LESSON 7

પેલું કેાણ છે ?

પેલો રમણ છે.

Who is that? That is Raman.

પેલું કોણ છે ?

પેલો રમણ છે.

પેલો વિદ્યાર્થી છે.

That is a student.

પેલો વિદ્યાર્થી છે.

પેલો છોકરો છે.

That is a boy.

પેલો છોકરો છે.

પેલું કેાણ છે ?

પેલી ગીતા છે.

Who is that? That is Geeta.

પેલું કોણ છે ?

પેલી ગીતા છે.

પેલી વિદ્યાર્થિની છે.

That is a student.

પેલી વિદ્યાર્થિની છે.

પેલી છોકરી છે.

That is a girl.

પેલી છોકરી છે.

પેલું કેાણ છે ?

પેલું છોકરું છે.

Who is that? That is a child.

પેલું કોણ છે ?

પેલું છોકરું છે.

પેલો વિદ્યાર્થી
ક્યાં છે ?

પેલો વિદ્યાર્થી
વર્ગમાં છે.

Where is that student? That student is in the classroom.

પેલો વિદ્યાર્થી
ક્યાં છે ?

પેલો વિદ્યાર્થી
વર્ગમાં છે.

(પેલી) ગીતા પણ વર્ગમાં છે.

(That) Geeta also is in the classroom.

(પેલી) ગીતા પણ વર્ગમાં છે.

રમણ કોણ છે ?	રમણ વિદ્યાર્થી છે.	Who is Raman?	Raman is a student.
રમણ કોણ છે ?	રમણ વિદ્યાર્થી છે.		
ગીતા અને રમણ કોણ છે ?	ગીતા અને રમણ બાઈ બહેન છે.	Who are Raman and Geeta?	Raman and Geeta are brother and sister.
ગીતા અને રમણ કોણ છે ?	ગીતા અને રમણ માઈ બહેન છે.		
રમણ અને રમેશ કોણ છે ?	રમણ અને રમેશ બંને મિત્રો છે.	Who are Raman and Ramesh?	Raman and Ramesh both are friends.
રમણ અને રમેશ કોણ છે ?	રમણ અને રમેશ બંને મિત્રો છે.		
બંને (મિત્રો) ક્યાં છે ?	બંને (મિત્રો) મેદાનમાં છે.	Where are both (the friends)?	Both (the friends) are on the playground.
બંને (મિત્રો) ક્યાં છે ?	બંને (મિત્રો) મેદાનમાં છે.		

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલો છોકરો છે.
પેલો છોકરો છે.
પેલો રમણ છે.
પેલો રમણ છે.

(વિદ્યાર્થી, ગણેશ, રમેશ....)
(વિદ્યાર્થી, ગણેશ, રમેશ....)

૨. પેલી છોકરી છે.
પેલી છોકરી છે.
પેલી ગીતા છે.
પેલી ગીતા છે.

(વિદ્યાર્થિની, સરલા, સીતા)
(વિદ્યાર્થિની, સરલા, સીતા ...)

૩. પેલું છોકરું વર્ગમાં છે.
પેલું છોકરું વર્ગમાં છે.
પેલો માણસ બાગમાં છે.
પેલો માણસ બાગમાં છે.

પેલી છોકરી ઘરમાં છે.

પેલી છોકરી ઘરમાં છે.

Substitution Drill

૧. પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

(માણસ, વિદ્યાર્થી, પુરુષ....)

(માણસ, વિદ્યાર્થી, પુરુષ....)

૨. પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

(સ્ત્રી, વિદ્યાર્થીની, ગીતા....)

(સ્ત્રી, વિદ્યાર્થીની, ગીતા....)

૩. પેલી રમણ છે.

પેલી રમણ છે.

(ગીતા, વિદ્યાર્થી, છોકરું...)

(ગીતા, વિદ્યાર્થી, છોકરું...)

૪. રમણ ઘરમાં છે.

રમણ ઘરમાં છે.

(વર્ગમાં, બાગમાં, મેદાનમાં....)

(વર્ગમાં, બાગમાં, મેદાનમાં....)

Addition Drill

પેલી :

પેલી :

વિદ્યાર્થી છે.

વિદ્યાર્થી છે.

વિક્રમ છે.

વિક્રમ છે.

માણસ છે.

માણસ છે.

પેલી :

પેલી :

વિદ્યાર્થીની છે.

વિદ્યાર્થીની છે.

ગીતા છે.

ગીતા છે.

સ્ત્રી છે.

સ્ત્રી છે.

વર્ગમાં :

બન્ને

વર્ગમાં :

બન્ને

પેલો છોકરો વર્ગમાં છે.

પરેશ અને હરેશ (બન્ને)
વર્ગમાં છે.

પેલો છોકરો વર્ગમાં છે.

પરેશ અને હરેશ (બન્ને) વર્ગમાં છે.

પેલી છોકરી વર્ગમાં છે.

ગીતા અને રમા ઘરમાં છે.

પેલો છોકરી વર્ગમાં છે.

ગીતા અને રમા....ઘરમાં છે.

પેલી વિદ્યાર્થિની છે.

ભાઈ અને બહેન બાગમાં છે.

પેલી વિદ્યાર્થિની....છે.

માઈ અને બહેન....બાગમાં છે.

પેલો વિદ્યાર્થી છે.

મેજ અને પુરશી ઓફિસ-
માં છે.

પેલો વિદ્યાર્થી....છે.

મેજ અને કુરશી....ઑફિસમાં છે.

Transformation Drill

૧. ટા.ત. પેલો રમણ છે.

પેલું કેાણ છે ?

દા.ત. પેલો રમણ છે.

પેલું કોણ છે ?

૧. પેલો વિદ્યાર્થી છે.

પેલો વિદ્યાર્થી છે.

૨. પેલી ગીતા છે.

પેલી ગીતા છે.

૩. પેલો છોકરો છે.

પેલો છોકરો છે.

૪. (માણસ, વિદ્યાર્થિની, છોકરો
....)

(માણસ, વિદ્યાર્થિની છોકરો
....)

૨. ડા. ત. રમણ ઘરમાં છે.

દા. ત. રમણ ઘરમાં છે.

૧. ગીતા ઘરમાં છે.

ગીતા ઘરમાં છે.

૨. વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.

વિદ્યાર્થી વર્ગમાં છે.

છોકરો મેદાનમાં છે.

છોકરો મેદાનમાં છે.

(બાગમાં, શાળામાં, ઓફિસ-
માં)

(બાગમાં, શાળામાં, ઓફિસમાં.....)

૩. ડા.ત. રમણ વર્ગમાં છે.

દા. ત. રમણ વર્ગમાં છે.

ગણેશ વર્ગમાં છે. (બન્ને)

ગણેશ વર્ગમાં છે. (બન્ને)

૧. ગીતા ઘરમાં છે.

ગીતા ઘરમાં છે.

રમા ઘરમાં છે. (બન્ને)

રમા ઘરમાં છે (બન્ને)

૨. પરેશ શાળામાં છે.

પરેશ શાળામાં છે.

હરેશ શાળામાં છે. (બન્ને)

હરેશ શાળામાં છે.. (બન્ને)

રમણ ક્યાં છે ?

રમણ ક્યાં છે ?

બન્ને વર્ગમાં છે.

બન્ને વર્ગમાં છે.

૪. ઢા.ત. પેલી ગીતા છે.

દા. ત. પેલો ગીતા છે.

પેલો પરેશ છે. (ભાઈ-બહેન)

પેલો પરેશ છે. (માઈ-બહેન)

૧. પેલી રમા છે.

પેલી રમા છે.

પેલો હરેશ છે. (ભાઈ-બહેન)

પેલો હરેશ છે. (માઈ-બહેન)

૨. પેલો રમણ છે.

પેલો રમણ છે.

પેલો પરેશ છે. (મિત્રો)

પેલો પરેશ છે. (મિત્રો)

૫. ઢા.ત. પેલી ગીતા છે.

દા. ત. પેલો ગીતા છે.

પેલી મીના છે. (મેદાનમાં)

પેલી મીના છે. (મેદાનમાં)

૧. પેલો હરેશ છે.

પેલો હરેશ છે.

પેલો પરેશ છે. (વર્ગમાં)

પેલો પરેશ છે. (વર્ગમાં)

૨. પેલી રમા છે.

પેલી રમા છે.

ગીતા અને પરેશ બન્ને ભાઈ-બહેન છે.

ગીતા અને પરેશ બન્ને માઈ-બહેન છે.

ગીતા અને મીના મેદાનમાં છે.

ગીતા અને મીના મેદાનમાં છે.

પેલો રમેશ છે. (શાળામાં)

પેલો રમેશ છે. (શાળામાં)

(મેદાનમાં, ઓફિસમાં,
બાગમાં....)

(મેદાનમાં, ઓફિસમાં
બાગમાં.....)

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (વર્ગ) પેલો વર્ગ છે.
 પેલું શું છે ? (વર્ગ) પેલો વર્ગ છે.
૨. પેલું કેાણ છે ? (વિદ્યાર્થી)
 પેલું કોણ છે ? (વિદ્યાર્થી)
૩. પેલો ગ્લાસ કયાં છે ?
 (ઓફિસમાં)
 પેલો ગ્લાસ કયાં છે ? (ઓફિસમાં)
૪. પેલો વિદ્યાર્થી કયાં છે ? (શાળામાં)
 પેલો વિદ્યાર્થી કયાં છે ? (શાળામાં)
૫. ગીતા અને રમણ કેાણ છે ?
 (ભાઈ-બહેન)
 ગીતા અને રમણ કોણ છે ?
 (ભાઈ-બહેન)
૬. ગીતા અને પરેશ બન્ને કયાં છે ?
 (મેદાનમાં)
 ગીતા અને પરેશ બન્ને કયાં છે ?
 (મેદાનમાં)

EXERCISES

- પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.
વાક્યોની છાલી જગ્યાઓ પૂરો.

૧. પેલો છે.
પેલો છે.
૨. વિદ્યાર્થીની છે.
..... વિદ્યાર્થીની છે.
૩. પેલું છે ?
પેલું છે ?
૪. વર્ગમાં છે.
વર્ગમાં છે.
૫. ગીતા રમણ બન્ને ... છે.
ગીતા રમણ બન્ને છે.

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી શબ્દો લઈ
૧૦ વાક્યો બનાવો.
દરેક જ્ઞાનામાંથી શબ્દો લઈ ૧૦
વાક્યો બનાવો.

2. Frame 10 sentences from
the table given below as
shown in the example.

પેલો	ગીતા	વર્ગમાં	
પેલો	ગીતા	વર્ગમાં	
પેલી	રમા	ઘરમાં	છે.
પેલી	રમા	ઘરમાં	છે.
પેલું	મેજ	ઑફિસમાં	
પેલું	મેજ	ઑફિસમાં	
	છોકરું	બાગમાં	
	છોકરું	બાગમાં	
	વિદ્યાર્થીની	મેદાનમાં	
	વિદ્યાર્થીની	મેદાનમાં	
	ચોક	મેદાનમાં	
	ચોક	મેદાનમાં	
	પેન		
	પેન		
	પંખો		
	પંખો		
	વિદ્યાર્થી		
	વિદ્યાર્થી		
	છોકરો		
	છોકરો		

હા. ત. પેલી થોડ વર્ગમાં છે.

વા. ત. પેલી ચોક વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૩. કૌસમાં આપેલા શબ્દને આધારે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.

કૌસમાં આવેલા શબ્દને આધારે પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.

હા. ત. પેલું કેણુ છે ? (છોકરી)

વા. ત. પેલું કોણ છે ? (છોકરી)

૧. પેલું કેણુ છે ? (ગીતા)

પેલું કોણ છે ? (ગીતા)

૨. પેલું કેણુ છે ? (હરેશ)

પેલું કોણ છે ? (હરેશ)

૩. પેલું કેણુ છે ? (વિદ્યાર્થી)

પેલું કોણ છે ? (વિદ્યાર્થી)

૪. પેલું કેણુ છે ? (છોકરું)

પેલું કોણ છે ? (છોકરું)

૫. પેલું કેણુ છે ? (છોકરી)

પેલું કોણ છે ? (છોકરી)

પ્ર. ૪. યોગ્ય નામ મૂકી વાક્યો પૂરાં કરો.

યોગ્ય નામ મૂકી વાક્યો પૂરાં કરો.

હા. ત. પેલી વર્ગમાં છે.

વા. ત. પેલી વર્ગમાં છે.

૩. Give answers using the words given in the brackets.

પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

૪. Complete the sentences with appropriate nouns.

પેલી છોકરી વર્ગમાં છે.

પેલી છોકરી વર્ગમાં છે.

૧. પેઢી વર્ગમાં છે.
પેલી વર્ગમાં છે.
૨. પેઢો ઘરમાં છે.
પેલો ઘરમાં છે
૩. પેહું બાગમાં છે.
પેલું બાગમાં છે.
૪. પેઢો ઓફિસમાં છે.
પેલો ઓફિસમાં છે.
૫. પેઢી મેદાનમાં છે.
પેલી મેદાનમાં છે.

૫. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પર ટીકનું નિશાન કરો.
કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પર ટીકનું નિશાન કરો.

૧. (પેહું/પેઢો/પેઢી) રમણ ગુજરાતી વર્ગમાં છે.
(પેલું/પેલો/પેલી) રમણ ગુજરાતી વર્ગમાં છે.
૨. (પેઢો/પેઢી/પેહું) છોકરી શાળામાં છે.
(પેલો/પેલી/પેલું) છોકરી શાળામાં છે.
૩. (પેઢી/પેહું/પેઢો) છોકરું બાગમાં છે.
(પેલી/પેલું/પેલો) છોકરું બાગમાં છે.

5. Tick the correct words from among those given in Paranthesis and complete the sentences.

૪. રમણ (અને/બન્ને) ગીતા ઘરમાં છે.
રમણ (અને/બન્ને) ગીતા ઘરમાં છે.
૫. પરેશ (બન્ને/અને) હરેશ (અને/બન્ને) મિત્રો છે.
પરેશ (બન્ને/અને) હરેશ (અને બન્ને) મિત્રો છે.

પ્ર. ૬ ઉદાહરણ પ્રમાણે આપેલાં વાક્યોને 'અને' સાથે જોડો.

ઉદાહરણ પ્રમાણે આપેલાં વાક્યોને 'અને' સાથે જોડો.

દા. ત. પેલી મીના છે.

દા. ત. પેલી મીના છે.

પેલી ગીતા છે. (મેદાનમાં)

પેલી ગીતા છે. (મેદાનમાં)

૧. પેલી રમા છે.

પેલી રમા છે.

પેલી શિક્ષિકા છે. (વર્ગમાં)

પેલી શિક્ષિકા છે. (વર્ગમાં)

૨. પેલો વિદ્યાર્થી છે.

પેલો વિદ્યાર્થી છે.

પેલો શિક્ષક છે. (ઓફિસમાં)

પેલો શિક્ષક છે. (ઓફિસમાં)

૩. પેલું છોકરું છે.

પેલું છોકરું છે.

પેલો ઘોડો છે. (મેદાનમાં)

પેલો ઘોડો છે. (મેદાનમાં)

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોને 'અને' સાથે જોડો.

આપેલાં વાક્યોને અને સાથે જોડો.

6. Combine the sentences with અને as shown in the example.

મીના અને ગીતા મેદાનમાં છે.

મીના અને ગીતા મેદાનમાં છે.

7. Join the sentences with અને 'both' as in the example.

દા. ત. રમણ ઘરમાં છે.

દા. ત. રમણ ઘરમાં છે.

પરેશ ઘરમાં છે.

પરેશ ઘરમાં છે.

૧. ગણેશ શાળામાં છે.

ગણેશ શાળામાં છે.

પરેશ શાળામાં છે.

પરેશ શાળામાં છે.

૨. ગીતા ઘરમાં છે.

ગીતા ઘરમાં છે.

નીતા ઘરમાં છે.

નીતા ઘરમાં છે.

૩. ગોપાળ ઓફિસમાં છે.

ગોપાળ ઓફિસમાં છે.

ગોવિંદ ઓફિસમાં છે.

ગોવિંદ ઓફિસમાં છે.

૪. કમલા મેદાનમાં છે.

કમલા મેદાનમાં છે.

શ્યામલા મેદાનમાં છે.

શ્યામલા મેદાનમાં છે.

૫. સ્મિતા બાગમાં છે.

સ્મિતા બાગમાં છે.

મિતા બાગમાં છે.

મિતા બાગમાં છે.

રમણ અને પરેશ બંને ઘરમાં છે.

રમણ અને પરેશ બંને ઘરમાં છે.

પ્ર. ૮. આપેલાં વાક્યોને યોગ્ય પ્રશ્ન આપો.

આપેલાં વાક્યોને યોગ્ય પ્રશ્ન આપો.

હા.ત. આ ગીતા છે.

વા.ત. આ ગીતા છે.

૧. આ પરેશ છે.

આ પરેશ છે.

૨. પેલો છોકરો છે.

પેલો છોકરો છે.

૩. પેલી સ્મિતા છે.

પેલી સ્મિતા છે.

૪. પેલું છોકરું છે.

પેલું છોકરું છે.

૫. પેલો રમણ છે.

પેલો રમણ છે.

૬. ગણેશ ઘરમાં છે.

ગણેશ ઘરમાં છે.

૭. ભાઈ-બહેન મેદાનમાં છે.

ભાઈ-બહેન મેદાનમાં છે.

૮. બહેન ઓફિસમાં છે.

બહેન ઓફિસમાં છે.

૯. પેલી ખુરશી છે.

પેલી ખુરશી છે.

8. Frame questions to get the statements given below as answers.

આ કેમ છે ?

આ કોણ છે ?

૧૦. પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પેલો પંખો વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૬. પ્રશ્નના ઉત્તર આપો.

પ્રશ્નના ઉત્તર આપો,

૧. ગીતા કોણ છે ?

ગીતા કોણ છે ?

૨. રમણ કોણ છે ?

રમણ કોણ છે ?

૩. કમલા ક્યાં છે ?

કમલા ક્યાં છે ?

9. Answer the questions.

૪. વિદ્યાર્થી ક્યાં છે ?

વિદ્યાર્થી ક્યાં છે ?

૫. રમણ અને ગીતા કોણ છે ?

રમણ અને ગીતા કોણ છે ?

૬. બન્ને મિત્રો ક્યાં છે ?

બન્ને મિત્રો ક્યાં છે ?

પ્ર. ૧૦. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

10. Translate the following into Gujarati.

1. This is a classroom.

4. Geeta and Raman are in the classroom.

2. This is a chair in the classroom.

5. Paresh and Haresh are friends.

3. That is a fan and that is a table.

NOTES

1. In this lesson the demonstrative પેલું પેલું has been repeated with human beings. In other words after 'what', the demonstrative 'that' has been used with 'who'.

પેલું કોણ છે ? પેલો છોકરો છે. Who is that? That is a boy.

પેલું કોણ છે ? પેલો છોકરો છે.

પેલી ડાહરી છે.

That is a girl.

પેલી છોકરી છે.

That is a child.

પેલું ડાહડું છે.

પેલું છોકરું છે.

2. Normally કૈણ કોણ is used to find out identity, name, profession, relation etc. In this lesson it is used to find out the identity, relation and the proper name only.

3. વર્ગમાં વર્ગમાં 'in the classroom', બન્ને બન્ને 'both', and અને અને 'and', introduced in Unit 1 are repeated in this lesson. The types of sentences used in this lesson are quite similar to those in Unit 1.

i) With demonstrative	પેલો પંખો છે.
પેલો પંખો છે.	'That is a fan.'
ii) With locative form	પેલો પંખો વર્ગમાં છે.
પેલો પંખો વર્ગમાં છે	'That fan is in the classroom.'
iii) Without demonstrative	પંખો વર્ગમાં છે
પંખો વર્ગમાં છે.	'The fan is in the classroom.'
iv) With connective	પંખો અને ખુરશી
પંખો અને ખુરશી....	'The fan and the chair'
v) With adjective	પંખો અને ખુરશી બન્ને
વર્ગમાં છે.
પંખો અને ખુરશી બન્ને
વર્ગમાં છે.	'The fan and the chair both are in the classroom.'

The interrogative sentences are formed with 'who' and 'where'.

4. All the items, except કેણ કોણ 'who' are already introduced in Unit 1. Hence all the three forms of 'that' તેલે તેલો તેલી તેલી પેલું પેલું are taken together in the same lesson instead of separately.

VOCABULARY

રમણ		Raman (a boy's name)
રમણ		
મિત્ર	(m.)	friend
મિત્ર		
પુરુષ	(m.)	man
પુરુષ		
છોકરી	(f.)	girl
છોકરી		
વિક્રમ		Vikram (a boy's name)
વિક્રમ		
પરેશ		Parash (a boy's name)
પરેશ		
હરેશ		Haresh (a boy's name)
હરેશ		
યોગ્ય		appropriate, proper
યોગ્ય		
મૂકી		(after) keep (ing)
મૂકી		

नीता	Neeta (a girl's name)
नीता	
गोपाळ	Gopal (a boy's name)
गोपाळ	
गोविंद	Govind (a boy's name)
गोविंद	
कमला	Kamala (a girl's name)
कमला	
श्यामला	Shyamala (a girl's name)
श्यामला	
स्मिता	Smita (a girl's name)
स्मिता	

પેલા છોકરા છે.	પેલા છોકરાઓ છે.	That is a boy. Those are boys.	
પેલો છોકરો છે.	પેલા છોકરાઓ છે.		
પેલી છોકરી છે.	પેલી છોકરીઓ છે.	That is a girl. Those are girls.	
પેલી છોકરી છે.	પેલી છોકરીઓ છે.		
પેલું છોકરું છે.	પેલાં છોકરાંઓ છે.	That is a	Those are chil-
પેલું છોકરું છે.	પેલાં છોકરાંઓ છે.	child.	dren.
પેલા પંખો છે.	પેલા પંખાઓ છે.	That is a fan. Those are fans.	
પેલો પંખો છે.	પેલા પંખાઓ છે.		
પેલી ખુરશી છે.	પેલી ખુરશીઓ છે.	That is a	Those are chairs.
પેલી ખુરશી છે.	પેલી ખુરશીઓ છે.	chair.	
પેલું પાટિયું છે.	પેલાં પાટિયાંઓ છે.	That is a	Those are black-
પેલું પાટિયું છે.	પેલાં પાટિયાંઓ છે.	blackboard.	boards.
પેલા શિક્ષક છે.	પેલા આચાર્ય છે.	That is a	That (hon.) is a
પેલા શિક્ષક છે.	પેલા આચાર્ય છે.	teacher (hon.)	Principal.
પેલાં શિક્ષિકા છે.	પેલાં આચાર્યા છે.	That(hon.) is	That(hon.) is a
પેલાં શિક્ષિકા છે.	પેલાં આચાર્યા છે.	a teacher (fem).	Principal (fem.).
પેલાં બાળકો છે.	પેલાં છોકરાંઓ છે.	Those are	Those are chil-
પેલાં બાળકો છે.	પેલાં છોકરાંઓ છે.	children.	dren.
પેલાં મેજ અને ખુરશી છે.		Those are table and chair.	
પેલાં મેજ અને ખુરશી છે.			

પેલાં પંખો અને મેજ છે.

Those are fan and table.

પેલાં પંક્તો અને મેજ છે.

પેલાં ગ્લાસ અને પેન છે.

Those are glass and pen.

પેલાં ગ્લાસ અને પેન છે.

પેલાં, છોકરો અને છોકરી વર્ગમાં છે.

Those boy and girl are in the classroom.

પેલાં, છોકરો અને છોકરી વર્ગમાં છે.

પેલાં ડસ્ટર અને ચોક ઓફિસમાં છે.

Those duster and chalk are in the office room.

પેલાં ડસ્ટર અને ચોક ઓફિસમાં છે.

છોકરો અને છોકરી, બન્ને વર્ગમાં છે.

The boy and the girl, both are in the classroom.

છોકરો અને છોકરી, બન્ને વર્ગમાં છે.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલા છોકરો

પેલા છોકરાઓ

પેલો છોકરો

પેલા છોકરાઓ

પેલા પંખો

પેલા પંખાઓ

પેલો પંક્તો

પેલા પંક્તાઓ

(શિક્ષક, વિદ્યાર્થી, ગ્લાસ, નકશો.....)

(શિક્ષક, વિદ્યાર્થી, ગ્લાસ, નકશો.....)

૨. પેલી છોકરી

પેલી છોકરીઓ

પેલી છોકરી

પેલી છોકરીઓ

પેલી ચોપડી

પેલી ચોપડીઓ

પેલી ચોપડી

પેલી ચોપડીઓ

(શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થિની, ખુશી, પેન....)

(શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થિની, સુરશી, પેન.....)

૩. પેલું છોકરું

પેલાં છોકરાંઓ

પેલું છોકરું

પેલાં છોકરાંઓ

પેલું પાટિયું

પેલાં પાટિયાંઓ

પેલું પાટિયું

પેલાં પાટિયાંઓ

(બાળક, બારણું, ડસ્ટર, મેજ.....)

(બાલક, બારણું, ડસ્ટર, મેજ.....)

૪. પેલાં મેજ અને ખુશી

પેલાં મેજ અને સુરશી

પેલાં પંખો અને મેજ

પેલાં પંખો અને મેજ

(છોકરો-છોકરી, વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થિની, ચોક-ડસ્ટર, બારણું-નકશો)

(છોકરો-છોકરી, વિદ્યાર્થી-વિદ્યાર્થિની, ચોક-ડસ્ટર, બારણું-નકશો)

૫. છોકરો અને છોકરી બન્ને વર્ગમાં છે.

છોકરો અને છોકરી બન્ને વર્ગમાં છે.

ચોક અને ડસ્ટર બન્ને ઓફિસમાં છે.

ચોક અને ડસ્ટર બન્ને ઓફિસમાં છે.

(બાગમાં, મેદાનમાં, શાળામાં.....)

(બાગમાં, મેદાનમાં, શાળામાં.....)

૬. આ બન્ને કેણુ છે ?

આ બન્ને મિત્રો છે.

આ બન્ને કોણ છે ?

આ બન્ને મિત્રો છે.

આ બન્ને કોણ છે ?

આ બન્ને કોણ છે ?

(બહેનો, વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો....)

(બહેનો, વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો....)

૭. પેલા બન્ને કોણ છે ?

પેલા બન્ને કોણ છે ?

પેલાં બન્ને કોણ છે ?

પેલાં બન્ને કોણ છે ?

(બાઈઓ, શિક્ષકો, વિદ્યાર્થી-
ઓ....)

(માઈઓ, શિક્ષકો, વિદ્યાર્થીઓ....)

આ બન્ને બાઈઓ છે.

આ બન્ને માઈઓ છે.

પેલા બન્ને મિત્રો છે.

પેલા બન્ને મિત્રો છે.

પેલાં બન્ને બાઈ-બહેન છે.

પેલાં બન્ને માઈ-બહેન છે.

Substitution Drill

૧. પેલો છોકરો છે.

પેલો છોકરો છે.

(પંખો, ઘોડો, વિદ્યાર્થી....)

(પંજો, ઘોડો, વિદ્યાર્થી....)

૨. પેલા છોકરાઓ છે.

પેલા છોકરાઓ છે.

(પંખાઓ, ઘોડાઓ, શિક્ષક, પંખો
અને નકશો)

(પંજાઓ, ઘોડાઓ, શિક્ષક, પંજો
અને નકશો)

૩. પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

(બારી, ખુરશી, બહેન....)

(બારી, ખુરશી, બહેન....)

૪. પેલી છોકરીઓ છે.

પેલી છોકરીઓ છે.

(બહેનો, વિદ્યાર્થીનીઓ, ઘોડીઓ....)

(બહેનો, વિદ્યાર્થીનીઓ, ઘોડીઓ....)

૫. પેલું છોકરું છે.

પેલું છોકરું છે.

૬. પેલાં છોકરાંઓ છે.

પેલાં છોકરાંઓ છે.

(બારણું, બાળક, પાટિયું....)

(બારણું, બાલક, પાટિયું....)

(બારણાંઓ, બાળકો, શિક્ષિકાઓ.)

(બારણાંઓ, બાલકો, શિક્ષિકાઓ)

(ભાઈ-બહેન, મેજ અને ખુરશી)

(ભાઈ-બહેન, મેજ અને ખુરશી)

Addition Drill

પેલા :

પેલી :

પેલો :

પેલી :

છોકરો વર્ગમાં છે.

ચોપડી શાળામાં છે.

છોકરો વર્ગમાં છે.

ચોપડી શાળામાં છે.

ચોક વર્ગમાં છે.

છોકરીઓ મેદાનમાં છે.

ચોક વર્ગમાં છે.

છોકરીઓ મેદાનમાં છે.

(પંખો ઓફિસમાં છે.)

ખુરશીઓ વર્ગમાં છે.

(પંખો ઓફિસમાં છે.)

ખુરશીઓ વર્ગમાં છે.

પેલું :

પેલા :

પેલું :

પેલા :

મેજ વર્ગમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓ મેદાનમાં છે.

મેજ વર્ગમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓ મેદાનમાં છે.

ડસ્ટર ઓફિસમાં છે.

ભાઈઓ શાળામાં છે.

ડસ્ટર ઓફિસમાં છે.

ભાઈઓ શાળામાં છે.

પેલું :

પેલા :

પેલું :

પેલા :

મેજ વર્ગમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓ મેદાનમાં છે.

મેજ વર્ગમાં છે.

વિદ્યાર્થીઓ મેદાનમાં છે.

ડસ્ટર ઓફિસમાં છે.

ડસ્ટર ઓફિસમાં છે.

પાટિયું વર્ગમાં છે.

પાટિયું વર્ગમાં છે

ભાઈઓ શાળામાં છે.

ભાઈઓ શાળામાં છે.

પંખો અને નકશો વર્ગમાં છે.

પંખો અને નકશો વર્ગમાં છે.

પેલાં :

પેલાં :

ભાઈ-બહેન શાળામાં છે.

ભાઈ-બહેન શાળામાં છે.

છોકરાંઓ મેદાનમાં છે.

છોકરાંઓ મેદાનમાં છે.

મેજ રશી ઓફિસમાં છે.

મેજ-સુરણી ઓફિસમાં છે.

Transformation Drill

૧. ડા. ત. પેલો છોકરો છે.

વા. ત. પેલો છોકરો છે.

૧. પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

૨. પેલું છોકરું છે

પેલું છોકરું છે

(મિત્ર, બહેન, બાળક, પંખો,
પુરશી...)

મિત્ર, બહેન, બાળક, પંખો,
સુરણી.....)

પેલા છોકરાઓ છે.

પેલા છોકરાઓ છે.

૨. ઢા. ત. પેલા બાઈઓ છે.

વા. ત. પેલા ભાઈઓ છે.

૧. પેલી પેનો છે.

પેલી પેનો છે.

૨. પેલાં પાટિયાંઓ છે.

પેલાં પાટિયાંઓ છે.

(બહેનો, ચોપડીઓ, ઝારે.,
બારણાંઓ, મિત્રો....)

(બહેનો, ચોપડીઓ, ગ્લાસા,
બારણાંઓ, મિત્રો....)

૩. ઢા. ત. પેલો છોકરો છે.

વા. ત. પેલો છોકરો છે.

પેલાં શિક્ષિકા છે.

પેલાં શિક્ષિકા છે.

(બાઈ, મિત્ર, વિદ્યાર્થીઓ,
છોકરી....)

(ભાઈ, મિત્ર, વિદ્યાર્થીઓ,
છોકરી....)

૪. ઢા. ત. પેલું મેજ છે.

વા. ત. પેલું મેજ છે.

પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

(ખુરશી, પાટિયું, બારણાંઓ,
પંખો....)

(ખુરશી, પાટિયું, બારણાંઓ,
પંખો....)

પેલો બાઈ છે.

પેલો ભાઈ છે.

પેલું કેાણ છે ?

પેલું કોણ છે ?

પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

૫. ઢા. ત. રમેશ વર્ગમાં છે.

દા. ત. રમેશ વર્ગમાં છે.

નકશે ઓફિસમાં છે.

નકશો ઓફિસમાં છે.

(ગીતા, ચોપડીઓ, ખુરશી-
ઓ, પંખો.....)

(ગીતા, ચોપડીઓ, ખુરશીઓ,
પંખો.....)

૬. ઢા. ત. રમેશ વર્ગમાં છે.

દા. ત. રમેશ વર્ગમાં છે.

ગીતા વર્ગમાં છે.

ગીતા વર્ગમાં છે.

૧. શિક્ષક ઓફિસમાં છે.

શિક્ષક ઓફિસમાં છે.

શિક્ષિકા ઓફિસમાં છે.

શિક્ષિકા ઓફિસમાં છે.

૨. પંખો વર્ગમાં છે.

પંખો વર્ગમાં છે.

નકશે વર્ગમાં છે.

નકશો વર્ગમાં છે.

(ખુરશી-મેજ, છોકરો-છોકરી,
પેન-ચોક, ડસ્ટર-પાટિયું)

ખુરશી-મેજ, છોકરો-છોકરી,
પેન-ચોક, ડસ્ટર-પાટિયું)

રમેશ ક્યાં છે ?

રમેશ ક્યાં છે ?

રમેશ અને ગીતા, બન્ને વર્ગમાં છે.

રમેશ અને ગીતા બન્ને વર્ગમાં છે.

Response Drill

<p>કા. ત. પેલું કેણુ છે ? (છોકરી)</p> <p>દા. ત. પેલું કોણ છે. (છોકરો)</p> <p>૧. પેલું કેણુ છે ? (વિદ્યાર્થી)</p> <p>પેલું કોણ છે ? (વિદ્યાર્થી)</p> <p>૨. પેલું શું છે ? (પંખો)</p> <p>પેલું શું છે ? (પંક્તો)</p> <p>૩. પેલું શું છે ? (પંખાઓ)</p> <p>પેલું શું છે ? (પંક્તોઓ)</p> <p>૪. પેલું કેણુ છે ? (આચાર્ય)</p> <p>પેલું કોણ છે ? (આચાર્ય)</p> <p>૫. પેલું કેણુ છે ? (શિક્ષિકા)</p> <p>પેલું કોણ છે ? (શિક્ષિકા)</p> <p>૬. (પેલો) છોકરી ક્યાં છે ?
(વર્ગમાં)</p> <p>(પેલો) છોકરો ક્યાં છે ?
(વર્ગમાં)</p> <p>૭. (પેલાં) શિક્ષિકા ક્યાં છે ?
(ઓફિસમાં)</p> <p>(પેલાં) શિક્ષિકા ક્યાં છે ?
(ઓફિસમાં)</p> <p>૮. (પેલાં) આચાર્ય ક્યાં છે ?
(વર્ગમાં)</p> <p>(પેલાં) આચાર્ય ક્યાં છે ?
(વર્ગમાં)</p>	પેલો છોકરી છે. પેલો છોકરો છે.

૯. (પેલાં) છોકરો અને છોકરી
ક્યાં છે ? (ખાગમાં)
- (પેલાં) છોકરો અને છોકરી
ક્યાં છે ? (બાગમાં)
૧૦. (પેલાં) ગીતા અને રમેશ
ક્યાં છે ? (મેદાનમાં)
- (પેલાં) ગીતા અને રમેશ ક્યાં
છે ? (મેદાનમાં)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

..... જગ્યાઓ પૂરાં.

૧. છોકરો છે.

..... છોકરો છે.

૨. પેલાં છે.

પેલાં છે.

1. Fill in the blanks.

૩. મેજ અને ખુરશી છે.

.... મેજ અને ખુરશી છે.

૪. પેલાં અને વર્ગમાં છે.

પેલાં અને વર્ગમાં છે.

૫. પેલાં અને ઓફિસમાં છે.

પેલાં અને ઓફિસમાં છે.

પ્ર. ૨. આપેલા શબ્દોનું બહુવચન કરો.

આપેલા શબ્દોનું બહુવચન કરો.

છોકરો :

છોકરો :

છોકરી :

છોકરી :

છોકરું :

છોકરું :

2. (a) Give plural of the following words.

શ્વાસ :

મ્લાસ :

પેન :

પેન :

ડસ્ટર :

ડસ્ટર :

બ. આપેલા શબ્દોનું એકવચન કરો.

આપેલા શબ્દોનું એકવચન કરો.

મેળો :

મેજો :

પસો :

પસો :

ચોકો :

ચોકો :

(b) Give singular of the following words.

પાટિયાંઓ :

પાટિયાંઓ :

બારીઓ :

બારીઓ :

નકશાઓ :

નકશાઓ :

પ્ર. ૩. કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

(પેલું, પેલા, પેલી, પેલાં, પેલો)

(પેલું, પેલા, પેલી, પેલાં, પેલો)

૧. આચાર્યા છે.

.... આચાર્યા છે.

૩. ગુજરાતી વર્ગમાં પંજો છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં પંજો છે.

૫. વિદ્યાર્થીઓ શાળામાં છે.

.... વિદ્યાર્થીઓ શાળામાં છે.

૩. Fill in the gaps with the appropriate word given in the brackets.

૨. પેનો વર્ગમાં છે.

.... પેનો વર્ગમાં છે.

૪. બાળક મેદાનમાં છે.

.... બાળક મેદાનમાં છે.

પ્ર. ૪. યોગ્ય શબ્દ ઉપર ટીકનું નિશાન કરો.

યોગ્ય શબ્દ ઉપર ટીકનું નિશાન કરો.

૪. Tick the correct word from among those given in brackets and complete the sentences.

૧. (પેલો/પેલા/પેલાં) બાળકો મેદાન-માં છે.

(વેલો/વેલા/વેલાં) બાઝકો મેદાન-માં છે.

૨. (પેલી/પેલાં/પેલા) આચાર્યા ઓફિસમાં છે.

(વેલી/વેલાં/વેલા) આચાર્યા ઓફિસમાં છે.

૩. (પેલા/પેલી/પેલું) ગ્લાસો વર્ગમાં છે.

(વેલા/વેલો/વેલું) ગ્લાસો વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું બહુવચન કરો.
આપેલાં વાક્યોનું બહુવચન કરો.

૧. પેલો છોકરો છે.

વેલો છોકરો છે.

૨. પેલી પુરુશી છે.

વેલી પુરુશી છે.

૩. પેલું મેજ છે.

વેલું મેજ છે.

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું એકવચન કરો.
આપેલાં વાક્યોનું એકવચન કરો.

૧. પેલા નકશાઓ છે.

વેલા નકશાઓ છે.

૪. (પેલી/પેલાં/પેલો) પેનો કયાં છે ?

(વેલી/વેલાં/વેલો) પેનો કયાં છે ?

૫. (પેલાં/પેલા/પેલું) મેજ અને પંખો કયાં છે ?

(વેલાં/વેલા/વેલું) મેજ અને પંખો કયાં છે ?

૬. (પેલા/પેલી/પેલાં) પંખો અને નકશો કયાં છે ?

(વેલા/વેલી/વેલાં) પંખો અને નકશો કયાં છે ?

5. Change the underlined into plural and rewrite the sentence.

૪. પેલું બાળક છે.

વેલું બાળક છે.

૫. પેલો ગ્લાસ છે.

વેલો ગ્લાસ છે.

6. Change the underlined into singular and rewrite the sentence.

૨. પેલી પેનો છે.

વેલી પેનો છે.

૩. પેલાં છોકરાંઓ છે.

પેલાં છોકરાંઓ છે.

૪. પેલાં ડસ્ટરો છે.

પેલાં ડસ્ટરો છે.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યો 'અને' સાથે જોડો.

આપેલાં વાક્યો 'અને' સાથે જોડો.

૧. પેલો છોકરો છે.

પેલો છોકરો છે.

પેલી છોકરી છે.

પેલી છોકરી છે.

૨. પેલો નકશો છે.

પેલો નકશો છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

પેલો ગ્લાસ છે.

૩. પેલી ખુશી છે.

પેલી ખુશી છે.

પેલું મેજ છે.

પેલું મેજ છે.

૫. પેલા વિદ્યાર્થીઓ છે.

પેલા વિદ્યાર્થીઓ છે.

૭. Combine the sentences using
અને અને.

૪. પેલું પાટિયું છે.

પેલું પાટિયું છે.

પેલાં ડસ્ટરો છે.

પેલાં ડસ્ટરો છે.

૫. પેલા નકશાઓ છે.

પેલા નકશાઓ છે.

પેલી ખુશીઓ છે.

પેલી ખુશીઓ છે.

પ્ર. ૮. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

૮. Frame sentences with the words given below.

ઘોડો,	ઘોડીઓ,	પર્સો,	સિંહ,	સિંહણો,
ઘોડો,	ઘોડીઓ,	પર્સો,	સિંહ	સિંહણો,
સ્ત્રીઓ,	પુરુષ,	કાગળ,	બારણાંઓ,	બત્તી.
સ્ત્રીઓ,	પુરુષ,	કાગળ,	વારણાંઓ,	વત્તી.

NOTES

1. The lesson treats the plural forms of nouns as against the singular forms.
2. All -o and -ū ending nouns replace their final vowel with -a and -ā, respectively, in the plural.

છોકરો	:	છોકરાઓ	'boy	:	boys'
છોકરો		છોકરાઓ			
પંખો	:	પંખાઓ	'fan	:	fans'
પંખો		પંખાઓ			
છોકરું	:	છોકરાંઓ	'child	:	children'
છોકરું		છોકરાંઓ			
પાટિયું	:	પાટિયાંઓ	'blackboard	:	blackboards.'
પાટિયું		પાટિયાંઓ			

- b. The remaining nouns add plural marker -o directly to the base form.

ખુરશી	:	ખુરશીઓ	'chair	:	chairs'
ખુરશી		ખુરશીઓ			

ખારી	:	ખારીઓ	'window	:	windows'
બારી		બારીઓ			
કાગળ	:	કાગળો	'paper	:	papers'
કાગલ		કાગલો			
પુસ્તક	:	પુસ્તકો	'book	:	books'
પુસ્તક		પુસ્તકો			
મેજ	:	મેજો	'table	:	tables'
મેજ		મેજો			

2. Demonstrative adjective પેલું પેલી 'that' agrees with the gender and number of the nouns it qualifies.

પેલા છોકરા : પેલા છોકરાઓ 'that boy : those boys'

પેલી છોકરા પેલી છોકરાઓ

પેલું છોકરું : પેલાં છોકરાંઓ 'that child : those children'

પેલું છોકરું પેલાં છોકરાંઓ

3. The forms પેલા પેલા and પેલાં પેલાં are used for:

પેલા i) Masculine plural (animate or inanimate)

પેલા ii) Masculine honorific singular and plural (animate only)

પેલાં i) Neuter plural (animate or inanimate)

પેલાં ii) Feminine honorific singular and plural (animate only)

iii) For the collection of nouns belonging to different genders.

પેલા : પેલા પંખાઓ છે.

Those are fans.

પેલા પેલા વંશાઓ છે.

પેલા ગુજરાતી શિક્ષક છે.

That is a Gujarati teacher.

પેલા ગુજરાતી શિક્ષક છે.

પેલાં : પેલાં પાટિયાંઓ છે.

Those are blackboards.

પેલાં પેલાં પાટિયાંઓ છે.

પેલાં શિક્ષિકા છે.

That is a (female) teacher.

પેલાં શિક્ષિકા છે.

પેલાં શિક્ષિકાઓ છે.

Those are (female) teachers.

પેલાં શિક્ષિકાઓ છે.

પેલાં છોકરાંઓ અને છોકરી-
ઓ છે.

Those are boys and girls.

પેલાં છોકરાંઓ અને છોકરીઓ
છે.

4. Now onwards two nouns belonging to different genders will be given with a common demonstrative, as the plural forms of nouns are already introduced.

પંખો અને મેજ વર્ગમાં છે.

The fan and the table are in the classroom.

પંખો અને મેજ વર્ગમાં છે.

પેલાં પંખો અને ખુરશી વર્ગમાં છે.

The fan and the chair are in the classroom.

પેલાં પંખો અને ખુરશી વર્ગમાં છે.

પેલાં ગ્લાસ અને કાગળ ઓફિસ-
માં છે.

The glass and the paper are in the office.

પેલાં ગ્લાસ અને કાગળ ઓફિસમાં
છે.

TABLE

પેલું	'that'	Number		Singular	Plural
		Gender			
પેલું		Masculine		પેલો	પેલા
				પેલો	પેલા
		Feminine		પેલી	પેલી
				પેલી	પેલી
		Neuter		પેલું	પેલાં
				પેલું	પેલાં

Remember: the use of

૧. પેલા for masculine plural and masculine honorific singular/plural.
૨. પેલાં for neuter plural, feminine honorific singular/plural, and for more than two genders.

VOCABULARY

બાળક	(n.)	child
બાલક		
બારી	(f.)	window
બારી		
બહુવચન		plural
બહુવચન		
એકવચન		singular
એકવચન		
ઉપર		on
ઉપર		

આ કેટલી પેના છે ?

How many pens are those?

આ કેટલી પેનો છે ?

આ એક પેન છે.

This is one pen.

આ એક પેન છે.

પેલી કેટલી પેના છે ?

How many pens are those?

પેલી કેટલી પેનો છે ?

પેલી ચાર પેના છે.

Those are four pens.

પેલી ચાર પેનો છે.

આ કેટલી છોકરીઓ છે ?

How many girls are these?

આ કેટલી છોકરીઓ છે ?

આ એક છોકરી છે.

This is one girl.

આ એક છોકરી છે.

પેલી કેટલી છોકરીઓ છે ?

How many girls are those?

પેલી કેટલી છોકરીઓ છે ?

પેલી પાંચ છોકરીઓ છે.

Those are five girls.

પેલી પાંચ છોકરીઓ છે.

આ કેટલા ગ્લાસો છે ?

How many glasses are these?

આ કેટલા ગ્લાસો છે ?

આ એક ગ્લાસ છે.

This is one glass.

આ એક ગ્લાસ છે.

પેલા કેટલા ગ્લાસો છે ?

How many glasses are those?

પેલા કેટલા ગ્લાસો છે ?

પેલા આઠ ગ્લાસો છે.

Those are eight glasses.

પેલા આઠ ગ્લાસો છે.

આ કેટલા છોકરાઓ છે ?

How many boys are these?

આ કેટલા છોકરાઓ છે ?

આ એક છોકરો છે.

This is one boy.

આ એક છોકરો છે.

પેલા કેટલા છોકરાઓ છે ?

How many boys are those?

પેલા કેટલા છોકરાઓ છે ?

પેલા સાત છોકરાઓ છે.

Those are seven boys.

પેલા સાત છોકરાઓ છે.

વાંચો : એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ

Read: One, two, three, four,
five, six, seven, eight,
nine, ten.

વાંચો : એક, બે, ત્રણ, ચાર, પાંચ,

છ, સાત, આઠ, નવ, દસ.

છ, સાત, આઠ, નવ, દસ.

DRILLS

Repetition Drill

આ કેટલી પેનો છે ?

આ એક પેન છે.

આ કેટલી પેનો છે ?

આ એક પેન છે.

આ ચાર પેનો છે.

આ ચાર પેનો છે.

(છાકરી, ચોપડી, ખુરશી, બારી)

(છોકરી, ચોપડી, ખુરશી, બારી)

આ કેટલા ગ્લાસો છે ?

આ કેટલા ગ્લાસો છે ?

આ એક ગ્લાસ છે.

આ એક ગ્લાસ છે.

આ દસ ગ્લાસો છે.

આ દસ ગ્લાસો છે.

(કાગળ, છાકરા, પંખો, ઘોડો)

કાગળ, છોકરો, પંખો, ઘોડો)

પેલી કેટલી છાકરીઓ છે ?

પેલી કેટલી છોકરીઓ છે ?

પેલી એક છાકરી છે.

પેલી એક છોકરી છે.

પેલી આઠ છાકરીઓ છે.

પેલી આઠ છોકરીઓ છે.

(ઘાડી, પર્સ, નોટબુક, શિક્ષિકા)

(ઘોડી, પર્સ, નોટબુક, શિક્ષિકા)

પેલા કેટલા પંખાઓ છે ?

પેલા કેટલા પંખાઓ છે ?

પેલા એક પંખો છે.

પેલો એક પંખો છે.

પેલા બે પંખાઓ છે.

પેલા બે પંખાઓ છે.

(સિંહ, ગ્લાસ, છાકરા, વિદ્યાર્થી)

(સિંહ, ગ્લાસ, છોકરો, વિદ્યાર્થી)

Substitution Drill

૧. પેલી કેટલી પેના છે ?

પેલી કેટલી પેનો છે ?

પુરશીઓ

લુરશીઓ

છોકરીઓ

છોકરીઓ

પસો

પસો

૨. પેલા કેટલા ગ્લાસો છે ?

પેલા કેટલા ગ્લાસો છે ?

કાગળો

કાગળો

છોકરાઓ

છોકરાઓ

પંખાઓ

પંખાઓ

૩. પેલી કેટલી પેના છે ?

પેલી કેટલી પેનો છે ?

કાગળો

કાગળો

પસો

પસો

પંખાઓ

પંખાઓ

૪. પેલી ચાર પસો છે.

પેલી ચાર પસો છે.

પાંચ

પાંચ

સાત

સાત

ચાર

ચાર

Addition Drill

૧. વર્ગમાં :

વર્ગમાં :

ચાર બારીઓ છે.

ચાર બારીઓ છે.

૨. શાળામાં :

શાળામાં :

પાંચ પંખાઓ છે.

પાંચ પંખાઓ છે.

દસ પુરશીઓ છે.
 દસ સુરશીઓ છે.
 આઠ છોકરીઓ છે.
 આઠ છોકરીઓ છે.

દસ છોકરાઓ છે.
 દસ છોકરાઓ છે.
 ત્રણ શિક્ષકો છે.
 ત્રણ શિક્ષકો છે.

૩. કેટલા :

કેટલા :

પેલા પંખાઓ છે ?
 પેલા પંજાઓ છે ?
 પેલા ગ્લાસો છે ?
 પેલા છોકરાઓ છે ?
 પેલા છોકરાઓ છે ?

૪. કેટલી :

કેટલી :

પેલી પેનો છે ?
 પેલી પેનો છે ?
 પેલી છોકરીઓ છે ?
 પેલી છોકરીઓ છે ?
 પેલી પુરશીઓ છે ?
 પેલી સુરશીઓ છે ?

Connective Drill

હા. ત. આ ચાર છોકરાઓ છે.
 ના. ત. આ ચાર છોકરાઓ છે.

વર્ગમાં ચાર છોકરાઓ અને પાંચ
 છોકરીઓ છે.

આ પાંચ છોકરીઓ છે.
 (વર્ગમાં)
 આ પાંચ છોકરીઓ છે (વર્ગમાં)

વર્ગમાં ચાર છોકરાઓ અને પાંચ
 છોકરીઓ છે.

૧. આ પાંચ પુરશીઓ છે.

આ પાંચ સુરશીઓ છે.

આ ત્રણ પંખાઓ છે. (બરમાં)

આ ત્રણ પંજાઓ છે. (બરમાં)

૨. આ આઠ વિદ્યાર્થીઓ છે.
 આ આઠ વિદ્યાર્થીઓ છે.
 આ સાત વિદ્યાર્થીનીઓ છે.
 (મેદાનમાં)
 આ સાત વિદ્યાર્થીનીઓ છે.
 (મેદાનમાં)
૩. આ છ ઘોડાઓ છે.
 આ છ ઘોડાઓ છે.
 આ ચાર સિંહો છે. (બાગમાં)
 આ ચાર સિંહો છે. (બાગમાં)

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. પેલી એક પેન છે. પેલી કેટલી પેનો છે ?
 ઢા. ત. પેલી એક પેન છે. પેલી કેટલી પેનો છે ?
૧. પેલી એક છોકરી છે.
 પેલી એક છોકરી છે.
૨. પેલી સાત બારીઓ છે.
 પેલી સાત બારીઓ છે.
૩. પેલી નવ ખુરશીઓ છે.
 પેલી નવ ખુરશીઓ છે.
૨. ઢા. ૧. પેલા એક પંખો છે. પેલા કેટલા પંખાઓ છે.
 ઢા. ત. પેલો એક પંખો છે. પેલા કેટલા પંખાઓ છે.
૧. પેલા એક છોકરો છે.
 પેલો એક છોકરો છે.

૨. પેલા છ પંખાઓ છે.

પેલા છ પંખાઓ છે.

૩. પેલા બે ગ્લાસો છે.

પેલા બે ગ્લાસો છે.

૩. હા. ત. પેલા ચાર શિક્ષકો છે.

દા. ત. પેલા ચાર શિક્ષકો છે.

૧. પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ છે.

પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ છે.

૨. પેલા દસ વિદ્યાર્થીઓ છે.

પેલા દસ વિદ્યાર્થીઓ છે.

૩. પેલી આઠ પેનો છે.

પેલી આઠ પેનો છે.

૪. હા. ત. પેલા ત્રણ પંખાઓ વર્ગમાં છે.

દા. ત. પેલા ત્રણ પંખાઓ વર્ગમાં છે.

૧. પેલી સાત છોકરીઓ
શાળામાં છે.

પેલી સાત છોકરીઓ શાળામાં
છે.

૨. પેલા નવ વિદ્યાર્થીઓ
મેદાનમાં છે.

પેલા નવ વિદ્યાર્થીઓ મેદાન-
માં છે.

પેલા કેટલા શિક્ષકો છે ?

પેલા કેટલા શિક્ષકો છે ?

પેલા ત્રણ પંખાઓ ક્યાં છે ?

પેલા ત્રણ પંખાઓ ક્યાં છે ?

૩. પેલા આઠ છોકરાઓ
બાગમાં છે.

પેલા આઠ છોકરાઓ બાગમાં
છે.

૪. પેલી ચાર બહેનો ઓફિસ-
માં છે.

પેલી ચાર બહેનો ઓફિસમાં
છે.

૫. હા. ત. ઘરમાં ચાર પુરશીઓ છે.

હા. ત. ઘરમાં ચાર સુરશીઓ છે.

૧. શાળામાં દસ શિક્ષિકાઓ છે.

શાળામાં દસ શિક્ષિકાઓ છે.

૨. મેદાનમાં આઠ છોકરીઓ છે.

મેદાનમાં આઠ છોકરીઓ છે.

૩. વર્ગમાં નવ પુરશીઓ છે.

વર્ગમાં નવ સુરશીઓ છે.

૬. હા. ત. ઘરમાં ત્રણ પંખાઓ છે.

હા. ત. ઘરમાં ત્રણ પંખાઓ છે.

૧. ઘરમાં આઠ ગ્લાસો છે.

ઘરમાં આઠ ગ્લાસો છે.

૨. બાગમાં દસ ઘોડાઓ છે.

બાગમાં દસ ઘોડાઓ છે.

૩. મેદાનમાં નવ વિદ્યાર્થીઓ છે.

મેદાનમાં નવ વિદ્યાર્થીઓ છે.

ઘરમાં કેટલી પુરશીઓ છે ?

ઘરમાં કેટલી સુરશીઓ છે ?

ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે ?

ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે ?

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (પંખો)
પેલું શું છે ? (પંખો)
પેલો પંખો છે.
૨. પેલું શું છે ? (ખુરશીઓ)
પેલું શું છે ? (ખુરશીઓ)
૩. પેલું કેણું છે ? (વિદ્યાર્થી)
પેલું કોણ છે ? (વિદ્યાર્થી)
૪. પેલું કેણું છે ? (છોકરીઓ)
પેલું કોણ છે ? (છોકરીઓ)
૫. પેલો પંખો કયાં છે ? (વર્ગમાં)
પેલો પંખો કયાં છે ? (વર્ગમાં)
૬. પેલા છોકરાઓ કયાં છે ?
(શાળામાં)
પેલા છોકરાઓ કયાં છે ?
(શાળામાં)
૭. પેલી કેટલી ખુરશીઓ છે ?
(દસ)
પેલી કેટલી ખુરશીઓ છે ?
(દસ)
૮. પેલા કેટલા પંખાઓ છે ?
(એક)
પેલા કેટલા પંખાઓ છે ?
(એક)

૬. પેલા ત્રણ પંખાઓ ક્યાં છે ?
(ઘરમાં)

પેલા ત્રણ પંખાઓ ક્યાં છે ?
(ઘરમાં)

૧૦. ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે ?
(ત્રણ)

ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે ?
(ત્રણ)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. પેલી પેનો છે ?

પેલી પેનો છે ?

૨. પાંચ પંખાઓ છે.

..... પાંચ પંખાઓ છે.

૫. પેલા અને પેલી છે.

પેલા અને પેલી છે.

1. Fill in the gaps.

૩. કેટલી છે ?

..... કેટલી છે ?

૪. કેટલા છે ?

..... કેટલા છે ?

પ્ર. ૨. દસ સુધીના અંકો પૂરા કરો.

દસ સુધીના અંકો પૂરા કરો.

એક

બેક

.....

.....

2. Complete the numbers upto ten.

પ્ર. ૩. દરેક ખાનામાંથી શબ્દ હઈ છ વાક્ય બનાવો.

3. Make six sentences taking a word from each column.

દરેક સ્થાનામાંથી શબ્દ લઈ છ વાક્ય બનાવો.

પેલી	પાંચ	છોકરી	છે. છે.
પેલી	પાંચ	છોકરી	
પેલી	એક	છોકરાઓ	
પેલી	એક	છોકરાઓ	
પેલી	દસ	પંખો	
પેલી	દસ	પંખો	
પેલી	આઠ	પેનો	
પેલી	આઠ	પેનો	
પેલી	નવ	બારીઓ	
પેલી	નવ	બારીઓ	
	છ	આસે	
	છ	આસે	

કા. ત. પેલી એક છોકરી છે.

કા. ત. પેલી એક છોકરી છે

પેલી	કેટલા	છોકરીઓ	
વેલી	કેટલા	છોકરીઓ	
પેલો	કેટલી	પંખાઓ	
વેલો	કેટલી	વંસાઓ	
પેલા	કેટલી	વેનો	છે.
વેલા		વેનો	છે.
		કાગળો	
		કાગળો	
		ગ્લાસો	
		ગ્લાસો	
		ખારીઓ	
		બારીઓ	

હા. ત. પેલી કેટલી છોકરીઓ છે ?

વા. ત. વેલી કેટલી છોકરીઓ છે ?

પ્ર. ૪. કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ
ખાલી જગ્યા ભરો.

કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ સ્થાનો
જગ્યા ભરો.

(વિદ્યાર્થીઓ, પંખાઓ, વેનો,
ગ્લાસ, છોકરી)

(વિદ્યાર્થીઓ, વંસાઓ, વેનો,
ગ્લાસ, છોકરી)

4. Select the appropriate word
from those given in the
bracket and fill in the gaps.

૧. પેલી ચાર છે.
પેલી ચાર છે.
૨. પેલા પાંચ છે.
પેલા પાંચ છે.
૩. પેલી એક છે.
પેલી એક છે.

૪. પેલો એક છે.
પેલો એક છે.
૫. પેલા આઠ છે.
પેલા આઠ છે.

પ્ર. ૫. યોગ્ય શબ્દ પર ટીકનું નિશાન કરો.

યોગ્ય શબ્દ પર ટીકનું નિશાન કરો.

૧. પેલી (કેટલી/કેટલા) ખુશી-ઓ છે ?
પેલી (કેટલી / કેટલા) સુરસીઓ છે ?
૨. પેલા (કેટલા/કેટલી) ગ્લાસો છે ?
પેલા (કેટલા / કેટલી) ગ્લાસો છે ?
૩. પેલી (કેટલા/કેટલી) ઘોડીઓ છે ?
પેલી (કેટલા / કેટલી) ઘોડીઓ છે ?

5. Tick the correct form from those given in brackets and complete the sentences.

૪. પેલા (કેટલા/કેટલી) સિંહો છે ?
પેલા (કેટલા / કેટલી) સિંહો છે ?
૫. પેલી (કેટલી/કેટલા) બાગો છે ?
પેલી (કેટલી / કેટલા) બાગો છે ?

પ્ર. ૬ ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.
ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

6. Change the sentences as per example.

- ૬ા. ત. પેલી ચાર પેનો છે.
- ૬ા. ત. પેલી ચાર પેનો છે.

- પેલી કેટલી પેનો છે ?
- પેલી કેટલી પેનો છે ?

૧. પેલી દસ છોકરીઓ છે.
પેલી દસ છોકરીઓ છે.
૨. પેલા ત્રણ પંખા વર્ગમાં છે.
પેલા ત્રણ પંખા વર્ગમાં છે.
૩. વર્ગમાં ચાર ખુરશીઓ છે.
વર્ગમાં ચાર ખુરશીઓ છે.
૪. શાળામાં એક ઓફિસ છે.
શાળામાં એક ઓફિસ છે.
૫. ઘરમાં એક પંખો છે.
ઘરમાં એક પંખો છે.

પ્ર. ૭. આપેલા અંકોનો ઉપયોગ કરી
વીસ વાક્યો બનાવો.

આપેલા અંકોનો ઉપયોગ કરી
વીસ વાક્યો બનાવો.

૧. એક બે
એક બે
ત્રણ ચાર
ત્રણ ચાર
પાંચ છ
પાંચ છ
સાત આઠ
સાત આઠ
નવ દસ
નવ દસ

7. Use the numerals and form
20 sentences.

૨. અગ્યાર (11) બાર (12)
અગ્યાર (11) બાર (12)
તેર (13) ચૌદ (14)
તેર (13) ચૌદ (14)
પંદર (15) સોળ (16)
પંદર (15) સોળ (16)
સત્તર (17) અઠાર (18)
સત્તર (17) અઠાર (18)
ઓગણીસ (19) વીસ (20)
ઓગણીસ (19) વીસ (20)

પ્ર. ૮. આપેલાં અંગ્રેજી વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

આપેલાં અંગ્રેજી વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

8. Translate the following sentences into Gujarati.

1. This is one chair.

2. Those are six chairs.

3. Those six girls are in the office.

4. Those five boys are on the ground.

5. In the office there are two fans.

6. How many chairs are those?

7. How many boys are those?

8. Where are those three chairs?

9. How many chairs are there in the classroom?

10. Where are those students?

NOTES

1. The numerals (cardinals) one to ten are introduced in this lesson. These numerals are invariable.

તેલી ચાર છોકરીઓ

Those four girls.

તેલી ચાર છોકરીઓ

તેલા ચાર છોકરાઓ

Those four boys.

તેલા ચાર છોકરાઓ

2. In a simple sentence the cardinal adjective precedes the noun it qualifies. In a sentence with a demonstrative it follows the demonstrative.

ચાર મેજો

Four tables

ચાર મેજો

તેલું એક મેજ

That one table

તેલું એક મેજ

આ બે ગ્લાસો

These two glasses etc. . . .

આ બે ગ્લાસાં

3. Ten more numerals (11 to 20) are given at the end of exercise No. 7 for extra practice. For more details refer appendix No. 1.
4. In the question form કેટલું-લો-લી, કેટલું-લો-લી is always used in the plural. The forms used in this lesson are કેટલા કેટલા (mas.pl.) and કેટલી કેટલી (fem.pl.). It agrees with the gender of the noun concerned.

પેલી બારીઓ : પેલી કેટલી બારીઓ

પેલી બારીઓ પેલી કેટલી બારીઓ

પેલા પંખાઓ : પેલા કેટલા પંખાઓ

પેલા પંખાઓ પેલા કેટલા પંખાઓ

5. The teacher/learner can use all the patterns introduced in the previous lessons for extra practice with these numerals.
6. Sentences with the locative suffix માં માં and noun preceded by numerals are of two types.

૧. ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ છે. There are four chairs in the house.

ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ છે.

૨. ચાર ખુરશીઓ ઘરમાં છે. Four chairs are in the house.

ચાર ખુરશીઓ ઘરમાં છે.

In sentence No. 1 ઘરમાં is in the beginning and in sentence No. 2 it is at the end of the sentence before a verb. In such sentences the emphasis is on the second part.

7. Hence the corresponding questions for such answers follow the response pattern. For example:

ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ છે.	There are four chairs in the house.
ઘરમાં ચાર છુરશીઓ છે.	
ઘરમાં કેટલી ખુરશીઓ છે ?	How many chairs are in the house?
ઘરમાં કેટલી છુરશીઓ છે ?	
ચાર ખુરશીઓ ઘરમાં છે.	Four chairs are in the house.
ચાર છુરશીઓ ઘરમાં છે.	
ચાર ખુરશીઓ કયાં છે ?	Where are (those) four chairs?
ચાર છુરશીઓ કયાં છે ?	

VOCABULARY

કેટલી	how many (f.pl.)
કેટલી	
ચાર	four
ચાર	
પાંચ	five
પાંચ	
કેટલા	how many (mas.pl.)
કેટલા	
સાત	seven
સાત	
તેલા	those (mas.pl.)
તેલા	

વાંચો	read (pl.)
વાંચો	
બે	two
ત્રણ	three
ત્રણ	
છ	six
છ	
નવ	nine
ત્રણ	
દસ	ten
દસ	
અંક	figure, number, numeral
અંક	
સુધીના	up to
સુધીના	
સાચા	correct
સાચા	
પર	on
પર	
ઉપયોગ	use
ઉપયોગ	

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

How many tables are those?

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

That is one table.

પેલું એક મેજ છે.

પેલું એક મેજ છે.

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

How many tables are those?

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

Those are twelve tables.

પેલાં બાર મેજો છે.

પેલાં બાર મેજો છે.

પેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે ?

How many children are those?

પેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે ?

That is one child.

પેલું એક છોકરું છે.

પેલું એક છોકરું છે.

પેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે ?

How many children are those?

પેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે ?

Those are fifteen children.

પેલાં પંદર છોકરાંઓ છે.

પેલાં પંદર છોકરાંઓ છે.

પેલી ચાર શિક્ષિકાઓ ઓફિસ-માં છે.

Those four teachers are in the office.

પેલી ચાર શિક્ષિકાઓ ઓફિસમાં છે.

પેલા પાંચ શિક્ષકો પણ ઓફિસ-
માં છે.

Those five teachers also are in
the office.

પેલા પાંચ શિક્ષકો પણ ઓફિસ-
માં છે.

પેલાં દસ ખુરશીઓ અને મેજો
વર્ગમાં છે.

Those ten chairs and tables are
in the classroom.

પેલાં દસ ખુરશીઓ અને મેજો
વર્ગમાં છે.

ગુજરાતી વર્ગમાં વીસ વિદ્યાર્થી-
ઓ છે.

There are twenty students in
the Gujarati classroom.

ગુજરાતી વર્ગમાં વીસ વિદ્યાર્થીઓ
છે.

મેદાનમાં (પેલાં) ત્રીસ બાળકો છે.

There are thirty children on
the ground.

મેદાનમાં (પેલાં) ત્રીસ બાળકો છે.

પ્રાણીબાગમાં (પેલાં) અઠ્યાવીસ
પાંજરાઓ છે.

There are twenty-eight cages
in the zoo.

પ્રાણીબાગમાં (પેલાં) અઠ્યાવીસ
પાંજરાઓ છે.

પેલાં બાવીસ પાંજરાઓ પક્ષી-
ઘરમાં છે.

Those twenty-two cages are in
the bird's home (zoo).

પેલાં બાવીસ પાંજરાઓ પક્ષી-
ઘરમાં છે.

પાંચો : એકવીસ, બાવીસ ત્રેવીસ

Read : twenty-one, twenty-two,

ચાંચો : એકવીસ બાવીસ ત્રેવીસ

twenty-three, twenty-

ચોવીસ પચ્ચીસ છબ્વીસ

four, twenty-five, twenty-

ચોવીસ પચ્ચીસ છબ્વીસ

six,

સત્યાવીસ અઠ્યાવીસ
સત્યાવીસ અઠ્યાવીસ
ઓગણત્રીસ ત્રીસ
ઓગણત્રીસ ત્રીસ

twenty-seven, twenty
eight, twenty-nine,
thirty.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલું એક મેજ છે.
પેલું એક મેજ છે.
પેલું એક છોકરું છે.
પેલું એક છોકરું છે.
(પાંજરું, ઘોડું, બાળક....)
(પાંજરું, ઘોડું, બાળક....)

૨. પેલાં દસ ખુરશીઓ અને મેજો
વર્ગમાં છે.
પેલાં દસ ખુરશીઓ અને મેજો
વર્ગમાં છે.
પેલાં પચ્ચીસ છોકરાંઓ અને
છોકરીઓ મેદાનમાં છે.
પેલાં પચ્ચીસ છોકરાંઓ અને
છોકરીઓ મેદાનમાં છે.
(પંખો-મેજ, ચોપડી-પેન, મેજ-
ખુરશી, ડસ્ટર-પાટિયું)
(પંખો-મેજ, ચોપડી-પેન, મેજ-ખુરશી,
ડસ્ટર-પાટિયું.

- પેલાં બાર મેજો છે.
પેલાં બાર મેજો છે.
પેલાં પંદર છોકરાંઓ છે.
પેલાં પંદર છોકરાંઓ છે.
(ઘોડાંઓ, બારણાંઓ, ડસ્ટરો....)
(ઘોડાંઓ, બારણાંઓ, ડસ્ટરો....)

૩. મેદાનમાં (પેલાં) અઠ્યાવીસ
છોકરાંઓ છે.
મેદાનમાં (પેલાં) અઠ્યાવીસ
છોકરાંઓ છે.
ઘરમાં (પેલી) પંદર ખુરશીઓ
છે.
ઘરમાં (પેલી) પંદર ખુરશીઓ
છે.
(ચોપડીઓ, ડસ્ટરો, સિંહો,
ઘોડાંઓ....)
(ચોપડીઓ, ડસ્ટરો, સિંહો,
ઘોડાંઓ....)

Substitution Drill

૧. પેલાં ચાર મેળે છે.

પેલાં ચાર મેજો છે.

(પાંજરું, પક્ષીઘર, છોકરું, પાટિયું,
પ્રાણીઘર)

(પાંજરું, પક્ષીઘર, છોકરું, પાટિયું,
પ્રાણીઘર)

૨. પેલાં ત્રણ મેળે છે.

પેલાં ત્રણ મેજો છે.

(પંખો, પેન, કાગળ, બારી,
પક્ષીઘર)

(પંખો, પેન, કાગળ, બારી
પક્ષીઘર.

પેલાં ચાર પાંજરાંઓ છે.

પેલાં ચાર પાંજરાંઓ છે.

પેલા ત્રણ પંખાઓ છે.

પેલા ત્રણ પંખાઓ છે.

Addition Drill

૧. પેલાં :

પેલાં :

વીસ પાંજરાંઓ છે.

વીસ પાંજરાંઓ છે.

પચ્ચીસ છોકરાંઓ છે.

પચ્ચીસ છોકરાંઓ છે.

અઠ્યાવીસ વિદ્યાર્થીઓ છે.

અઠ્યાવીસ વિદ્યાર્થીઓ છે.

૨. પેલાં :

પેલાં :

દસ ખુરશીઓ અને મેળે છે.

દસ ખુરશીઓ અને મેજા છે.

પંદર ચોપડીઓ અને ડસ્ટરો
છે.

પંદર ચોપડીઓ અને ડસ્ટરો છે.

અઠાર ચોક અને પેનો છે.

અઠાર ચોક અને પેનો છે.

૩. પેલાં :

પેલાં :

વર્ગમાં શિક્ષિકા છે.

વર્ગમાં શિક્ષિકા છે.

મેદાનમાં... .. બાળકો છે.

મેદાનમાં બાળકો છે.

ઝોડિસમાં... .. મેજ અને
ખુરશી છે.

ઝોડિસમાં મેજ અને
ખુરશી છે.

૪. પણ :

પણ :

શિક્ષકો ઝોડિસમાં છે.

શિક્ષકો.....ઝોડિસમાં છે.

શિક્ષિકા વર્ગમાં છે.

શિક્ષિકા વર્ગમાં છે.

બાળકો... .. શાળામાં છે.

બાળકો શાળામાં છે.

Transformation Drill

૧. ઠા. ત. પેલું એક મેજ છે.

વા. ત. પેલું એક મેજ છે.

૧. પેલું એક ડસ્ટર છે.

પેલું એક ડસ્ટર છે.

૨. પેલાં ત્રણ પાટિયાંઓ છે.

પેલાં ત્રણ પાટિયાંઓ છે.

૩. પેલાં પચ્ચીસ છોકરાંઓ છે.

પેલાં પચ્ચીસ છોકરાંઓ છે.

(પક્ષી, પાંજરું, ઘોડું.....)

(પક્ષી, પાંજરું, ઘોડું.....)

૨. ઠા. ત. પેલાં બે પાટિયાંઓ વર્ગમાં છે.

વા. ત. પેલાં બે પાટિયાંઓ વર્ગમાં છે.

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

પેલાં કેટલાં મેજો છે ?

પેલાં બે પાટિયાંઓ કયાં છે.

પેલાં બે પાટિયાંઓ કયાં છે ?

૧. પેલા ચાર પંખાઓ શાળા-
માં છે.

પેલા ચાર પંખાઓ શાળામાં છે.

૨. પેલી બાવીસ છોકરીઓ
મેદાનમાં છે.

પેલી બાવીસ છોકરીઓ
મેદાનમાં છે.

૩. પેલાં ત્રીસ બાળકો બાગ-
માં છે.

પેલાં ત્રીસ બાળકો બાગમાં છે.

(પક્ષીઘર, પ્રાણીબાગ,
ઑફિસ)

(પક્ષીઘર, પ્રાણીબાગ, ઑફિસ)

૩. ડા. ત. પ્રાણીબાગમાં સત્યાવીસ
પાંજરાંઓ છે.

ડા. ત. પ્રાણીબાગમાં સત્યાવીસ પાંજરાં-
ઓ છે.

૧. પક્ષીઘરમાં ત્રીસ પક્ષીઓ છે.
પક્ષીઘરમાં ત્રીસ પક્ષીઓ છે.

૨. પ્રાણીબાગમાં પચ્ચીસ
પ્રાણીઓ છે.

પ્રાણીબાગમાં પચ્ચીસ પ્રાણીઓ
છે.

૩. મેદાનમાં વીસ બાળકો છે.
મેદાનમાં વીસ બાળકો છે.

(ઘોડા, સિંહ, સિંહણ....)

(ઘોડા, સિંહ, સિંહણ....)

પ્રાણીબાગમાં કેટલાં પાંજરાં-
ઓ છે ?

પ્રાણીબાગમાં કેટલાં પાંજરાંઓ
છે ?

Completion Drill

૧. વર્ગમાં દસ છોકરાઓ અને દસ છોકરીઓ છે.
વર્ગમાં દસ છોકરાઓ અને દસ છોકરીઓ છે.
૨. શાળામાં પંદર શિક્ષકો અને
શાળામાં પંદર શિક્ષકો અને
૩. બાગમાં વીસ વિદ્યાર્થીઓ અને
બાગમાં વીસ વિદ્યાર્થીઓ અને
૪. મેદાનમાં આઠ ઘોડાઓ અને
મેદાનમાં આઠ ઘોડાઓ અને
૫. પ્રાણીબાગમાં ત્રણ સિંહો અને
પ્રાણીબાગમાં ત્રણ સિંહો અને
૬. ઘરમાં ચાર ભાઈઓ અને
ઘરમાં ચાર ભાઈઓ અને

EXERCISES

- પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill in the gaps.

વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. પેલાં મેળો છે.
પેલાં મેજો છે.
૨. ત્રણ છોકરાંઓ છે.
..... ત્રણ છોકરાંઓ છે.
૩. વીસ છે.
... .. વીસ છે.

૪. દસ ખુરશીઓ અને
..... વર્ગમાં છે.

..... દસ ખુરશીઓ અને
..... વર્ગમાં છે.

૫. મેદાનમાં પચ્ચીસ
..... છે.

મેદાનમાં પચ્ચીસ છે.

પ્ર. ૨. નેડ મેળવી વાક્યો પૂરાં કરો.
જોડ મેળવી વાક્યો પૂરાં કરો.

2. Match the parts and complete the sentences.

મેદાનમાં પેલા	શિક્ષિકા છે.	૧.
મેદાનમાં પેલા	શિક્ષિકા છે.	
થાળામાં પેલી	અઠ્યાવીસ પાંજરાંઓ છે.	૨.
શાળામાં પેલી	અઠ્યાવીસ પાંજરાંઓ છે.	
વર્ગમાં પેલાં	ત્રીસ પોપટો છે.	૩.
વર્ગમાં પેલાં	ત્રીસ પોપટો છે.	
પક્ષીઘરમાં પેલા	ત્રેવીસ છોકરાંઓ છે.	૪.
પક્ષીઘરમાં પેલા	ત્રેવીસ છોકરાંઓ છે.	
પ્રાણીઘરમાં પેલાં	પચ્ચીસ ઘોડાઓ છે.	૫.
પ્રાણીઘરમાં પેલાં	પચ્ચીસ ઘોડાઓ છે.	

પ્ર. ૩. દરેક ખાનામાંથી યોગ્ય શબ્દ
છર્ધ સાત વાક્યો બનાવો.

દરેક જાનામાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ
સાત વાક્યો બનાવો.

3. Select a word from each
column and form seven
sentences.

પેલી	બાર	શિક્ષક	વર્ગમાં	
વેલી	બાર	શિક્ષક	વર્ગમાં	
પેલાં	પંદર	છોકરું	ખાગમાં	
વેલાં	બે	છોકરું	બાગમાં	
પેલું	બે	ઘોડાઓ	ઑફિસમાં	
વેલું	બાવીસ	ઘોડાઓ	પક્ષીઘરમાં	છે.
પેલા	બાવીસ	શિક્ષિકાઓ	પક્ષીઘરમાં	છે.
વેલા	છબ્વીસ	શિક્ષિકાઓ	ઘરમાં	
પેલો	છબ્વીસ	ખાળકે	ઘરમાં	
વેલો	એક	બાળકો	મેદાનમાં	
	એક	પાંચરાંઓ	મેદાનમાં	
	અગ્યાર	પાંચરાંઓ	પ્રાણીખાગમાં	
	અગ્યાર	છોકરો	પ્રાણીબાગમાં	

હા. ત. પેલી બે શિક્ષિકાઓ વર્ગમાં છે.

દા. ત. પેલી બે શિક્ષિકાઓ વર્ગમાં છે.

પ્ર. ૪. શબ્દોમાં લખો.
શબ્દોમાં લખો.

૨૧	૨૬
૨૨	૨૭
૨૩	૨૮
૨૪	૨૯
૨૫	૩૦

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે આપેલા શબ્દો-
નાં એ જ ક્રમમાં વાક્યો બનાવો.
જરૂર જણાય ત્યાં વાક્યમાં
બીજા શબ્દો બદલવા.

ઉદાહરણ પ્રમાણે આપેલા શબ્દોમાં
એ જ ક્રમમાં વાક્યો બનાવો.
જરૂર જણાય ત્યાં વાક્યોમાં બીજા
શબ્દો બદલવા.

હા. ત. શિક્ષિકા : શિક્ષિકાઓ

દા. ત. શિક્ષિકા શિક્ષિકાઓ

4. Write in words.

5. Follow the example and
make sentences from given
word list in the same order
and change the nouns if
needed.

પેલી શિક્ષિકાઓ છે.

પેલી શિક્ષિકાઓ છે.

પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ છે.

પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ છે.

પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ વર્ગમાં છે.

પેલી પાંચ શિક્ષિકાઓ વર્ગમાં છે.

૧. શિક્ષક :

શિક્ષક

૧.

૨.

૩.

૨. પાંજરું :

પાંજરું

૧.

૨.

૩.

૩. ઘોડો :

ઘોડો

૧.

૨.

૩.

પ્ર. ૬ અંકોનો ઉપયોગ કરી આપેલા
શબ્દોનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

અંકોનો ઉપયોગ કરી આપેલા
શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

સિંહો ઘોડાંઓ ઘોડીઓ

સિંહો ઘોડાંઓ ઘોડીઓ

૧.

૩.

૫.

૨.

૪.

૬.

6. Frame sentences with different numerals using the words given below.

માણસો બાળકો શિક્ષકો

માણસો બાળકો શિક્ષકો

પ્ર. ૭. અને સાથે વાક્યો જોડો.

અને સાથે વાક્યો જોડો.

૧. દસ ખુરશીઓ વર્ગમાં છે.

દસ છુરશીઓ વર્ગમાં છે.

દસ મેજો વર્ગમાં છે.

દસ મેજો વર્ગમાં છે.

૨. પાંચ ઘોડાઓ મેદાનમાં છે.

પાંચ ઘોડાઓ મેદાનમાં છે.

પાંચ ઘોડીઓ મેદાનમાં છે.

પાંચ ઘોડોઓ મેદાનમાં છે.

૩. વીસ પ્રાણીઓ પ્રાણીબાગમાં છે.

વીસ પ્રાણીઓ પ્રાણીબાગમાં છે.

વીસ પાંજરાઓ પ્રાણીબાગમાં છે.

વીસ પાંજરાઓ પ્રાણીબાગમાં છે.

૪. બાવીસ પક્ષીઓ પક્ષીઘરમાં છે.

બાવીસ પક્ષીઓ પક્ષીઘરમાં છે.

બાવીસ પાંજરાઓ પક્ષીઘરમાં છે.

બાવીસ પાંજરાઓ પક્ષીઘરમાં છે.

પ્ર. ૮. આપેલાં અંગ્રેજી વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

આપેલાં અંગ્રેજી વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

1. How many tables are those?

2. Those are six tables.

7. Join the sentences with અને 'and'.

8. Translate the following sentences into Gujarati.

3. That is one table.
4. How many boys are those?
5. Those are thirty boys.
6. That is one boy.
7. How many pens are those?
8. Those are twelve pens.
9. That is one pen.
10. Those ten tables and chairs are in the classroom.

NOTES

1. In this lesson how many is introduced in neuter form with animate and inanimate nouns.

For example :

પેલાં કેટલાં મેંબે છે ?

How many tables are those?

વેલાં કેટલાં મેજો છે ?

પેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે ?

How many children are those?

વેલાં કેટલાં છોકરાંઓ છે.

2. The form કેટલાં કેટલાં is used to denote more than one gender as well. For example :

પેલાં કેટલાં ખુરશીઓ અને મેંબે છે ?

How many chairs and table are those?

વેલાં કેટલાં ખુરશીઓ અને મેજો છે ?

3. The sentence patterns are the same and except a few new words, the vocabulary also is the same as in the previous lessons. Numerals 21 to 30 are introduced for further practice.
4. પણ્ પળ્ means 'also' and occurs after the noun concerned. For example:

પેલા પાંચ શિક્ષકો પણ્ ઓફિસ-માં છે. Those five teachers also are in the office.

પેલા પાંચ શિક્ષકો પળ્ ઓફિસ-માં છે.

VOCABULARY

પેલાં	those
પેલાં	
કેટલાં	how many
કેટલાં	
ત્રીસ	thirty
ત્રીસ	
પચ્ચીસ	twenty five
પચ્ચીસ	
અઠ્ઠાવીસ	twenty eight
અઠ્ઠાવીસ	
બાવીસ	twenty two
બાવીસ	
પાંજરું	(n.) cage
પાંજરું	

પક્ષી	(n.)	bird
પક્ષી		
પક્ષીઘર	(n.)	bird's home (zoo)
પક્ષીઘર		
એકવીસ		twenty one
એકવીસ		
ત્રેવીસ		twenty three
ત્રેવીસ		
ચોવીસ		twenty four
ચોવીસ		
છન્વીસ		twenty six
છન્વોસ		
સત્યાવીસ		twenty seven
સત્યાવીસ		
ઓગણત્રીસ		twenty nine
ઓગણત્રીસ		
પ્રાણી	(n.)	animal
પ્રાણી		
પ્રાણીઘર	(n.)	zoo
પ્રાણીઘર		
પોપટ	(m.)	parrot
પોપટ		

લખો

write (pl.)

લક્ષો

ક્રમ

(m.)

order

ક્રમ

જરૂર જણાય તો

if it is needed, if you find it
necessary

જરૂર જણાય તો

ત્યાં

there

ત્યાં

બીજા

other

બીજા

બદલવું

to change

બદલવું

પેહું શું છે ?

What is that?

વેલું શું છે ?

પેહું ઘર છે.

That is a house.

વેલું ઘર છે.

ઘરમાં શું શું છે ?

What (different things) are there in the house?

ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ છે, બે

મેજો છે ત્રણ પંખાઓ છે, સાત ખાટલો છે. વાસણો અને કપડાં છે.

There are four chairs, two tables, three fans, seven cots, many vessels and clothes in the house.

ઘરમાં ચાર સુરસીઓ છે, બે મેજો છે ત્રણ પંખાઓ છે, સાત લાટલાઓ છે ઘણાં વાસણો અને કપડાં છે.

ઘરમાં કેાણ કેાણ છે ?

Who are there in the house?

ઘરમાં કોણ કોણ છે ?

ઘરમાં બા છે, બાપુજી છે. બે ભાઈઓ છે, બે બહેનો છે, ભાભી છે. અને છ છોકરાંઓ છે.

There are mother, father, two brothers, two sisters, sister-in-law and six children in the house.

ઘરમાં બા છે, બાપુજી છે. બે ભાઈઓ છે, બે બહેનો છે. મામી છે. અને છ છોકરાંઓ છે.

ઘરમાં કેટલી પુરશીઓ અને કેટલાં મેજો છે ?

How many chairs and how many tables are there in the house?

ઘરમાં કેટલી છુરશીઓ અને કેટલાં મેજો છે.

There are four chairs and two tables in the house.

ઘરમાં ચાર છુરશીઓ અને બે મેજો છે.

ઘરમાં કેટલા ભાઈઓ અને કેટલી બહેનો છે.

How many brothers and how many sisters are there in the house ?

ઘરમાં કેટલા ભાઈઓ અને કેટલી બહેનો છે.

ઘરમાં બે ભાઈઓ અને બે બહેનો છે.

There are two brothers and two sisters in the house.

ઘરમાં બે ભાઈઓ અને બે બહેનો છે.

ઘરમાં કેટલાં ભાઈ-બહેન છે ?

How many brothers and sisters are there in the house ?

ઘરમાં કેટલાં ભાઈ-બહેન છે.

There are four brothers and sisters in the house.

ઘરમાં ચાર ભાઈ-બહેન છે.

ઘરમાં ચાર ભાઈ-બહેન છે.

પાંચો : એકત્રીસ, બત્રીસ, તેત્રીસ,

વાંચો : એકત્રીસ, વત્રીસ, તેત્રીસ,

ચોત્રીસ, પાંત્રીસ, છત્રીસ,

ચોત્રીસ, પાંત્રીસ, છત્રીસ,

સાડત્રીસ, આડત્રીસ,

સાઢત્રીસ, આઢત્રીસ,

ઓગણચાલીસ, (ચાળીસ),

ઓગણચાલીસ

Read : Thirty-one, thirty-two, thirty-three, thirty-four, thirty-five, thirty-six, thirty-seven, thirty-eight, thirty-nine, forty.

ચાલીસ (ચાળીસ)
(ચાલીસ).

DRILLS

Repetition Drill

૧. ઘરમાં શું શું છે ?

ઘરમાં શું શું છે ?

વર્ગમાં શું શું છે ?

વર્ગમાં શું શું છે ?

(મેદાનમાં, પક્ષીઘરમાં, પ્રાણીઘરમાં)

(મેદાનમાં, પક્ષીઘરમાં, પ્રાણીઘરમાં)

૨. ઘરમાં મેંને છે, ખુરશીઓ છે
અને પંખાઓ છે.

ઘરમાં મેંજો છે, સુરશીઓ છે
અને પંજાઓ છે.

(વાસણો, કપડાં, ખાટલાઓ)

(વાસણો, કપડાં, ખાટલાઓ)

૩. ઘરમાં કેટલી ખુરશીઓ અને
કેટલાં મેંજો છે ?

ઘરમાં કેટલી સુરશીઓ અને
કેટલાં મેંજો છે ?

(પંખો-ખાટલો, પેનો-પુસ્તકો)

(પંજો, ખાટલો, પેનો-પુસ્તકો)

૪. ઘરમાં કેટલાં ભાઈ-બહેન છે ?

ઘરમાં કેટલાં ભાઈ-બહેન છે ?

ઘરમાં કેટલાં મેંજ-ખુરશી છે ?

ઘરમાં કેટલાં મેંજ સુરશી છે ?

ઘરમાં કેણ કેણ છે ?

ઘરમાં કોણ કોણ છે ?

વર્ગમાં કેણ કેણ છે ?

વર્ગમાં કોણ કોણ છે ?

(શાળામાં, ઓફિસમાં, બાગમાં)

(શાળામાં, ઓફિસમાં, બાગમાં)

ઘરમાં બા છે, બાપુજી છે

અને ભાઈઓ છે.

ઘરમાં વા છે, વાપુજી છે

અને ભાઈઓ છે.

(છોકરાંઓ, ભાઈઓ, બહેનો)

(છોકરાંઓ, ભાઈઓ, બહેનો)

ઘરમાં પાંચ ખુરશીઓ અને બે
મેંજો છે.

ઘરમાં પાંચ સુરશીઓ અને બે
મેંજો છે.

(સાત-બે, આઠ-છ)

(સાત-બે, આઠ-છ)

ઘરમાં ચાર ભાઈ-બહેન છે.

ઘરમાં ચાર ભાઈ-બહેન છે.

ઘરમાં છ મેંજ-ખુરશી છે.

ઘરમાં છ મેંજ-સુરશી છે.

(ખાટલો-પંખો), (પેન-પુસ્તકો)

(અગ્યાર, તેર, પંદર...)

(લાટલો-પંખો) (પેન-પુસ્તકો)

(અગિયાર, તેર, પંદર...)

Build-up Drill

૧. મેળે છે. બે
મેજો છે. બે
બે મેળે છે. પેલાં
બે મેજો છે. પેલાં
પેલાં બે મેળે છે. ખુરશીઓ અને
પેલાં બે મેજો છે. ખુરશીઓ અને
ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે. ચાર
ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે. ચાર
ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે. પેલી
પેલી ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે. ઘરમાં
પેલી ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે. ઘરમાં
ઘરમાં પેલી ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે.
ઘરમાં પેલી ચાર ખુરશીઓ અને પેલાં બે મેજો છે.
૨. બહેનો છે. ચાર
બે બહેનો છે. ચાર
પેલી
પેલી
બાઈઓ અને
બાઈઓ અને

ત્રણ

ત્રણ

પેલા

પેલા

ઘરમાં

ઘરમાં

(ખાટલાઓ, બાપુજી, છોકરાઓ)

(લાટલાઓ, બાપુજી, છોકરાઓ)

Transformation Drill

૧. ડા. ત. ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ છે.

ડા. ત. ઘરમાં ચાર લુરશીઓ છે.

ઘરમાં ત્રણ મેજો છે.

ઘરમાં ત્રણ મેજો છે.

ઘરમાં પાંચ ખાટલાઓ છે.

ઘરમાં પાંચ લાટલાઓ છે.

ઘરમાં બે પંખાઓ છે.

ઘરમાં બે પંખાઓ છે.

૧. ઘરમાં બે બાઈઓ છે.

ઘરમાં બે બાઈઓ છે.

ઘરમાં એક બાઈ છે.

ઘરમાં એક મામી છે.

ઘરમાં ત્રણ બહેનો છે.

ઘરમાં ત્રણ બહેનો છે.

ઘરમાં ચાર ખુરશીઓ, ત્રણ મેજો,
પાંચ ખાટલાઓ અને બે
પંખાઓ છે.

ઘરમાં ચાર લુરશીઓ, ત્રણ મેજો,
પાંચ લાટલાઓ અને બે પંખાઓ
છે.

ઘરમાં બા-બાપુ છે.

ઘરમાં બા-બાપુજી છે.

૨. પ્રાણીબાગમાં ચાર સિંહો છે.

પ્રાણીબાગમાં ચાર સિંહો છે.

પ્રાણીબાગમાં ત્રણ સિંહો છે.

પ્રાણીબાગમાં ત્રણ સિંહો છે.

પ્રાણીબાગમાં દસ ઘોડા-ઓ છે.

પ્રાણીબાગમાં દસ ઘોડાઓ છે.

પ્રાણીબાગમાં આઠ ઘોડી-ઓ છે.

પ્રાણીબાગમાં આઠ ઘોડીઓ છે.

૨ હા. ત. ઘરમાં આઠ બાઈ-બહેનો છે.

વા. ત. ઘરમાં આઠ માઈ-બહેનો છે.

૧. વર્ગમાં દસ પુરસીઓ - મેજો છે.

વર્ગમાં દસ સુરસીઓ - મેજો છે.

૨. ઓફિસમાં પાંચ શિક્ષકો છે.

ઓફિસમાં પાંચ શિક્ષકો છે.

૩. ઘરમાં ઘણાં કપડાં - વાસણો છે.

ઘરમાં ઘણાં કપડાં - વાસણો છે.

૩ હા. ત. ઘરમાં ચાર પુરસીઓ અને બે મેજો છે.

વા. ત. ઘરમાં ચાર સુરસીઓ અને બે મેજો છે.

ઘરમાં કેટલાં બાઈ-બહેનો છે ?

ઘરમાં કેટલાં માઈ-બહેનો છે ?

ઘરમાં કેટલી પુરસીઓ અને કેટલાં મેજો છે ?

ઘરમાં કેટલી સુરસીઓ અને કેટલાં મેજો છે ?

૧. વર્ગમાં દસ વિદ્યાર્થીઓ અને
પાંચ વિદ્યાર્થીનીઓ છે.
વર્ગમાં દસ વિદ્યાર્થીઓ અને
પાંચ વિદ્યાર્થીનીઓ છે.
૨. બાગમાં પાંચ પાંજરાઓ
અને છ સિંહો છે.
બાગમાં પાંચ પાંજરાઓ અને
છ સિંહો છે.
૩. ઓફિસમાં ત્રણ પંખાઓ
અને બે મેજો છે.
ઑફિસમાં ત્રણ પંખાઓ અને
બે મેજો છે.
૪. હા. ત. ઘરમાં ખુરશીઓ, મેજો અને
ખાટલાઓ છે.
દા. ત. ઘરમાં લુરશીઓ, મેજો અને
લાટલાઓ છે.
૧. વર્ગમાં નકશાઓ, પંખાઓ
અને મેજો છે.
વર્ગમાં નકશાઓ, પંખાઓ અને
મેજો છે.
૨. બાગમાં સિંહો, સિંહણો અને
ઘોડાઓ છે.
બાગમાં સિંહો, સિંહણો અને
ઘોડાઓ છે.
૩. મેદાનમાં છોકરાઓ, છોકરી-
ઓ અને શિક્ષકો છે.
મેદાનમાં છોકરાઓ, છોકરી-
ઓ અને શિક્ષકો છે.

ઘરમાં શું શું છે ?

ઘરમાં શું શું છે ?

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (ઘર)
પેલું શું છે ? (ઘર)
૨. ઘરમાં પેલું શું છે ? (મેને)
ઘરમાં પેલું શું છે ? (મેજો)
૩. ઘરમાં શું શું છે ? (ખુરશી, ખાટલાઓ, વાસણો)
ઘરમાં શું શું છે ? (ખુરશી, સ્લાટલાઓ, વાસણો.....)
૪. ઘરમાં કોણ કોણ છે ? (બા, બાપુજી, બાઈ, બાબી)
ઘરમાં કોણ કોણ છે ? (બા, બાપુજી, માઈ, માબી)
૫. ઘરમાં કેટલી ખુરશીઓ અને કેટલાં મેને છે ? (ચાર, બે)
ઘરમાં કેટલી ખુરશીઓ અને કેટલાં મેજો છે ? (ચાર, બે)
૬. ઘરમાં કેટલાં બાઈ-બહેન છે ? (દસ)
ઘરમાં કેટલાં માઈ-માહેન છે ? (દસ)

EXERCISES

- પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.
વાક્યોની છાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. પેલું છે ?
પેલું છે ?	૪. ઘરમાં ખુરશીઓ છે ?
ઘરમાં ખુરશીઓ છે ?
૨. ઘરમાં પેલું છે ?
ઘરમાં પેલું છે ?	૫. અને મેને છે ?
અને મેજો છે ?
૩. ઘરમાં છે ?
ઘરમાં છે ?	૬. અને બાઈ-બહેનો છે ?
અને માઈ-માહેનો છે ?

પ્ર. ૨. આપેલાં વાક્યોને ઉદાહરણ પ્રમાણે બદલો.

આપેલાં વાક્યોને ઉદાહરણ પ્રમાણે બદલો.

૬૧. ત. પેલું ઘર છે.

૬૨. ત. પેલું ઘર છે.

૧. પેલો પંખો છે.

પેલો પંખો છે.

૨. પેલી ખુરશીઓ છે.

પેલી ખુરશીઓ છે.

૩. પેલાં ચાર મેજો છે.

પેલાં ચાર મેજો છે.

૪. પેલાં દસ ખુરશી અને મેજો છે.

પેલાં દસ ખુરશી અને મેજો છે.

૫. ઘરમાં મેજો, ખુરશીઓ, વાસણો, કપડાં અને ખાટલાઓ છે.

ઘરમાં મેજો, ખુરશીઓ, વાસણો, કપડાં અને ખાટલાઓ છે.

૬. ઘરમાં બા, બાપુજી, ભાઈ અને ભાભી છે.

ઘરમાં બા, બાપુજી, ભાઈ અને ભાભી છે.

2. Follow the example and change the sentences into interrogatives.

પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

પ્ર. ૩. દરેક ખાનામાંથી શબ્દ લઈ દસ વાક્યો બનાવો.

દરેક સ્થાનામાંથી શબ્દ લઈ દસ વાક્યો બનાવો.

3. Construct ten sentences by selecting a word from each column.

ઘરમાં		પુરશીઓ	
ઘરમાં		સુરશીઓ	
વર્ગમાં		પંખાઓ	
વર્ગમાં		પંજાઓ	
મેદાનમાં	કેટલા	પર્સ અને પેન	
મેદાનમાં	કેટલા	પર્સ અને પેન	
ઑફિસમાં	કેટલાં	વિદ્યાર્થીઓ	છે ?
ઑફિસમાં	કેટલાં	વિદ્યાર્થીઓ	છે ?
પ્રાણીબાગમાં	કેટલી	પોપટો	
પ્રાણીબાગમાં	કેટલી	પોપટો	
પક્ષીઘરમાં		બાળકો	
પક્ષીઘરમાં		બાળકો	
પક્ષીઘરમાં		પ્રાણીઓ	
પક્ષીઘરમાં		પ્રાણીઓ	
પક્ષીઘરમાં		શિક્ષકાઓ	
પક્ષીઘરમાં		શિક્ષકાઓ	
પક્ષીઘરમાં		ભાઈ-બહેન	
પક્ષીઘરમાં		ભાઈ-બહેન	
પક્ષીઘરમાં		કાગળ અને ચોક	
પક્ષીઘરમાં		કાગળ અને ચોક	

હા. ત. ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે.

દા. ત. ઘરમાં કેટલા પંખાઓ છે ?

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દો સાથે 'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્ન-વાક્ય બનાવો.

આપેલા શબ્દો સાથે 'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્ન-વાક્ય બનાવો.

4. Construct questions with appropriate form of કેટલા કેટલી with the words given below.

હા.ત. પેન - પેન્સિલ : પેલી કેટલી પેનો અને પેન્સિલો છે ?

દા. ત. પેન - પેન્સિલ : પેલી કેટલી પેનો અને પેન્સિલો છે ?

વર્ગમાં કેટલી પેનો અને પેન્સિલો છે ?

વર્ગમાં કેટલી પેનો અને પેન્સિલો છે ?

મેજ-ખુરશી

મેજ-તુરશો

ભાઈ-બહેન

માઈ-બહેન

બાળકો

બાલકો

સિંહ-સિંહણ

સિંહ-સિંહણ

ધોડાઓ

ધોડાઓ

ચોક-પેન

ચોક-પેન

વિદ્યાર્થીઓ

વિદ્યાર્થીઓ

શિક્ષિકાઓ

શિક્ષિકાઓ

ધોડા-ધોડી

ધોડો-ધોડી

પક્ષીઓ

પક્ષીઓ

પ્ર. ૫. આપેલા ફકરાનાં વાંકચોની
'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપ સાથે અને
અંકો સાથે ખાલી જગ્યા ભરો.

આપેલા ફકરાનાં વાક્યોની
'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપ સાથે અને
અંકો સાથે ખાલી જગ્યાઓ ભરો.

5. Fill in the gaps of the given
para with appropriate form
of કેટલા and numerals.

દા. ત. પેલું (એક) ઘર છે. ઘરમાં (કેટલા) ખાટલાઓ છે ?

વા. ત. પેલું (એક) ઘર છે. ઘરમાં (કેટલા) જાટલાઓ છે ?

ઘરમાં ખુરશીઓ છે ? પેલી ઓફિસ છે.

ઘરમાં જુરશીઓ છે ? પેલી ઓફિસ છે.

ઓફિસમાં પંખાઓ છે ? પેલાં મેજો છે ?

ઓફિસમાં પંખાઓ છે ? પેલાં મેજો છે ?

..... શિક્ષકો છે ? પેલા શિક્ષકો છે.

..... શિક્ષકો છે ? પેલા શિક્ષકો છે.

પેલી શિક્ષિકાઓ છે. પેલાં બાળકો છે ?

પેલી શિક્ષિકાઓ છે. પેલાં બાળકો છે ?

વર્ગમાં મેજ અને પાટિયાઓ છે ?

વર્ગમાં મેજ અને પાટિયાઓ છે ?

વર્ગમાં છોકરીઓ અને છોકરાઓ છે ?

વર્ગમાં છોકરીઓ અને છોકરાઓ છે ?

વર્ગમાં છોકરીઓ અને છોકરાઓ છે.

વર્ગમાં છોકરીઓ અને છોકરાઓ છે.

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો જુદાં જુદાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

આપેલા શબ્દોનો જુદાં જુદાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

શું કેણું

શું કોણ

કેટલા કયાં

કેટલા કયાં

કેટલી કેટલાં

કેટલી કેટલાં

શું શું કેણું કેણું

શું શું કોણ કોણ

પ્ર. ૭. આપેલા નવા શબ્દોના અંકે અથવા 'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યો બનાવો.

આપેલા નવા શબ્દોના અંકે અથવા 'કેટલા'ના યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યો બનાવો.

6. Use the given words and form different sentences.

7. Make sentences with the given new words using either a numeral or an appropriate form of કેટલાં. Follow the example.

ઝાડ	(નપું.)	—	ફૂલ	(નપું.)	'tree	flower'
જાડ	(નપું.)		ફૂલ	(નપું.)		
ડાળી	(સ્ત્રી.)	—	પાંદડું	(નપું.)	'branch	leaf'
હાલી	(સ્ત્રી)		પાંદડું	(નપું.)		
થડ	(નપું.)	—	મૂળિયું	(નપું.)	'tree-trunk	root'
ચડ	(નપું.)		મૂળિયું	(નપું.)		

જમીન (સ્ત્રી.)	-	ઝાડ (નપું.)	'earth	tree'
જમીન (સ્ત્રી.)		ઝાડ (નપું.)		
છોડ (પુ.)	-	ઝાડ (નપું.)	'plant	tree'
છોડ (પુ.)		ઝાડ (નપું.)		

હા.ત. એક ઝાડ ઉપર કેટલાં ફૂલો છે? How many flowers are there on one tree?
 दा.त. એક ઝાડ ઉપર કેટલાં ફૂલો છે?

NOTES

1. In this lesson શું 'what' and કેણું 'who' are used in plural sentences. The difference between પેહું શું છે? પેલું શું છે?

and પેહું શું શું છે? are as follows :

પેલું શું શું છે?

પેહું શું છે? Refers to one particular object or set of objects and asks what it is.

પેહું શું શું છે? Refers to different objects specifically in an interactive manner.

The answer to the first question refers to one object or a set of objects only but in the second question various items or objects are specifically referred to, in an interactive manner

૧. પેહું શું છે? What is that?
 પેલું શું છે?
 પેહું મેજ છે. That is a table.
 પેલું મેજ છે.

પેલાં મેજો છે.

Those are tables.

પેલાં મેજો છે.

૨. પેલું શું શું છે ?

What are those things?

પેલું શું શું છે ?

પેલાં મેજ, પંખો, ખુશી અને ચોક છે.

Those are table (s), fans, chair and chalk.

પેલાં મેજ, પંખો, ખુશી અને ચોક છે,

So to make a plural interrogative sentence the pronoun is repeated like શું શું શું કેણ કેણ કેણ

and vice versa. શું શું શું કોણ કોણ કોણ

2. The form કેટલા કેટલા is used for masculine plural.

The form કેટલી કેટલી is used for feminine plural.

The form કેટલાં કેટલાં is used for i) neuter plural and
ii) fem. honorific
singular and plural.

It is also used iii) when more than one gender occurs in a sentence.

3. New vocabulary with its gender and with its English meaning is given in exercise No. 7. for further practice.

VOCABULARY

શું શું

what (different)

શું શું

ખાટલો	(m.)	cot
ઘાટલો		
ધણું		many
વણું		
વાસણું	(n.)	vessel
વાસણ		
કપડાં	(n.)	clothes
કપડાં		
મા		mother
બા		
માપુ		father
બાપુ		
-છ		honorific suifix attached to nouns
-જી		
ભાભી		brother's wife
ભાભી		
એકત્રીસ		thirty-one
એકત્રોસ		
બત્રીસ		thirty-two
બત્રીસ		
તેત્રીસ		thirty-three
તેત્રીસ		

ચેાત્રીસ		thirty-four
ચોત્રીસ		
પાંત્રીસ		thirty-five
પાંત્રીસ		
છત્રીસ		thirty-six
છત્રીસ		
સાડત્રીસ		thirty-seven
સાઢત્રીસ		
આડત્રીસ		thirty-eight
આઢત્રીસ		
ચોગણચાળીસ		thirty-nine
ઓગણચાળીસ		
ચાળીસ		forty
ચાળીસ		
રૂપ	(n.)	form
રૂપ		
પ્રશ્નવાક્ય	(n.)	question (sentence)
પ્રશ્નવાક્ય		
નવું		new
નવું		
ઝાડ	(n.)	tree
ઝાડ		

ફૂલ	(n.)	flower
ફૂલ		
ડાળી	(f.)	branch
હાડી		
પાંદડું	(n.)	leaf
પાંદડું		
થડ	(n.)	tree trunk, main stem of tree
થડ		
મૂળિયું	(n.)	root
મૂળિયું		
જમીન	(f.)	earth
જમીન		
છોડ	(m.)	plant
છોડ		
કેણ કેણ		who (pl.)
કોણ કોણ		

યુનિટ ૨

યુનિટ

પાઠ ૧૨

પાઠ

UNIT II

LESSON 12

REVIEW LESSON

પેલું કેાણ છે ?

પેલું કોણ છે ?

પેલી ગીતા છે.

પેલી ગોતા છે.

પેલું કેાણ છે ?

પેલું કોણ છે ?

પેલી છોકરીઓ છે.

પેલી છોકરીઓ છે.

પેલી છોકરીઓ ક્યાં છે ?

પેલી છોકરીઓ ક્યાં છે ?

પેલી છોકરીઓ વર્ગમાં છે.

પેલી છોકરીઓ વર્ગમાં છે.

વર્ગમાં કેટલી છોકરીઓ છે ?

વર્ગમાં કેટલી છોકરીઓ છે ?

વર્ગમાં વીસ છોકરીઓ છે.

વર્ગમાં વીસ છોકરીઓ છે.

વર્ગમાં કેાણ કેાણ છે ?

વર્ગમાં કોણ કોણ છે ?

Who is that?

That is Geeta.

Who is that?

Those are girls.

Where are those girls?

Those girls are in the classroom.

How many girls are there in the classroom?

There are twenty girls in the classroom.

Who are there in the classroom?

વર્ગમાં શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થિનીઓ છે.

There are teacher, male students and female students in the class-room.

વર્ગમાં શિક્ષિકા, વિદ્યાર્થીઓ અને વિદ્યાર્થિનીઓ છે.

પેલું શું છે?

What is that?

પેલું શું છે?

પેલાં ગ્લાસ અને ચોપડીઓ છે.

Those are glass and books.

પેલાં ગ્લાસ અને ચોપડીઓ છે.

ગ્લાસ અને ચોપડીઓ ક્યાં છે?

Where are the glass and the books?

ગ્લાસ અને ચોપડીઓ ક્યાં છે?

ગ્લાસ અને ચોપડીઓ ઓફિસમાં છે.

The glass and the books are in the office.

ગ્લાસ અને ચોપડીઓ ઓફિસમાં છે.

ઓફિસમાં શું શું છે?

What are the different things in the office?

ઓફિસમાં શું શું છે?

ઓફિસમાં પંખો, મેજ, ખુરશી, ગ્લાસ અને ચોપડીઓ છે.

There are fan, table, chair, glass and books in the office.

ઓફિસમાં પંખો, મેજ, ખુરશી, ગ્લાસ અને ચોપડીઓ છે.

વર્ગમાં કેટલા વિદ્યાર્થીઓ અને કેટલી વિદ્યાર્થિનીઓ છે?

How many male students and how many female students are in the classroom?

વર્ગમાં કેટલા વિદ્યાર્થીઓ અને કેટલી વિદ્યાર્થિનીઓ છે?

વર્ગમાં પંદર વિદ્યાર્થીઓ અને
વીસ વિદ્યાર્થિનીઓ છે.

There are fifteen boy-students
and twenty girl-students in the
classroom.

વર્ગમાં પંદર વિદ્યાર્થીઓ અને વીસ
વિદ્યાર્થિનીઓ છે.

TEST 2

પ્ર. ૧. અંકોની યાદી પૂર્ણ કરો.
અંકોની યાદી પૂર્ણ કરો.

1. Complete the list of num-
crals.

અગિયાર	એકત્રીસ
બગિયાર	એકત્રીસ
.....
.....	ત્રેવીસ
.....	ત્રેવીસ
.....
.....
...
.....
.....
.....	ઓગણચાલીસ
.....	ઓગણચાલીસ
વીસ	ત્રીસ
ત્રીસ	ત્રીસ

પ્ર. ૨. આપેલા શબ્દોનું લિંગ (પુ., સ્ત્રી,
નપું.) જણાવો અને તેનું બહુ-
વચન કરો.

2. State the gender of the
noun given below and give
their plural forms.

આપેલા શબ્દોનું લિંગ (પુ., સ્ત્રી,
નપું.) જણાવો અને તેનું બહુવચન
કરો.

હા. ત. મેદાન (નપું.)	મેદાનો	સિંહચ
દા. ત. મેદાન (નપું.)	મેદાનો	સિંહણ
બાગ	માણસ
વાગ	માણસ
ઓફિસ	મિત્ર
ઓફિસ	મિત્ર
પેન	પર્સ
પેન	પર્સ
ઘોડું	કાગળ
ઘોડું	કાગળ
શાળા	સ્વાસ
ગાળા	સ્વાસ
પક્ષી	પ્રાણીબાગ
પક્ષી	પ્રાણીબાગ
પાંજરું	ફૂલ
પાંજરું	ફૂલ
ડાળી	ફળ
ઢાળી	ફળ
થડ	જમીન
થડ	જમીન

પ્ર. ૩. આપેલાં વાક્યો માટે પ્રશ્નવાક્ય આપો.

આપેલાં વાક્યો માટે પ્રશ્નવાક્ય આપો.

૧. પેલી ખુશી છે.

પેલી સુરશી છે.

૨. પેલા પંખાઓ છે.

પેલા પંખાઓ છે.

૩. પેલાં બાળકો છે.

પેલાં વાઙ્ગકો છે.

૪. વર્ગમાં પેલી છોકરીઓ છે.

વર્ગમાં પેલી છોકરીઓ છે.

૫. પેલાં મેજ વર્ગમાં છે.

પેલાં મેજ વર્ગમાં છે.

૬. મેદાનમાં પંદર છોકરાંઓ છે.

મેદાનમાં પંદર છોકરાંઓ છે.

પ્ર. ૪ અ. આપેલાં વાક્યોનું બહુવચન કરો.

આપેલાં વાક્યોનું બહુવચન કરો.

૧. વર્ગમાં એક પંખો છે.

વર્ગમાં એક પંખો છે.

૨. મેદાનમાં એક બાલ છે.

મેદાનમાં એક બાલ છે.

૩. બાગમાં એક છાડ છે.

બાગમાં એક છાડ છે.

૩. Frame questions of which the following are the answers.

૭. વર્ગમાં ચાર ખુશીઓ અને એક મેજ છે.

વર્ગમાં ચાર સુરશીઓ અને એક મેજ છે.

૮. બાગમાં વીસ બાઈ-બહેનો છે.

બાગમાં વીસ બાઈ-બહેનો છે.

૯. પ્રાણીબાગમાં પેલાં સિંહ છે.

પ્રાણીબાગમાં પેલાં સિંહ છે.

૧૦. પ્રાણીબાગમાં પાંચ સિંહો છે.

પ્રાણીબાગમાં પાંચ સિંહો છે.

૪. a. Change the following singular sentences into plural.

૪. વર્ગમાં એક ફૂલ છે.

વર્ગમાં એક ફૂલ છે.

૫. ડાળીમાં એક પાંદડું છે.

ડાળીમાં એક પાંદડું છે.

ખ. આપેલાં વાક્યોનું એકવચન કરો.
આપેલાં વાક્યોનું એકવચન કરો.

૧. પેલા ચાર શિક્ષકો છે.
પેલા ચાર શિક્ષકો છે.
૨. પેલાં પાંચ બાળકો છે.
પેલાં પાંચ બાળકો છે.
૩. જમીનમાં દસ મૂળિયાંઓ છે.
જમીનમાં દસ મૂળિયાંઓ છે.

h. Change the following plural sentences into singular.

૪. વર્ગમાં પાંચ બત્તીઓ છે.
વર્ગમાં પાંચ બત્તીઓ છે.
૫. મેદાનમાં આઠ ઘોડાઓ છે.
મેદાનમાં આઠ ઘોડાઓ છે.

પ્ર. પ. આપેલાં વાક્યોને 'અને' સાથે જોડો.
આપેલાં વાક્યોને 'અને' સાથે જોડો.

5. Combine the sentences with
અને અને

૧. મેદાનમાં ચાર ઘોડીઓ છે.
મેદાનમાં ચાર ઘોડીઓ છે.
મેદાનમાં પાંચ ઘોડાઓ છે.
મેદાનમાં પાંચ ઘોડાઓ છે.
૨. વર્ગમાં પાંચ છોકરાઓ છે.
વર્ગમાં પાંચ છોકરાઓ છે.
વર્ગમાં દસ છોકરીઓ છે.
વર્ગમાં દસ છોકરીઓ છે.
૩. બાગમાં વીસ વિદ્યાર્થીઓ છે.
બાગમાં વીસ વિદ્યાર્થીઓ છે.
બાગમાં બે શિક્ષકો છે.
બાગમાં બે શિક્ષકો છે.

૪. ઓફિસમાં એક મેજ છે.
ઓફિસમાં એક મેજ છે.
ઓફિસમાં છ પુરશીઓ છે.
ઓફિસમાં છ સુરશીઓ છે.
૫. પ્રાણીબાગમાં આઠ સિંહો છે.
પ્રાણીબાગમાં આઠ સિંહો છે.
પ્રાણીબાગમાં સાત સિંહો છે.
પ્રાણીબાગમાં સાત સિંહો છે.

૫. ૬ આપેલાં વાક્યોને 'અને' વગર જોડો.

આપેલાં વાક્યોને 'અને' વગર જોડો.

૬. ૧. વર્ગમાં પેલા પાંચ છોકરાઓ છે.

વા.ત. વર્ગમાં પેલા પાંચ છોકરાઓ છે.

વર્ગમાં પેલી છ છોકરીઓ છે.

વર્ગમાં પેલી છ છોકરીઓ છે.

૧. વર્ગમાં પેલી પાંચ પેનો છે.

વર્ગમાં પેલી પાંચ પેનો છે.

વર્ગમાં પેલા આઠ ચોકો છે.

વર્ગમાં પેલા આઠ ચોકો છે.

૨. બાગમાં પેલી અગિયાર છોકરીઓ છે.

વાગમાં પેલી અગિયાર છોકરીઓ છે.

બાગમાં પેલા બે શિક્ષકો છે.

વાગમાં પેલા બે શિક્ષકો છે.

૩. ઓફિસમાં પેલા એક પંખો છે.

ઓફિસમાં પેલા એક પંખો છે.

ઓફિસમાં પેલા ત્રણ પંખાઓ છે.

ઓફિસમાં પેલા ત્રણ પંખાઓ છે.

૪. બાગમાં પેલા ચૌદ પાંજરાઓ છે.

વાગમાં પેલા ચૌદ પાંજરાઓ છે.

6. Combine the sentences without using અને અને as shown in the example.

વર્ગમાં પેલા અગિયાર છોકરા-છોકરીઓ છે.

વર્ગમાં પેલા અગિયાર છોકરા-છોકરીઓ છે.

બાગમાં પેલી આઠ સિંહણો છે.

બાગમાં પેલી આઠ સિંહણો છે.

૫. પક્ષીઘરમાં પેલાં પાંચ પાંજરાઓ છે.

પક્ષીઘરમાં પેલાં પાંચ પાંજરાઓ છે.

પક્ષીઘરમાં પેલી વીસ મેનાઓ છે.

પક્ષીઘરમાં પેલી વીસ મેનાઓ છે.

૫. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.
આપેલા વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

7. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Who is that?
2. What is that?
3. Those are horses.
4. Those are boys.
5. Those horses are in the garden.
6. Those boys are on the ground.
7. How many cages are there in the zoo?
8. There are 26 cages in the zoo.
9. How many boys and girls are there in the classroom?
10. There are 20 boys and 23 girls in the classroom.

11. How many boys and girls are there in the garden?

12. There are 39 boys and girls in the garden.

પ્ર. ૮. ફકરો વાંચો અને પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

8. Read the passage and answer the questions.

ફકરો વાંચો અને પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

પેલો બાગ છે. પેલો પ્રાણીબાગ છે. બાગનું નામ પેશ્વાપાર્ક છે. પેશ્વાપાર્કમાં પ્રાણીઓ છે.

પેલો બાગ છે. પેલો પ્રાણીબાગ છે. બાગનું નામ પેશ્વાપાર્ક છે. પેશ્વાપાર્કમાં પ્રાણીઓ છે.

પક્ષીઓ છે, ઝાડો છે, ફૂલો છે, ૩૬ પાંજરાઓ છે. બાગમાં ૪ સિંહો અને ૨ સિંહણો છે.

પક્ષીઓ છે, ઝાડો છે, ફૂલો છે, ૩૬ પાંજરાઓ છે. બાગમાં ૪ સિંહો અને ૨ સિંહણો છે.

૩ ઘોડા અને ૪ ઘોડીઓ છે. બાગમાં ૩૫ પોપટો અને મેનાઓ છે. બાગમાં બાળકો છે, વિદ્યાર્થીઓ છે, માણસો છે, પ્રાણીઓ છે અને પક્ષીઓ છે.

૩ ઘોડા અને ૪ ઘોડીઓ છે. બાગમાં ૩૫ પોપટો અને મેનાઓ છે. બાગમાં બાળકો છે, વિદ્યાર્થીઓ છે, માણસો છે, પ્રાણીઓ છે અને પક્ષીઓ છે.

૧. પેલું શું છે ?

પેલું શું છે ?

૨. બાગનું નામ શું છે ?

બાગનું નામ શું છે ?

૩. બાગમાં શું શું છે ?
 બાગમાં શું શું છે ?
૪. બાગમાં કેટલાં પાંજરાંઓ છે ?
 બાગમાં કેટલાં પાંજરાંઓ છે ?
૫. ચાર સિંહો ક્યાં છે ?
 ચાર સિંહો ક્યાં છે ?
૬. બાગમાં કેટલી સિંહણે છે ?
 બાગમાં કેટલી સિંહણે છે ?
૭. બાગમાં કેટલાં ઘોડા-ઘોડીઓ છે ?
 બાગમાં કેટલાં ઘોડા-ઘોડીઓ છે ?
૮. બાગમાં કેટલાં પોપટો અને
 મેનાઓ છે ?
 બાગમાં કેટલાં પોપટો અને
 મેનાઓ છે ?
૯. બાગમાં કોણ કોણ છે ?
 બાગમાં કોણ કોણ છે ?
૧૦. પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓ ક્યાં છે ?
 પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓ ક્યાં છે ?

VOCABULARY

ફળ	(n.)	'fruit'
ફલ		
વગર		'without'
વગર		

जेडा

combine

जोडा

मेना

maina

मेना

पेशवापार्क

Peshwapark

पेशवापार्क

- શિક્ષિકા** : રમા, પેલું શું છે ? **Teacher** : Rama, what is that?
- રમા** : બહેન, પેલો કાગળ છે. **Rama** : Madam, that is a paper.
- શિક્ષિકા** : ગીતા, પેલો કેનો કાગળ છે ? **Teacher** : Gita, whose paper is that?
- ગીતા** : બહેન, પેલો સ્મિતાનો કાગળ છે. **Gita** : Madam, that is Smita's paper.
- શિક્ષિકા** : સ્મિતા પેલું શું છે ? **Teacher** : Smita, what is that?
- સ્મિતા** : બહેન, પેલો પંખો છે. **Smita** : Madam, that is a fan.
- શિક્ષિકા** : પરેશ, પેલો કેનો પંખો છે ? **Teacher** : Paresh, whose fan is that?
- પરેશ** : બહેન, પેલો વર્ગનો પંખો છે. **Paresh** : Madam, that is the classroom's fan.
- શિક્ષિકા** : ગીતા, વર્ગનો પંખો ક્યાં છે ? **Teacher** : Gita, where is the classroom's fan?
- ગીતા** : બહેન, વર્ગનો પંખો મેજ ઉપર છે. **Gita** : Madam, the classroom's fan is on the table.
- શિક્ષિકા** : હરેશ, પેલા કટલા પંખાઓ છે ? **Teacher** : Haresh, how many are those fans?
- હરેશ** : બહેન, પેલા બે પંખાઓ છે. **Haresh** : Madam, those are two fans.
- શિક્ષિકા** : ગીતા, પેલા ચોક્ક, કાગળો અને રૂમાલો કેનાં છે ? **Teacher** : Gita, whose are those chalks, papers and handkerchieves?

ગીતા : બહેન, પેલા ચોક, કાગળો અને રૂમાલો શિક્ષિકાનાં છે. Gita : Madam, those are the teacher's chalks, papers and handkerchieves.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલો પંખો પેલો ગીતાનો પંખો
 પેલો કાગળ પેલો ગીતાનો કાગળ
 પેલો ઝાસ પેલો ગીતાનો ઝાસ
 (ચોક, વર્ગ, રૂમાલ, ઘોડો....)
૨. પેલા પંખાઓ પેલા ગીતાના પંખાઓ
 પેલા કાગળો પેલા ગીતાના કાગળો
 પેલા ઝાસો પેલા ગીતાના ઝાસો
 (ચોકો, વર્ગ, રૂમાલો, ઘોડાઓ...)
૩. ગીતાનો પંખો પેલો કેનો પંખો છે ?
 ગીતાનો કાગળ પેલો કેનો કાગળ છે ?
 ગીતાનો ઝાસ પેલો કેનો ઝાસ છે ?
 (રૂમાલ, ઘોડો વર્ગ, ચોક....)
૪. ગીતાના પંખાઓ પેલા કેના પંખાઓ છે ?
 ગીતાના કાગળો પેલા કેના કાગળો છે ?
 ગીતાના ઝાસો પેલા કેના ઝાસો છે ?
 (ઘોડાઓ, વર્ગો, રૂમાલો, ચોકો....)

Substitution Drill

૧. પેલો ગીતાનો પંખો છે.
(ઝાસ, રૂમાલ, કાગળ)	૨. પેલા ગીતાના પંખાઓ છે.
(ઘોડાઓ, રૂમાલો, વર્ગો)
૩. પેલો કેનો વર્ગ છે ?
(ઘોડો, કાગળ, ઝાસ)	૪. પેલા કેના વર્ગો છે ?
(રૂમાલો, કાગળો, વિદ્યાર્થીઓ)
૫. પેલો ગીતાનો વર્ગ છે.
(પંખાઓ, કાગળ, રૂમાલો.....)	૬. પેલો કેનો વર્ગ છે ?
(વર્ગો, વિદ્યાર્થીઓ, રૂમાલો.....)

Transformation Drill

૧. ડા. ત. પેલો ગીતાનો ઝાસ છે.
પેલો રમણનો બાઈ છે.
પેલો સ્મિતાનો નકશો છે.
પેલો પરેશનો ઘોડો છે.	પેલો કેનો ઝાસ છે ?
૨. ડા. ત. પેલા રામના ઘોડાઓ છે.
પેલા હરેશના રૂમાલો છે.
પેલા કમલાના બાઈઓ છે.
પેલા ગણપતના મિત્રો છે.	પેલા કેના ઘોડાઓ છે ?
૩. ડા. ત. રમાનો નકશો વર્ગમાં છે.
શિક્ષકનો ઝાસ વર્ગમાં છે.
પરેશના ઘોડાઓ મેદાન-માં છે.
હરેશના બાઈઓ ઓફિસ-માં છે.	રમાનો નકશો કયાં છે ?

૪. હા. ત. મેહાનમાં ગીતાનો ઘોડો છે.

મેહાનમાં કેનો ઘોડો છે ?

ઘરમાં બાઈનો પંખો છે.

ઓફિસમાં આચાર્યના
કાગળો છે.

મેહાનમાં પરેશના ઘોડાઓ
છે.

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (ઘોડો)
૨. પેલો કેનો ઘોડો છે ? (ગીતાનો)
૩. ગીતાનો ઘોડો ક્યાં છે ? (બાગમાં)
૪. પરેશના ઘોડાઓ ક્યાં છે ?
(મેહાનમાં)
૫. બાગમાં કેનો ઘોડો છે ?
(ગીતાનો)
૬. ગીતાના, પંખો, કાગળ અને
રૂમાલો ક્યાં છે ? (ઘરમાં)
૭. પેલો કેનો વર્ગ છે ? (બહેનનો)
૮. પેલા કેના વિદ્યાર્થીઓ છે ?
(બહેનના)
૯. બહેનના કેટલા વિદ્યાર્થીઓ છે ?
(૩૮)
૧૦. બહેનના આડવીસ વિદ્યાર્થીઓ
ક્યાં છે ? (વર્ગમાં)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. કાગળ છે ?

૨. પેલો કાગળ છે ?

૩. પેલો કાગળ છે.
૪. વર્ગનો છે.
૫. બન્ને છે?

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

દા. ત. પંખો-પેલો સિમતાનો પંખો છે.

પંખો

નકશો

સિંહ

પોપટ

મિત્ર

બાગ

પ્ર. ૩. આપેલાં વાક્યો માટે 'કોનો/કોના' સાથે પ્રશ્નવાક્યો આપો.

૧. ગીતાનો પંખો વર્ગમાં છે.
૨. મેદાનમાં પરેશનો બાઈ છે.
૩. બાગમાં કમલાના બાઈઓ છે.
૪. શિક્ષિકાના કાગળો વર્ગમાં છે.
૫. પેલા બન્ને પંખાઓ શિક્ષકના છે.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યો માટે કેટલા સાથે પ્રશ્નવાક્યો આપો.

૧. ઓફિસમાં વર્ગના પાંચ પંખાઓ છે.
૨. બાગમાં ફૂલના દસ છોડા છે.
૩. મેદાનમાં પરેશબાઈના સાત બોડાઓ છે.

2. Form sentences using the words given below.

3. Frame questions with કોનો/કોના to obtain the following answers.

4. Frame questions with કેટલા to obtain the following answers.

૪. આચાર્યનો એક નકશો વર્ગમાં છે.

૫. આ ફસ રૂમાલો બાઈના છે.

પ્ર. ૫. કેઈ પશુ નામ સાથે - નો/ના -
નો ઉપયોગ કરી આપેલા શબ્દો-
માંથી વાક્યો બનાવો.

૧. રૂમાલ	પંખો
ચોક	કાગળ
ઘોડો	સિંહ
પોપટ	છાકરો
બાઈ	બાગ

૨. ઓરડો (room)	વરડો (varandah)
ખાટલો (cot)	કબાટ (cupboard)
લેંથો (payjama)	ટુવાલ (towel)

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

5. Form sentences from the list given below adding possessive suffix -નો/-ના to different nouns.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. What is that?
2. Whose paper is that?
3. Whose fans are those?
4. Whose chalks are in the classroom?
5. Whose cot is that?
6. Whose towels are in the house?

NOTES

1. Possessive suffixes for masculine singular and plural are introduced with different nouns in this lesson.

વર્ગનો પંખો

Classroom's fan.

વર્ગના પંખાઓ

Classroom's fans.

2. These suffixes agree in gender-number with the following noun in a sentence.

રામનો પંખો

Ram's fan.

કોનો પંખો ?

Whose fan?

રામના પંખાઓ

Ram's fans.

કોના પંખાઓ ?

Whose fans?

3. A few new words are given for extra practice in exercise No. 5. These are masculine nouns.
4. The teacher should give practice of this form in all different types of sentences introduced till now with a few new words.
5. The neuter and feminine forms are introduced in the next two lessons.

VOCABULARY

કોનો (સર્વ. પુ. એ. વ.)

Whose (mas. sg.)

કોના (સર્વ. પુ. બ. વ.)

whose (mas. pl.)

રૂમાલ (પુ.)

handkerchief

યુનિટ ૩
પાઠ ૧૪

UNIT 3

LESSON 14

પેહું શું છે ?

What is that?

પેહું ઘર છે.

That is a house.

તે કોનું ઘર છે ?

Whose house is that?

પેહું પારુનું ઘર છે.

That is Paru's house.

આ પારુનો ઓરડો છે.

This is Paru's room.

આ પારુનો ખાટલો, આ તેનું
મેજ, પેલાં તેનાં પુસ્તકો અને
પેહું તેનું ફ્રોક છે.

This (is) Paru's cot, this (is)
her table, those (are) her books
and that is her frock.

આ કળ માં કોનાં કપડાં છે ?

Whose clothes are in this cup-
board?

આ કખાટમાં પારુનાં કપડાં છે.

Paru's clothes are in this cup-
board.

આ કખાટમાં ભાઈનાં કપડાં છે.

Brother's clothes are in this cup-
board.

પેલા બે પારુના ગ્લાસ છે.

Those two are Paru's glasses.

એક ગ્લાસમાં તેનું પાણી છે.

In one glass there is water for
her.

એક ગ્લાસમાં તેનું દૂધ છે.

In one glass there is milk for
her.

વાંચો : એકતાળીસ, બેતાળીસ, ત્રેતા-
ળીસ, ચુમાળીસ, પિસ્તાળીસ,
છેતાળીસ સુડતાળીસ, અડતા-
ળીસ (ઉડતાળીસ) એગણ-
પચાસ, પચાસ.

Read: Forty-one, forty-two,
forty-three, forty-four,
forty-five, forty-six,
forty-seven, forty-eight,
forty-nine, fifty.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેહું પાડુનું ઘર છે.
પેહું રામનું ઘર છે.
(ફૂલ, પાણી, પુસ્તક)	૨. પેહું કેનું ઘર છે ?
પેહું કેનું ઘર છે ?
(ફૂલ, કપડું, છોકરું)
૩. પેલાં પાડુનાં પુસ્તકો છે.
પેલાં ભાઈનાં કપડાં છે.
(મેજો, પસોં, છોકરાં)	૪. પેલાં કેનાં પુસ્તકો છે ?
પેલાં કેનાં કપડાં છે ?
(ઘોડાં, પાંજરાં, પક્ષીઓ)
૫. પેહું તેનું ઘર છે.
પેહું તેનું પુસ્તક છે.
(ફૂલ, પાણી, ફૂલ)	૬. પેલાં તેનાં કપડાં છે.
પેલાં તેનાં પુસ્તકો છે.
(ખાજકો, મેજો, પક્ષીઓ)

Substitution Drill

૧. પેહું પાડુનું ઘર છે.
(પુસ્તક, ફૂલ, ફૂલ, પાણી)	૨. પેલાં પાડુનાં પુસ્તકો છે.
(કપડાં, પસોં, મેજો, પક્ષીઓ)
૩. પેહું પાડુનું ઘર છે.
(ઝોરડો, મેજ, ખાટલો, છોકરાં)	૪. પેહું કેનું ઘર છે ?
(પુસ્તકો, કપડાં, ફૂલ, પાણી)

Addition Drill

૧. કેનું :	૨. કેનાં :
પેહું છોકરું છે ?	પેલાં કપડાં છે ?
પેહું ફૂલ છે ?	પેલાં છોકરાં છે ?
પેહું પુસ્તક છે ?	પેલાં પક્ષીઓ છે ?
૩. કેનો :	૪. કેના :
પેલાં પંખો છે ?	પેલાં ભાઈઓ છે ?
પેલાં નકશો છે ?	પેલાં ઝાસો છે ?
પેલાં ઠાગળ છે ?	પેલાં ઝોરડાઓ છે ?

Transformation Drill

૧. ડા. ત. પેલું કમલાનું ફોક છે.

પેલું કોનું ફોક છે?

પેલું રમણનું દૂધ છે.

પેલું પક્ષીનું પાંજરું છે.

પેલાં સિંહોનાં પાંજરાંઓ છે.

પેલાં અચલાનાં પુસ્તકો છે.

પેલો ભાઈનો વિદ્યાર્થી છે.

પેલા પરેશના કાગળો છે.

(બાગ, આચાર્ય, ઘોડો, સિંહ)

૨. ડા. ત. પેલું ગીતાનું ઘર છે.

પેલું તેનું ઘર છે.

પેલું કમલાનું પુસ્તક છે.

પેલાં રમણનાં પુસ્તકો છે.

પેલો ગીતાનો ઓરડો છે.

પેલા ભાઈના કાગળો છે.

પેલાં બહેનનાં બાળકો છે.

પેલું પાડુનું ફોક છે.

Response Drill

૧. પેલું શું છે? (ઘર)

૨. તે કોનું (ઘર) છે? (પાડુનું)

૩. પેલો કોનો ઓરડો છે? (પાડુ)

૪. પેલું શું છે? (પુસ્તકો)

૫. તે કોનાં (પુસ્તકો) છે? (પરેશ)

૬. પેલો કાગળ અને પેલું પુસ્તક
કોનાં છે? (ગીતા)

૭. પેલાં ડસ્ટર અને ચોક કોનાં છે?
(શિક્ષકા)

૮. ઘરમાં કોનું ફોક છે? (પાડુ)
 ૯. કોનું ફોક ઘરમાં છે? (પાડુ)
 ૧૦. પાડુનું ફોક કયાં છે? (ઘરમાં)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરા.

1. Fill in the gaps.

૧. પેલું ઘર છે.
 ૨. પાડુનું છે.
 ૩. પક્ષીઘરનાં છે.
 ૪. પાંજરાંઓ છે.
 ૫. જ્ઞાતિમાં છે.

પ્ર. ૨. જોડ મેળવી વાક્યો પૂરાં કરો.

2. Match the pairs and complete the sentences.

પેલાં પક્ષીઘરનાં
 પેલું પ્રાણીઘરનું
 પેલો વર્ગનો
 પેલું ભાઈનું
 પેલો ગીતાનો
 પેલું ગીતાનું
 પેલાં શિક્ષકાનાં
 પેલા બાળના

પાંજરું છે.
 ભાઈ છે.
 દૂધ છે.
 ફોક છે.
 પક્ષીઓ છે.
 છાંડો છે.
 નકશો છે.
 પુસ્તકો છે.

પ્ર. ૩. અંકો પૂરા કરો.

3. Complete the list of numerals.

એકત્રીસ

.....
... ..	પિસ્તાળીસ
.....
.....
આડત્રીસ
.....
.....	પચાસ

પ્ર. ૪. યોગ્ય પ્રત્યય પર ટીકનું નિશાન કરો.

૧. આ પ્રાણીઘર (નો/નું/નાં) પાંજરું છે.
૨. ઘરમાં પક્ષીઓ (નાં/ના/નું) પાંજરાં-ઓ છે.
૩. વર્ગમાં ભાઈ (ના/નાં/નો) કાગળો છે.
૪. ગ્લાસમાં પરેશ (નો/નું/ના) દૂધ છે.
૫. દીવાલમાં ગીતા (ના/નાં/નો) બે ચિત્રો છે.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યો માટે યોગ્ય પ્રશ્ન આપો.

૧. વર્ગમાં શિક્ષિકાનાં પુસ્તકો છે.
૨. જમીનમાં ઝાડનાં મૂળિયાંઓ છે.
૩. પ્રાણીબાગમાં સિંહનાં પાંજરાં-ઓ છે.
૪. ગ્લાસમાં પાણી પાણી છે.
૫. મેદાનમાં ગુજરાતીના વિદ્યાર્થી-ઓ છે.

4. Put a tick against the correct suffix.

5. Frame questions to get the following answers.

પ્ર. ૬ લીટી દોરેલા નામની જગ્યાએ
સર્વનામ વાપરો.

૬ા. ત. પેલું ગીતાનું દૂધ છે.

૧. પેલું પારુનું ઘર છે.

૨. પેલો રામનો ભાઈ છે.

૩. પેલાં બહેનનાં કપડાં છે.

૪. પેલા રમેશના કાગળો છે.

૫. પેલાં ઝાડનાં થડ છે.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Use possessive 3rd person
pronoun in place of the
underlined nouns.

પેલું તેનું દૂધ છે.

7. Translate the following sen-
tences into Gujarati.

1. Who is that?

2. Whose brother is Ram?

3. Whose brother is he?

4. This is her fan.

5. That is her frock.

6. Those are her clothes.

7. Her milk is in the glass.

8. Those are his brothers.

9. That is his classroom.

10. Where are the bird's cages?

NOTES

1. The possessive suffix in neuter singular and plural is intro-
duced in this lesson.

પારુનું ઘર

Paru's house

પારુનાં પુસ્તકો

Paru's books

2. The suffix agrees with the gender-number of the following noun.

પેહું કોનું ઘર છે ?	Whose house is that?
પેહું પારુનું ઘર છે.	That is Paru's house.
પેહાં કોનાં પુસ્તકો છે ?	Whose books are those?
પેહાં ગીતાનાં પુસ્તકો છે.	Those are Geeta's books.

3. The 3rd person singular pronoun also is introduced in this lesson with or without possessive suffix. The pronoun does not vary according to gender.

પેહું ઘર છે.	That is a house.
તે કોનું છે ?	Whose it is?
પેહી ગીતા છે.	That (she) is Geeta.
પેહું તેનું ઘર છે.	That is her house.

4. This pronoun takes all the possessive suffixes as a noun does. This form agrees in gender-number with the noun following it.

તેહું ઘર	His/her house.
તેનાં ઘરો	His/her houses.
તેનો પંખો	His/her fan.
તેના પંખાઓ	His/her fans.

5. This pronoun is also used as demonstrative with nouns in all genders and numbers.

તે ઘર કોનું છે ?	Whose house is that?
તે બાગ ક્યાં છે ?	Where is that garden?
તે પંખો વર્ગના છે.	That is a classroom's fan.

6. 10 numerals are added to the vocabulary.
7. The teacher/learner may use more nouns in masculine and neuter. For more practice, learnt patterns may also be used.

VOCABULARY

કેનું		whose (neut. sg.)
ફ્રોક	(n.)	frock
કબાટ	(n./m.)	cupboard
પાણી	(n.)	water
તે		he/she/it
- નું		of (neut. sg.)
દૂધ	(n.)	milk
એકતાળીસ		forty-one
બેતાળીસ		forty-two
ત્રેતાળીસ		forty-three
ચુમ્ભાળીસ		forty-four
પિસ્તાળીસ		forty-five
છંતાળીસ		forty-six
સુડતાળીસ		forty-seven
અડતાળીસ		forty-eight
ચોગણપચાસ		forty-nine
પચાસ		fifty
ઓરડો	(m.)	big room
અચલા		Achala (a girl's name)

પૂરું કરવું
લીટી દારેહું
વાપરે
તે

to complete
underlined
use (pl.)
that, those

આ કેનું ઘર છે ?

Whose house is this?

આ રમાનું ઘર છે.

This is Rama's house.

પેલા રમાના બાપુ છે.
તેઓ ઘરમાં છે.

That is Rama's father. He is
in the house.

આ કેનો ઓરડો છે ?

Whose room is this?

આ તેના બાપુનો ઓરડો છે.

This is her father's room.

પેલી ચોપડીઓ કેની છે ?

Whose books are those?

પેલી ચોપડીઓ પણ તેના
બાપુની છે.

Those books also are of her
father.

જુઓ, આ ટાઇપરાઇટર, પેલો
ટેલિફોન, પેલી ઘડિયાળ, પેલી
આરામખુરશી, પેલી ફાઇલો, એ
બધું રમાના બાપુનું છે.

Look, this typewriter, that tele-
phone, that watch, that easy-
chair, those files, all those are
of Rama's father.

પેલો કબાટ છે. કબાટમાં તેઓનાં
કપડાં છે.

That is a cupboard. His clothes
are in that cupboard.

તેઓની ટાઇઓ પણ છે.

There are his neck ties also.

ઘરનાં લોકોનું એક આલ્બમ છે.

There is a family album.

આલ્બમ એટલે છબીસંગ્રહ. તેમાં
રમાની બહેનો, (રમાના) ભાઈઓ,
(રમાનાં) બા-બાપુ અને બધાં
સગાંવહાલાંની છબીઓ છે.

Album means collection of
photographs. In that album
there are photographs of Rama's
sisters, (Rama's) brothers,
(Rama's) parents and all (her)
relatives.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલી બાપુજીની ઘડિયાળ છે.
પેલી બાપુજીની ચોપડી છે.
(આરામખુરશી, છબી, ટાઇ)	૨. પેલી કેની ઘડિયાળ છે ?
પેલી કેની ચોપડી છે ?
(બા, બહેન, છબી)
૩. પેલી ગીતાની ચોપડીઓ છે.
પેલી ભાઈની ઘડિયાળો છે.
(છબીઓ, ટાઇઓ, બહેનો)	૪. પેલી કેની ચોપડીઓ છે ?
પેલી કેની ઘડિયાળો છે ?
(ટાઇઓ, બહેનો, છબીઓ)
૫. પેલી તેઓની ઘડિયાળ છે.
પેલી તેઓની છબીઓ છે.
(ટાઇઓ, ચોપડીઓ, પેનો)	૬. પેલું તેઓનું ઘર છે.
પેલા તેઓના ભાઈઓ છે.
(પુસ્તકો, બહેનો, બા)

Substitution Drill

૧. પેલી બાપુજીની ઘડિયાળો છે.
(ચોપડી, પુસ્તક, પંખો)	૨. પેલી બાપુજીની ઘડિયાળો છે.
(ચોપડીઓ, પુસ્તકો, પંખાઓ)
૩. પેલી તેઓની છબી છે.
(ટાઇ, દૂધ, ગ્લાસ)	૪. પેલી તેઓની છબીઓ છે.
(બહેનો, ભાઈઓ, છોકરાઓ)

Addition Drill

૧. કેની :	૨. કેનો :
પેલી ચોપડીઓ છે ?	પેલો ભાઈ છે ?
પેલી આરામખુરશી છે ?	પેલો ટેલિફોન છે ?
પેલી બહેન છે ?	પેલો કબાટ છે ?

૩. કેનું :

પેલું પુસ્તક છે ?

પેલું ટાઇપરાઇટર છે ?

પેલું કપડું છે ?

૪. કેના :

પેલાં બા-બાપુજી છે ?

પેલાં ઘડિયાળ-મેજ છે ?

પેલાં ટેલિફોન-ટાઇપ-
રાઇટર છે ?

Transformation Drill

૧. દા. ત. પેલું કમલાનું ફોક છે

પેલું રમણનું ફૂલ છે.

પેલાં ગીતાનાં પુસ્તકો છે.

પેલા રમણભાઈના વિદ્યાર્થી-
ઓ છે.

પેલાં પરેશનાં બા છે.

પેલી બાપુજીની ટાઇઓ છે.

પેલું કેનું ફોક છે ?

૨. દા. ત. પેલું બાપુજીનું પુસ્તક છે.

પેલાં બાપુજીનાં પુસ્તકો છે.

પેલા બાપુજીના ભાઈઓ છે.

પેલો બાપુજીનો છબી-
સંગ્રહ છે.

પેલી બાપુજીની છબી છે.

પેલાં બાપુજીનાં ઘડિયાળ
અને પેન છે.

પેલું તેઓનું પુસ્તક છે.

Response Drill

૧. આ કેનું ઘર છે ? (રમા)

૨. આ કેનો ચોરડો છે ? (બાપુજી)

૩. પેલી ચાપડીઓ કેની છે ?
(બાપુજી)
૪. આ ટાઇપરાઇટર કેનું છે ?
(બાપુજી)
૫. શું પેલો ટેલિફોન પણ તેઓનો છે ? (હા)
૬. શું પેલી આરામખુરશી પણ તેઓની છે ? (હા)
૭. શું પેલાં પુસ્તકો પણ તેઓનાં છે ? (હા)
૮. શું છબીસંગ્રહમાં બધી તેઓની છબીઓ છે ? (ના)
૯. છબીસંગ્રહ કયાં છે ? (કબાટ)
૧૦. છબીસંગ્રહ કોના કબાટમાં છે ?
(રમાના બાપુજી)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા ભરો.

1. Fill in the gaps.

૧. આ ઘર છે ?
૨. આ ટેલિફોન છે ?
૩. આ પુસ્તકો છે ?
૪. આ ચોરડો છે ?
૫. છબીસંગ્રહ કબાટમાં છે ?
૬. આ ટાઇપો છે ?

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ
લઈ ૬ પૂર્ણ વાક્ય બનાવો.

2. Take a word from each
column and form six mean-
ingful sentences.

પેલો	ગીતાની	ટેલિફોન	છે.
પેલી	તેઓનાં	ભાઈ	
પેલાં	તેઓના	ચોપડીઓ	
પેલો	બાપુજીનો	ઘર	
પેલું	તેઓનું	પુસ્તકો	
પેલા	તેનો	નકશાઓ	

પ્ર. ૩. યોગ્ય પ્રત્યય પર ટીકનું નિશાન
કરો.

3. Tick the correct suffixes.

૧. આ બાપુજી(નું/નો/ની/) ટાઈપ-
રાઈટર છે.

૨. આ ગીતા(નો/ની/નું) ઘડિયાળ છે.

૩. આ ભાઈ(ની/નું/નો) ટેલિફોન છે.

૪. આ ઓફિસ(નું/નો/ની) કબાટ છે.

૫. આ ઘર(નો/ની/નું) આરામ-
ખુશી છે.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યો માટે યોગ્ય પ્રશ્ન
આપો.

4. Frame questions to obtain
the following answers.

૧. ઘરમાં આ બાપુજીનો ચોરડો છે.

૨. કબાટમાં પેલી તેઓની ટાઈઓ છે.

૩. ઓફિસમાં બાઈ નો ટેલિફોન છે.
૪. ઘરમાં ઓફિસની ફાઇલો છે.
૫. વર્ગમાં શાળાનાં મેજ-પુરશીઓ છે.
- પ્ર. ૫. લીટી દોરેલાં નામની જગ્યાએ યોગ્ય સર્વનામ વાપરો.
૧. પેલું ગીતાનું ફોક છે.
૨. પેલો મોટાબાઈનો ટેલિફોન છે.
૩. પેલી બાપુજીની ચોપડીઓ છે.
૪. પેલી શિક્ષિકાની પુરશી છે.
૫. પેલા રમણબાઈના વિદ્યાર્થીઓ છે.

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

1. Who is this?
2. Whose sister is Rama?
3. Whose house is this?
4. Whose books are these?
5. Those are father's books.
6. That is father's easychair.
7. Father's clothes are in the cupboard.
8. His ties are in the cupboard.
9. Album means a collection of photographs.
10. All those things belong to Rama's father.

5. Use appropriate 3rd person pronouns in place of the underlined words.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

પ્ર. ૭. 'કેનું' નો યાચ્ય ઉપયોગ કરી
આપેલા શબ્દો સાથે પ્રશ્નવાક્ય
બનાવો.

7. Form questions using the
words given below with
appropriate form of કેનું

કબાટ	ટેલિફોન
ટાઇપરાઇટર	કપડાં
ચોપડીઓ	બહેનો
પેન	દાઢ
ફાઇલો	બાઈ-બહેન
બા-બાપુજી	મેજ-ખુરશી

હા. ત. ઘરમાં પેલો કેનો કબાટ છે ?

NOTES

1. The possessive suffix in feminine singular and plural is introduced in this lesson.

For example :

બાપુજીની ચોપડીઓ	Father's books
બાપુજીની ઘડિયાળ	Father's watch

2. The suffix agrees with the gender of the following noun. It has the same form for the singular and the plural.

For example :

પેલી કેની ચોપડી છે ?	Whose book is that?
પેલી બાપુજીની ચોપડી છે.	That is father's book.
પેલી કેની ચોપડીઓ છે ?	Whose books are those?
પેલી બાપુજીની ચોપડીઓ છે.	Those are father's books.

3. The 3rd person pronoun (plural) also is introduced in this lesson with or without possessive suffix. It is also used as an honorific personal pronoun.

For example :

પેલા રમાના બાપુજી છે.	That he is Rama's father.
તેઓ ઘરમાં છે.	He is in the house.
તેઓનાં કપડાં કબાટમાં છે.	His clothes are in the cupboard.

4. બધું means 'all' and can be used as mass adjective and is used in neutral form.

For example :

એ બધું રમાનું છે.	All those (things) belong to Rama.
-------------------	------------------------------------

બધું also is used as a variable adjective in the plural only and agrees with gender of the noun concerned.

For example :

બધી ચોપડીઓ 'all books' બધા પંખાઓ 'all fans'
but બધું as variable adjective in the singular means 'whole'.

For example :

બધું કામ 'whole work' બધું ફળ 'whole fruit'

5. The teacher/learner may use more nouns in different genders and numbers and have more practice with different forms of કેવું and personal pronouns તે and તેઓ with or without possessive suffix.

VOCABULARY

ટાઇપરાઇટર	(n.)	typewriter
ટેલિફોન	(m.)	telephone
ઘડિયાળ	(n / f.)	watch, wrist watch, clock
આરામખુરશી	(f.)	easychair
ફાઇલ	(f.)	file
બધું		all, whole
ટાઇ	(f.)	tie
લોકો		people
આલ્બમ	(n.)	album
છબીસંગ્રહ	(f.)	album
સગાંવહાલાં		relatives
છબી	(f.)	photograph
ઠપકું	(n.)	cloth
પૂર્ણ		full, complete
તેઓ		they
સર્વનામ		pronoun
એ		that, those

યુનિટ ૩

UNIT III

પાઠ ૧૬

LESSON 16

શ્યામ : અભય, શું આ તમારી
ઑફિસ છે ?

Shyam : Abhay, is this your
office ?

અભય : હા, શ્યામ, આ અમારી
ઑફિસ છે.

Abhay : Yes, this is our office.

શ્યામ : શું, પરેશ પણ આ જ
ઑફિસમાં છે ?

Shyam : Is Paresh also (work-
ing) in this office ?

અભય : હા, પરેશ પણ આ જ
ઑફિસમાં છે.
પેલાં પરેશનાં મેજ અને
ખુરશી છે.
આ મારાં મેજ અને ખુર-
શી છે.
આ મારું ટાઇપરાઇટર છે
અને પેલું પરેશનું છે.

Abhay : Yes, Paresh also is
(working) in this
office. Those chair
and table belong to
Paresh. These table
and chair are mine.
This is my typewriter
and that belongs to
Paresh.

શ્યામ : શું, પેલો તારો કબાટ છે ?

Shyam : Is that your cup-
board ?

અભય : ના, પેલો કબાટ મારો નથી.
પણ પરેશનો છે. અમે બન્ને
આ ચોરડામાં બેસીએ છીએ.
આજથી તું પણ આ ચોરડા-
માં બેસશે. આ તારાં ખુરશી
અને મેજ છે. આ તારી
ફાઇલો, પેન, પેન્સિલો અને
કાગળો.

Abhay : No, that is not my
cupboard but it be-
longs to Paresh. We
both sit in this room.
From today onwards
you also will sit in
this room. These are
your table and chair.
These files, pen, pen-
cils and (typing)
papers are for you.

શ્યામ : શું, આ બધું જ મારું છે? **Shyam** : Are all these things for me ?

અભય : હા, એ બધું જ તારું છે. **Abhay** : Yes, all those things are for you.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલી અમારી ઓફિસ છે.
પેલી અમારી ખુરશી છે.
(ફાઇલ, પેન, બહેન)	૨. પેલી તમારી ઓફિસ છે.
પેલી તમારી ખુરશી છે.
(પેન્સિલ, બા, પર્સ)
૩. હા, આ અમારી ઓફિસ છે.
હા, આ અમારું ઘર છે.
હા, આ અમારો પંખો છે.
(વર્ગ, બહેન, ટાઇપરાઇટર)	૪. ના, પેલી તમારી ઓફિસ નથી.
ના, પેલું તમારું ઘર નથી.
ના, પેલો તમારો પંખો નથી.
(ફાઇલો, કબાટ, નકશો)
૫. શું, પેલું બધું મારું છે?
શું, પેલા કાગળો મારા છે?
શું, પેલાં મેજ-ખુરશી મારાં છે?	૬. શું, પેલું બધું તારું છે?
શું, પેલા ગ્લાસો તારા છે?
શું, પેલાં કબાટ-મેજ તારાં છે?

Substitution Drill

૧. પેલું મારું ઘર છે.
(પસ્તક, ટાઇપરાઇટર, ફૂલ)	૨. પેલું તારું પુસ્તક છે.
(ફોટો, ફૂલ, છોકરું)
૩. પેલી મારી બહેન છે.
(બા, વિદ્યાર્થિની, પેન)	૪. પેલો તારો ભાઈ છે.
(કબાટ, મિત્ર, કાગળ)
૫. પેલા અમારા મિત્રો છે.
(ભાઈઓ, કાગળો, છોકરાઓ)	૬. પેલાં તમારાં છોકરાંઓ છે.
(કપડાં, શિક્ષિકા, ખુરશી-મેજ)

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. પેલી ખુશી છે.	એ મારી છે.
પેલી બહેનો છે.	
પેલા પંખો છે.	
પેલા કાગળો છે.	
પેલું મેજ છે.	
પેલાં પુસ્તકો છે.	
૨. ઢા. ત. પેલાં ખુશી, મેજ, કબાટ	એ બધું તારું છે.
વગેરે છે.	
પેલાં ઘર, ઓફિસ, વર્ગ	
વગેરે છે.	
આ પેન, પર્સ, ખુશી,	
ફાઇલો વગેરે છે.	
પેલા પંખા, ચાસો કબાટો	
વગેરે છે.	
૩. ઢા. ત. પેલા પાંચ કબાટો છે.	એ બધા તારા છે ?
પેલા છ કાગળો છે.	
પેલી પાંચ ફાઇલો છે.	
પેલાં આઠ પુસ્તકો છે.	
૪. ઢા. ત. હા, આ મારી ઓફિસ છે.	શું આ તારી ઓફિસ છે ?
હા, આ મારો ભાઈ છે.	
હા, પેલું મારું મેજ છે.	
હા, પેલાં મેજ-ખુશી મારાં	
છે.	

હા, પેલો મારો મિત્ર છે.

હા, પેલા મારા કાગળો છે.

૫. હા. ત. ના, પેલી તારી ઓફિસ નથી.

ના, પેલો તારો કબાટ નથી.

ના, પેલું તારું ઘર નથી.

ના, પેલાં તારાં પુસ્તકો નથી.

ના; પેલી તારી પેન નથી.

ના, પેલા તારા કાગળો નથી.

શું, પેલી મારી ઓફિસ છે ?

૬. હા. ત. આ બધું મારું છે.

પેલું બધું તારું છે.

એ બધું મારું છે.

પેલા બધા કાગળો બાના છે.

પેલાં બધાં પુસ્તકો બાઈનાં છે.

પેલી બધી ચોપડીઓ મારી છે.

હા, આ બધું જ મારું છે.

Response Drill

૧. આ શું છે ?	(ઓફિસ)
૨. શું આ ઓફિસ છે ?	(હા)
૩. એ કેની છે ?	(અભય)
૪. શું, આ રમણલાલની ઓફિસ છે ?	(ના)
૫. શું, આ અભયની ઓફિસ છે ?	(હા)

૬. ઓફિસમાં શું શું છે ?	(મેજ, ખુશી, કબાટ વગેરે....)
૭. એ બધું કોતું છે ?	(તારું)
૮. શું એ બધું જ તારું છે ?	(હા)
૯. આજથી આ ઓફિસ કોની છે ?	(મારી અને તારી)
૧૦. શું, આ બંનેની ઓફિસ છે ?	(હા)
૧૧. શું, એ ગીતમની નથી ?	(ના)
૧૨. શું, ગીતમ તારો ભાઈ છે ?	(ના)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો

1. Fill in the gaps.

૧. શું, આ ઓફિસ છે ?
૨. પેલું મેજ છે.
૩. પેલાં મેજ અને ખુશી છે.
૪. પેલો જ કબાટ છે.
૫. આ અને બંનેની ઓફિસ છે.

પ્ર. ૨. કોંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ ખાલી જગ્યા પૂરો.

2. Select appropriate word from the bracket and fill in the gaps.

(ગીતાના, પરેશનું, તારાં, ઓફિસ-નો, અમારી)

૧. પેલું બધું નથી.
૨. પેલા બધા કબાટો નથી.
૩. આ ઓફિસ છે.

૪. આ મેજ-પુરશી છે.

૫. આ પંખો છે.

પ્ર. ૩. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

૧. અમારી :

૨. અમારો :

૩. અમારું :

૪. અમારાં :

૫. અમારા :

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી 'શું છે?' સાથે પ્રશ્નવાક્ય બનાવો.

કા.ત. તમારી :

૧. તમારી :

૨. તમારો :

૩. તમારા :

૪. તમારું :

૫. તમારાં :

પ્ર. ૫ અ. પ્ર.૪માં પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના 'હા' સાથે ઉત્તર આપો.

બ. પ્ર.૪માં પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્નોના 'ના' સાથે ઉત્તર આપો.

પ્ર. ૬ પૂછેલા પ્રશ્નોના 'અમારું' અથવા 'તમારું'ના યોગ્ય રૂપ સાથે જવાબ આપો.

૩. Construct sentences using the words given in the list.

૪. Form questions with શું છે using the pronouns given below.

શું પેલી તમારી પેન છે ?

૫. A. Answer the questions of Q. 4. with હા

B. Answer the questions of Q. 4. with ના

૬. Answer the questions with the appropriate form of અમારું or તમારું

૧. પેલી ઓફિસ કેની છે ?
૨. થાળામાં પેલો કેનો વર્ગ છે ?
૩. શું, પેલું તારું ટાઇપરાઇટર છે ?
૪. પ્રાણીબાગમાં કેનાં પક્ષીઓ છે ?
૫. પાંજરામાં કેના પોપટો છે ?
- પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.
7. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Whose typewriter is that ?
2. Whose table and chair are in the house ?
3. It is your book.
4. No, this is not my book.
5. Yes, this is my book.
6. All those things are mine.
7. That book is yours only.
8. To-day onwards this office belongs to both of us, to you and to me.

NOTES

1. In this lesson the question pattern having 'yes' or 'no' as answer is introduced. It is headed by શું 'what' and ends with છે 'is' For example :

શું, આ ખુરશી છે ?	Is this a chair?
શું, આ ભાઈની પેન છે ?	Is this brother's pen?
2. The answer can be 'yes' or 'no' with 'yes' the verb used છે 'is' is used and with 'no' the verb નથી 'is not' is used. For example :

હા, આ ખુરશી છે.

Yes, this is a chair.

ના, આ ભાઈની પેન નથી.

No, this is not brother's pen.

3. એ and તે both means 'that' (demonstrative). They also act as third person pronoun 'he/she/it/they'. For example :

તે/એ ખુરશી છે.

That is a chair.

તે બધું મારું છે.

All those (things) are mine.

4. જ is an emphatic particle and is used after the noun/pronoun to be emphasised.

એ બધું જ મારું છે.

These all (things) are mine.

તે બધું મારું જ છે.

Those are mine only.

(Those things belong to me only.)

As shown in the examples, these two uses of જ are different. In the first use it is emphatic and in the second it is exclusive.

5. આજથી means 'from to-day'

આજથી આ તારી ખુરશી છે.

From to-day this is your chair.

આજથી પેલું તારું મેજ છે.

From to-day that is your table.

6. એટલે means 'hence, so, that means'.

ગીતા મારા દોસ્તની બહેન છે.

Geeta is my friend's sister,

એટલે તે મારી પણ બહેન છે.

Hence she is my sister also.

7. Teacher/learner can practise yes-no pattern as well as my/mine, your/yours pattern with all the vocabulary introduced till now in singular and plural.

VOCABULARY

રમણલાલ	Ramanlal (a man's name)
અભય	Abhay (a boy's name)
એટલે	that means
બધું જ	all, everything
આજથી	from to-day
નથી	is not
ગૌતમ	Gautam (a boy's name)
તારું	your, yours (2nd p.sg.)
પૂછવામાં આવેલા	those which are asked
હા	yes

છોકરાંઓ, આ આપણું નવું ઘર છે. Children, this is our new home.

આ ઓરડો અમારો છે. This is our room.

પેલો ઓરડો તમારો છે. That is your room.

આ આપણી બેઠક છે. This is our sitting room.

પેલું આપણું રસોડું છે. That is our kitchen.

ઉપર અગાશી છે. તે આપણા બધાની સહિયારી છે. Upstairs there is a terrace. It is common for all.

છોકરાંઓ, આ તમારાં મેજ-ખુરશી, તમારાં શાળાનાં પુસ્તકો અને તમારી કપડાંની પેટી છે. મારાં પુસ્તકો, મારી કપડાંની પેટી અને મારી વસ્તુઓ મારા ઓરડામાં છે. આપણા ખાટલાઓ, આપણાં વાસણો અને બાકીનું રાચરચીલું જૂના ઘેરથી લાવવાનું છે. Children, these are your table and chair, your school books and your bag/trunk of clothes. My books, my bag/trunk of clothes and my things are in my room. Our cots, our vessels and our remaining furniture/ household goods have to be brought from (our) old house.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મારું અને તેનું (અને તેઓનું)	-	અમારું
મારું અને તારું (તમારું, તેનું, તેઓનું)	-	આપણું
તારું અને તેનું (તેઓનું)	-	તમારું

૨. આજથી આ આપણું ઘર છે.
આજથી આ આપણી ઓફિસ છે.
આજથી આ આપણો વર્ગ છે.
૪. પેલાં આપણાં વાસણો છે.
પેલા આપણા ખાટલાઓ છે.
પેલી આપણી પેટીઓ છે.
૬. બાકીનાં પુસ્તકો તમારાં છે.
બાકીનો સામાન તમારો છે.
બાકીની ચોપડીઓ તમારી છે.
બાકીનું રાચરચીલું તમારું છે.
૩. પેલો અમારો ઓરડો છે.
પેલી અમારી ચોપડી છે.
પેલું અમારું રાચરચીલું છે.
૫. પેલાં અમારાં પુસ્તકો છે.
પેલા અમારા ઓરડાઓ છે.
પેલી અમારી ચોપડીઓ છે.

Substitution Drill

૧. આ આપણું ઘર છે.
(વર્ગ, ઓફિસ, ખાટલાઓ)
૨. પેલો તમારો ખાટલો છે.
(પુસ્તકો, પેટીઓ, મેજ)
૩. પેલો અમારો ઓરડો છે.
(ટાઇપરાઇટર, ટેલિફોન, બેઠક)
૪. બાકીનાં પુસ્તકો આપણાં છે.
(ચોપડીઓ, ઓરડાઓ, સામાન)

Addition Drill

૧. આજથી :
આ ઓરડો મારો છે.
પેલું ટાઇપરાઇટર તારું છે.
પેલાં મેજ-ખુરશી અમારાં છે.
૨. ઉપર :
અમારી અગાશી છે.
અમારો ઓરડો છે.
અમારું રાચરચીલું છે.
૩. બાકીનું :
રાચરચીલું ઘરમાં છે.
બધું ઉપર અગાશીમાં છે.
ઉપર ઓફિસમાં છે.

Transformation Drill

૧. હા. ત. હા, આપણું ઘર છે.

શું, આ આપણું ઘર છે ?

હા, આપણે સામાન છે.

હા, પેલાં આપણાં પુસ્તકો છે.

હા, પેલો તમારો ખાટલો છે.

હા, પેલા અમારા ઓરડા-
ઓ છે.

હા, પેલી અમારી ચોપડી-
ઓ છે.

૨. હા. ત. ના, આ આપણું ઘર નથી.

શું, આ આપણું ઘર નથી ?

ના, પેલાં તમારાં પુસ્તકો
નથી.

ના, પેલી અમારી ચોપડીઓ
નથી.

ના, આ આપણી અગારી
નથી.

ના, પેલા તમારા ખાટલાઓ
નથી.

ના, આ અમારી ઓફિસ
નથી.

૩. હા. ત. બાકીનાં પુસ્તકો તમારાં છે.

બાકીનાં પુસ્તકો કેનાં છે ?

બાકીનાં વાસણો આપણાં છે.

બાકીની ચોપડીઓ તમારી
છે.

બાકીનું રાચરચીલું ઓફિસ-
નું છે.

બાકીનો સામાન બાઈનો છે.
બાકીના ખાટલાઓ અમારા
છે.

૪. દા. ન. બાકીની ચોપડીઓ વર્ગમાં છે
બાકીની છોકરીઓ વર્ગમાં
છે.

બાકીનાં કપડાંઓ કબાટ-
માં છે.

બાકીનો સામાન દૂકમાં છે.
બાકીના ખાટલાઓ ઘરમાં છે.
બાકીનું રાચરચીલું ઉપર છે.

બાકીની ચોપડીઓ ક્યાં છે ?

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. પેલું રસોડું છે.

૨. પેલી બેઠક છે.

૩. પેલો ઓરડો છે.

૪. ઉપર અગાશી છે.

૫. આ રાચરચીલું છે.

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી યોગ્ય શબ્દ
લઈ ૬ અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

2. Make 6 meaningful sentences selecting appropriate word from each column.

પેલી	બાકીનું	પુરતકે	તમારી	છે.
પેલાં	બાકીનો	દાઢલો	બાઈનું	
પેલું	બાકીનાં	ખાટલાઓ	ઝોદિસનો	
પેલો	બાકીના	સામાન	ઝોદિસની	
પેલા	બાકીની	રાચરચીલું	અમારા	
		ખુરશીઓ	આપણાં	

દા.ત. પેલી બાકીની દાઢલો ઝોદિસની છે.

પ્ર. ૩. આપેલા ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્ય-પૂર્તિ કરો.

૩. Complete the sentences as shown in the example.

દા.ત. તેનું અને તેનું એટલે તેઓનું

૧. મારું અને તારું એટલે

૨. મારું અને તેનું એટલે

૩. તારું અને તારું એટલે

૪. મારું, તારું અને તેનું એટલે.....

૫. મારું, તારું અને રમણનું એટલે
.....

૬. આપણું એટલે અને
.....

૭. તમારું એટલે અને
.....

૮. તેઓનો એટલે અને
.....

૬. અમારો એટલે અને
.....

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો યોગ્ય ઉપયોગ
કરી વાક્યો બનાવો.

આપણું તમારો

અમારાં મારી

ભાઈનો તારા

તેઓની બાનું

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું શુદ્ધરૂપી કરો.

4. Make sentences using the
words given below.

5. Translate the following sen-
tences into Gujarati.

1. These are our books.
2. Those are your cots.
3. These are their books.
4. That is my typewriter.
5. This is our room (yours
and mine).
6. That is our room (mine
and his).
7. Those are your clothes (you
and you.)
8. Remaining books are mine.
9. Remaining furniture is
yours.
10. Remaining cots are ours.

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો પાઠના આધારે યોગ્ય સાર્વનામિક વિશેષણો સાથે ઉપયોગ કરો.

વાઘ, સિહણ, પોપટો,
ટાઇપરાઇટર, ટેલિફોન, ઝાડ,
પાંજરાંઓ, છોકરાંઓ, મિત્રો,
વિદ્યાર્થીઓ, અગાથી, રાચરચીકું.

6. Make sentences using appropriate pronominal adjectives (from the lesson) and the nouns from the following list

NOTES

1. In this lesson છોકરાંઓ 'children' is used for one's own children. બાપુ is the word for father and -જી is suffixed to show respect.

2. The remaining pronominal possessive adjectives are introduced in this lesson. They are :

અમારું our (exclusive of the listener)

આપણું our (inclusive of the listener)

તમારું your (s)

3. These adjectives are variable and agree in gender-number with the noun which follows. For example :

આપણો ઓરડો Our room

આપણી ખુરશી Our chair

આપણું ઘર Our house

આપણા ઓરડાઓ Our rooms

આપણાં ઘરો Our houses etc.

3. બાકીનું 'remaining' is also a variable adjective. For example:

બાકીનો સામાન The remaining luggage

બાકીનું રાચરચીકું The remaining furniture

બાકીનાં પુસ્તકો The remaining books etc....

4. જો (2nd person singular) and જુઓ (2nd person plural) both mean 'look' (imperative). The plural form is also used politely for a single person.

અભય જો	Abhay, look;
બાપુજી જુઓ	Father, look;
છોકરાંઓ જુઓ	Children, look;

5. The teacher/learner should note that the adverb ઉપર 'up' and the imperative form મૂકી 'keep' are used for practical purposes to make the conversation look live and real. On the basis of this situation, different situations, like office, school, zoo etc., can be taken for further practice with the known or new vocabulary. More emphasis should be placed on understanding the use of આપણું and અમારું.

6. વગેરે means et cetera (etc.) and is used at the end of a list of nouns/objects in a sentence. For example:

વર્ગમાં, મેજ, ખુરશી, પાટિયું વગેરે છે. The table, chair, blackboard et cetera (etc.) are in the classroom.

તેમાં મેજ, ખુરશી, પાટિયું વગેરે વર્ગમાં છે. Those table, chair, blackboard et cetera (etc.) are in the classroom.

VOCABULARY

બેઠક	(f.)	sitting room
અગાશી	(f.)	terrace
સાહેબ		sir
સામાન	(m.)	luggage
રસોડું	(n.)	kitchen
પેટી	(f.)	trunk

બાકીનું		remaining
સાચરચીકું	(n.)	household goods
મૂકે		put, keep (pl.)
ટ્રક	(f.)	truck
અર્થયુક્ત		meaningful
આપણું		our, ours (inclusive)
પૂર્તિ	(f.)	completion

આ શું છે ?

What is this?

આ ઓફિસ છે

This is an office.

આ કોની ઓફિસ છે ?

Whose office is it?

આ અભયની ઓફિસ છે.

This is Abhay's office.

શું, આ રમણલાલની ઓફિસ છે ?

Is this Ramanlal's office?

ના, આ રમણલાલની ઓફિસ નથી.

No, this is not Ramanlal's office.

શું, આ અભયની ઓફિસ છે ?

Is this Abhay's office?

હા, આ અભયની ઓફિસ છે.

Yes, this is Abhay's office.

પેલું કોનું ઘર છે ?

Whose house is that?

પેલું રમાનું ઘર છે.

That is Rama's house.

પેલું અમારું ઘર છે.

That is our (exclusive) house.

પેલું આપણું ઘર છે.

That is our (inclusive) house.

પેલાં બાકીનાં પુસ્તકો કોનાં છે ?

Whose are those remaining books?

પેલાં બાકીનાં પુસ્તકો મારાં છે.

Those remaining books are mine.

એ બધું રાચરચીલું કોનું છે ?

Whose furniture is that?

એ બધું રાચરચીલું ઓફિસનું છે.

All that furniture is of the office.

પેલી આપણી જ ઓફિસ છે.

That office is ours only.

ભે, મારું અને તારું એટલે આપણું

Look, mine and yours means ours.

ઉપર આપણી અગાશી છે.

our terrace. is Upstairs

પેલાં મેજ-પુરશી, કબાટ, ખાટલો
વગેરે આપણાં છે.

Those table and chair, cupboard,
cot, etc., are ours.

પ્ર. ૧. કોઠા પૂરા કરો.

1. Complete the charts.

લિંગ/વચન		એકવચન	બહુવચન		એકવચન	બહુવચન
પુલિંગ	કોણું	મારું
સ્ત્રીલિંગ		કોની	મારી
નપુંસકલિંગ	
પુલિંગ	આપણું	આપણે	અમારું
સ્ત્રીલિંગ	
નપુંસકલિંગ			અમારું
પુલિંગ	તારું	તારા	તેઓનું
સ્ત્રીલિંગ	
નપુંસકલિંગ		તેઓનાં
પુલિંગ	બાકીનું	બાઈનું
સ્ત્રીલિંગ		બાકીની
નપુંસકલિંગ			બાઈનું

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and frame interrogatives/sentences.

હા ત. પેલો પંખો :

પેલો કેનો પંખો છે ?

૧. પેલો કાગળ

૨. પેલા ખાટલાઓ

૩. પેલું ટાઈપરાઈટર

૪. પેલાં કપડાં

૫. પેલી કાંઈલો

૬. પેલું દૂધ

૭. પેલું પાણી

૮. પેલાં મેજ-ખુરશી

૯. પેલા કળાટ-પંખા

૧૦. પેલી જે-કાંઈલ

૨. હા ત. મારું, કાંઈલ :

પેલી મારી કાંઈલ છે.

૧. તારું, પેન :

૨. આપણું, ઓરડો :

૩. તમારું, પુસ્તકો :

૪. અમારું, બા :

૫. તેનું, કપડાં :

૬. તેઆનું, અગાશી :

૭. મારું, ડસ્ટર-પાટિયું :

૮. ગીતાનું, પર્સ-પેન :

૯. છાકરાનું, કાગળ-પેન :

૧૦. છાકરાનું, પેન-પેન્સિલ :

પ્ર. ૩ પૂછ્યા પ્રમાણે શબ્દ બદલો.

3 Change the underlined words as illustrated.

૬૧.૧. પેલાં સિંહનાં પાંજરાંઓ છે. (૩ જો પુ. એકવચન) પેલાં તેનાં પાંજરાંઓ છે.

૧. પેલાં બાપુજીનાં કપડાં છે. (૩ જો પુ. બ. વ.)

૨. પેલી શિક્ષકની ચોપડીઓ છે. (૨ જો પુ. બ. વ.)

૩. પેલો ગણપતનો કાગળ છે. (૨ જો પુ. એ. વ.)

૪. પેલા ભાઈના કાગળો છે. (૧ લો પુ. એ. વ.)

૫. પેલું અભયનું ટાઇપરાઈટર છે. (૧ લો પુ. બ. વ.)

પ્ર. ૪. યોગ્ય શબ્દ સાથે ખાલી જગ્યા પૂરો.

4. Fill in the gaps with appropriate possessive pronouns.

૧. આ મારો અને તારો એટલે ઓરડો છે.

૨. પેલો તમારો અને તેનો એટલે ઓરડો છે.

૩. આ તારી બા અને મારો એટલે ઓરડો છે.

૪. પેલો તારો, મારો અને તેનો એટલે ઓરડો છે.

૫. આ તેનાં, તેનો અને તેનો એટલે ઓરડો છે.

૬. પેલો, તારો, તારો અને તારો એટલે ઓરડો છે.

પ્ર. ૫. આપેલા અંકોને શબ્દોમાં લખો.

5. Write the numerals in words.

૪૧

૪૬

૪૨

૪૭

૪૩

૪૮

૪૪

૪૯

૪૫

૫૦

પ્ર. ૬ ઉપરના એનો જુદા જુદા સાર્વ-
ભિં વિશેષણો સાથે જુદી જુદી
વસ્તુઓ લઈ વાક્યોમાં પ્રયોગ
કરો.

6. Make different sentences
with different pronominal
adjectives using the numer-
als given in 5.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

7. Translate the following
sentences into Gujarati.

1. That is my house.
2. There are five rooms in it.
3. This is my room.
4. That is father's and mother's room.
5. That is his cupboard.
6. Their clothes are in the cupboard.
7. There is a typewriter on the table.
8. That is my brother's typewriter.
9. Is that your typewriter?
10. No, that is not my typewriter.
11. That is yours.
12. There is a terrace on the house.
13. Five glasses are on the table.
14. Our table and chairs are in the classroom.
15. Where are your table and chair ?

પ્ર. ૮. આપેલા વિષયોમાંથી કેઈ એક
ઉપર ચાલી ગયેલાં વાક્યોના
આધારે ૧૫ લીટીનું વર્ણન અથવા
સંવાદ લખો.

8. Write 15 lines naration
or a conversation on any
one of the topics given
below using all the patterns
you have learned till now.

૧. મારું ઘર
૨. મારી થાળા
૩. મારી ઓફિસ

પ્ર. ૬. સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ સાથે વાંચી
બતાવો.

શું, તું શ્યામા છે ?

હા, હું છું.

તું કેમ છે ?

મજામાં, ધન્યવાદ.

શ્યામ, તને સમજાય છે કે ?

હા, મને સમજાય છે.

આ શું છે ?

પેલી/તે વાર્તાની ચોપડી છે.

શું, તે તારી ચોપડી છે ?

ના, તે મારી ચોપડી નથી.

પેલી ચોપડી છે. શું, તે તારી છે ?

ના, તે મારી નથી. તે તમારી છે.

ચોપડી ક્યાં છે ?

તે ત્યાં છે.

આ કેની ચોપડી છે ?

તે તમારી ચોપડી છે.

(મહેરણાની કરી) તે ખોલો.

9. Read the following Question
answer Conversation with
proper pronunciation.

ASKING QUESTIONS

Are you Shyama?

Yes, I am.

How are you?

Fine, thanks.

Do you understand, Shyam?

Yes, I understand.

What is this?

That is a story book.

Is that your book?

No, that's not my book.

That is a book. Is it yours?

No, it's not mine. It's yours.

Where is the book?

There it is.

Whose book is this?

That's your book Please open it.

શ્યામા ક્યાં છે? શું, આ તેની ચોપડી છે?

હા, તે તેની ચોપડી છે.

પેલું શું છે?

પેલાં પુસ્તકો છે.

શું, આ તમારાં પુસ્તકો છે?

હા, તે મારાં છે.

આ તમારાં પુસ્તકો છે ને?

હા, તે છે. તે મારાં છે.

આ તમારાં પુસ્તકો નથી ને?

ના, તે મારાં નથી.

આ મારાં છે અને પેલાં તમારાં છે.

આ કાગળો કેના છે?

પેલા મારા કાગળો છે.

તમે કોણ છો?

હું શ્યામ છું હું વિદ્યાર્થી છું.

તમે વિદ્યાર્થી છો ને?

ના, હું નથી. હું શિક્ષક છું.

તમને ખબર છે પેલો માણસ કોણ છે?

મને ખરેખર ખબર નથી. કદાચ તેઓ શિક્ષક છે.

Where is Shyama? Is this her book?

Yes, that book is hers.

What are those?

Those are books.

Are these your books?

Yes, they are mine.

These are your books, aren't they?

Yes, they are. Those are mine.

These aren't your books, are they?

No, they are not.

These are mine, and those are yours.

Whose papers are these?

Those papers are mine.

Who are you?

I am Shyam. I'm a student.

You're a student, aren't you?

No, I am not. I'm a teacher.

Do you know who that man is?

I really don't know perhaps he's a teacher.

VOCABULARY

વિશેષણ	(n.)	adjective
કેઈ એક		any one
વિષય	(m.)	subject
ચાલી ગયેલા		those which are already introduced
વર્ણન	(n.)	narration, description
અથવા		or, otherwise
સંવાદ	(m.)	conversation

રમણુ : અભય તારું ઘર કયાં છે ?

Raman : Abhay, where is your house?

અભય : મારું ઘર શનિવાર પેઠમાં છે.

Abhay : My house is in Shaniwar peth.

રમણુ : તે કેવું છે, મોટું કે નાનું ?

Raman : What type of (house) is it, big or small?

અભય : તે મોટું પણ નથી ને નાનું પણ નથી, તે સાધારણ છે.

Abhay : It is neither big nor small. It is (an) ordinary (house)

રમણુ : તારા ઘરમાં કેટલા ઓરડા-ઓ છે ?

Raman : How many rooms are there in your house?

અભય : મારા ઘરમાં પાંચ ઓરડા-ઓ છે, ત્રણ મોટા અને બે નાના.

Abhay : In my house, there are five rooms; three big and two small.

રમણુ : શું તમારા ઘરમાં રસોડું જુડું છે ?

Raman : Do you have a separate kitchen in your house?

અભય : હા, અમારું રસોડું જુડું છે.

Abhay : Yes, we have a separate kitchen.

રમણુ : તમારા રસોડામાં શું શું છે ?

Raman : What are the things in your kitchen?

અભય : અમારા રસોડામાં એક નાનું ફ્રીજ છે, એક મોટું ઓવન છે, ગેસનો ચૂલો છે અને સુમિત મિક્સી છે.

Abhay : In my kitchen, there is a small refrigerator, one big oven, a gas stove and a Sumeet mixi.

- રમણુ : શું, તમારા રસોડામાં માળિયું છે? **Raman** : Is there a loft in your kitchen?
- અભય : હા, અમારા રસોડામાં એક નાનું માળિયું પણ છે. **Abhay** : Yes, there is a small loft in our kitchen.
- રમણુ : તે માળિયામાં શું શું છે? **Raman** : What are the things on the loft?
- અભય : તે માળિયામાં અનાજના ડબ્બાઓ છે અને થોડાં વાસણો છે. કાલે તું મારા ઘરે આવજે. **Abhay** : There are storage tins and a few vessels on the loft.
Do come to my house tomorrow.
- રમણુ : હા, હું કાલે તારા ઘરે આવીશ. **Raman** : Yes, I shall come to your house tomorrow.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલું માટું ઘર છે.
પેલું મોટું ઘર છે
પેલું નાનું રસોડું છે.
(મેજ, ઓવન, માળિયું)
૨. પેલાં મારાં ઘરે છે.
પેલાં મોટાં ઘરે છે.
પેલાં નાનાં રસોડાંઓ છે.
(ફ્રીજ, ઝાડો, પાંજરાંઓ)
૩. પેલો મારો પંખો છે.
પેલો નાનો પંખો છે.
પેલો મોટો ઓરડો છે.
(ચૂલો, ડબ્બો, છાકરા)
૪. પેલા મારા પંખાઓ છે.
પેલા નાના પંખાઓ છે.
પેલા મોટા ઓરડાઓ છે.
(કાગળો, નકશાઓ, ડબ્બાઓ)
૫. માટું ઘર
મારા ઘરમાં એક રસોડું છે.
મારા ઘરમાં ત્રણ ઓરડાઓ છે.
૬. ઘરમાં થોડા ડબ્બાઓ છે.
વાસણમાં થોડું શાક છે.
ખાસમાં થોડું દૂધ છે.

મારા ઘરમાં એક માળિયું છે.
 મારું રસોડું
 મારા રસોડામાં એક ફીજ છે.
 મારા રસોડામાં એક ઓવન છે.
 મારા રસોડામાં સુખિત મિક્સી છે.

રસોડામાં થોડાં શાક-ભાજી છે.
 માળિયામાં થોડા ડબ્બાઓ છે.
 માળિયામાં થોડાં વાસણો છે.
 રસોડામાં થોડાં વાસણો છે.
 જ્વાસમાં થોડું પાણી છે.

Substitution Drill

૧. પેલું નાનું રસોડું છે.
(ઘર, ફીજ, ઓવન)	૨. પેલાં મોટાં ઘરો છે.
(ઝાડો, વાસણો, પાંજરાંઓ)
૩. પેલો મારો પંખો છે.
(ચૂલો, છોકરો, ડબ્બો)	૪. પેલા નાના કાગળો છે.
(નકશાઓ, છોકરાઓ, જ્વાસો)
૫. મારા ઘરમાં એક રસોડું છે.
(તારા, તેઓના, તમારા, અમારા)	૬. મારા વાસણમાં પાણી છે.
(ઘરમાં, રસોડામાં, ફીજમાં)
૭. ઘરમાં થોડા ડબ્બાઓ છે.
(વાસણો, ફ્રીજ, શાક)	

Addition Drill

૧. મારા :
ઘરમાં પાણી છે.
રસોડામાં ફીજ છે.
વાસણમાં શાક-ભાજી છે.	૨. થોડાં :
રસોડામાં વાસણો છે.
ઘરમાં શાક-ભાજી છે.
ઘરમાં ફ્રીજ-પાણી છે.
૩. રસોડામાં :
સુખિત મિક્સી છે.
નાનું ફીજ છે.
મોટું ઓવન છે.	૪. જુડું :
અમારું રસોડું છે,
તમારું ફીજ છે.
બાઈનું ટાઈપરાઈટર છે.

Transformation Drill

૧. પેહું નાનું મેજ છે.
પેહું મોટું ઘર છે.
પેહું નાનું રસોડું છે.
પેહું જુડું વાસણ છે.
પેહું થોડું શાક છે.
પેહું આપણું ફીજ છે.

હા. ત. પેલાં નાનાં મેજે છે.

૨. પેહું નાનું મેજ છે.
પેહું મોટું ઘર છે.
પેહું નાનું રસોડું છે.
પેહું જુડું વાસણ છે.
પેહું નાનું વાસણ છે.
પેહું મોટું ફીજ છે.

હા. ત. પેહું કેવું મેજ છે ?

૩. પેલાં મોટાં ઘરો છે.
પેલાં નાનાં વાસણો છે.
પેલાં મોટાં મેજે છે.
પેલાં જુડાં ફીજે છે.
પેલાં નાનાં રસોડાંઓ છે.
પેલાં મોટાં પાંજરાંઓ છે.

હા. ત. પેલાં કેવાં ઘરો છે ?

૪. પેહું તારું ઘર છે.
પેહું તારું મેજ છે.
પેહું તમારું માળિયું છે.
પેહું તેનું ફીજ છે.
પેહું મારું ઓવન છે.
પેહું આપણું પાટિયું છે.

હા. ત. તારા ઘરમાં શું શું છે ?

Response Drill

૧. પેહું શું છે?	(મેજ)
૨. પેહું કેનું મેજ છે?	(મારું)
૩. તે મેજ કેવું છે?	(મોટું)
૪. શું, તારું મેજ નાનું છે?	(ના)
૫. તારું ઘર કયાં છે?	(પૂનામાં)
૬. તારા ઘરમાં કેટલા ચોરડાઓ છે?	(પાંચ)
૭. શું, બે ચોરડાઓ મોટા છે?	(હા)
૮. શું, તમારા ઘરમાં રસોડું છે?	(હા)
૯. શું, તે પથ્થુ જુડું છે?	(હા)
૧૦. તમારા રસોડામાં શું શું છે?	(ફીજ, ચોવણ, ઝંઝનો ચૂલો, વગેરે....)
૧૧. તમારું બોવન કેવું છે?	(મોટું)
૧૨. શું, તમારું ફીજ નાનું છે?	(હા)
૧૩. શું, રસોડામાં માણિયું છે?	(હા)
૧૪. તે માણિયામાં શું શું છે?	(અનાજના ડબ્બાઓ, થોડાં વાસણો વગેરે)
૧૫. તમારા ઘર પાસે શું છે?	(લીમડાનું ઝાડ)

EXERCISES

પ્ર. ૧ ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. મારું ઘર છે.
૨. ઘરમાં કેટલા છે?
૩. શું, રસોડું છે?
૪. રસોડામાં ફીજ છે?
૫. ઘરમાં શાકભાજી છે.

૧. ૨. પાઠના આધારે કોઠાની ખાલી જગ્યાઓ ભરો.

2. On the basis of the lesson fill in the blanks.

	લિંગ	એકવચન	બહુવચન		એકવચન	બહુવચન
૧. નાનું	પુ. નપું.	નાનો	૨. મોટું મોટું
૩. જુદું	પુ. નપું	જુદા	૪. થોડું થોડાં

૩ ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

3. Follow the example and add suffixes to the noun phrases given below.

૧. માનું ઘર + માં - મારા ઘરમાં
 તારું રસોડું + માં - મારા રસોડામાં
 તારું માળિયું + માં -
 તેનું મેજ + માં -
 આપણું પાટિયું + માં -
 અમારું બારણું + માં -
 તમારું પર્સ + માં -
૨. કેવું ઘર + માં - કેવા ઘરમાં
 કેવું રસોડું + માં - કેવા રસોડામાં
 કેવું બારણું + માં -
 કેવું પર્સ + માં -
 કેવું પાંજરું + માં -

કેવું ફીજ	+	માં	-	
કેવું ઓવન	+	માં	-	
૩. નાનું ઘર	+	ઉપર	-	નાના ઘર ઉપર
નાનું રસોડું	+	ઉપર	-	નાના રસોડા ઉપર
મોટું બારણું	+	ઉપર	-	
થોડું શાક	+	ઉપર	-	
જુડું ફીજ	+	ઉપર	-	
નાનું પાટિયું	+	ઉપર	-	
મોટું મેજ	+	ઉપર	-	

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોના યોગ્યરૂપ સાથે ખાલી જગ્યા પૂરો.

4. Fill in the gaps with appropriate form of words.

૧. પેલા (રસોડું માં) શું શું છે ?
૨. (તમારું) (ઘર માં) કેણ કેણ છે ?
૩. (નાનું) (ફીજ માં) શું શું શું છે.
૪. આ (મોટું) (પાંજરું ઉપર) શું છે ?
૫. (પેલું) (રસોડું પાસે) શું શું છે ?

પ્ર. ૫. પૂછ્યા પ્રમાણે વાક્યો બનાવો.

5. Make sentences using noun phrases given below as shown in the example.

દા.ત. બાઈનું રસોડું	+	માં	-	બાઈના રસોડામાં એક ફીજ છે.
૧. તેનું ઘર	+	માં	-	
૨. નાનું પાટિયું	+	ઉપર	-	
૩. મોટું મેજ	+	પાસે	-	
૪. નાનું બારણું	+	ઉપર	-	
૫. ઘરનું માળિયું	+	માં	-	

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. That is my house.
2. It is neither big nor small.
3. How many rooms are there in your house ?
4. Is your kitchen separate ?
5. What are the things in your kitchen ?
6. Is there a loft in your kitchen ?
7. There is a neem tree near our house.
8. There is a small refrigerator, one big oven and a Sumeet mixi in our kitchen.
9. Yes, two rooms are big and one room is small.
10. Yes, my room is big.

પ્ર. ૭. આપેલાં થોડાં વિશેષણો સાથે 7. Make sentences with the વાક્યો બનાવો. adjectives given below.

સારું	'good'	નવું	'new'	જૂનું	'old'
સસ્તું	'cheap'	મોંઘું	'expensive'		

NOTES

1. After possessive pronominal adjectives, qualitative adjectives are introduced in this lesson. These adjectives are variable adjectives and behave exactly like મારું 'my' in agreement with the following noun. In this lesson however only neuter and masculine forms are introduced.

મારું નાનું મેજ My small table

મારાં નાનાં મેજો My small tables

મારા મોટા પંખો My big fan

મારા મોટા પંખાઓ My big fans

2. Till now, -માં 'in' was used with consonant ending nouns only and that too, without any adjective or demonstrative.

કપાટમાં કપડાં છે.

The clothes are in the cupboard.

ઘરમાં ત્રણ ઓરડાઓ છે.

There are three rooms in the house, etc..

In this lesson - ઉ ending nouns in singular also are introduced with + માં.

ઘરમાં રસોડું છે.

There is a kitchen in the house.

રસોડામાં માળિયું છે.

There is a loft in the kitchen.

માળિયામાં ડબ્બાઓ છે.

There are tins in the loft, etc..

3. These nouns are used with or without adjectives also. When adjectives are used in such construction, these adjectives also agree with simple or oblique form of the nouns concerned. -ઉ ending nouns change the -ઉ into -આ before a postposition. The variable adjectives also undergo a similar change whether the nouns are -ઉ ending or consonant ending. These forms are the oblique forms as against the simple forms.

Simple : પેહું મારું ઘર છે.

That is my house.

Oblique : પેહા મારા ઘરમાં

In that house of mine

Simple : પેહું તારું રસોડું છે.

That is your kitchen.

Oblique : પેહા તારા રસોડામાં

In that kitchen of yours.

VOCABULARY

શનિવાર પેઠ

(f.)

Shaniwar peth (particular area)

કેવું		What type of
મોટું		big
નાનું		small
સાધારણ		ordinary
જુદું		different
ફ્રીજ	(n.)	refrigerator
ઓવન		oven
ગેસ		gas
ચૂલો	(m.)	stove
માળિયું	(n.)	loft
અનાજ	(n.)	grains
ડબ્બો	(m.)	box, bin
થોડું		a little
શાક	(n.)	vegetable
ભાજી	(f.)	leafy vegetable (s)
પાસે		near
આવીશ		(I) will come
આવતી કાલે		to-morrow

પેલાં મોટાં પાંજરાંઓ કયાંનાં છે ?

પેલાં મોટાં પાંજરાંઓ ગ્રાણી-
બાગનાં છે.

તે મોટાં પાંજરાંઓમાં શું શું છે ?

તે મોટાં પાંજરાંઓમાં, સિંહો,
સિંહણો, વાઘો અને વાઘણો છે.

પેલાં મોટાં ફીજી કયાંનાં છે ?

પેલાં મોટાં ફીજી જાપાનનાં છે.

તે મોટાં ફીજીમાં શું (શું) છે ?

તે મોટાં ફીજીમાં ફળ, શાક-
ભાજી, પાણી, દૂધ અને ખાવાનું છે.

આ મોટું ઓવન કયાંનું છે ?

આ મોટું ઓવન લંડનનું છે.

આ મોટા ઓવનમાં શું શું છે ?

આ મોટા ઓવનમાં કેક, પાંઉ,
અને બિસ્કીટ છે.

પેલાં નવાં ટાઇપરાઇટરો કયાંનાં
છે ?

પેલાં નવાં ટાઇપરાઇટરો જર્મની-
નાં છે.

Where are those big cages from ?

Those big cages are from the
zoo.

What are those in the big
cages ?

In those big cages, there are
lions, lionesses, tigers and
tigresses.

Where are those big refrigera-
tors from ?

Those big refrigerators are from
Japan.

What is in that big refrigerator ?

In those big refrigerators, there
are fruits, vegetables, water,
milk and eatables.

Where is this oven from ?

This oven is from London.

What is in this big oven ?

In this big oven, there are
cakes, bread and biscuits.

Where are those new typewri-
ters from ?

Those new typewriters are from
Germany.

પેલાં નવાં ટાઇપરાઇટરોમાં કેટલી
ચાવીઓ છે ?

How many keys are there in
those new typewriters ?

પેલાં નવાં ટાઇપરાઇટરોમાં અડતા-
ળીસ ચાવીઓ છે.

There are forty-eight keys in
those new typewriters.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલું પાંજરું ક્યાંનું છે ?

૨. પેલાં પાંજરાંઓ ક્યાંનાં છે ?

પેલું ઓવન ક્યાંનું છે ?

પેલાં વાસણો ક્યાંનાં છે ?

(ટાઇપરાઇટર, મેજ, ઘડિયાળ)

(મેજે, પક્ષીઓ, ઘડિયાળો)

૩. પેલું પાંજરું :

પેલા પાંજરા ઉપર પક્ષી છે.

પેલાં પાંજરાંઓ :

પેલાં પાંજરાંઓ ઉપર પક્ષીઓ છે.

પેલું ખારણું :

પેલા ખારણામાં ચાવી છે.

પેલાં ખારણાંઓ :

પેલાં ખારણાંઓમાં ચાવીઓ છે.

(ઘડિયાળ, ટાઇપરાઇટર, ઓવન)

૪. પેલાં કેવાં ઓવનો છે ?

પેલાં મોંઘાં ઓવનો છે.

પેલાં કેવાં ફીને છે ?

પેલાં સારાં ફીને છે.

(ટાઇપરાઇટરો, વાસણો, ઘડિ-
યાળો)

Substitution Drill

૧. પેલું પાંજરું ક્યાંનું છે ?

૨. પેલાં પાંજરાંઓ ક્યાંનાં છે ?

(ઘડિયાળ, ફીજ, ટાઇપરાઇટર)

(ઓવનો, પક્ષીઓ, ખારણાંઓ)

૩. પેલું મેજ ક્યાંનું છે ?

૪. પેલા પાંજરામાં આવેલું છે.

(ઘડિયાળ, ખારણાંઓ, પક્ષી,
બિસ્કિટો)

(ઘર, રસોડું, ફીજ, વાસણ)

૫. પેલાં પાંજરાંઓમાં ખાવાનું છે.
(ધરો, રસોડાંઓ, ફીનો, વાસણો)

૬. પેલાં પાંજરાંઓ કેવાં છે ?
(વાસણો, ફીનો, ઘડિયાળો,
ઓવન)

Addition Drill

૧. કયાંનાં :

પેલાં પાંજરાંઓ છે ?
પેલાં ઘડિયાળો છે ?
પેલાં ઓવનો છે ?

૨. મોંઘાં :

પેલાં ફીનો છે !
પેલાં વાસણો છે ?
પેલાં ઘડિયાળો છે ?

૩. સસ્તું :

પેલું નાનું ફીજ છે ?
પેલું નાનું ઓવન છે ?
પેલું નાનું ધર છે ?

૪. ઉપર પક્ષીઓ :

પેલાં જાડો છે.
પેલાં ધરો છે.
પેલાં પાંજરાંઓ
..... છે.

Transformation Drill

૧. હા ત. પેલું મોટું ઓવન લંડનનું છે.
પેલું નાનું ફીજ રિલ્હીનું છે.
પેલું મોટું ઓવન કલકત્તાનું
છે.

પેલું મોંઘું ઘડિયાળ જર્મની-
નું છે.

૨. હા ત. પેલાં મોટાં ઘડિયાળો ભારત-
નાં છે.

પેલાં મોટાં ફીનો જાપાન-
નાં છે.

પેલાં સસ્તાં ટાઇપરાઇટરો
જર્મનીનાં છે.

પેલું મોટું ઓવન કયાંનું છે ?

પેલાં મોટાં ઘડિયાળો કયાં-
નાં છે ?

પેલાં મોંઘાં વાસણો મદ્રાસ-
નાં છે.

૩. ઢા. ત. પેલાં મારાં નવાં વાસણો છે.
પેલાં તમારાં નવાં ઘરો છે.
પેલાં આપણાં મોંઘાં ટાઇપ-
રાઇટરો છે.
પેલાં તેઓનાં સસ્તાં ઘડિયાળો
છે.

૪. ઢા. ત. પેલાં પાંજરાંઓ ઉપર પક્ષી-
ઓ છે.
પેલાં ટાઇપરાઇટરો ઉપર
કાગળો છે.
પેલાં વાસણોમાં દૂધ છે.
પેલાં ખાશણોમાં ચાવી-
ઓ છે.

પેલાં મારાં કેવાં વાસણો છે ?

પેલાં પાંજરાંઓ ઉપર શું છે ?

Response Drill

૧. પેલું શું છે ?	(પાંજરું)
૨. પેલા પાંજરાંમાં શું છે ?	(સિંહ)
૩. પેલું શું છે ?	(પાંજરાંઓ)
૪. તે કેટલાં પાંજરાંઓ છે ?	(નવ)
૫. તે કયાંનાં પાંજરાંઓ છે ?	(પ્રાણીભાગ)
૬. તે પાંજરાંઓ કેવાં છે ?	(મોટાં)
૭. શું, તે પાંજરાંઓ નાનાં છે ?	(ના)
૮. શું, તે પાંજરાંઓ મોંઘાં છે ?	(હા)
૯. શું, તે પાંજરાંઓ દિલ્હીનાં છે ?	(ના)
૧૦. પેલાં પાંજરાંઓમાં શું છે ?	(ખાવાનું)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. પેલાં ઓવનો છે.
૨. મોટાં પાંજરાઓ છે.
૩. પેલાં ફીલો છે ?
૪. ઉપર પક્ષીઓ છે.
૫. ઓવનમાં કેક છે.

પ્ર. ૨. અ. મોઝ રીતે 'કયાંનું' અથવા 'કયાંનાં' સાથે વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

2. a. Fill in the gaps with કયાંનું or કયાંનાં as the case may be.

૧. તે મેજ છે ?
૨. આ ડસ્ક છે ?
૩. તે ટાઇપરાઇટરો છે ?
૪. આ મડિયાળો છે ?
૫. આ પક્ષી છે ?

બ. રાઝ રીતે 'મોટું' અથવા 'મોટાં' સાથે વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

b. Fill in the gaps with મોટું or મોટાં as the case may be.

૧. ઝાડ છે.
૨. તે ઘર છે.
૩. તે ઓવનો છે.
૪. આ પર્સ છે.
૫. તે મેલો છે.

પ્ર. ૩. જરૂર પડે ત્યાં વિશેષણમાં યોગ્ય ફેરફાર કરી આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

૧. ઝાડો	-	નાનું
૨. રસોડું	-	મોટું
૩. પસોં	-	સસ્તું
૪. ઓવન	-	મોંઘું
૫. ઘરો	-	મોટું

૩. Make sentences using the words given below with necessary changes in adjectives.

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો -માં સાથે ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

૧. પેલું પાંજરું
૨. પેલાં બારણાંઓ
૩. પેલું ટાઇપરાઇટર
૪. પેલાં ઝાડો
૫. પેલાં પસોં

૪. Make sentences using the words given below with -માં.

પ્ર. ૫. આપેલાં વિશેષણોનું બહુવચન કરી તેનો તમારાં વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

૫. Change the adjectives into plural and then use them in your own sentences.

૧. હા ત. સારું (સારાં)
 મોટું
 નાનું
 સસ્તું
 મોંઘું

આપણાં મોટાં ફીલ્મ સારાં છે.

૨. ઠા. ત. લીલું (લીલાં)

પેલાં ગાડો લીલાં છે.

પીળું

ઘોળું

મૂડું

સાતું

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. That big oven is from London.
2. Those small refrigerators are from Delhi.
3. Where is that big house?
4. Where are those costly watches?
5. My small watch is costly.
6. Your big watches are cheap.
7. The keys are in the doors.
8. Our small ovens are good.

પ્ર. ૭. આપેલા નવા શબ્દોનો વિશેષણ સાથે વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. 7. Make sentences with appropriate adjectives using the words given below.

શર્ટ 'shirt' સ્કર્ટ 'skirt' પાટલૂન 'trousers'

(of a lady)

ચંપલ 'slipper/ chappals' બ્લાઉઝ 'blouse' સ્વેટર 'sweater'

NOTES

1. In this lesson variable adjectives are introduced with neuter plural nouns in simple and oblique forms. Please note that the final -ઉં of neuter singular changes into -આ in the oblique singular; the plural form remains the same. For example:-

મોટું પાંજરું	A big cage.
મોટા પાંજરામાં	In a big cage.
મોટાં પાંજરાંઓ	Big cages.
મોટાં પાંજરાંઓમાં	In big cages.
મોટાં ઓવનોમાં	In big ovens.

2. ક્યાંનું ? means 'from where?' It is a variable form and agrees in gender-number of the noun concerned. In his lesson it is used in neuter singular and plural only. For example:-

પેલું ઓવન ક્યાંનું છે ?	Where is that oven from?
પેલાં ફ્રીજી ક્યાંનાં છે ?	Where are those refrigerators from?

3. A few new adjectives and a few new nouns are given in exercises for further practice. The teacher/learner can use most of the known vocabulary with these adjectives for extra practice.

VOCABULARY

વાઘ	(m.)	tiger
વાઘણી	(f.)	tigress
જાપાન	(m.)	Japan
જાપાન દેશ	(m.)	the Country of Japan
ખાવાનું		eatables, food
લંડન	(n.)	London
કેક	(f.)	cake
પાંઉ	(f.)	bread
બિસ્કીટ	(n.)	biscuit
જર્મની	(n.)	Germany
જર્મની દેશ	(m.)	the Country of Germany

ચાવી	(f.)	key
મોંઘું		costly
સારું		good
કેવું		what type of
ક્યાંનું		from where (sg.)
દિલ્હી	(n.)	Delhi
દિલ્હી શહેર	(n.)	Delhi city
કલકત્તા	(n.)	Calcutta
સસ્તું		cheap

પેલું માનું ઓફિસનું મકાન છે.

That is my office building.

ઓફિસના મકાનમાં ચાર મોટા ઓરડાઓ છે.

There are four big rooms in our office.

આ મોટો ઓરડો મારો છે.

This big room is mine.

જુઓ, દરવાજા ઉપર માનું નામ છે.

See, my name is (written) on the door.

મારા ઓરડાની દિવાલો વાદળી છે.

The walls of my room are skyblue.

મારા ઓરડામાં સ્ટીલનો ઊંચો કબાટ છે.

There is a big/tall steel cupboard in my room.

તે સ્ટીલના ઊંચા કબાટમાં ઓફિસની ફાઈલો છે.

My office files are in that tall steel cupboard.

સ્ટીલના કબાટ પાસે પંખો છે.

There is a fan near the steel cupboard.

પંખાનો રંગ લીલો છે.

Fan's colour is green.

પંખા પાસે મારાં સ્ટીલનાં મેજ-પુરશી છે.

Near the fan are my steel table and chair.

કબાટ, મેજ અને પુરશી બધું દિલ્હીનું છે.

The cupboard, the table and the chair, are all from Delhi.

તે મધાનો રંગ લીલો છે.

All those are green in colour.

મોટી બારી ઉપર પડદો છે.

There is a curtain on the big window.

તે પડદાનો રંગ પણ લીલો છે.

The colour of the curtain is also green.

દિવાલ ઉપર ભારતનો નકશો છે.

There is a map of India on the wall.

તે નકશામાં ભારતના પ્રાંતો છે ને Indian states and districts are
હરેક પ્રાંતોના જિલ્લાઓ છે. (shown) in the map.

તે બધાનો રંગ જુદો જુદો છે. All of them have different col-
ours.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલા ચોરડો છે.	૨. (પેલા) ભારતનો નકશો છે.
પેલા ચોરડામાં કબાટ છે.	(પેલા) ભારતના નકશાનો રંગ લાલ છે.
પેલા ચોરડાની દીવાલો બૂરી છે.	(પેલા) ભારતના નકશામાં મહારાષ્ટ્ર છે.
પેલા પંજો છે.	પેલા મહારાષ્ટ્ર પ્રાંત છે.
પેલા પંજાનો રંગ લીલો છે.	(પેલા) મહારાષ્ટ્રમાં ૨૫ જિલ્લાઓ છે.
પેલા પંજાનું નામ 'ઉપા' છે.	તે જિલ્લામાં પૂના શહેર પણ છે.
૩. પેલા કબાટ ક્યાંનો છે ?	૪. હરેક પંજાનો રંગ જુદો છે.
પેલા પંજો ક્યાંનો છે ?	હરેક કબાટનો રંગ લીલો છે.
પેલા નકશો ક્યાંનો છે ?	હરેક પડદાનો રંગ બૂરો છે.

Substitution Drill

૧. પેલા ચોરડાનો રંગ લીલો છે.	૨. પેલા કબાટમાં ટાઇઓ છે.
(પંજો, પડદો, કબાટ, નકશો)	(ઘર, ખાટલો, મેજ)

Addition Drill

૧. હરેક :	૨. બધું :
કબાટમાં ફાઇલો છે.	પેલાં કબાટ, મેજ અને ખુરશીઓ દિલ્હીનું છે.

ઘરમાં ત્રણ ચોરડાઓ છે.

ચોરડામાં બે ખાટલાઓ છે.

પેલાં કાઠલો, પંખો અને મેજ
એ મારું છે.

પેલો સ્ટીલનો કબાટ, સ્ટીલનાં
મેજ-ખુરશી એ તારું છે.

Transformation Drill

૧. ડા. ત. સ્ટીલનો કબાટ છે. સ્ટીલના કબાટ પાસે 'ઉપા' પંખો છે.

'ઉપા' પંખો છે. (પાસે)

૧. સ્ટીલનો કબાટ છે.

સ્ટીલની ખુરશી છે. (પાસે)

૨. 'ઉપા' પંખો છે,

સ્ટીલનું મેજ છે. (પાસે)

૩. ઓફિસનો ઢરવાળો છે.

મારો ચોરડો છે. (પાસે)

૪. ભારતનો નકશો છે.

લંડનનો નકશો છે. (પાસે)

૫. ગુજરાતીનો વર્ગ છે.

મરાઠીનો વર્ગ છે. (પાસે)

૨. ડા. ત. પેલા જિલ્લાનું નામ પૂના
જિલ્લો છે,

પેલો જિલ્લો છે.

પેલો પૂના જિલ્લો છે.

પેલા પ્રાંતનું નામ મહારાષ્ટ્ર
પ્રાંત છે.

પેલા પંખાનું નામ 'ઉપા'
પંખો છે.

પેલા ચોરડામાં મોટો ખાટલો
છે.

પેલો કળાટમાં નવાં કપડાં છે.
 પેલો હરવાળમાં બે ચાવીઓ
 છે.

૩. હા. ત. પેલો પંખો ભારતનો છે.

પેલો પંખો કયાંનો છે ?

પેલો કળાટ દિલ્હીનો છે,
 પેલો ગ્લાસ મુંબઈનો છે.
 પેલો નકશો વર્ગનો છે.
 પેલો કાગળ લંડનનો છે.
 પેલો ખાટલો શુજરાતનો છે.

Response Drill

૧. પેલું શું છે ? (ઔદિસનું મકાન)
૨. તેમાં કેટલા ઓરડાઓ છે ? (ત્રણ)
૩. તે કેની ઔદિસ છે ? (ભારી)
૪. તમારો ઓરડો કેવો છે ? (મોટો)
૫. શું, તમારા ઓરડામાં કળાટ છે ? (હા)
૬. શું, તે સ્ટીલનો કળાટ છે ? (હા)
૭. તમારા કળાટમાં શું છે ? (ફાઇલો)
૮. તમારા કળાટની પાસે શું છે ? (પંખો)
૯. તે પંખાનું નામ શું છે ? (ઉષા)
૧૦. તે પંખાનો રંગ કેવો છે ? (લીલો)
૧૧. બારીના પડદાનો રંગ કેવો છે ? (લીલો)
૧૨. પેલો નકશો કયાંનો છે ? (ભારત)
૧૩. ભારતના નકશામાં શું છે ? (ગુલા ગુલા પ્રાંતો)

૧૪. શું હરેક પ્રાંતનો રંગ જુદો છે ? (હા)
૧૫. મહારાષ્ટ્ર પ્રાંતમાં કેટલા જિલ્લાઓ છે ? (પચીસ)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. હરવાળ ઉપર નામ છે.
૨. ઓરડાની દીવાલો.....છે.
૩. મારા સ્ટીલનો છે.
૪. તે પંખો છે.
૫. નામ છે.
૬. પાસે મેજ-ખુરશી છે.

પ્ર. ૨. અ.આપેલાં નામને પ્રત્યય લગાવી યોગ્ય ફેરફાર સાથે લખો.

2. a: Add the suffixes to the nouns as shown in the example.

પેલો પંખામાં

પેલો પંખો	+	માં	-
પેલો ઓરડો	+	માં	-
પેલો ખાટલો	+	ઉપર	-
પેલો હરવાળો	+	પાસે	-
પેલો પડદો	+	પાસે	-
પેલો નકશો	+	ઉપર	-
પેલો જિલ્લો	+	માં	-
પેલો કબાટ	+	પાસે	-
પેલો ગ્લાસ	+	માં	-

ખ. વિશેષણને ધ્યાનમાં રાખી ઉદાહરણ પ્રમાણે પ્રશ્ન બનાવો.

b: Frame interrogative phrases as shown in the example.

૧. ઢા. ત. ઊંચા કબાટમાં

મોટા કબાટમાં

લીલા પડદામાં

સ્ટીલના કબાટ ઉપર

નાના ખાટલા ઉપર

મોટા ફરવાળ પાસે

નાના ચોરડા પાસે

ભૂરા નકશા ઉપર

સરતા ઝાસમાં

૨. ઢા. ત. ફિલ્મીનો કબાટ

મુંબઈનો પડદો

ગુજરાતનો ખાટલો

લંડનનો નકશો

વડોદરાનો ઝાસ

ભારતનો પંખો

૩. ઢા. ત. ફિલ્મીના કબાટમાં

મુંબઈના પડદા ઉપર

ગુજરાતના ખાટલા પાસે

લંડનના નકશામાં

વડોદરાના ઝાસમાં

ભારતના પંખામાં

કેવા કબાટમાં ?

કયાંનો કબાટ ?

કયાંના કબાટમાં ?

પ્ર. ૩. આપેલા શબ્દોનો 'નો રંગ' સાથે
વાક્ય પ્રયોગ કરો.

૩. Make sentences using the
words given below with
નો રંગ

૧.	પંખો	કબાટ	નકશો	પડદો	ઝાસ
૨.	ઘર	બારણું	પાંજરાંઓ	પાટિયું	મેજ
૩.	પેન	હીવાલ	ચોપડી	બારી	ખુરશી

૬ા. ત. પેલા મારા પંખાનો રંગ લીલો છે.

પ્ર. ૪. દરેક ખાનામાંથી ચોવ્ય શબ્દ લઈ વાક્યો બનાવો.

1. Make meaningful sentences taking one word from each column.

પેલાં	તારા	ઓવનોમાં	ખાવાનું છે.
પેલા	મારાં	કબાટમાં	
	અમારાં	વર્ગમાં	
	આપણા	ઘરોમાં	

પ્ર. ૫. કૌંસમાં આપેલ ક્રિયાવિશેષણ અથવા અવ્યયને ભેડી વાક્યો ફરીથી લખો.

5. Add postposition and suffix given in the brackets and rewrite the sentences.

૧. ૬ા. ત. પેલો કબાટ છે. (ઉપર)

પેલા કબાટ ઉપર પક્ષી છે.

૧. પેલો ખાટલો છે. (ઉપર)

૨. પેલું ઝાડ છે. (ઉપર)

૩. પેલો નકશો છે. (માં)

૪. પેલું બારણું છે. (માં)

૫. પેલો દરવાજો છે. (પાસે)

૬. પેલું પાંજરું છે. (પાસે)

૭. પેલાં ઘરો છે. (માં)

૮. પેલાં પાંજરાંઓ છે. (માં)

૨. દા. ત. પેલા મારા ઘરમાં પેલો
મોટો ઝોરડો છે.

૧. પેલા મારા વર્ગમાં પેલું મોટું
મેજ છે.

૨. પેલા તમારા રસોડામાં એક
મોટું માળિયું છે.

૩. પેલા ઓફિસના દરવાજા ઉપર
પેલું મારું નામ છે.

૪. પેલા બાગનાં પાંજરાઓમાં
મોટા સિંહો છે.

૫. પેલા બાઈના પંખાનું નામ
'ઉષા' છે.

પેલું મારું ઘર છે.

પેલો મોટો ઝોરડો છે.

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો માં ઉપર કે
પાસે સાથે વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

6. Make sentences using the
words given below with
માં ઉપર or પાસે

કબળો (પુ.) blouse

ચોપડો (પુ.) big register/
ledger book

તાર (પુ.) telegram/
wire

મોજાં (નપું.) socks

સરનામું (નપું.) address

પત્ર (પુ.) letter

પ્રશ્નપત્ર (પુ.) question

ઉત્તર (પુ.) answer

પ્ર. ૭. કૌંસમાં આપેલા પ્રશ્નાર્થ શબ્દો
સાથે આપેલા શબ્દોનો વાક્યમાં
પ્રયોગ કરો.

7. Frame questions using the
words given below selecting
appropriate interrogatives
from those given in brackets.

(ક્યાંનું, ક્યાંનાં, ક્યાંનો)

ઘોડો સિંહ ઘોડાંઓ

કૂલો મેજ કબાટ

પ્ર. ૮. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો-
માં પ્રયોગ કરો. યોગ્ય લાગે ત્યાં
ફેરફાર કરવા.

એટલે વગેરે બાકીનું

બધું જુડું પછી

બંને જ અરજથી ઉચું

8. Use the given words in
your own sentences making
changes in the words whe-
rever needed.

પ્ર. ૯. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

9. Translate the following
sentences into Gujarati.

1. There is a key in the office door.
2. That refrigerator is in the kitchen.
3. The files are on my cupboard.
4. Your big table is in our classroom.
5. My chair, table and fan are of green colour.
6. Your chair is near that door.
7. The small cage of that lion is near the tree.
8. My big ledger is on that table.
9. My green frock is in that big cupboard.
10. Whose books are in that table ?

NOTES

1. In this lesson કયાંનું 'from where' is introduced with mas-
culine singular nouns.

For example :

પેલો કયાંનો પંખો છે ?

Where is that fan from ?

પેલો કયાંનો કબાટ છે ?

Where is that cupboard from ?

2. The word order of the noun and the possessive adverbial adjective can be reversed to emphasise either the noun or the adjective.

For example:

પેલો કયાનો પંખો છે? Where is that fan from ?

પેલો પંખો કયાનો છે?

3. The oblique of masculine singular nouns also is introduced in this lesson.

પેલું ઘર That house

પેલા ઘરમાં In that house

પેલો પંખો That fan

પેલા પંખામાં In that fan

4. બધું means 'all'. It can be used in the neuter or in agreement with the gender-number of the noun concerned.

બધાં પાંજરાંઓ બાગમાં છે. All the cages are in the garden.

ઓવન, ફ્રીજ, ખુરશી, મેજ એ Oven, refrigerator, chair, table,
બધું ઘરમાં છે. all those are in the house.

5. જુદું means 'different, separate' and behaves like.

સિંહનું પાંજરું જુદું છે. The lion's cage is different/
separate.

તમારાં ઓવનો જુદાં છે. Your ovens are different.

એ બધું જુદું છે. All those are different.

6. 'નો રંગ' means 'colour of ...' the colour of any object can be said with or without નો રંગ.

તે બારણું લીલું છે. That door is green

તે બારણાનો રંગ લીલો છે. The colour of that door is
green.

7. In the first sentence the adjective લીલું 'green' agrees with the simple form of the noun બારણું which is in the neuter singular. In the second sentence લીલું 'green' agrees with રંગ 'colour' which is in the masculine singular.

પેલા દરવાજો પીળો છે.

That door is yellow.

પેલા દરવાજાનો રંગ પીળો છે.

The colour of that door is yellow.

પેલું ફૂલ બૂરું છે.

That flower is blue.

પેલા ફૂલનો રંગ બૂરો છે.

The colour of that flower is blue.

8. The teacher/learner may use all the known vocabulary in neuter singular, plural and masculine singular for further practice with માં, ઉપર and પાસે.

VOCABULARY

મકાન	(n.)	building
વાદળી		sky blue
સ્ટીલ	(n.)	steel
ઊંચું		tall, high
ભારત	(m.)	India
રંગ		colour
લીલું		green
પડદો	(m.)	curtain
જિલ્લો	(m.)	district
બૂરું		blue
લાલ		red
શહેર	(m.)	city, town
ફેરફાર	(m.)	change

અભય : માસીબા, રમેશ ક્યાં છે ?

Abhay : Aunty, where is Ramesh ?

માસી : તે એના ઓરડામાં છે.

Aunt : He is in his room.

અભય : રમેશ, ઓ રમેશ !

Abhay : Ramesh, O Ramesh !

રમેશ : કેણ ? અરે અભય ! અંદર આવ.

Ramesh : Who (is there) ? Oh, Abhay ! come in.

અભય : બાપ રે ! કેટલી બધી વસ્તુઓ ! આ સુંદર ટાઇપરાઇટર, પેલું બિનૉક્યુલર, આ કેમેરા, પેલું ટેપરેકૉર્ડર, સાડીઓ ને પેનો આ બધું ક્યાંનું છે ?

Abhay : My God ! So many things ! This beautiful typewriter, that binocular, this camera, that tape-recorder, sarees and pens. Where are all these from ?

રમેશ : આ બધું જુદા જુદા દેશોનું છે. જો, પેલું નાનું ટાઇપરાઇટર, મોટું બિનૉક્યુલર ને આ નાનો કેમેરા, એ બધું જર્મનીનું છે. પેલું ટેપરેકૉર્ડર ને નાનો ટ્રાન્ઝિસ્ટર જાપાનનો છે. પેલી નાઇલોનની સાડીઓ અમેરિકાની છે. ને પેનો લંડનની છે.

Ramesh : They are from different countries. Look, that small typewriter, big binocular and this small camera are from Germany. The small taperecorder and small transistor are from Japan. Those nylon sarees are from America and those pens are from London.

અભય : આ છબીઓ કોની છે ?

Abhay : Whose photographs are these ?

રમેશ : આ છબીઓ મારી માસીની,
કાકાની, અને બહેનની છે.

Ramesh : These photographs
are of my aunt,
uncle and sister.

અભય : યાર! આ બધી પરદેશી
વસ્તુઓ છે. એના કરતાં
આપણી દેશી વસ્તુઓ સારી.

Abhay : My dear friend!
these are all foreign
goods. Instead it
is better to have
goods made in our
own country.

રમેશ : બરાબર છે. પણ તે વસ્તુઓ
મારી નથી. તે મારાં માસી
અને માસાની છે. ફક્ત પેનો
મારી છે. મને તો ફક્ત
ભારતીય વસ્તુઓ ગમે છે.

Ramesh : That is right. But,
those things are
not mine. They
belong to my aunt
and uncle. Only
the pens are mine.
I like only Indian
goods.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલી છબી છે.

૨. પેલી પેનો છે.

પેલી છબીમાં મારો ભાઈ છે.

પેલી પેનોનો રંગ બૂરો છે.

પેલી છબીમાં અમારું ઘર છે.

પેલી પેનોનો રંગ પીળો છે.

(સાડી, ઓફિસ, વસ્તુ)

(સાડીઓ, વસ્તુઓ, ટાઇઓ)

Substitution Drill

૧. પેલી છબીમાં મોટું ઘર છે.

૨. પેલી પેનોનો રંગ પીળો છે.

(ઓફિસ, કામલો, ડાળી)

(સાડીઓ, કામલો, પેન્સિલો)

૩. પેલી પેનોનો રંગ બૂરો છે.

૪. પેલી વસ્તુ કેવી છે?

(બાથરૂમ, પંખો, બારી)

(સાડી, થર્ટ, કોટ)

Addition Drill

૧. બાકીની :

ટાઇઓ ઘરમાં છે.

છોકરીઓ વર્ગમાં છે.

વસ્તુઓ બોસની છે.

૨. ફક્ત :

આ સાડી મારી છે.

નવી પેન તારી છે.

નાની ફાઇલ ઓફિસની છે.

Transformation Drill

૧. હા. ત. પેલી નવી ફાઇલ છે.

પેલી મોટી ફાઇલ છે.

પેલી જૂની સાડી છે.

પેલી મોંઘી વસ્તુ છે.

પેલી મોટી છોકરી છે.

પેલી નાની પસં છે.

પેલી કેવી ફાઇલ છે ?

૨. હા. ત. પેલી લંડનની છબી છે.

પેલી જાપાનની છબી છે.

પેલી ભારતની સાડીઓ છે.

પેલી કાશ્મીરની વસ્તુઓ છે.

પેલી પંજાબની છોકરીઓ છે.

પેલી ઓફિસની ફાઇલો છે.

પેલી કયાંની છબી છે ?

૩. હા. ત. પેલી મુંબઈની સાડી છે.

પેલી કલકત્તાની સાડી છે.
(સારી)

પેલી પરદેશી વસ્તુઓ છે.

પેલી દેશી વસ્તુઓ છે.
(સસ્તી)

પેલી મુંબઈની સાડી કશાં
કલકત્તાની સાડી સારી છે.

પેલી બૂરી કાઠલ છે.
 પેલી પીળી કાઠલ છે. (મોંઘી)
 પેલી નાઇલોનની સાડી છે.
 પેલી સુતરાઉ સાડી છે. (સુંદર)
 પેલી ભટ્ટીની ચા છે.
 પેલી ફાઇવલિંગની ચા છે.
 (સારી)
 પેલી ઘરની ફીવાલ છે.
 પેલી ઓફિસની ફીવાલ છે.
 (ભૂચી)

Response Drill

૧. પેલું કોણ છે? (અભય)
૨. પેલું શું છે? (વસ્તુઓ)
૩. તે કેવી છે? (પરદેશી)
૪. શું તે એ જ દેશની છે? (ના)
૫. રમેશનું શું શું છે? (સાડી - પેન)
૬. બાકીનું બધું કોનું છે? (બોસનું)
૭. નાઇલોનની સાડીઓ કયાંની છે? (અમેરિકાની)
૮. કેમેરા અને ફ્લેશીન કયાંનાં છે? (જર્મનીનાં)
૯. નાનો ટ્રાન્ઝિસ્ટર કયાંનો છે? (જાપાન)

EXERCISES

- પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill up the gaps.
૧. પેલી વસ્તુઓ છે.
 ૨. સાડીઓ અને પેન. છે.
 ૩. આ વસ્તુઓ છે.

૪. મારી ઓદિસતું છે.

૫. આ સાડીઓ છે.

૩. ૨. અ. ફરેક ખાનામાંથી શબ્દ લઈ પાંચ 2. a : Make five sentences taking one word from each column.
વાક્યો બનાવો.

પેલી	મોટી	સાડીઓ	મુંબઈની	છે.
	સસ્તી	કાઠલો	લંડનની	
	નાઇલોનની	પેનો	જાપાનની	
	ભૂરી	છળીઓ	કાશ્મીરની	
	મેંઘી	વસ્તુઓ	અમેરિકાની	

બ. ફરેક ખાનામાંથી શબ્દ લઈ પાંચ b : Make five sentences taking one word from each column.
વાક્યો બનાવો.

એના કરતાં	તમારું	ફરજીન-કેમેરા	સારો
	તેનાં	દેશી વસ્તુઓ	સારું
	તમારો	સફેદ રૂમાલો	સારી
	આપણી	સુંદર ઠોટ	સારાં
	મારા	નાનું ટેપરકોર્ડર	સારા

પ્ર. ૩. યોગ્ય શબ્દ પર ટીકતું નિશાન 3. Tick off the correct words.
કરો.

૧. બાકી (તું બધું/નાં બધાં/ના બધા) રમણતું છે.
૨. આ સુંદર કેટ (કયાંનાં/કયાંનો/કયાંનું) છે ?
૩. આ સુંદર પેનો (જાપાનની/અમેરિકાનું/લંડનના) છે.
૪. એના કરતાં દેશી વસ્તુઓ (સારાં/સારી/સારું)
૫. (શક્ત/બધું/બાકીનાં) એ વસ્તુઓ ઓફિસમાં છે.

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી 4. Frame questions using the
પ્રશ્નવાક્યો બનાવો. interrogatives given below.

કયાંનું કયાંનાં કયાંનો કયાંના કયાંની કયાંની (બહુ.)
કેવું કેવાં કેવો કેવા કેવી કેવી (બહુ.)

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો- 5. Make your own sentences
માં પ્રયોગ કરો. using the words given below.

૧. શક્ત	બાકીની	એના કરતાં	બાકીની (બહુ.)
નાઇલોનની સાડીઓ		સુતરાઉ સાડીઓ	
દેશી વસ્તુઓ		પરદેશી વસ્તુઓ	
કાશ્મીરની સાડીઓ		કલકત્તાની સાડીઓ	

૨. લાંબું	long	ટૂંકું	short in length
નીચું	short in length	વાદળી	sky blue
સફેદ	white		

૩. બંગડી	(સ્ત્રી.)	bangle	હાર	(પુ.)	necklace
વાંટી	(સ્ત્રી.)	ring	મોતી	(નપુ.)	pearl
લિપસ્ટીક	(સ્ત્રી.)	lipstick	કમરપટ્ટી	(પુ.)	belt

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું સુજ્ઞાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. That beautiful saree is mine.
2. It is from Kashmir.
3. Our own things are better.
4. Only those blue pens are yours.
5. Ramesh is in his room.
6. My God! How many things!
7. These are from different states.
8. The remaining things belong to my brother.
9. My pen is better than yours.
10. Things from London are very costly.

NOTES

1. In the lesson કયાંનું 'from where' is introduced with feminine nouns in singular and plural.
પેલી કયાંની સાડી છે? Where is that saree from?
પેલી કયાંની સાડીઓ છે? Where are those sarees from?
2. The oblique forms of feminine noun do not show any change in noun roots nor in the adjective forms.
પેલી નાની ખારી લીલી છે. That small window is green.
પેલી નાની ખારીનો રંગ લીલો છે. The colour of that small window is green.
પેલી નાની ખારીઓનો રંગ લીલો છે. The colour of those small windows is green.
3. ફક્ત means 'only' and can be used with any noun without any change.

ફક્ત આ પેન મારો છે.

Only this pen is mine.

ફક્ત આ કોટ મારો છે.

Only this coat is mine.

4. કરતાં means 'than' and can be used with any noun but the statement of the object/person which is compared will come after and not before.

પેલી ભૂરી સાડી છે.

That is a blue saree.

એના કરતાં લીલી સાડી સારી છે.

The green saree is better than the blue one.

(પેલી ભૂરી સાડી કરતાં લીલી સાડી છે.)

પેલો મારો કોટ છે.

That is my coat.

એના કરતાં આ કોટ સારો છે.

This coat is better than that one.

5. Adjectives like સુંદર 'beautiful', વાદળી 'sky blue', સફેદ 'white' are invariable forms.

સુંદર ઘર

beautiful house

સુંદર છોકરો

a handsome boy

સુંદર છોકરી

a beautiful girl

6. A few additional words and adjectives are given for more practice in Exercise 5.

VOCABULARY

માસી

mother's sister

- બા

honotific suffix (f.)

માસીબા

mother's elder sister

ને

see, look

આપ રે !		oh my God !
સુંદર		good, beautiful
દ્વિચીન	(n.)	binocular
કેમેરા	(m.)	camera
ટેપરેકોર્ડર	(n.)	taperecorder
ટાન્સિસ્ટર	(n.)	transister
નાઇલોન	(n.)	nylon
અમેરિકા	(m.)	America
ધાર	(m.)	friend
કરતાં		than
દેશી		manufactured in one's own country
ફક્ત		only
બરાબર		right, correct
ચાલ		come on
માટે		for
શર્ટ	(n.)	shirt
કોટ	(m.)	coat
કાશ્મીર	(n.)	Kashmir
દાર્જીલિંગ	(n.)	Darjeeling
પરદેશી		foreign
ઊટી	(n.)	Ooty

યુનિટ ૪

પાઠ ૨૩

UNIT IV
LESSON 23

આચાર્ય : રામભાઈ આપણી શાળામાં
કબાટો કેટલા છે ?

Principal : Rambhai, how many
cupboards are there
in our school?

રામભાઈ : છ, પાંચ કબાટો છે.

Rambhai : There are five cup-
boards.

આચાર્ય : તે બધા ક્યાંના છે ?

Principal : Where are they
from?

રામભાઈ : તે બધા તરુણ કંપનીના છે.

Rambhai : They are from the
Tarun company.

આચાર્ય : આપણા પંખાઓ ક્યાંના છે ?

Principal : Where are our fans
from?

રામભાઈ : તે કિરણ કંપનીના છે.

Rambhai : They are from the
Kiran company.

આચાર્ય : આપણા બધા પંખાઓનો
રંગ કેવો છે ?

Principal : What is the colour
of our fans?

રામભાઈ : પંખાઓનો રંગ લીલો છે.

Rambhai : The colour of the
fans is green.

આચાર્ય : લાલ કેમ નથી ?

Principal : Why is it not red?

રામભાઈ : કારણ આપણા કબાટોનો
રંગ લીલો છે.

Rambhai : Because the colour
of our cupboards
is green.

આચાર્ય : પણ કિરણ કંપનીના લીલા
પંખાઓ કરતાં લાલ પંખા-
ઓ સારા છે.

Principal : But Kiran Co.'s red
fans are better than
green fans.

રામભાઈ : પણ તે મોંઘાં છે.

Rambhai : But they are costly.

આચાર્ય : હં, આપણા પડદાઓ કયાં
છે? શું તે પશુ લીલા છે?

Principal : O.K. Where are our
curtains? Are they
also green?

રામભાઈ : હા, તે પશુ લીલા છે.

Rambhai : Yes, they are also
green.

આચાર્ય : તે પડદાઓ કયાંના છે?

Principal : Where are those
curtains from?

રામભાઈ : તે મુંબઈના છે.

Rambhai : They are from
Bombay.

DRILLS

Repetition Drill

૧. પેલા કબાટો છે.

પેલા પંખાઓ છે.

પેલા તરુણ કંપનીના કબાટો છે.

પેલા કિરણ કંપનીના પંખાઓ છે.

પેલા કબાટોમાં ઓફિસની ફાઇલો
છે.

પેલા પંખાઓનો રંગ લીલો છે.

(ગ્લાસો, કાગળો, નકશાઓ)

૨. પેલો કબાટ કયાંનો છે?

પેલો પંખો કયાંનો છે?

પેલા કબાટો કયાંના છે?

પેલા પંખાઓ કયાંના છે?

(કેમેરા, નકશો, કોટ)

૩. પેલો કેમેરા નવો કેમ નથી?

પેલો કબાટ ભૂરો કેમ નથી?

પેલો પંખો લાલ કેમ નથી?

પેલો પડદો લીલો કેમ નથી?

(પેન, ગ્લાસ, નકશો)

૪. લીલા (પંખા) કરતાં લાલ પંખો સારો છે.
 ભૂરા (પડદા) કરતાં લીલો પડદો સારો છે.
 પીળા (કાગળ) કરતાં ઘાળો કાગળ સારો છે.
 (જ્વાસ, કબાટ, કેમેરા)

૫. લીલા (પંખાઓ) કરતાં લાલ પંખાઓ સારા છે.
 ભૂરા (પડદાઓ) કરતાં લીલા પડદાઓ સારા છે.
 પીળા (કાગળો) કરતાં ઘાળા કાગળો સારા છે.
 (ખાટલાઓ, ચોક, નકશાઓ)

૬. મહારાષ્ટ્ર (પ્રાંત) કરતાં મધ્ય પ્રદેશ મોટો છે.
 મહારાષ્ટ્ર (પ્રાંત) કરતાં ગુજરાત પ્રાંત નાનો છે.
 કેરળ (પ્રાંત) કરતાં કર્ણાટક પ્રાંત મોટો છે.
 (ઓરિસા, આસામ, આંધ્ર પ્રદેશ)

Substitution Drill

૧. પેલા તરુણના કબાટો છે.
(પંખાઓ, ખુરશીઓ, મેજ)	૨. પેલા કબાટોમાં ફાઇલો છે.
(પેનો, કાગળો, ચોક)
૩. પેલો કબાટ ક્યાંનો છે?
(પંખાઓ, નકશાઓ, ખાટલો)	૪. પેલો કેમેરા નવો કેમ નથી?
(કાગળ, ફોટો, સાડી, માતીઓ)
૫. લીલા (પંખા) કરતાં લાલ પંખો સારો છે.
(પડદો, પેન, સ્ટીલની ખુરશી)	૬. લીલા (પંખાઓ) કરતાં ભૂરા પંખાઓ સારા છે.
(કાગળો, ફાઇલો, મેજ-ખુરશી)

૫. પેલો પૂનાનો સારસ બાગ
છે.

પેલો વડોદરાનો સયાજી
બાગ છે. (નાનો)

૩. ડા. ત. પેલી પીળી પેન છે.

પેલો ઘોળો ચોક છે. (ટુંકું)

૧. પેલો તડુણનો કળાટ છે.

પેલું ઝોફિસનું બારણું છે.
(નીચું)

૨. પેલું ઘરનું બારણું છે.

પેલો મકાનનો દરવાજો છે.
(મોટું)

૩. પેલો ગુલાબનો છોડ છે.

પેલું ચંપાનું ઝાડ છે. (મોટું)

૪. પેલું જૂતું રેફ્રિજરેટર છે.

પેલો નવો ટેલિફોન છે. (સાફ)

૫. વર્ગમાં રમેશ છે.

વર્ગમાં ગીતા છે. (બચું)

૪. ડા. ત. પેલી રમા કરતાં પરેશ
નીચો છે.

૧. પેલા રામ કરતાં શ્યામ
ઊંચો છે.

૨. પેલા કળાટ કરતાં પંખો
સસ્તો છે.

પેલી પીળી પેન કરતાં

(પેલો) ઘોળો ચોક ટુંકો છે.

પેલી રમા ઊંચી છે.

પેલો પરેશ નીચો છે.

૩. પેલા ગુલામ કરતાં ચંપો
ઊંચો છે.
૪. પેલા રેફ્રિજરેટર કરતાં ઓવન
જૂનું છે.
૫. પેલી ઓફિસ કરતાં ઘર
નાનું છે.

Response Drill

૧. શાળામાં કેટલા કબાટો છે? (પાંચ)
૨. તે બધા કબાટો ક્યાંના છે? (તરુણ)
૩. શું, પંખાઓ કિરણ કંપનીના છે? (હા)
૪. શું, પંખાઓનો રંગ ભૂરો છે? (ના)
૫. તો તેનો રંગ કેવો છે? (લીલો)
૬. કેવા પંખાઓ સારા છે? (લાલ)
૭. શું, લાલ પંખાઓ સસ્તા છે? (ના)
૮. શાળામાં ખાદીભંડારનું શું છે? (પડદાઓ)
૯. શું, પડદાઓ વસ્તુભંડારના નથી? (ના)
૧૦. બાકીનું બધું ક્યાંનું છે? (પેંજિન કંપનીનું)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.	1. Fill in the gaps
૧. પંખાઓ છે?	
૨. રંગ લીલો છે.	
૩. પંખાઓનો લાલ નથી?	
૪. આ કરતાં પેલાઓ પંખાઓ છે.	
૫. પેંજિનનું છે.	

પ્ર. ૨. અ. આપેલા શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો આપો.

નહું	સસ્તું
મોટું	લાંબું
નીચું	

બ. ના શબ્દોનો તમારાં વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો. જરૂર લાગે ત્યાં ફેરફાર કરવા.

પ્ર. ૩. 'કરતાં' નો ઉપયોગ કરી આપેલી શબ્દોનો વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

હા. ત ચોક-કાગળ

૧. પેન-પેન્સિલ

૨. શુભાખ-ચંપો

૩. ખારણું-ખારી

૪. ખાટલો-ખુરશી

૫. કબાટ-પંખો

૬. રમેશ-ગીતા

૭. કેમેરા-ટાઇપરાઇટર

૮. નકશો-પરદો

૯. સિંહ-ઘોડો

૧૦. છોડ-ઝાડ

2. a. Give Opposites of the given words.

b. Make your own sentences using the words given in 2.a. Make changes in the form if necessary.

3. Make sentences using the word-કરતાં.

પેલા ચોક કરતાં કાગળ મોટો છે.

- પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોનું નકારાત્મક કરો. 4. Turn the sentences into negative.

૧. મારા કબાટમાં ફાઇલો છે.
૨. અમારા ખાટલા ઉપર પુસ્તકો કેમ છે ?
૩. તારા ઘરમાં ચાર ચોરડાઓ છે.
૪. આપણી શાળા પાસે રેલવે સ્ટેશન છે.
૫. તેઓના બાગમાં મોટો વડ કેમ છે ?

- પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો 'કયાંનું'ના યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. 5. Form questions with કયાંનું using the words given below.

કેમેરા	ખાટલાઓ
સ્ટીલની ખુરશી	પુસ્તકો
વીંટી	મોતીઓ
હાર	ફીક
કોટ	ટેપરકોર્ડર

જા. ત. કબાટ - એક્સિસનો નવો કબાટ કયાંનો છે ?

- પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. We have five cupboards in the school.
2. They are from Tarun Co.
3. Is our fan from Tarun Co?

4. Why is our fan not red?
 5. Because our curtains are green.
 6. Our chairs are from Poona.
 7. The remaining papers are from Sunlit Co.
 8. Are your glasses from Yera Co.?
 9. My red pen is better than your blue pen.
 10. In our room there are four chairs.
- પ્ર. ૭. વાક્યોને બતાવ્યા પ્રમાણે બદલો. 7. Change the sentences as shown in the example.

૬૧. ત. એક પંખા કરતાં બે પંખાઓ
સારા.	બે પંખાઓ કરતાં એક પંખો
સારો.
૧. ચાર ખાટલાઓ કરતાં પાંચ ખાટલા-
ઓ સારા.	
૨. નીચાં બારણાંઓ કરતાં ઊંચું
બારણું સારું.	
૩. ઊંચાં ઝાડ કરતાં નીચા ઊંડા સારા.	
૪. પીળી પેન કરતાં લાલ પેન સારી.	
૫. મોંઘા કેમેરા કરતાં સસ્તું રેક્ટિ-
જરેટર સારું.	
૬. મોંઘાં ઓવન કરતાં સસ્તો પંખો
સારો.	

NOTES

1. In this lesson કયાંનું 'from where?' is used with masculine plural forms.

પેલા કબાટો કયાંના છે?

Where are those cupboards from?

પેલા કયાંના પંખાઓ છે?

Where are those fans from?

2. In this lesson કરતાં 'than', 'compared to ...' is used with different nouns.

પેલી પેન કરતાં પેન્સિલ મોટી છે. This pencil is bigger than that pen.

પેલી પેન કરતાં ચોક નાનો છે. The chalk is smaller than that pen.

પેલા કબાટ કરતાં પેલું મેજ નાનું છે. The table is smaller than that cupboard.

Please note કરતાં is a postposition and the preceding noun or adjective will be in the oblique form.

પેલો કબાટ પેલા કબાટ કરતાં (પેલું) મેજ નાનું છે. The table is smaller than that cupboard.

પેલો પંખો પેલા પંખા કરતાં (પેલી) ખુરશી મોટી છે. The chair is bigger than that fan.

3. Teacher should give more practice for masculine and neuter oblique forms as these forms show overt change in their roots, where as feminine oblique noun forms do not show any overt change. The practice may be given as follows:

પેલું મેજ પેલા મેજ કરતાં

પેલા મેજમાં

પેલા મેજનું

પેલા મેજ ઉપર

પેલો પંખો પેલા પંખા કરતાં

પેલા પંખામાં

પેલા પંખાનું

પેલા પંખા ઉપર વગેરે

VOCABULARY

રામભાઈ		Rambhai (a man's name)
તરુણ		Tarun (a name of a company)
કિરણ		Kiran (a name of a company)
કેમ		Why
કારણ	(n.)	reason, because
ખાદી	(f.)	khadi, hand-spun, hand-woven cloth
ઘંડાર	(m.)	store
કાચ	(m.)	glass
થાહી	(f.)	ink
કંપની	(f.)	company
ધોળું		white
ચંપો	(m.)	Champa (a flower's name)
એટલાસ	(m.)	atlas
ગુલાબ	(m.)	rose
સારસ બાગ	(m.)	Sarasbaug (a garden's name)
વડોદરા	(n.)	Baroda
સયાજી બાગ	(m.)	Sayajibaug (a garden's name)
પીળું		yellow
ટુંકું		short
નીચું		short
લાંબું		long
શબ્દોડ	(f.)	word pairs (Pair of words)

વિરુદ્ધાર્થી		of opposite sense
રેલવે સ્ટેશન	(n.)	Railway station
નકારાત્મક		negative
અતાવ્યા પ્રમાણે		as shown

REVIEW LESSON

રમણ, શું આ તારું ઘર છે ?

Raman, is this your house?

હા, આ મારું ઘર છે.

Yes, this is my house.

શું, તમારા ઘરના ઓરડાઓ મોટા છે ?

Are the rooms in your house big?

હા, અમારા ઘરના ઓરડાઓ મોટા છે.

Yes, the rooms in our house are big.

તમારું રસોડું કેવું છે ? તે મોટું છે કે નાનું ?

What type of kitchen is yours?
Is it big or small?

અમારું રસોડું મોટું છે.

Our kitchen is big.

શું, રસોડામાં ફ્રીજ છે ?

Is there a refrigerator in the kitchen?

હા, રસોડામાં ફ્રીજ છે.

Yes, there is a refrigerator in the kitchen.

તમારા ફ્રીજમાં શું શું છે ?

What are the things in your refrigerator?

અમારા ફ્રીજમાં દૂધ, પાંઉ ને થોડાં શાકભાજી છે.

In our refrigerator, there is milk, bread and some vegetables.

તમારું ફ્રીજ કયાંનું છે ?

Where is your refrigerator from?

અમારું ફ્રીજ ભારતનું છે.

Our refrigerator is from India.

તમારા ફ્રીજનો રંગ કેવો છે ?

What is the colour of your refrigerator?

અમારા ફ્રીજનો રંગ ભૂરો છે.

The colour of our refrigerator is blue.

શું, તમારું ફ્રીજ બહુ મોટું છે? Is your refrigerator very big?
હા, અમારું ફ્રીજ બહુ મોટું છે. Yes, our refrigerator is very big.

TEST 4

પ્ર. ૧. કોઠા પૂરા કરો.

1. Fill in the gaps and complete the tables.

	લિંગ/વચન	એકવચન	બહુવચન		એકવચન	બહુવચન
૧. કેવું	પુ.	૨. કયાંનું
	સ્ત્રી.	કેવી	કયાંની
	નપું.
૩. થોડું	પુ.	૪. જુદું	જુદા
	સ્ત્રી
	નપું.	થોડું
૫. સસ્તું	પુ.	સસ્તો	૬. મોંઘું
	સ્ત્રી.
	નપું.	મોંઘાં

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

૧. હા. ત. ઘર :

સાડી :

પેન :

ડસ્ટરો :

પાટિયાંઓ :

ચૂલો :

પડદાઓ :

ઓવન :

૨. હા. ત. ઓવન :

પેન :

સાડીઓ :

પેન્ટો :

રૂમાલો :

કબાટ :

ચૂલો :

ફીલો :

ટાઈપરાઈટર :

2. Follow the example and give noun phrases with interrogative forms.

કેવું ઘર ?

કેવી સાડી ?

કયાંનું ઓવન ?

પ્ર. ૨ અ. આપેલા શબ્દો સામે 'નવું' નાં
યોગ્ય રૂપ લખી શબ્દોને ફરી-
થી લખો.

2.a. Add appropriate form of
નવું to the nouns given below
and rewrite the phrases.

દા. ત.	ધર	:
	ધરે	:
	પડદાઓ	:
	ખુરશીઓ	:
	બારણું	:
	બારીઓ	:
	પંખો	:
	ખુરશી-મેજ	:
	પેન્ટ-શર્ટ	:

નવું ધર

ખ. ઉદાહરણ પ્રમાણે પ્રત્યયો લગાડી-
ને ફરીથી લખો.

b. Add suffixes/postpositions
to the **nouns** given below
and write the oblique forms
as shown in the example.

દા. ત.	પેલું ધર	+	માં
	પેલું બારણું	+	માં
	પેલો દરવાજો	+	ઉપર
	પેલા ચૂલાઓ	+	પાસે
	પેલો પંખો	+	નીચે
	પેલી બારી	+	ઉપર
	પેલી સાડીઓ	+	માં
	પેલાં પાંજરાંઓ	+	પાસે
	પેલાં મેજ-ખુરશી	+	ઉપર

પેલા ધરમાં

પ્ર. ૩. આપેલાં વાક્યોને 'કરતાં' સાથે
જોડો.

૩. Join the sentences with
કરતાં as shown in the
example.

હા. ત. પીળી ચોપડી વધારે જૂની છે.
લાલ ચોપડી વધારે જૂની છે.

૧. પેલું મેજ મોટું છે.
પેલી ખુરશી વધારે મોટી છે.

૨. પેલો દરવાજો નીચો છે.
પેલું બારણું વધારે નીચું છે.

૩. પેલું ઓવન મોંઘું છે.
પેલું ફ્રીજ વધારે મોંઘું છે.

૪. રમણનું ઘર ફર છે.
ગીતાનું ઘર વધારે ફર છે.

૫. પેલાં પાંજરાંઓ નવાં છે.
પેલાં ફીલ્મો વધારે નવાં છે.

પ્ર. ૪. આપેલાં દરેક વાક્યમાંથી
'કરતાં' કાઢી નાખી તેનાં બે બે
વાક્યો બનાવો.

હા. ત. ગીતાની સાડી કરતાં રમેશનું
શર્ટ નવું છે.

૧. સિંહનાં પાંજરાંઓ કરતાં
પોપટનાં પાંજરાંઓ નાનાં છે.

૨. કોલેજોનાં મકાન કરતાં
ઓફિસનું મકાન નાનું છે.

૩. પરેશના ઘર કરતાં ગીતાનું
ઘર ઊંચું છે.

પીળી ચોપડી કરતાં લાલ
ચોપડી વધારે જૂની છે.

૪. Drop કરતાં 'compared to'
from each sentence and
make two meaningful sen-
tences as shown in the
example.

ગીતાની સાડી નવી છે.

રમેશનું શર્ટ વધારે નવું છે.

૪. ઓફિસના પડદા કરતાં ઘરનો
પડદો જૂનો છે.

૫. મારી સાડી કરતાં ચારદાની
સાડી મોંઘી છે.

પ્ર. ૫. આપેલાં વિશેષણોને જરૂર જણાય
એ પ્રમાણે ફેરફાર કરી તમારાં
વાક્યોમાં વાપરો.

મોંઘું	સસ્તું	ઊંચું	નીચું
બધું	નાનું	લાંબું	દૂંડું
થોડું	જૂડું	મોટું	સારું

પ્ર. ૬. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો-
માં ઉપયોગ કરો.

કયાં	કયાંનું	કેવા	કેટલા
કયાંના	કેવી	કેનો	કેનું
કેમ નથી	શું શું	કોણ કોણ	કેટલાં
કરતાં	બાકીનાં		

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું શુદ્ધરૂપી કરો.

5. Use the given adjectives
with necessary changes and
form your own sentences.

6. Form sentences using the
words given below.

7. Translate the following
sentences into Gujarati.

1. Is your room separate?
2. Is your kitchen big?
3. Is there a loft in your kitchen?
4. Where are these ovens from?
5. Where is that bird from?
6. Where are your sarees from?
7. Where are those cupboards from?

8. What is near that fan?
9. What type of fan is yours?
10. What type of pens are ours?
11. My friend is fatter than me.
12. Your house is bigger than mine.

પ્ર. ૮. ફકરો વાંચી અંતે પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. 8. Read the passage carefully and answer the questions given below.

પેલી રમેશની ઓફિસ છે. તે ઓફિસમાં ચાર ઓરડાઓ છે. તેમાં મારો ઓરડો મોટો છે. રમણનો ઓરડો મારા ઓરડા કરતાં નાનો છે. પેલા બે ઓરડાઓ રમેશના છે. પેલા નાના ઓરડા પાસે નાની બાથરૂમ છે. નાના ઓરડામાં એક નાની ખુરશી, મોટું મેજ, જૂનો પંખો અને જૂનો કબાટ છે. તેમાં પંખો નથી, ટાઇપરાઇટર નથી, મોટી બારી નથી. બારી ઉપર પડદાઓ નથી. મોટા ઓરડામાં ટાઇપરાઇટર, મેજ-ખુરશી, પંખો, કબાટ એ બધું જ છે. બારી ઉપર પડદાઓ પણ છે. તે પડદાઓ રમેશના પડદાઓ કરતાં સારા છે અને તે ઠંડકત્તાના છે.

૧. પેલું શું છે?
૨. તે કેની ઓફિસ છે?
૩. તેમાં કેનો ઓરડો મોટો છે?
૪. ઓફિસમાં રમેશના કેટલા ઓરડાઓ છે?
૫. શું મોટા ઓરડા પાસે મોટી બાથરૂમ છે?
૬. નાના ઓરડામાં શું શું નથી?
૭. મોટા ઓરડામાં શું શું છે?
૮. પડદાઓ ક્યાં છે?
૯. તે પડદાઓ ક્યાંના છે?
૧૦. મોટા પડદાઓ કેના કરતાં સારા છે?

યુનિટ ૫
પાઠ ૨૫

UNIT V
LESSON 25

મોટાભાઈ : મહી !

**Elder-
brother** : Mahi!

મહી : શું છે મોટાભાઈ ?

Mahi : What's it, elder brother?

મોટાભાઈ : તું મારા કબાટમાંથી મારી નોટબુક, ચોપડી અને પેન લાવ.

**Elder-
brother** : Bring my book, note book, and a pen from my cupboard.

મહી : હો, આ નોટબુક, ચોપડી અને પેન.

Mahi : Please take these notebook, book and pen.

મોટાભાઈ : અરે, આ લાલ પૂઠાંવાળી (નોટબુક) નહીં.

**Elder-
brother** : Oh! not this (note book) with red covering.

મહી : તો કઈ? ચોકલેટી પૂઠાંવાળી ?

Mahi : Then which one? The one with brown covering?

મોટાભાઈ : હા, ચોકલેટી પૂઠાંવાળી નોટબુક લાવ અને મેજ ઉપર મૂક. અને આ હિન્દી ચોપડી અને લીલી પેન પણ નહીં.

**Elder-
brother** : Yes, bring the notebook with brown covering and keep it on the table. And not this Hindi book nor this green pen.

મહી : તો કઈ ચોપડી અને કઈ પેન ?

Mahi : Then which book and which pen (do you want)?

મોટાભાઈ : પેલી ગુજરાતી ચોપડી
અને ભૂરી પેન આપ. લે
આ પૈસા, જા, દુકાનમાં-
થી ચાર પેન્સિલો લાવ.

**Elder-
brother** : Give me that Guja-
rati book and blue
pen. Take this
money. Go and
bring four pencils
from the shop.

મહી : કઈ પેન્સિલ?

Mahi : Which pencils?

મોટાભાઈ : નવીન છાપ. અને એક
રબર પણ લાવ.

**Elder-
brother** : Navin brand. And
bring one rubber
also.

મહી : કઈ? કૂકડા છાપ કે સૂરજ
છાપ?

Mahi : Which brand? Cock
brand or Sun
brand?

મોટાભાઈ : સૂરજ છાપ, જલ્દી જા.

**Elder-
brother** : Sun brand. Go
quickly.

DRILLS

Repetition Drill

૨. તું પેન લાવ.

તું ચોપડી મૂક.

તું નોટબુક આપ.

(પેન્સિલ, પર્સ, પેટી)

૩. તું જલ્દી જા.

તું જલ્દી આવ.

તું જલ્દી લાવ.

(લે, મૂક, આપ)

૨. તમે પેન લાવો.

તમે ચોપડી મૂકો.

તમે નોટબુક આપો.

(પેન્સિલ, પર્સ, વસ્તુ)

૪. તમે જલ્દી જાઓ.

તમે જલ્દી આવો.

તમે જલ્દી લાવો.

(લે, મૂકો, આપો)

૫. તારી કઈ ચોપડી ?
મારી કઈ નોટબુક ?
ગીતાની કઈ પેન ?
(પર્સ, પેટી, પેન્સિલ)

૬. તમારી કઈ ચોપડીઓ ?
અમારી કઈ નોટબુકો ?
ગીતાની કઈ પેનો ?
(પર્સો, સાડીઓ, પેન્સિલ)

Substitution Drill

૧. તું કબાટમાંથી પેન આપ.
(લે, લાવ)

૨. તમે ઓફિસમાં ફાઇલ આપો.
(લે, લાવો)

૩. તું ઘરમાં જલ્દી જા.
(આવ, આપ, લાવ)

૪. તમે બાગમાં જલ્દી આવો.
(જાઓ, લાવો, આપો)

Addition Drill

૧. જલ્દી :

૨. આ નહીં !

તું ઘરમાં જા.

..... પેલી ચોપડી લાવ.

તમે ઓફિસમાં આવો.

..... લાલ નોટબુક આપ.

તું દુકાનમાં આવ.

..... નવી પર્સ લે.

૩. કઈ :

૪. કઈ :

(કઈ) પેન સારી છે ?

..... પેન મેજ ઉપર છે ?

..... પર્સ નવી છે ?

..... પર્સ કબાટમાં છે ?

..... સાડી મોંઘી છે ?

..... નોટબુક વર્ગમાં છે ?

Transformation Drill

૧. ઇ.ત. તું જલ્દી ઘરમાં જા.

તમે જલ્દી જાઓ.

૧. તું જલ્દી ઓફિસમાં આવ.

૨. તું જલ્દી બાગમાં જા.

૩. તું જલ્દી વર્ગમાં આવ.

Completion Drill

૧. કઈ નોટબુક ?	પાકા પૂઠાંવાળી કે ?
૨. કઈ ચોપડી ?	મરાઠી કે ?
૩. કઈ પેન ?	લાલ કે ?
૪. કઈ સીગરેટ ?	પનામા કે ?
૫. કઈ હીવાસળી ?	એન્કર છાપ કે ?

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the blanks.

૧. રમણ, તું લાલ પેન ...
૨. ગીતા, તું મેજ ઉપર ચોપડી
૩. બહેનો, તમે નવી નોટબુક
૪. રમણ, જલ્દી દુકાનમાં
૫. મોટાભાઈ, જલ્દી ઘરમાં

પ્ર. ૨ અ. યોગ્ય શબ્દ ઉપર ટીકનું નિશાન કરો. 2. a. Tick the right postpositions from the brackets.

૧. ઘર (માં/ માંથી) ચોપડી મૂક.
૨. બાગ (માંથી/ માં) ફૂલો લાવ.
૩. ઓફિસ (માંથી/ માં) કબાટ મૂકો.
૪. વર્ગ (માં/ માંથી) નકશો આપો.
૫. ઘર (માં/ માંથી) ખાટલો મૂકો.

બ.

કો'સમાં આપેલ યોગ્ય સર્વનામ પર ટીકનું નિશાન કરો.

b. Tick the right forms from the brackets.

૧. મોટાભાઈ (તું/તમે) ઘરમાં (જાઓ/જા).
૨. ગીતા (તમે/તું) દુકાનમાં (આવ/આવો).

૩. રમેશ અને પરેશ (તમે/તું) ફૂલો (લાવ/લાવો).

૪. બાપુજી (તું/તમે) પેન (આપો/આપ).

૫. બા (તમે/તું) દૂધ (લે/લો).

પ્ર. ૩. દરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ
લઈ પાંચ વાક્યો બનાવો.

3. Make five sentences taking
one word from each column.

કઈ	ચોપડી પર્સ નોટબુકો પેનો પેન્સિલ	તારી આપણી તમારી બાપુજીની બાઈની	છે ?
----	---	--	------

પ્ર. ૪. જોડ મેળવો.

4. Match the pairs.

૧. કઈ નવી : નોટબુક ()

૨. કઈ પાકા પૂઠાંવાળી : સીગરેટ ()

૩. કઈ એન્કર છાત્ર : ચોપડી ()

૪. કઈ વીલ્સ ફલેક : દીવાસળી ()

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

5. Change the sentences as
shown in the example.

દા. ત. લે આ પેન

આ પેન નહીં.

૧. મૂક પેલી પર્સ

૨. આપો આ પેન્સિલ

૩. જુઓ પેલી દુકાન
૪. લાવો પેલી સીગરેટ
૫. લો આ દીવાસળી

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ તમારાં વાક્યોમાં કરો.

6. Form sentences using the words given below.

૧. મૂક, મૂકો, જલ્દી જા, જલ્દી જાઓ, આપ, આપો, જલ્દી લાવ, જલ્દી લાવો, માં, માંથી, નહીં, કે

૨. દોડ, દોડો, 'run'

બેસ, બેસો 'sit'

ખા, ખાઓ 'eat'

રમ, રમો 'play'

વાંચ, વાંચો 'read'

લખ, લખો 'write'

પ્ર. ૭. સંવાદ પૂરો કરો.

7. Complete the conversation.

બા : ગીતા, એ ગીતા.

ગીતા :

બા : મારા ઓરડામાંથી પર્સ લાવ.

ગીતા :

બા : અરે! આ પર્સ નહીં.

ગીતા :

બા : મારી લાલ પર્સ લાવ અને પેન પણ લાવ.

ગીતા :

બા : લાલ પેન નહીં અને લીલી પણ નહીં. મારી જૂરી પેન લાવ.

ગીતા :

બા હવે બહાર જા અને રમ.

NOTES

1. In yes-no questions શું 'what' comes first and the verb comes last.

શું, આ તારું પુસ્તક છે ? Is this your book?

શું, આ તારી પેન છે ? Is this your pen?

2. The same type of question can be asked with કે with the difference that કે always comes at the end of a sentence.

આ તારું પુસ્તક છે કે ? Is this your book?

આ તારી પેન છે કે ? Is this your pen?

3. Normally in Gujarati the verb છે 'is' comes at the end in a sentence and vocative in the beginning of a sentence. But when vocative comes at the end of a sentence the meaning is changed.

મોટાભાઈ, આ શું છે ? Elder brother, what is this?

શું છે, મોટાભાઈ ? What is this, elder brother
(why did you call me) ?

4. માં means 'in' and માંથી means 'from, from within'.

રમણ, ઘરમાં જા. Raman, go in to the house.

રમણ ઘરમાંથી આવ. Raman, come out of the house.

પુસ્તક કબાટમાં મૂક. Keep the book in the cupboard.

પુસ્તક કબાટમાંથી લાવ. Bring that book from the cupboard.

5. Plural imperative is formed by adding - ઓ 'o' to the root. The singular adds ં to the root.

તું પુસ્તક લાવ.

(You) bring the book.

તમે પુસ્તક લાવો.

You (pl./hon.) bring the book
(please).

6. Imperative sentences are of two types.

આ ચોપડી લે.

Take this book.

લે, આ ચોપડી.

Take this book.

The first one is a simple statement. The second one is a stylistic variation and results in an emphatic statement.

7. જલ્દી 'quickly' is an adverb. It can precede a verb itself, or can occur before a noun, but is always attached to verb for the meaning.

તમે ઘરમાં જલ્દી જાઓ.

You go soon in (side) the house.

મેદાનમાં જલ્દી આવો.

Come soon on the ground.

તમે જલ્દી ઘરમાં જાઓ.

You go, in (side) the house,
soon.

જલ્દી મેદાનમાં આવો.

Come on the ground soon.

The first type of sentences are the simple imperative statements. The second type of sentences emphasises the adverb.

VOCABULARY

અમે

we (exclusive)

કૂકડા છાપ

Cock brand

કઈ

which

કબાટમાંથી

from the cupboard

પૂઢું	(n.)	covering of a book
બહાર		outside
મહી		Mahi (name of a boy)
મોટાભાઈ		elder brother
રમવું		to play
લાવવું		to bring
લેવું		to take
નવીન છાપ		Navin brand
છાપ	(f.)	brand
જલ્દી		quickly
જવું		to go
છ		vocative article of respect
રબર	(n.)	rubber
ડુકાન	(f.)	shop
સૂરજ છાપ		Sun brand

રામજીભાઈ : રામ રામ શેઠજી !
તમારી દુકાનમાં સારા
પંખાઓ છે કે ?

Ramjibhai : Greetings Sheth!
Do you have good
fans in your shop?

શેઠ : રામ રામ રામજીભાઈ !
આવો આવો. બેસો. બેલો,
હું કયા પંખાઓ બતાવું ?
'કિરણ'ના, 'તરુણ'ના કે
'રવીન્દ્રનના' ?

Sheth : Greetings Ramji-
bhai! Please do
come. (Please)
sit. (Please) tell
(me) which fans
shall I show you;
'Kiran', 'Tarun'
or 'Ravindran'?

રામજીભાઈ : 'કિરણ' અને 'તરુણ'-
માંથી કયા પંખાઓ
સારા છે ?

Ramjibhai : 'Kiran' and 'Ta-
run'; between
these two, which
are better?

શેઠ : બન્ને સારા છે. પણ
'કિરણ' પંખા સસ્તા છે.
તમે તે જ લો.

Sheth : Both are good.
But Kiran fans
are cheaper. You
buy that only.

રામજીભાઈ : 'કિરણ' ટેબલ ફેન અને
સિલિંગ ફેન બન્નેમાંથી
કયો સારો છે ? હું કયો
પંખો લઉં ?

Ramjibhai : Between Kiran's
tablefan and cei-
ling fan, which
one is better of
these two? Which
fan shall I buy?

શેઠ : બન્ને સારા છે અને
મોંઘા પણ નથી.

Sheth : Both are good
and are not costly
as well.

રામજીભાઈ : તો (તમે) ટેબલ ફેન જ
બતાવો.

Ramjibhai : Then (you) show
me table fans
only.

શેઠ : આ જુઓ, પંખાઓ
ત્રણ રંગના છે; લીલા,
લાલ અને ઘૂરા. હું કયા
રંગનો પંખો બતાવું?

Sheth : Look, these fans
are in three co-
lours; green, red
and blue. Which
colour shall I
show you?

રામજીભાઈ : લીલા રંગના જ બતાવો.

Ramjibhai : Show me only
the green ones.

શેઠ : હો, આ લીલા રંગનો
પંખો. નવો જ છે, સસ્તો
છે અને સારો પણ છે.
આ તમારું રોકડા પૈસાનું
ખીલ.

Sheth : (Please) Have
this, green fan.
It is absolutely
new, cheap and
good as well.
This is your cash
memo.

રામજીભાઈ : આ હો પૈસા ને તેની
રસીદ આપો.

Ramjibhai : Have this money
and give me the
receipt.

શેઠ : હો તમારી રસીદ.
આવજો, રામ રામ.

Sheth : Take your receipt.
Good-bye and
greetings.

રામજીભાઈ : આવજો, રામ રામ,

Ramjibhai : Good-bye and
greetings.

DRILLS Repetition Drill

૧. પેલો કયો પંખો છે?

૨. પેલા કયા પંખાઓ છે?

પેલો કયો નકશો છે?

પેલા કયા નકશાઓ છે?

પેલો કયો ગ્લાસ છે?

પેલા કયા ગ્લાસો છે?

(દુવાલ, કાગળ, રૂમાલ)

(દુવાલો, કાગળો, રૂમાલો)

૩. કયો પંખો સારો છે?

૪. કયા પંખાઓ સારા છે?

કયો નકશો નવો છે?

કયા નકશાઓ નવા છે?

કયો ગ્લાસ મોંઘો છે?

કયા ગ્લાસો મોંઘા છે?

(ચોક, રૂમાલ, દુવાલ)

(રૂમાલો, દુવાલો, કાગળો)

૫. હું કયો પંખો આપું ?
 હું કયો નકશો બતાવું ?
 હું કયો કાગળ લાવું ?
 (લખું, નેહ, લઉં)

૭. કયા રંગનો પંખો બતાવું ?
 કયા રંગનો કાગળ ખરીદું ?
 કયા રંગનો રૂમાલ આપું ?
 (દુવાલ, ચોક, ટેલિફોન)

૬. હું કયા પંખાઓ આપું ?
 હું કયા નકશાઓ બતાવું ?
 હું કયા કાગળો લાવું ?
 (નેહ, ખરીદું, લઉં)

૮. કયા રંગના પંખાઓ બતાવું ?
 કયા રંગના કાગળો ખરીદું ?
 કયા રંગના રૂમાલો આપું ?
 (દુવાલો, ચોકો, ટેલિફોનો)

Substitution Drill

૧. પેલા કયો પંખો છે ?
 (નકશો, રૂમાલ, દુવાલ)

૩. કયો પંખો સારો છે ?
 (જ્વાલ, છોકરો, વિદ્યાર્થી)

૫. હું કયો પંખો આપું ?
 (નકશો, જ્વાલો, દુવાલો)

૭. કયા રંગના પંખાઓ બતાવું ?
 (રૂમાલો, કાગળો, દુવાલો)

૨. પેલા કયા પંખાઓ છે ?
 (જ્વાલો, કાગળો, દુવાલો)

૪. કયા પંખાઓ સારા છે ?
 (જ્વાલો, છોકરાઓ, વિદ્યાર્થીઓ)

૬. કયા રંગનો પંખો આપું ?
 (દુવાલ, રૂમાલ, કાગળ)

૮. હું મોંઘો પંખો લઉં.
 (બતાવું, નેહ, મૂકું)

Addition Drill

કયો :

..... પંખો ઘરમાં છે ?
 છોકરો મેદાનમાં છે ?
 નકશો વર્ગમાં છે ?

કયા :

..... નકશાઓ સારા છે ?
 જ્વાલો નવા છે ?
 કાગળો જૂના છે ?

કયો :

ઘરમાંથી પંખો લાવું ?
ઑફિસમાંથી..... કાગળ આપું ?
કબાટમાંથી નકશો લઉં ?

કયા રંગનો :

..... નકશાઓ સારા છે ?
..... કાગળો મોંઘા છે ?
..... ટુવાલો સસ્તા છે ?

કયા રંગનો :

પેલો પંખો છે ?
પેલો ગ્લાસ છે ?
પેલો કાગળ છે ?

કયા :

હું વર્ગમાં જાઉં ?
હું ઓરડામાં બેસું ?
હું કાગળમાં લખું ?

Transformation Drill

૧. ઠા. ત. તમે લીલો પંખો લો.

હું કયો પંખો લઉં ?

૧. તમે ભૂરા પડદો ખરીદો.

૨. તમે મોંઘા ટુવાલ ખતાવો.

૩. તમે મોટો કબાટ લાવો.

૨. ઠા. ત. બન્નેમાંથી કયો પંખો લઉં ?
(નવું)

બન્નેમાંથી નવો પંખો લો.

૧. બન્નેમાંથી કયો કબાટ ખતાવું ?
(મોટું)

૨. બન્નેમાંથી કઈ સાડી ખરીદું ?
(લીલું)

૩. બન્નેમાંથી કયો કાગળ આપું ?
(બુકું)

૩. ઠા. ત. 'ઉપા' પંખો સસ્તો છે.

કયો પંખો સસ્તો છે ?

૧. 'ઓરિએન્ટ' પંખો મોંઘા છે.

૨. કૂલોનો નકશો કબાટમાં છે.

૩. કાચનો ગ્લાસ રસોડામાં છે.

૪. હા. ત. કયા પંખાનો રંગ સારો છે ?

૧. કયા કબાટનો રંગ સારો છે ?

૨. કયા ટુવાલની કિંમત ઓછી છે ?

૩. કયા ગ્લાસની કિંમત વધુ છે ?

૫. હા. ત. હું 'ઉષા' પંખો ખરીદું.

હું 'ઓરિએન્ટ' પંખો ખરીદું.

૧. હું ભૂરા કબાટ લઉં.

હું લીલો કબાટ લઉં.

૨. હું સસ્તો કાગળ આપું.

હું મોંઘો કાગળ આપું.

૩. હું રંગીન પડદો લાવું.

હું સફેદ પડદો લાવું.

૬. હા. ત. પેલો 'બબ્બલ' પંખો છે.

તેનો રંગ લાલ છે.

૧. પેલો ગોદરેજ કબાટ છે.

તેનો રંગ લીલો છે.

૨. પેલો મોટો ઓરડો છે.

તેનો રંગ ભૂરા છે.

૩. પેલો નવો દરવાજો છે.

તેનો રંગ ઘોળો છે.

કયા પંખાઓના રંગ સારા છે ?

બન્નેમાંથી હું કયો પંખો
ખરીદું ?

કયા પંખાનો રંગ લાલ છે ?

Response Drill

૧. હું કયા પંખાઓ ખતાવું? (કિરણના)
૨. ટેબલ ફેન અને સીલિંગ ફેનમાંથી કયો સારો છે? (બન્ને)
૩. બન્નેમાંથી કયો પંખો સસ્તો છે? (કિરણનો)
૪. 'બજાર' અને 'ઉપા'માં કયા પંખાઓ મોંઘા નથી? (કિરણના)
૫. ટેબલ ફેન અને સીલિંગ ફેન બન્નેમાંથી હું કયો પંખો ખતાવું? (ટેબલ ફેન)
૬. કયા રંગનો ટેબલ ફેન ખતાવું? (લીલા)
૭. તમારા ઘરમાં કયા રંગના પડદા છે? (લીલા)
૮. ઓફિસમાં કયા રંગનો કબાટ છે? (લીલો)
૯. દુકાનમાં કેટલા રંગના પંખાઓ છે? (ત્રણ)
૧૦. કયા રંગનો પંખો નવો છે? (લાલ)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps

૧. દુકાનમાં પંખાઓ છે કે?
૨. હું પંખો ખતાવું?
૩. બન્નેમાંથી પંખો સારો છે?
૪. તો ટેબલ ફેન જ
૫. આ પૈસા ને તેની રસીદ

પ્ર. ૨. કૌંસમાં આપેલા શબ્દમાંથી યોગ્ય શબ્દ ઉપર ટીકણું નિશાન કરો. 2. Tick the right word from those given in the brackets.

૧. પંખાઓમાં (કયો/કયા) પંખો સારો છે?
૨. (કયા/કયો) પંખાનો રંગ ભૂરો છે?

૩. (કયો/કયા) પંખાની કિંમત વધુ છે ?
૪. બન્નેમાંથી (કયા/કયો) કબાટ લઉં ?
૫. તમારો ટેલિફોન (કયો/કયા) રંગનો છે ?

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

3. Follow the example and join the sentences with બન્ને.

હા. ત. લાલ કાગળ સારો છે.
લીલો કાગળ સારો છે.

બન્ને કાગળો સારા છે.

૧. બૂરો રંગ મોંઘો છે.
લીલો રંગ મોંઘો છે.
૨. ગોઢરેજ કબાટ મોંઘો છે.
ચોટલાસ કબાટ મોંઘો છે.
૩. નવો પડદો સસ્તો છે.
જૂનો પડદો સસ્તો છે.

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

4. Follow the example and frame three sentences from each of the sentences given.

હા. ત. હું પેલો કિરણ પંખો ખરીદું.

હું ખરીદું. પેલો પંખો છે. પેલો કિરણનો પંખો છે.

૧. હું પેલો તરુણ કબાટ બતાવું.
૨. તમે પેલા રંગીન પડદાઓ ખરીદો.
૩. તું પેલી નવી ચોપડીઓ લાવ.

પ્ર. ૫. યોગ્ય શબ્દોથી વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

5. Fill in the gaps with appropriate words.

૧. બન્નેમાંથી હું કયો (પંખો ખરીદું)?
૨. બન્નેમાંથી હું કયો ?
૩. બન્નેમાંથી તમે કયો ?
૪. બન્નેમાંથી હું કઈ ?
૫. બન્નેમાંથી તમે કઈ ?

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો.

6. Make sentences using the following words.

લે, લો, લઉં, લાવ, લાવો, લાવું, ખરીદ, ખરીદો, ખરીદું, ખા, ખાઓ, ખાઉં, ખનાવ, ખતાવો, ખતાવું, લખ, લખો, લખું, રમ, રમો, રમું, ઢોડ, ઢોડો, ઢોડું.

પ્ર. ૭. ક્રકરો વાંચો ને તેના આધારે પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

7. Read the passage and answer the questions.

ગામમાં બે દુકાનો છે. એક નાની છે. બીજી મોટી છે. તેમાંથી નાની દુકાનમાં સીગરેટો અને દીવાસળીઓ છે. બીજી મોટી દુકાનમાં પંખાઓ, કબાટો, અને રેફ્રિજરેટરો છે. સીગરેટમાં વિલ્સ ફલેક, ચારમિનાર અને પનામા છે. તેમાંથી વિલ્સ ફલેક મોંઘી છે. તેના કરતાં ચારમિનાર અને પનામા સસ્તી છે. દીવાસળીમાં શિપ છાપ અને એન્કર છાપ છે. બન્ને સસ્તી છે. પંખાઓમાં 'કિરણ' અને 'તરુણ' છે. બન્નેમાંથી 'તરુણ' મોંઘા છે. કબાટોમાંથી તમે નવીન લો. તેના રંગ સારા છે પણ તે મોંઘા છે. હું નાની દુકાનમાંથી શિપ છાપ દીવાસળી લઉં. બીજી દુકાનમાંથી નવીન કબાટ ખરીદું. કિરણ પંખો જોઉં અને રવીન્દ્રન ફીજ પણ જોઉં.

પ્રશ્નો :

૧. ગામમાં કેટલી દુકાનો છે?
૨. તેમાંથી કઈ દુકાનમાં દીવાસળીઓ છે?
૩. મોટી દુકાનમાં કયા પંખાઓ છે?

૪. શું, નવીનના કબાટો મોંઘા છે ?
૫. શું, પનામા સીગરેટ મોંઘી છે ?
૬. વિલ્સ ફ્લેક કરતાં કઈ સીગરેટ સસ્તી છે ?
૭. 'કિરણ' 'તરુણ' ખન્નેમાંથી કયા પંખા મોંઘા છે ?
૮. તમે કયો કબાટ લો ?
૯. કયા કબાટના રંગ સારા છે ?
૧૦. હું કઈ દુકાનમાંથી શું લઉં ?

અથવા શબ્દો.

સીગરેટ (સ્ત્રી)	cigarette	શિપ છાપ (સ્ત્રી)	Ship brand
દીવાસળી (સ્ત્રી)	match box	એન્કર છાપ (સ્ત્રી)	Anchor brand
વિલ્સ ફ્લેક (સ્ત્રી)	Wills Flake		
ચારમિનાર (સ્ત્રી)	Chmarinar		
પનામા (સ્ત્રી)	Panama		

NOTES

1. રામ રામ is greetings as નમસ્તે. It is even used before departing, along with આવજો 'good-bye'.
2. આવો, આવો, બેસો, બેસો, etc. are outwardly subjectless sentences. The second person plural suffix -ઓ (bol+o=bolo) reflects the subject in such sentences.
3. In this lesson કયો and કયા forms are introduced. Their distribution is as follows:

કયો	Masculine singular	કયો પંખો ?	Which fan?
કયા	Masculine plural	કયા પંખાઓ ?	Which fans?

કયા When any suffix fol- કયા રંગનો પંખો? The fan of
lows the masculine noun which colour?

કયા રંગના પંખાઓ? The fans of
which colour?

કયા પંખાનો રંગ Which fan's
સારો છે? colour is good?

કયા પંખાઓના રંગ Which fans'
સારા છે? colours are
good?

4. બન્ને means 'both', બન્નેમાં means 'in both', and બન્નેમાંથી means 'from both, between those/these two'.

બન્નેમાં રમણ સારો છે. Raman is good in both (the
subjects).

બન્નેમાંથી રમણ સારો છે. Raman is good between the
two (those two).

VOCABULARY

ઓછું		less
કેરી	(f.)	mango
બતાવવું		to show
તરુણ		Tarun (a company's name)
ટેબલ ફેન	(m.)	table-fan
ટુવાલ	(m.)	towel
બિલ	(n.)	bill
કિરણ		Kiran (a company's name)
રામ રામ		hello!
વધુ		more
રોકડું		cash
રસીદ	(f.)	receipt
સાંભળવું		to hear

- રમા** : પરેશ, જો મારી પાસે કેટલાં બધાં ચિત્રો છે.
(બરાબર ન સાંભળતાં)
- Rama** : See Paresh, I have so many pictures.
(not hearing properly)
- પરેશ** : કોની પાસે ચિત્રો છે?
- Paresh** : Who has the pictures?
- રમા** : જો, મારી પાસે. ચાલ, આપણે રમત રમીએ. હું પ્રશ્ન પૂછું અને તું ઉત્તર આપ.
- Rama** : Sec, I have. Come let us play a game. I will ask questions and you answer them.
- પરેશ** : ભલે.
- Paresh** : O.K.
- રમા** : આ ચિત્રમાં શું છે?
- Rama** : What is this in this picture?
- પરેશ** : આ ચિત્રમાં ચાર ઝાડ છે.
- Paresh** : There are four trees in this picture.
- રમા** : તેમાંથી કયું ઝાડ મોટું છે?
- Rama** : Which tree is the biggest of them?
- પરેશ** : તેમાંથી વડનું ઝાડ મોટું છે.
- Paresh** : The banyan tree is the biggest of them.
- રમા** : તેમાંથી કયા ઝાડ ઉપર ફળ છે?
- Rama** : On which tree are there fruits?
- પરેશ** : (તેમાંથી) આંબાના ઝાડ ઉપર ફળ છે.
- Paresh** : The mango tree has the fruits (among those trees).
- હવે, હું પ્રશ્ન પૂછું. તું ઉત્તર આપ.
- Now, I will/shall ask questions. You answer them.

	કયા ચિત્રમાં ફૂલો છે ?		In which picture are there flowers?
રમા	: બીજા ચિત્રમાં ફૂલો છે.	Rama	: The flowers are in the second picture.
પરેશ	: તે ફૂલોનાં નામ શું છે ?	Paresh	: What are the names of those flowers?
રમા	: ગુલાબ, મોગરા, ચંપો અને સૂરજમુખી.	Rama	: Rose, jasmine (mogra), champa and sunflower.
પરેશ	: તેમાં કયાં ફૂલો સૌથી મોટાં છે ?	Paresh	: Which was the biggest among those flowers?
રમા	: તેમાં સૂરજમુખીનાં ફૂલ સૌથી મોટાં છે.	Rama	: The sunflowers are the biggest among them.
પરેશ	: તેમાં કયાં ફૂલ સૌથી નાનાં છે ?	Paresh	: Which are the smallest ones in those flowers?
રમા	: તેમાં મોગરાનાં ફૂલ સૌથી નાનાં છે.	Rama	: The jasmine (mogra) flowers are the smallest.
બા	: રમા, પરેશ, રમવાનું બંધ કરો, ને જમવા ચાલો.	Mother	: Rama, Paresh, stop playing and come for food.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મારી પાસે પેન છે.	૨. અમારી પાસે કાર છે.
મારી પાસે ચિત્રો છે.	અમારી પાસે ફીજ છે.
મારી પાસે ટેલિફોન છે.	અમારી પાસે ટી. વી. છે.
(પેન, નવો રૂબાલ, લાલ પેન્સિલ)	(ગોલ્ડરોડ કબાટ, રેલો પંખા, ફિલિપ્સ સાઇકલ)

૩. હું પ્રશ્ન પૂછું.

હું ઉત્તર આપું.

હું કેરી લઉં.

(રમું, જોઉં, લાવું)

૫. કયું જાડ મોટું છે ?

કયું ઘર નવું છે ?

કયું ફીજ મોંઘું છે ?

(ટી. વી., ચિત્ર, ફૂલ)

૪. આપણે પ્રશ્ન પૂછીએ.

આપણે ઉત્તર આપીએ.

આપણે કેરી લઈએ.

(રમીએ, જોઈએ, લાવીએ)

૬. કયાં ફૂલો લાલ છે ?

કયાં જાડ મોટાં છે ?

કયાં ફળ સારાં છે ?

(પાટિયાં, ડસ્ટરો, ઘરો)

Substitution Drill

૧. મારી પાસે મોટું ચિત્ર છે.

(અમારી, તારી, તેની)

૩. અમે ઉત્તર આપીએ.

(લખીએ, પૂછીએ, વાંચીએ)

૫. કયું જાડ મોટું છે ?

(ફૂલ, ફળ, પાટિયું)

૨. હું ચિત્ર જોઉં.

(લાવું, લઉં, આપું.)

૪. અમે ઉત્તર આપીએ.

(હું, તું, આપણે)

૬. કયું ઘર નવું છે ?

(પંખો, ચોપડી, ડસ્ટરો)

Addition Drill

પાસે :

મારી કાર છે.

અમારી સાઇકલ છે.

તારી સ્ક્રટર છે.

કયા :

..... જાડ ઉપર ફળ છે ?

..... ઘરમાં કાર છે ?

..... પાટિયાનો રંગ કાળો છે ?

કયાં :

..... ઘરોમાં બત્તીઓ છે ?

..... પાટિયાંઓ ફીલાં છે ?

..... ફૂલો સારાં છે ?

સૌથી :

વર્ગમાં રામ મોટો છે.

મેદાનમાં વડનું ઝાડ
મોટું છે.

ઘરમાં મારો ઓરડો
નાનો છે.

કેની :

નવી કાર પાસે છે ?

પેલી પેન પાસે છે ?

નવું પુસ્તક પાસે છે ?

Build-up Drill

૧. ફળ છે.

ઝાડ ઉપર ફળ છે.

આંખાના ઝાડ ઉપર ફળ છે.

તેમાંથી આંખાના ઝાડ ઉપર ફળ છે.

ઝાડ ઉપર

આંખાના

તેમાંથી

૨. ફૂલો છે.

લાલ ફૂલો છે.

ચિત્રમાં લાલ ફૂલો છે.

કયા ચિત્રમાં લાલ ફૂલો છે ?

લાલ

ચિત્રમાં

કયા

૩. નાનાં છે.

સૌથી નાનાં છે.

ફૂલો સૌથી નાનાં છે.

મોગરાનાં ફૂલો સૌથી નાનાં છે.

તેમાં મોગરાનાં ફૂલો સૌથી નાનાં છે.

સૌથી

ફૂલો

મોગરાનાં

તેમાં

૪. સારાં છે. કળો
 કળો સારાં છે. કયાં
 કયાં કળો સારાં છે? તેમાંથી
 તેમાંથી કયાં કળો સારાં છે?
 ૫. રંગ લાલ છે. કૂલોનો
 કૂલોનો રંગ લાલ છે. કયાં
 કયાં કૂલોનો રંગ લાલ છે?

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. મારી પાસે નવું ચિત્ર છે. મારી પાસે કયું ચિત્ર છે?
 ૧. મારી પાસે મોટું કળ છે.
 ૨. તારી પાસે નવું ડસ્ક છે.
 ૩. અમારી પાસે જૂનું ફીજ છે.
 ૨. ઢા. ત. મોટા ચિત્રમાં વડનાં ઝાડ છે. કયા ચિત્રમાં વડનાં ઝાડ છે?
 ૧. નાના ચિત્રમાં મોગરાનાં ફૂલ છે.
 ૨. નવા ફીજમાં ત્રણ ખાનાંઓ છે.
 ૩. જૂના ઘરમાં પાંચ ચોરડા-ઓ છે.
 ૩. ઢા. ત. મોગરાનાં ફૂલ સૌથી નાનાં છે. કયાં ફૂલ સૌથી નાનાં છે.
 ૧. સૂરજમુખીનાં ફૂલ સૌથી મોટાં છે.
 ૨. ગોદરેજનાં ફીજ સૌથી મોંઘાં છે.
 ૩. કળોનાં ચિત્ર સૌથી સસ્તાં છે.

Response Drill

૧. રમા પાસે કેટલાં ચિત્રો છે ? (દસ-બાર)
૨. ચિત્રમાં કેટલાં ઝાડ છે ? (ચાર)
૩. તેમાંથી કયું ઝાડ મોટું છે ? (વડનું)
૪. તેમાંથી કયા ઝાડ પર ફળ છે ? (આંખાના)
૫. કયા ચિત્રમાં ફૂલો છે ? (ત્રીજા)
૬. તેમાં કયા ફૂલ સૌથી મોટાં છે ? (સૂરજમુખી)
૭. શું, મોગરાનું ફૂલ સૌથી નાનું છે ? (હા)
૮. શું, ગુલાબનું ફૂલ સૌથી સુંદર છે ? (હા)
૯. કેાની પાસે દસ-બાર ચિત્રો છે ? (રમા)
૧૦. કેાની પાસે ચિત્રો નથી ? (પરેશ)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. તારી પાસે ચિત્રો છે.
૨. આપણે રમત
૩. હું પ્રશ્ન
૪. તું ઉત્તર
૫. તેમાંથી ઝાડ મોટું છે ?
૬. તેમાંથી ઝાડ ઉપર ફળ છે ?
૭. તેમાં ફૂલો સૌથી મોટાં છે ?
૮. ફૂલોનો રંગ લાલ છે ?

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and give oblique forms of the phrases given below.

ક : ઘા. ત. કયું પાટિયું + ઉપર = કયા પાટિયા ઉપર

કયું ઘર + ઉપર =

કયું ફીજ + ઉપર =

કયું બારણું + ઉપર =

કયું ડસ્તર + ઉપર =

કયું ફૂલ + ઉપર =

ખ : ઘા. ત. કયાં ફૂલો + ઉપર = કયાં ફૂલો ઉપર

કયાં ઘર + ઉપર =

કયાં ફીજ + ઉપર =

કયાં બારણાં + ઉપર =

કયાં ડસ્તર + ઉપર =

કયાં ઝાડ + ઉપર =

ગ : ઘા. ત. કયું છોકરું + પાસે = કયા છોકરા પાસે

કયું બારણું + પાસે =

કઈ ચોપડી + પાસે =

કયો છોકરો + પાસે =

કયું ઘર + થી =

કયા છોકરાઓ + ના =

ઘ : ઘા. ત. ૧ - પહેલું ચિત્ર + માં = પહેલા ચિત્રમાં

૨ - બીજું ચિત્ર + માં = બીજા ચિત્રમાં

- ૩ - ત્રીજું ચિત્ર + માં =
 ૪ - ચોથું ચિત્ર + માં =
 ૫ - પાંચમું ચિત્ર + માં =
 ૬ - છઠ્ઠું ચિત્ર + માં =
 ૭ - સાતમું ચિત્ર + માં =
 ૮ - આઠમું ચિત્ર + માં =
 ૯ - નવમું ચિત્ર + માં =
 ૧૦ - દસમું ચિત્ર + માં =

પ્ર. ૩. યાચ્ય શબ્દ ઉપર ટીકનું નિશાન કરો.

૩. Tick the right interrogatives from the brackets.

૧. (કયું/કયા) પાટિયા ઉપર ચોપડી છે?
૨. (કયો/કયા) છોકરા પાસે ચોક છે?
૩. (કઈ/કયા) પેનનો રંગ લીલો છે?
૪. (કયાં/કયા) ફૂલોનો રંગ લીલો છે?
૫. (કયા/કયું) પાટિયું નવું છે?

પ્ર. ૪. આપેલા ઉત્તર માટે પ્રશ્ન આપો.

૪. Frame questions for the answers given below.

૧. વડનું ઝાડ મોટું છે.
૨. આંખાના ઝાડ ઉપર ફળ છે.
૩. નવા ઘરમાં પાંચ ચોરડાઓ છે.
૪. બાગમાં સૂરજમુખીનાં ફૂલ સૌથી મોટાં છે.
૫. વર્ગમાં ઉષા પંખો નવો છે.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

5. Frame sentences from the words given below.

પૂછું, પૂછ, આપું, આપ, કઉં, લે, પૂછાએ, રમીએ, આપીએ, લઈએ, કયું, કયા, કયાં, સૌથી

પ્ર. ૬ ચોગ્ય શબ્દથી વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

6. Fill in the gaps with appropriate words.

૧. આપણે ઘરમાં રમત

૨. પ્રશ્ન પૂછું અને તું ઉત્તર

૩. જાડ ઊંચું છે ?

૪. જાડ ઉપર ફૂલો છે ?

૫. ચિત્રમાં છે ?

૬. ચિત્રમાં ફૂલો

૭. નાં ફૂલ મોટાં છે.

૮. મોઝરા ફૂલ નાનાં છે.

૯. રમા રમવાનું

૧૦. તમે જન્મે

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

7. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Who has five books?

2. I have three books.

3. He has a green pen.

4. Which is the biggest tree?
 5. In which tree are there red flowers?
 6. Which are the biggest of these flowers?
 7. Jasmine is the smallest flower of all.
 8. I shall ask the questions, you answer them.
 9. Let us play in the garden.
 10. Gita and Rita, stop playing and come for food.
- પ્ર. ૮. Write a small Conversation on the given topic based on the expressions given below.

નીચે આપેલાં વાક્યોને આધારે આપેલા વિષય ઉપર સંવાદ લખો.

Asking about Age:

તમારી ઉંમર/વય કેટલી છે? How old are you?

તમે કેટલાં વર્ષનાં છો?

હું પચ્ચીસ વર્ષનો છું. I am twenty-five years old.

હજી શ્યામ ત્રીસ(વર્ષ)નો નથી થયેલો ને? Shyam is not thirty yet, is he?

કાકા પચાસના છે, નહીં? Uncle is in his fifties, isn't he?

હા, મને લાગે છે કે તે પચાસના છે. Yes, I think so.

તમારા ઘરમાં/પરિવારમાં તમે કેટલા જણા છો? How many are there in your family?

બધાં મળીને (અમે) દસ જણા છીએ. There are ten of us altogether.

હું, તમે ઘરમાં સૌથી મોટા છો? Are you the oldest in your family?

થું, તમે ઘરમાં સૌથી નાના છો ?	Are you the youngest in your family?
હા, હું છું.	Yes, I am.
વિચાર, મારી ઉંમર શી છે/હું કેટલાં વર્ષનો છું ?	Guess, how old am I?
તમે આશરે પાંત્રીસ (વર્ષ)ના છો.	(I'd say) you are about thirty-five.
શ્યામની ઉંમર કેટલી છે તે તું જાણે છે ?/ તમે જાણો છો ?	Do you know how old Shyam is?
મને લાગે છે કે તેની ઉંમર ત્રીસ-ચેકત્રીસની આસપાસ હશે.	I'd say he's about thirty or thirty-two.
તમે કંઈ ખૂબ ઘરડા/મોટા નથી.	You are not very old.
તમે હજી જુવાન છો.	You are still young.

NOTES

1. કયું - With neuter singular nouns without any postpositions or markers.

કયું પુસ્તક ?	'Which book?'
કયું નવું ડસ્ટર ?	'Which new duster?'
કયું મોંઘું ફ્રીજ ?	'Which costly refrigerator?'

2. કયાં - With neuter plural nouns; with or without postpositions or markers.

કયાં ફૂલો ?	'Which flowers?'
કયાં ફૂલો પર ?	'On which flowers?'
કયાં ફૂલોમાં	'In which flowers?'

3. The complete table of pronouns plus verb will be given in the next lesson.

4. તેમાંથી 'out of', 'from those' and તેમાં are inter changeable in certain cases like:

તેમાં કયું ઝાડ મોટું છે ? 'Which tree is the biggest of them?'

તેમાંથી કયું ઝાડ મોટું છે ? 'Which tree is the biggest of them?'

5. સૌથી is used for superlative degree.

તે ઝાડ સૌથી ઊંચું છે. 'That tree is the tallest of all.'

આ ફૂલ સૌથી નાનું છે. 'This flower is the smallest of all.'

6. મારી પાસે, તારી પાસે etc. show possession in this lesson. But it gives the meaning of 'near' if used in a different context.

મારી પાસે રમાની પેન છે. 'I have Rama's pen.'

મારી પાસે મેજ છે. 'I have a table.'

મારી પાસે મેજ છે અથવા મેજ મારી પાસે છે. 'The table is near me.'

7. પહેલું first, બીજું second, ત્રીજું third etc. are ordinal numerals. In Gujarati whenever the noun forms are followed by a suffix or a postposition/marker, the concerned ordinal numerals also show the changes.

પેલો છોકરો - પેલા છોકરાનું 'That boy, - of that boy'

પહેલો છોકરો 'The first boy'

પેલા છોકરાનું 'Of the first boy'

પહેલું છોકરું 'The first child'

પેલા છોકરાનું 'Of the first child'

Note that from the 6th ordinal onwards, all ordinal forms are regular, i.e., they take suffix - મું. All these ordinal forms are variable forms and agree with the gender-number of the noun concerned.

પહેલો છોકરો	‘The first boy’
પહેલી છોકરી	‘The first girl’
પહેલું છોકરું	‘The first child’

8. The teacher should give additional practice with all the forms of કથું using nouns with or without a postposition/ marker. એના કરતાં also should be used to show the difference between comparative and superlative degree.

VOCABULARY

ચોથું		fourth
છઠ્ઠું		sixth
ખાતું	(n.)	drawer
કાર	(f.)	a motor car
આઠમું		eighth
સાતમું		seventh
સૂરજમુખી	(n.)	sunflower
વડ	(m.)	banyan tree
રમત	(f.)	game
મેઘરો	(m.)	jasmine
બીજું		second
પૂછવું		to ask

પાંચમું

fifth

પહેલું

first

નવમું

ninth

દસમું

tenth

ત્રીજું

third

જમવું

to eat, to take meal

- શિક્ષક :** વિદ્યાર્થીઓ, પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
- રામ, તારે ઘેર હું કેટલા વાગે આવું ?**
- શિક્ષક :** સર, મારે ઘરે તમે સાંજે પાંચ વાગે આવો.
- શિક્ષક :** મારું કામ કોણ કરે ?
- શિક્ષક :** હું તમારું કામ કરું.
- શિક્ષક :** તમે બધાં ઘેર ક્યારે જાઓ ?
- શિક્ષક :** અમે બધાં પાંચ વાગે ઘેર જઈએ.
- શિક્ષક :** મારાં પુસ્તકો રોજ લેવા કોણ જાય ?
- શિક્ષક :** મારાં પુસ્તકો લેવા રોજ અમે જઈએ.
- શિક્ષક :** રામ, જો તું અત્યારે મારાં પુસ્તકો લેવા જાય, તો કેટલા વાગે પાછો આવે ?
- Teacher :** Answer the questions, students.
- At what time shall I come to your home, Ram?
- Ram :** Sir, you come to my home at five O'clock in the evening.
- Teacher :** Who shall do my work?
- Smita :** I shall do your work.
- Teacher :** At what time do you all go home?
- Narendra :** We all go home at five O'clock.
- Teacher :** Who goes to bring my books every-day?
- Ram :** We go to bring your books every-day.
- Teacher :** If you go now to bring my books, at what time will you come back, Ram?

રામ : હું બપોરે બે વાગે આવું.	Ram : I shall be back by two o'clock.
શિક્ષક : 'ગુરુજી, આપ અહીં બેસો.' સ્મિતા, કોણ અહીં બેસે ?	Teacher : 'Guruji, you sit here.' Smita, who should sit here?
સ્મિતા : ગુરુજી અહીં બેસે.	Smita : Guruji should sit here.
શિક્ષક : પેલાં તમારાં શિક્ષિકા છે. તેઓ ક્યાં બેસે ?	Teacher : There is your teacher. Where should she sit?
નરેન્દ્ર : તેઓ પણ અહીં બેસે.	Smita : She should also sit here.
શિક્ષક : અત્યારે પાંચ વાગ્યા છે. આપણે પાંચ વાગે ક્યાં જઈએ ?	Teacher : It is five o'clock. Where do we go at five o'clock?
રામ : આપણે પાંચ વાગે ઘેર જઈએ.	Ram : We go home at five o'clock.
તેઓ/ : તેઓ અત્યારે ઘેર નથી.	Let them go home now.
તેઓ : શું, તેઓ બહાર નથી ?	Should they go out?
તેઓ બહાર ન નથી.	I don't see why they should go out. (lit, let them not go out.)

DRILLS

Repetition Drill

- હું આવું
તું આવે
તે/ઓ આવે.
અમે, આપણે આવીએ.
- કોણ બજારમાં નથી ?
તમે, આપ આવો.
તેઓ/ ઓઓ આવે.
- હું બજારમાં નહીં.

	અમે બનરમાં જઈએ.
	તું બનરમાં જાય.
	તમે બનરમાં જાઓ.
૩. હું કયાં બેસું ?	અમે કયાં બેસીએ ?
તું કયાં બેસે ?	તમે કયાં બેસો ?
તે કયાં બેસે ?	તેઓ કયાં બેસે ?
૪. હું બનર જાઉં ?	અમે ઘેર જઈએ ?
તે ઘેર જાય ?	તેઓ ઓઢિસે જાય ?

Substitution Drill

૧. હું વર્ગમાં બેસું.	હું વર્ગમાં બેસું.
(અમે, તું, તમે)	(વાંચ, લખ, બોલ)
૨. હું કયાં જાઉં ?	અમે ઉત્તર આપીએ ?
(આપણે, તે, તેઓ)	(લખ, વાંચ, બોલ)

Addition Drill

મારી સાથે :	ન :
આપ ઘેર આવો.	તેઓ બનર જાય.
તમે જમો.	તું બાગમાં જાય.
તેઓ બનરમાં આવે.	તે પેહું કામ કરે.

Transformation Drill

૧. ઇ. ત. હું વર્ગમાં જાઉં.	અમે વર્ગમાં જઈએ.
૧. હું ઘેર જમું.	
૨. તું બાગમાં બેસે.	

૩. તે બજારમાં જાય.
૨. ઢા. ત. અમે બજારમાં આવીએ.
૧. અમે બાગમાં બેસીએ.
૨. તમે ઉત્તર લખો.
૩. તેઓ કામ કરે.
૩. ઢા. ત. હું વર્ગમાં જાઉં ?
૧. હું ઘરમાં બેસું.
૨. તમે ચોપડી વાંચો.
૩. તેઓ પેન લાવે.
૪. ઢા. ત. હું ચોપડી વાંચું.
૧. હું ઉત્તર લખું.
૨. તે પુસ્તક લાવે.
૩. અમે પંખો ખરીદીએ.

હું બજારમાં આવું.

કેાણ વર્ગમાં જાય ?

હું શું વાંચું ?

Question-answer Drill

૧. હું કેટલા વાગે ઘેર આવું ?	(ચાર)
૨. હું સાંજે કયાં જાઉં ?	(બજારમાં)
૩. અમે કેટલા વાગે સ્ટેશને જઈએ ?	(આઠ)
૪. આપણે કયારે મળીએ ?	(સાંજે)
૫. તું કેટલા વાગે ઘેર આવે ?	(પાંચ)
૬. તમે કયારે ઓફિસે આવો ?	(૬સે)
૭. આપ મેદાનમાં કયારે મળો ?	(પાંચે)
૮. આપ કોની સાથે જાઓ ?	(શિક્ષક)
૯. તે કેટલા વાગે ઘેર મળે ?	(આઠ)
૧૦. તેઓ કયારે સૂએ ?	(૬સે)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યની ખાલી જગ્યા પૂરો.

૧. હું કેટલા વાગે ?
૨. સ્ટેશને જઈ ?
૩. સાંજે મળીએ.

1. Fill in the gaps.

૪. અમે મેદાન પર ?
૫. તમે હવે ઘર

પ્ર. ૨. કોઠા પૂરા કરો.

2. Write the missing forms.

	જવું 'to go'	કરવું 'to do'	નાહવું 'to bathe'	જમવું 'to eat'	આવવું 'to come'	લાવવું 'to bring'
હું	જઈ	લાવું
તું	કરે
તે	નાહે
અમે/ આપણે	જમીએ
તમે	આવો
તેઓ	જાય

પ્ર. ૩. જોડ મેળવો.

3. Match the pairs.

૧. હું	:	વહેલાં જિઠે	()
૨. તું	:	વહેલો આવે	()
૩. તમે	:	વહેલી જમે	()
૪. અમે	:	વહેલું જમે	()
૫. છોકરો	:	સાંજે જાય	()

૬. છોકરું : ખેતરે જઈએ ()
 ૭. છોકરા : મોડી ઊંડું ()
 ૮. બા : સવારે નાસ્તો કરે ()

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યની જગ્યા ભરો.

4. Fill in the gaps with appropriate verb form as shown in the example.

૬ા. ત. હું સાંજે બાગમાં (ખેલ).

હું સાંજે બાગમાં ખેલું

૧. હું બપોરે ઘેર (આવ).

૨. અમે આજે બજારમાં (જ).

૩. તું આજે ચોપડી (લાવ).

૪. તમે સાંજે મેદાનમાં (ખેલ).

૫. તેઓ આજે મારી સાથે (જમ).

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

5. Form sentences with the words given below.

લાવ આવ જ ખેલ

આપ કર

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું શુદ્ધરૂપી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. At what time shall I go?

2. Let me do that work.

3. Shall I go to the market?

4. Let us (inclusive) go to the garden to-day.

5. You go home (polite).

6. You sit here (please).
7. At what time shall we (exclusive) go home?
8. You (sg.) sit on the chair.
9. You take meals with my brother (please).
10. You answer my questions (formal).

NOTES

1. In Gujarati, pronouns have no fixed gender. Their gender is signalled by marked adjectives. For example:

પેલો છોકરો છે.

That is a boy.

તે સારો છે.

He is good (by nature).

પેલી છોકરી છે.

That is a girl.

તે પણ સારી છે.

She is also good (by nature).

- 1.a. The table of personal pronouns is given below.

TABLE

Number Person	Singular	Plural
1st	હું I	અમે we (exclusive) આપણે we (inclusive)
2nd	તું you	તમે you (pl. & polite) આપ you (pl. formal & polite)
3rd	તે/એ he, she, it	તેઓ/એઓ they (generally, for human beings)

- 1.b. The distribution of these pronouns is as follows:

હું first person singular refers to 'I'.

- અમે first person plural exclusive form does not include the person addressed to.
- આપણે first person plural inclusive form includes both the speaker and the person(s) addressed to.
- તું second person singular form refers to one person and is used in speaking to a child, a familiar friend or a servant.
- તમે second person plural form is used in speaking to adults, adult male relations in a family, a teacher speaking to a student, and so on to show the politeness.
- આપ second person plural form refers to one or more persons and is a formal or a respectful form of address to the teacher, the stranger, the honoured guest, and so on.
- તે third person singular form refers to he or she or it/they (non-human beings) and is also used as adjective with nouns. For example:
that boy, તે છોકરો; these boys, તે છોકરાઓ.
- તેઓ third person plural form refers to one (polite) or more persons.

તે જ એ and તેઓ જ એઓ are interchangeable forms.

2. The neutral verb forms express verbal activity without reference to aspect or time. These verb forms agree in person and number of the noun concerned and express a variety of notions such as permission, invitation, etc.

2.a. હું બેસું	અમે બેસીએ	I sit	We sit
તું બેસે	તમે બેસો	You sit	You sit
તે બેસે	તેઓ બેસે	He/she sits	They sit

2.b. Person-number suffixes.

TABLE

Number Person	Singular	Plural
1st P.	બેસ + ઉં = બેસું	બેસ + ઈએ = બેસીએ
2nd P.	બેસ + એ = બેસે	બેસ + ઓ = બેસો
3rd P.	બેસ + એ = બેસે	બેસ + એ = બેસે

2.c. Examples:

હું અંદર આવું ?

May I come in ?

આપણે જઈએ.

Let's go.

તું કામ કર.

You do the work.

તે પેલું કામ કરે.

Let him do that work.

2.d. Some verbs have two different forms of the roots, according to the suffix which is added to the base. The examples of such verb roots are given below.

જવું 'to go'

હું જઉં/ જાઉં અમે જઈએ

તું જાય તમે જાઓ

તે જાય તેઓ જાય

લેવું 'to take'

હું લઉં અમે લઈએ

તું લે તમે લો

તે લે તેઓ લે

પીવું	'to drink'	હું પીઉં	અમે પીએ
		તું પી	તમે પીઓ
		તે પીએ	તેઓ પીએ
હોવું	'to be'	હું હોઉં	અમે હોઈએ
		તું હોય	તમે હો
		તે હોય	તેઓ હોય
ધોવું	'to wash'	હું ધોઉં	અમે ધોઈએ
		તું ધુએ	તમે ધુઓ
		તે ધુએ	તેઓ ધુએ
ખાવું	'to eat'	હું ખાઉં	અમે ખાઈએ
		તું ખાય	તમે ખાઓ
		તે ખાય	તેઓ ખાય

3. -એ is a locative suffix and added to place nouns.

સ્ટેશન	સ્ટેશને	'station'	'at station'
ઘર	ઘરે/ઘેર	'home'	'at home'
નિશાળ	નિશાળે	'school'	'at school'

It also specifies the time. For example:

સાંજ	સાંજે	'evening'	'in the evening'
સવાર	સવારે	'morning'	'in the morning'

VOCABULARY

આવવું		to come
સાંજે		in the evening
બાગમાં		in the garden
સ્ટેશને		at the station
બા	(f.)	mother
અમે		we (exclusive)
આપણે		we (inclusive)
મળવું		to meet
બજારમાં		in the market
નિશાળે		at the school
તું		you (sg.)
અહીં		here
કેટલા વાગે		at what time
તમે		you (pl.)
આપ		you (honorific)
ગુરુજી		respected teacher
મારી સાથે		with me
તે/ એ		he, she, it
તેઓ		they

ગીતા : બા, હું રમવા જાઉં ?

Geeta : Mother, Shall I go for playing?

બા : ના, હમણાં નહીં.

Mother : No, not now.

ગીતા : તો ક્યારે જાઉં ?

Geeta : Then, when shall I go?

બા : અત્યારે કેટલા વાગ્યા છે ?

Mother : What is the time at present?

ગીતા : અત્યારે સાડા ચાર વાગ્યા છે.

Geeta : It is half past four.

બા : તું છ વાગ્યા પછી જ.

Mother : You go after six O'clock.

પરેશ : બા ભૂખ લાગી છે. કંઈ ખાવાનું આપ.

Paresh : Mother, I am hungry. Give me some food.

બા : જ. રસોડામાં.

Mother : Go in the kitchen.

પરેશ : (રસોડામાંથી)

Paresh : (From the kitchen) Mother, shall I take puries or chappaties?

બા, હું પૂરી લઉં કે રોટલી ?

બા : રોટલી લે. સાથે શાક પણ લે.

Mother : Take chappaties. Also take cooked vegetables with them.

ગીતા : બા, હું પણ ખાઉં ?

Geeta : Mother, shall I eat, too?

બા : હા, જ. તું પણ ખા.

Mother : O.K., go. You also eat.

(થોડી વાર પછી)

(After some time)

- બન્ને** : બા, હવે અમે રમવા જઈએ ? **Both** : Mother, shall we go to play now?
- બા** : તમે હમણાં રમવા જાઓ તો ક્યારે પાછાં આવો ? **Mother** : If you go to play now, when will you come back?
- ગીતા** : અમે દોઢ કલાકમાં જ પાછાં આવીશું. **Geeta** : We shall come back within one and a half hours.
- બા** : પછી તમે લેશન ક્યારે કરશો ? **Mother** : Then when will you do your lesson/homework?
- પરેશ** : અડધા કલાકમાં જ પાછાં આવીશું અને લેશન કરીશું. **Paresh** : We shall come back within half an hour and do the lesson.
- બા** : ભલે. તમે રમવા જાઓ. હું મંદિરે જઈ, ભજન સાંભળું અને આરતી પછી પાછી આવું. **Mother** : O.K. You go for playing. I shall go to the temple, listen bhajans and come back after Aarati.
- બન્ને** : ભલે બા, તું મંદિરે જા અને અમે રમવા જઈએ. પછી રાતે અમે લેશન કરવા બેસીશું. તો અમે જઈએ ? **Both** : O.K. mother, you go to temple and we go for playing. Then we shall sit for the lesson (homework) at night. Shall we go now?
- બા** : સારું, જાઓ. **Mother** : O.K., go.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું રમવા જાઉં ?
અમે કરવા જઈએ ?
૨. ક્યારે જાવા જાઉં ?
ક્યારે રમવા આવું ?

તું ખાવા જા.

(આપણે, અમે, તે)

૩. તું ખાવાનું ખા.

તમે વાંચવાનું લાવો.

હું રમવાનું જોઉં

(અમે, તે, તેઓ)

૫. તમે કામ કરશો.

તમે પાઠ વાંચશો.

તમે લેશન લખશો.

(ખાશો, જોશો, લાવશો)

ક્યારે સૂવા જાઉં ?

(ફરવા, વાંચવા, લખવા)

૪. અમે કામ કરીશું.

અમે પાઠ વાંચીશું.

અમે લેશન લખીશું.

(ખાઈશું, જોઈશું, લાવીશું)

૬. ના, હમણાં નહીં.

ના, સવારે નહીં.

ના, રાતે નહીં.

(સાંજે, બપોરે, હવે)

Substitution Drill

૧. હું રમવા જાઉં ?

(અમે, તમે, તું)

૩. તું ખાવાનું ખા.

(તમે, આપ, આપણે)

૫. અમે કામ કરીશું.

(પુસ્તક વાંચીશું, વાર્તા કહીશું,
રમત રમીશું)

૭. હવે, અમે રમવા જઈએ ?

(ભલે, સારું, હમણાં)

૨. હું ક્યારે ખાવા જાઉં ?

(લેવા, રમવા, ફરવા)

૪. હું વાંચવાનું આપું.

(ખાવાનું, રમવાનું, જોવાનું)

૬. તમે કામ કરશો.

(પૂરી ખાશો, સિનેમા જોશો,
ચોપડી લાવશો)

૮. અડધા કલાકમાં તમે આવો.

(ઠોઢ, સવા, અઢી)

Transformation Drill

૧. હા. ત. તું કેટલા વાગે આવે ?

તું ક્યારે આવે ?

૧. તું કેટલા વાગે જામે ?

૨. હું કેટલા વાગે રમું ?

૩. અમે કેટલા વાગે સૂઈએ ?

૨. હા. ત. હું ખાવાનું ખાઉં.

અમે ખાવાનું ખાઈએ.

૧. હું વાંચવાનું લાવું.

૨. તું લખવાનું લાવ.

૩. તે બેસવાનું લાવે.

૩. હા. ત. હા, હમણાં લખ.

ના, હમણાં નહીં.

૧. હા, હમણાં વાંચ.

૨. હા, બપોરે લખ.

૩. હા, સાંજે ખાવ.

૪. હા. ત. તમે લેશન કરશો.

અમે લેશન કરીશું.

૧. તમે પુસ્તક વાંચશો.

૨. તમે ખાવાનું ખાશો.

૩. તમે રમવા જશો.

Response Drill

૧. કોણ રમવા જાય ?

(ગીતા)

૨. કોણ જમવા જાય ?

(પરેશ)

૩. ગીતા, ક્યારે રમવા જાય ?

(છ વાગ્યા પછી)

૪. પરેશ રોટલી લે કે પૂરી ?

(રોટલી)

૫. રોટલી સાથે તે શું લે ?

(ચાક)

૬. બન્ને રમવા જાય તો ક્યારે પાછાં આવે ?

(ઢોઢ કલાકમાં)

૭. બન્ને લેશન કરશે ?

(રાતે)

૮. બા કયાં જાય ?

(મંદિરે)

૯. તેઓ ક્યારે પાછાં આવે ?

(આરતી પછી)

૧૦. તમે ક્યારે જમશો ?

(નવ વાગે)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.

૧. હું રમવા ?
૨. ખાવા જઈએ ?
૩. બા આપ.
૪. કલાકમાં જ પાછાં
૫. લેશન ક્યારે ?

પ્ર. ૨. યોગ્ય શબ્દ ઉપર ટીકતું નિશાન કરો. 2. Tick the correct word from those given in brackets.

૧. તું (ખાવાનું/ખાવા) આપ.
૨. હું પૂરી (લઉં/લે).
૩. અમે લેશન (કરીશું/કરશે).
૪. તમે ક્યારે (જમીશું/જમશો) ?
૫. બા આરતીમાં (બેસ/બેસે).

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો. 3. Follow the example:

ક : હા. ત રમવું તું રમવા બા. તું રમવાનું આપ.

ખાવું
વાંચવું
લખવું
ખરીદવું

ખ : હા. ત. અડધા કલાક + માં = અડધા કલાકમાં
પાણી કલાક + માં =
અઢી કલાક + માં =

પહેલો કલાક + માં =

સવા કલાક + માં =

ગ. ઠા. ત. કરવું અમે કરીશું તમે કરશો

વાંચવું

લખવું

જવું

ધોવું

પ્ર. ૪. રહી ગયેલા અપૂર્ણાંકો લખો. 4. Write the missing fractions.

૧. ૫ (૧) ૫. ૯. સવા બે (૨)

૨. ૬. ૧૦.

૩. ૭. પોણા બે (૧) ૧૧.

૪. એક (૧) ૮. ૧૨.

પ્ર. ૫. વાક્યમાં વાપરો. 5. Form sentences with the phrases given below.

ખાવાનું આપવું પાછું આવવું હમણાં નહીં.

રમવા જવું ક્યારે કરશો સાંજે નહીં.

ભજનમાં બેસવું ક્યારે વાંચીશું ક્યારે ખાવું? કેટલા વાગે લાવીએ?

પ્ર. ૬ ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

Shall I enter the classroom? Shall we sit here? Shall we now write? It is recess. Shall we eat something? We shall eat now. When will you go home? At what time do you go home? When will you do your homework? Shall we go home at 5.00 O'clock?

NOTES

1. The sentences like હું જઈ 'I go' are also used to ask/seek permission. For example:

હું વર્ગમાં આવું ?

May / shall I come in to the classroom?

અમે ઘરે જઈએ ?

Shall we go home?

2. The verb root રમ means 'play' and રમ + વા = રમવા means 'for playing'. All the verbs can take the suffix -વા and can be used with different verbs. The second verb shows the tense, gender, person-number etc., but the verb root + does not change.

ખા + વા = ખાવા

for eating

વાંચ + વા = વાંચવા

for reading

લખ + વા = લખવા

for writing

હું ખાવા જઈ ?

Shall I go for eating?

અમે વાંચવા આવીએ ?

Shall we come for reading?

તમે લખવા જશો ?

Will you go for writing?

For more details refer Notes 35.1.

3. The verbs in future tense agree in person and number with the subject. Only first person plural and second person plural forms are introduced in this lesson.
4. The adjectival variable suffix -જું added to root + વા gives the infinitive of purpose - વા + માટે. It takes all the possessive suffixes નું, નાં, ની, નો, ની of which - જું is used like a noun.

ખા

'eat'

ખાવાનું

'food'

વાંચ

'read'

વાંચવાનું

'reading material'

લખ 'write' લખવાનું 'writing material'
 તું ખા 'you eat' તું ખાવાનું આપ. (you) give the food
 For more details refer Notes 35.2.

5. The teachers should give more practice with different verbs in all the four usages. For example:

ખાઉં, ખાવા જઉં, ખાવાનું આપ, ખાશો.....

6. ક્યારે and કેટલા વાગે are interchangeable. They both give same meaning but only differ in style. For example:

તમે કેટલા વાગે આવશો? 'At what time will you come?'

તમે ક્યારે આવશો? 'When will you come?'

For time expressions refer Notes 31.1.

7. Details about fractions are given in appendix No. 1.

VOCABULARY

હમણાં		just now
સવા		one and a quarter
લેશન	(n.)	lesson, homework
રોટલી	(f.)	chappati
ભલે		well, O.K.
ભજન	(n.)	devotional song
ભૂખ	(f.)	hunger
પોણું		three-fourth
પાછું આવવું		to return, to come back
ખરીદવું		to buy
કલાક	(m.)	hour

કચારે

when

આરતી

(f.)

Arati

અડી

two and a half

અડધું

half

કંઈ

something

REVIEW LESSON

ભાઈ, તમારા માટે હું શું લાવું?

Brother, what shall I bring for you?

ઘરમાંથી મારો કોટ અને હાથ લાવ.

Bring my coat and handkerchief from the house.

શું કાચા પૂંઠાવાળી નોટબુક અને પેન પણ લાવું?

Shall I bring soft-bound notebook and pencil also / too?

ના, પણ પેલી પાકા પૂંઠાવાળી નોટબુક મને આપ.

No, but give me that hard-bound book.

ભાઈ, બીજું શું લાવું?

Brother, what else shall I bring?

મારી પેન લાવ.

Bring my pen.

કઈ પેન લાવું?

Which pen shall I bring?

મારી લાલ પેન અને પુસ્તક લાવ.

Bring my red pen and the book.

કયું પુસ્તક લાવું, જૂનું કે નવું?

Which book shall I bring, the old one or the new one?

પેહું ભૂરા રંગનું પુસ્તક લાવ.

Bring that blue coloured book.

તમે ક્યારે ઘરે આવશો?

When will you come home?

હું સાંજે આવીશ.

I will come in the evening.

અત્યારે કંઈ ખાવાનું લાવું?

Now shall I bring something to eat?

હા, કંઈ ખાવાનું આપ.

Yes, give me something to eat.

હું તમારી સાથે આવું?

Shall I come with you?

ના, તું પાછો ફર, ને રમવા જ.

No, you go back and go for playing.

TEST 5

પ્ર. ૧. યોગ્ય સર્વનામોથી વાક્યોની ખાલી જગ્યા ભરો.

1. Give the missing pronouns and complete the sentences.

૧. લાલ કાગળ લાવ.
૨. ચોપડી મેજ ઉપર મૂકો.
૩. શું,..... વર્ગમાં આવું ?
૪. કેટલા વાગ્યે આવીએ ?
૫. સાંજે કયારે આવશે ?
૬. કાલે ત્યાં જઈશું ?

પ્ર. ૨. ખૂટતા શબ્દથી ખાલી જગ્યા પૂરો ને વાક્ય પૂર્ણ કરો. જરૂર જણાય ત્યાં ફેરફાર કરવા.

2. Add the missing word and complete the sentences with necessary changes if needed.

૧. તું કબાટ.....ચોપડી મૂક.
૨. તમે ચોરડો ફાઈલો લાવ્યા
૩. પેલા પંખા ત્રણ રંગ છે.
૪. લીલા રંગ પંખો નવો છે.
૫. તે કચું બાડ મોટું છે.
૬. ચંપો ફૂલ સીધી મોટાં છે.
૭. શું અમે સ્ટેશન આવીએ ?

પ્ર. ૩. કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

3. Select the appropriate word from those given in brackets and fill in the gaps.

(કયા, કચું, કયો, કઈ, કયાં)

૧. તમારી પાસે પુસ્તકો છે ?
૨. પંખાનો રંગ લાલ છે ?
૩. આમાંથી તમારી પેન છે ?
૪. તેમાંથી કૂલો સૌથી સુંદર છે ?
૫. છોકરો સૌથી હોશિયાર છે ?
૬. મેજ વર્ગમાં છે ?

પ્ર. ૪. નીચે સર્વનામ અને મૂળ ક્રિયા-રૂપની જોડ આપી છે. યોગ્ય ફેરફાર સાથે દરેક જોડનો જુદાં જુદાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

૧. હું - લેવું

૨. તું - ખાવું

૩. તે - ધોવું

ખ ૧. હું - રમવા જવું

૨. તું - ફરવા આવવું

૩. તે - લખવા બેસવું

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

૧. કયો, કયા, કઈ, કયું, કયાં, ક્યારે, કેટલા વાગે

૨. સૌથી, કે, પણ, ના, માંથી

૩. ઘરે, ઓડિસે, ઘરમાં, ઓડિસમાં

૪. હું, અમે, આપણે, તું, તમે, તેઓ

૫. કહું, કહીએ, વાંચ, લખો

૬. રમવા જા, ખાવા બેસો, પાછો ફર, પહેલાં નાહીએ, મોડાં સૂઓ

4. Given below are the pairs of pronoun and finite verb forms. Frame sentences using each pair separately.

૪. અમે - પીવું

૫. તમે - સૂવું

૬. તેઓ - લાવવું

૪. અમે - પાછા જવું

૫. તમે - ગપ્પાં મારવું.

૬. તેઓ - સવા જવું

5. Frame sentences using the words given below.

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Which fan is better in those two?
2. Which pen shall I buy?
3. Do you have a red book or a blue (book)?
4. Which flower is the biggest one from/amongst those (flowers)?
5. That fan is of blue colour.
6. This is Kiran fan. Which one is yours?
7. You bring the papers from my cupboard.
8. Raman, you go home.
9. First, we take bath and then have our breakfast.
10. We return soon in the evening and then sit for food.

પ્ર. ૭. માની લો તમે રજામાં ગામડે જાઓ તો ત્યાં શું શું કરો? તે હસેક વાક્યોમાં જણાવો.

પ્ર. ૮. તમારે રમવા જવું છે. મોટાભાઈ લેશનનું કહે છે. તમે રાતે લેશન કરશો, એમ કહી રજા મેળવો છો. આનું વર્ણન કરતો હસેક વાક્યમાં સંવાદ લખો.

7. Suppose you go to a village, what will you do over there? Write a narration in about 10 sentences.

8. You want to go for playing. Your elder brother asks you to do your homework. You promise him to do it at night and get the permission for playing. Write a short conversation of 10 sentences on this topic.

શિક્ષક : મારું ઘડિયાળ બંધ છે.
રમણુ જ અને કહે કે ઓફિસ-
ની ઘડિયાળમાં કેટલા વાગ્યા
છે ?

રમણુ : સર, મને ઘડિયાળ જોતાં
નથી આવડતું.

પરેશ : સર, મને આવડે છે. હું
જાઉં ?

શિક્ષક : જા અને જલ્દી પાછો આવ.

પરેશ : સર, સવા અગિયાર વાગ્યા છે

શિક્ષક : સારું, ધન્યવાદ. બેસ. બાજકો
ચાલો આજે પહેલાં હું સમય
જોતાં શીખવું.

જુઓ, ઘડિયાળમાં ત્રણ
કાંટા છે.

આ મોટો તે મિનિટ કાંટો.
આ નાનો તે કલાક કાંટો
અને આ લાલ ઝડપથી ફરે
છે તે સેકન્ડ કાંટો.

મિનિટ કાંટો મિનિટ બતાવે.

Teacher : My watch has stop-
ped. Raman, go
and look at the
office clock and tell
me what the time is.

Raman : Sir, I do not know
how to read the
clock.

Paresh : Sir, I know it. May
I go?

Teacher : Go and come back
soon.

Paresh : Sir, it is quarter
past eleven.

Teacher : O.K., thanks. Sit
(down). Children,
first let me teach
you to see the time.
Look, there are
three hands in the
clock.

This big one is the
minute-hand. This
small one is the
hour-hand and this
red, which moves
faster is the second-
hand.

The minute-hand
shows the minute.

કલાક કાંટો કલાક બતાવે.

સેકન્ડ કાંટો સેકન્ડ બતાવે.

પરેશ, કેટલી સેકન્ડની એક
મિનિટ થાય ?

કેટલી મિનિટનો એક કલાક
થાય ?

પરેશ : સર, સાઠ સેકન્ડની એક
મિનિટ થાય અને સાઠ
મિનિટનો એક કલાક થાય.

શિક્ષક : જો, મોટો કાંટો બાર પર
છે ને નાનો ત્રણ પર છે.
તો ત્રણ વાગ્યા કહેવાય.
જો મોટો બાર પર અને
નાનો ચાર પર હોય તો
કેટલા વાગ્યા કહેવાય ?

પરેશ : ચાર વાગ્યા.

શિક્ષક : શાબાશ. જો આ સવા વાગ્યો
કહેવાય.

આ દોઢ, આ પોણા બે,
આ બે....

પરેશ : હવે હું કહું સર. આ સવા
બે, આ અઢી, આ પોણા ત્રણ.

The hour-hand
shows the hour.

The second-hand
shows the second.

Paresh, now tell
(me), how many
seconds make a
minute?

How many minutes
make an hour?

Paresh : Sir, sixty seconds
make a minute and
sixty minutes make
an hour.

Teacher : Look, the bigger
hand is on twelve
and the smaller one
is on three. It means
it is three O'clock.
If the bigger one
is on twelve and
the smaller one is
on four, what is
the time?

Paresh : Four O'clock.

Teacher : Good. Look, it is
quarter past one.

It is half past one,
it is quarter to two,
it is two

Paresh : Shall I tell you now.
It is quarter past
two, it is half past

શિક્ષક : સરસ. સમયને આપણે
જુદી, જુદી રીતે કહી શકીએ.
દાખલા તરીકે અત્યારે બાર
વાગીને પિસ્તાગીસ મિનિટ
થઈ છે.

અત્યારે બારને પિસ્તાગીસ
થઈ છે.

પોણા વાગ્યો છે.

પોણા થયો છે, અથવા
એક(વાગવા)માં પંદર
મિનિટ બાકી છે વગેરે.....

Teacher : Good. We can tell
the time in different
ways. For example :
It is forty-five minu-
tes past twelve.

It is forty-five past
twelve.

It is quarter to one
O'clock.

It is quarter to one
or fifteen minutes
are left for one
(O'clock), etc.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મને ઘડિયાળ જોતાં આવડે છે. ૨. મને ઘડિયાળ જોતાં આવડતું નથી.
તને સમય જોતાં આવડે છે. તને સમય જોતાં આવડતું નથી.
તેને ઘડિયાળ જોતાં આવડે છે. તેને ઘડિયાળ જોતાં આવડતું નથી.
(અમને, આપણને, તમને) (આપને, ભાઈને, બાને)
૩. હું સમય જોતાં શીખવું. ૪. સેકન્ડ કાંટો ઝડપથી ફરે છે.
તમે વાતાં લખતાં શીખવો. મિનિટ કાંટો ધીરેથી ફરે છે.
તું ચોપડી વાંચતાં શીખવ. કલાક કાંટો ધીરેથી ફરે છે.
(રમતાં, દોડતાં, બેસતાં) (ચાંદો, પૃથ્વી, છોકરો)
૫. હું બતાવું. ૬. સાઠ સેકન્ડની મિનિટ થાય.
અમે બતાવીએ. એવીસ કલાકનો દિવસ થાય.
તમે બતાવો. બાર મહિનાનું વર્ષ થાય.
(તું, તે, તેઓ) (કલાક, અઠવાડિયું, પખવાડિયું)

૩. ધાય :
 ધાડે કલાકની રોડ
 ધાડે મહિનાની વધુ
 ધાડે લોકોની અંકડાવણી
 ૪. કહે :
 ધાડે આવી છે.
 ધાડે આવી છે.
 ધાડે આવી છે.
 ધાડે આવી છે.

Addition Drill

૧. મને ધાડેના ભાગે આપડે છે. ૨. આપડેને સમય ભાગે આપડે મળે.
 (મને, ભાડેને, સમયને) (આપડેને, સમયને, આપડેને)
 ૩. હું સમય ભાગે શીખવું. ૪. હું સમય ભાગે શીખવું.
 (હું, મને, મને) (હું, મને, મને)
 ૫. મારા સુકાની ભાગે ધાય. ૬. હું સુકાની ભાગે ધાય.
 (મારો, મને, મને) (હું, મને, મને)
 ૭. મને ધાડેના ભાગે આપડે છે. ૮. આપડેને સમય ભાગે આપડે મળે.
 (મને, ભાડેને, સમયને) (આપડેને, સમયને, આપડેને)

Substitution Drill

૧. આ રોડ કહીયાલ. ૨. હું રોડ કહીયાલ.
 આ રોડ કહીયાલ. (ધાડે, અંકડાવણી, અંકડાવણી)
 આ રોડ કહીયાલ. (ધાડે, અંકડાવણી, અંકડાવણી)
 ૩. હું રોડ કહીયાલ. ૪. હું રોડ કહીયાલ.
 આ રોડ કહીયાલ. (ધાડે, અંકડાવણી, અંકડાવણી)

Transformation Drill

૧. હા. ત. મને ઘડિયાળ જોતાં આવડે છે. ૧. મને સમય જોતાં આવડે છે. ૨. તમને ઘડિયાળ જોતાં આવડે છે. ૩. અમને ચોપડી વાંચતાં આવડે છે.	મને ઘડિયાળ જોતાં આવડતું નથી.
૨. હા. ત. હું સમય જોતાં શીખવું. ૧. હું ચોપડી વાંચતાં શીખવું. ૨. તું કાગળ લખતાં શીખવે. ૩. છોકરો ક્રિકેટ રમતાં શીખવે.	અમે સમય જોતાં શીખવીએ.
૩. હા. ત. હવે રાત થઈ છે. ૧. હવે દિવસ થયો છે. ૨. હવે અઢી થયા છે. ૩. હવે પખવાડિયું થયું છે.	હવે શું થયું છે ?
૪. હા. ત. આ અઢી કહેવાય. ૧. આ રાત કહેવાય. ૨. પેહું ઘર કહેવાય. ૩. પેહું બાડ કહેવાય.	આ શું કહેવાય ?
૫. હા. ત. પોણા સાત વાગ્યા છે. ૧. પોણા પાંચ વાગ્યા છે. ૨. પોણા ત્રણ વાગ્યા છે. ૩. પોણો વાગ્યો છે.	સાતમાં પંદર મિનિટ બાકી છે.
૬. હા. ત. સવા સાત વાગ્યા છે.	સાત વાગીને પંદર મિનિટ થઈ છે.

૧. સવા વાગ્યો છે.
૨. સવા ત્રણ વાગ્યા છે.
૩. અઢી વાગ્યા છે.
૭. ડા. ત. અત્યારે ૧૧ વાગ્યો છે.

અત્યારે એક વાગીને પંદર મિનિટ થઈ છે.

૧. અત્યારે ૨૧૧ વાગ્યા છે.
૨. અત્યારે ૩૧૧૧ વાગ્યા છે.
૩. અત્યારે ૬૧૧ વાગ્યા છે.

Response Drill

૧. કોનું ઘડિયાળ બંધ છે.	(સરતું)
૨. સરતું શું બંધ છે ?	(ઘડિયાળ)
૩. રમણને શું નથી આવડતું ?	(ઘડિયાળ ભેતાં)
૪. કોને, ઘડિયાળ ભેતાં આવડે છે ?	(પરેશ)
૫. સમય ભેતાં કોણ શીખવે છે ?	(સર)
૬. ઘડિયાળમાં કેટલા કાંટા હોય ?	(ત્રણ)
૭. કયો કાંટો સૌથી ધીરે ફરે ?	(કલાક)
૮. કયો કાંટો ઝડપથી ફરે ?	(સેકન્ડ)
૯. લાંબો કાંટો શું બતાવે ?	(મિનિટ)
૧૦. કેટલી મિનિટનો કલાક થાય ?	(સાઠ)
૧૧. નાના કાંટાને શું કહેવાય ?	(કલાક કાંટો)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. ઘડિયાળ ભેતાં આવડે છે.

૨. જોતાં આવડતું નથી.
૩. ઘડિયાળમાં વાગ્યો છે.
૪. કાંટો ઝડપથી ફરે છે.
૫. સાઠ મિનિટનો કલાક

પ્ર. ૨. કેટલા વાગ્યા છે તે કહો.

2. Tell the time.

૧.૧૫, ૩.૪૫, ૨.૩૦, ૫.૨૫, ૨.૪૫

પ્ર. ૩. સમય વાંચી કાંટા કયાં હશે તે કહો.

3. Tell the hand position.

હા. ત. ૩.૦૦ - મોટો કાંટો બાર પર.

નાનો કાંટો ત્રણ પર.

૧. ૨.૩૦, ૪.૩૫, ૫.૪૦, ૧.૨૦, ૬.૫૦

પ્ર. ૪. શબ્દોને અંકોમાં લખો.

4. Write in numerals.

હા. ત. કોની ઘડિયાળમાં પોણા ત્રણ વાગ્યા છે? (૨૩૩)

૧. કોની ઘડિયાળમાં સવા વાગ્યો છે?

૨. કેવી ઘડિયાળમાં સાઠ આગ્યાર વાગ્યા છે?

૩. કયાંની ઘડિયાળમાં અઢી વાગ્યા છે?

૪. કેટલી ઘડિયાળમાં પોણા પાંચ વાગ્યા છે?

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

5. Follow the example and form verb phrases as shown in the example.

૧. હા. ત. ખા = ખાતાં આવડે છે.

લખ =

વાંચ =

હોડ =

રમત =

જો =

ધો =

૨. હા. ત. મિનિટ - સાઠ સેકન્ડ પછી એક મિનિટ થાય.

કલાક -

દિવસ -

અઠવાડિયું -

પખવાડિયું -

મહિનો -

વર્ષ -

૩. હા. ત. મિનિટ - સાઠ સેકન્ડની મિનિટ કહેવાય.

કલાક -

રાત -

દિવસ -

પખવાડિયું -

વર્ષ -

અઠવાડિયું -

૪. હા. ત. બડિયાળમાં એક થયો છે.

બાગમાં ચંપો

છાડ પર ફૂલો

ઝાડ પર ફેરી

બાગમાં વેલો

નિયાળમાં શુભાળ

પ. ઘા. ત. હું જલ્દી ચાલું	અમે જલ્દી
તું જલ્દી	તમે જલ્દી
ભાઈ જલ્દી	છોકરાં જલ્દી

૬. ડા. ત. મને સમય (જેવું) જોતાં આવડે છે.

૧. મને કાગળ (લખવું) આવડે છે.

૨. તમને ખાગમાં (હોડવું) આવડે છે.

૩. અમને ઝડપથી (ફરવું) આવડે છે.

૪. આપણને નિશાળે (જવું) આવડે છે.

૫. તેઓને ઠારમાં (બેસવું) આવડે છે.

પ્ર. ૬ પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

6. Answer the questions.

૧. કેલનું ઘડિયાળ બંધ છે ?

૨. ઓદિસની ધડિયાળમાં કેટલા વાગ્યા છે?

૩. કેને ધડિયાળ જોતાં આવડતું નથી ?

૪. ઘડિયાળમાં કેટલા કાંટા હોય ?

૫. નાનો કાંઠો શું બતાવે ?

૬. કયો કાંટો ઝડપથી ફરે ?

9. સાડા ચાર વાગે કયો કાંટો ક્યાં હોય ?

૮. મોટો બાર પર અને નાનો પાંચ પર હોય તો કેટલા વાગ્યા કહેવાય ?

૬. શું એક જ સમયને જુદી જુદી રીતે કહેવાય ?

૧૦. 'સવા દસ વાગ્યા છે' આ સમયને જુદી જુદી રીતે કહો.

પ્ર. ૭. આપેલા વિષય અને વાક્યોને આધારે એક નાનો સંવાદ લખો.

7. Write a small conversation. based on the topic and sentences given below.

TELLING THE TIME

અત્યારે કેટલા લાગ્યા છે ?	What time is it?
અત્યારે શો/શું સમય થયો છે ?	
મારી ઘડિયાળમાં દસ લાગ્યા છે.	My watch says ten O'clock.
શું જવાનો સમય/વખત થયો ?	Is it time to go?
હવે શો/શું સમય થયો ?	What time is it now?
દસ વાગીને થોડી મિનિટો થઈ છે.	It's a few minutes past ten O'clock.
અત્યારે દસ લાગ્યા છે ને ?	It's ten O'clock, isn't it?
મને ખબર નથી.	I don't know.
મારી ઘડિયાળ યાગળ છે ને તારી ઘડિયાળ પાછળ છે.	My watch is fast and your watch is slow.
માફ કરજો. મને ચોક્કસ/ખરો/ઠીક/ખરાબર સમય કહેશો ? (કેટલા લાગ્યા છે તે કહેશો ?)	Excuse me. Can you tell me the correct time?
ના, હું કહી શકતો નથી.	No, I can't.
મારી પાસે ઘડિયાળ નથી.	I haven't got a watch.
તમે કેટલા વાગે ઊઠો છો ?	What time do you get up?
રોજ હું સાત (લાગ્યા) પહેલાં ઊઠું છું.	I get up before seven (O'clock) everyday.
શું હજી ઓફિસ ખૂલી નથી ?	Isn't the office open yet?
ના, દસ સુધી ઓફિસ ખૂલી નથી.	No, the office doesn't open until ten.
શું, કાલે દસ વાગે તમે અહીં (હાજર) હશો ?	Will you be here at ten O'clock to-morrow?

હા, હું હોઈશ. હું કાલે અહીં સમયસર હાજર રહીશ.	Yes, I will. I'll be here on time to-morrow.
શ્યામ, તારી ઘડિયાળ ધીમી/ પાછળ છે કે ?	Is your watch slow, Shyam?
મને લાગે છે કે તે ધીમી છે.	I think it is slow.

NOTES

- 1.a. This lesson concentrates on time expressions. In Gujarati, the time phrases are based generally on two words; કલાક (m.), 'hour,' ઠોક (m.), 'stroke, blow' and the verb વાગ 'sound'. Hence ચાર કલાક 'four hours' and ચાર વાગ્યા છે 'four (strokes) have sounded.' When stating the time at which an event has taken place, the form વાગ + એ = વાગે is used. The word કલાક 'hour' is regarded as masculine and the words મિનિટ 'minute' and સેકન્ડ 'second' are regarded as feminine. The word પોણું is an adjectival form.
- 1.b. The sentences given below illustrate time phrases on which others may be formed.

૧. કેટલા વાગ્યા (છે) (સવારે, બપોરે, સાંજે, રાતે....)

બાર વાગ્યા છે.	It is twelve.
સવા બાર વાગ્યા છે	It is 12.15.
સાડા બાર વાગ્યા છે.	It is 12.30.
પોણા વાગ્યો છે.	It is 12.45.
એક વાગ્યો છે.	It is 1.00.
સવા વાગ્યો છે.	It is 1.15.
દોઢ વાગ્યો છે.	It is 1.30.
પોણા બે વાગ્યા છે.	It is 1.45.

અઢી વાગ્યા છે.

It is 2.30.

સાડા ત્રણ....

3.30....

સાડા ચાર વગેરે....

4.30 etc...

૨. એકને દસ મિનિટ થઈ છે.

It is ten past one.

ચારને પચ્ચીસ થઈ છે.

It is twenty five past four.

અથવા ચાર ઉપર પચ્ચીસ થઈ છે.

૩. આઠમાં વીસ કમ છે.

It is twenty to eight.

બારમાં દસ કમ છે.

It is ten to twelve.

કેટલા વાગે ?

At what time. . . ?

૧. સાંજે સાત વાગે.

At seven O'clock in the evening.

૨. પોણા વાગે

At quarter to one...

૩. પાંચમાં દસ કમે

At ten to five

૪. છને વીસે

At twenty past six

૫. લગભગ પાંચ વાગે

About five

૬. ચાર સુધી

Until four

More details on numerals and fractions are given in appendix 1.

2. Given below is a list of verbs which occur only with N +ને construction.

આવડવું

To know how to do, to be proficient in

ભાવતું

to like (the taste of food/eatables)

ગમવું

to like, to be fond of (something)

જોઈએ

want, need

વાગવું

to get hurt (physically)

લાગવું

to get hurt, to feel (hurt)

The teacher should give more practice for converting numerals into words for expressing time. The types of sentences to be given for additional practice are given below.

મને ઘડિયાળ જોતાં આવડે છે. 'I know how to read the clock'.

મને ઘડિયાળ જોતાં આવડતું નથી. 'I do not know how to read the clock'.

હું સમય જોતાં શીખવું. 'I shall teach you to read time'.

આ નાનો કાંટો તે કલાક કાંટો. 'This small hand is the hour hand'.

સાઠ મિનિટનો કલાક થાય. 'Sixty minutes make an hour'.

જો બન્ને કાંટા બાર પર હોય તો બાર વાગ્યા કહેવાય. 'If both the hands are on twelve, it is called twelve o'clock'.

VOCABULARY

આવડવું

to know

કાંટો

(m.)

thorn

કહેવાય

it is said that

ચાંદ

(m.)

moon

પૃથ્વી

(f.)

earth

પંખવાડિયું

(n.)

fortnight

બંધ થવું

to stop

બોલવું

to speak

મહિનો

(m.)

month

અઠવાડિયું

(n.)

week

સરસ		good
શીખવું		to learn
સમય	(m.)	time
સેકન્ડ	(f.)	second
સાઠ		sixty
ઝડપ	(f.)	speed
થવું		to be
ભાવવું		to like (the taste of food)
ગમવું		to like (something)
જોઈએ		want, need
વાગવું		to hurt
લાગવું		to hurt
-ને		postposition

યુનિટ ૬

પાઠ ૩૨

UNIT VI

LESSON 32

કાનજી : છગન, હું ખેતરે જાઉં છું.
રમણ અને તું, પછી આવજો.

Kanaji : Chagan, I am going to the field. You and Raman can come later on.

છગન : સારું મોટાભાઈ, (ખીજા ઓરડામાં જાય છે. ત્યાં રમણ જાય છે.)

Chagan : O.K., elder brother. (He goes to the next room. Raman is sleeping there.) Raman, get up. Elder brother is going to the field.

રમણ, રમણ જાઉં. મોટાભાઈ ખેતરે જાય છે.

રમણ : (સૂતાં સૂતાં) કેટલા વાગ્યા છે, છગન?

Raman : (While lying) What is the time, Chagan?

છગન : સાડા છ વાગ્યા છે.

Chagan : It's half past six.

રમણ : તે ભાઈ આટલા વહેલા ખેતરે જાય છે?

Raman : Does brother go so early to the field?

છગન : વહેલા? અરે! આજે તો મોડા જાય છે. આ શહેર નથી.

Chagan : Early? Oh! (actually) he is going late to-day. This is not a town/city. In the village, we all get up early in the morning. I get up early, mother gets up early, father, elder brother and sister-in-law also get up early.

ગામમાં તો અમે બધાં સવારે વહેલાં જાગીએ છીએ. હું વહેલો જાઉં છું. બા વહેલી જાઉં છે. બાપુજી, મોટાભાઈ ને ભાભી પણ વહેલાં જાઉં છે.

રમણ : તે આટલાં વહેલાં જાગી તમે બધાં શું કરો છો?

Raman : What do you do after getting up so early?

છગન : મોટાભાઈ વહેલા ઊઠે છે ને
બજાડોને ઘાસ નીરે છે.
ભાભી તેમને મદદ કરે છે.
બા રોટલા બનાવે છે.
બાપુજી ઓળરો સાફ કરે
છે. હું બધાંને મદદ કરું છું.
પછી અમે બધાં છાથ-રોટલો
ખાઈએ. ને એક પછી એક
પોતાનાં કામે વળગીએ.
અત્યારે મોટાભાઈ ને બાપુજી
ખેતરે જાય છે.
હું પણ જઈ છું. તારે
આવવું છે ?

Chagan : Elder brother gets
up early and gives
fodder to the oxen.
Sister-in-law helps
him. Mother cooks
thick, coarse chappat-
ties. Father cleans
the implements
(agricultural). I help
everyone.

Then we all eat
thick, coarse chappa-
ties and (drink)
buttermilk. One by
one we engage our-
selves in our own
work. Elder brother
and father are going
to the field just
now. I am also
going. Do you want
to come?

રમણ : હા, ચાલ, હું પણ આવું છું.
હમણાં પાંચ મિનિટમાં જ
તૈયાર થાઉં છું. તું મારા
માટે થોભે છે ને ?

Raman : Yes, I am also com-
ing. I shall be
ready within five
minutes. Aren't you
waiting for me?

છગન : હા, પણ જલ્દી કરજો.

Chagan : Yes, but hurry up.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું જઈ છું.
હું ખાઈ છું.

૨. અમે જઈએ છીએ.
અમે ખાઈએ છીએ.

હું લઉં છું.
(ઊધું, ઊડું, આવું)	અમે લઈએ છીએ.
(ઊઘીએ, ઊડીએ, આવીએ)
૩. તું જાય છે.
તું ખાય છે.
તું લે છે.
(ઊઘે, ઊઠે, આવે)	૪. તમે જાઓ છો.
તમે ખાઓ છો.
તમે લો છો.
(ઊઘો, ઊઠો, આવો)
૫. હું મોડો જઉં છું.
તું મોડી જાય છે.
રમા મોડી આવે છે.
(ભાઈ, બા, તે)	૬. અમે મોડા જઈએ છીએ.
તમે મોડાં ઊઠો છો.
તેઓ મોડાં આવે છે.
(છોકરા, છોકરાં, આપણે)
૭. તું ઘેર જા. જા.
તું અહીં આવજો.
તું નિશાળે જાસજો.	૮. તમે ઘેર આવજો.
તમે શાળાએ જા. જા.
તમે ત્યાં જ જાસજો.

Substitution Drill

૧. હું ખાઉં છું.
(જવું, આવવું, લાવવું)	૨. અમે ખાઈએ છીએ.
(વાંચવું, લખવું, બોલવું)
૩. હું રમું છું.
(આપણે, તમે, છોકરાંઓ)	૪. રમા વહેલી ઊઠે છે.
(મોટાભાઈ, રમણ, છોકરાં)
૫. રમા આટલી વહેલી ઊઠે છે.
(રમણ, છોકરાં, મોટાભાઈ)	૬. તમે પોતાની ચોપડી વાંચો.
(પુસ્તકો, કાગળ, પાઠો)
૭. તું ઘેર જા. જા.
(આવજો, જાસજો, રમજો)	૮. તમે મેદાનમાં રમજો.
(જાસજો, વાંચજો, દોડજો)

૯. મારા માટે ફળ લાવજે.

(તારા, ભાઈ, બા)

Addition Drill

ત્યાં :

..... તમે ખાઓ છો.

..... આપણે બેસીએ છીએ.

..... બા બેસે છે.

આટલા :

તેઓ વહેલા નય છે ?

તમે મોડા નયો છો ?

મોટાભાઈ ધીરે ચાલે છે ?

એક પછી એક :

..... તમે તમારાં કામ કરો.

..... તમે તમારા વર્ગમાં
નયો.

..... આપણે ઘરમાં જઈએ.

હમણાં જ :

..... બાપુજી નય છે.

..... હું આવું છું.

..... તમે નયો છો.

વહેલી :

રમા તું ઘેર જજે.

ગીતા તું નિશાળે નય છે.

બહેન તું બાગમાં આવજે.

મોડા :

ભાઈ એકિસે નય છે.

વિદ્યાર્થીઓ વર્ગમાં
આવે છે.

બાપુજી ઘેર આવે છે.

Transformation Drill

૧. ઠા. ત. હું ખેતરે જાઉં છું.

૧. હું સવારે વાંચું છું.

૨. તું સાંજે ઘેર જમે છે.

૩. , તે વહેલો ખેતરે નય છે.

૨. ઠા. ત. હું પાંચ વાગે આવું છું.

૧. હું અગિયાર વાગે જાઉં છું.

૨. હું સાડા ચાર વાગે મળું છું.

૩. હું છ વાગે કપડાં ધોઉં છું.

અમે ખેતરે જઈએ છીએ.

તમે કેટલા વાગે આવો છો ?

૩. હા. ત. રમણ સવારે ઓફિસે જાય છે.

૧. મોટાભાઈ સાંજે ઘેર આવે છે.

૨. તમે બપોરે નિશાળે જાઓ છો.

૩. હું રાત્રે સિનેમા જોઉં છું.

૪. હા. ત. તું સાંજે ઘેર જાઓ.

૧. તું આજે ઘેર ખાઓ.

૨. તું બપોરે ઓફિસે મળાઓ.

૩. તું સાંજે બાગમાં ફરજો.

૫. હા. ત. તું મારા માટે પુસ્તક લાવજો.

૧. તું તારા માટે ચોપડી ખરીદજો.

૨. તું મારા માટે સાડી લાવજો.

૩. તું તેના માટે પેન આપજો.

રમણ ક્યારે ઓફિસે જાય છે ?

તમે સાંજે ઘેર જાઓ.

તમે અમારા માટે પુસ્તક લાવજો.

Response Drill

૧. કાનજી કયાં જાય છે ?

(ખેતરે)

૨. કાનજી કેટલા વાગે ખેતરે જાય છે ?

(સાડા છ)

૩. શું, તેઓ રોજ વહેલા ખેતરે જાય છે ?

(હા)

૪. કોણ ખેતરે પછી જાય ?

(રમણ-છગન)

૫. ઘરમાં કોણ કોણ વહેલું બેઠે છે ?

(બધાં)

૬. બજારોને કોણ ઘાસ નીરે છે ?

(મોટાભાઈ)

૭. બા શું કરે છે ?

(રોટલા બનાવે)

૮. ઓખરો કોણ સાફ કરે છે ?

(બાપુજી)

૯. શું, સવારે બધાં રોટલો-છાશ ખાય છે ? (હા)
૧૦. રમણ માટે કોણ થોભે છે ? (છગન)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. રમણ અને તું, પછી
૨. મોટાભાઈ ખેતરે
૩. સવારનાં છે.
૪. હું બધાંને મદદ

પ્ર. ૨. કોઠા પૂરા કરો.

2. Write the missing verb forms and complete the charts.

જવું to go	જોવું to see	થવું to be
હું જાઉં/જાઉ છું	જોઉં છું.	થઈ / થાઉ છું
તું જાય છે.
તે.....
અમે.....
તમે.....
તેઓ.....

ખાવું to eat	પીવું to drink	લેવું to take
હું ખાઉં છું.	પીઉં છું	લઉં છું
તું
તે.
અમે
તમે
તેઓ

પ્ર. ૩. કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ-યુગ્મે લઈ વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

3. Select appropriate phrases from the brackets and fill in the gaps.

(મદદ કરું છું. કામે વળગીએ છીએ. ખેતરે નય છે. મોડા નય છે. વહેલા બેઠો છો)

૧. સવારે અમે બધાં
૨. બાપુજી રોજ સવારે
૩. હું બધાંને
૪. મોટાભાઈ તમે રોજ
૫. વિદ્યાર્થીઓ આજે વર્ગમાં

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

4. Follow the example and change the given sentences into plural.

દા. ત. હું ઘેર જઈ છું.

અમે ઘેર જઈએ છીએ.

૧. હું સાંજે ઘેર આવું છું.
૨. તું સવારે નિશાળે જાય છે.
૩. તે બપોરે ગામમાં મળે છે.
૪. છોકરો ઘેર મોડો મળે છે.
૫. બાઈ-બહેન વહેલાં સૂએ છે.

અ. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો-માં પ્રયોગ કરો.

5.a. Use the following words and form your own sentences.

આટલું, આટલી, આટલા, અહીં, મોડો, અત્યારે, મોડાં, ત્યાં, સારું, પછી, જલ્દી, હમણાં.

બ. આપેલા શબ્દ-યુગ્મોનો તમારાં વાક્યોમાં પ્રયોગ કરો. જરૂર પ્રમાણે ફેરફાર કરો.

b. Use the following phrases in your own sentences (make changes wherever necessary).

મોડું જવું, વહેલું ઊઠવું, જલ્દી આવવું, અત્યારે મળવું, સાંજે લાવવું, સવારે બનાવવું, ઘાસ નીરવું, કામ કરવું, મદદ કરવું, કામે વળગવું, ખેતરે જવું, બધાને મળવું.

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. I am going to the station.
2. You come later on.
3. At present, Geeta is sleeping.
4. Mother is cooking food.
5. Father is reading a book.
6. Afterwards he sleeps.
7. Why are you going so early to school?

8. What is Narendra doing?

9. Is he getting ready?

10. Are you waiting for me?

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યો વાંચો અને તેના આધારે હાલના વાક્યોમાં તમારો દિવસભરનો કાર્યક્રમ સાદા વર્તમાનકાળની રચનામાં વર્ણવો.

7. Read the following sentences and describe your daily routine in simple present tense.

TALKING ABOUT DAILY HABITS

રોજ સવારે હું સાડા છની આસપાસ ઊઠું છું.

I get out of bed at about six-thirty every morning.

ઊઠ્યા પછી હું દાંત સાફ કરી/દાંતચૂષણ કરીને દાઢી કઠું છું.

After getting up, I clean my teeth and shave.

પછી હું નાવણીમાં જઈને નાહું છું.

Then I go into the bathroom and have a bath.

નાહ્યા પછી હું કપડાં પહેરી માથું ઓળું છું.

After having bath, I put on my clothes and comb my hair.

ત્યાર પછી હું નીચે રસોડામાં નાસ્તા માટે જઈ છું.

After that, I go downstairs to the kitchen to have breakfast.

નાસ્તા પછી હું પાછો ઉપર જઈ છું.

After having breakfast, I go upstairs again.

પછી, સાધારણ રીતે મારા નાના ભાઈને ઉઠાડવાનો સમય થાય/હોય છે.

Then, it's usually time to wake up my younger brother.

તે ઘણો નાનો હોવાથી પોતાની જાતે તૈયાર થઈ શકતો નથી.

He can't dress himself yet because he's too young.

હું તેને નવડાવું છું ને પછી તૈયાર કરું છું.

I give him bath, and then I dress him.

તે પોતાની જાતે પોતાનું ખમીસ
પહેરવાનો પ્રયત્ન કરે છે, પણ
તે બટન નાંખી શકતો નથી.

He tries to put on his own
shirt, but he can't do up the
buttons.

હું જ્યારે કામથી આવું છું ત્યારે
હંમેશાં થાકેલો હોઉં છું.

I'm always tired when I come
home from work.

રાત્રે સૂતી વખતે, હું કપડાં બદલી
લેંધો પહેરું છું.

At bed time, I take off my
clothes and put on my pyjamas.

હું લગભગ સાડા દસે પથારીમાં
પડું છું, ને તરત સૂઈ/ઊંઘી
જઈ છું.

I get into bed at about half
past ten, and go straight to
sleep.

NOTES

- 1.a. In this lesson simple present tense has been introduced.
In simple present tense the verb agrees with its subject
in number and person as shown in the examples.

હું જઈ છું.

I go./I am going.

અમે જઈએ છીએ.

We go./We are going

તું જાય છે.

You go./You are going (sg.).

તમે જાઓ છો.

You go./You are going (pl.).

- 1.b. The simple present tense construction is used to express
- an action which takes place at a particular time in the present or habitually,
 - an action which is going on at present and
 - an action which will take place in the immediate future.

For example:

રમણ ઊઠ. મોટાભાઈ ખેતરે
જાય છે.

Raman, get up. Elder brother
is going to the field.

રોજ હું વહેલો ઊઠું છું.

I get up early everyday.

મા વહેલી ઊઠે છે.

Mother gets up early.

હું આજે સાંજે તારે ઘેર આવું છું.

I am coming to your home this evening.

2. In Gujarati the imperatives are formed as follows:

Present tense:

(V + ં) તું કામ કર.

You do the work (sg.)

(V + ૐ) તમે કામ કરો.

You do the work (pl.)

Future tense:

(V + જો) તું કામ કરજો.

You shall do the work (sg.)

(V + જો) તમે કામ કરજો.

You shall do the work (pl.)

An element of request is also included in future imperative forms.

3. In phrases like મોડું જવું to go late, વહેલું આવવું 'to come early', the first adjectives are variable. For example:

છોકરો મોડો આવે છે.

The boy comes late.

છોકરી મોડી આવે છે.

The girl comes late.

4. The teacher should make the learners practise this sentence pattern in different situations and make them use this pattern with personal pronouns and nouns.

VOCABULARY

ઊઘવું

to sleep

આટલું

this much

નીરવું

to feed grass

થોભવું

to wait

કામે વળગવું

to get engaged in work

વર્ષ	(n.)	year
વહેલું		early
રોટલો	(m.)	coarse bread (generally made from flour)
બળદ	(m.)	bullock
પાઠ	(m.)	lesson
દોડવું		to run
તૈયાર થવું		to be/get ready
છગન		Chagan (name of a boy)
છાથ	(f.)	butter milk
ઘાસ	(n.)	grass
કાનજી		Kanaji (name of a boy)
ક્રિકેટ	(f.)	cricket
ઓભર	(n.)	tool(s), instrument

- રામ** : કેમ નરેન્દ્ર, શું કરે છે? વાર્તા વાંચે છે?
- Ram** : Hello Narendra! What are you doing? Are you reading a story?
- નરેન્દ્ર** : ના, વાર્તા વાંચતો નથી. જાહેરખબર જોઈ છું.
- Narendra** : No, I am not reading a story. I am looking at the advertisements.
- રામ** : શેની જાહેરખબર? સિનેમા જોવાની?
- Ram** : Advertisement for what? To see a movie?
- નરેન્દ્ર** : ના, નોકરી માટે.
- Narendra** : No, for a job.
- રામ** : કોને નોકરી જોઈએ છે?
- Ram** : Who needs a job?
- નરેન્દ્ર** : મને અને મારા ભાઈને, અમને બન્નેને નોકરી જોઈએ છે?
- Narendra** : Me and my brother, we both need jobs.
- રામ** : કયા છાપામાં જુએ છે?
- Ram** : In which newspaper are you looking (for the job)?
- નરેન્દ્ર** : મુંબઈ સમાચારમાં. મારે બે-ત્રણ જગ્યાએ અરજી કરવી છે. ભાઈને પણ કામ જોઈએ છે. અમારે કામ તો કરવું છે, પણ ક્યાંય નોકરી મળતી નથી.
- Narendra** : In 'Mumbai Samachar'. I want to apply for two or three places. Brother also needs some work. We want to do some work, but we are

not getting any
job anywhere.

રામ : તો ધી ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા,
ધી ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસ
વગેરેમાં નોકરીની જાહેરાત
કેમ જોતો નથી?

Ram : Then why don't
you look in 'The
Times of India',
'The Indian Ex-
press' etc. for
advertisements?

નરેન્દ્ર : ભાઈને અંગ્રેજી આવડતું
નથી. મને હિન્દી આવડતું
નથી. ફક્ત ગુજરાતી આવડે
છે. એટલે અમને ગુજરાતમાં
જ નોકરી જોઈએ.

Narendra : Brother doesn't
know English. I
do not know
Hindi. I know
only Gujarati.
Hence we want
jobs only in Guja-
rat.

રામ : તું આજે સાંજે મારે ઘેર
આવે છે ને! હું મારા
બાપુજીને તારા વિશે વાત
કરું છું. તને ટાઇપિંગ આવડે
છે ?

Ram : You are coming
to my home in
the evening. Arn't
you? I will talk
to my father about
you (regarding
your job). Do you
know typing?

નરેન્દ્ર : હા, ટાઇપિંગ તો આવડે છે.
મને તો ટાઇપિસ્ટની મળે
કે કારકુનની નોકરી મળે,
જે મળે તે કરવી છે.

Narendra : Yes, I know ty-
ping. Whether I
get the job of a
typist or a clerk
(I don't mind),
I want to do
whatever job I
get.

રામ : હું પણ તને મદદ કરીશ.
તું સાંજે ઘેર આવ. આપણે
કાંઈક રસ્તો કાઢીશું.

Ram : I shall also help
you. You come
home in the eve-
ning. We will find
out some way.

નરેન્દ્ર : સારું, હું સાંજે છ વાગે
તારે ઘેર આવું છું.

Narendra : O.K. I am coming
to your home
in the evening
at six O'clock.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મને કામ જોઈએ છે.
તને કામ જોઈએ છે.
તેને કામ જોઈએ છે.
૨. હું વાર્તા વાંચતો નથી.
ગીતા વાર્તા વાંચતી નથી.
છોકરું વાર્તા વાંચતું નથી.
૩. મારે કામ કરવું છે.
તારે કામ કરવું છે.
તેને કામ કરવું છે.
૪. મારે કામ કરવું નથી.
મારે વાર્તા વાંચવી નથી.
મારે નિબંધ લખવો નથી.
૫. શેનો અવાજ છે ?
શેની જાહેરખબર છે ?
શેના સમાચાર છે ?

૨. અમને કામ જોઈએ છે.
તમને કામ જોઈએ છે.
તેઓને કામ જોઈએ છે.
- અમને કામ જોઈતું નથી.
તમને કામ જોઈતું નથી.
તેઓને કામ જોઈતું નથી.
- અમારે વાર્તા વાંચવી છે.
તમારે વાર્તા વાંચવી છે.
તેઓને વાર્તા વાંચવી છે.
- મને કામ આવડતું નથી.
તને વાર્તા આવડતી નથી.
તેને નિબંધ આવડતો નથી.
- કાંઈક રસ્તો કાઢીશું.
કાંઈક કામ કરીશું.
કાંઈક મદદ લઈશું.

અમને કામ ભરિયો નથી.

હું વાતો વાચતો નથી.

તને શું ભરિયો છે ?

૩. ઇ. વ. અમને કામ ભરિયો છે.

૩. અમે કામ કરીએ છીએ.

૨. ભાઈ અમને કામ છે.

૧. વાતો વાચી લેવા છે.

૨. ઇ. વ. હું વાતો વાચું છું.

૩. ભાઈ મને કામ ભરિયો છે.

૨. અમને કામ ભરિયો છે.

૧. મને વાતો ભરિયો છે.

૧. ઇ. વ. મને કામ ભરિયો છે.

Transformation Drill

હું પીચી (કામ કરીએ, કામ કરીએ, અમને, અમે)

૧૦. અમે કામ કરીએ કરીએ કરીએ.

(અમને, તેને, ભાઈને, તેઓને)

૮. મને કામ છે.

(નિશાની આપવું, જોડવાને મળવું, રહેવાને પહોંચવું)

૬. મારું હૃદય ભર્યું છે.

(મને, રહેવા, કામ)

૪. મારું કામ કર્યું છે.

(અમે, વાતો, આપવું, કામ કરીએ)

૨. હું વાતો વાચતો નથી.

(ભરિયો, રહેવા, કામ)

૬. હોતો આપવો છે ?

(વાતો, નિશાની, રાખવા)

૭. અમને કામ આપવું નથી.

(નિશાની આપવું, નિશાની લખવા, રહેવા કરવા)

૫. મારું કામ કર્યું નથી.

(કામ કરી, રહેવા, કામ કરી)

૩. મને કામ ભરિયો નથી.

(તને, તેને, અમને, વાતો)

૧. મને કામ ભરિયો છે.

Substitution Drill

- પાછાને ફરીથી આપડે હિ આપડે
- ભાઈને વિચારી આપડે હિ આપડે
- અમને વાત આપડે હિ આપડે
- તેને ફરીથી આપડે હિ આપડે
૧. મને પાછા આપડે હિ આપડે (પાછાને ફરીથી આપડે હિ.)

Completion Drill

૩. ધરના સમાચાર હિ.
૨. ઘિલ્લામાં ફેલા હિ.
૧. ભિતમાંની ભૂકેળ હિ.
૬. ઇ. ડ. રાત્રીની અવધ હિ.
-
૩. રાત્રીની ભાષ આપડેની
૨. પાછાને શા આપડેની
-
૧. ભાઈને વાત આપડેની
૫. ઇ. ડ. મને ફરીથી આપડેની
૩. બાને ફેલા ભાષ હિ.
૨. ભાઈને ભાષ ભાષ હિ.
૧. અમારે રામ રહે હિ.
૪. ઇ. ડ. મારે વાત વાત હિ.
૩. મને ઘિલ્લામાં ફેલા ભાષ હિ.
૨. મને વાતની વાત આપડેની
૧. ભાઈને મારે ભાષ હિ.
૩. તેને ઘિલ્લામાં ફેલા ભાષ હિ.
૨. મને વાતની વાત આપડેની
૧. ભાઈને મારે ભાષ હિ.

Response Drill

૧. નરેન્દ્રને કોણ પ્રશ્ન પૂછે છે? (રામ)
૨. શું, તે વાર્તા વાંચે છે? (ના)
૩. તે શેની જાહેરખબર જુએ છે? (નોકરીની)
૪. શું, તેને સિનેમા જોવું છે? (ના)
૫. કોને કોને નોકરી જોઈએ છે? (નરેન્દ્ર અને તેના ભાઈને)
૬. કયા છાપામાં તે જુએ છે? (મુંબઈ સમાચાર)
૭. શું, તે સંદેશમાં જુએ છે? (ના)
૮. શું, તેને બધે નોકરી મળે છે? (ના, કયાંય નથી)
૯. શું, તેને હિન્દી આવડે છે? (હા)
૧૦. કોણ કાંઈક રસ્તો કાઢશે? (રામ, તેના બાપુજી)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.

૧. હા, હું છાપું છું.
૨. ના, તમે જાહેરખબર નથી.
૩. મને નોકરી છે.
૪. બન્નેને નોકરી છે.
૫. મારે અરજી છે.
૬. અમારે કામ છે.
૭. ભાઈને અંગ્રેજી નથી.
૮. આપણે કાંઈક રસ્તો

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and change the verb forms.

૧. ઠા. ત. જોવું	>	જોવાનું	૨. ઠા. ત. આવડવું	>	આવડતું નથી
ખાવું	>	ખાવું	> નથી
પીવું	>	પીવું	> નથી
લેવું	>	ખરીદવું	> નથી
આવડવું	>	જોવું	> નથી
કાઢવું	>	આપવું	> નથી

પ્ર. ૩. અ. જોડ મેળવો.

3. a : Match the pairs.

૧. અરજી : વાંચવા છે.
૨. અંગ્રેજી : કાઢવો છે.
૩. સમાચાર : કરવી છે.
૪. ફરતો : ખરીદવાં છે.
૫. ફૂલ : આવડતું નથી.
- ખ. ઉપરની જોડનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

b : Form sentences using the matched pairs given in Q. 3.a.

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો.

4. Follow the example and change the sentences into negative.

- ઠા. ત. હું થાક ખરીદું છું.
૧. અમે પુસ્તક વાંચીએ છીએ.
૨. તમે રાટલા કરો છો.
૩. છોકરાંઓ રમત રમે છે.
૪. મને ફૂલો જોઈએ છે.

હું થાક ખરીદતો નથી.

૫. તમને હિન્દી આવડે છે.

૬. તમારે અરજી કરવી છે.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો-
માં ઉપયોગ કરો.

5. Form sentences using the words given below.

૧. શેની, શેનું, શેનાં, શેનો, શેના, કયાંય, કાંઈક

૨. મને, તને, તેને, અમને, આપણને, તમને, આપને, તેઓને

૩. મારે, તારે, તેને, અમારે, આપણે, તમારે, આપને, તેઓને.

પ્ર. ૬ આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

Hello Gita, what are you doing? Are you doing your homework? No, I am not doing my homework. I am writing a letter to my father. What are you writing him? About some books. I want some Gujarati books. I want to give them to my friend. She doesn't know Gujarati. We will sit together and read the books. You know typing. Don't you? Please type this letter for me.

આપેલા સંવાદને વર્ણનમાં ફેરવો.

7. Change the following Conversation into narration.

TALKING ABOUT LANGUAGES

અ. શું, તમે ગુજરાતી બોલો/ Do you speak Gujarati?
બોલો છો?

બ. હા, થોડું. હું થોડું ગુજરાતી બોલું Yes, a little. I speak/I can
છું/બોલી શકું છું. speak a little Gujarati.

અ. શું, તમારો મિત્ર ગુજરાતીમાં Does your friend speak Guja-
બોલી શકે છે? rati?

બ. હા, તે બોલે છે. Yes, he does.

તે ગુજરાતી(માં) સારી રીતે He speaks Gujarati perfectly.
બોલે છે.

અ. તમારા મિત્રની માતૃભાષા શી/કઈ છે ?	What's your friend's native language?
ખ. તેની માતૃભાષા મરાઠી છે.	His native language is Marathi.
અ. તમે કેટલી ભાષા જાણો છો ?	How many languages do you speak?
ખ. હું ત્રણ ભાષા જાણું છું.	I speak three languages.
શું તમારો મિત્ર ઘણી ભાષા જાણે છે ?	Does your friend know several languages?
અ. હા, તે ચાર ભાષાઓ લખી-વાંચી શકે છે.	Yes, he reads and writes four languages.
તમને હિન્દી કેટલી આવડે છે ?	How well do you know Hindi?
ખ. હું હિન્દી ઘણી સારી જાણું છું.	I know Hindi pretty well.
અ. શું, હિન્દીમાં બોલતી વખતે તમે ભૂલો કરો છો/તમારી ભૂલો થાય છે ?	Do you make mistakes when you speak Hindi?
ખ. હા, કેઈ વાર કંઈ છું/થાય છે.	Yes, sometimes I do.

NOTES

1. In negative simple present tense the variable suffix -ઇ is added to the main verb and it agrees with the gender and number of the noun concerned. For example:

રામ વાંચે છે.

Ram reads.

રામ વાંચતો નથી.

Ram does not read.

ગીતા વાંચતી નથી.

Gita does not read.

છાકરાં વાંચતાં નથી.

The children do not read.

2.a. The suffix -ને is added to nouns or pronouns in various contexts of meaning. The contexts of the suffix -ને used in this lesson are given below.

મને કામ જોઈએ છે.	I need a job.
બાઈને અંગ્રેજી આવડે છે.	Brother knows English.
તે મને સાંજે મળે.	He should meet me in the evening.

Other contexts of the suffix -ને will be given in the following lessons.

2. b. The table of pronoun + ને is given below.

TABLE

Number Person	Singular	Plural
1st P.	મને	અમને આપણને
2nd P.	તને	તમને આપને
3rd P.	તેને / એને તેમને / એમને	તેઓને/એઓને

Note : તેમને/ એમને is used, as an honorific Polite form.

3. a. In constructions roughly corresponding to the English construction 'I want to', the suffix -ને or the suffix +રે is used. For example :

મને/મારે ચોપડી જોઈએ છે.	I need a book.
-------------------------	----------------

તને/તારે ઘેર જવું છે.

You want to go home.

આપણને/આપણે કામ કરવું છે.

We want to do (some) work.

3.b. The table of pronoun + રે is given below.

TABLE

Number Person	Singular	Plural
1st P.	મારે	અમારે, આપણે
2nd P.	તારે	તમારે, આપને
3rd P.	તેને / એને તેમને/એમને	તેઓને, એઓને

Note: The 3rd P. singular and plural forms do not take the suffix -રે but -ને.

4.a. When the suffix -વું is added to the verb roots, it gives the meaning of want, need, prohibition or obligation.

મારે નિબંધ વાંચવો છે.

I want to read an essay.

તમારે પુસ્તકો વાંચવાં છે.

You want to read books.

તમારે કાલે તેને મળવું જોઈએ.

You ought to see him tomorrow.

છોકરાઓએ અહીં અવાજ ન કરવો જોઈએ.

The boy mustn't make noise here.

4.b. When the suffix -વું is added to the intransitive verbs, the forms remain invariable.

મારે ઘેર જવું છે.

I want to go home.

મારે ઘેર પહોંચવું છે.

I want to reach home.

છોકરાઓને મેદાનમાં રમવું છે.

The children want to play on the ground.

4.c. When the suffix -વું is added to the transitive verbs, the form behaves like a variable adjective.

ભાઈને કાવ્યો વાંચવાં છે.	Brother wants to read poems.
મારે/મને દૂધ પીવું છે.	I want to drink milk.
તારે રોટલી ખાવી છે?	Do you want to eat chappaties?

4.d. The following table shows the possible variable forms of a verb + વું

TABLE

વાંચવું

'to read'

Gender \ Number	Singular	Plural
Masculine	વાંચ - વો	વાંચ - વા
Feminine	વાંચ - વી	વાંચ - વી
Neuter	વાંચ - વું	વાંચ - વાં

5. In Gujarati all the verbs are capable to reflect tenses, moods, aspects etc. and have many different forms. But the verb નોંધ્યે is different from other verbs. It has only three forms. They are given below.

૧. નોંધ્યે

Invariable form, occurs in present tense construction.

મને કામ નોંધ્યે છે.

'I need a job.'

૨. નોંધતું

Variable form and is used in the negative of present tense.

મને કામ જોઈતું નથી.

'I don't need a job.'

૩. જોઈશે

Invariable form is used with future tense.

મને કામ જોઈશે.

'I will need a job.'

અમને પુસ્તકો જોઈશે.

'We will need books.'

6. In relative sentences with જે....તે What/who.... that/he જે may be omitted but not તે. A few of the usages of જે....તે are given below.

તને જે મળે તે મારી પાસે લાવ.

Whatever you get, you bring it to me.

જે જોઈએ તે તું લે.

Whatever you want, you take it.

જે અહીં આવે તે મને મળે.

Whoever comes here, should meet me.

7.a. The suffix - એ is added to nouns and pronouns in contexts of obligation, duty or prohibition.

મોટાભાઈએ અમને મદદ કરવી જોઈએ.

The elder brother should help us.

તમારે રાતે વાંચવું જોઈએ નહીં.

You should not read at night.

7.b. The locative suffix - એ is added to place-nouns as well as to time expressions.

ઘર : ઘરે/ઘર

home : at home

સ્ટેશન : સ્ટેશને

station : at station

સાત : સાતે

seven : at seven

બાર : બારે

twelve : at twelve

8. The teacher should give additional practice with **નેઈએ છે**, **v + વું છે** and **v + તું નથી** constructions.

VOCABULARY

સિનેમા	(ન.પું.)	cinema
વિશે	(અભ્યય)	about
રસ્તો	(પું.)	road
મુંબઈ સમાચાર	(ન.પુ.)	Mumbai Samachar (name of a newspaper)
નરેન્દ્ર		Narendra (name of a boy)
દેખાવું		to be seen
ટાઇપિસ્ટ	(m/f.)	typist
ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા	(n.)	Times of India (name of a newspaper)
ઝાહેરખબર/ઝાહેરાત	(f.)	advertisement
અંગ્રેજી	(n)	English
અરજી	(f.)	application
ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસ	(n.)	Indian Express (name of a newspaper)
કામ	(n.)	work
કયાંય		nowhere
કાઢવું		to find out
કાંઈક		some
કારકુન	(m.)	clerk
કરવું		to do

કરવા માગવું		wish to do
ક્લાર્ક	(m.)	clerk
નોકરી	(f.)	service
સખત		hard
સમાચાર	(m.)	news
સમાચારપત્ર	(n.)	newspaper

રામના બાપુજી, જેઓને તે મોટાભાઈ કહે છે, એક મોટી કંપનીના મેનેજર છે. તેઓ પોતાના થોડા મિત્રો સાથે વાતો કરી રહ્યા છે. તે જ ઓરડામાં રામ આવે છે.

Ram's father, whom Ram calls 'motabhai', is a manager of a big company/firm. He is talking to some of his friends. Ram comes into the same room.

રામ : મોટાભાઈ, એક મિનિટ આવશો? નરેન્દ્રને તમારું થોડું કામ છે. (મોટાભાઈ બહાર આવે છે.)

Ram : Motabhai, will you come for a minute? Narendra has some work with you. (Narendra wants to see you) (Motabhai comes out.)

મોટાભાઈ : ક્યાં છે નરેન્દ્ર? તેને મારું શું કામ છે?

Motabhai : Where is Narendra? What work has he with me?

રામ : મારફ કરજો મોટાભાઈ. પણ તે હમણાં થોડી વારમાં આપણે ત્યાં આવવાનો છે. તે તમારી સાથે કંઈ વાત કરવાનો છે.

Ram : Sorry Motabhai. But he is to come to our place (within some time) shortly. He is going to talk to you on some matter.

મોટાભાઈ : મારી સાથે વાત કરવાનો છે? શા માટે?

Motabhai : Is he going to talk with me? Why?

રામ : તેને નોકરી જોઈએ છે.

Ram : He needs a job.

મોટાભાઈ : હું શું કરું ? મારી નોકરી
આપું ?

Motabhai : What shall I do?
Shall I give him
my job?

રામ : ના, ના. એમ નહીં. તેને
હિન્દી આવડે છે. ટાઇપિંગ
પણ આવડે છે. તે હવે
અંગ્રેજી પણ શીખવાનો
છે. જો તમે ધારે તો
તેને તમારી કંપનીમાં કામ
આપી શકો. તેને નોકરી-
ની સખત જરૂર છે. તે
કાંઈ પણ કરવા તૈયાર છે.

Ram : No, no. Not like
that. He knows
Hindi. He also
knows typing.
Now he is going
to learn English
as well. If you
decide you can
give him a job in
your company.
He needs a job
very badly. He
is ready to do any
type of work.

મોટાભાઈ : એટલે તું મને કહેવા
માગે છે કે મારે તેના
માટે કાંઈ પણ કરવું.

Motabhai : So you are sug-
gesting that I
should do some-
thing for him.

રામ : બરાબર, મોટાભાઈ. આ
છેલ્લી વાર હું મદદ માશું
હું. પછી તમે કહોશો તે
હું કરીશ. તમારું શક્ય
એ બધું કામ કરીશ. તમે
કહોશો તો બજારથી માલ
પણ લાવીશ.

Ram : Exactly (correct),
Motabhai. This
is the last time I
am asking for a
favour. Then
whatever you say
I shall do. I shall
help you as much
as possible. If
you order, I shall
bring goods from
the bazar (as well).

મોટાભાઈ : બસ બસ. તું બધું કામ કરીશ તેની તો મને ખબર છે. હવે નરેન્દ્રને કાલે મારી ઓફિસે મળવાનું કહેજે. અમારે ત્યાં ક્લાર્કની જગ્યા ખાલી છે. જોઈશું, તેને કંઈ આવડશે તો રાખીશું.

Motabhai : That's enough. I know that you shall/will do all the work. Now, tell Narendra to see me at my office tomorrow. There is a vacancy of a clerk. We shall see, if he knows something, we shall employ him.

રામ : ખૂબ ખૂબ આભાર મોટાભાઈ. તેને બધું આવડશે. નહીં તો શીખશે. હું તેને હામણાં જ કહેવા જઈશું.

Ram : Thank you very much Motabhai. He will be able to do everything. Otherwise, he will learn. I am going to tell him just now.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું બહાર આવીશ.

તું અંદર આવશે.

તે ઘરમાં આવશે.

૨. રમણ આવવાનો છે.

ગીતા આવવાની છે.

છોકરું આવવાનું છે.

૨. અમે બહાર આવીશું.

તમે અંદર આવશો.

તેઓ ઘરમાં આવશે.

મોટાભાઈ જવાના છે.

બા મળવાનાં છે.

છોકરાંઓ રમવાનાં છે.

૩. હું વાત કરવા માગું છું.
તું ચોપડી વાંચવા માગે છે.
તે પુસ્તક લાવવા માગે છે.	અમે કામ કરવા માગીએ છાએ.
તમે ઘેર જવા માગો છો.
તેઓ નિશાળે આવવા માગે છે.
૪. મને ઓફિસે મળવાનું કહેજે.
તેને ઘેર મળવાનું કહેજે.
તેને ઘેર આવવાનું કહેજે.	રામને ઘેર જવાનું કહેજે.
છોકરાઓને સાંજે રમવાનું કહેજે.
મિત્રને પછી મળવાનું કહેજે.
૫. હું કામ આપી શકું.
તમે કામ કરી શકો.
તે ચોપડી વાંચી શકે.	અમે બપોરે ખાઈ શકીએ.
તમે સાંજે મળી શકો.
તેઓ ઘેર આવી શકે.

Substitution Drill

૧. હું રામને ત્યાં જઈશ.
(તું, અમે, તમે, તેઓ)	૨. રમણ આજે ઘેર આવવાનો છે.
(ગીતા, છોકરાં, શુરુજી, બાબી)
૩. હું ગીતા સાથે વાત કરવા માગું છું.
(અમે, તમે, તેઓ, બા)	૪. તું તેને ઘેર મળવાનું કહેજે.
(તમે-તેને, તું-રામને, તમે-તેઓને)
૫. હું કામ કરી શકું.
(અમે, તમે, તે, તું)	૬. હું સાંજે રમી શકું.
(વાંચ, લખ, જો, ખા)

Addition Drill

ઘોડી વારમાં :

રમેશ ઘેર આવજો.
બાઈ જવાના છે.
તેને મળવાનું કહેજો.

કંઈ :

રમણ વાત કરવાનો છે.
ગીતા ખરીદવાની છે.
છોકરાં લાવવાનાં છે.

ધારો તો :

તમે તેને કામ આપી
થકો.

તમે પરીક્ષામાં પાસ
થઈ થકો.

તમે સાંજે ઘેર આવી
થકો.

સખત :

મને ઘેર નોકરીની
જરૂર છે.

તેને કામની જરૂર છે.

ભાઈને ચોપડીની જરૂર
છે.

તેના માટે :

મારે કાંઈ કરવું.

તારે કાંઈ વાંચવું.

બાએ કાંઈ બનાવવું.

જેને :

..... તે મિત્ર કહે છે,

..... તું મારી વાત કહેશે,

..... હું મળવા માગું છું,

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. હું બહાર જઈશ.

અમે બહાર જઈશું.

૧. હું સાંજે મળીશ.

૨. તું ચોપડી ખરીદશે.

૩. છોકરો પુસ્તક વાંચશે.

૨. ઢા. ત. હું મેદાન ઉપર મળીશ.

તમે કયાં મળશો ?

૧. હું દુકાનમાં મળીશ.

૨. અમે બાગમાં ફરીશું.

૩. તેઓ સ્ટેશને આવશે.

૩. ઢા. ત. રમણ આવવાનો છે.

કોણ આવવાનું છે ?

૧. ગીતા જવાની છે.

૨. તમે મળવાના છો.

૩. બા બનાવવાનાં છે.

૪. ઠા. ત. હું ખાવા માગું છું.

તમે શું કરવા માગો છો ?

૧. અમે રમવા માગીએ છીએ.

૨. તમે સૂવા માગો છો.

૩. તે જવા માગે છે.

૫. ઠા. ત. હું ચોપડી ખરીદવા માગું છું.

તમે શું ખરીદવા માગો છો ?

૧. બાઈ પેન લેવા માગે છે.

૨. બાપુજી ટેલિફોન લાવવા માગે છે.

૩. અમે કબાટ ખરીદવા માગીએ છીએ.

૬. ઠા. ત. તેને મળવાનું કહેજો.

તેને મળવાનું કહેજો.

૧. મને લાવવાનું કહેજો.

૨. બાઈને જોવાનું કહેજો.

૩. છોકરાંને રમવાનું કહેજો.

૭. ઠા. ત. હું કામ કરી શકું.

તમે શું કરી શકો ?

૧. હું પત્ર લખી શકું.

૨. બાઈ કબાટ ખરીદી શકે.

૩. અમે મેજ બનાવી શકીએ.

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. મોટાબાઈ ઘેર

૨. રમણ મારે ત્યાં છે.

૩. હું વાત છું.

૪. તેને ઓફિસે

૫. તમે કંપનીમાં કામ

પ્ર. ૨. જોડ મેળવો.

2. Match the pairs.

૧. હું કામ	મળશે.	૧.
અમે ઘેર	રમશે.	૨.
તમે ઓફિસમાં	કરીશ	૩.
તું મેદાનમાં	જઈ શું	૪.
૨. રમણ મારે ઘેર	આવવાની છે.	૧.
ગીતા મેદાન પર	બેસવાના છે.	૨.
છોકરાઓ નિશાળે	જવાનાં છે.	૩.
બા સાંજે મંદિરે	જવાનો છે.	૪.
૩. બાઈ વાત	વાંચવા માગું છું.	૧.
હું ચોપડી	જવા માગો છો.	૨.
અમે સાંજે	કરવા માગે છે.	૩.
તમે ઘેર	રમવા માગીએ છીએ.	૪.

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

3. Follow the examples and write different verb forms.

૧. હા. ત. હું	(કરવું)	કરીશ	કરવાનો છું	કરી શકું
હું	(વાંચવું)
અમે	(ખરીદવું)
તમે	(પીવું)
હું	(ધોઈ)
તું	(ખાવું)

૨. ઢા. ત. (હું) મળવાતું કહેજે મને મળવાનું કહેજે.
 (તું) મળવાતું કહેજે
 (તે) જવાતું કહેજે
 (અમે) ફરવાનું કહેજે
 (તમે) ખરીદવાનું કહેજે
 (ગીતા) રમવાતું કહેજે

૩. ઢા. ત. તેને (ખાવું) કહેજે તેને ખાવાતું કહેજે.
 મને (રમવું) કહેજે
 ખાને (ખનાવવું) કહેજે
 ભાઈને (ખરીદવું) કહેજે
 ગીતાને (ભેવું) કહેજે
 છોકરાંઓને (આવવું) કહેજે.

૪. ઢા. ત. હું કામ (કરવું થકવું) હું કામ કરી થકું.

૧. હું નોકરી (મેળવવું થકવું)
૨. તું ભાઈને (મળવું થકવું)
૩. અમે સિનેમા (ભેવું થકવું)
૪. તમે થાક (ખરીદવું થકવું)
૫. ભાઈઓ ઘેર (જવું થકવું)

૫. ઢા. ત. તમે વાત (કરવું માગવું છે) તમે વાત કરવા માગો છો.

૧. હું નોકરી (શોધવું માગવું છે)
૨. તું ઘેર (જવું માગવું છે).
૩. અમે ગામ (ભેવું માગવું છે).

૪. બા કપડાં (ધોવું માગવું છે)
૫. તમે ચોપડી (વાંચવું માગવું છે).

પ્ર. ૪. અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

4. Form meaningful sentences with necessary changes from the given information as shown in the example.

૬૧. ત. હું સાંજ કામ કરવું.
૧. રમણુ ઘર મળવું.
૨. મોટાભાઈ રટેશન જવું છે.
૩. છોકરાંઓ મેદાન રમવું છે.
૪. તેઓ નિશાળ આવવું માગવું છે.
૫. હું ઓફિસ મળવું કહેજે. કહેવું.
૬. તમે ઘર કામ આપવું શકવું.
૭. અમે બપોર ફળ ખાવું શકવું.
૮. તે ઘર આવવું કહેવું.
૯. તેઓ સાંજ ઘર જોવું કહેવું.
૧૦. ગીતા સવાર નિશાળ જવું છે.

હું સાંજે કામ કરીશ.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી તમારાં પોતાનાં વાક્યો બનાવો.

5. Frame sentences with words given below.

૧. પીશું, ધોઈશું, ખરીદીશ, લાવશે, જશે.
૨. આવવાનો, લાવવાની, ખરીદવાના, મળવાનાં, ખાવાનું
૩. માગે છે, માગીએ છીએ, માશું છું, માગો છો.

૪. મળવાનું કહેજે, લાવવાનું કહેજે, પીવાનું કહેજે, રમવાનું કહેજે.

૫. કરી શકું, ખાઈ શકીએ, ભેઈ શકેા, મળી શકે.

૬. થોડી વારમાં, કંઈ, ધારું તો, ધારીએ તો, ધારે તો, ધારે તો, તેના માટે, સખત જરૂર, જેને, જેઓને.

પ્ર. ૬ આપેલા પ્રશ્ન-ઉત્તરના આધારે
આ જ વિષય ઉપર વર્ણન લખો.

6. Write narration on the
basis of the question-answers
given below.

TALKING ABOUT FUTURE ACTIVITIES

તમે કાલે સવારે કેટલા વાગે
ઊઠવાના છો ?

What time are you going to get
up tomorrow morning?

હું કદાચ કાલે વહેલો જાગીશ
ને પોણા છએ ઊઠીશ.

I'll probably wake up early and
get up at quarter to six.

પછી તમે શું કરશો ?

What will you do then?

હું તૈયાર થઈ ગયા પછી નાસ્તો
કરીશ.

After I've got dressed, I'll have
breakfast.

કાલે સવારે નાસ્તામાં તમે શું
લેશો ?

What will you have for break-
fast tomorrow morning?

કાલે કદાચ સવારે નાસ્તામાં હું
ઇડલી-સંભાર લઈશ.

I'll probably have idli-sambhar
for breakfast.

નાસ્તા પછી હું કામ પર જવા
તૈયાર થઈશ.

After breakfast, I'll get ready
to go to work.

હું સાડા સાતે ઘેરથી નીકળીશ
ને બરાબર આઠે ફેક્ટરી પહોંચીશ.

I'll leave the house at seven-
thirty and get to the factory at
eight sharp.

હું કદાચ પોણા બારે જમવા
જઈશ.

I'll probably go out for lunch
about a quarter to twelve.

હું સાડા ચારે કામ પૂરું કરીશ
ને પાંચે ઘેર પહોંચીશ.

I'll finish work at four-thirty
and get home by five o'clock.

શું કાલે બપોરે ઓફિસમાં તમારી
મીટિંગ છે/તમે મીટિંગ લેવાના છો ?

Are going to have meeting at
office tomorrow noon?

શું, તમે આજે રાતે પ્રીતિભોજન-
માં જવાના છો ?

Do you think you'll go to the
dinner (party) today night?

હું કદાચ ઘેર રહીશ ને ટેલિવિઝન
જોઈશ.

I'll probably stay at home and
watch television.

જ્યારે મારી આંખો ઘેરાશે/મને
ઊંઘ આવશે, ત્યારે કદાચ હું
સૂવા તૈયાર થઈશ.

When I get sleepy, I'll proba-
bly get ready for bed.

તમને લાગે છે કે તમે અત્યારે/
હમણાં જ સૂવા જઈ શકશો.

Do you think you'll be able to
go to sleep right away.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

7. Translate the following Sent-
ences into Gujarati.

I shall go to the office in the morning. You will come home in the evening. Raman is to come in the evening. Children are to play on the ground. We wish to read Gujarati books. I wish to go for movie. Ask him to meet me in my office. Ask Ram to go to the post office. I can give you some typing work. You can meet me in my club.

NOTES

1.a. In this lesson V + ૧૧૬ is introduced. This verb form is variable and is used in several contexts. They are:

(i) To express personal intention:

છોકરાને સ્ટેશને જવાનું છે. The boy has to go to the sta-
tion (it is arranged for him to
do so).

(ii) To express an arrangement to be carried out:

• આ કામ તારે ત્રણ દિવસમાં જ કરવાનું છે. This work is to be done by you within three days.

(iii) This form is used as an adjective also:

બેસવાની જગ્યા a place for sitting
જમવાનો સમય the time for eating

In contexts (i) and (ii) the pronoun forms મારે, અમારે, તમારે etc. are used.

1. b. In sentences with V + વાનું form:

રમણને મને મળવાનું કહેજે. Ask Raman to meet me.
ગીતાને ઘેર જવાનું કહેજે. Ask Gecta to go home.

The main verb remains neuter and the noun/pronoun takes the suffix -ને: જાઈને, મને, તને etc.

2.a. The suffixes of the future tense are as follows:

TABLE

Number Gender	Singular	Plural
1st P.	-ઈશ	-ઈશું
2nd P.	-શે(-ઈશ)	-શે।
3rd P.	-શે	-શે

Examples:

હું કામ કરીશ.

I shall do the work.

અમે કામ કરીશું.

We shall do the work.

તું કામ કરશે/ કરીશ.

You shall do the work.

તમે કામ કરશો.

You shall do the work.

તે કામ કરશે.

He/she will do the work.

તેઓ કામ કરશે.

They shall do the work.

2.b. There are few verbs which have more than one base forms while taking future tense suffixes.

They are:

લેવું to take

દેવું to give

એકવચન બહુવચન

એકવચન બહુવચન

હું લઈશ અમે લઈશું

હું દઈશ અમે દઈશું

તું લેશે તમે લેશો

તું દેશે તમે દેશો

તે લેશે તેઓ લેશે

તે દેશે તેઓ દેશે

પીવું to drink

ખીવું to fear

હું પીશ અમે પીશું

હું ખીશ અમે ખીશું

તું પીશે તમે પીશો

તું ખીશે તમે ખીશો

તે પીશે તેઓ પીશે

તે ખીશે તેઓ ખીશે

કહેવું to say

રહેવું to stay

હું કહીશ અમે કહીશું

હું રહીશ અમે રહીશું

તું કહેશે તમે કહેશો

તું રહેશે તમે રહેશો

તે કહેશે તેઓ કહેશે

તે રહેશે તેઓ રહેશે

2.c. The future tense form is used mainly in three contexts:

i) it refers to future action:

હું ટાઇપિંગ શીખીશ. I shall learn typing.

ii) it expresses probability or supposition:

તે કદાચ સાંજે ઘેર આવશે. Ho may come home in the evening.

iii) the 2nd person plural form may express a polite request or an order.

તેની સાથે જરા વાત કરશો? Please have a word with him, will you?

તમે તેને સાંજે મળશો. You will meet him in the evening.

More examples are given in the following lessons.

3. The relative form જે + ને = જેને whom is used for singular and the form જેઓ + ને = જેઓને whom for plural or honorific singular.

VOCABULARY

જે	whom
છેલ્લું	last
ધારવું	to think; to wish
શીખવું	to learn
શીખવાતું	have to learn
છેલ્લી વાર	the last time
વાર (m./f.)	time

રાખવું		to keep
માગવું		to ask for
કહેવા માગવું		to suggest
માફ કરવું		to forgive
મિનિટ	(f)	minute
મોટી કંપની		a big company
મેનેજર	(m)	manager
પાતે		self

રામ દોડતો આવે છે ને ખૂબ
પાડતો કહે છે.

Ram comes running and says
loudly.

રામ : નરેન્દ્ર, જરા અહીં બહાર
તો આવ.

Ram : Narendra, please
come out for a
little while.

નરેન્દ્ર : કેમ આમ ખૂબો પાડે છે ? શું
થયું ?

Narendra : Why are you
shouting like this?
What happened?

રામ : સાંભળ નરેન્દ્ર. (ગંભીરતાથી
હુકમ કરતા સ્વરે) કાલે નવ
વાગે તું તૈયાર રહેજે. હું
તારે ઘેર આવીશ. આપણે
અહીંથી સાથે નીકળીશું.
ઇરાની હોટેલમાં નાસ્તો
કરીશું. ઠીક ઇસ વાગે ભાઈની
કંપનીમાં પહોંચીશું. પછી...

Ram : Listen Narendra,
(in a serious and
authoritative tone)
Tomorrow at 9
O'clock you be
ready. I will come
to your home. We
will start from
here together. We
will have break-
fast at the Irani
hotel. Exactly at
10 O'clock we
will reach the
firm of my bro-
ther. Then.....

નરેન્દ્ર : એક મિનિટ, એક મિનિટ.
મારે નવ વાગે તૈયાર રહેવાનું,
સાથે નીકળવાનું, કંપનીમાં
પહોંચવાનું, આ બધું શું છે ?

Narendra : Wait a minute,
wait a minute. I
have to be ready
at 9 O'clock, (we)
should start toge-
ther, should reach
the firm, what is
all this about?

- રામ** : તે તને નહીં સમજાય. **Ram** : You won't understand it.
- નરેન્દ્ર** : તો તમે સમજાવો. **Narendra** : Then you do explain it.
- રામ** : સાંભળ કાલે તારો ઇન્ટરવ્યૂ છે. **Ram** : Listen, tomorrow is your interview.
- નરેન્દ્ર** : ઇન્ટરવ્યૂ? અને મારો? **Narendra** : Interview? And mine? Where? કયાં? કેની સાથે? With whom?
- રામ** : હવે પ્રશ્નો બંધ. સાંભળ, તારે કંપનીમાં જવાનું છે. ત્યાં બાપુજીને મળવાનું છે. બાપુજી તને પ્રશ્નો પૂછશે. તારે બધી વસ્તુ માટે 'હા' એ 'હા' કરવાની છે. **Ram** : Now stop asking questions. Listen. You have to go to the firm. There you have to meet (my) father. (My) father will ask you questions. You have to go on saying 'yes' for every thing.
- નરેન્દ્ર** : પણ ના આવડે તોય? ના બાઈ, હું નહીં જઉં. **Narendra** : Even if I do not know! No man, I won't go.
- રામ** : શું, તું નહીં જાય? તું જરૂર જઈશ. તારે કહેવાનું, મને અંગ્રેજી આવડતું નથી, પણ તમે કહેશો તો જરૂર શીખીશ, વગેરે વગેરે. અને એક બીજી વાત. આવાં કપડાં નહીં ચાલે. જરા સારાં કપડાં પહેરજો. **Ram** : What, you won't go? You will definitely go. You should say, that I do not know English. But, (if you insist) I will definitely learn it and so on. And one more thing. This type of clothes won't do. Wear some good clothes.

નરેન્દ્ર : પણ

Narendra : But

રામ : પણ કાંઈ નહીં. આ તારા
માટે નવાં કપડાં. મારાં છે.
પછી પાછાં આપજો. જરા
સ્માર્ટ દેખાજો. વટ પાડજો.
તારી બેકારી શૂઘ. તો હવે
ખાને કહે પેટમાં બિલાડાં
બોલે છે. ગરમ ગરમ ચા
ને

Ram : No buts. Here
are some new
clothes for you.
They are mine.
Return them to
me afterwards.
Look a little
smart. Impress
them. You will
no more be un-
employed. Now
tell (your) mo-
ther that I am
very hungry.
Nice hot tea
and

નરેન્દ્ર : સાથે ભજિયાં એમ જ ને!
આ હમણાં જ કહું છું.

Narendra : Pakoras to go
with it. Isn't it?
I will just tell
her.

DRILLS

Repetition Drill

૧. રામ દોડતો આવે છે.
સીતા દોડતી આવે છે.
છોકરું દોડતું આવે છે.

૨. મારે તૈયાર રહેવાનું છે.
તારે તૈયાર રહેવાનું છે.
તેને તૈયાર રહેવાનું છે.

૩. હું કામ કરીશ.
તું કામ કરશે.

છોકરાઓ બૂમો પાડતા કહે છે.
બહેનો વાતો કરતી બચ છે.
છોકરાં રમતાં રમતાં પડે છે.

અમારે ઘેર જવાનું છે.
તમારે નિશાળે પહોંચવાનું છે.
તેઓને સ્ટેશને મળવાનું છે.

હું કામ નહીં કરું.
તું કામ નહીં કરે.

અમે કામ કરીશું.
૪. હું કહીશ તો
તું ખાશે તો
તે આવશે તો

અમે કામ નહીં કરીએ.
અમે જઈશું તો
તમે ખાશો તો
તેઓ ખરીદશે તો

Substitution Drill

૧. રામ ખાતો આવે છે.
(રમા, છોકરું, છોકરા)
૩. હું વાત નહીં કરું.
(તું, અમે, તમે)

૨. મારે ઘેર જવાનું છે.
(તારે, અમારે, આપણે)
૪. બધી વસ્તુ માટે કહેવાનું છે.
(કામ, છોકરા, છોકરીઓ)

Addition Drill

જરા :

અહીં અંદર આવ.
ત્યાં બહાર જ.
આપણે ઘેર જ.

ઠીક :

પાંચ વાગે અહીંથી નીકળીશું.
દસ વાગે ઘેર પહોંચવાનું છે.
સાત વાગે સ્ટેશને મળવાનો છે.

તારે :

હા એ હા કરવાની છે.
બાપુજીને મળવાનું છે.
સાંજે ઘેર આવવાનું છે.

અહીંથી :

આપણે સાથે નીકળીશું.
તમે સાથે આવશો.
તેઓ સાથે બોલશે.

Transformation Drill

૧. હા. ત. છોકરો ઢોડતો આવે છે.
૧ છોકરી ખૂબ પાડતી આવે છે.
૨. છોકરું રડતું જાય છે.
૩. બાઈ વાંચતો બેસે છે.

છોકરાઓ ઢોડતા આવે છે.

૨. ઢા. ત. મારે તૈયાર રહેવાનું છે.

૧. મારે ઘેર પહોંચવાનું છે.

૨. તારે સાંજે મળવાનું છે.

૩. તેને તૈયાર થવાનું છે.

૩. ઢા. ત. હું બાગમાં કામ કરીશ.

૧. અમે આજે ચોપડી ખરીદીશું.

૨. તમે કાલે વાર્તા લખશો.

૩. તું બધા માટે પેન લાવશે.

૪. ઢા. ત. હું આવીશ.

તમે જશો.

૧. હું આવીશ.

તમને મળીશ.

૨. તે ઘેર જશે.

તમારા માટે પૈસા લાવશે.

૩. તમે સ્ટેશને જશો.

છોકરા માટે પેન લાવશે.

૫. ઢા. ત. આવું કપડું નહીં ચાલે.

૧. આવો છોકરો નહીં મળે.

૨. આવી કાર નહીં જોઈએ.

૩. આવું ઘર નહીં બને.

૬. ઢા. ત. આ ચોપડી તારા માટે છે.

૧. પેલું ફીજ રમણ માટે છે.

૨. પેલાં ફૂલો બા માટે છે.

૩. પેલા પંખાઓ છોકરાઓ માટે છે.

અમારે તૈયાર રહેવાનું છે.

હું બાગમાં કામ નહીં કરું.

હું આવીશ તો તમે જશો.

આવાં કપડાં નહીં ચાલે.

આ ચોપડી કોના માટે છે ?

૫. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. I. Fill in the gaps.
૧. ઝીંકા ભૂંસી ફરે છે.
૨. આપણે અભિલાષી સહી

EXERCISES

૧૦. તેના માટે મળે કપડાં કૃષ્ણ આપે છે ? (રેખ)
૯. આ! તેને કૃષ્ણ પ્રજા પૂછે ? (રામના બાપુએ)
૮. તેની ઉંડાંડાં કપડાં છે ? (કપડાંઓ)
૭. તેને જા માટે જવાબ છે ? (ઉંડાંડાં માટે)
૬. કૃષ્ણની ઉંડાંડાં માટે જવાબ છે ? (નહેન્દી)
૫. કૃષ્ણ આપ સમજાવે છે ? (રેખ)
૪. કૃષ્ણ આપ સમજાવી નથી ? (નહેન્દી)
૩. મળે વાળે કૃષ્ણે વૃક્ષો ફેલાવે છે ? (નહેન્દી)
૨. જી, નહેન્દી ભૂંસી પાડેલી ફરે છે ? (ના)
૧. કૃષ્ણ ફરેલી આવે છે ? (રેખ)

Response Drill

૩. બાને હેર બેસાવે છે.
૨. બાને સોજા બેસાવે છે.
૧. આપણે નિયતી પૂછીએ ?
૮. રા. ન. રેખાને હેર બેસાવે છે.
૭. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૬. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૫. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૪. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૩. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૨. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.
૧. રા. ન. બાને ફરેલી આવે છે.

૩. મારે નવ વાગે તૈયાર છે.
 ૪. તારે બધી વસ્તુ માટે હા
 છે.
 ૫. શું, તમે નહીં

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and give various verb forms as given below.

ક્ર. ત.	હોડવું	(હોડતું)	(હોડવાનું)	(હોડીશ.)
૧.	પાડવું
૨.	કહેવું
૩.	ખરીદવું
૪.	લેવું
૫.	પીવું

પ્ર. ૩. કોઠા પૂરા કરો.

3. Complete the paradigms of the verbs given below.

હોડવું to run			દેવું to give		
લિંગ/વચન	એકવચન	બહુવચન	લિંગ/વચન	એકવચન	બહુવચન
પુ.	હોડતો	હોડતા	પુ.
સ્ત્રી	સ્ત્રી	દેતી
નપું.	નપું.

સાંભળવું

to listen

વાંચવું

to read

લિંગ/વચન	એકવચન	બહુવચન	લિંગ/વચન	એકવચન	બહુવચન
પુ.	પુ.
સ્ત્રી.	સાંભળતી	સ્ત્રી
નપું.	નપું.	વાંચતું

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને ભવિષ્યકાળનાં બનાવો.

4. Change the sentences into future tense.

૧. હું મેદાનમાં રમત રમું છું.
૨. તમે સાંજે સ્ટેશને જાઓ છો.
૩. અમે સિનેમા માટે તૈયાર થઈએ છીએ.
૪. તું રમવા માટે પૂછે છે.
૫. છોકરાંઓ આજે વર્ગમાં ગીત ગાય છે.

પ્ર. ૫. હિઠાહરણ પ્રમાણે વાક્યોને બદલો.

5. Change the sentences as shown in the example:

- ૬ા. ત. રમણ ઘેર આવવાનો છે.
૧. ગીતા સ્ટેશને જવાની છે.
૨. હું મેદાનમાં રમત રમવાનો છું.

રમણને ઘેર આવવાનું છે.

૩. અમે સાંજે સિનેમા જવાના છીએ.

૪. તમે દુકાનમાંથી ચોપડી ખરીદવાના છો.

૫. તમે ગામમાંથી ફળો લાવવાના છો.

પ્ર. ૬ રેખાંકિત શબ્દોને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્ન બનાવો.

૬૧. ત. હું ઘેર જવાનો છું.

૧. હું સાંજે રમવાનો છું.

૨. તમે સાત વાગે આવશો.

૩. અમે સાંજે ઘેર જવાના છીએ.

૪. તમારે કાલે ગામ જવાનું છે.

૫. તેને મારી ચોપડી ભેઈંએ છે.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો.

૧. તું રમાનું કામ કર.

૨. તમે અમારી સાથે આવજો.

૩. મોટાભાઈ તે કંપનીમાં કામ કરે છે.

૪. અમે કાલે મુંબઈ જવાના છીએ.

૫. તમે કાલે પૂના આવશો.

૬. આપણે જ તે કામ કરવાનું છે.

6. Form interrogative sentences for the statements given below.

કેણુ ઘેર જવાનું છે ?

7. Change the sentences into negative.

પ્ર. ૮. તમારાં વાક્યોમાં વાપરો.

8 Form sentences using the words/phrases given below

કેમ, અહીંથી, કેને, સાથે, જડી બુદ્ધિના, તીવ્ર બુદ્ધિના, હા એ હા કરવાનું,
પાકું આપવું, વટ પાડવું, બેકારી ગૂલ, પેટમાં ખિલાડી બોલવું, હમણાં

પ્ર. ૯. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો:

9. Translate the following sentences into Gujarati

૧ Mother calls Raman and Geeta.

૨ Raman comes running.

Gita comes singing.

૪ Mother says: "You should be ready by ten O'clock."

૫ Your brother is coming from Bombay.

You have to go to the station.

These new and expensive clothes are for you.

૮ Children say: "We are very hungry Give us some food."

૯ Mother goes to bring some food.

પ્ર. ૧૦. આપેલાં વાક્યો વાંચો ને તેના
આધારે સંવાદ લખો.

10. Read the following sentences and write a small conversation on the given topic.

MAKING PLANS

તમે કાલે શું કરવા માગો છો ?

What do you intend to do tomorrow?

કાલે હું ખરીદી કરવા જવા
માગું છું.

I intend to go for shopping tomorrow.

મને થોડી વાર માટે ક્ષમા કરો.
મારે અત્યારે બહાર જવાનું છે.

Please excuse me for a while.
I've got to go out now.

મને લાગે છે કે સિનેમા જવાને
બદલે હું થોડું કંઈ કામ કરું
(કરીશ).

કાલે (બેંક હોલિડે) બેંકમાં
રજા હોવાથી આપણે કંઈ કરી
શકીશું નહીં/શકીએ એમ નથી.

તમારી બહેન કાલે શું કરવાની
છે/ કરવા માગે છે?

તે 'શું કરવું' તે બાબતમાં નિર્ણય
લઈ શકતી નથી.

તેનું મન જાણ્યા વગર કોઈ પણ
નિર્ણય લેવો મુશ્કેલ છે.

અમે ભવિષ્ય માટે કંઈ વિચારી
રહ્યાં છીએ.

એ સારો વિચાર છે.

જો તમે દિલ્હી જવાના હો, તો
હું પણ તમારી સાથે આવીશ.
(મને તમારી સાથે જવાનું ગમશે.)

તમે તેના વિશે વિચાર્યા બાદ
શો નિર્ણય લો-છો તે (મહેરબાની
કરી) મને જણાવશો.

I expect I'll do some work
instead of going to the cinema.

There is nothing we can do
because tomorrow is a Bank
Holiday.

What's your sister planning to
do tomorrow?

She can't decide what to do.

It's difficult to make a decision
without knowing his mind.

We are trying to plan for the
future.

That's a good idea.

If there is a chance of your
going to Delhi, I would like
to go with you.

After you have thought it over,
please let me know what you
decide.

NOTES

1. In this lesson the Verb + તું form has been focused upon.

This verb form is used in different contexts. They are:

- (i) in tense formation:

છોકરો ફળ ખાતો નથી. The boy doesn't eat fruit.

- (ii) in indicating an action which is being carried on simultaneously with another action:

રમેશ સ્ટેશને દોડતો ગયો. Ramesh went running to the station.

- (iii) as an adjective:

રડતી છોકરી પડે છે. The crying girl falls.

- (iv) in some idiomatic contexts:

હું તમારે ત્યાં રોજ આવતો જઈશ. I will keep visiting you every-day.

2. Note the usages of V + વાનું constructions.

રમણ ઘેર આવવાનો છે.	Raman is to come home.
રમણને ઘેર આવવાનું છે.	Raman has to come home.
હું નિશાળે જવાનો છું.	I am to go to school. (I shall be going to the school)
મારે નિશાળે જવાનું છે.	I have to go to the school.

3. The future tense construction in the negative construction is as follows:

હું કરીશ.	હું નહીં કરું.	I shall do.	I shall not do.
તું કરશે.	તું નહીં કરે.	You shall do.	You shall not do.
તમે કરશો.	તમે નહીં કરો.	You shall do.	You shall not do.

4. The teacher should give additional practice for the idiomatic phrases introduced in this lesson.

બેઠારી ચૂલ, હા એ હા કરવી, પેટમાં બિલાડાં બોલવાં, વટ પાડવો.

VOCABULARY

બૂમ પાડવી		to shout
બુદ્ધિ	(f.)	intelligence
બેકારી	(f.)	unemployment
પેટમાં બિલાડાં બોલવાં		to be very hungry
ભજિયું	(n.)	Pakoraa, a fried dish made out of gramflour and potatoes.
-ય		emphatical suffix
વટ પાડવો		to impress
ઇન્ટરવ્યૂ	(m.)	interview
ઇરાની		Irani
ગંભીર		serious
હુકમ	(m.)	order
પેટ	(n.)	stomach
પહેરવું		to wear
સ્માર્ટ		smart

REVIEW LESSON

જુઓ, તમને ઘડિયાળ ભેતાં
આવડતું નથી.

Look, you don't know how to
read the time in a clock.

હું તમને સમય ભેતાં શીખવું.

I will teach you to read the
time (clock)

આ સેકન્ડ કાંટો છે. તે ઝડપથી
ફરે છે.

This is the second-hand. It
moves faster.

સાઠ સેકન્ડની એક મિનિટ થાય.

Sixty seconds make a minute.

મિનિટ કાંટો અને કલાક કાંટો
બાર પર છે.

The minute-hand and the hour-
hand are on twelve.

અત્યારે બાર વાગ્યા છે.

It is twelve O'clock.

હું બાર વાગે ઘેર જઈ છું.

I go home at twelve O'clock.

રમણ રોજ બે વાગે ઘરે જાય છે.

Raman goes home at two
O'clock everyday.

આજે તું એક વાગે ઘેર જજે.

To-day you go at one O'clock.

હું બાર પછી કામ કરતો નથી.

I do not work after twelve.

પણ આજે મારે બાર પછી કામ
કરવું છે.

But to-day, I want to work
after twelve.

શું તું પણ મારી સાથે કામ
કરશે ?

Will you also work with me?

રમણ સાંજે આવવાનો છે.

Raman is coming in the even-
ing.

અમે સાંજે બહાર જઈશું.

We shall go out in the evening.

તું પણ સાથે બહાર આવજે.

You also come out with us.

હું તારી સાથે વાત કરવા માણું છું. I want to talk with you.

TEST 6

પ્ર. ૧. પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

1. Answer the questions.

૧. ઘડિયાળમાં કેટલા કાંટા હોય ?
કયા કયા ?

૨. કેટલા કલાકની રાત થાય ?

૩. કેટલા દિવસનું પખવાડિયું થાય ?

૪. મહિનામાં કેટલાં અઠવાડિયાં
હોય ?

૫. કેટલા મહિનાનું વર્ષ થાય ?

૬. મોટો કાંટો બાર પર અને નાનો
પાંચ પર હોય તો કેટલા વાગ્યા
કહેવાય ?

પ્ર. ૨. આપેલા સમયને કઈ કઈ રીતે
કહી શકાય ?

2. Follow the example and
write the different expres-
sions of time given below.

દા. ત. ૨. ૩૦

અંઢી વાગ્યા છે.

બેને ત્રીસ થઈ છે.

બે વાગીને ત્રીસ મિનિટ થઈ છે.

ત્રણમાં ત્રીસ બાકી છે.

ત્રણ વાગવામાં ત્રીસ મિનિટ બાકી છે.

૧.૧૫, ૩.૪૫, ૧૨.૧૦, ૬.૩૦

પ્ર. ૩. યોગ્ય રીતે ખાલી જગ્યાઓ પૂરી
વાક્યોને અર્થયુક્ત બનાવો.

3. Fill in the gaps with ap-
propriate suffixes.

૬૧. ત. હું જોતાં શીખવું અને તું જો (તાં) શીખ.

૧. હું લખતાં શીખવું અને તમે વાંચ. . . શીખ. . .

૨. રામ ઢોડ. . . આવે ને સીતા નાચતી આવ. . .

૩. સર ઘેર આવવા. . . છે અને હું ઓફિસે જવા. . .

૪. મારે નિશાળ. . . જવા. . . છે.

૫. મારે રમણ. . . લખ. . . શીખવવા. . . છે.

૬. હું વાર્તા કહે. . . શીખવા. . . શું.

૭. મારે બધાં . . . વાર્તા કહે . . . છે.

૮. મને અંગ્રેજી આવડ . . . નથી.

૯. રમણ માર . . . ઘર . . . નહીં આવ . . .

૧૦. શ્યામ મારા . . . થોભવા . . . નથી.

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દ-યુગ્મેનો પૂછ્યા 4. Use the given phrases into
પ્રમાણે વાક્યમાં ઉપયોગ કરો. sentences as per the instruc-
tions given in brackets.

૧. મોડું થવું (હું સાથે વર્તમાનકાળ)

૨. વહેલું બિઠવું (બાપુજી સાથે ભવિષ્યકાળ)

૩. જલ્દી ઢોડવું (રામ સાથે વર્તમાન - નકારાત્મક)

૪. પાછું ફરવું (છોકરાં સાથે ભવિષ્યકાળ - નકારાત્મક)

૫. કામ કરવું (તું સાથે આશાસ્થિત ભવિષ્યકાળ)

૬. હા બે હા પાડવું (તમે સાથે આશાસ્થિત - વર્તમાનકાળ)

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો- 5. Use the given words and
માં ઉપયોગ કરો. form your own sentences.

૧. છેલ્લી વાર, થોડી વાર, પહેલી વાર, હમણાં, જરા, અહીં, અહીંથી,
ત્યાં, ત્યાંથી, અત્યારે.

૨. પડશે, માણું છું, આપી શકો, કાંઈ કરવું, ખબર છે, મળવાનું કહેજે, લખવાનો છે, લખવાનું છે, આવડતી નથી.
૩. શું, કોણ, ક્યાં, ક્યાંથી, કેટલા, કેવાં, કેનો, કેને, ક્યારે, શા માટે, કેનો, શેનો, કોણ કોણ.

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દોમાં યોગ્ય સુધારા-વધારા કરી અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

6. Make meaningful sentences with necessary changes without changing the word order.

૧. આશા બાગ રમવું છે.
૨. મોટાભાઈ નિશાળ જવું નથી.
૩. છોકરાંઓ મેદાન બેસવાનું છે.
૪. બાપુજી સ્ટેશન આવવું માગવું છે.
૫. હું તું ઓફિસ મળવાનું કહેવું

પ્ર. ૭. આપેલા શ્લોકોને ધ્યાનપૂર્વક વાંચો અને પૂછેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

7. Read the passage carefully and answer the questions.

પૂનાથી મુંબઈ જવાની ગાડી સવા નવ વાગે મળે છે. તેનું નામ મીરજ એક્સપ્રેસ છે. તે બપોરે ઢોઢ-પોણા બેની આસપાસ મુંબઈ પહોંચે છે. એના પછીની બીજી ગાડી, ડેક્કન એક્સપ્રેસ બપોરે ત્રણ વીસે મળે છે. તે મોડી સાંજે સવા સાત-સાડા સાતની આસપાસ મુંબઈ પહોંચે છે. મીરજ એક્સપ્રેસ એક નંબરના અને ડેક્કન એક્સપ્રેસ ત્રણ નંબરના પ્લેટફોર્મ પરથી જીપડે છે. પહેલા વર્ગની ટિકિટ મુખ્ય દરવાજા પરની બારી પર મળે છે. ને બીજા વર્ગની છ નંબરની બારી પર. અહીંથી મુંબઈ જવાનું બીજા વર્ગનું ભાડું બાર રૂપિયા છે.

પૂછેલા પ્રશ્નોના શ્લોકોને આધારે ઉત્તર આપો.

Answer the questions based on the information given in the passage.

૧. પૂનાથી મુંબઈ જવાની ગાડી ક્યારે મળે છે?

૨. તે મુંબઈ ક્યારે પહોંચે છે ?
૩. એના પછીની ખીણ કઈ ગાડી છે ?
૪. તે કેટલા વાગ્યાની ગાડી છે ?
૫. ડેક્કન એક્સપ્રેસ મુંબઈ કેટલા વાગે પહોંચે છે ?
૬. મીરજ એક્સપ્રેસ કયા નંબરના પ્લેટફોર્મ પરથી જાય છે ?
૭. તથા નંબરના પ્લેટફોર્મ પરથી કઈ ગાડી જાય છે ?
૮. ખીજ વર્ગની ટિકિટ ક્યાં મળે છે ?
૯. પહેલા વર્ગની ટિકિટ ક્યાંથી મળે છે ?
૧૦. પૂનાથી મુંબઈ જવાનું ભાડું કેટલું છે ?

પ્ર. ૮. યોગ્ય પ્રશ્નો લખી આપેલા સંવાદને પૂર્ણ કરો.

8. Frame appropriate questions and complete the conversation.

પ્રશ્ન : (તમારે શું જોવું છે ?)

ઉત્તર : મારે પૂના શહેર જોવું છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : પૂનામાં આગાખાન મહેલ, સારસખાન, પર્વતી, કેળકર વસ્તુ સંગ્રહાલય વગેરે જોવાલાયક છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : હા, અહીં સ્ટેશનથી આરામગાડી (લકઝરી બસ) મળે છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : પૂના-દર્શન માટે બાર રૂપિયાની ટિકિટ છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : પૂના-દર્શન માટે ત્રણ કલાક લેખશે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : સૌથી પહેલાં પૂનાનો શનિવાર વાડો બતાવે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : સૌથી છેલ્લે બંગ્ગાઈન બતાવે છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : અમને પૂના સ્ટેશને જ ઉતારે છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : હા, મને પૂના શહેર ગમે છે.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : ફરીથી હું પૂનામાં મે મહિનામાં આવીશ.

- પ્ર. ૬. આપેલા સંવાદને હિન્દી અથવા 9. Translate the following conversation into Hindi or English.
અંગ્રેજીમાં ભાષાંતરીત કરો.

હોટેલ રૂમ માટેની પૂછતાછ :

અ : તમારે ત્યાં કોઈ ઓરડો (રૂમ) ખાલી છે ?

બ : એક મિનિટ. હું રજિસ્ટર જોઈને કહું છું.

અ : હા, ઓરડો તો ખાલી છે. પણ તમને/તમારે કયો જોઈએ છે - એક ખાટલાવાળો કે બે ખાટલાવાળો ?

અ : મને/મારે બે ખાટલાવાળો જોઈએ છે. મારી સાથે મારી પત્ની અને બાળકો પણ છે. શું ઓરડાને છત્તું (બાલ્કની) છે ?

ખ : હા, તમે જઈને ચોરડો જોઈ લો. તેમાં બધી સુવિધાઓ છે. (થોડી વાર પછી) ચોરડો સારો છે કે નહીં ?

અ : હા. ચોરડો તો સારો છે. પણ તેનું ભાડું શું છે ?

ખ : એક દિવસના ફક્ત પચાસ રૂપિયા. ખાવા-પીવાનો ખર્ચ ગુઠો અલગ. તમને/તમારે કેટલા દિવસ માટે જોઈએ છે ?

અ : એક દિવસ માટે જ. કાલે બપોરે તો નીકળી જવું છે.

ખ : તમારે કાલે બપોરે બાર વાગતાં સુધીમાં ચોરડો ખાલી કરવો પડશે અને પેશગી રૂપે પહેલાં સો રૂપિયા ભરવા પડશે.

અ : સારું. મારી પાસે કાર પણ છે. શું તેને રાખવાની વ્યવસ્થા થઈ શકશે ?

ખ : કેમ નહીં ? હોટેલનું પોતાનું ગેરેજ છે. ફાટક પરનો ચાંદીદાર તે બતાવશે. આ અમારો નોકર તમારો સામાન કારમાંથી લઈ આવશે. બોલો, બીજી કંઈ/શી સેવા કરું ?

અ : બસ, ધન્યવાદ.

નાનો ભાઈ નદુ ઢોડતો આવે છે
ને પોતાના મોટાભાઈ નરેન્દ્રને
પૂછે છે.

The younger brother Natu comes running and asks his elder brother.

નદુ : મોટાભાઈ, મોટાભાઈ, મને
એક વાર્તા કહેશો ?

Natu : Elder brother, will you tell me a story?

નરેન્દ્ર : વાર્તા ? વાર્તા તો તારી દાદીને
આવડે છે. તેમની પાસે જ ને !

Narendra : A story? Your grandmother knows stories. Why don't you go to her?

મા : નદુ, ભાઈને હેરાન ના કર.
તેમને કાલે વહેલું ઊઠવાનું છે.
ને બહાર જવાનું છે. તેમને
સૂવા દે.

Mother : Natu, don't harass your brother. He has to get up early tomorrow and has to go out. Let him sleep.

નદુ : મોટાભાઈ. તમારે કાલે ક્યાં
જવાનું છે ?

Natu : Elder brother! where do you have to go tomorrow?

નરેન્દ્ર : મારે ઇન્ટરવ્યૂ આપવા જવાનું
છે.

Narendra : I have to go for an interview.

નદુ : તે મોટાભાઈ ઇન્ટરવ્યૂમાં શું
કરવાનું ?

Natu : Elder brother, what do we have to do in an interview?

નરેન્દ્ર : ઇન્ટરવ્યૂમાં તમને પ્રશ્ન પૂછ-
વાના ને તમારે તેના ઉત્તર
આપવાના.

Narendra : In an interview you are asked questions and you have to answer them.

નદુ : પછી શું ?

Natu : After that?

નરેન્દ્ર : જો તમારા ઉત્તર ખરા હોય,
ને ઇન્ટરવ્યૂ લેનારને તમારી
વાતો ગમે, તો તમને નોકરી
આપે. તમને પૈસા મળે.

Narendra : If your answers are
correct, and if that
person likes your
answers, he will
give you a job.
You will get money.

નટુ : મોટાભાઈ, બાપુજી તો પૈસા
લાવે છે. પછી તમારે નોકરી
થા માટે કરવાની ?

Natu : Elder brother,
father brings mo-
ney. Then why
do you have to
work?

નરેન્દ્ર : હવે હું મોટો થયો. ઘરમાં
થોડા પૈસાથી ના ચાલે. એટલે
હવે મારે નોકરી કરવાની છે
અને પૈસા કમાવાના છે. એ
રીતે ઘરમાં મદદ કરવાની છે.

Narendra : Now I am grown
up. We cannot
run the house with
a small amount (of
money). Therefore,
I have to work
now and earn
money. Thus I
have to help in
the house.

નટુ : તે મોટાભાઈ હું મોટો થઈશ
ત્યારે મારે પણ નોકરી કરવી
પડશે ?

Natu : Elder brother, I
shall (also) have
to work when I
grow up?

નરેન્દ્ર : હા, હમણાં તું નાનો છે,
એટલે તારે ભણવું પડશે. મોટો
થઈશ ત્યારે તારે નોકરી પણ
કરવી પડશે.

Narendra : Yes, at present
you are small and
therefore, you have
to study. When
you grow up you
will have to work.
Come on, stop
talking and both
of you go to sleep.
You have to get-up
early in the mor-
ning.

બા : ચાલો, વાતો ગંધ કરો ને
બન્ને સૂઈ જાઓ. સવારે વહેલું
ઊઠવાનું છે.

Mother

૧. હું નમને વાનું કહીશ. (તે, તેમ, અમે)
 ૨. વસે મને ઘરે મળશે. (તેને, તેઓને, અમને)
 ૩. હું ઉતરે અપવાનો છું. (નિમ્ન, વાનું, કાચ)
 ૪. મારે વાનું અપવી પડશે. (કાચ, નિમ્ન, પડે)
 ૫. હું મોટા થયો. (વૃદ્ધિ, ટૂંકાવ, અપ્રાપ્ય)
 ૬. મારે ઉતરે આપવાના છે. (પ્રવરુદ્ધ, મેન, કાચો)

Substitution Drill

૧. હું નમને વાનું કહીશ.
 ૨. હું ઉતરે આપવાનો છું.
 ૩. મારે કાચ કહેવું પડશે.
 ૪. મારે વાનું અપવી પડશે.
 ૫. મારે કાચ વાવું પડશે.
 ૬. મને મોટા થયો.
 ૭. મને મોટા થવું પડશે.
 ૮. મને મોટા થવું પડશે.
 ૯. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૦. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૧. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૨. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૩. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૪. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૫. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૬. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૭. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૮. મને મોટા થવું પડશે.
 ૧૯. મને મોટા થવું પડશે.
 ૨૦. મને મોટા થવું પડશે.

Repetition Drill

DRILLS

3. અર્થ પડે. (કાલ)
- કાલ અર્થ પડે. (પરિવર માટે)
- પરિવર માટે કાલ અર્થ પડે. (પરિવર માટે)
- પરિવર માટે કાલ અર્થ પડે. (પરિવર માટે)
- પરિવર માટે કાલ અર્થ પડે. (પરિવર માટે)
- પરિવર માટે કાલ અર્થ પડે. (પરિવર માટે)
4. આપવાનો છે. (કાલ)
- આપવાનો છે. (કાલ)
- આપવાનો છે. (કાલ)
- આપવાનો છે. (કાલ)
- આપવાનો છે. (કાલ)
- આપવાનો છે. (કાલ)
5. કહીશ. (કાલ)
- કાલ કહીશ. (કાલ)
- કાલ કહીશ. (કાલ)
- કાલ કહીશ. (કાલ)
- કાલ કહીશ. (કાલ)
- કાલ કહીશ. (કાલ)

૧. ઠા. વ. હું તેમને વાત કરીશ.

૧. હું બાઈને જાણી આપીશ.

૨. અમે બાઈને ઘર ભાલાવીશ.

૩. તમે મહિને વાત કરીશો.

૨. ઠા. વ. હું તેમને વાત કરીશ.

૧. હું તેમને જાણી આપીશ.

૨. અમે તેઓને પુન આપશિ.

૩. તેઓ બાઈને પ્રત્યક્ષ આપશે.

૩. ઠા. વ. હું તેમને વાત કરીશ.

૧. હું તેઓને ઘર ભાલાવશે.

૨. તે સમયે આવીશું મળશે.

૩. બાઈ બાપુજીને વાત કરશે.

૨. ઠા. વ. હું ઉત્તર આપવાનો છું.

૧. તમે વાત આપવાનો છો.

૨. તેઓ કાંઈ વાતવાનો છો.

૩. અમે કૌંસ આપવાનો છીએ.

૫. ઠા. વ. હું ઉત્તર આપવાનો છું.

૧. બાઈ કાંઈ આપવાનો છો.

૨. મારા ઘરે આપવાનો છો.

૩. હો કહેવો છો! ખરીદવાનો છો.

૬. ઠા. વ. મારે કામ કરવું પડશે.

૧. વાટે વાત આપી પડશે.

૨. તમારે કામ બનાવવું પડશે.

૩. તેને કામ કરવું પડશે.

હું કાને વાત કરીશ ?

હું તેમને શું કરીશ ?

કાણે તેમને વાત કરીશ ?

હું શું કરવાનો છું ?

કાણે ઉત્તર આપવાનો છું ?

કુકાને શું કરવું પડશે ?

૭. ઢા. ત. હું શિક્ષક થયો.

૧. તમે વકીલ થયા.

૨. તું ડોક્ટર થયો.

૩. અમે પાસ થયા.

૮. ઢા. ત. તારા ઉત્તર ખરા હોય....

તને નોકરી મળે.

૧. તારી ચોપડી સારી હોય....

હું તે ખરીદું.

૨. અમારી પાસે પૈસા હોય....

અમે ગામ જઈએ.

૩. તમે સાંજે ઘેર હોય....

રમણ મળવા આવે.

હું શું થયો ?

જો તારા ઉત્તર ખરા હોય....

તો તને નોકરી મળે.

Response Drill

૧. નહુ કેવી રીતે આવે છે ?

(ઢોડતો)

૨. તે કેને પ્રશ્ન પૂછે છે ?

(મોટાભાઈ)

૩. તેને શું સાંભળવું છે ?

(વાર્તા)

૪. શું, નરેન્દ્રને વાર્તા આવડે છે ?

(ના)

૫. નરેન્દ્ર નહુને કેની પાસે જવાનું કહે છે ?

(દાદી)

૬. સવારે કેને વહેલું ઊઠવાનું છે ?

(નરેન્દ્ર)

૭. તેને શા માટે વહેલું ઊઠવાનું છે ?

(ઇન્ટરવ્યૂ)

૮. ઘરખર્ચમાં કેને મદદ કરવાની છે ?

(બાને)

૯. નહુ મોટો થશે તો શું તેને નોકરી કરવી પડશે ?

(હા)

૧૦. હમણાં નહુને શું કરવું પડશે ?

(ભણવું)

Join the Sentences

૬ા. ત. હું મોટો થઈશ.

હું નોકરી કરીશ.

જો હું મોટો થઈશ તો

નોકરી કરીશ.

૧. મને લોટરી લાગશે.
હું કાર ખરીદીશ.
૨. તમે ઘેર હશો.
રમણ મળવા આવશે.
૩. હું ત્રણ વાગ્યે ઘરમાં હોઉં.
તમને ફોન કરું.

EXERCISES

પ્ર. ૧. કોઠાઓ પૂરા કરો.

1. Complete the tables.

વચન પુરુષ	વચન		વચન	
	એકવચન	બહુવચન	એકવચન	બહુવચન
૧ લો પુરુષ	હું	મને
૨ નો પુરુષ
૩ નો પુરુષ
૧ લો પુરુષ	મારે	પીશ
૨ નો પુરુષ
૩ નો પુરુષ

પ્ર. ૨. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી
સાચા ઉપર ટીક કરો.

2. Tick the correct word from
the brackets.

૧. મારે સાંજે ઘેર (જવાનું/જવાનો) છે.

૨. બાપુજી કાલે મુંબઈ (આવવું/ આવવાના) છે.
૩. મોટાભાઈને આજે ઓફિસમાં (મળવાના/ મળવાનું) છે.
૪. હું મિત્રો સાથે મેદાનમાં (રમવાનું/ રમવાનો) છું.
૫. મારે ઘરખર્ચમાં મદદ (કરવાનું/ કરવાની) છે.

પ્ર. ૩. આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં ઉપ- ૩. Form sentences using the
યોગ કરો. words given below.

૧. ખરીદીશું, પહોંચશે, આવવાનો છું, કહેવાના છીએ, જવાનું છે, લખવાની છે, વાંચવું પડશે, મોટો થયો, ખાતો, દોડતી, રમતાં, બોલતા.
૨. મને, તમને, તેઓને, અમારે, તારે, તેને, આપણને, મારે

પ્ર. ૪. કૌંસમાં પૂછ્યા પ્રમાણેનાં સર્વનામ ૪. Form sentences using the
સાથેનાં વાક્યો બનાવો. given pronouns per instruc-
tions given in the brackets.

૧. હું (વર્તમાનકાળ)
૨. અમે (વર્તમાનકાળ - નકારાત્મક)
૩. તું (વર્તમાનકાળ - આશ્ચર્યક)
૪. તમે (ભવિષ્યકાળ - આશ્ચર્યક)
૫. તે (ભવિષ્યકાળ)
૬. તેઓ (ભવિષ્યકાળ - નકારાત્મક)

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક ૫. Change the sentences given
બનાવો. below into negatives.

૧. તમારા બધા ઉત્તર ખરા છે.
૨. બાપુજી સાંજે ફરવા જશે.

૩. મને રમેશનું પુસ્તક બોઈએ છે.
૪. તમારે ઓફિસે વહેલું આવવાનું છે.
૫. આપણે કબાટમાંથી ફાઈલો કાઢવાની છે.
૬. છોકરાંઓ કાલે મુંબઈ જશે.
૭. શિક્ષકો એક સાથે સ્ટેશને આવવાના છે.
૮. થોડી જ વારમાં ટ્રેન થર થવાની છે.
૯. બાને સાંજે મંદિરે જવાનું છે.
૧૦. ભાઈ વાર્તા વાંચી બતાવે છે.
૧૧. તમે તેને ઘેર આવવાનું કહેજો.

પ્ર. ૬ આપેલી પ્રશ્નોત્તરી વાંચીને બહાર ખાવાનો તમારો અનુભવ ટૂંકમાં લખો.

Read the following question and write your experience answers in short.

EATING IN A RESTAURANT

તમે શું ખાશો ?

What would you like to eat?

વેઇટર આપણે ઓર્ડર લેવા ઉતાવળમાં લાગે છે.

The waiter seems to be in a hurry to take our order.

હું ટામેટાંનો સૂપ લઈશ.

I'd like some tomato soup, please.

તમે શું લેશો - માંસ કે માછલી ?

Which would you rather have, meat or fish?

મને બરાબર તળેલી માછલી બોઈએ છે.

I want my fish well fried.

તમારી પાસે કેવાં / કઈ કઈ જાતનાં શાક છે ?	What sort of vegetables have you got?
હું પાલખ-પનીર ને રસાવાળું ખટાટાનું શાક લઈશ.	I will have palakh-paneer and potato curry.
તમે મીઠું-મરી આ બાજુ આપશો કે ?	Will you please pass the salt and pepper?
આ હોટલમાં તેઓ સારું / સ્વાદિષ્ટ ભોજન / ખાવાનું આપે છે.	They serve good food in this restaurant.
શું, હવે મિષ્ટાન્ન લાવે ? (તમે મિષ્ટાન્ન માટે તૈયાર છો ?)	Are you ready for your dessert/ sweet dish now?
આ ચમચી ગંદી છે. એક સાફ લાવી આપશો કે ?	This spoon is dirty. Would you bring me a clean one, please?
બિલ લાવશો કે ?	May I have the bill, please?
તમે ફળ કે આઈસ-ક્રીમ જે ગમે તે લઈ શકો છો.	There's a choice of fruit or ice cream.
અહીં વેનીલા, ચોકલેટ અને સ્ટ્રોબેરી (આઈસ-ક્રીમ) મળે છે.	There's vanilla, chocolate and strawberry (Icecream).
અમે ચાર મહેમાનોને આમંત્ર્ય હતા / બોલાવ્યા હતા. પણ તેઓ ના આવ્યા.	We invited four guests, but they didn't come.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following
sentences into Gujarati.

1. The child comes running to his elder brother.
2. Will you tell me a story?
3. I do not know any story. Go to your grandmother.
4. I have to get up early tomorrow.

5. He is to meet me at his office.
6. Now I have become a doctor.
7. I am the eldest one. I have to work.
8. Within a short time you will receive a letter.
9. If you pass in your examinations, you will get a tape-recorder.
10. When I grow up, I will have to work for my parents.

NOTES

- 1.a. The following is the list of different constructions with personal pronouns introduced upto Lesson No. 37.

હું કામ કરું.	'I shall do the work.'
શું, હું કામ કરું ?	'Shall I do the work?'
તું કામ કર.	'You do the work.'
તું કામ કરજે.	'You shall do the work.'
હું કામ કરું છું.	'I do the work (simple statement).'
	'I do the work (everyday).'
	'I am doing the work (present continuous).'
મને કામ જોઈએ છે.	'I need a job.'
હું કામ કરવાનો છું.	'I am to do the work (definite).'
મને મારે ઘેર જવાનું છે.	'I have to go to my home (compulsion).'
મારે નોકરી કરવાની છે.	'I have to do a job.'
મારે બાને મદદ કરવાની છે.	'I have to help my mother.'

મારે તે નોકરી કરવી પડશે.	'I will have to do that job.'
તું બાને ચોપડી આપ.	'You give the book to mother.'
મને ગુજરાતી આવડે છે.	'I know Gujarati.'

1.b. The negative constructions introduced upto Lesson No. 37 are as follows:

૧. ના	'No, not.'
ના કર	'Don't do.'
ના કરજે	'Don't do (future).'
૨. નથી	'Is not.'
કરતી નથી	'Is not doing.'
ભેદીતું નથી	'Do not want.'
કરવાની નથી.	Am/is not going to do.
૩. નહીં	Not
કરીશ	I will do.
નહીં કરું.	I will not do.

2. Verb પડવું 'to fall' when used as an auxiliary verb form gives the meaning of compulsion, necessity of performing the activity regardless of whether one wishes to or not.

તેને કામ કરવું પડશે.	He will have to do the work.
તેને ઘેર જવું પડશે.	He will have to go (to) home.
તેને કામ કરવું પડે છે.	He has to do the job/work. (He is doing the work with/ because of compulsion.)

3. In a verb phrase, where two main verbs occur, the last one always denotes the tense and person-number in present and future tense constructions. The first one denotes the action and is always suffixed with -i. For example:

સૂઈ જાઓ.	You please sleep.
આપી દે.	You give it.
સૂઈ જશે.	He/she will sleep.
આપી દેશે.	You will give (it).

5. જે.....તો, the invariable relative particles express 'conditions' and are of the same pattern as sentences formed with the relative pronouns and adjectives 'જે.....તે'. In general usage the first of this pair may be omitted whereas the second is always used. For example:

(જે) તમે સાંજે આવશો તો આપણે બહાર જઈશું.	If you (will) come in the evening we will go out (for a walk).
(જે) રામ આવે તો મને જણાવો.	If Ram (happens to) comes let me know (about his coming).

VOCABULARY

સાબુ	(m.)	soap
યા માટે		for what?
હેરાન કરવું		to trouble
વડીલ	(m.)	father/ elder person
કાવ્ય	(n.)	poem

ખડું		true
ભણવું		to learn
ઘરખર્ચ	(m.)	domestic expenses
ડોક્ટર	(m.)	doctor
હોડતું		running
હાદી	(f.)	grandmother (father's mother)
હડો	(m.)	ball

નટુ : દાદીમા, દાદીમા, મોટાભાઈએ વાર્તા ના કહી. તમે મને કહોને ?

Natu : Grandma, grandma, elder brother didn't tell me a story. You tell me please.

દાદીમા : ભાઈએ વાર્તા ના કહી ? તો આવ, હું કહું. ધ્યાનથી સાંભળજો.

Grandma: Didn't brother tell you a story? O K come. I will tell (you). Listen carefully.

એક ગામ હતું. ગામને છેડે એક નદી હતી. નદી ઝાંઝી હતી. નદી ઉપર એક પુલ હતો. તે સાંકડો હતો. એક સમયે એક જ જણ તેના ઉપર ચાલી શકે. એ જણ એકસાથે ચાલી ના શકે.

There was a village. There was a river on the outskirts of this village. The river was very deep. There was a bridge on this river. It was (very) narrow. At a time only one person could walk on it. Two people could not walk together on it.

હવે એક દિવસ એવું થયું કે પુલના બંને છેડે એક એક બકરી આવી. એક ધોળી ને એક કાળી. બંને પુલ પર ચાલવા લાગી. બરાબર પુલની વચ્ચે બંને મળી. ધોળી બકરી બોલી, 'એય, પાછી જા. મારે પુલ ઓળંગવા છે.' એટલે કાળી બકરી બોલી, 'જા, જા. તું જ પાછી જા. હું જ પહેલાં પુલ ઓળંગીશ.' આમ બંનેમાં ઝડપો થયો. ઝડપતાં ઝડપતાં બંને પાછીમાં પડી. બંનેનાં મોઢામાં, નાકમાં પાછી

One day, it so happened that at either end of the bridge two goats arrived. One (of the goats) was white and the other was black. Both started walking on the bridge. They met exactly in the middle of the bridge. The white goat said, 'Hey, go back. I want to cross the bridge. So the black goat replied, 'Go, go away. You should only go back. First I will cross the bridge.' Thus a quarrel took place between the two. While quarrelling both fell into

ભરાયું. તે બન્ને ડૂબી ગઈ.

થોડી વાર પછી એ જ પુલ ઉપર બે કૂતરાઓ આવ્યા. બન્ને સામસામેથી ચાલ્યા. પુલની વચ્ચે મળ્યા. એક કૂતરો બેસી ગયો. બીજો તેના ઉપરથી ચાલી પુલ પાર કરી ગયો. આમ બન્ને સમગ્ર કૂતરા બચી ગયા. ખાધું પીધું ને રાજ કર્યું. તું પણ ડાંચો ને સમગ્ર થજો. બકરી જેવો ગાંડો ના થઈશ. ચાલ બેટા, હવે સૂઈ જા. ઘણું મોડું થયું.

the water. Water entered in their mouths and noses. And both (the goats) were drowned.

After a while two dogs came on the same bridge. Both started walking towards each other from the opposite directions. They met in the middle of the bridge. One of the dogs sat down. The other dog walked over and crossed the bridge. Thus both wise dogs were saved. (Afterwards) they ate, drank and enjoyed. You should also be a wise and understanding child. Don't be foolish like the goats. Now, my son, go to sleep. It is too late.

DRILLS

Repetition Drill

૧. એક છોકરો હતો.

એક છોકરી હતી.

એક છોકરું હતું.

૨. ગામને છેડે નદી હતી.

નદીને કાંઠે ગામ હતું.

સામસામે છેડે કૂતરા હતા.

૪. પુલની વચ્ચે બકરી મળી.

મેઢાનની વચ્ચે ઘર હતું.

ગામની વચ્ચે વડ હતો.

પાંચ છોકરાઓ હતા.

દસ છોકરીઓ હતી.

પંદર છોકરાઓ હતાં.

૩. બકરી ચાલવા લાગી.

કૂતરો ચાલવા લાગ્યો.

કૂતરો-બકરી ચાલવા લાગ્યાં.

૫. કૂતરો બેસી ગયો.

બકરી ડૂબી ગઈ.

અમે ભાગી ગયાં.

૬. બકરી જેવો ગાંડો ના થઈશ.
ભાઈ જેવા તોફાની ના થશે.
તાપી જેવી નદીમાં ના પડશે.
૭. નોકરાણી ઝઘડતી ઝઘડતી આવી.
છોકરાં હસતાં હસતાં ગયાં.
વિદ્યાર્થી વાંચતો વાંચતો ગયો.

Substitution Drill

૧. ઘરમાં મેજ હતું.
(ખુરશી, કબાટ, પંખો)
૩. ગામને છેડે નદી હતી.
(વડ, મકાન, મેદાન)
૫. આવું કામ ના કરશો.
(સોપવું, લાવવું, બતાવવું)
૨. મેદાનમાં ઝાડો હતો.
(છોકરા, છોકરીઓ, બાળકો)
૪. રામ દોડી ગયો.
(ભાગવું, કહેવું, આવવું)
૬. ભાઈ બોલતો બોલતો ગયો.
(બહેન, છોકરાં, નોકર)

Addition Drill

બન્ને :

ગામને છેડે વડ હતા.
ઘરમાં બાજુએ પીપળો હતો.
મેદાનમાં.....સાથે ગયાં.

વચ્ચે :

પુલ સાંકડો છે.
રસ્તો પહોળો છે.
નદી ઊંડી છે.

સામસામેથી :

..... બે કારો આવી.
..... બે કૂતરાઓ ભસ્યા.
..... બે ચોર આવ્યા.

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. ગામને છેડે નદી હતી.
૧. પરસાળને છેડે પીપળો હતો.
- ગામને છેડે શું હતું ?

૨. વાડીને છેડે નદી હતી.

૩. રસ્તાને છેડે ઘર હતું.

૨. ઢા. ત. બકરી ચાલવા લાગી.

૧. છોકરાંઓ દોડવા લાગ્યાં.

૨. ચોરો ભાગવા લાગ્યા.

૩. સિપાઈઓ પકડવા લાગ્યા.

૩. ઢા. ત. ગામની વચ્ચે મેદાન હતું.

૧. ઘરની વચ્ચે મોટો ખાટલો હતો.

૨. પાણીની અંદર માછલીઓ હતી.

૩. ઘરની આસપાસ બગીચો હતો.

૪. ઢા. ત. છોકરો હસવા લાગ્યો.

૧. છોકરાંઓ રડવા લાગ્યાં.

૨. છોકરીઓ ભાગવા લાગી.

૩. અમે વાંચવા લાગ્યા.

૫. ઢા. ત. તું બકરી જેવો ગાંડો ના થઈશ.

૧. તું નહુ જેવો તોફાની ના થઈશ.

૨. તું ગીતા જેવું ખાવાનું ના લાવીશ.

૩. તું આપણા જેવી ભૂલ ના કરીશ.

૬. ઢા. ત. રમણ ઘેર જાય છે.

બકરી શું કરવા લાગી ?

મેદાન કયાં હતું ?

કોણ હસવા લાગ્યું ?

તમે બકરી જેવા ગાંડા ના થશો.

રમણ ઘેર ગયો.

૫. બાન પાળીયા! પહી.
 ૪. બાન પિલ પહ
 ૩. તેના ઉપર જોડ જ ભણ
 ૨. મહી ઉપરના પિલ
 ૧. બાનને જોડ મહી
 ૫. ૧. વાક્યાની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.

EXERCISES

૧૦. બાન કેવરો કુવા લા ? (અમર)
 ૯. બાન કુવા ફેરો પાળીયા! પહી ? (અમરો અમરો)
 ૮. બાન બકરીઓ કયા! મળી ? (પિલની વચો)
 ૭. જોડ અમરો તેના ઉપર કુલો ભણ ચાલી શકે ? (જોડ)
 ૬. જી, તે ઘણો પહીલો લા ? (ના)
 ૫. જી, તેના ઉપર પિલ લા ? (હા)
 ૪. ને કુવા લા ? (હા)
 ૩. મહી કયા લા ? (બાનને ઉર)
 ૨. ને કુવા પાસે વાન! અભાવ આલો હી ? (હા)
 ૧. મહી કુવા વાન! ના લા ? (ના)

Response Drill

૩. મહી આલો! (અમર)
 ૨. નોકરો વા! (દાવ)
 ૧. જોડ આલો! (ખાલ)

૭. ૬. ૫. નોકરો વા! આલો! (અમર)
 ૩. જી અભાવો રૂં જી.
 ૨. જોડ કુવા આલો! આલો હી.
 ૧. વાન મળવા આલો હી.

પ્ર. ૨. કોઠાઓ પૂરા કરો.

હોવું to be

2. Complete the table.

થવું to be, to become

વચન \ લિંગ	એકવચન	બહુવચન	એકવચન	બહુવચન
પુ.	હતો
સ્ત્રી.	થઈ
નપું.

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે બદલો.

3. Follow the example and change the verb forms.

૧. હા. ત. આવવું	:	આવ	આવે છે	આવીશ	આવ્યું
ઓળંગવું	:
મળવું	:
ચાલવું	:
ઝઘડવું	:
થકવું	:

૨. હા. ત. ચાલી નાખ :	ચાલી નાખશું
પડી જા :	...
ફૂળી જા :
આવી શક :
બેસી જા :
રમી આવ :

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો તમારાં વાક્યો-માં ઉપયોગ કરો.

4. Make your own sentences using the words given below.

(બસવું)	બેઠા	બેઠા	બેઠી	બેઠું	બેઠાં
(બિબવું)	બિબે	બિબા	બિબી	બિબું	બિબાં
(સૂવું)	સૂતો	સૂતા	સૂતી	સૂતું	સૂતાં
(જવું)	જયો	જયા	જઈ	જયું	જયાં

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોને ભૂતકાળમાં ફેરવો.

5. Change the sentences into past tense.

૧. હું મંદિરે જઈ છું.
૨. તમે વહેલા ઘેર જશો.
૩. અમે સાંજે બસમાં બેસીએ છીએ.
૪. તે રાત્રે વરંડામાં સૂશે.
૫. અમે ચોરથી બચી જઈએ છીએ.
૬. રમણ મુશ્કેલીથી નિશાળે આવી શકે છે.

પ્ર. ૬ નકારાત્મક કરો.

6. Change the sentences into negative.

૬૧. ત. ધોળી બકરી વહેલી આવી.
૧. સમજુ કૂતરો પાછો ગયો.
૨. બન્નેનાં નાક-મોઢામાં પાણી ગયું.
૩. કૂતરો પુલ ચોળંગી શક્યો.
૪. બાઈ સાંજે રમી આવ્યો.
૫. બન્ને સામસામેથી ચાલ્યા.

ધોળી બકરી વહેલી ના આવી.

પ્ર. ૭. પ્રશ્નોના જવાબ આપીને સંવાદ પૂર્તિ કરો.

7. Complete the conversation by answering the questions.

એક ગામ હતું. ગામને છેડે શું હતું ?

શું તે ઊડી હતી ?

તેના ઉપર પુલ હતો કે ?

શું તે ખૂબ પહોળો હતો ?

તો પછી તે પુલ કેવો હતો ?

બન્ને બકરીઓ ડાહી હતી કે ?

તો શું બન્ને કૂતરાઓ પણ ગાંડા
હતા ?

નદીના પાણીમાં કેાણ પડી ગયું ?
શા માટે ?

બન્ને કૂતરાઓ નદીમાં શા માટે
ના પડ્યા ?

પ્ર. ૮. પાઠની વાર્તાને સંપૂર્ણપણે સંવાદ-
ના રૂપમાં ફેરવો.

8. Change the story of the
lesson into conversation.

દા. ત. અ. એક ગામ હતું.

બ. શું, ત્યાં નદી હતી ?

ક. હા, ત્યાં નદી હતી.

બ. શું, તે ગામની વચ્ચે હતી ?

ક. ના, તે ગામને છેડે હતી ?

NOTES

1.a. In this lesson past tense construction is introduced. The suffixes added to the base of verbs to form the past tense are adjectival in form and change in the same way as variable adjectives. These suffixes express gender and number, but not person. When the base of a verb ends in a consonant, past tense suffix -y- is combined with it. For example :

બકરી આવી.	The goat came.
કૂતરો આવ્યો.	The dog came.
આવ આવ્યું	come came
પડ પડ્યું	fall fell (down)

1.b. In this lesson, only intransitive verbs are introduced. As usage and agreement differ between intransitive and transitive verbs in the relation of the verb to the agent of the action, the transitive verbs are introduced separately in Lesson No. 33.

1.c. The past tense plural forms used in contexts of respect, courtesy, and so on, correspond with those of adjectives. For example:

મારો ભાઈ આવ્યો.	My brother came. (mas. sg.)
મારા મોટાભાઈ આવ્યા.	My elder brother came. (honorific sg.)
મારાં બા આવ્યાં.	My mother came. (honorific)
મારાં ભાઈ-બહેન આવ્યાં	My brother and sister came. (more than one gender) etc.

1.d. The intransitive verbs which do not take suffix -ય- for past tense form are given below with their past tense forms.

બેસ	sit	બેઠું	sat
પેસ	enter	પેઠું	entered
નાસ	run away	નાઠું	ran away
ભિભ	stand	ભિભું	stood

સૂ	sleep	સૂતું	slept
જવું	to go	ગયો	went

2.a. The adverbial variable form V + ડું may be used as an adjectival form. For example:

છોકરો દોડતો આવ્યો.	The boy came running.
દોડતો છોકરો પડી ગયો.	The running boy fell down (the boy who was running, fell down).

2.b. The invariable suffix - તાં is added to verbal base in many of the same contexts as the variable suffix - ડું (notes 30.1). In certain cases these two suffixes are interchangeable to emphasise the act and are mostly reduplicated though there may be some slight variation of meaning. The examples illustrate the different uses of V + તાં form.

બકરી ઝઘડતાં ઝઘડતાં પડી ગઈ.	'As the goat fought she fell down'
આમ ઝઘડો કરતાં (કરતી) બકરી પડી ગઈ.	'Fighting about this the goat fell down'.
ચાલતાં ચાલતાં (ચાલતી ચાલતી) તે એક નદી પાસે આવી.	'As she wandered about she came to a river.'
બકરી પુલ પર ચાલતાં બોલી.	'The goat spoke as she was walking on the bridge.'
સાંજ પડતાં તે પાછો આવે છે.	'As evening falls he comes back.'
બેસતાં બેસતાં તે બોલ્યો.	'As he was sitting down he asked.'
મુંબઈ પહોંચતાં ચારેક કલાક લાગે છે.	'It takes about four hours to reach Bombay.' etc. .

- 2.c. These forms may be used in predicative construction.
For example:

Predicative:

છોકરો દોડતો દોડતો આવ્યો. 'The boy came running.'
છોકરો દોડતાં દોડતાં આવ્યો. (Lit. boy running running came).

Atributive:

દોડતો દોડતો છોકરો આવ્યો. 'The boy came running.'
દોડતાં દોડતાં છોકરો આવ્યો. (Lit. running running boy came.)

3. In order to express distinct meaning, intensity, suddenness, completeness and other features, a verb may be used with the invariable suffix ઈ, followed by certain other words used idiomatically in these contexts. In such constructions, the verb which takes the suffix – ઈ represents the action and the inflected verb expresses the different 'aspects' such as time, place, attitude and so on. For example:

ડૂબી ગઈ.	'got drowned (fem.)'
બેસી ગયો.	'sat down (mas.sg.)'
ભાગી ગયા.	'ran away (mas.pl.)'
ચાલી ગઈ.	'went away (fem.)' etc. . .

4. All the traditional Gujarati stories are happy ending stories and they end with this statement.

ખાધું, પીધું ને રાજ કર્યું. Ate, drank and ruled/lived happily.

VOCABULARY

ધ્યાનથી		attentively
છેડા	(m.)	end

છેડે		at the end
નદી	(f.)	river
ઊડું		deep
પુલ	(m.)	bridge
સાંકડું		narrow
જણ		person
ખરાબર		exactly
ચાલવું		to walk
ઓળંગવું		to cross
કાળુ		black
ઝઘડો	(m.)	quarrel
મોઢું	(n.)	mouth
નાક	(n.)	nose
વચ્ચે		in the middle
ભરાવું		to enter
ડૂબવું		to drown
સામસામેથી		from the opposite directions
બેસી જવું		to sit down
ચાલી જવું		to go away
બચી જવું		to be saved
ડાઘું		wise
સમજુ		wise, understanding
ગાંડું		mad
મોડું		late

કાંઠો	(m.)	(river) bank
તોફાની		mischievous
તાપી	(f.)	Tapi (name of a river)
સોંપવું		to entrust
ભસવું		to bark
પહોળું		broad
પરસાળ	(f.)	varandah
ચોર	(m.)	thief
સિપાઈ	(m.)	policeman
માછલી	(f.)	fish
ભૂલ	(f.)	mistake
વરંડો	(m.)	varandah

પૂનામાં મારો પહેલો રવિવાર MY FIRST SUNDAY IN POONA

આજે પૂનામાં મારો પહેલો રવિવાર હતો. સવારે હું અને મારા મિત્રો જરા મોડા ઊઠ્યા. પહેલાં અમે નાહ્યા-ધોયા ને પછી મેસમાં ગયા. મેસમાં મેં ચા પીધી. બીજાઓએ દૂધ પીધું. એક મિત્રે કાંઈ ના લીધું. સાડા નવ અમે બહાર જવા તૈયાર થયા. પછી બસમાં ખીડકી બળર ગયા. બળરમાંથી રમણે એક નાની ટૂથપેસ્ટ ખરીદી. મેં કપડાં ધોવાનો સાબુ ખરીદ્યો પણ ટૂથપેસ્ટ ના ખરીદી. બીજા મિત્રોએ પણ નાની-મોટી વસ્તુઓ લીધી. પછી અમે પાસેની એક હોટેલમાં ગયા. હોટેલમાં અમે ઇડલી-દોસા ખાધા. બપોરે પાછા આવ્યા. મેસમાં જમણું લીધું. બારે લોન્ચન પછી બધાએ ચાર વાગ્યા સુધી આરામ કર્યો. લગભગ પાંચ વાગે અમે અલંકાર થિયેટરમાં સિનેમા જોવા ગયા. ત્યાં અમે 'આરાધના' જોયું. તેમાં રાજેશ ખન્ના નાયક ને શર્મિલા ટાગોર નાયિકા હતાં. બંને મારા પ્રિય અભિનેતાઓ છે. ચિત્ર જોઈ અમે શેરે પંજબ નામની હોટેલમાં ગયા. ત્યાં અમે થોડો

To-day was my first Sunday in Poona. Myself and my friends (in the hostel) got up rather late in the morning. We took bath (changed our clothes) and went to the mess. In the mess I took tea. Others took milk. One of my friends didn't take anything. At 9.30 a. m. we got ready to go out. We went to the Kirkee bazar by a bus. In the bazar Raman purchased a small tooth-paste. I purchased washing soap but didn't buy a tooth-paste. Other friends also purchased some small titbits. Later on we went to a nearby hotel. In the hotel we ate idli and dosa. We returned in the afternoon. We had a feast in the mess. After a heavy good meal, all of us rested till 4 O'clock. Around 5 O'clock we went to the Alankar theatre to see a cinema. We saw 'Aaradhana'. Rajesh Khanna was the hero and Sharmila Tagore was the heroine of the movie. Both are my favourite actors. After the movie

નાસ્તો લીધો. પછી નં. ૧૬ ની બસમાં બેઠા. ડેક્કન કોલેજ માટેની તે છેલ્લી બસ હતી. હસ વાગે અમે હોસ્ટેલ પહોંચ્યા. થોડી વાતો કરી. મેં રોજનીશી લખી અને હું સૂવા ગયો.

we went to a hotel named 'Shere Punjab'. There we had some snacks. Then we got into the bus No. 16. It was the last bus to the Deccan College. At ten O'clock we reached (our) hostel. We talked for some time. I wrote my diary and went to sleep.

DRILLS

Repetition Drill

૧. અમે નાહ્યો-ધોયા.	મેં ખાધું-પીધું.
હું નાહ્યો-ધોયો.	તે ખાધું-પીધું.
ગીતા નાહી-ધોઈ.	તેઓએ ખાધું-પીધું.
૨. હું ઘેર ના ગયો.	મેં કાંઈ ના લીધું.
તે નિશાળે ના ગઈ.	મિત્રે ચોપડી ના લીધી.
ભાઈ ઝોડિસે ના ગયા.	બાએ રસોઈ ના બનાવી.
૩. સાડા ત્રણ વાગે	સાડા ત્રણે
પોણા પાંચ વાગે	પોણા પાંચે
દોઢ વાગે	દોઢે
૪. ચાર વાગે આરામ કર્યો.	ચાર (વાગ્યા) સુધી આરામ કર્યો.
હસ વાગે સૂતા	હસ (વાગ્યા) સુધી સૂતા.
ચાર વાગે રમ્યા.	ચાર (વાગ્યા) સુધી રમ્યા.

Substitution Drill

૧. હું નાહ્યો-ધોયો	૨. મેં ખાધું-પીધું.
(ભાઈ, ગીતા, છોકરાં)	(અમે, તેઓએ, તે)

સાહેબને પૈસા આપવા
કહ્યું.

૩. અવાજે કહ્યું.
૨. બહુ મહેનત કરી.
૧. સારું કામ કર્યું.
૨. ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦.

૩. બહુ મહેનત કરી.
૨. બહુ મહેનત કરી.
૧. બહુ મહેનત કરી.
૩. ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦.

કહ્યું.

૩. બહુ મહેનત કરી.
૨. બહુ મહેનત કરી.
૧. બહુ મહેનત કરી.
૨. ૧. ૨. ૩. ૪. ૫. ૬. ૭. ૮. ૯. ૧૦. ૧૧. ૧૨. ૧૩. ૧૪. ૧૫. ૧૬. ૧૭. ૧૮. ૧૯. ૨૦.

કહ્યું.

કહ્યું.

Transformation Drill

(પ્રવચન, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા)

૧. ભગવાનને આજ્ઞા.

(પ્રવચન, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા)

૨. ભગવાનને આજ્ઞા.

(પ્રવચન, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા)

૩. ભગવાનને આજ્ઞા.

૪. ભગવાનને આજ્ઞા.

(પ્રવચન, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા)

૫. ભગવાનને આજ્ઞા.

(પ્રવચન, શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા)

૫. મિત્રે કાંઈ

પ્ર. ૨. આપેલાં વાક્યોનું નકારાત્મક કરો.

2. Change the given sentences into negatives.

૧. હું સાંજે ઘેર ગયો.

૨. તમે કાંઈ ખાધું ?

૩. શું, તે નિશાળે ગયો ?

૪. પહેલાં અમે ખડકી પહોંચ્યા.

૫. મેં હોટલમાં ઇંડલી-ઢોસા ખાધાં.

પ્ર. ૩. યોગ્ય ક્રિયાપદના ભૂતકાલીન રૂપ સાથે વાક્યની ખાલી જગ્યા પૂરો.

5. Fill in the gaps with appropriate past tense verb forms.

૧. સવારે હું પહેલાં (નાહ્યો).

૨. મેં હોટલમાં

૩. છોકરો મેદાનમાં

૪. બધાએ ત્યાં આરામ

૫. દસ વાગે અમે હોસ્ટેલ

પ્ર. ૪. તમારો મિત્ર બજારમાં જઈ ખરીદી કરી આવ્યો છે. તે ક્યારે ગયો, ક્યાં ગયો, શા માટે ગયો, શું શું ખરીદ્યું, કેવી રીતે આવ્યો ? વગેરે પ્રશ્નો સાથેનો તેની સાથેનો સંવાદ લખો.

4. Your friend had gone to bazar and has come back from shopping. Ask him questions like when did he go, where did he go, what did he purchase, how did he come back, etc., and write a conversation between you two.

પ્ર. ૫. 'રજના દિવસે મેં શું કર્યું ?' તે સવિસ્તર વર્ણવો.

5. Narrate in detail on 'what did I do on a holiday?'

Response Drill

૧. સવારે કોણ વહેલું ના ઊઠ્યું ? (મિત્રો)
૨. પહેલાં તેઓએ શું કર્યું ? (નાઘા-ધોયા)
૩. કોણે ચા ક્યાં પીધી ? (મેં - મેસમાં)
૪. કોણે કાંઈ ના લીધું ? (મિત્રો)
૫. કેટલા વાગે બધા તૈયાર થયા ? (સાડા નવે)
૬. મેં શું ના ખરીદ્યું ? (કોલગેટ)
૭. મિત્રોએ શું ખરીદ્યું ? (નાની-મોટી વસ્તુઓ)
૮. શું, હોટેલમાં બધાએ ઢોસા ખાધા ? (હા)
૯. મેસમાં કેવું જમણું લીધું ? (ભારે)
૧૦. કેટલા વાગ્યા સુધી બધાએ આરામ કર્યો ? (ચાર વાગ્યા સુધી)

Completion Drill

૧. સાંજે ચાર સુધી (અમે બાગમાં રમ્યા)
૨. બપોરે દોઢ સુધી
૩. રાતે બે સુધી
૪. સવારે સવા છ સુધી
૫. અત્યારે ત્રણ સુધી

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill up the gaps.

૧. અમે મિત્રો મોડા
૨. પહેલાં અમે
૩. દૂધ
૪. સાડા અમે તૈયાર

પ્ર. ૬ નીચે આપેલી માહિતીના આધારે સંવાદ લખો.

6. Write a conversation using the information and expressions given below.

DATE, DAYS, WEEKS,
MONTHS AND YEARS

આજે કઈ તારીખ છે ?

What's the date today?

આજે ઓગષ્ટીસસો છાંતેર(૧૯૭૬)ના ગુલાઈની પહેલી તારીખ છે.

Today is July the first, nineteen seventy-six.

તમારી બહેન કયા દિવસે જન્મી હતી ?

When was your sister born?

તે ઓગષ્ટીસસો સડસઠ(૧૯૬૭)ના માર્ચની બાવીસમી તારીખે જન્મી હતી.

She was born on March the twenty-second, nineteen sixty-seven.

આજે તેની વર્ષગાંઠ છે ને ?

Today is her birthday, isn't it?

તમે સત્તરમી સદી વિશે શું જાણો છો ?

What do you know about the seventeenth Century?

ગયા (વર્ષના) ડિસેમ્બરમાં તમે કયાં હતા ?

Where were you during the month of December last year?

આવતા વર્ષે આ સમયે તમે કયાં હશો ?

Where will you be next year at this time?

આજે કયો વાર છે ?

What day is it today?

આજે રવિવાર છે.

Today is Sunday.

(ગઈ) કાલે કયો વાર હતો ?

What day was it yesterday?

(ગઈ) કાલે શનિવાર હતો.

It was Saturday.

(આવતી) કાલે કયો વાર છે ?

What day is it to-morrow?

(આવતી) કાલે સોમવાર છે.

To-morrow is Monday.

(ગઈ) કાલે શનિવાર હતો ને ?

Yesterday was Saturday, wasn't it?

હા, હતો.	Yes, it was.
ના, નહોતો.	No, it wasn't.
આ કયો મહિનો છે ?	What month is it?
આ જાન્યુઆરી છે.	This is January.
ગયો મહિનો ડિસેમ્બર હતો ને ?	Last month was December, isn't it?
આવતો મહિનો કયો મહિનો છે ?	What month is it next month?
આવતો મહિનો ફેબ્રુઆરી (નો) છે.	Next month is February.
તમે રવિવારે ક્યાં હતા ?	Where were you on Sunday?
તમે નવેમ્બર અને ડિસેમ્બર- (મહિના)માં ક્યાં હતા ?	Where were you in November and December?
તમારો ભાઈ અઠવાડિયા પહેલાં અહીં જ હતો ને ?	Your brother was here a week ago, wasn't he?
હા, તે હતો.	Yes, he was.
મારો ભાઈ અહીં ઘણાં અઠવા- ડિયાં રોકાયો હતો.	My brother stayed here for several weeks.
ના, નહોતો.	No, it wasn't.
ગયો મહિનો ડિસેમ્બરનો નહોતો.	Last month wasn't December.

NOTES

1. Negatives in Gujarati introduced upto L. No. 39 are as follows:

નથી	is not (present tense)
નહીં	Shall / will not (future tense)
ના/ના	no, (was) not (imperative and past tense)

2. For the time expressions refer to Notes 31.1.

3. The variable phrases follow the same pattern of grammatical agreement that of simple verbs in past tense.

છોકરો નાહ્યો.

The boy bathed.

છોકરો નાહ્યો-ધોયો.

The boy bathed and washed.

છોકરાએ ખાધું.

The boy ate.

છોકરાએ ખાધું-પીધું.

The boy ate and drank.

4. In Gujarati for normal meal the word ખાવાનું, જમવાનું or ભોજન (used by so called sophisticated people) is used and for feast જમણું. Now a days the words જમણું and ભોજન are interchangeable but not ખાવાનું and જમણું.

5. The teacher should give additional practice with the following phrases in different tenses. For example:

તૈયાર થવું

to get ready

પાછું આવવું

to return

આરામ કરવું

to take rest

સૂવા જવું

to go to sleep

બહાર જવું

to go out.

VOCABULARY

અલંકાર	(n.)	Alankar (name of a theatre)
અભિનેતા	(m.)	actor
આરાધના	(n.)	Aradhana (name of a cinema)
આરામ	(m.)	rest
ઇડલી	(f.)	idli (boiled eatable made out of rice and pulse).
ખીડકી	(n.)	Kirkee (name of a place)

જમણ	(n.)	feast
ટાગોર		Tagore (surname)
દૂધપેસ્ટ	(n.)	tooth paste
ટુટવું		to break
દોસા	(m.)	dosa (eatable made out of rice and pulse)
બસ	(f)	bus
ભોજન	(n.)	meal, food
રાજેશ ખન્ના		Rajesh Khanna (name of an actor)
રોજનીશી	(f.)	diary
સુધી		untill
શર્મિષ્ઠા ટાગોર		Sharmila Tagore (name of an actress)
શેર-પંતબ		Sher - e-Punjab (name of a hotel)
હોટેલ	(f.)	hotel
પર		at
પ્રિય		favourite
હળવું		light

ગઈ કાલે બહેને વર્ગમાં એક મજની વાર્તા કહી. વાર્તા એક લોભિયાની હતી.

એક વાર લોભિયાને એક સપનું આવ્યું. તેણે જોયું કે તેની સામે નાળિયેરની એક લારી હતી. તેણે લારીમાંથી નાળિયેર લીધું. ફેડ્યું ને પીધું, અંદરની મલાઈ ખાધી, ને તેની આંખ ખૂલી ગઈ. તેણે નિશ્ચય કર્યો કે તે દિવસે તેણે નાળિયેર ખાવું જ. સવારે ઊઠતાં જ તે દુકાને ગયો. દુકાનદારને પૂછ્યું, ભાઈ નાળિયેર કેમ આવ્યું? દુકાનદારે કહ્યું, 'દોઢ રૂપિયે.' આપણા લોભિયાએ કહ્યું, 'બહુ મોંઘું.' ને સસ્તાની આશામાં બાજુના ગામે ગયો. બાજુના ગામે પૂછ્યું, 'નાળિયેરનો શો ભાવ છે?' જવાબ મળ્યો, 'રૂપિયો'. તે કિંમત પછી તેને વધુ લાગી, એટલે તે નાળિયેરના વનમાં ગયો. એક સારી નાળિયેરી પર ચઢ્યો. એક સારું, મોટું નાળિયેર પકડ્યું. પછી ઉતાવળમાં તેના પગ છટક્યા ને તે લટકવા લાગ્યો. થોડી વારે ત્યાંથી ઊંટસવાર નીકળ્યો. તે મદદ કરવા ગયો. મદદ કરવા જતાં ઊંટ બડક્યું ને ભાગ્યું. હવે ઊંટસવાર લોભિયાના પગે લટકવા

Yesterday madam told (us) a nice story in our class. The story was that of a greedy man.

Once a greedy man had a dream. He saw a handcart full of coconuts in front of him.

He took a coconut from the handcart, broke it, drank the juice and ate the kernels, and his eyes opened (he woke up).

He decided that he must eat a coconut on that day. No sooner he got up in the morning, he went to a shop.

He asked the shopkeeper, 'Mister, what is the price of a coconut?' The shopkeeper replied,

'One and a half rupee.' Our greedy man said, 'Very costly',

and hoping to get cheap he went to a nearby village. In

that village he asked, 'What is the price of a coconut?' He

got the reply, 'one rupee'. He felt that price also high. There-

fore, he went to a coconut estate. He climbed on a good

coconut palm. He caught hold of a nice big coconut. But in

his haste, his legs slipped off the trunk and he began to

hang. After a while a camel-

લાગ્યો.

થોડી વારે તેમની ખૂંમે સાંભળી એક ઘોડેસવાર આગ્યો. તે પણ મદદ કરવા ગયો. ત્યાં તેનો ઘોડો પણ ભડક્યો અને ભાગ્યો. હવે ઘોડેસવાર પણ ઊંટસવારના પગે લટકવા લાગ્યો. ભારથી નાળિયેર તૂટ્યું ને ગધા નીચે પડ્યા. આમ અતિ લોભ કરવા જતાં લોભિયાને દવાખાનામાં દાખલ થવું પડ્યું.

rider went that way. He went to help the greedy man. While helping the greedy man the camel got startled and ran away. The camelrider began to hang from the greedy man's legs.

After some time a horserider reached there on hearing their shouts. He also went to help. Like the camel his horse also got frightened and ran away. The horserider also began to hang from the legs of the camelrider. Due to the weight, the coconut broke and all fell down. Thus the stinginess of the greedy man landed him in the hospital.

DRILLS

Repetition Drill

૧. વાતાં લોભિયાની હતી.
પુસ્તક રમેશનું હતું.
કાગળ ભાઈનો હતો.	૨. તેની સામે દારી હતી.
મારી સામે મકાન હતું.
તમારી સામે પુલ હતો.
૩. તેની આંખ ખૂલી ગઈ.
તેની રસોઈ થઈ ગઈ.
તેની બા આવી ગઈ.	૪. તે લટકવા લાગ્યો.
ઘોડો લાગ્યો.
રમલો પડવા લાગ્યો.
૫. સવારે ઊઠતાં જ તે બોલ્યો
નીચે બેસતાં જ તેણે કહ્યું.
નીચે પડતાં જ તે રડી.	૬. નાળિયેર કેમ આપ્યું?
ખાંડ કેમ આપી?
શાક કેમ આપ્યું?

*શિલ્પી અને સમગ્રી ક્ષેત્રે

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

3. E. A. D. P. H. K. S.

•ପିତା ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁ ପାଣି •

١٢٩

ਮਿਤੀ ੨੨ਵੇਂ ਜੁਲਾਈ ੧੯੭੧ 'ਚ

ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰੇਮਿਤ ਹੈ । ੨

ፊ ሆኖ ገዳቡ ኒደሩ ሆነዋል

ጥቅም ሲያውጥ ይገባል፡፡

3. ଫାଲ୍‌ଗୁନ ମାସରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା ।

2. ଏହା କିଏ କଲେ ?

• ୧୫ ମିଲି ମିଟର ୧୫ ୬

፩ ሆኖ ሆኖ ሆኖ ሆኖ

१. ३. ७. २. ५. ६. ७. ८.

Transformation Drill

(ଗାନ୍ଧୀଜୀଙ୍କ ଶବ୍ଦର ଗୁଣ)

ମୂଳ ୧୫୫ ୩୩୫ ୩୩୫ ୩୩୫ ୩୩୫

(६१३, ६१४, ६१५)

3. पु. अ. १३३३

(ସ୍ୱାଧୀନତା, ଶାନ୍ତି, ଶାନ୍ତି)

६. मा. प्र. प्र. प्र. प्र. प्र.

(၆၉ '၆၇၊ ၁၈ '၆၅၊ ၁၉ '၆၇)

3. The following table shows the number of people who attended the concert in each age group.

(ငါ့ 'ငါ့' 'ငါ့')

[illegible]

(174, 175, 176)

ପିତା ମାତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କର ।

Substitution Drill

[illegible]

Hele hake 22h 2

7

...! 12/10 10h10e 22e

...10/10 10/10 10/10

...100 1028 324 7

૨. મહિતે શું કહ્યું ?
(બાલ)
૧. આ કયા દિવસની વાત છે ?
(ગણકાલી)

Response Drill

૩. આજી મર્યાદવા નવો ઝોડિય-
કેન્ડ થયો.
૨. દેવવા નવો! હિરણ્યને વાગ્યું.
૧. હોપણી વાગવા નવો કેન્ડો થયો.
૭. ઇ. ઇ. ઇ. મહા કપા નવો કેન્ડો થયો.
૩. હિરણ્યે! આજી મર્યાદવા દેવવા.
૨. રીતો આજી હેવા આજી.
૧. ભાઈ હોપણી આપવા ગયો.
૬. ઇ. ઇ. ઇ. ને મહા કપા ગયો.
૩. વાગતો ને તેજીજી મૈમ થયો.
૨. મર્યાદો ને તેજી કેન્ડો.
૧. ભાગતો ને તે ભાઈ.
૫. ઇ. ઇ. ઇ. ભાગતો ને તે ભાઈ.
૩. નીકરે ઝોડિયમાં કામ કરવા
ભાગ્યો.
૨. હિરણ્યે! મર્યાદો! ભાગવા
ભાગ્યો.
૧. વાગતો મર્યાદો! દેવવા ભાગ્યો.
૪. ઇ. ઇ. ઇ. ને વાગતો મર્યાદો કરવા ભાગ્યો.
૩. ભાઈ નીકરે કામ કરવા ગયો.
૨. ભાગ્યો! કામ કરવા ભાગ્યો!
૩. મહિતે શું કહ્યું ?
(બાલ)
૧. આ કયા દિવસની વાત છે ?
(ગણકાલી)

૨. ઢા. ત. દુકાનઢારે ઢહું - વાત દુકાનઢારે વાતો ઢહી.

દુકાનઢારે ખાધું (પૂરી)

પીધું (રસ)

ખરીધું (પુસ્તકો)

વેચ્યું (કાગળો)

લીધું (ફૂલો)

પ્ર. ૩. અર્થયુક્ત વાકય બનાવો.

3. Form meaningful sentences as shown in the example.

ઢા. ત. હું દુકાનઢાર વાત કરવું

મેં દુકાનઢારને વાત કરી.

૧. તું ખાપુલ પુસ્તક આપવું

૨. તે બા મહઢ કરવું

૩. તેઓ ઊઢરાં રણત રમાડવું

૪. અમે ઢખાટ રંગ કરવું

૫. હું ટેલિફોન મેજ પર મૂઢવું

ઢા. ત. સવાર ઊઢવું રમાતું બોલવું

સવારે ઊઢતાં જ રમા બોલી.

૧. સાંજે આવવું ઊઢરાતું પૂછવું.

૨. બપોરે બેસવું નોઢરતું આવવું

૩. નીચે પડવું પગતું ભાંગવું

૪. ઉપર ચઢવું મોટાભાઈતું ઢહેવું

૫. બાગમાં જવું ઊઢરાતું બોલવું

પ્ર. ૪. વાકયને પૂર્ણ કરો.

4. Complete the sentences.

ઢા. ત. મહઢ કરવા જતાં મને/રમણને/તને હાથમાં વાગ્યું.

૧. મહઢ આપવા જતાં

૨. ચોપડી વાચવા જતાં
૩. પુસ્તક લેવા જતાં
૪. રસોઈ કરવા જતાં
૫. કાવ્ય લખવા જતાં

પ્ર. ૫. ક્રિયાપદનું યોગ્ય રૂપ આપી 5. Fill in the gaps with proper
વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. verb forms.

દા. ત. લોભિયો ઝાડ પર (લટકવું લાગવું) લટકવા લાગ્યો.

૧. બા મને વાર્તા (કહેવું લાગવું)
૨. શિક્ષક તેને ચોપડી (આપવું લાગવું)
૩. દુકાનદાર મને પંખો (વેચવું લાગવું)
૪. ડોક્ટર બાળકને દવા (દેવું લાગવું)
૫. વડીલ તેની પાસેથી પૈસા (લેવું લાગવું)

પ્ર. ૬ આપેલા શબ્દો સાથે એ જ વાક્યો 6. Replace the words of the
ઉદાહરણ પ્રમાણે બનાવો. (જરૂર given sentence as shown in
પ્રમાણે ફેરફાર કરવા) the example without chang-
ing the pattern. (make chan-
ges if necessary).

દા. ત. બાની આંખ ખૂલી ગઈ. (કામ થવું) બાનું કામ થઈ ગયું.

૧. બાની આંખ ખૂલી ગઈ.
(રસોઈ થવું)
(ઢીકરી આવવું)
(ઢીકરો આવવું)
(છોકરાં રમવું)
(ભાઈઓ આવું)

- પ્ર. ૭. આપેલા ફકરાનું ગુજરાતી કરો. 7. Translate the following passage into Gujarati.

My mother told me this story. The story was of a greedy-man. He had a dream. He saw a hotel in his dream. It was in front of his own house. He went in the hotel. He saw lots of eatables kept on the table. He ate lots of fruits, sweets and drank cold milk. He was very happy. He got up and started towards the door. The manager stopped him and asked for money. He tried to run away, but the manager caught him. While catching him the manager fell down. He broke his arm and was hospitalised.

NOTES

- 1.a. In this lesson the focus is on V + વા form. The invariable suffix - વા is combined with the verb લાગ -, intransitive, or માંડ -, transitive, in the context of 'begin to say / do'.

અવાજ સાંભળી તે દોડવા લાગ્યો. Hearing the sound he began to run.

તેણે ઓફિસમાં કામ કરવા માંડ્યું. He began to work in the office.

- 1.b. Verbal form V + વા may occur with different verbs (auxiliary) expressing different meanings.

તે ખાવા ગયો. He went to eat or for eating.

તેને પુસ્તક વાંચવા મળ્યું. He got the book to read or for reading.

અમે રમવા આવીશું. We shall come to play or for playing.

2. The past tense verbal forms introduced with different patterns, in L. No. 38 to 40, are as follows:

વાર્તા લોભિયાની હતી.

The story was that of a greedy-man.

તે નદીમાં ડૂબી ગઈ.

She got drowned in the river.

તે દોડ્યો.

He ran.

તે દોડી ગયો.

He ran away.

તે દોડવા લાગ્યો.

He began to run.

સવારે ઊઠતાં જ તેણે પ્રશ્ન પૂછ્યો.

No sooner (he) got up he asked (me) a question.

3.a. A few of the usages are given below.

કેમ છો ?

How are you?

તમે કેમ આવ્યા ?

Why did you come here?

નાળિયેર કેમ આપ્યું ?

What is the price of a coconut?

3.b. Different expressions in Gujarati enquiring about the 'price' are as follows:

શા ભાવે

At what price

શેા ભાવ

What price

શી કિંમત

What price

કેમ

How

તમે નાળિયેર શા ભાવે આપ્યું ?

At what price did you give the coconut?

અત્યારે નાળિયેરનો શેા ભાવ છે ?

What is the present cost/price of a coconut?

અત્યારે નાળિયેરની શી કિંમત છે ?

તમે નાળિયેર કેમ આપ્યું ?

How did you give a coconut (at what price)?

4. Pronominal થું, differs from the adjectival થું, i.e. pronominal થું is invariable whereas adjectival થું is variable in nature.

આ થું છે ?	What is this?
થું ગયું ?	What happened?
તમે શા માટે જવાના છો ?	Why are you going?
શી વાત છે ?	What's the matter?
તમને શેની જરૂર છે ?	What do you need?
આ ખુરશીનો શો ભાવ છે ?	What is the cost /price of this chair? etc ...

- 5.a. Different usages of numeral + એ form are given below.

ચાર છોકરાઓ આવ્યા.	Four boys came.
ચારે છોકરાઓ આવ્યા.	All the four boys came.
ત્રીજો છોકરો.	The third boy.
ત્રીજો છોકરો કહ્યું.	The third boy said.
તેમાંથી એકે પ્રશ્ન પૂછ્યો.	One of them asked a question.

- 5.b. A numeral + એ + ય (emphatic particle) form accounts for additional emphasis.

ચારેય છોકરાઓ આવ્યા.	(Without missing anyone) all the four boys came.
મને પાંચેય ચોપડીઓ મળી ગઈ.	(Without missing anyone) I received all the five books.

- 5.c. A numeral + particle -ય occurs only with quantitative and indefinite adjectives and cardinal numerals. The particle -ય is interchangeable with પણ.

એકેય/એક પણ છોકરો ના Not a single boy was seen.
 દેખાયો.

હું તેને પાંચેય/ પાંચ (રૂપિયા) I won't give him even five
 પણ નહીં આપું. rupees.

VOCABULARY

આશા	(f.)	hope
આગલું		next
ઉતાવળ	(f.)	hurry
ઊંટસવાર	(m.)	camelrider
ઊંટ	(n.)	camel
ઑગસ્ટ	(m.)	August
કિંમત	(f.)	price
ખૂલવું		to open
ઘોડેસવાર	(m.)	horserider
છટકવું		to escape
દવાખાનું	(n.)	dispensary, hospital
દાખલ થવું		to enter, admit
નાળિયેર	(n.)	coconut
નાળિયેરી	(f.)	coconut palm
નિશ્ચય	(m.)	decision
નિશ્ચય કરવો		to decide
ફાડવું		to break
ભડકવું		to be frightened

ભાર		load
ભાગવું		to run
મજા	(f.)	fun
મલાઈ	(f.)	cream
રૂપિયો	(m.)	a rupee
લોભિયો		a greedy person
લારી	(f.)	lorry
લટકવું		to hang
સપનું	(n.)	dream

REVIEW LESSON.

કાલે મારી મૌખિક પરીક્ષા છે. મારે પરીક્ષામાં એક વાર્તા કહેવાની છે. એ વાર્તાના આધારે શિક્ષક મને પ્રશ્નો પૂછવાના છે. મેં એક વાર્તા તૈયાર કરી છે. વાર્તા આ પ્રમાણે છે :

નંદનવન નામનું એક ગામ હતું. ગામને છેડે એક ડાસો તેના દીકરા સાથે રહેતો હતો. તેમની પાસે એક ગધેડો હતો. તે ઘરડો થયો હતો. તેઓ તેને વેચવા માગતા હતા. એટલે એક દિવસ ગધેડાને સાથે લઈ તેઓ પાસેના ખજાનેમાં જવા નીકળ્યા. રસ્તામાં તેઓને એક જુવાન માણસ મળ્યો. તેણે ડાસાને ગધેડા ઉપર બેસવાની સલાહ આપી. ડાસો માન્યો ને ગધેડા ઉપર બેઠો. થોડી વાર પછી તેઓ એક ખીજ માણસને મળ્યા. તેણે છાકરાને પણ ગધેડા પર બેસવાની સલાહ આપી. બન્ને તેઓ ગામમાં પ્રવેશ્યા જ હતા કે દીકરા અને ડાસાને ગધેડા પર બેઠેલા બેઈ લોકો હસવા લાગ્યા. ધરમથી બન્ને નીચે ઊતરી ગયા. લોકોની સલાહ પ્રમાણે તેઓએ ગધેડાને ઢોરડાથી લાંકડીએ બાંધ્યો ને ખજા ઉપર

To-morrow is my oral examination. I have to tell a story in the examination. Teacher is going to ask me questions based on that story. I already have prepared one story. The story reads like this.

There was a village named Nandanvan. An old man was staying with his son at the end of the village. They had one donkey. It had become old. They wanted to sell him. Hence one day they started with the donkey for the nearby market place. On their way they met a young man. He advised the old man to sit on the donkey. The old man agreed and set on the donkey. After some time they met another man. He advised the son also to sit on the donkey. They had just entered the village when people started laughing at the son and the old man who were sitting on the old donkey. Feeling ashamed both of them got down. On the advise from people they tied the donkey on a big stick with a rope and star-

ઉપાડી આવ્યા. હવે તેઓ એક નદી પાસે આવ્યા. નદી પાર કરતી વખતે ગધેડો જે લટકતી સ્થિતિમાં હતો તે ભડક્યો ને છૂટવા કાંકાં મારવા લાગ્યો. ગધેડાના આ અચાનક ધક્કાથી લાકડી તેઓના ખભા પરથી સરી પડી. ગધેડો સાંકડા પુલ પર પડ્યો. બન્ને, દીકરો ને ડાસો ગધેડાને મદદ કરવા લાગ્યા. પણ ડરથી ગધેડો ફરીથી કૂદ્યો ને નદીમાં પડ્યો ને તણાઈ ગયો. આ રીતે ડાસાએ પોતાની મૂખાઈને લીધે ગધેડો ખોયો.

ted carrying it on their shoulders. Now they came across a river. While crossing the river the donkey, who was in a hanging position, got frightened and started struggling to get himself free. Due to unexpected jerks from the donkey, the stick slipped off their shoulders. The donkey fell down on the narrow bridge. Both, the son and the old man tried to help the donkey. But in fear, the donkey jumped again and fell down in the river and got drowned. Thus the old man lost his donkey because of his foolishness.

VOCABULARY

મીખિક		oral
આધારે		based on
ડાસો		oldman
દીકરો		son
ગધેડો	(m.)	donkey
ધરડું		old
જુવાન		young
સલાહ	(f.)	advice
પ્રવેશવું		to enter
શરમ	(f.)	shame
ટોરડું	(n.)	rope
લાકડી	(f.)	stick

બાંધવું		to tie
ખભો	(m.)	shoulder
અચાનક		unexpectedly
મૂર્ખાઈ	(f.)	foolishness
ખેવું		to lose

TEST 7

- પ્ર. ૧. આપેલાં વાક્યોનાં ક્રિયારૂપોને 1. Change the verb forms of given sentences into -વાતું as shown in the example.

૧. ગીતાને/એ આજે વહેલું (જવું) જવાનું છે.
 ૨. તેને આજે બસમાં (બેસવું) છે.
 ૩. અમને/અમારે પણ બાગમાં (રમવું) છે.
 ૪. તેમને/તમારે ક્યાં (કરવું) છે ?
 ૫. રમણે/ને ચોપડી (લાવવી) છે.
 ૬. તેને વાર્તા (કહેવું) છે.

- પ્ર. ૨. અ. 'કરું છું' ને 'કરવું પડશે'માં 2.a. Change 'I am doing' construction into 'I will have to do' construction

૧. હું કામ કરું છું. (મારે કામ કરવું પડશે).
 ૨. તું ઘેર જાય છે.
 ૩. અમે રમવા આવીએ છીએ.
 ૪. તમે સૂવા જાઓ છો.
 ૫. આપણે પત્ર લખીએ છીએ.

- બ. 'કહું છું' ને 'કહીશ'માં 2.b. Change the verb form of 'saying' into 'will say' of

the following sentences.

૧. રમણ તમને વાર્તા કહે છે.
૨. તમે તેની વાર્તા સાંભળો છો.
૩. અમે પણ ત્યાં બેસીએ છીએ.
૪. વાર્તા ઘણી લાંબી હોય છે.
૫. હું વાર્તા સાંભળતી નથી.

૬. આપેલાં વાક્યો ભૂતકાળમાં ફેરવો. 2.c. Change the present tense verb forms into past tense.

અ. : એક શિયાળ (fox) છે. તે લુચ્ચું (clever) છે. તે દ્રાક્ષ (grapes) જુએ છે. તેને તે ખાવી છે. તે કૂદકો (jump) મારે છે. તેને તે નથી મળતી. તે કહે છે દ્રાક્ષ ખાટી (sour) છે.

બ : એક હરણ (deer) છે. તે જંગલમાં રહે છે. ત્યાં લીલું લીલું ઘાસ ચરે (graze) છે. નદીતું ઠંડું પાણી પીએ છે. એક દિવસ તે વરુને (wolf) જુએ છે. હરણને ડર લાગે છે. તે ચારે બાજુ જુએ છે. વરુ કહે છે, 'તું પાસે આવ.' પણ હરણ ડરથી ભાગે છે. વરુને હરણ મળતું નથી.

પ્ર. ૩. કથા પ્રમાણે કરો.

3. Change the sentences as per instructions given in the brackets.

૧. હું ઘેર જાઉં છું. (ભવિષ્યકાળ)
૨. તમે નિશાળે આવો છો. (નકારાત્મક)
૩. તે મેદાનમાં રમે છે. (પ્રશ્નવાચક)
૪. તે ફૂતરો જુએ છે. (ભૂતકાળ)
૫. અમે ઘેર ગયાં. (વર્તમાનકાળ)
૬. તેને ટાઇપિંગ આવડતું નથી. (હકારાત્મક)

પ્ર. ૪. આપેલાં શબ્દયુગ્મેના તમારાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

4. Form sentences using the phrases given below.

હેરાન કરવું, જવાનું છે, કરવાની છે, આપવો પડશે, ચાલવા લાગવું, વચ્ચે મળવું, એક સાથે ચાલવું, સામસામેથી આવવું, મોડું થવું, મદદ કરવું, પાછું આવવું, નાહવું-ધોવું, મોંઘું આપવું, નિશ્ચય કરવો, મદદ કરવા જતાં.

- પ્ર. ૫. આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ એક 5. Write a story or a narra-
પર વર્ણન અથવા સંવાદ લખો. tion from any one of the
topics given below.

૧. સમજી કૃતરાઓ

૨. ડાયરીનું એક પાન

૩. લોભિયો

૪. લુચ્ચું શિયાળ

- પ્ર. ૬ ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય પ્રશ્નવાક્યો 6. Complete the conversation
લખી સંવાદપૂર્તિ કરો. by supplying appropriate
questions for the given
statements.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : દૂર એક ગામ હતું.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : ગામને છેડે મોટી નદી હતી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : ના, તે ઘણી ઊંડી હતી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : ના, તેના પર પુલ ન હતો.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : એક દિવસ તેના ઉપર બે
બકરીઓ આવી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : બન્નેનો રંગ કાળો હતો.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : બન્ને ઝથડાળુ હતી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : પુલની વચ્ચે બન્ને મળી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : બન્ને એકબીજા સાથે ઝથડી.

પ્રશ્ન :

ઉત્તર : ઝથડાં ઝથડાં બન્ને નદીમાં
પડી.

પ્ર. ૭. મુઠ્ઠા બેડી તે ઉપરથી ભૂતકાળમાં
વાર્તા બનાવો.

7. Write, story in the past
tense from the points given
below.

એક કાગડો - તરસ (thirst) લાગવી - ઊડવું - એક ડૂંબે (earthen jar)
બેવો - નીચે ઊતરવું - પાણી થોડું - યુક્તિ સૂઝવી (got an idea) - કાંકરા
(pabbles) લાવવા - પાણીમાં નાખવા (throw)-પાણીનું ઉપર આવવું -
પાણી પીવું - ઊડી જવું.

પ્ર. ૮. સ્પષ્ટ ઉચ્ચારણ સાથે વાંચી
બતાવો.

8. Read the following with
correct pronunciation.

TALKING ABOUT TRAVEL.

શું, તમે આ વર્ષે દિલ્હી જવાના
છો ?

Are you going to go to Delhi
this year?

હા, જો મારી પાસે પૂરતા પૈસા
હશે તો હું પૂરું ભારત ફરવાનો
છું.

Yes, if I have enough money,
I am going to travel all over
India.

તમે કેવી રીતે જશો ? શું તમે
રેલથી જશો ?

How are you going? Are you
going by train?

ગાડી કરતાં પ્લેનમાં જતાં સમય

It's quicker to go by air than

બચશે.

ત્યાં કેવી રીતે સૌથી જલ્દી
પહોંચાય ?

ત્યાં પહોંચવાનો સૌથી ટૂંકો
માર્ગ કયો ?

બધું મળીને મારો ધંધાકીય
પ્રવાસ એક મહિનો લેશે.

આશા રાખું કે તમારો પ્રવાસ
પ્લેનમાં સારી રીતે વિતશે.

આશા રાખું કે તમારો પ્રવાસ
આરામદાયી નીવડશે.

હું કાલે નીકળી રહ્યો છું. પણ
મેં હજુ મારો સામાન/મારી
પેટી ગોઠવ્યો/ગોઠવી નથી.

તે છ કલાકનો પ્રવાસ હતો.

ચાલો આપણે એરપોર્ટ જઈએ.
પ્લેનને આવવામાં અડધો કલાક છે.

by train.

What's the quickest/shortest
way to get there?

Altogether my business trip
will take one month.

I hope you will have a good
time on the plane.

I hope you will have a com-
fortable journey.

I am leaving tomorrow, but I
haven't packed my suitcase yet.

It was a six hour journey.

Let's go to the airport. The
plane will land in half an hour.

એક ઘેર અંધારી રાત હતી. હોસ્ટેલમાં ઉપલા માળનો ઓરડો હતો. રાતના લગભગ બારનો સુમાર હતો. ઓરડામાં હું એકલો જ હતો. અચાનક મારી આંખ ઊઘડી. હું શા માટે જાગ્યો? બહાર કંઈક અવાજ થયો? કે પછી ઝાડ ઉપરનું પક્ષી ઊડ્યું? (મનમાં શંકા જાગી.) બીકનો માર્યો હું ધૂંજ્યો, ડર્યો. ડરતો ડરતો ઊઠ્યો. અંધારામાં થોડું ચાલ્યો. થોડ્યો ને કાન સરવા કર્યા. કંઈયે ના સંભળાયું, કશું ના દેખાયું. હું ખાટલા પાસે પાછો આવ્યો. તેમાં બેઠો. થોડી વાર પછી ખાટલામાં આડો પડ્યો. આડા પડતાં જ કંઈક અવાજ સંભળાયો. હું ડરીને બેઠો થઈ ગયો. બારીમાં કંઈક હાલતું દેખાયું. મારે શરીરે પરસેવો વળી ગયો. મેં આંખો મીંચી દીધી, મુઠ્ઠીઓ વાળી દીધી ને બાજુના ઓરડામાં દોડી ગયો. મિત્રો અવાજ સાંભળી જાગી ઊઠ્યા. જે હાથમાં આવ્યું તે લઈ મારા ઓરડામાં દોડી ગયા. અંધારા ઓરડામાં બત્તી થઈ. બત્તી થતાં જ એક આંધળુંભીત થયેલું ચામાચીડિયું થોડી વાર અહીંતહીં અથડાઈ બહાર ઊડી ગયું. મિત્રો ખડખડાટ હસી

It was a very dark night. The room was on the upper floor of the hostel. It was about 12 O'clock in the night. I was alone in the room. Suddenly I woke up. Why did I get up? Was there some noise outside? Or did a bird fly from a tree? I doubted. I trembled with fear, (I was) scared with fear (I) got up (from the bed). (I) took a few steps in the darkness. I waited and tried to listen carefully. Nothing was heard, nothing could be seen. I came back to the cot. Sat on it. After some time I lied down on (my) cot. No sooner I lied down I heard some noises. I sat up with fear. Something could be seen moving in the window. I perspired profusely. I closed my eyes (tightly), clenched my hands and ran towards the next room. My friends got up with the noise (that I made). They ran into my room with whatever they could lay their hands on. The dark room was lighted up. No sooner the light was on, a blinded bat flew helter skelter for a while in the room, and went away. (My) friends laughed

પડ્યા. બોલ્યા, અરે બહાદુર! heartily. They said, 'hello, brave
ખોદો ડુંગર ને કાઢ્યો ઉંદર. man, we dug the hill and found
a rat.'

DRILLS

Repetition Drill

૧. ઉપલા માળનો ચોરડો હતો.
વચલા માળનો ચોરડો હતો.
નીચલા માળનો ચોરડો હતો.	૨. લગભગ એકનો સુમાર હતો.
લગભગ મધરાતનો સુમાર હતો.
લગભગ સાંજનો સુમાર હતો.
૩. એકલો જ હતો.
બન્નેય હતા.
બધાય હતા.	૪. એકલો ન હતો.
બન્ને ન હતા.
બધા ન હતા.
૫. અચાનક આંખ બિઘડી.
અચાનક બારણું ખુલ્યું.
અચાનક દરવાજો ખુલ્યો.	૬. કાંઈક અવાજ થયો.
કાંઈક કામ મળ્યું.
કાંઈક ચાફ આબું.
૭. બીકનો માર્યો તે પ્રૂજ્યો.
બીકની મારી તે પ્રૂજી.
બીકનાં માર્યાં છોકરાં નાઠાં.	૮. રમણે કાન સરવા કર્યાં.
ગીતાએ કાન સરવા કર્યાં.
બધાંએ કાન સરવા કર્યાં.
૯. જમીને હું આડો પડ્યો.
ખાઈને ભાઈ આડો પડ્યા.
ઘાફીને છોકરાં આડાં પડ્યાં.	૧૦. હું ડરીને બેઠો થઈ ગયો.
ગીતા ડરીને બેઠી થઈ ગઈ.
છોકરાં ડરીને બેઠાં થઈ ગયાં.

Substitution Drill

૧. ઉપલા માળની બારી હતી.
(બારણું, ચોરડો, દરવાજો)	૨. લગભગ એકનો સુમાર હતો.
(મધરાતનો, સાંજનો, ચારનો)
૩. અચાનક કોની આંખ ખૂલી ?	૪. બીકનો માર્યો હું નગ્યો.

(દશવાળે, બારણું, બારીઓ)

(અમે, છોકરાં, બા)

૫. અવાજ સાંભળીને તે બેઠો થઈ ગયો.

(ગીતા, ભાઈ-બહેન, મોટાભાઈ)

Addition Drill

અભિજ્ઞ :

કથાંય :

..... ચાર વાગે મને મળ્યો.

..... અવાજ સાંભળાતો નથી.

..... સાંજે તે તમને મળશે.

..... કોઈ નહીં મળે.

..... મધરાતે રમણ પાછો આવ્યો.

..... કોઈ ના મળ્યું.

કંઈયે :

અચાનક :

..... ના સાંભળાયું.

..... મને તે યાદ આવી.

..... ના મળ્યું.

..... હું પડી ગયો.

..... ના ખરીદ્યું.

..... તમે મને સાંજે મળ્યા.

કાંઈક :

અહીંતહીં :

ત્યાં હાલતું ડેખાયું.

મેં ની વસ્તુઓ ભેગી કરી.

અહીં ચાલતું સાંભળાય છે.

છોકરો કરીને થાક્યો.

ઘરમાં ફરતું ડેખાય છે.

ઉદર ઢોડીને થાક્યો.

Transformation Drill

૧. હા. ત. હું કાન સરવા કરું છું.

મેં કાન સરવા કર્યાં.

૧. ભાઈ કાન સરવા કરે છે.

૨. તમે કાન સરવા કરો છો.

૩. અમે કાન સરવા કરીએ છીએ.

૨. હા. ત. ત્યાં કંઈક સાંભળાયું.

ત્યાં કંઈયે ના સાંભળાયું.

૧. અહીં કંઈક દેખાય છે.
૨. ઘરમાં કંઈક મળ્યું.
૩. ઔદિસમાં કંઈક થયું.

૩. હા. ત. ક્યાંક અવાજ સંભળાયો.

૧. ક્યાંક ઝાડ તૂટી પડ્યું.
૨. ક્યાંક મકાન તૂટી પડ્યાં.
૩. ક્યાંક ઝઘડો થયો.

૪. હા. ત. અચાનક તેની આંખ ઊઘડી.

૧. અચાનક ઘરનું બારણું ખુલ્લું થયું.
૨. લાકડીથી મારતાં તેનો હાથ તૂટ્યો.
૩. અવાજ સાંભળીને તે ડરી ગયો.

૫. હા. ત. બીકનો માર્યો ચોર નાઠો.

૧. ડરનાં માર્યાં છોકરાં સૂઈ ગયાં.
૨. મોડું થયું એટલે ખાવાનું ના મળ્યું.
૩. જૂખની મારી ગીતા રહી પડી.

૬. હા. ત. અવાજને કારણે હું બેઠો થઈ ગયો.

૧. પૈસાને કારણે તે દુઃખી થઈ ગયો.
૨. બાને ભેઈને તે ખુશ થઈ ગઈ.
૩. ટિકિટો ભેઈને તેઓ તૈયાર થઈ ગયા.

૭. હા. ત. ફૂલ હાલતું દેખાયું.

ક્યાંય અવાજ ના સંભળાયો,

કેવી રીતે તેની આંખ ઊઘડી ?

શા માટે ચોર નાઠો ?

શા માટે (કારણે) હું બેઠો થઈ ગયો ?

ફૂલો હાલતાં દેખાયાં.

૧. છોકરો દોડતો દેખાયો.
૨. હું ચાલતી દેખાઈ.
૩. છોકરું રડતું દેખાયું.

Response Drill

૧. આ કેવી રાત હતી? (ધાર અંધારી)
૨. કયા માળનો ઓરડો હતો? (ઉપલા માળનો)
૩. કેટલા લાગ્યાનો સુમાર હતો? (લગભગ એકનો)
૪. હું શા માટે ધૂળ્યો? (ખીકનો માર્યો)
૫. શું અંધારામાં કંઈ સંભળાયું? (ના, કંઈયે)
૬. આડા પડતાં જ શું થયું? (કંઈ અવાજ સંભળાયો.)
૭. હું કેવી રીતે બેઠો થઈ ગયો? (ડરીને)
૮. મારે શરીરે શું વળી ગયું? (પરસેવો)
૯. પછી મેં શું શું કર્યું? (આંખો મીચી, મુઠ્ઠી વાળી દોડ્યો)
૧૦. ઓરડામાં શું હતું? (આંધળુંભીત ચામાચીડિયું)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.

૧. એક અંધારી રાત
૨. હોસ્ટેલમાં ઓરડો હતો.
૩. રાતના એકનો હતો.
૪. હું ધૂળ્યો.
૫. પછી આટલામાં

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example.

૧. ઠા. ત. ૧. (ઉપહું) માળનું બારણું હતું.

ઉપલા માળનું બારણું હતું.

૨. (નીચહું)

૩ (વચહું)

૪. (આગહું)

૫. (પાછહું)

૬. (છેલ્લું)

૭. (પહેલું)

૨. ઠા. ત. ૧. ઝાડ (હાલવું) (દેખાવું) ઝાડ હાલતું દેખાયું.

૨. છોકરો (દોડવું) (દેખાવું)

૩. છોકરાં (રડવું) (સંભળાવું)

૪. કંઈક (ચાલવું) (દેખાવું)

૫. કોઈક (હસવું) (સંભળાવું)

૬. ભાઈઓ (વાંચવું) (દેખાવું)

૩. ઠા. ત. ૧. મેં આંખો (મીંચવું) (દેવું) મેં આંખો મીંચી દીધી.

૨. રમણે મુઠીઓ વાળવું (દેવું)

૩. મેં કાગળ (લાવવું) (આપવું)

૪. નોકરે કામ (કરવું) (લેવું)

૫. છોકરાંઓએ ફળો (ખાવું) (નાખવું)

૬. પરેશે સાંજે હોસ્ટેલ (છોડવું) (દેવું)

૪. ઠા. ત. ડરીને હું (મૂજવું) (ઊભવું) ડરીને હું મૂજતો ઊભો.

બીકની મારી ગીતા (મૂજવું) (જવું)

ડરના માયાં છોકરાં (મૂજવું) (આવવું)

મારના ડરે ભાઈ (મૂજવું) (ઊભવું)

૫. ઠા. ત. (આંધળુંભીત) (થવું) (ચામાચીડિયાં) આંધળાંભીત થયેલાં ચામાચીડિયાં
 આંધળુંભીત થવું (ફૂતરું)
 આંધળુંભીત થવું (બલાડી)
 આંધળુંભીત થવું (ઉદર)

પ્ર. ૩. તમારાં વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો. 3. Form sentences using the words given below.

૧. અચાનક, લગભગ, સુમાર, કંઈક, કંઈયે, ક્યાંક, ક્યાંય, અહીંતહીં, આંધળુંભીત, જે તે.
૨. થંકા ભગવી, બીકનું માર્યું, કાન સરવા કરવા, આડું પડવું, પરસેવો વળવું, મુઠ્ઠીઓ વાળવું, ઢોડી જવું, પાછા આવવું, ખડખડાટ હસવું, ખોદવો ડુંગર ને કાઢવો ઉદર.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો. 4. Change the given sentences into negatives.

૧. ત્યારે રાતનો સુમાર હતો.
૨. અચાનક મારી ભ્રષ્ટ્ર ભીડી ગઈ.
૩. તેના ઘરમાં તે એકલો જ સૂતો.
૪. બીકના માર્યાં તેઓ નાસી ગયા.
૫. જમીને બપોરે રોજની જેમ આઠો પડ્યો.

પ્ર. ૫. આપેલા ક્ષરણ શુજરાતી કરો. 5. Translate the following passage into Gujarati.

Approximately it was two O'clock in the night. I was alone in the car. Suddenly I saw something on the road. Was it a bird, an animal or a man? A doubt came in my mind. I trembled with fear. With fear I opened the door of my car. I walked a few steps and tried to listen attentively. I could not

here anything. Suddenly I heard some noises. My whole body perspired. I came back to my car. Hurriedly I locked the doors from inside and drove off from that road.

NOTES

1.a. માળો means:

i) a nest	પંખીનો માળો	bird's nest
ii) a large house with many storeys	મુંબઈના માળાઓ	large houses of Bombay
iii) Storey (upper, 2nd, etc.,	ઉપલો માળો/માળ	upper floor

1.b. સુમાર 'time' and સમય 'time' are interchangeable, though સુમાર is normally used for approximation or general reference. વખત 'time' and સમય 'time' also are interchangeable and are mostly used for specific timings. For example;

રાતનો એકનો સુમાર હતો.	It was approximately one (O'clock) in the night.
-----------------------	--

કેટલો વખત/સમય લાગશે ?	How long will it take?
-----------------------	------------------------

તમને કેટલો સમય જોઈએ ?	How much time do you need (to finish this work)?
-----------------------	--

1.c. When the numeral એક and બે take the suffix -હું, they behave like variable adjectives and may be used as adverbs. For example:

છોકરો એકલો આવ્યો.	The boy came alone.
-------------------	---------------------

તે એકલો જ ઘેર જાય છે.	He goes home without any company/alone.
-----------------------	---

એકલે હાથે તેણે વાઘ માર્યો.	He killed the tiger single handed.
----------------------------	------------------------------------

1.d. The adjective/pronoun કંઈ and કંઈ 'something' are interchangeable forms, and are used to express different meanings. For example:

i) used in a suggestive, interrogative or negative sense.

કંઈ/કંઈ મારાથી ત્યાં જવાય? Can I go there?
(No, I cannot go there.)

ii) used in indefinite, interrogative and negative sense.

કંઈ/કંઈ નહીં. Never mind, nothing is the matter, nothing to worry about.

કંઈનું કંઈ થઈ ગયું. Something unexpected happened, unthought of happened, quite the reverse of the expected happened.

1.e. The form કંઈ + ક (emphatical particle) is used in a definite and affirmative sense. For example:

તેને કંઈક થયું છે. Something (definite) has happened to him.

મને કંઈક જોઈએ છે. I want something (atleast).

1.f. કયાંક 'somewhere' and કયાંય 'anywhere, at any place' are invariable adverbs.

તેં ચોપડી કયાં મૂકી? Where did you keep the book?

મેં કયાંક તેા મૂકી છે. I have kept it somewhere (but I do not remember it).

તેણે અહીં જ કયાંક મૂકી છે. He has kept it somewhere here only.

તેને તે કયાંય દેખાતી નથી. He is not able to see it anywhere.

કયાંય જશે નહીં.

Do not go anywhere.

તે ચોપડી કયાંય પણ મળશે. (You) will get that book at any place (shop).

- 2.a. જે....તે form relative two-part sentences, and the various suffixes can be added to these જે....તે form, as with other pronouns. In such sentences, the જે (forms) may be omitted but તે (forms) are always used. For example:

(જે) મળ્યું તે લીધું. Whatever (I) got I took it.

જે તમને મળે તેઓને આવવાનું કહેજો. Whoever meets you, tell them to come.

- 2.b. ખોદ્યો ડુંગર અને કાઢ્યો ઉદર is a proverb.

3. The teacher should give more practice to use idiomatic phrases in different moods, aspects, tenses etc...

VOCABULARY

હાલવું		to move
હાલતું		moving
હોસ્ટેલ	(f.)	hostel
સંભળાવું		to listen
કાન સરવા કરવા		to listen carefully
સુમાર	(m.)	time
શંકા	(f.)	doubt
વચ્ચું		middle
વચ્ચેા માળ		middle floor
રાત	(f.)	night
પસેવો વળવો		to perspire

પાછલું		later, last
યાદ	(f.)	memory
મધરાત	(f.)	mid-night
મુઠ્ઠીઓ વાજવી		to clench fingers
લેણું કરવું		to collect
બીક	(f.)	fear
નીચલો માળ		ground floor
નીચલું		lower, situated below
ધ્રુજવું		to shiver
ડુંગર	(m.)	hill
ડરવું		to be frightened
કશુંય		nothing
ટિકિટ	(f.)	ticket
જાગવું		to wake up
ઘોર		severe
ખોદવું		to dig
ખડખડાટ હસવું		to laugh aloud
એકલું		alone
ઊઘ	(f.)	sleep
ઉંદર	(m.)	mouse
ઉપરું		upper, above
આંધળુંભીત		to tally blind
આડું પડવું		to lie down
આંખ	(f.)	eye
અથડાવું		to strike against

અહીંતહીં		helter-skelter
અચાનક		suddenly
અંધારું	(n)	darkness
અવાજ	(m.)	noise

એક મોટો ઓરડો છે. ઓરડામાં બે લોખંડના ખાટલાઓ, બે-ત્રણ ખુરશીઓ ને એક મેજ છે. ખૂણામાં મેજ ઉપર શિવજીની છબી છે. છબી ઉપર થોડાં ફૂલો ચડાવ્યાં છે. અગરબત્તી પેટાવી છે. તેની સુગંધ આંધ છે. એક વિદ્યાર્થી આંખો બંધ કરી, હાથ બેડી પ્રાર્થના કરે છે : હે પરમ-કૃપાળુ પરમાત્મા ! તારી દયા અપરંપાર છે. તારી દયાથી હું પૂના આવ્યો છું. બહેનની... ના, ના, તારી મહેરબાનીથી પરીક્ષામાં પાસ થયો છું. નિયમિત વર્ગમાં હાજર રહ્યો છું. વર્ગમાં ક્યારેય મોડો પડ્યો નથી. બહેને જે કહ્યું છે તે માન્યું છે. જે ગૃહકાર્ય આપ્યું છે તે કર્યું છે. જેવું કાર્ય સોંપ્યું છે તેવું પતાવ્યું છે. કદીયે કંઈ ભૂલ્યો નથી. કદી તે ચોપડીઓ વાંચી છે. પ્રશ્નોના ઉત્તર બરાબર આપ્યા છે. પહેલાંની પરીક્ષામાં વર્ગમાં હંમેશાં ત્રીજો આવ્યો છું. ક્યારેય નાપાસ થયો નથી. આજે છ માસિક પરીક્ષા છે. વ્યાકરણનો પ્રશ્નપત્ર છે. તેની તૈયારી બરાબર થઈ નથી. મારી લાજ તારા હાથમાં છે. એવું કરજે

It is a big room. There are two steel cots, a couple of chairs and a table in the room. There is (god) Shiva's picture on the table which is in the corner. On the picture there are flowers. Incense stick is lighted. Its fragrance is spreading. One student is praying with closed eyes and folded palms. "Oh merciful God! Your mercy is boundless. With your grace I have come to Poona. Teachers blessings... no, no, I have passed the examinations with your blessings. I have attended (I have been present in) the classes regularly. I haven't been late anytime for classes. I have done whatever the teacher has asked (me to do). I have done all the jobs entrusted to me and have never forgotten anything. I have read all the books that I was asked (to read). I have given proper answers to questions. I have the third rank in my class in the previous examinations. I have never failed in any examination. The six-monthly examination is scheduled for to-day. It is the

કે મેં વાંચ્યા છે તે જ પ્રશ્નો
આવે. જો હું પાસ થઈશ તો
તમે પેંડાનો પ્રસાદ ચઢાવીશ.
ધીનો દીવો કરીશ. બસ! તારા
આશીર્વાદની જરૂર છે. જય
ભોળાનાથકી !"

grammar examination. I am
not prepared for it properly.
My prestige is in your hands.
Do such a magic so that I will
get only those questions for
which I am prepared (to answer).
If I pass, I will offer you pedhas
(sweets). I will light a lamp
with pure ghee. I am in need
of your blessings. Long live
Bholanath!"

DRILLS

Repetition Drill

૧. મેં ફૂલ ચડાવ્યું છે.	અમે ફૂલો ચડાવ્યાં છે.
તેં અગરબત્તી પેટાવી છે.	આપે અગરબત્તીઓ પેટાવી છે.
તમે પ્રશ્ન કર્યો છે.	તેઓએ પ્રશ્નો કર્યા છે.
૨. હું પૂના ગયો છું.	અમે મુંબઈ ગયા છીએ.
તું નાટકમાં ગયો છે.	તમે કલકત્તા ગયા છો.
તે બજારમાં ગયો છે.	તેઓ દિલ્હી ગયા છે.
૩. તારી મદદથી કામ થયું છે.	જે વાંચ્યું છે તે જ આંચ્યું છે.
ભાઈની મહેરબાનીથી પૈસા
મળ્યા છે.	જે લખ્યું છે તે જ વાંચ્યું છે.
ભગવાનની દયાથી પાસ થયો છું.	જે ભેયું છે તે જ મળ્યું છે.
૪. જો પાસ થઈશ તો આવીશ.	જો વાંચ્યું તો પાસ થયો.
જો તું મળીશ તો જઈશ.	જો કહ્યું તો કામ થયું.
જો તમે આવશે તો આપીશ.	જો ખરીદ્યું તો કામ આંચ્યું.

એવા કામ મળ્યા તેવા કામ
કર્તા.

બીજા પુત્ર બન્યો છે.

તે કૃષ્ણ બન્યો છે.

૩. કા. ન. એવું કામ મળ્યું તેવું કામ
કર્તા.

કે પાંચાં બેઠાં છે.

તે બાળકોનાં મળ્યાં છે.

તે બાળકોનાં મળ્યાં છે.

૨. કા. ન. કે પુત્ર બન્યો છે.

તે બાળકોનાં મળ્યાં છે.

તે બાળકોનાં મળ્યાં છે.

કે કૃષ્ણ બન્યો છે.

૧. કા. ન. કે કૃષ્ણ બન્યો છે.

Transformation Drill

૧. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૨. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૩. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૪. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૫. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૬. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૭. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૮. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)
૯. બાળકોનાં કૃષ્ણ બન્યાં છે.	(કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો)

Substitution Drill

૧. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો	૨. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો
૩. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો	૪. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો
૫. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો	૬. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો
૭. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો	૮. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો
૯. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો	૧૦. કા. ન. કે પુત્ર, બન્યો

જેવો કાગળ કહ્યો તેવો
કાગળ લખ્યો.

જેવી ચાપડી મળી તેવી
ચાપડી આપી.

જેવું ફૂલ લીધું તેવું ફૂલ લીધું.

૪. દા. ત. જો હું આવીશ તો તમને
મળીશ.

જો હું કબાટ ખરીદીશ તો
તમને ફાલીશ.

જો તું ટેલિફોન લાવશે તો
રામને બોલાવીશ.

જો તે કાવ્ય લખશે તો
ગીતને ધંધાવીશ.

૫. દા. ત. મેં પૂના જોયું છે.

તેં ક્ષણ ખાધું છે.

અમે રસ્ત પીધું છે.

હું કલકત્તા ગયો છું.

૬. દા. ત. શું, હું કદી મોઢો આવ્યો છું?

શું, તમે કદી પૂના ગયા છો?

શું, આપણે કદી સુન્દરાલી
નાટક જોયું છે?

શું, અમે કદી ગીત ગાયાં છે?

૭. દા. ત. તે ક્યારેય મારે ઘર આવ્યા
નથી.

અમે ક્યારેય અમદાવાદ
ગયાં નથી.

જો અમે આવીશું તો તમને
મળીશું.

મેં પૂના જોયું નથી.

શું, હું ક્યારેય મોઢો આવ્યો
છું?

તે કદીયે મારે ઘર આવ્યા
નથી.

રમણે ક્યારેય રામરૂળ ખાધું
નથી.

ભાઈ ક્યારેય જૂઠું બોલ્યા
નથી.

Response Drill

૧. ચોરડામાં કેવા ખાટલાઓ છે? (લોખંડના)
૨. મેજ ક્યાં છે ને તેના ઉપર શું છે? (ખૂણામાં, શિવજીની છબી)
૩. છબી ઉપર શું ચડાવ્યું છે? (ફૂલો)
૪. ચોરડામાં શેની સુગંધ આવે છે? (અગરબત્તીની)
૫. કોણ, કેવી રીતે પ્રાર્થના કરે છે? (પ્રશિક્ષણાર્થી, હાથ જોડીને)
૬. તે કેની ઇયાથી પૂના આવ્યો છે? (પરમાત્માની)
૭. શેના પ્રમાણે તે વર્ગમાં ગયો છે? (સમયપત્રક)
૮. તેણે કેવું કાર્ય કર્યું છે? (સોંપ્યું તેવું)
૯. પ્રશિક્ષણાર્થીની શેની તૈયારી બરાબર થઈ નથી? (વ્યાકરણની)
૧૦. તે પાસ થશે તો શેનો પ્રસાદ ચઢાવશે? (પેંડાનો)

EXERCISES

પ્ર.૧ વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps

૧. અમે ફૂલો છે.
૨. પૂના છે.
૩. જે કાર્ય છે બરાબર છે.
૪. કાર્ય છે તેવું કાર્ય છે.
૫. હું પાસ તો તને પેંડાનો પ્રસાદ

પ્ર.૨ યોગ્ય ક્રિયાપદ સાથે વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

૧. હું પૂના છું.
૨. મેં કલકત્તા છે.
૩. તમારી મદદથી કામ છે.
૪. જેછે તે જ છે.
૫. જેવી ચોપડી છે તેવી પાછી છે.
૬. જે મેં તો પાસ

પ્ર.૩ જોડ મેળવો.

મેં કહ્યું	ગયો છું.
તેણે ફૂલ	જેયું છે.
હું પૂના	ચડાવ્યાં છે.
તેં કલકત્તા	માન્યું છે.
ભાભી ઓફિસમાં	વેચી છે.
કાકીએ સાડી બજારમાં	મળી છે.

2. Fill in the gaps with appropriate verb forms.

3. Match the pairs.

પ્ર.૪ દરેક ખાનામાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ પાંચ વાક્યો બનાવો.

4. Select appropriate word from each column and make 5 sentence.

હું	જેવી	પૂના	આવીશ		તમને	મળજે
તું	જો	ઘેર	આવશે	તો	મને	મળીશ
તમે	જે	ચાપડી	ખરીદી	તેવી	ભાઈને	આપજો
આપણે	ક્યારેક	પછી	જોયું	તે	રામની	જોઈએ છે
અમે	કદી	પુસ્તક	આવીએ		અમને	પાસે છે

દા. ત. હું જો ઘેર આવીશ તો તમને મળીશ.

પ્ર. ૫ આપેલા શબ્દોના તમારાં વાક્યો-
માં ઉપયોગ કરો.

5. Make your own sentences
using the words given below.

૧. ચડાવવું, પેટાવવું, શીખવું, માનવું, થવું.

૨. આંખો બંધ કરવું, હાથ જોડવું, મોઢું પડવું, મોઢું બોલવું,
નાપાસ થવું, પ્રસાદ ચડાવવું, દીવો કરવું, આશીર્વાદ આપવું.

૩. ક્યારેક, ક્યારેય, કદી(યે), જેવી-તેની, જો-તો, જે-તે
જેવાં-તેવાં, શેનું, શેનો, શેની.

પ્ર. ૬ ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following
sentences into Gujarati.

There are two iron cupboards in my office. It is in the corner. Nearby there is a table. Shiva's photo is on the wall. A garland is offered to him. My brother is standing nearby. He is praying with folded palms and closed eyes. I have been to poona. It is a nice city. I liked the city very much. In Poona, I have been to Agakhan Palace. I have seen Bundgarden. I have seen Marathi Dramas in

Balgandharva Rangmandir. I have not been to Khadak-vasala, anytime. I have purchased the saries as (the type) I liked. If I shall go again to Poona I shall do more shopping.

પ્ર. ૭. પૂર્ણ લવિષ્યકાળની રચનામાં,
નીચે આપેલા વિષયમાંથી કોઈ
એક ઉપર દસ વાક્યો લખો.

7. Write ten sentences in perfect present tense on any one of the given topics.

૧. મારી પૂનાની મુલાકાત

૨. મારી પૂનાની દિનચર્યા

૩. મારી પૂનાની ખરીદી

NOTES

1. This lesson concentrates on perfect present tense constructions. The past tense forms combined with છે or નથી express, in general, the equivalent of English 'I have gone/done.' with the negative 'I haven't gone/done'. This construction is referred to as perfect present tense. For example:

હું પૂના ગયો છું.

I have been to Poona.

મેં પૂના જોયું છે.

I have seen Poona.

મેં મુંબઈ જોયું નથી.

I haven't seen Bombay.

2.a. Verb થવું has many shades of meanings in different constructions. A few of them are given below.

હું ડોક્ટર થયો.

I became a doctor.

મને કંઈ થયું છે.

Something has happened to me.

મને થયું કે હું ઘેર જઉં.

I felt like going home.

મારે ઘેર ગુલાબ થાય છે.

Rose grow at my place.

ત્યાં મારું ઘર થાય છે.

My house is being constructed over there.

એક કિલો વજન થાય છે.

It weighs one kilogram.

તું ખાતો થા.

You begin to eat.

એનાથી કામ થતું નથી.

He cannot do the work.

- 2.b. The suffix -થી when added to a noun/pronoun gives different meanings in different contexts. A few are given below.

તે ઘેરથી આવ્યો.

He came from home.

ત્યારથી હું અહીં છું.

Since then I am here.

તેણે ખાનામાંથી પત્ર કાઢ્યો.

He took out the letter from the (out of) drawer.

તમે ઓફિસે ક્યારથી આવશો ?

From when will you start coming to the office?

તે કામ મારાથી થયું.

That work was done by me.

(For passive construction refer to Notes of UNIT-XI)

3. The teacher should give additional practice for idiomatic phrases as well as conditional sentences introduced till now. For example:

ફૂલ ચડાવવું.

To offer flowers

ગીતા ફૂલ ચડાવે છે.

Gita offers flowers.

ફૂલ ચડાવતાં તે બોલી.

While offering flowers she spoke.

હું રોજ ફૂલ ચડાવીશ.

I will offer the flowers everyday.

જો તું કામ કરે તો તને પૈસા મળે.	If you work, only (then) you get money.
જો તમે વાંચ્યું તો પાસ થયા.	If you read (the books) you passed (the examination).

VOCABULARY

સમયપત્રક	(n.)	timetable
સુગંધ	(f.)	fragrance
શિવજી		Lord Shiva
વ્યાકરણ	(n.)	grammar
લાજ	(f.)	Prestige
લોખંડ	(n.)	iron, steel
મોડું પડવું		to be late
માનવું		to believe
ભોલાનાથ		Bholanath (Lord Shiva)
ભૂલવું		to forget
કૃપા	(f.)	mercy
પ્રસાદ	(m.)	food offered to Gods
પેડો	(m.)	pedha (an Indian Sweet dish)
પતાવવું		to complete
પડવું		to fall
પ્રાર્થના	(f.)	prayer
પરમાત્મા	(m.)	God
પરમકૃપાળુ		merciful

પ્રશિક્ષણાર્થી		teacher trainee
પેટાવવું		to lighten
હંમેશાં		always
હાજર રહેવું		to be present
હાજર થવું		to attend
જોડવું		to join
ચડાવવું		to offer
ધી	(n.)	ghee
ગૃહકાર્ય	(n.)	homework
ખોટું		false, wrong, improper
ખૂણું	(m.)	corner
આશીર્વાદ	(m.)	blessings
આપરંપાર		countless
અગરબત્તી	(f.)	incense stick

અજાણ્યો : એ બાઈ !

A stranger : Excuse me Mister.

રશ્મિકાંત : મને બોલાવ્યો ? શું કામ છે ?

Rashmikant : Did you call me? What is the work? (What do you want?)

અજાણ્યો : બાઈ મારે થોડાં આંતર-દેશીય, પોસ્ટકાર્ડ, ટિકિટો વગેરે જોઈએ છે.

A stranger : I need a few inland letter cards, post cards and stamps.

રશ્મિકાંત : તો પોસ્ટ ઓફિસે જાઓ ને ત્યાં પૂછપરછ કરો. મને શું પૂછો છો ?

Rashmikant : Then go to a post-office and enquire there. Why are you asking me?

અજાણ્યો : તકલીફ માટે સમા. પણ હું આ શહેરમાં નવો આવ્યો છું. એટલે મને અહીંની કંઈ ખબર નથી. એથી તમને રોક્યા છે. મને કહેશો પોસ્ટ ઓફિસ ક્યાં છે ?

A stranger : Sorry for the trouble. But I have newly arrived in this town. So I do not know anything about this place. That's why I stopped you. Will you tell me where the post-office is?

રશ્મિકાંત : તો એમ કહોને. તમે યરવડા જોયું છે ?

Rashmikant : Then say like that. Have you seen Yervada?

અજ્ઞાતુયો : ચરવડા તો નથી જોયું.

A stranger : No, I haven't seen Yervada.

રશ્મિકાંત : તો એમ કરો. તમે અહીંથી સીધા રસ્તે ચાલ્યા જાઓ. ચાલતાં ચાલતાં એક સર્કલ આવશે. ત્યાંથી એક રસ્તો સીધો જાય છે તે રસ્તે આગળ વધજો ને ત્યાંથી કોઈને પૂછશો તો આગળના રસ્તો કોઈ પણ બતાવશે.

Rashmikant : Then do like this. You go straight ahead on this road. You will come to a circle. From there a road goes straight. Go ahead on that road. From there if you ask, anyone will show you the further road.

અજ્ઞાતુયો : બાઈ એ તો બહુ મુશ્કેલ છે. મેં જેને પણ પૂછ્યું છે તે બધાંએ 'મલા માહિત નાહી' કહ્યું છે. એટલે શું ?

A stranger : It is very difficult Mister. Whomever I have asked has replied me 'mala mahit nahi'. What does it mean?

રશ્મિકાંત : (હસતાં હસતાં) એટલે 'મને ખબર નથી'. સારું, તમે આગળ પુલ સુધી ગયા છો ?

Rashmikant : (laughing) It means I do not know. Alright have you gone upto the bridge?

અજ્ઞાતુયો : હા, ત્યાં સુધી તો ગયો છું.

A stranger : Yes, I have gone upto that.

રશ્મિકાંત : તો ત્યાંથી પુલના રસ્તે ના જતાં સીધા જાઓ. આગળ જતાં ડાબી બાજુએ પેટ્રોલપંપ આવશે ને તેને

Rashmikant : Then from there go straight instead of going to words the bridge.

વટાવી આગળ જતાં ડાબે
રસ્તે વળી જાઓ. તે રસ્તે
સીધા ચાલ્યા જાઓ.
આગળ જતાં જમણી
બાજુએ તમને પોસ્ટ ઓફિસ
દેખાશે.

As you go ahead
you will find on
your left a pet-
rol pump, and
after crossing it,
turn to the road
on your left. Go
straight ahead
on that road. As
you go ahead
you will find the
post office on
your right side.

અજાણ્યો : અહીંથી તે કેટલું દૂર હશે ?

A stranger : How far is it
from here?

રશ્મિકાંત : સાધારણ રીતે બે-ત્રણ
કિલોમીટર તો હશે જ.

Rashmikant : Approximately it
is 2 to 3 kilo-
meters far.

અજાણ્યો : હું રિક્ષા જ કરી લઉં તો ?

A stranger : Suppose I hire
a rikshaw (to go
there)?

રશ્મિકાંત : તો તો ઘણું સારું. એ
રિક્ષાવાળા, આ સાહેબને
યરવડા પોસ્ટ ઓફિસ પર
લઈ જા.

Rashmikant : That's wery nice.
(That is batter.)
Oh, rikshaw-
man, take this
man to Yervada
post office.

અજાણ્યો : ખૂબ ખૂબ ધન્યવાદ. મેં
તમને ઘણી તકલીફ
આપી.

A stranger : Many many tha-
nks. I gave you
lot of trouble.

રશ્મિકાંત : કંઈ નહીં. આવજો.

Rashmikant : Doesn't matter.
Good-bye.

DRILLS

Repetition Drill

૧. (તમે) મને શું પૂછા છે ?
(તું) મને શું પૂછે છે ?
(તું) તેને શું પૂછે છે ?
૩. ચાલતાં ચાલતાં આર રસ્તા આવશે.
ઢોડતાં ઢોડતાં એક ઘર આવે છે.
ભાગતાં ભાગતાં એક મકાન આવ્યું.
૫. (મેં) કલકત્તા તો નથી જોયું.
(તે) સ્ટેશને તો નથી ગયો.
(તું) ગુજરાતી તો નથી શીખી.
૭. હું પુલ સુધી ગયો છું.
અમે વડોદરા સુધી ગયાં છીએ.
હું ઠસ સુધી શીખી છું.
૮. પુલના રસ્તે જતાં
ડાબે રસ્તે વળતાં
સીધે રસ્તે ચાલતાં
૨. (મેં) તમને રોક્યા છે.
(તે) મને રોક્યો છે.
(તમે) તેને રોકી છે.
૪. (તમે) સીધા રસ્તે ચાલ્યા જાઓ.
(તું) આડા રસ્તે વળી જા.
(તમે) પાછલા રસ્તે ભાગી જાઓ.
૬. (તમે) ત્યાંથી કોઈને પૂછશો.
(તમે) આગળથી કોઈને કહેશો.
(તમે) પહેલેથી કોઈને કહેશો.
હું ત્યાંથી આગળ નથી ગયો.
અમે ત્યાંથી આગળ નથી ગયાં.
હું તેનાથી આગળ નથી શીખી.
ડાબી બાજુ(એ) વળજો.
જમણી બાજુ(એ) જાઓ.
પાછલી બાજુ(એ) પૂછજો.

Substitution Drill

૧. રસ્તો વટાવી આગળ જતાં.
(મકાન, ડાડ, નદી)
૨. ચાલતાં ચાલતાં એક ઘર દેખાશે.
(ભાગતાં, ભાગતાં, ઢોડતાં ઢોડતાં,
જતાં જતાં)

૩. સીધા (ધે) રસ્તે ચાલ્યા બચ્ચો.

(આગલા, પાછલા, આડા)

૫. ત્યાંથી જમણી બાજુએ વળજો.

(ડાબી, પાછલી, સામેની)

૪. હું તે પુલ સુધી આવ્યો છું.

(ઘર, મકાન, ઓફિસ)

૬. મને રસ્તાની ખબર નથી.

(ઘર, વાત, જગ્યા)

Addition Drill

જમણી બાજુએ :

..... વળી જાઓ.

..... મારું ઘર છે.

..... તે બેઠો છે.

કોઈ પણ :

..... રસ્તો બતાવશે.

..... જવાબ આપશે.

..... બેંક બતાવશે.

આગળ જતાં :

..... એક પેટ્રોલપંપ છે.

..... મોટું મકાન આવશે.

..... તે હોશિયાર ડોક્ટર બન્યો.

પાછળ ના જતાં :

..... આગળ જાઓ.

..... આગલા ભાગમાં જાઓ.

..... અહીંથી જ બોલાવશો.

સીધા (ધે) રસ્તે ચાલતાં :

..... મકાન દેખાશે.

..... કામ થયું.

..... સારા પૈસા મળ્યા.

Transformation Drill

૧. હા. ત. મને શા માટે બોલાવ્યો ?

તમને શા માટે બિલા રાખ્યા ?

તમે સીધા રસ્તે ચાલો.

તે મકાન સુધી તો ગયો છે.

મને શા માટે ના બોલાવ્યો ?

૨. ડા. ત. મને શા માટે બોલાવ્યો ?
તેને શા માટે બોલાવ્યો ?
ભાઈને શા માટે બોલાવ્યા ?
ગીતાને શા માટે બોલાવી ?

મારું શું કામ છે ?

૩. ડા. ત. મને શું પૂછા છે ?
મને શું કહે છે ?
તેને શું કહે છે ?
અમને શું કહે છે ?

મને શા માટે પૂછા છે ?

૪. ડા. ત. મને શા માટે પૂછા છે ?
મને શા માટે આપો છે ?
તેને શા માટે મારો છે ?
બાને શા માટે કહે છે ?

મને પૂછા નહીં.

૫. ડા. ત. એટલે મને કહ્યું છે.
એટલે તને બોલાવ્યો છે.
એટલે મને આપ્યું છે.
એટલે ગીતાને બોલાવી છે.

એથી મને કહ્યું છે.

૬. ડા. ત. એથી મને કહ્યું છે.
એથી રમણને બોલાવ્યો છે.
એથી ભાઈને આપ્યું છે.
એથી અમને બોલાવ્યા છે.

એ કારણે મને કહ્યું છે.

Response Drill

૧. અભાણી વ્યક્તિએ કેને બોલાવ્યો ? (રશ્મિકાંત)
૨. તેણે રશ્મિકાંતને શું પૂછવા બોલાવ્યો ? (પોસ્ટ ઓફિસ)
૩. તેને પોસ્ટ ઓફિસમાંથી શું શું બોધ એ છે ? (આંતરદેશીય, પોસ્ટકાર્ડ, ટિકિટો વગેરે)

૪. શું, તે વ્યક્તિ આ ગામની છે ? (ના)
૫. શું, તેણે ચરવડા બેસ્યું છે ? (ના)
૬. રશ્મિકાંતે તેને કયા રસ્તે જવાનું કહ્યું ? (સીધે રસ્તે)
૭. રસ્તો પૂછવા જતાં તેને શો જવાબ મળે છે ? (માલા માહિત નાહી)
૮. રસ્તાની કઈ બાજુએ પેદાશપંપ આવ્યો છે ? (ડાબી બાજુ)
૯. પોસ્ટ ઓફિસ કેટલી દૂર છે ? (બે-ત્રણ કિલોમીટર)
૧૦. છેલ્લે તે શેમાં / કઈ રીતે જવાનું કહે છે ? (રિક્ષામાં)

EXERCISES

પ્ર.૧ ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. મને શું છે ?
૨. માટે ક્ષમા.
૩. એથી તમને છે.
૪. અહીંથી આસપાસ
જાયો.
૫. તમે આગળ પુલ
છો.

પ્ર. ૨ જોડ મેળવો.

2. Match the pairs.

૧. હું ઘેર : કચું છે.
 ૨. મેં કામ : રોક્યો છે.
 ૩. મારે ચોપડી : ગયો છું.
 ૪. મને ટિકિટો : જવું છે.
 ૫. તેણે મને : ખરીદવી છે.
 ૬. તેને પોસ્ટ ઓફિસ : આવ્યા છે.
 ૭. તેના ભાઈ : બેઠે છે.
૬૧. ત. હું ઘેર ગયો છું.

પ્ર.૩ ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

3. Follow the example and make necessary changes in the phrases given below.

સીધો રસ્તો : સીધા રસ્તે : સીધે રસ્તે

પાછલો રસ્તો :

આગલો રસ્તો :

આડો રસ્તો :

૨. આડું બારણું : આડા બારણે : આડે બારણે

પાછલું બારણું :

આગલું બારણું :

મોટું બારણું :

૩. ચાલ્યો ના : ચાલ્યા નાવ / નાચો

ખાવાનું આપ :

પાણી પા :

ગીતા ગા :

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

4. Form sentences using the words given below.

૧. પોસ્ટકાર્ડ, ટિકિટ, મુરકેલ, મુધી, અહીંથી, સાધારણ રીતે.

૨. નવું આવવું, જોઈએ છે, ખબર નથી, રોકવું, છે ને, સીધું જવું, વટાવવું, કાળી બાજુએ, વળી જવું.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું શુદ્ધરૂપી કરો.

5. Translate the following sentences into Gujarati.

Wait a minute.

Can you tell me where is the Railway station?

I want to buy a ticket for Bombay.
 Sorry to trouble you.
 Have you seen Deccan Gymkhana?
 I havn't seen it.
 I am new to this place.
 O.K., then take a bus from here.
 It will take you to Deccan Gymkhana.
 From there you take Bus No. 4.
 It will take you to the railway station.
 Is it near the bus stop?
 Yes, it is. From the bus stop you walk straight ahead and then turn to your left.
 You shall see the enquiry counter.
 How far is the station from here?
 Approximately 8 to 9 kilometers.
 Suppose I hire a rikshaw to go there?
 It will be better.
 O.K. I shall go by a rikshaw.
 Thank you very much.
 I gave you lots of trouble.
 Not at all.
 Good-bye

NOTES

- 1.a. (a) શા માટે 'why' or શું કામ 'for what'
 (b) એટલે 'because of' or એથી 'hence, so'

(c) એટલે 'because of' or એ કારણે 'for that reason'

are interchangeable phrases and provide stylistic variations. Both are equally used in Gujarati. For example :

૧. મને શા માટે બોલાવ્યો ? 'Why am I called for?'
મારું શું કામ છે ?
૨. મને શા માટે પૂછો છો ? 'Why are you asking me?'
મને શું પૂછો છો ?
૩. મને શું પૂછો છો ? Why are you asking me?
મને કેમ પૂછો છો ?
૪. એટલે મને કહ્યું છે. 'Hence I am told (to do the job).'
એથી મને કહ્યું છે.
૫. એથી મને કહ્યું છે. 'Because of that (reason) I am
એ કારણે મને કહ્યું છે. asked (to come, go, etc...)'
૬. એટલે મારે જવું છે. 'Because of that (reason) I want
એ કારણે મારે જવું છે. to go.'

1.b. The -એ ending and -છું ending nouns in singular have two types of oblique forms while adding the suffix -એ. From these two forms anyone may be used.

છોકરો + એ = or છોકરે

છેડો + એ = or છેડે

બારણું + એ = or બારણે

In modern Gujarati the forms છોકરાએ, છેડાએ, બારણાએ etc. are more in use than the forms છોકરે, છેડે, બારણે etc.

- 1.c. The variable adjectives also show the agreement with noun showing two oblique forms; one with the suffix -એ and the second without the suffix -એ.

સીધા રસ્તો straight road

સીધા રસ્તે or સીધે રસ્તે

ગામના ઉઠે or ગામને ઉઠે

મોટા ઘેર/ઘરે or મોટે ઘેર/ઘરે

આવતા મહિને or આવતે મહિને

One may come across different forms in spoken language as shown below.

૧. નદીના સામે ઉઠે

૨. નદીને સામે ઉઠે

‘At the opposite bank of the river.’

૩. નદીના સામા ઉઠે

૪. નદીના સામા ઉઠાયો

2. The teacher should bring such stylistic variations to the notice of the learners and give them additional practice for the same.

VOCABULARY

રિક્ષા	(f.)	riksha
રોકવું		to stop
યરવડા	(n.)	Yervad (place name)
બોલાવવું		to call
ધન્યવાદ	(m.)	thanks

તકલીફ	(f.)	trouble
જમણી બાજુ		right side
સાધારણ રીતે		approximately
કિલોમીટર		kilo meter
એથી		because of that
આગળ વધવું		to go ahead
આંતરદેશીય		inland letter card
ડાબી બાજુ		left side
વટાવવું		to cross
રશ્મિકાંત		Rashmikant (a boy's name)
વળવું		to turn

નટુના બાપુજીએ આ વર્ષે શું ખરીદ્યું છે ?

નટુના બાપુજીએ આ વર્ષે નાજિયેરની વાડી ખરીદી છે. તેમાં ખૂબ બધાં નાજિયેર થાય છે.

પપુના બાપુજીએ શું ખરીદ્યું છે ?

પપુના બાપુજીએ આંબાવાડિયું ખરીદ્યું છે. ઉનાળામાં તેમાં ઢગલાબંધ કેરીનો પાક ઊતરે છે.

ટીનાના બાપુજી પાસે શું છે ?

ટીનાના બાપુજી પાસે એક શાકભાજીની, એક ફૂલની અને એક ફળની વાડી છે. શાકભાજીની વાડીમાં જાતજાતનાં શાક વાવ્યાં છે : જેવાં કે, રીંગણાં, કારેલાં, બટાટા વગેરે. ફળની વાડીમાં કેળ, જામફળ, ચીકુડી, મોસંબી ને પપઈ વાવી છે.

શું પિન્કીના બાપુજી પાસે કોઈ વાડી છે ?

પિન્કીના બાપુજી પાસે કોઈ વાડી નથી. પણ તેમની પાસે પચાસ એકર ઘઉંની ખેતી છે. જો આ વર્ષે સારો પાક ઊતરશે તો આવતા વર્ષે તેઓએ આંબાવાડિયું ખરીદ્યું હશે. શાકભાજી વાવ્યાં

What has Nattu's father bought this year?

Nattu's father has bought a coconut estate this year. Plenty of coconuts grow on the coconut palms.

What has Papu's father bought?

Papu's father has bought a mango grove. During summer the grove produces a good crop of mangoes.

What does Tina's father own?

Tina's father owns a vegetable garden, a flower garden and an orchard. In the vegetable garden a variety of vegetables such as lady's fingers, brinjals, bitter-gourd and potatoes are grown. In the orchard, planain, guava, chiku, sweet lime and papaya trees are grown.

Does Pinki's father own any garden?

Pinki's father has no gardens. But, he farms fifty acres of wheat. If he gets a good crop this year, by next year he would have purchased a mango grove, grown vegetables and started a business of selling flowers. He

હશે. ફૂલોનો વેપાર થર કર્યો
હશે. તેમણે નવી કાર ખરીદી
હશે અને પોતાનો નવો બંગલો
પણ બંધાવ્યો હશે.

would have purchased a new car
and built his own bungalow.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મારે ત્યાં નાજિયેરી છે.
મારે ત્યાં ચીકુડી છે.
મારે ત્યાં કેળ છે.
તેના ઉપર નાજિયેર થાય છે.
તેના ઉપર ચીકુ થાય છે.
તેના ઉપર કેળાં થાય છે.
૨. દગલાબંધ ચીકુ બિતરે છે.
દગલાબંધ પપૈયાં બિતરે છે.
દગલાબંધ નાજિયેર બિતરે છે.
દગલાબંધ ચીકુનો પાક બિતરે છે.
દગલાબંધ પપૈયાનો પાક બિતરે છે.
દગલાબંધ નાજિયેરનો પાક બિતરે છે.
૩. લીંબુડી પર લીંબુ આબ્યાં છે.
આંબા પર ઠેરીઓ આવી છે.
છાંડ પર બીંડા આબ્યા છે.
લીંબુડી પર લીંબુ આબ્યાં હશે.
આંબા પર ઠેરીઓ આવી હશે.
છાંડ પર બીંડા આબ્યા હશે.
૪. હું ઘેર ગયો હોઈશ.
તું ગામઠે આબ્યો હશે.
તે થડેર ગયો હશે.
મેં વાડી ખરીદી હશે.
તે થાક-ભાણ વાબ્યાં હશે.
તેણે બંગલો બંધાવ્યો હશે.
૫. અમે નિશાળે ગયા હોઈશું.
તમે ઓફિસ ગયા હશે.
તેઓ મેદાન પર આબ્યા હશે.
અમે પાઠ વાંચ્યા હશે.
તમે કામ કર્યું હશે.
તેઓએ વાત કરી હશે.

Substitution Drill

૧. મારે ત્યાં ચીકુડી વાવી હશે.
(નાળિયેરી, લીંબુડી, જૂંધ)	૨. તેના ઉપર ચીકુ ઘયાં હશે.
(નાળિયેર, લીંબુ, જૂંધ)
૩. હું ઘેર ગયો હોઈશ.
(તું, અમે, તમે)	૪. મેં વાડી ખરીદી હશે.
(તું, આપણે, તે)

Addition Drill

૧. થાય છે.	નાળિયેર
નાળિયેર થાય છે.	ખૂળ
ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	ઉપર
ઉપર ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	નાળિયેરી
નાળિયેરી ઉપર ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	વાડીમાં
વાડીમાં નાળિયેરી ઉપર ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	અમારી
અમારી વાડીમાં નાળિયેરી ઉપર ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	ગામમાં
ગામમાં અમારી વાડીમાં નાળિયેરી ઉપર ખૂળ નાળિયેર થાય છે.	
(લીંબુ, ચીકુ, પપૈયાં, કેરી . . .)	
૨. ઊતરે છે.	પાક
પાક ઊતરે છે.	ચીકુનો
ચીકુનો પાક ઊતરે છે.	ઢગલાબંધ
ઢગલાબંધ ચીકુનો પાક ઊતરે છે.	વાડીમાં
વાડીમાં ઢગલાબંધ ચીકુનો પાક ઊતરે છે.	પથાકાકાની
પથાકાકાની વાડીમાં ઢગલાબંધ ચીકુનો પાક ઊતરે છે.	ગામમાં
ગામમાં પથાકાકાની વાડીમાં ઢગલાબંધ ચીકુનો પાક	

જિતરે છે. (શુભાખ, ફૂલ, ફેગ, ફેરી)

૩ ગયાં હશે.

રમવા

રમવા ગયાં હશે.

મેદાનમાં

મેદાનમાં રમવા ગયાં હશે.

સાંજે

સાંજે મેદાનમાં રમવા ગયાં હશે.

બાળકો

બાળકો સાંજે મેદાનમાં રમવા ગયાં હશે.

નાનાં

નાનાં બાળકો સાંજે મેદાનમાં રમવા ગયાં હશે.

(આવ્યા હશે, ખરીદી હશે, આવ્યો હોઈશ)

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. વાડીમાં ઢગલાબંધ ચીકુ
થાય છે.

વાડીમાં ઢગલાબંધ ચીકુનો
પાક જિતરે છે.

ખેતરમાં ઢગલાબંધ પપૈયાં
થાય છે.

બાગમાં ઢગલાબંધ શુભાખ
થાય છે.

ખેતરમાં ઢગલાબંધ બટાટા
થાય છે.

૨. ઢા. ત. વાડીમાં લીંબુડી વાવી છે.

તેના પર લીંબુ આવ્યાં હશે.

ગામમાં આંબા વાવ્યા છે.

શહેરમાં કેળ વાવી છે.

બાગમાં શુભાખ વાવ્યાં છે.

૩. ઢા. ત. હું પૂના ગયો છું.

હું પૂના ગયો હોઈશ.

અમે કલકત્તા ગયા છીએ.

તમે મારી ઝોદિસે ગયા છો.
તેઓ ગુજરાત ગયા હશે.

૪. હા. ત. મેં ફળ ખાધું છે.

મેં ફળ ખાધું હશે.

મેં વાતાં વાંચી હશે.

તેં પુસ્તકો ખરીદ્યાં હશે.

તેણે પ્રશ્નો લખ્યા હશે.

Completion Drill

૧. હા. ત. મારે ત્યાં નાગિયેરી છે.

તેના ઉપર નાગિયેર થાય છે.

તમારે ત્યાં ચીકુડી છે.

તેના ઉપર

રામને ત્યાં આંખા છે.

તેના ઉપર

પદ્માને ત્યાં લીંબુડી છે.

તેના ઉપર

૨. હા. ત. હું મોટો ઘરડા ત્યારે

(મેં ચીકુડી વાવી હશે.)

તું ગામ જશે ત્યારે

.....

તમે ઘેર આવશે ત્યારે

.....

અમે નિશાળે જઈશું ત્યારે

.....

૩. હા. ત. મેં નથી ચીકુડી વાવી કે

નથી પપઈ વાવી.

તેં નથી નાગિયેરી વાવી કે

.....

તમે નથી ખટાટા વાળ્યા કે

.....

આપણે નથી શાક વાળ્યું કે

.....

Response Drill

૧. કેણ કેણ રત્નમાં ભેગું મળ્યું છે ?

(નકુ, પિન્કી, દીના.)

૨. પિન્કીના બાપુજીએ આ વર્ષે શું ખરીદ્યું છે ?

(નાગિયેરની વાડી)

૩. ચીકુડી ઉપર શું થાય ?

(ચીકુ)

૪. ઠેના મામાની શાક-ભાજીની વાડી છે ? (ઢીના)
૫. ફજની વાડીમાં મામાએ પહેલાં શું શું વાંચ્યું ? (કેજ, નાજિયેર)
૬. આ ઝતુમાં તેમણે શું શું વાંચ્યું હતું ? (પપઈ, હીંબુડી, આંખા)
૭. ઠેણુ રૂપ બેઠું છે ? (નહુ)
૮. ઠેના કાકા-મામા પાસે કાંઈ નથી ? (નહુ)
૯. તે મોટો થશે ત્યારે તેણે શું શરૂ કર્યું હશે ? (વેપાર)
૧૦. તેણે શું બંધાવ્યું હશે ? (બંગલો)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. નાજિયેરી ઉપર ખૂબ છે.
૨. હગલાબંધ ચીકુનો છે.
૩. મેં નાજિયેરી ને ચીકુડી છે.
૪. પપઈ પર પપૈયાં હશે.
૫. તેણે વેપાર હશે.

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and change the verb forms.

૧. હા. ત. વાડીમાં નાજિયેર થાય છે.
વાડીમાં ચીકુ થાય છે.
આંખા પર કેરી થાય છે.
છાંડ પર ભીંડ થાય છે.
૨. હા. ત. બાપુજીએ ચીકુડી વાવી.
મામાએ હીંબુડી વાવી.
કાકાએ બંગલો બંધાવ્યો.
મેં શાકભાજી ખરીદ્યાં.

થયાં હશે.

.....

.....

.....

વાવી હશે

.....

.....

.....

પ્ર. ૩. ખતાવ્યા પ્રમાણે જુદા જુદા શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

3. Make sentences using the words seperately as shown below.

હા. ત. નાજિયેર :

નાજિયેર નાજિયેરી પર થાય.
વાડીમાં નાજિયેરી છે.
તે કાકાએ વાવી છે.
તેના ઉપર નાજિયેર થાય છે.
આવતા વર્ષે તેના ઉપર નાજિયેર થયાં હશે.

૧. ચીકુડી ૨. પપઈ ૩. આંગિા
૪. જુઈ ૫. ચંપો ૬. ગુલાબ

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

4. Change the sentences as shown in the example.

હા. ત. હું ઘેર ગયો છું.
રમા નિશાળે ગઈ છે.
ભાઈએ ચંપો વાવ્યો છે.
તમે આદિવાસીમાં મળ્યા છો.
અમે મિલનમાં રમ્યા છીએ.
આપે ભાપડી ખરીદી છે.

હું ઘેર ગયો હોઈશ.

પ્ર. ૫. વાક્યપૂર્તિ કરો.

5. Complete the sentences as shown in the example.

હા. ત. મારે ત્યાં ચીકુડી છે.

૧. તેના ઉપર ચીકુ થયાં છે.
અથવા ૨. તેના ઉપર ઘણાં ચીકુ થયાં છે.

૧. રામને ત્યાં આંખા છે.
ભાઈને ત્યાં નાળિયેરી છે.
કાકાને ત્યાં વાડી છે.
૨. હું મોટો થઈશ ત્યારે(ખૂબ ભણીશ.)
તમે ઘેર જશો ત્યારે.....

ભાઈ ઓફિસમાં મળશે ત્યારે.....

૩. મેં નથી ચોપડી વાંચી કે નથી
વાતાં વાંચી.
તમે નથી વાડી ખરીદી કે.....

આપે નથી ગામ ભેરું કે.....

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. My uncle has a garden.
2. He has grown flowers and vegetables in it.
3. This year he will plant fruit trees.
4. By next year the trees might have given fruits.
5. He might have earned lots of money.
6. With that money he might have purchased a car and a bungalow.
7. I might have gone to see him.

8. He might have given me lots of fruits to eat.
9. I might have stayed there for a fortnight.

NOTES

1. થવું 'to be' had different meanings in different contexts. In this lesson the meaning is 'to grow'. The different meanings are as follows:

૧. હું ડોક્ટર થયો.	I became a doctor.
૨. હું તેનો ભાઈ થાઉં.	I am his brother (in relation).
૩. બે ને બે ચાર થાય.	Two and two becomes four.
૪. ઝાડ પર ફળ થાય.	Fruit grows on the tree (general).
૫. નાળિયેરી પર નાળિયેર થાય	Coconut fruit grows on coconut tree. (specific)
૬. દૂધમાંથી દહીં થાય.	Curds are made out of milk.
૭. ગામમાં મારો બંગલો થાય છે.	My bunglaow is getting constructed in a village.
૮. મને કંઈ થાય છે.	I am feeling awful (something is happening to me).
2. પાક 'means crop.' In Gujarati we have different phrases made with પાક 'crop'.

સારો પાક લેવો.	to take a good crop.
સારો પાક ઊતર્યો.	got a good crop.
સારો પાક મળ્યો.	got a good crop.
સારો પાક લીધો.	took a good crop.

The teacher should introduce such phrases as well.
3. Future perfect construction shows the possibility of deeds/

things/actions to happen in future. The main verb is in past tense and the auxiliary verb in future tense. The future perfect construction agrees with the gender-number of the subject (if the verb is intransitive) and of the object if the verb is transitive (as is the case with present perfect). For example:

હું ઘર ગયો હોઈશ.

I might have gone home.

મેં ઘર જોયું હશે.

I might have seen the house.

VOCABULARY

પપૈયું	(n.)	papaya (fruit)
પપઈ	(f.)	papaya tree
પાક	(m.)	crop
પપુ		Pappu (a boy's name)
પિન્કી		Pinki (a girl's name)
વેપાર	(m.)	business
વાડી	(f.)	orchard, garden
વાવવું		to sow
વાત	(f.)	talk
લીમડી	(f.)	a type of neem tree
શીંગણું	(n.)	brinjal
મામા		mother's brother (maternal uncle)
ભાલ	(f.)	leafy vegetable
ભીંડા	(m.)	lady's fingers (vegetable)
જોડું મળવું		to gather

બટાટો	(m.)	potato
બંધાવવું		to build
બંગલો	(m.)	bungalow
બસ		enough
નટુ		Natu (a boy's name)
દગલો	(m.)	heap
દગલાબંધ		in abundant
કેળ	(f.)	banana tree
કારેલું	(n.)	bitter gourd
કાકો		father's brother (paternal uncle)
ટીના		Tina (a girl's name)
ચુપ		silent
ચીકુ	(n.)	chiku
એમ		like
ઋતુ	(f.)	season
આંબો	(m.)	mango tree
અજાણું		unknown

બે પાડોશણો વાતો કરી રહી છે.

Two neighbours are talking to one another having a chitchat.

શાંતાબહેન : કેમ કાંતાબહેન શું ચાલે છે? તમારું તો બધું કામ થઈ ગયું હશે?

Shantabehn : Hello, Kantabehn, what is going on? All your work might have been over.

કાંતાબહેન : આવો, આવો શાંતાબહેન બેસો. હજુ તો મેં ઘરનું કાંઈ ક્યું નથી. તમારું બધું પતી ગયું?

Kantabehn : Come in, come in, Shantabehn, sit (down). I haven't done any house-work yet. Have you finished yours?

શાંતાબહેન : ના રે, હજુ કામવાળી આવી નથી. આપણે નર્મદાબહેન જેવાં નસીબદાર નથી તો!

Shantabehn : No. My maid servant hasn't come yet. We are not lucky like Narmadabehn.

કાંતાબહેન : હા બહેન. એ તો વાત સાચી. એની કામવાળીએ તો કચરોપૂંજે કાઢી લીધો હશે. પાણી ભરી લીધું હશે. કપડાં સાબુમાં પલાળી લીધાં હશે ને નાહવાનું પાણી કાઢી લીધું હશે.

Kantabehn : Yes, sister, it is true. Her maid servant might have swept (the house), filled the water, soaked the clothes in soapwater and kept water ready for bath.

શાંતાબહેન : અને નર્મદાબહેન અત્યારે મંદિરે જઈ પાછાં આવ્યાં હશે. છાકરાંઓને તૈયાર કરી શાળામાં મોકલી દીધાં

Shantabehn : And Narmadabehn might have returned from the temple by now. She might

હશે. તેમના પતિ પણ
નાસ્તો કરી છાપું વાંચતા
બેઠા હશે.

have dressed up
her children and
send them to
school. Her hus-
band might have
finished his break-
fast and might be
reading the news-
paper.

કાંતાબહેન : તેમનો મોટો દીકરો શાક-
બાજી લેવા ગયો હશે.
વહુ રસોઈ કરતી હશે.
આ નર્મદાબહેન તો ખરેખર
નસીબદાર છે.

Kantabehn : Her elder son
might have gone
to buy vegetables.
Her daughter-in-
law might be cook-
ing. Narmadabehn
is really lucky.

DRILLS

Repetition Drill

૧. કામ થઈ ગયું હશે.
કચરો કાઢી લીધો હશે.
રસોઈ કરી લીધી હશે.
૨. હું ઘેર જઈ આવ્યો હોઈશ.
તું ઘેર જઈ આવ્યો હશે.
તે ઘેર જઈ આવ્યો હશે.
૩. ગીતા નિશાબેથી આવી ગઈ હશે.
બા મંદિરેથી આવી ગયાં હશે.
છાકરાં રમીને આવી ગયાં હશે.

- કામ થઈ ગયાં હશે.
કચરો કાઢી લીધો હશે.
પૂરીઓ કરી લીધી હશે.
- અમે ઘેર જઈ આવ્યા હોઈશું.
તમે ઘેર જઈ આવ્યા હશે.
તેઓ ઘેર જઈ આવ્યા હશે.
- છાકરીઓ નિશાબેથી આવી ગઈ
હશે.
મોટાંબહેન બજારેથી આવી ગયાં
હશે.
ભાઈ-બહેન રમીને આવી ગયાં
હશે.

૪. હું ત્યારે ખાતો હોઈશ.
તું ત્યારે વાંચતો હશે.
તે ત્યારે રમતો હશે.

અમે અત્યારે લખતા હોઈશું.
તમે ત્યારે સૂતા હશો.
તેઓ ત્યારે ફરતા હશે.

૫. ડોક્ટર હોય કે વકીલ (હોય)
છોકરો હોય કે છોકરી (હોય)
પાણી હોય કે દૂધ (હોય)

Substitution Drill

૧. કામ થઈ ગયું હશે.

(કામો, પૂરી, રસોઈ)

૨. હું તેમને મળી આવ્યો હોઈશ.

(તમે, અમે, ગીતા)

૩. હું ત્યારે રમતો હોઈશ.

(જમવું, વાંચવું, લખવું)

૪. તું ત્યારે લખતો હશે.

(તમે, બા, છોકરાં)

Transformation Drill

૧. હા. ત. મારું કામ થઈ ગયું હશે.

કેાનું કામ થઈ ગયું હશે ?

૧. તેમની રસોઈ થઈ ગઈ હશે.

૨. આપણો કબાટ ખાલી ગયો હશે.

૩. તમારું ફીજ ખાલી ગયું હશે.

૨. હા. ત. મારું ઘર બની ગયું હશે.

મારું શું બની ગયું હશે ?

૧. તમારી વાત થઈ ગઈ હશે.

૨. તમે પ્રશ્નો લખી લીધા હશે.

૩. તમારાં પુસ્તકો મળી ગયાં હશે.

૩. હા. ત. હું ઘેર જઈ આવ્યો હોઈશ.

હું કયાં જઈ આવ્યો હોઈશ ?

૧. તમે મદ્રાસ જઈ આવ્યા હશે.
૨. તેઓ સ્ટેશને મળી આવ્યા હશે.
૩. તું હોટલમાં ખાઈ આવ્યો હશે.
૪. ડા. ત. બાઈ ઓફિસેથી આવી ગયા હશે.
૧. બાઈ તે બજારથી ખરીદી લાવ્યા હશે.
૨. તમે કૂતરું મેદાનથી પકડી લાવ્યા હશે.
૩. બા મંદિરેથી આવી ગયા હશે.
૫. ડા. ત. અમે ત્યારે લખતાં હોઈશું.
૧. હું સવારે વાંચતો હોઈશ.
૨. બાઈ-બહેન સાંજે રમતાં હશે.
૩. છોકરાઓ બપોરે સૂતા હશે.

બાઈ ક્યાંથી આવી ગયા હશે ?

અમે ત્યારે શું કરતાં હોઈશું ?

Response Drill

૧. કેણુ વાતો કરી રહ્યું છે ? (બે પાડોશીઓ)
૨. શું, કાંતાબહેનનું બધું કામ થઈ ગયું છે ? (ના)
૩. શું, શાંતાબહેને બધું કામ કરી લીધું છે ? (ના)
૪. કેણુ નસીબદાર છે ? (નર્મદાબહેન)
૫. કેણુ મંદિરે જઈ પાકું આવ્યું હશે ? (નર્મદાબહેન)
૬. તેમના પતિ શું કરતા હશે ? (છાપું વાંચતા)
૭. કેણુ શાક-ભાજી લેવા ગયે હશે ? (મોટો છોકરો)

EXERCISES

પ્ર. ૧. આપેલાં વાક્યોની ખાલી જગ્યા- 1. Fill in the gaps.
એ પૂરો.

૧. તમારું તો બહુ કામ
૨. કામવાળીએ તો કચરો-પૂંજે
૩. કપડાં પણ સાબુમાં
૪. તેમની વહુ રસોઈ
૫. તેમના પતિ છાપું

પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ 2. Select appropriate word
પાંચ વાક્યો બનાવો. from each column and
make five sentences.

૧.

રમાતું	કચરો	આવી	આબ્યા	
મેં	ઘેર	થઈ	લીધેા	હશે.
તમે	કામ	કાઢી	ગયા	હોઈશું
આપણે	ચોપડી	જઈ	આબ્યે	હશે
હું	નિયાજેથી	લઈ	ગયું	હોઈશ

૨.

હું	દિવસે	ધરમાં	વાંચતા	
અમે	સાંજે	બજારમાં	જતા	હોઈશ
તમે	બપોરે	ઝાદિસે	રમતા	હશે.
છોકરાં	સવારે	મેઢાનમાં	સૂતાં	હશે
છોકરા	રાત્રે	થાળામાં	જતો	હોઈશું

પ્ર. ૩. અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

3. Make meaningful sentences from the information given below.

૬૧. ત. હું ધર જવું આવવું હોવું
૧. અમે ચોપડી ખરીદવું લાવવું હોવું
૨. ગીતા નિશાળ આવવું જવું હોવું
૩. હું ખાવાનું ખાવું લેવું હોવું
૪. બાઈ-બહેન રમીને આવવું જવું હોવું
૫. હું ત્યારે પત્ર લખવું લેવું હોવું

હું ઘેર જઈ આવ્યો હોઈશ.

પ્ર. ૪. તમારાં વાક્યોમાં વાપરો.

4. Use the words and form your own sentences.

૧. થઈ જવું, પતી જવું, સમયસર, સાથે મળી કરવું, મોકું થવું.

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

5. Follow the example and change the sentences

૬૧. ત. રમણનું કામ થઈ ગયું હશે.

કેનું કામ થઈ ગયું હશે ?

૧. બાની રસોઈ પતી ગઈ હશે.

૨. ભાઈનું ઘર બની ગયું હશે.

૩. બાળકો ઘેર જઈ આવ્યાં હશે.

૪. બાપુજી ઓફિસેથી આવી ગયા હશે.

૫. અમે સવારે લખતાં હોઈશું.

૬. તમે ત્યારે સૂતા હોશો.

૭. રામનો ભાઈ આવ્યો નથી.

૮. રમણે કામ કરી લીધું હશે.

૯. હું સવારે વાંચતો હોઈશ.

૧૦. શાંતાબહેને કામ કરી લીધું હશે.

૨. ૬૧. ત. બાપુજી વાંચી રહ્યા હશે.

બાપુજી વાંચતા હશે.

૧. ગીતા લખી રહી હશે.

૨. તમે રમી રહ્યા હોશો.

૩. અમે ઢોડી રહ્યાં હોઈશું.

૪. હું અને ભાઈ વાંચી રહ્યાં હોઈશું.

૫. છોકરાઓ મેદાનમાં રમી રહ્યા હશે.

મ. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Nitin, what is going on?

2. Have you finished your homework?
3. Your work will have been completed.
4. I am not as lucky as you are.
5. Your mother must have cooked the food.
6. Your brother will have gone to Bazar.
7. Your sister must have returned from the temple.
8. Your father must have read the newspaper.
9. Your friend must have written a letter.
10. You must have prepared for your examinations.

NOTES

1. શું ચાલે છે? 'What is going on?' is normally an opening sentence in any conversation. It follows with some question or a statement which may or may not be answered by the listener in the beginning. In normal conversation after the formalities of asking about health, or asking one to have a seat or welcoming are over such questions are answered.
2. ના રે! is a stylistic expression of emphasising 'no' to equals but is never used with adults or respectable persons.
3. આપણે નર્મદાબહેન જેવાં નસીબદાર નથી તો! 'We are not as lucky as Narmadabehn.' Such types of sentences give additional meaning of 'not having, being' etc. For example:

<p>રામ શામ જેવો હેંશિયાર નથી તો!</p>	<p>Ram is not as clever as Sham, i.e. compared to Sham, Ram is not clever.</p>
--	--

4.a. For Verb + તું refers to Notes No. 54.1. a.

Verb + ઈ refers to Notes No. 50.2.

Verb + હશે refers to Notes No. 45.1.

- 4.b. Forms combined with tenses છે / હતું / હશે or alone, express various contexts of time or condition.

The V + હું હશે phrase expresses probable action, continuous or recurrent, in present time.

For example:

મા હમણાં રસોઈ કરતી હશે. Mother is probably cooking meals.

માપુજી છાપું વાંચતા હશે. Father is probably reading the newspaper.

5. The combination of the past tense forms with છે or નથી expresses, in general, the equivalent of English 'he has gone/done', or 'he hasn't gone/done'.

The combination of the past tense forms with the future form હશે expresses supposition, probability or uncertainty.

The negative form in such sentences is નહીં હોય.

મારા બાઈ સ્ટેશને ગયા હશે. My brother has probably gone to station.

હવે બધું કામ પૂરું થયું હશે. Probably all the work is finished by now.

છોકરા ઘેર ગયો હશે. The boy must have gone home.

તે ઘેર ગયો નહીં હોય. I don't think he will have gone home.

VOCABULARY

શાન્તાબહેન

Shantabehn (name of a woman)

નસીબદાર	lucky
નર્મદાબહેન	Narmadabehn (name of a woman)
દીકરો	son
કચરો-પૂંજો કાઢવો	to sweep
કામવાળી	maid servant
કાન્તાબહેન	Kantabehn (name of a woman)
ગણવું	to count
ખરેખર	really
પતવું	to finish
પલાળવું	to wet
પતિ	husband
વહુ	daughter in law

REVIEW LESSON

શિયાળાની રાત હતી. તળાવ પાસે આગની આસપાસ રાજના ચાકીદારો બેઠા હતા. તેમની પાસે એક મથાલ સળગતી હતી. થોડા સમય પછી એક સિપાહી એક ગરીબ માણસ સાથે આવ્યો. ગરીબ માણસ તળાવમાં પ્રવેશ્યો. ઠંડીથી તે ધ્રુણ્યો. તે આગળ ખભા સુધીના ઊંડા પાણીમાં ગયો ને પ્રાર્થના કરતો બિભો. (પોતે) આખી રાત ઠંડા પાણીમાં બિભા રહેવામાં સફળ થાય તો તેણે ભગવાનને મીઠાઈનો પ્રસાદ ધરવાનું નક્કી કર્યું. તેની પ્રાર્થના સંભળાઈ. તે પોતાના કાર્યમાં (ધ્યેયમાં) સફળ થયો. સવારના તે પાણીની બહાર આવ્યો ને રાજના મહેલ તરફ ચાલવા લાગ્યો. ચાલતાં ચાલતાં તેણે વિચાર્યું, જેવું રાજએ કહ્યું તેવું મેં કર્યું છે. મેં તેમની શરત પાળી છે. જો રાજ મારા ધાર્યા પ્રમાણે ઇનામ આપે તો સારું. જો તેઓ મને પૈસા આપશે તો હું પૈસાદાર થઈ જઈશ. મહિનામાં મેં મારી એક દુકાન ખોલી હશે અને મકાન બાંધ્યું હશે. હું અને મારો પરિવાર આનંદથી/સુખથી રહેતા હોઈશું.

It was a winter night. Near the lake king's guards were sitting around the fire. A torch light was burning nearby. After some time a policeman came with one poor man. The poor man entered the lake. He trembled with cold. He went further into the shoulder deep water and stood there praying. He decided to offer some sweets to God if he succeeded in standing in the cold water for a whole night. His prayer was heard. He succeeded in his mission. In the morning he came out of the cold water and started going towards the King's palace. While walking he thought, I did whatever king asked me to do. I have fulfilled his challenge. It will be nice if king rewards me as I have thought about it. If he gives me money, I will become wealthy and within a month I might have opened a shop of my own and built a house. I and my family might be living happily.

VOCABULARY

શિયાળો	(m.)	winter
તળાવ	(n.)	lake
આગ	(f.)	fire
ચોકીદાર	(m.)	guard
મથાલ	(f.)	torch light
સળગવું		to burn
ગરીબ		poor
પ્રવેશવું		to enter
ખસો	(m.)	shoulder
સફળ થવું		to succeed
રાજા		king
ધનામ	(n.)	reward
પૈસાદાર		wealthy
મહેલ	(m.)	palace
સુખ	(n.)	happiness

TEST 8

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps with verb forms in present tense.

હોવું	હું	અમે	તું	તમે	તે	તેઓ
હોવું 'to be'	હોઉં
ધ્રુજવું 'to tremble'	ધ્રુજીએ
બેસવું 'to sit'	બેસે
થવું 'to become'	થાઓ
પીવું 'to drink'	પીએ
ખાવું 'to eat'	ખાવ

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and write the verb forms.

૧. હા. ત. ચડાવવું છે	>	ચડાવું છે
થવું છે	>
કરવું છે	>
ખાવું છે.	>
બેસવું છે	>
સૂવું છે.	>

૨. હા. ત. ચડાવવું	>	ચડાવતાં ચડાવતાં
-------------------	---	-----------------

કરવું >

વાંચવું >

સૂવું >

બિઠવું >

ઢોડવું >

૩. ઢા. ત. હું ઢોડવું હોવું હું ઢોડયો હોઈશ.

હું કરવું હોવું

અમે જમવું હોવું

તું લેવું હોવું

તમે પીવું હોવું

રમા જવું હોવું

૪. ઢા. ત. હું કરવું હોવું મેં કર્યું હશે.

અમે વાંચવું હોવું _____

તું નાખવું હોવું _____

તમે ભેવું હોવું _____

તે માણવું હોવું _____

તેઓ પીવું હોવું _____

ભાઈ ખાવું હોવું _____

પ્ર ૩. અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

3. Make meaningful sentences from the information given below.

ઢા. ત. હું ઘેર જવું આવવું હોવું

હું ઘેર જઈ આવ્યો/આવી હોઈશ.

મારું કામ થવું જવું હોવું
 બાઈએ ચોપડી વાંચવું લેવું
 હોવું
 છોકરી ત્યાં પડવું જવું
 હોવું
 તેણે પાણી મગાવવું લેવું
 હોવું
 તે ઘેર પહોંચવું જવું હોવું

પ્ર.૪. તમારાં વાક્યોમાં વાપરો.

4. Use the word and form your own sentences.

૧. કયાંક, કાંઈક, જો...તો, શો, શેની, જેવું...તેવું, જે...તે, સીધે, આગળ જતાં, શા માટે, બધું, શા, ના, નથી, નહીં, કે, ક્યારેય, ક્યારેક.

૨. નાજિયેરની વાડી, શાક-ભાજી, ફૂલોનો વેપાર, ઢગલાબંધ ચીકુ, પૂછપરછ કરવી, પુલ્લ સુધી, ડાબે રસ્તે, કાન સરવા કરવા, અચાનક આંખ બિધડી, ખડખડાટ હસી પડ્યો, ઘાકીને આડા પડ્યા, પરસેવો વળ્યો.

પ્ર.૫. આપેલી વાતોને પૂર્ણ વર્તમાનકાળ- માં ફેરવો.

5. Change the given story into present perfect tense.

એક વાર એક વડુ નદીએ ભય છે. ત્યાં તે ઘેટાના બચ્ચાને (sheep kid) જુએ છે. તેની સાથે વાત કરે છે. પાણી બગાડવાનો (spoil) તેનો દોષ (fault) કાઢે છે. બચ્ચું પોતાનો બચાવ (defence) કરે છે. વડુ તેની વાત માનતું (believe) નથી. તું પાણી નથી બગાડતું તો તારો .બાપ, બાપાનો બાપ બગાડે છે. એમ કહે છે ને તેને ખાઈ ભય છે.

પ્ર.૬. આપેલા કક્કરાને પૂર્ણ ભવિષ્ય- કાળમાં બદલો.

6. Change the given passage into future perfect tense.

બહેન રીતા, તું રજામાં ઘરે ગઈ છે. તારાં મા-બાપ તને મળ્યાં છે. તમે

રવિવારે બાગમાં ગયાં છે. ત્યાંથી સિનેમા જોવા ગયાં છે. તારા બાઈએ ટિકિટો લીધી છે. બાઈના મિત્રો પણ સાથે આવ્યા છે. તેઓએ તને આઈસ-ક્રીમ ખવડાવ્યો છે. તને ખૂબ મજા પડી છે. હું પણ રવિવારની રજામાં ગામ ગઈ છું. મારી વાડીએ ગઈ છે. મારો બાઈ અને હું, અમે કેરીઓ ખાધી છે. મજા કરી છે. અમે સોમવારે સવારે પાછાં આવ્યાં છીએ.

પ્ર.૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 7. Translate the following sentences into Gujarati.

Why did you come here? Did we hear some sound? Out of fear we trembled. There was a small temple in the corner of the road. A few flowers were offered to God. My brother has been praying. He has done whatever he was asked to do. He has never told (us) a lie.

Why are you asking him? He doesn't know anything about this place. You go straight ahead on this road. After crossing the road turn to your left. Walk to the gate. Ask about Mr. Gokhale. How far is the place? Nearly two kilometers.

We get lots of mangoes in our village. Why are you sitting quiet? Your brother will have purchased fruits for you. My aunt must have cooked food.

પશાકાકા : નરેન્દ્ર.

Pashakaka : Narendra!

નરેન્દ્ર : કેણુ પશાકાકા ? નમસ્તે
કાકા. આવો બેસો. હું
બાને બોલાવી લાવું ?

Narendra : Pashakaka? Greet-
ings uncle. Please
sit (down) Shall
I go and call (my)
mother?

પશાકાકા : ના, ના. બેસ અહીં. તારી
બાને તો હું સવારના જ
મળ્યો હતો. અત્યારે તો
તને જ ખાસ મળવા
આવ્યો છું. તારી બાએ
કહ્યું કે તું ઇન્ટરવ્યૂ
આપવા ગયો હતો. તું
જઈ આવ્યો ?

Pashakaka : No, no. Sit here.
I have already
met your mother
in the morning.
Now I have come
(specially) to
meet you. Your
mother told me
that you had been
for an interview.
Did you go?

નરેન્દ્ર : હા કાકા.

Narendra : Yes uncle.

પશાકાકા : આમ ટૂંકોટ્કો જવાબ
આપી નહીં ચાલે. મને
બધું વિગતે જણાવ. ક્યાં
ગયો હતો ? કેણે ઇન્ટરવ્યૂ
લીધો હતો ? ઇન્ટરવ્યૂ
કેવો ગયો ? તે બરાબર
તૈયારી કરી હતી કે
નહીં ? હું તને તે
નોકરી અપાવવામાં મારી
કાંઈ લાગવગ લગાવું ?

Pashakaka : Such short answer
won't do. Tell
me everything in
detail. Where had
you been? Who
interviewed you?
How was your
interview? Had
you prepared your
self properly (for
the interview)

or not? Shall I use my influence to get you that job?

નરેન્દ્ર : કાકા, હું ગઈ ઠાલે મારા મિત્રની કંપનીમાં ગયો હતો. તેના બાપુજીએ જ મારો ઇન્ટરવ્યૂ લીધો હતો. તેમણે મારા બચ્ચાર વિશે પૂછ્યું હતું. આગળ કેમ ન બણ્યો તે પણ પૂછ્યું હતું. મારા બાપિ વિચારો વિશે પણ પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા. તે ઉપરાંત મને ઓફિસનું કયું કામ આવડે છે, કયું નથી આવડતું, હું શું શીખીશ ને શું નહીં શીખી શકું, એવી એવી વાતો પણ કરી હતી. ઇન્ટરવ્યૂ માટે મેં તૈયારી કરી હતી. પહેલાં તો હું ગભરાયો હતો, પણ રમણના બાપુજીને જોઈ ગભરાટ ચાલ્યો ગયો હતો.

Narendra : Uncle, yesterday I had gone to my friend's firm. His father had interviewed me. He had asked me about my educational qualifications. He had asked me why I did not study further. He had asked questions regarding my future plans. In addition we had discussed what I know about office procedures, what I do not know, what shall I learn and what I will not be able to learn, and so on. I had prepared myself for the interview. I had been shaky in the beginning. But, after I saw Raman's father

my fear had
gone away.

પશાકાકા : આપણી કાંઈ જરૂર હાજે
તો કહેજે. મારી પણ
ત્યાં જરા ઓળખાણ છે.

Pashakaka : If you need any
help, please tell
me. I have some
influence over
there.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું ઘેર ગયો હતો.
તું ઘેર ગયો હતો.
તે ઘેર ગયો હતો.

૨. મેં કામ કર્યું હતું.
તેં વાત કરી હતી.
તેણે રસ પીધો હતો.

૩. હું મળવા ગયો હતો.
તું નોકરી કરવા ગઈ હતી.
તે કહેવા ગયો હતો.

૪. હું લાગવગ લગાવી શકું.
તું તેને બોલાવી શકે.
તે ઘેર જઈ શકે.

ગીતા ઘેર ગઈ હતી.

જા ઘેર ગયાં હતાં.

છાકરાં ઘેર ગયાં હતાં.

આપણે કામ કર્યાં હતાં.

આપે વાતો કરી હતી.

તેઓએ લાડુ ખાધો હતો.

અમે વાંચવા ગયા હતા.

તમે ખાવા ગયા હતા.

તેઓ રમવા ગયાં હતાં.

અમે કામ કરી શકીએ.

તમે રામને મળી શકો.

તેઓ મને બોઈ શકે.

Substitution Drill

૧. હું ઘેર ગયો હતો.
(તું, તે, અમે, તમે)

૨. રામ નિશાળે ગયો હતો.
(ગીતા, શિક્ષિકા, છાકરા)

૩. તેણે વાત કરી હતી.
(કામ, રસોઈ, ખાવાનું)

૫. હું મળવા ગયો હતો.
(રમવા, ખાવા, વાંચવા)

૪. અમે રસ પીધો હતો.
(આપે, મેં, તેં, તેણે)

૬. હું કામ કરી ચકું.
(અમે, તું, તમે)

Addition Drill

ખાસ :

મને તારું કામ છે.
તેણે કામ માટે મને
બોલાવ્યો છે.

તે કંઈ કામે ત્યાં જાય છે.

લાગવગ :

હું મારી લગાવી ચકું.
તેની કામ લાગી.

અહીં ની વાત ના કરો.

આગળ :

હું આગળ ના જઈશ.
તમે આગળ કેમ ના જાશો ?
તેઓ આગળ શું જાણશે ?

તે ઉપરાંત :

..... તમારે શું જોઈએ છે ?
..... તમે શું જાણો છો ?
..... તેને શું આવડે છે ?

પહેલેથી :

ત્યાં વાતચીત કરી રાખજો.
તમે ત્યાં જ રહો છો ?
તમારી વાત જ કહો.

Transformation Drill

૧. ડા. ત. હું ઘેર ગયો હતો.

૧. તે બાગમાં ગયો હતો.

૨. અમે સ્ટેશને મળ્યા હતા.

૩. તમે મેદાનમાં આવ્યા હતા.

કોણ ઘેર ગયું હતું ?

૮. તેમણે નરેન્દ્રને કેવી રીતે વાત કરવાનું કહ્યું ? (લંબાણથી)
 ૯. શું, નરેન્દ્રે ઇન્ટરવ્યૂ માટે પહેલેથી તૈયારી કરી હતી ? (હા)
 ૧૦. કોને જોઈ તેનો ગભરાટ ચાલ્યો ગયો હતો ? (મિત્રના બાપુજીને)

Completion Drill

૧. હું શું શીખીશ ને શું નહીં શીખું ?
 ૨. તું શું જાણ્યો ને
 ૩. મને શું આવડે છે ને
 ૪. તે શું કયું છે ને
 ૫. તેણે શું પીધું હતું ને
 ૬. અમે શું ખાધું હતું ને

NOTES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. તારી બાને સવારના જ
 ૨. તને જ ખાસ હું.
 ૩. ઇન્ટરવ્યૂ હતો ?
 ૪. તેમાં કાંઈ લાગવગ કે નહીં ?
 ૫. આમ જવાબ નહીં

પ્ર. ૨. હરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ
લઈ વાક્યો બનાવો.

2. Select one word from each
column and make sentences.

રમા	નિશાળે	આબ્યાં	હતો
ભાઈ	રમવા	ગઈ	હતા
છોકરાં	સૂવા	ખાધા	હતી
તેઓએ	લાડુ	કરી	હતાં
આપે	વાતો	ગયો	હતી
તેં	કામ	કર્યું	હતું

પ્ર. ૩. કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ લઈ
વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો.

3. Select appropriate words
from the brackets and fill in
the blanks.

(ખાઈ શકે, લગાવી શકું, લખી
શકો, જઈ શકીએ)

૧. હું ત્યાં લાગવગ

૨. અમે ઘેર

૩. છોકરાં હવે

૪. તમે તેને પત્ર

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે ફેરફાર સાથે
અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

4. With necessary changes
make meaningful sentences
as shown in the example.

દા. ત. હું ઓફિસ લાગવગ
લગાવવું શકવું.

હું ઓફિસમાં લાગવગ
લગાવી શકું.

૧. તે ધરકામ કરવું શકવું.
૨. તેઓ સાંજ લાડુ ખાવું શકવું.
૩. તું હું વાત કરવું હોવું.
૪. તે નોકરી કરવું જવું હોવું.
૫. તમે રામ ધર મળવું શકવું.

પ્ર. ૫. તમારાં વાક્યોમાં વાપરો.

5. Use the phrases and form your own sentences.

બોલાવી લાવવું, મળવા આવવું, આપી આવવું, લંબાણથી કહેવું,
વિમતે જણાવવું, વૈચારી કરવું, લાગવગ લગાવવું, મજરાવું,
ઓળખાણ હોવું.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું સુજ્ઞાની કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

Parash, who is there? Come in please. Sit down, wait a minute. I will call your friend Bharat. No, no, you sit near me. I have specially come to see you. Your brother Bharat told me that you had been for an interview. How was the interview? Where did you go? Who had interviewed you? I had been to Bajaj Company for an interview. It went well. They had asked me many questions. But I had prepared myself well and was able to answer all the questions. Do you have any influence over there? If so, please help me and see that I get the job.

પ્ર. ૭. કોઈ એક વિષય પર પૂર્ણ ભૂત-
કાળમાં સંવાદ લખો.

7. Write a conversation in
perfect past tense on any
one of the topics given below.

૧. ગીતા શિક્ષિકાની નોકરી માટે ઇન્ટરવ્યૂ આપી આવી છે. તે વિશે
બહેનપણી/સખી સાથેનો સંવાદ.
૨. નાનો બાઈ કોલેજના એડમિશન માટે ઇન્ટરવ્યૂ આપી આવ્યો છે, તે વિશે
તેના બાપુજી સાથેનો સંવાદ.
૩. ટાઈપિસ્ટની જગ્યા માટે નીતિન ઇન્ટરવ્યૂ આપી આવ્યો છે, તેના માટે
મિત્ર સાથેનો સંવાદ.

સંવાદ માટેના થોડા ઉપયોગી
શબ્દો :

Given below are a few useful
words for writing a conversa-
tion:

ભણતર (નપું.)

education

પગાર (પુ.)

pay

લાયકાત (સ્ત્રી.)

qualification/worth

નિયમ (પુ.)

rule(s)

ચુકાંક (પુ.)

marks

ઓળખપત્ર (નપું.)

letter of introduction

ભલામણપત્ર (પુ.)

letter of recommendation

ગતિ (સ્ત્રી.)

speed

મિનિટે/મિનિટનું (સ્ત્રી.)

per minute.

NOTES

1. In this lesson past perfect tense has been introduced. For this construction the past tense of verbs is used with the addition of variable form હતું. With reference to time, it implies that an event took place at some time previous

to 'today'; similarly with the negative ન હતું. In general the English use of verbs with 'had gone, hadn't done' may be regarded as an equivalent of this use of હતું. In Gujarati the addition of હતું gives a sense of completeness of those verbs which refer to an event of yesterday or earlier.

તે દિવસે હું મુંબઈ ગયો હતો. I had gone to Bombay that day
or

I went to Bombay that day.

હું કાલે પૂના ગયો ન હતો. I had not gone to Poona yesterday

or

I didn't go to Poona yesterday.

2. In compound adjectives like દૂંકુંટથ the second part intensifies the meaning of the adjective it is attached to, but does not have any meaning if used in isolation. For example:

લાંબું	long	લાંબુંથ	too long
દૂંકું	short	દૂંકુંથ	too short

The first part, i.e. the adjective, remains variable. For example:

દૂંકુંટથ ભાષણ	too short a lecture
દૂંકુંટથ કપડાં	too short the clothes....

The teacher should introduce a few additional adjectives for practice.

VOCABULARY

પશાકાકા		Pashakaka (name of a person)
વિગત	(f.)	detail
બણાર	(n.)	education
ભાવિ	(n.)	future
ઉપરાંત		in addition
ઇન્ટરવ્યૂ	(m.)	interview
ઓળખવું		to know
ઓળખાણ	(f.)	introduction
ખાસ		specially
જણાવવું		to inform
ગાવું		to sing
ખોવું		to lose
પીવડાવવું		to make (someone) drink
સમજણ	(f.)	understanding
અનુભવ	(m.)	experience
ગુફા	(f.)	cave
ગભરાવું		to be afraid of
લાગવગ	(f.)	influence
ગભરાટ	(m.)	fear

પ્રિય મિત્ર સુરેશ,

મારે ગયા અઠવાડિયાનો પત્ર મને મળી ગયો હતો. હું જે-ત્રણ દિવસ બહારગામ ગયો હતો. મારે મુંબઈ નોકરી માટે એક મિત્રને મળવાનું હતું. એટલે પત્રનો ઉત્તર મોડો આપું છું.

તમે હવે ગુજરાતી વાંચતાં-લખતાં આવડી ગયું છે, થોડું થોડું જોલતાં આવડે છે, જાણી આનંદ થયો. તું અને તારા મિત્રો કાલાં ગુફાઓ જોવા ગયા હતા, તે પત્રથી જાણ્યું. ત્યાંનું તું સુંદર વર્ણન કર્યું છે. તે વાંચવાની મન આવી.

અમે પણ ગયા મહિને બાજુના ગામમાં ઉજાણીએ ગયા હતા. પણ તારા વગર મન આવી ન હતી. મારા મિત્રોએ ફિલ્મી ગીતો ગાયાં. મને તો ગાતાં આવડતું નથી તેથી બધાએ મારી મજાક ઉડાવી હતી. હું ત્યાં ન બેસતાં આસપાસ ફરવા ગયો. ધ્યાન રહ્યું નહીં ને હું ખાડામાં પડ્યો. મારો પગ મચકેડાયો. મારે લંગડાતા પાછા ફરવું પડ્યું.

Dear friend Suresh,

I had received your last week's letter. I had gone out of station for a couple of days. I had to go and meet a friend in Bombay in connection with a job. Hence, I am replying you letter late

I am happy to know that, you have now learnt to read and write Gujarati. (and) that you can also speak a little bit. I learnt from your letter that you and your friends had been to Karla caves. You have described the place beautifully. I enjoyed reading the same.

We had also gone on a picnic to a nearby village last month. But without you I could not enjoy (the picnic). All my friends sang film songs. I don't know how to sing and therefore all of them made fun of me. So, instead of sitting there, I went for a walk. Unaware, I fell into a ditch. I sprained my leg (my leg got sprained). I had to limp back. By evening my leg was swollen so badly that

સાંજ મુઘીમાં પગ એટલો તો
સૂજી ગયો કે જોડો પહેરાયો
નહીં. તેથી ખુલ્લા પગે ચાલવું
પડ્યું હતું. હવે ઠીક છે.

મારો મુંબઈનો ફેરો સફળ
ગયો છે. નોકરી મળવાની આશા
છે. કદાચ તને પત્ર મળે ત્યારે હું
નોકરીએ સાગી જોડાઈ ગયા
હોઈશ.

તું સમય મળે પત્ર લખતો
રહેજે. બા આશિષ મોકલે છે.
વધુ તારા પત્ર બાદ.

લિ. તારો પ્રિય મિત્ર
રમેશ

તા. ૪. તારાં માતા-પિતાને મારી યાદ
આપજે.

I was unable to wear the shoes.
So I had to walk back bare
footed. Now it is all right.

My visit to Bombay was
fruitful. I am hopeful of getting
a job. Perhaps, by the time you
receive this letter, I might have
already joined the service.

Do write me letters when-
ever you find some time. Mother
sends her blessings. More after
your letter.

Your loving friend
Ramesh

P. S. Remember me to your
parents.

DRILLS

Repetition Drill

- હું ઘેર જવાનો હતો.
ગીતા સ્ટેશને જવાની હતી.
છોકરાં મુંબઈ જવાનાં હતાં
(અમે, તમે, ભાઈઓ)
- મારે ઇન્ટરવ્યૂ આપવાનો હતો.
તારે ચોપડી વાંચવાની હતી.
તેને પુસ્તક ખરીદવાનું હતું.
(અમારે, તમારે, તેઓને)

- હું ઘેર ગયો હતો.
ગીતા સ્ટેશને ગઈ હતી.
છોકરાં મુંબઈ ગયાં હતાં.
(ભાઈ, શિક્ષક, છોકરીઓ)
- મેં ઇન્ટરવ્યૂ આપ્યો હતો.
તેં ચોપડી વાંચી હતી.
તેણે પુસ્તક ખરીદ્યું હતું.
(અમે, તમે, તેઓએ)

૩. મને ગાતાં આવડતું હતું.
તને બાપા આવડતી હતી.
તેને ઉત્તર આવડતો હતો.
(અમને, હમને, તેઓને)

૪. મારે/મને ઘેર જવું પડ્યું (હતું).
બધાંએ/ને ત્યાં આવવું પડ્યું
(હતું).
તારે/તને અહીં બેસવું પડ્યું
(હતું).

મને ગાતાં આવડતું ન હતું.
તને બાપા આવડતી ન હતી.
તેને ઉત્તર આવડતો ન હતો.
(આપને, આપણને, બધાંને)

મારે/મને ઘેર જવું પડ્યું નહોતું.
બધાંએ/ને ત્યાં આવવું પડ્યું
નહોતું.
તારે/તને અહીં બેસવું પડ્યું
નહોતું.

Substitution Drill

૧. હું પૂતા જવાનો હતો.
(અમે, બા, છોકરાં)

૨. મેં કામ કર્યું નહોતું.
(પ્રશ્ન, અભ્યાસ, વાત)

૩. મારે ચોપડી વાંચવી પડી હતી.
(પુસ્તકો, પત્રો, ઉત્તર)

૪. બંનેએ/ને ત્યાં આવવું પડ્યું
નહોતું.
(ગીતાએ/ને, મારે/મને, તારે/તને)

Addition Drill

ય :

તેને બોલતાં . . આવડતું નથી.
તમને વાંચતાં . . આવડી ગયું.
તેઓ લખતાં . . શીખી ગયા.

ત્યાં ન બેસતાં :

..... અમે જલ્દી ઘેર ગયાં.
..... તમે ચોક્કસ જાણો.
..... છોકરાં મેદાનમાં ગયાં.

કથાચ :

સાંજે બાઈ મળવા આવે.
સવારે હું મોઢો આવું.
અત્યારે રામ બજારમાં
ગયો છે.

Transformation Drill

૧. હા. ત. પરમદિવસે પત્ર આવ્યો છે.

પરમદિવસે પત્ર આવ્યો હતો.

૧. હું રમવા મોડો ગયો છું.

૨. બાઈએ તેને વાત કરી છે.

૩. અમે સાંજે ફરવા ગયાં છીએ.

૨. હા. ત. મને અંગ્રેજી લખતાં આવડતું હતું.

મને અંગ્રેજી લખતાં આવડતું નહોતું.

૧. તેને આસાની વાંચતાં આવડતું હતું.

૧. તને મલયાલમ શોધતા આવડતું હતું.

૩. તેઓને ગાતાં આવડતું હતું.

૩. હા. ત. હું ઇન્ટરવ્યૂ આપવાનો હતો.

તારે ઇન્ટરવ્યૂ આપવાનો હતો.

૧. હું ચોપડી વાંચવાની હતી.

૨. તે પુસ્તક ખરીદવાનો હતો.

૩. તેઓ દૂધ પીવાના હતા.

Response Drill

૧. સુરેશે ક્યારે પત્ર લખ્યો હતો ?

(ગયા અઠવાડિયે)

૨. કોણ બે-ત્રણ દિવસ બહારગામ ગયું હતું ?

(રમેશ)

૩. શું, તે પૂના ગયો હતો ?

(ના)

૪. શું, તેને ઇન્ટરવ્યૂ આપવાનો હતો ?

(હા)

૫. સુરેશને શું, લખતાં, વાંચતાં આવડી ગયું હતું ?

(ગુજરાતી)

૬. સુરેશ અને તેના મિત્રો ક્યાં ગયા હતા ?

(કાલો ગુફાઓ)

૭. રમેશને શું આવડતું નહોતું ? (ગાતાં)
 ૮. ધ્યાન ન રહેતાં તે કયાં પડ્યાં ? (ખાડામાં)
 ૯. તેને કેવી રીતે પાછા ફરવું પડ્યું હતું ? (લંગડાતાં)
 ૧૦. શું, તેને નોકરી મળવાની આશા હતી ? (હા)

EXERCISES

પ્ર. ૧ આપેલાં વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill in the blanks.

૧. તારો ગયા પત્ર મળી
 ૨. મારે મિત્રને
 ૩. તું કાલાં શુદ્ધાઓ
 ૪. મારે લંગડાતા
 ૫. મારે ખુલ્લા પગે

પ્ર. ૨ આપેલા શબ્દોમાં યોગ્ય ફેરફાર કરી ઉદાહરણ પ્રમાણે અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો. 2 Form meaningful sentences with necessary changes as shown in the example.

- દા. ત. તારું પત્ર ગયું અઠવાડિયું આવ્યું હતું. તારો પત્ર ગયા અઠવાડિયું આંખો હતો.
 ૧. હું પત્ર ઉત્તર મોકલું આપ્યું હતું.
 ૨. તમે બધું કાલાં શુદ્ધાઓ ભેગા ગયું હતું.
 ૩. બધું મારું મજાક ઉડાવ્યું હતું.
 ૪. હું ગાવું આવડતું નથી.
 ૫. હું ત્યાં ન બેસવું આસપાસ ફરવું ગયું.

પ્ર. ૩. આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો. 3. Form sentences with the words given below.

મળવાનું હતું, મોડું આવવું, આનંદ થવું, વર્ણન કરવું, મળ આવવું, મળક ઉડાવવું.

પ્ર. ૪ આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો. 4. Change the following sentences into negative.

૧. તેને હવે વાંચતાં, લખતાં આવડે છે.

૨. અમે ગુફાઓ જોવા ગયા હતા.

૩. વર્ણન વાંચવાની મળ આવી.

૪. તે બાગમાં ફરવા ગયો હશે.

૫. તેને ખુલ્લા પગે ચાલવું પડ્યું હતું.

પ્ર. ૫ શબ્દના યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ ભરો. 5. Fill in the gaps with appropriate forms of the words given in the brackets.

૧. રમેશ મિત્રને (મળવાનું) હતો.

૨. રમેશે મિત્રને (મળવાનું) હતું.

૩. રમેશ મિત્રને (મળવું) હતો.

૪. રમેશ મિત્રને (મળવું) જ બોલ્યો.

૫. રમેશ મિત્રને (મળવું) રહેજે.

NOTES

1. In this lesson the combination of past tense verb forms with different verbs are introduced. In addition, a few idiomatic phrases also are introduced. For example:

મનક ઉડાવવું	'to tease'
મન આવવું	'to enjoy'
પાછું ફરવું	'to return'

2. The lesson is introduced in form of a letter. The outlay of a letter is similar to the format followed in other languages. It ends with લિ. (લિખિતંગ 'the undersigned) and તા. ક. (તાજકલમ 'p. c'.) contains any message which is forgotten to be included in the body of a letter. There are different terms to address a person to whom the letter is addressed. A few of these are:

પૂજ્ય (પૂ.)	Respectable (to elders)
માનનીય (મા.)	Respectable (to elders and formal relation)
ચિરંજીવ (ચિ.)	Long live (to younger ones)
સૌભાગ્યવતી (સૌ.)	The woman whose husband is alive
રાજમાન રાજેશ્રી (રા. રા.)	Respectable (normally to strangers).

The teacher should give more details about such forms.

VOCABULARY

પ્રિય		dear
બહારગામ		out of station
કાર્લા ગુફા	(f.)	Karla caves
ઉભણી	(f.)	picnic
આસપાસ		around

ખાડો	(m.)	ditch, deep pit
મચકોડાવું		to sprain, to twist
લંગડાવું		to limp
સૂજવું		to swell
ખુલ્લું		open
પગ	(m.)	leg
ફેરો	(m.)	trip, round
સફળ		fruitful
જોડાવું		to join
આશિષ	(f.)	blessings
લિખિતંગ		writer (of letter), the undersigned
તાજ કલમ		p.c.
ગીત	(n.)	song
આનંદ	(m.)	happiness
સજ્જ	(f.)	enjoyment
મજાક	(f.)	jokes
ઠીક		all right

મુંબઈ નગરી, સવારનો સમય, પૂર્વ દિશામાં સૂર્યકિરણો ધીરે ધીરે પથરાઈ રહ્યાં છે. સાથે સાથે અવાજ ને ધમાલ પણ વધી રહ્યાં છે. લોકો ધીરે ધીરે ઊઠી રહ્યાં છે. હું આવા વાતાવરણથી સાવ અભણ્યો છું. હું બારી પાસે બેઠો બેઠો કીતુકથી આસપાસનું દ્રશ્ય નિહાળી રહ્યો છું. પોં પોં કરતી કાળા-પીળા પટાવાળી ટેકસીઓ ભાગી રહી છે. માણસોથી ભરેલી બસો હાંફી રહી છે. એક બાજુ રસ્તા ઉપર સફાઈ થઈ રહી છે તો, બીજી બાજુ લોકો ત્યાં જ થૂંકી રહ્યા છે. હુકાનોના ફરવાળ બિંધડી રહ્યા છે. વેચવા માટે સામાન ગોઠવાઈ રહ્યો છે. બજારમાં લોકોની ભીડ વધી રહી છે. તેનો ઠેલાહલ હું સાંભળી રહ્યો છું.

ઘરમાં બાબી ઉતાવળે નાસ્તો બનાવી રહી છે અને પાણી ગરમ કરી રહી છે. મારો ભત્રીજો રડી રહ્યો છે. બાઈને ઓફિસ માટે મોડું થઈ રહ્યું છે. તેને ચર્ટ મળે છે તો પેન્ટ નથી મળતું. અને પેન્ટ મળે છે ત્યાં મેળાં ખોવાઈ જાય છે. બાઈ જલ્દી જલ્દી ઢાલણ-પાણી પતાવતો, નાસ્તો બળે ઉતારતો, ઝડપથી લોકલ પકડવા

Bombay city. Morning time. The rays of the morning sun are spreading slowly from the east. Simultaneously the hustle and bustle are also increasing. People are waking up, slowly. I am totally new to this atmosphere. Therefore, I am sitting near the window and watching the scene with curiosity. Taxis with yellow and black stripes are plying sounding loudly their horns. Overcrowded buses are panting and puffing. On the one hand roads are being swept clean and on the other, people are brushing their teeth and spitting on the roads. The doors of the shops are being opened. Goods are being arranged for sale. The market is getting overcrowded. I am hearing (all) these noises.

In the house my sister-in-law is hurriedly preparing breakfast and heating water for bath. My nephew is crying. My brother is getting late for work. If he finds his shirt, his trousers are missing. When he finds his trousers, his socks are missing. My brother, who woke up late, is hurriedly brushing his teeth, swallowing his breakfast, and

હોડી રહ્યો છે. મુંઝાઈમાં જ્યાં
જુઓ/વો ત્યાં ઉતાવળ, ધમાલ,
ધોંધાટ હોય છે. જાણે લોકો
અમય સાથે હોડ બકી રહ્યા છે. running fast to catch the local
train. Everywhere, you find
haste, noise and hustle and
hustle, as though people are
always fighting against time.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું જઈ રહ્યો છું.	અમે જઈ રહ્યા છીએ.
ગીતા જઈ રહી છે.	તમે જઈ રહ્યા છો.
છોકરું જઈ રહ્યું છે.	તેઓ જઈ રહ્યા છે.
૨. અજવાળું પથરાઈ રહ્યું છે.	મોડું થઈ રહ્યું છે.
ટોકસીઓ ભાગી રહી છે.	જલ્દી ભાગી રહ્યા છે.
બારણાં બિધડી રહ્યાં છે.	ધીરે ધીરે બિડી રહ્યાં છે.

Substitution Drill

૧. છોકરો જઈ રહ્યો છે.	૨. કાર ભાગી રહી છે.
(છોકરી, બા, છોકરાં)	(આવડું, જવું, દોડવું)
૩. ધમાલ વધી રહી છે.	૪. બાળક રડી રહ્યું છે.
(અવાજ, અજવાળું, લોકો)	(છોકરો, ગીતા, છોકરાં)
૫. મોઠો બેઠેલો પતિ હોડી રહ્યો છે.	
(ગીતા, મોટાભાઈ, છોકરાં)	

Addition Drill

ધીરે ધીરે :

લોકો બિડી રહ્યા છે.

સાથે સાથે :

..... ધમાલ પણ વધી રહી છે.

અસો જઈ રહી છે.

..... અમે પણ ઢોડી રહ્યા છીએ.

છોકરાં તૂઈ રહ્યાં છે.

..... ઘોંઘાટ પણ કરી રહ્યાં છે.

હાલથી-પાછી :

રમણ કરી રહ્યો છે.

ગીતા પતાવી રહી છે.

તેનાં થઈ ગયાં છે.

Transformation Drill

૧. હા. ત. હું ખાઉં છું.

હું ખાઈ રહ્યો છું.

૧. ભાઈ ઘેર જાય છે.

૨. છોકરાં મેદાનમાં રમે છે.

૩. માણસો ખસમાંથી ઊતરે છે.

૨. હા. ત. પરેશ વાંચી રહ્યો છે.

પરેશ વાંચી રહ્યો નથી.

૧. છોકરાં જમી રહ્યાં છે.

૨. ગરમી વધી રહી છે.

૩. ખાળક રડી રહ્યું છે.

Completion Drill

૧. આકાશમાં વાદળો એવી રીતે ઢોડે છે (જાણે ઘેટાં ઢોડતાં ન હોય ?) . (ઘેટાં)

૨. રમેશ ફૂલ એવી રીતે ઉછાળે છે જાણે (ફડો)

૩. છોકરાં રંગ એવી રીતે ફેંકે છે જાણે (હાળી)

૪. પાટોશણ પીળની વસ્તુ એવી રીતે વાપરે છે જાણે (પોતાની)

Response Drill

૧. આ કઈ નગરીની વાત છે ?	(મુંબઈ)
૨. કયો સમય છે ?	(સવારનો)
૩. અજવાળું કયાં પથરાઈ રહ્યું છે ?	(પૂર્વ દિશામાં)
૪. કોણ ધીરે ધીરે ભીડી રહ્યું છે ?	(સૂતેલા લોકો)
૫. ટ્રેકસીઓ કેવી છે ?	(કાળા-પીળા પટ્ટાવાળી)
૬. કેવી બસો હાંફી રહી છે ?	(માણસોથી ભરેલી)
૭. દુકાનોમાં શું થઈ રહ્યું છે ?	(સામાન ગોઠવવું)
૮. શેમાં લોકોની ચડ-ઊતર વધી રહી છે ?	(લોકલ ટ્રેન)
૯. કોનો કોલાહલ ઘર સુધી સંભળાય છે ?	(લોકો)
૧૦. પત્નીઓ કેવી રીતે નાસ્તો બનાવી રહી છે ?	(ઉતાવળે)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. પૂર્વ દિશામાં અજવાળું છે.
૨. મોડા લોકો છે.
૩. પટ્ટાવાળી ટ્રેકસીઓ રહી છે.
૪. સામાન છે.
૫. પતિને છે.

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and change the verb forms.

૧. હા. ત. ભેટું > ભેટું

ખાધું >

જેહું >

જિભું >

ગયું >

આવું >

૨. હા. ત. જાય છે. > જઈ રહ્યું છે.

ખાય છે >

પીએ છે >

ધુએ છે >

સૂએ છે >

ઊછળે છે >

પ્ર. ૩. વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

3. Form sentences using the phrase given below.

સાથે સાથે, ધીરે ધીરે, એક બાજુ, બીજી બાજુ, અડ-ઉતર, હાતણ-પાણી, કાળું-પીળું, જલ્દી જલ્દી, મોડો જોડેલો, જલ્દી સૂતેલી, મોડું પડેલું, જલ્દી જોડેલાં, ઉતાવળ, ઠેલાહલ, ઘોંઘાટ, વાતાવરણ

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોનું નકારાત્મક કરો.

4. Change the sentences into negative.

૧. રમા ખાવાનું ખાઈ રહી છે.

૨. તે ગૃહકાર્ય કરી રહ્યો છે.

૩. આપણે પુસ્તકો ખરીદી રહ્યાં છીએ.

૪. તમે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખી રહ્યા છો.

૫. હું હાતણ-પાણી પતાવી રહ્યો છું.

પ્ર. ૫. સાર્થક વાક્યો બનાવો.

5. Form meaningful sentences.

૧. લોકો હાતણ-પાણી પતાવવું રહેવું છે.

૨. રસ્તા ઉપર સફાઈ થવું રહેવું છે.

૩. તમે ઘર જવું રહેવું છે.

૪. પત્ની ઉનાવળ નાસ્તો બનાવવું રહેવું છે.

૫. દુકાન સામાન ગોઠવવું રહેવું છે.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

It is evening time.

People are returning home.

Birds are flying to their nests.

Cows are hurrying back to their cow-pens.

Children are finishing their games.

Small kids are hungry and are crying for food.

My father is returning from his office.

Sun is setting.

The darkness is spreading slowly from the west.

Mothers are making their children sleep.

Everything is becoming quiet, as though someone has played magic.

પ્ર. ૭. ઉચ્ચારણ અભ્યાસ માટે નીચેના પ્રશ્ન-ઉત્તર વાંચો.

7. Read the following question-answers for pronunciation practice.

TALKING ABOUT ACTIVITIES

પ્ર. સિમિતા, તું શું કરે છે?

What are you doing Smita?

- ઉ. હું વાર્તા વાંચું છું. I am reading a story.
- પ્ર. તારી બહેનપણી શું કરે છે? What's your friend doing?
- ઉ. તે તેનું ગૃહકાર્ય કરે છે / કરી રહી છે. She is doing her homework.
- હમણાં તે કંઈ કરી રહી નથી. She is not doing anything at the moment.
- પ્ર. શ્યામ, તું ક્યાં જાય છે? / જઈ રહ્યો છે? Where are you going, Shyam?
- ઉ. હમણાં હું ઘેર જઈ છું / જઈ રહ્યો છું. I'm going home now.
- પ્ર. શ્યામ, તું કેટલા વાગ્યે પાછો આવીશ? What time are you coming back, Shyam?
- ઉ. મને ખબર નથી હું કેટલા વાગ્યે પાછો આવીશ. I am not sure what time I'm coming back.
- હું પાંચેક વાગે પાછો આવીશ. I am coming back at about five O'clock.
- પ્ર. તું શું વિચારે છે / વિચારી રહ્યો છે? What are you thinking about?
- ઉ. હું મારા ગુજરાતી ગૃહકાર્ય વિશે વિચારું છું / વિચારી રહ્યો છું. I am thinking about my Gujarati homework.
- પ્ર. સીમા, તું કોને (પત્ર) લખે છે / લખી રહી છે? Who are you writing to, Sima?
- ઉ. હું મારી મુબઈની બહેનપણીને (પત્ર) લખી રહી છું. I'm writing to a friend of mine in Bombay.
- પ્ર. તું કોની રાહ જુઓ છે? Who are you waiting for?
- ઉ. હું કોઈની રાહ જોતો નથી. I'm not waiting for anybody.
- હું શ્યામની રાહ જોઉં છું. I'm waiting for Shyam.

NOTES

- 1.a. The adverbs are reduplicated to intensify their meaning.
For example:

ધીરે	slowly	ધીરે ધીરે	very slowly
સાથે	together	સાથે સાથે	simultaneously
જલ્દી	fast	જલ્દી જલ્દી	very fast, hurriedly

- 1.b. For past tense verb form + હું, refer to notes No. 57.1,

2. To express the continuity of action in any tense the verb-phrase consists of three verbs; two main verbs and one auxiliary. The first verb expresses the action and is always -i ending. The second verb reflects the continuity and behaves like a variable adjective. The third verb is the auxiliary verb (છે, હશે, હતું) and reflects tense, person and number or gender and number of the noun concerned. In this lesson, present continuous tense has been introduced. In present continuous tense the auxiliary verb reflects tense, person and number. For example:

છોકરો જમી રહ્યો છે. 'The boy is eating.'

તમે જમી રહ્યા છો. 'You are eating.'

અમે જમી રહ્યા છીએ. 'We are eating.'

3. In the narration given in this lesson, a few of the inanimate objects are personified and hence the verb phrases normally used for animate beings are used for such objects. For example:

ટેક્સીઓ ભાગી રહી છે. 'The taxis are plying.'

બસો હાંફી રહી છે. 'The buses are panting and puffing.'

4. The words ડેલાહલ, ધમાલ, ઘેંઘાટ, અવાજ, શેરખંડેર etc. are synonyms with slight difference in meanings. The teacher should explain such shades of meaning and give additional practice for using them in different contexts.

VOCABULARY

મુંબઈ નગરી	(f.)	Bombay city
પૂર્વ (દિશા)		east (direction)
સૂર્ય	(m.)	sun
કિરણ	(n.)	ray
પથરાવું		to spread
ધમાલ	(f.)	hustle-bustle
વાતાવરણ	(n.)	atmosphere
આવું		of this type
સાવ		wholly, utterly
અજાણ્યું		stranger
કૌતુક	(n.)	curiosity, wonder
દશ્ય	(n.)	scene
નિહાળવું		to observe
પટાવાળું		striped
ટેક્સી	(f.)	taxi
બસ		bus
હાંફવું		to pant
સફાઈ	(f.)	cleanliness
હાતણું-પાણી કરવું		to brush the teeth and wash the face in the morning

થૂંકવું		to spit
વેચવું		to sale
ભીડ	(f.)	crowd
કોલાહલ	(m.)	noise
ખોવાવું		to lose
લોકલ (ટ્રેન)		local train
હોડ બકવું		to challenge
ગરમ		hot
રડવું		to cry
પકડવું		to catch
ઘોંઘાટ	(m.)	noise

કામ, કામ ને કામ ર

Work, work and work 1

એક વાર ગોપાળ ગાયો ચરાવવા સીમમાં જઈ રહ્યો હતો. રસ્તામાં તેણે જોયું તો, ખિસકોલી બાગી રહી હતી. તેને તેની સાથે રમવાનું મન થયું. તેણે ખિસકોલીને પૂછ્યું શું, તું મારી સાથે રમીશ? ખિસકોલીએ કહ્યું, 'ભાઈ, હું તો ખાવાનું શોધું છું. ઉતાવળ નહીં કરું તો જૂળે મરીશ.' એમ કહીને તે તો ઢોડતી ઢોડતી બાગી ગઈ.

આકાશમાં ચકલાં ઊડી રહ્યાં હતાં. ગોપાળે તેમને રમવા માટે પૂછ્યું, તેઓએ કહ્યું, 'અમારે માળો બાંધવો છે. ચોમાસું માથે છે. માળો નહીં બાંધીએ તો રહીશું ક્યાં?' એમ કહીને તે પશુ ઊડી ગયાં.

ગોપાળે બાજુ પર જોયું તો ફૂલો પર મધમાખીઓ બણબણાટ કરી રહી હતી. તેણે તેઓને તેની સાથે રમવા માટે પૂછ્યું. પણ તેઓ મધ ભેગું કરી રહી હતી.

ગોપાળે જોયું સામે ઝરણું બળ-બળ કરતું વહી રહ્યું હતું. ગોપાળે ઝરણાને રમવા માટે પૂછ્યું. તે

Once Gopal was going to graze (his) cows at the border land (boundary). On his way, he saw that a squirrel was running away. He felt like play-

ing with it. He asked the squirrel, 'will you play with me?' The squirrel replied, 'brother I am searching for food. If I don't hurry up, I will die of hunger.' So saying she ran away.

Sparrows were flying in the sky. Gopal asked them to play. They said, 'We want to build our nests. The rainy season is fast approaching. If we do not build our nests, where shall we stay?' So saying they flew away.

As Gopal looked aside he saw that bees were buzzing on the flowers. He asked them to play with him. But they were collecting honey.

Gopal saw that a stream was gurgling and flowing in the opposite direction. Gopal asked the stream to play (with

પણ ઉતાવળમાં હતું. અચાનક ગોપાળે ક્યાંકથી હસવાનો અવાજ સાંભળ્યો. તેણે ઉપર જોયું. આકાશમાં સૂરજ હસી રહ્યો હતો. ગોપાળે ચિડાઈને પૂછ્યું, તો તમે જ મારી સાથે રમોને? સૂરજે હસીને જવાબ આપ્યો. 'ના બાઈ ના. જો હું રોકાઉં અને તારી સાથે રમું તો સવાર અને સાંજ કેવી રીતે પડશે? સમય તો ચાલતો જ રહે.' એમ કહી એ પણ ચાલ્યો ગયો.

ગોપાળે જોયું બધાં જ કંઈ ને કંઈ કામ કરી રહ્યાં છે. કામ, કામ ને કામ. તેણે વિચાર્યું, મારે પણ કામ કરવું જોઈએ. અને તે ગાયો ચરાવવા ચાલ્યો.

him). It was in a hurry, too. Suddenly Gopal heard a laughter from somewhere. As he looked up, he saw that the sun was laughing. Gopal got annoyed. He asked: 'Why don't you play with me?' The sun answered with smile, 'No, man, no. If I stay and play with you how will there be mornings and evenings? Time always moves.' So saying he also went away.

Gopal found everybody was doing some type of work (one or the another work). Work, work and work. He thought, I should also do (my) job. And he started going for grazing his cows.

DRILLS

Repetition Drill

૧. ગોપાળ જઈ રહ્યો હતો.	અમે જઈ રહ્યા હતા.
ગીતા જઈ રહી હતી.	તમે જઈ રહ્યા હતા.
શિયાળ જઈ રહ્યું હતું.	તેઓ જઈ રહ્યા હતા.
૨. ઢોડતો ઢોડતો જઈ રહ્યો હતો.	૩. રમવા માટે આવી રહ્યો હતો.
ઢોડતી ઢોડતી જઈ રહી હતી.	ગાવા માટે જઈ રહી હતી.
ઢોડતું ઢોડતું જઈ રહ્યું હતું.	હાજવા માટે બેસી રહ્યાં હતાં.

ફેરવાયેલાં પાંચ પાંચ રજાં હો.

ભાગી રહી હો.

પ્રિયકરેલી ઉપાસણ ઉપાસણ

તમે પ્રિયકરેલાં પાંચ રજાં હો.

ફેરવાયેલાં રજાં હો.

૧. ઇ. ઇ. ઇ. ફેરવાયેલાં રજાં હો.

Transformation Drill

..... પૂરું ભાગી આપીશ.

..... પૂરું કાપું કાપું હો.

..... કાપી ભાગી આપી.

..... કાપી ભાગી આપી.

..... અપાત્ર આવી રજાં હો.

..... તેમને અપાત્ર રજાં.

હોયો :

કાપી :

Addition Drill

(જે, પાંચ, પાંચ)

(જે, મળે, મળે)

૩. ઉપાસણ મળી રજાં હો.

૪. રજાં ને રજાં મળી રજાં હો.

(કાપી, કાપી, કાપી)

(કાપી, કાપી, કાપી)

૧. કાપી આવી રજાં હો.

૨. કાપી આવી રજાં હો.

Substitution Drill

જે મળી રજાં હો.

જે મળી રજાં હો.

પાંચ મળી રજાં હો.

પાંચ મળી રજાં હો.

૫. ઉપાસણ મળી રજાં હો.

૬. રજાં ને રજાં મળી રજાં હો.

કાપી રજાં હો.

કાપી રજાં હો.

કાપી રજાં હો.

કાપી રજાં હો.

૪. કાપી રજાં હો.

કાપી રજાં હો.

ભાઈ બહારનું દ્રશ્ય નિહાળી
રહ્યો છે.

૨. દા. ત. ગણપત આવી રહ્યો નથી.
ગણપત આવી રહ્યો ન હતો.
મેનકા નાચી રહી નથી.
અનિરુદ્ધ લડી રહ્યો નથી.
મહેલો ખતી રહ્યા નથી.
ભાઈ-બહેન જમી રહ્યાં નથી

૩. દા. ત. ઉતાવળ કરું છું.
ભૂખે નહીં મરું.

ઉતાવળ નહીં કરું તો ભૂખે
મરીશ.

૧. ઓફિસે જાઉં છું.
કામ નહીં બગડે.
૨. પરીક્ષા માટે વાંચું છું.
નાપાસ નહીં થાઉં.
૩. જલ્દી રસોઈ કરીએ છીએ.
મોડું નહીં થાય.
૪. મોડું કામ કરો છો.
જલ્દી નહીં મળે.

Response Drill

૧. ગોપાળ ક્યાં જઈ રહ્યો હતો ?
૨. તે સીમમાં શું કરવા જઈ રહ્યો હતો ?
૩. રસ્તામાં શું ભાગી રહ્યું હતું ?
૪. તે શા માટે ભાગી રહી હતી ?
૫. શું ઉનાળો આવી રહ્યો છે ?

(સીમમાં)
(ગાયો ચરાવવા)
(ખિસકેલી)
(ખાવાનું ચોષવા)
(ના)

૬. મધમાખીઓ શું કરી રહી હતી ?	(બણબણાટ)
૭. કોણ મધ ભેરું કરી રહ્યું હતું ?	(મધમાખીઓ)
૮. કયાંકથી શેનો અવાજ આંચો ?	(હસવાનો)
૯. તે અવાજ કોનો હતો ?	(સૂરજ)
૧૦. શું ચાલતું જ રહે ?	(સમય)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps

૧. ગોપાલ સીમમાં
૨. ખિસકોલી ઢોડતી બાગી
૩. આકાશમાં ચક્રાં
૪. મધમાખીઓ કરી હતી.
૫. સૂરજઢાઢા હતો.

પ્ર. ૨. ભેડ મેળવો.

2. Match the pairs.

૧. સૂરજઢાઢા જઈ	:	રહ્યો હતો
૨. નાનો બાઈ ખાઈ	:	રહ્યાં હતાં
૩. મધમાખીઓ ભીડી	:	રહ્યાં હતાં
૪. બા વાંચી	:	રહ્યું હતું
૫. મેજ બની	:	રહી હતી

પ્ર. ૩ અ. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

3.a. Follow the example and form nouns.

૬ા. ત. ફડફડ	ફડફડાટ
ખડખડ	
ગડગડ	

સરસર
કલબલ
કિલકિલ
ચણબણ
તરવર
ઝણઝણ
ચમચમ
તમતમ

ખ. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બનાવો.

b. Form sentences as shown in the example.

દા. ત. જમવું
ફરવું
વાંચવા
ગાવા
નાચવા
સૂવા

હું જમવા રોકાઈશ તો કામ રહી જશે.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને ચાલુ ભૂતકાળમાં બદલો.

4. Change the following sentences into past continuons

૧. રમેશ ઘેર નય છે.
૨. ગાડ ઉપર ફળ આવશે.
૩. બાગમાં ફૂલો ખીલે છે.
૪. બિલાડી દોડતી નય છે.
૫. ઉતાવળમાં ટેલિફોન સંભળાઈ રહ્યો નથી.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોથી ચાલુ ભૂત-
કાળનાં વાક્યો બનાવો.

5. Form continuous past tense sentence using the words given below.

ચરાવવું, બેસવું, ઊછળવું, ઊડવું, ઉતાવળ, ધીરે ધીરે, જલ્દી, જલ્દી
મોડેથી, બણબણાટ, કલબલાટ, ગડગડાટ, ચણબણાટ, શું, શા માટે,
કેવી રીતે, કેની સાથે.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું શુજરાતી કરો.

6. Change the following sentences into Gujarati.

Once brother was going to pluck flowers in the garden. He saw, a monkey was sitting on a mango-tree. He was playing with the fruits. Sometimes the monkey was eating the fruits and sometimes he was throwing down the fruits. The birds were chirping. Nearby stream was gurgling and flowing. Bees were buzzing. Slowly Sun was climbing up the sky. Time was passing by.

પ્ર. ૭. આપેલા સંવાદને વર્ણનમાં બદલો.

7. Change the following conversation into narration.

GOING OUT FOR THE EVENING

આપણે મહિનાથી ક્યાંય બહાર
ગયાં નથી.

We haven't been out for over
a month.

ચાલો આજે સાંજે ક્યાંક જઈએ.

Let's go somewhere this evening.

બલે, તારે/તમારે ક્યાં જવું છે?

All right. Where would you
like to go?

પેપરમાં જો/જુઓ કે થિયેટરમાં
શું ચાલે છે?

Look at the news Paper and see
what's on at the cinema.

ગુરુવારે એક નવું નાટક શરૂ થયું છે. તે વિશેનો અભિપ્રાય સારો નથી.

‘વર્ષનું સૌથી નકામું નાટક’ તરીકે છાપાઓમાં તેઓએ લખ્યું છે.

મારે તે જોવું નથી. આપણે બીજું શું કરી શકીએ/કરીએ?

શું, કોઈ સારા ચલચિત્રો (ચાલતાં), નથી?

‘આરાધના’ જોઈશું? તે મજાનું હશે.

આપણે તે જોયેલું છે. તે જૂનું ચિત્ર છે.

તને/તમને યાદ નથી?

અદ્વનામાં એક સારી કોમેડી ચાલી રહી છે.

સારું. ચાલો આપણે ત્યાં જ જઈએ.

ચલચિત્ર કેટલા વાગ્યે શરૂ થાય છે?

તે અડધા કલાક પહેલાં શરૂ થઈ ગયું. આપણે તે થોડા માટે ચૂકી ગયા.

મને લાગે છે કે આપણે ઘરે રહીએ ને ટેલિવિઝન જોઈએ.

મને ઠર હતો કે તમે એમ જ કહેશો.

I see that a new play opened on Thursday. It got very bad reviews.

They said in the papers that it was the worst play of the year.

I don't want to see that. What else can we do?

Aren't there any good films on?

How about 'Aradhana'? That should be entertaining.

We've already seen it. It's an old picture.

Don't you remember?

Well, there's a good comedy at Alpna Theatre.

Good. Let's go there.

What time does the picture start?

It started half an hour ago. We've just missed it.

Well, I suppose all we can do is stay at home and watch television.

I was afraid you'd say that.

NOTES

1.a. In this lesson the past continuous tense (past progressive) has been introduced. The difference between present continuous (progressive) and past continuous tense construction lies with the grammatical agreement of the auxiliary verb. The present tense form છે agrees in person and number of the noun concerned whereas the past tense form હતું agrees in gender and number. For example:

છોકરો જઈ રહ્યો છે.	The boy is going.
છોકરો જઈ રહ્યો હતો.	The boy was going.
છોકરી જઈ રહી છે.	The girl is going
છોકરી જઈ રહી હતી.	The girl was going
અમે જઈ રહ્યા છીએ.	We are going.
અમે જઈ રહ્યા હતા.	We were going.

1.b. For negation ના/ન occurs before the auxiliary form 'હતું'. For example:

તે જઈ રહ્યો ન હતો.	He was not going
તે ન હતો જઈ રહ્યો.	He wasn't going.

1.c. ગજગજાટ 'humming', બબડાટ 'grumbling', ચળકાટ 'brilliance', બણબણાટ 'humming, buzzing (sound)' are derived nouns from nouns and verbs. The teacher should introduce a few more words and give additional practice. A large group of onomatopoeic words for sounds fall in this category. For example :

ઝણઝણાટ	'clanging'
ઠણઠણાટ	'ringing sound' and so on.

1.d. When two verbs referring to two separate actions carried out by the same agent occur in a sentence, the verb representing the first action in the time sequence is used with the invariable suffix -ઈને. The English equivalent of the sentence form used in this context may be represented as 'having gone/done'. For example:

(i) Two intransitive verbs:

તેઓ ત્યાં થોડી વાર બેસીને ઘેર ગયા.

Lit. Having sat there for a while they went home.

(ii) First verb transitive, second intransitive:

મને થોપડી આપીને તે પાછી ગઈ.

Lit. Having given me the book she went back.

(iii) First verb intransitive, second transitive:

રંજને ઘેર ગઈને ભાઈને આ વાત કહી.

Lit. Ranjan, having gone home, told her brother this.

(iv) Two transitive verbs:

તેણે પુસ્તક લઈને કબાટમાં મૂક્યું.

Lit. Having taken the book he put it in the cupboard.

VOCABULARY

એક વાર	once
ચરાવવું	to graze
સીમ (f.)	land at the border

ખિસકેલી	(f.)	squirrel
જૂળે મરવું		to die of hunger
ચક્રું	(n.)	a bird, a sparrow
ચોમાસું	(n.)	rainy sesason
મધમાખી	(f.)	bee
બજબજાટ	(m.)	humming, buzzing
મધ	(n.)	honey
ઝરણું	(n.)	stream
ખળખળ		gurgling (sound)
હસવું		to laugh
આકાશ	(n.)	sky
ચિડાવું		to be enraged
કલબલાટ	(m.)	an uproar, loud confused noise
મન	(n.)	mind
શોધવું		to search
ઊડવું		to fly
માળો	(m.)	nest
લેણું કરવું		to collect
રાકાવું		to wait
મરવું		to die
વહેવું		to flow
વિચારવું		to think

કામ, કામ ને કામ ૨

આજે પણ ગોપાલ ગાયો ચરાવવા નીકળ્યો છે. આજે તે આનંદમાં છે. ગઈકાલે તેણે ખિસકોલી, ઝરણું, ચકલાં, મધમાખી અને સૂરજ સાથે વાત કરી હતી. ગઈકાલની વાત યાદ કરીને ગોપાલ વિચારી રહ્યો છે; હું જ્યારે સીમમાં પહોંચીશ ત્યારે ખિસકોલી ભાગી રહી હશે ને કંઈ ખાવાનું શોધી રહી હશે. આકાશમાં ચકલાં ઊડી રહ્યાં હશે. પોતાને માટે માળો બનાવી રહ્યાં હશે. ફૂલો ખીલ્યાં હશે. તેના પર મધમાખીઓ બળબળાટ કરી રહી હશે ને મધ ભેગું કરી રહી હશે. ઝરણું પણ ગઈકાલની જેમ ખળખળ વહી રહ્યું હશે. ઉતાવળમાં ભાગી રહ્યું હશે. મને જોઈ સૂરજ પણ હસી રહ્યો હશે. પણ મારી સાથે રમવાને બદલે આકાશમાં જઈ રહ્યો હશે. બધાં કામમાં મગ્ન હશે. હું પણ ગાયો ચરાવવા ભાગી જઈશ.

Work, work and work 2

Today also, Gopal has set out for grazing the cows. He is in a happy mood today. Yesterday, he had talked to a squirrel, a stream, sparrows, bees and the sun. Remembering yesterday's events Gopal is thinking, when I reach the (village) boundary, the squirrel will be running about searching for some food. The sparrows will be flying in the sky. They will be building their nests. Flowers will be blooming. The bees will be buzzing on the flowers and collecting honey. The stream will be flowing in the same way, as yesterday. It will be running in a haste. The sun will be laughing at me. But instead of playing with me, he will be moving in the sky. Everyone will be busy. I will busy myself with the job of grazing my cows.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું ચાલી રહ્યો હોઈશ.
તું ચાલી રહ્યો હશે.
તે ચાલી રહ્યો હશે.	૨. અમે ચાલી રહ્યા હોઈશું.
તમે ચાલી રહ્યા હશે.
તેઓ ચાલી રહ્યા હશે.
૨. સૂરજ હસી રહ્યો હશે.
બહેન જમી રહી હશે.
બરછું વહી રહ્યું હશે.	૩. સૂરજદાદા હસી રહ્યા હશે.
બા જમી રહ્યાં હશે.
ફૂલો ખીલી રહ્યાં હશે.
૩. રમવાને બહલે બાગી રહ્યા હશે.
સૂવાને બહલે વાંચી રહ્યા હશે.
ઢોડવાને બહલે ચાલી રહ્યા હશે.	૪. ગઈકાલની જેમ...
આજની જેમ....
ગયા મહિનાની જેમ....

Substitution Drill

૧. રમણ ખાઈ રહ્યો હશે.
(સ્મિતા, છોકરાં, ગુરુજી) | ૨. તે રમવાને બહલે વાંચી રહ્યો છે.
(લખણ, સુવું ખાણ) |
|---|---|

Addition Drill

બાગી :

ગીતા કામમાં ગઈ છે.
બા ઘરકામમાં રહે છે.
ખેડૂતો ખેતરના કામમાં
ગયા હશે.

તમારી જેમ :

..... હું પણ વાંચી રહી હોઈશ.
..... અમે પણ કામ કરી
રહ્યાં હોઈશું.
..... ગુરુજી પણ બહાવી રહ્યા
હશે.

Transformation Drill

૧. ઠા. ત. હું ચાલી રહ્યો હોઈશ. ૧. તું ઘેર જઈ રહ્યો હશે. ૨. તે અહીં આવી રહ્યો હશે. ૩. છોકરો પોતાને ગામ જઈ રહ્યો હશે.	અમે ચાલી રહ્યા હોઈશું.
૨. ઠા. ત. હું ઘેર જઈ રહ્યો છું. ૧. હું સાંજે બજારમાં જઈ રહ્યો છું. ૨. તું કાલે સિનેમા જઈ રહી છે. ૩. તમે સાત વાગે ઘેર પહોંચી રહ્યા છો.	હું ઘેર જઈ રહ્યો હોઈશ.
૩. ઠા. ત. લક્ષ્મણ બપોરે બેંકમાં જઈ રહ્યો હતો. ૧. બાગમાં આંખો વધી રહ્યો હતો. ૨. મેદાનમાં છોકરાં રમી રહ્યાં હતાં. ૩. ઘરમાં બધડા થઈ રહ્યા હતા.	લક્ષ્મણ બપોરે બેંકમાં જઈ રહ્યો હતો.
૪. ઠા. ત. હું કાલે સિનેમા જઈશ. ૧. અમે સાંજે નાટક જોવા જઈશું. ૨. તમે કાલે ટી.વી. માટે આવશો. ૩. તેઓ સવારે ઝુબઈ રહેશે.	હું કાલે સિનેમા જઈ રહ્યો હોઈશ.

Response Drill

૧. કેાણ ગાયો ચરાવવા નીકળ્યું હશે ? (ગોપાળ)
૨. ગોપાળ શું કરવા નીકળ્યો હશે ? (ગાયો ચરાવવા)
૩. તેણે આગલા દિવસે કેાની સાથે વાતો કરી હતી ? (ખિસકોલી, ચકલાં)
૪. ગઈકાલની જેમ આજે કેાણ ભાગી રહ્યું હશે ? (ખિસકોલી)
૫. આકાશમાં શું ઊડી રહ્યું હશે ? (ચકલાં)
૬. શું, ત્યાં ફૂલો ખીલી રહ્યાં હશે ? (હા)
૭. શું, તમે કાલે ભેંસો ચરાવવા જઈ રહ્યા હશે ? (ના)
૮. માણસો બચ્ચબચ્ચાટ કરી રહ્યા હશે કે બબડાટ ? (બબડાટ)
૯. તમે કાલે વર્ગમાં વાંચી રહ્યા હશે કે નહીં ? (હા)
૧૦. કેાણ પોતાના કામમાં વ્યસ્ત રહેવાનું છે ? (ગોપાળ)

Completion Drill

૧. ગીતા ઘરમાં બેસવાને બદલે (બહાર રમી રહી હશે.)
૨. રમણ પુસ્તક વાંચવાને બદલે
૩. તમે ઘેર જવાને બદલે
૪. આપણે સાંજે જમવાને બદલે
૫. હું પરીક્ષા આપવાને બદલે
૬. અમે સવારે રમવાને બદલે

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. ખિસકોલી રહી
૨. ચકલાં ઊડી

૩. મધમાખીઓ રહી હશે.

૪. મારી સાથે બહલે તે હશે.

૫. અરણ્ય રીતે વહી હશે.

પ્ર. ૨. જોડ મેળવો.

2. Match the pairs.

હું તેની ઓફિસમાં રમેશ ઘેર બા મંદિરે બાઈ ને રમેશ સ્ટેશને છાકરીઓ બાગમાં શિયાળ જંગલમાં તમે મારે ત્યાં અમે વાંચવાને બહલે	લખી રહ્યા હોઈશું પહોંચી રહ્યા હશે. વાંચી રહ્યા હશે. રમી રહી હશે. આવી રહ્યા હશે. દોડી રહ્યું હશે. જઈ રહ્યાં હશે. બેસી રહ્યા હોઈશ.
---	---

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે અર્થયુક્ત વાક્યો
બનાવો.

3. Follow the example and
make meaningful sentences.

દા. ત. ગોપાળ સીમ ગાયો ચરાવવું નીકળવું રહેવું હોવું.

ગોપાળ સીમમાં ગાયો ચરાવવા નીકળી રહ્યા હશે.

૧. સીતા ઓફિસ કામ કરવું રહેવું હોવું.

૨. અનિરુદ્ધ બજાર ખરીદી કરવું રહેવું હોવું.

૩. તે માફ સાથે રમવું બહલે સૂવું રહેવું હોવું.

૪. હું ઉતાવળ સ્ટેશન જવું રહેવું હોવું.

૫. તમે બધું લોકો વર્ગ ધમાલ કરવું રહેવું હોવું.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને ચાલુ ભવિષ્ય-
કાળમાં ફેરવો.

4. Change the following sen-
tences into continuous future
tense.

૧. રમણ ઘેર બેસી રહ્યો છે.
૨. ડોક્ટર તેમનું કામ ચલાવી રહ્યા હતા.
૩. એલિસનો ટેલિફોન ચાલી રહ્યો ન હતો.
૪. આજે દુકાનમાંથી ફ્રીજ આવી રહ્યું છે.
૫. હું છ વાગ્યે પંજાબ મેલમાં બેસી રહ્યો છું.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી
ચાલુ ભવિષ્યકાળનાં વાક્યો
બનાવો.

5. Frame future continuous
sentences using the words
given below.

બ્યારે... ત્યારે, બે... તો, જે...તે, જેવું...તેવું, ભાગવું, નાચવું,
ઉછાળવું, ખરીદવું, નાંખવું, પોતાના માટે, ઉતાવળે, -ને બહાર, મગ્ન
હોવું વ્યસ્ત રહેવું

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી
કરો.

6. Translate the following sen-
tences into Gujarati.

My friend will be going to the station.

His train will be starting from Pune at 6 O'clock.

His sister also will be going with him.

They will be going to their uncle.

At five in the morning their uncle will be meeting them
on the Vadodara station.

All of them will be going to a nearby hotel.

They will be eating breakfast at 7 O'clock in the morning.

They will then be going to their home.

પ્ર. ૭. આપેલા કોઈ પણ એક વિષયનું
ચાલુ ભવિષ્યકાળમાં ટૂંકમાં વર્ણન
કરો.

7. Write a narration in future
continuous tense on any
one of the topics given
below.

૧. શાળામાં રમતનું મેદાન
૨. સ્ટેશનનું પ્લેટફોર્મ
૩. પોસ્ટ ઓફિસનું દશ્ય

NOTES

- 1.a. In this lesson future continuous tense (future progressive) has been introduced. In this construction the auxiliary verb 'હશે' is combined to two main verbs. The future tense auxiliary verb form agrees with the person and number of the noun concerned. For example:

ગોપાલ જઈ રહ્યો હશે.

Gopal will be going.

અમે આવી રહ્યા હોઈશું.

We will be coming.

- 1.b. Two-part sentences with 'જ્યારે....ત્યારે' express 'relation' in time. The relative particles જ્યાં/ત્યાં, 'where/there,' જ્યારે/ત્યારે 'when/then' form part of a series with the question words ક્યાં 'where' and ક્યારે 'when.' For example:

મોટી દુકાન ક્યાં છે ?

Where is the big shop?

જ્યાં હું રહું છું ત્યાં મોટી દુકાન
છે.

There is a big shop (in the
place) where I live.

તમે ઘેર ક્યારે જશો ?

When will you go home?

જ્યારે કામ પૂરું થશે ત્યારે હું
ઘેર જઈશ.

I shall go home when the work
is (will be) finished.

1.c. The negative particles of progressive tenses are same as of simple tenses.

For example:

છોકરો જતો નથી.	The boy does not go.
છોકરો જઈ રહ્યો નથી.	The boy is not going.
છોકરો ઘેર ન ગયો.	The boy didn't go home.
છોકરો ઘેર જઈ રહ્યો ન હતો.	The boy was not going home.
છોકરો ઘેર નહીં જાય.	The boy will not go home.
છોકરો ઘેર જઈ રહ્યો નહીં હોય.	The boy will not be going home.

VOCABULARY

ગઈકાલ	yesterday
ખીલવું	to bloom
બદલે	instead of
મગ્ન	absorbed, engrossed
જ્યારે	when

REVIEW LESSON

નટુએ રાતે મળતું સપનું જોયું હતું. સપનામાં તેણે જોયું કે તે ઇન્ટરવ્યૂ આપવા ગયો હતો. તેણે ઇન્ટરવ્યૂ માટે પહેલેથી તૈયારી કરી હતી. તેને અંગ્રેજી આવડતું ન હતું એટલે મિત્રોએ તેની મજાક ઉડાવી હતી. ઇન્ટરવ્યૂમાં તેને અંગ્રેજીમાં જવાબ આપવા પડ્યા હતા. અને તે બધા જવાબ આપી શક્યો હતો. એટલે ઇન્ટરવ્યૂ પછી તે ખુશ થતો પોતાને ગામ પાછો ફર્યો હતો. રસ્તામાં તેણે જોયું તો માણસોથી ભરેલી બસો હાંફી રહી હતી. ઝરણું ઉતાવળે વહી રહ્યું હતું. ચકલાં બિડી રહ્યાં હતાં ફૂલો ખીલી રહ્યાં હતાં. બધાને ખુશ જોઈ નહોતું પણ ખુશ થતો ઘેર આવ્યો. જોરથી બાને બૂમ પાડી. ત્યાં સપનું ચાલ્યું ગયું. તેણે જોયું તો બસો ભાગી રહી ન હતી, ચકલાં બિડી રહ્યાં ન હતાં, ફૂલો ખીલી રહ્યાં ન હતાં. તે ઇન્ટરવ્યૂ માટે ગયો ન હતો પણ ખાટલામાંથી પડી ગયો હતો.

Natu had (seen) a beautiful dream in the night. In (his) dream he saw that he had gone for (to give) an interview. He had prepared beforehand for the interview. He didn't know English so his friends made fun of him. But in his interview he had to give answers in English. (And) he could give the answers in English. After his interview, he returned to his village happily. On the way he saw that the crowded buses were panting and puffing. The stream was flowing in a hurry. The birds were flying. The flowers were blooming. Finding everyone happy, Natu also came home happily. He called his mother loudly and his dream vanished away. He saw that the buses were not plying, the birds were not flying, and the flowers also were not blooming. He had not gone for his interview but had fallen down from his cot.

TEST 9

પ્ર. ૧. આપેલા મુદ્દા પરથી પૂર્ણ ભૂત-

1. Write a story in the per-

કાળમાં વાર્તા લખો.

fect past tense by expanding the points given below.

એક જંગલ હોવું - એક મોટી નદીનું વહેવું - નદીકિનારે મોટું ઝાડનું હોવું - ઝાડ ઉપર કબૂતરનું હોવું - આરામ કરવું - પાણી ઉપર એક કીડીનું તણાવું - કબૂતરનું પાંદડું તોડવું - નદીમાં નાંખવું - કીડીનું પાંદડા પર ચડવું - પાંદડું બહાર કિનારે મૂકવું - કીડીનું બચી જવું

જંગલ (n.) forest

કબૂતર (n.) dove

કીડી (f.) ant

તણાવું drown

પાંદડું (n.) leaf

બચી જવું to be saved

પ્ર. ૨. આપેલા મુદ્દા પરથી ચાલુ વર્તમાન-
કાળમાં વાર્તા લખો.

2. Write a story in the present continuous tense by expanding the points given below.

એક જંગલ પરથી કબૂતરોના ટોળાનું ઊડવું - નીચે શિકારીનું જાળ પાથરવું - ઢાણા નાખવું - પછી પાછા જવું - કબૂતરોને ઢાણાનું દેખાવું - નીચે ઊતરવું - ઢાણા ચણવા જતાં જાળમાં ફસાવું - આગેવાન કબૂતરનું કહેવું - બધાનું એક સાથે જોર કરવું - જીડી જવું

ફસાવું to be trapped

ચણવું to eat (grains

by birds)

દેખવું to see

ટોળું (n) group, mob

શિકારી (m.) hunter

જાળ (f.) net

ઢાણા (m.) grains

પાથરવું to spread

ઊતરવું to descend

આગેવાન leader

જોર (n) strength

પ્ર. ૩. કોઈ પણ એક દશ્યને ચાલુ
ભવિષ્યકાળમાં લખો.

3. Narrate any one of the situations given below in the future continuous tense.

૧. મુંબઈની સવાર
૨. ગામની સાંજ
૩. બસની પૂછપરછની બારી
૪. સાંજના સમયે બાગ

પ્ર. ૪. આપેલા મુદ્દા પરથી ચાલુ ભૂતકાળ-
માં વાર્તા લખો.

4. Write a story in the past continuous tense expanding the points given below.

કાગડાનું ઊડવું - પાણીની શોધ કરવું - કયાંય ન દેખાવું - ગામ પરથી
ઊડવું - દૂરથી ફૂંલનું દેખાવું - ફૂંલમાં થોડું પાણી - રસ્તો ના મળવું -
છેવટે યુક્તિનું સૂઝવું - કાંકરા ભેગા કરવું - ફૂંલમાં નાખવું - પાણીનું
ઉપર આવવું - પીવું - ઊડી જવું.

ફૂંલે (m.) earthen jug યુક્તિ (f.) idea

સૂઝવું. to occur to oneself

પ્ર. ૫. પૂછ્યા પ્રમાણે વાક્યો બનાવો.

5. Follow the instructions and form sentences.

૧. બહુબચ્છાટ જેવા બીજા પાંચ શબ્દો લખી તેનો વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.
૨. 'પડવું' નો જુદા જુદા કાળમાં ઉપયોગ કરી પાંચ વાક્યો લખો.
૩. 'આવડવું' નો જુદા જુદા કાળમાં નકારાત્મક વાક્યોમાં ઉપયોગ કરી પાંચ વાક્યો બનાવો.
૪. સાદો, ચાલુ, પૂર્ણ વર્તમાનકાળનું એક એક વાક્ય લખો.
૫. સાદો, ચાલુ, પૂર્ણ ભવિષ્યકાળનું એક એક નકારાત્મક વાક્ય બનાવો.
૬. સાદો, ચાલુ, પૂર્ણ ભૂતકાળનું એક એક સકર્મક ક્રિયાપદવાળું વાક્ય બનાવો.

હમણાંનો હું રોજ સવારે મોડો
ઊઠું છું. રોજ તાજો નાસ્તો કરું
છું ને પછી કામે જઈ છું. જ્યારે
મારાં લગ્ન થયાં નહોતાં, ને જ્યારે
હું કોલેજમાં રહેતો હતો ત્યારે
હું સવારે છ વાગે ઊઠતો. આઠ
સુધીમાં નાસ્તા માટે તૈયાર થઈ
જતો. એક વાગે મેસમાં જમવા
જતો. મને મેસની રાટલી લાવતી
નહીં. ત્યાંનું શાક તીખું લાગતું.
દાળ કાચી લાગતી ને બાત કડક
લાગતો. જેમતેમ બધું ગળે
ઉતારતો. દરરોજ મિત્રો પાસે
ફરિયાદ કરતો. દર રવિવારે
જમણું થતું. હું તેમાં મિથાન્ન પર
હાથ મારતો. રવિવારે સાંજે
મેસ બંધ રહેતી. મારા પેટમાં
બિલાડા બોલતા. હું બજારમાંથી
ફ્રેડ અને જામ લાવતો ને મિત્રો
સાથે ખાતો. પણ હવે મારે એવો
ખર્ચ કરવાની જરૂર નથી. કારણ
હવે હું પરણેલો છું.

Nowadays I get up late in
the morning. Every day I eat
fresh breakfast and go to my
work. When I was not married,
and when I was staying in the
hostel, I used to get up at 6
O'clock in the morning. I used to
be ready for breakfast by 8
O'clock. I used to go to the mess
at 1. 00 p.m. to eat my lunch.
I never used to like chappaties
in the mess. (I) used to feel the
vegetables hot (in taste), pulses
uncooked and rice hard. Some-
how I used to gulp everything.
Everyday I used to complain to
my friends. There used to be a
feast on every Sunday I used to
eat sweets in large quantities. Sun-
day evenings the mess used to be
closed. I used to feel very hun-
gry. I used to get bread and jam
from the market and eat with
my friends. But now I don't have
to incur expenditure because
I am now a married man.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું મેસમાં જમતો.

હું મેસમાં જમતી.

છોકરું ઘરમાં જમતું.

અમે મેસમાં જમતા.

તમે મેસમાં જમતા.

છોકરાં ઘરમાં જમતાં.

૨. હું ઘેર રહેતો નહીં.

તમે મેદાનમાં આવતા નહીં.

બા મંદિરે જતાં નહીં.

૪. રમેશ મિથાન્ન પર હાથ મારતો.

રમીલા લાડવા પર હાથ મારતી.

છોકરાં ચોકલેટ પર હાથ મારતાં.

૩. મને રોટલી ભાવતી નહીં.

તેને થાક ભાવતું નહીં.

અમને ભાત ભાવતો નહીં.

૫. પરેશ જેમતેમ બધું ગળે ઉતારતો.

હું જેમતેમ કરીને ઘેર પહોંચતો.

તમે જેમતેમ ખાઈને ઓફિસે જતા.

Substitution Drill

૧. હું ઘેર જમતો.

(ભાઈ, સીતા, ભત્રીજાઓ)

૩. સુરેશ ઓફિસે જતો નહીં.

(અગે, બહેન, કાકા)

૨. મને રસ ભાવતો નહીં.

(રોટલી, થાક, દૂધ)

૪. હું જેમતેમ કરી આવતો.

(જમણું, પીણું, વાંચણું)

Addition Drill

કરતો.

કામ

કામ કરતો.

ઘણું

ઘણું કામ કરતો.

જઈને

જઈને ઘણું કામ કરતો.

ઓફિસમાં

ઓફિસમાં જઈને ઘણું કામ કરતો.

રોજ

રોજ ઓફિસમાં જઈને ઘણું કામ કરતો.

હું

હું રોજ ઓફિસમાં જઈને ઘણું કામ કરતો.

(કરતી, ખરીદતા, રહેતું)

Transformation Drill

૧. દા. ત. હું ઉનાળામાં પૂનામાં રહ્યો. ૧ સવારે ગાય જંગલમાં ફરી. ૨. સિંહ નદીએ પાણી પીવા ગયો. ૩. વાઘ રાતે બહાર નીકળ્યો.	હું ઉનાળામાં પૂનામાં રહેતો.
૨. દા. ત. મેં તમારું કામ કર્યું. ૧. તે સવારે દૂધ પીધું. ૨. તેણે મને વાત કરી. ૩. અમે રસ-પૂરી ખાધાં.	હું તમારું કામ કરતો.
૩. દા. ત. હું હોસ્ટેલમાં રહેતો. ૧. બા રોજ પૂરી બનાવતી. ૨. બાપુજી સાંજે ફરવા જતા. ૩. છોકરાં રોજ સામેના મેદાનમાં રમતાં.	હું હોસ્ટેલમાં રહેતો નહીં.
૪. દા. ત. રોજ હું મેસમાં જમતો. ૧. હોસ્ટેલમાં હું ઉપલા માળમાં રહેતી. ૨. બધાં સાંજે ઘરમાં ભેગાં થતાં. ૩. હું તેને ઓફિસમાં વાત કરતો.	રોજ હું કયાં જમતો ?

Response Drill

૧. હમણાંનો હું કયારે બિહું છું ?	(મોડો)
૨. હું શું કરીને ઓફિસે જઈ છું ?	(નાસ્તો)

૩. મારો નાસ્તો કેવો હોય છે ? (તાજો)
 ૪. લગ્ન પહેલાં હું કેટલા વાગ્યે ઊઠતો ? (૭)
 ૫. કેટલા વાગ્યા સુધીમાં હું તૈયાર થતો ? (આઠ)
 ૬. મને મેસનું શું ભાવતું નહીં ? (રોટલી)
 ૭. મેસનું શાક મને કેવું લાગતું ? (તીખું)
 ૮. ભાત કેવો લાગતો ? (કડક)
 ૯. ક્યારે મેસ ખંધ રહેતી ? (રવિવાર સાંજ)
 ૧૦. હવે હું શા માટે મેસમાં જમતો નથી ? (પરણેલા છે)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. હું કોલેજમાં હતો ત્યારે....
 ૨. નાસ્તા માટે તૈયાર
 ૩. હું મેસમાં એક વાગે
 ૪. મેસમાં મને રોટલી
 ૫. બધું ગળે

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Follow the example and change the sentences in- to habitual.

દા. ત. હું ઘેર જઉં.

હું ઘેર જતો.

ખાઉં

પીઉં

વાંચું

લખું

પ્ર. ૩. નીચે આપેલા કોઠા પૂરા કરો.

3. Complete the tables given below.

	છોકરી	છોકરો	છોકરાઓ	છોકરું	છોકરાંઓ
જવું	જતી
મારવું	મારતો
આવવું	આવતા
ગમવું	ગમતું
વાંચવું	વાંચતાં

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

4. Change the sentences as shown in the example into habitual past tense.

દા. ત. હું સવારે ઘેર ગયો.

હું સવારે ઘેર જતો.

૧. રમા સાંજે રમવા ગઈ.
૨. છોકરાં બપોરે જમવા બેઠાં.
૩. તે સજ્જમાંથી છટકી ગયો.
૪. તેઓ બાગમાં ફરવા આવ્યા.
૫. અમે મેદાનમાં રમવા નીકળ્યા.

૨. દા. ત. મેં સવારે દૂધ પીધું.

હું સવારે દૂધ પીતો.

૧. તેણે સાંજે કામ કર્યું.
૨. તેં સવારે ચોપડી વાંચી.
૩. બાઈએ ઓફિસમાં ખાવાનું ખાધું.
૪. આપે રવિવારે નિબંધ લખ્યો.
૫. બાએ સાંજે પૂજા કરી.

૩. ઢા. ત. તું રોજ કામે જાય છે.

તું રોજ કામે જતો.

૧. ગીતા રોજ વહેલી આવે છે.

૨. તમે રવિવારે ઘેર જાઓ છો.

૩. તેઓ ઔદિસમાં જ મળે છે.

૪. છોકરાં સાંજે ઘરમાં જ રમે છે.

૫. હું જપોરે ઔદિસમાં જ
જેસું છું.

પ્ર. ૫. આપેલા શબ્દોનો વાક્યોમાં
ઉપયોગ કરો.

5. Form sentences using the
words given below.

દિનચર્યા, એકદમ, મોડેથી, ઉપડું, જેમતેમ, ગળે ઉતારવું,
પેટમાં ખિલાડા બોલવું, ધમાલ કરવું, છટકી જવું, હાથ મારવું.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sen-
tences into Gujarati.

Last month I was in Ujjain.

In Ujjain I used to stay in a hotel.

In the hotel, I used to get up at 6 O'clock in the morning.

In the morning, I used to go for a walk.

I used to eat my breakfast at eight.

By nine I used to get ready to go to the office.

I used to work up to 4.00 p.m. in the office.

By five I used to reach my hotel.

NOTES

1.a. In this lesson habitual action in past time has been introduced. The habitual past tense form is formed by adding the variable suffix + તું to the verb base. This form emphasises the habitual. For example:

હું જમવા જતો.
તેઓ રોજ ફરિયાદ કરતા.

I used to go for eating food.
They used to complain every-day.

1.b. For emphatical negative નહીં is combined to the habitual form. For example:

તે બરાબર કામ કરતી નહીં. She didn't use to do the work well.
તે સવારે વહેલો ઊઠતો નહીં. He didn't use to get up early in the morning.

In such constructions નહીં can be replaced by ન

કામ ન કરતી or કામ કરતી નહીં.
વહેલો ન ઊઠતો or વહેલો ઊઠતો નહીં.

2.a. The teacher should give the practice of habitual past tense along with habitual present tense. For example:

અત્યારે બાઈ ઓફિસમાં હોય છે. Brother is generally in the office at this time.

આ સમયે બાઈ ઓફિસમાં રહેતા. Brother used to be in the office at this time.

તેનું કામ બહુ સારું હોતું નથી. His/her work is generally not very good.

તે બહુ સારું કામ કરતી નહીં. She wasn't used to do the work well.

2.b. The phrases like હાથ મારવો, જેમતેમ, પેટમાં બિલાડા બોલવા, મોડું ઊઠવું need additional practice. The teacher may ask students to form sentences in different tenses using such phrases.

VOCABULARY

તાજું		fresh
લગ્ન	(n.)	marriage
રોટલી	(f.)	chappaties
તીખું		hot (in taste)
દાળ	(f.)	split pulse, liquid or semi-liquid preparation made from it.
ગળું	(n.)	neck
ભાત	(m.)	cooked rice
કડક		hard
જેમતેમ		somehow or other; with difficulty
ફરિયાદ	(f.)	complain
દર		every, per
દરરોજ		everyday, daily
મિષ્ટાન્ન	(n.)	sweet and savoury food or dish
જમણું	(n.)	meal (feast)
પ્રેડ	(f.)	bread
જામ	(n.)	jam
ખર્ચ	(n.)	expenditure
પરણું		married

મૂળ તો હું મુંબઈનો વતની છું. હાલ મારી બહલી વડોદરા થઈ છે. વડોદરા નાનું શહેર છે, એટલે મારી ઓફિસે ચાલીને જઈ છું. પણ મુંબઈ નગરીની તો વાત જ જુદી. મુંબઈમાં તો બસ અથવા લોકલ ટ્રેન સિવાય તમે કયાંય જઈ ના શકો. મુંબઈમાં નાના પગારદારોને ટેક્સી પોસાય નહીં.

હું મુંબઈમાં હતો ત્યારે સવારે થોડો વહેલો ઊઠતો હતો ને ઓફિસે રોજ લોકલમાં જ જતો હતો.

હવે એક વખત મને ઓફિસે બસમાં જવાની ઇચ્છા થઈ. ને હું બસ સ્ટોપે ગયો. હું બસ માટે ઊભો હતો. ખૂબ લાંબી લાઈન હતી. રસ્તા ઉપર મોટરો આવ-જા કરતી હતી. મારું ધ્યાન વારંવાર મોટરો તરફ જતું હતું ને આજુબાજુ નહીં. ત્યાં મારી બાજુમાં મેં જુમાબૂમ સાંભળી ને હું ચમક્યો. એક ખિસ્સાકાતરુ એક સજ્જનનું ખિસ્સું કાપી ભાગતો હતો. મેં એક મોટી ચીસ સાંભળી. ખિસ્સાકાતરુ પગ પકડી કંણસતો હતો. તેનાં કપડાં લોહીલુહાણુ હતાં. પાકીટ દૂર રસ્તા પર પડ્યું હતું.

Originally, I belong to Bombay. At present I am transferred to Vadodara. Vadodara is a small town, so I go walking to my office. But it is quite a different matter in the city of Bombay. In Bombay one cannot go anywhere except in a bus or a local train. Low salaried people cannot afford a taxi in Bombay.

While I was in Bombay I was getting early in the morning and was going to the office by the local train everyday.

Once I felt like going to the office by a bus, and I went to the bus-stop. I was waiting for a bus. There was a very long queue. On the road many cars were plying. Frequently my attention was directed towards the cars and not around me. All of a sudden I was startled, by some uproar around me. A picker of pockets was running away after picking the purse of a gentleman. I heard a loud scream. The picker of pockets, holding his leg, was moaning with pain. His clothes were blood stained. The purse was lying on the road.

થોડા માણસોએ તેને ઊંચકીને
ફૂટપાથ પર મૂક્યો. ત્યાં તે બસ
આવી. હું બીજા સાથે બસમાં
ચડ્યો. વાહનવહેવાર શરૂ થયો.
બધું ચાલવા લાગ્યું પણ પેલો
ખિસ્સાકાતરું ચાલતો ન હતો.

Some people lifted him and
put him on the foot-path. Mean-
while the bus came. I, along
with others boarded the bus. The
traffic started moving. Every-
thing started moving. But the
picker of pockets was not moving.

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું વહેલો ઊઠતો હતો.	અમે વહેલા ઊઠતા હતા.
છોકરી વહેલી ઊઠતી હતી.	છોકરીઓ વહેલી ઊઠતી હતી.
છોકરું વહેલું ઊઠતું હતું.	છોકરાં વહેલાં ઊઠતાં હતાં.
૨. તું વહેલો ખાતો ન હતો.	તમે વહેલા જમતા ન હતા.
તે મોઝા પહેાંચે ન હતો.	તેઓ ઘેર રહેતા ન હતા.
ચિયાળ સિંહ પાસે ગયું ન હતું.	ચકલાં જમીન પર ખેસતાં ન હતાં.
૩. શું હું વહેલો ઊઠતો હતો ?	૪. કોણ વહેલું જમતું ન હતું ?
શું તું ઘેર જતી હતી ?	કોણ મોડું સૂતું ન હતું ?
શું તે જંગલમાં રહેતું હતું ?	કોણ રમવા જતું ન હતું ?

Substitution Drill

૧. રમણ વહેલો ઊઠતો હતો.
(સરલા, બા, મોટાભાઈ)	૨. તમે સાંજે જમતા ન હતા.
(ફરવું, ઢોડવું, આવવું)
૩. દેન સિવાય કયાંય ન જવાય.
(બસ, કાર, સ્કૂટર)	૪. નાના પગારમાં પોસાય નહીં.
(લેવાય, અવાય, જવાય)

Build-up Drill

હતી.

(થોભતી)

થોભતી હતી. (મોટરો)
 મોટરો થોભતી હતી. (આવતી)
 આવતી મોટરો થોભતી હતી. (પાછળ)
 પાછળ આવતી મોટરો થોભતી હતી. (મારી)
 મારી પાછળ આવતી મોટરો થોભતી હતી.
 (હતાં, હતો, હતું, હતા)

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. હું ઓફિસે ચાલીને જાઉં છું. હું ઓફિસે ચાલીને જતો હતો.
૧. હું સવારે વહેલી ઊઠું છું.
૨. રૂઢ લેવા તે જાય છે.
૩. તમે રોજ ખસ માટે જિભા છો.
૪. છોકરાં સાંજે મેદાનમાં રમે છે.
૫. તે પૈસા ગણી ખાજુ પર મૂકે છે.
૨. ઢા. ત. રમણ ચાલીને ઓફિસે જતો હતો. કેણ ચાલીને ઓફિસે જતું હતું ?
૧. બા સાંજે મંદિરે જતાં હતાં.
૨. બાઈ સવારે દુકાનમાં બેસતો હતો.
૩. છોકરા બપોરના વર્ગમાં આવતા હતા.

૪. તમે રોજ ફરવા નીકળતા હતા.

૫. આપણે કાકાને મળવા જતા હતા.

૩. ઢા. ત. સામેથી કાર આવતી હતી.

૧. પાછળથી ટ્રક આવતી હતી.

૨. ઉપર પ્લેન ઊડતું હતું.

૩. રસ્તા ઉપર બળદગાડાં ઊભાં હતાં.

૪. આગળ થોડો ઢોડતો હતો.

૫. પહેલેથી પૈસા મળતા હતા.

૪. ઢા. ત. મેં કામ કર્યું હતું.

૧. કાકાએ ચોપડી ખરીદી હતી.

૨. તેણે બાઈને વાત કરી હતી.

૩. છોકરાંઓએ જાતે ખાવાનું બનાવ્યું હતું.

૪. તેં તારી ઓફિસમાં પત્રો આપ્યા હતા.

૫. તેમણે બાઈને પાછો બોલાવ્યો હતો.

૫. ઢા. ત. મામાને ત્યાં મોટર જતી હતી.

૧. બાગમાં શુભાષ ઊગતાં હતાં.

૨. અમે ચંપો વાવતા હતા.

૩. બજારમાં શતરાણી મળતી હતી.

૪. ગામમાં ટ્રેક્ટર મળતું હતું.

૫. તે દુકાનમાં સાણુ મળતો હતો.

સામેથી શું આવતું હતું ?

હું કામ કરતો હતો.

મામાને ત્યાં મોટર જતી ન હતી.

૬. હા. વા. મારે રવિવારે ઘેર જવાનું હતું.

હું રવિવારે ઘેર જતો હતો.

૧. રમણે સાંજે બાગમાં મળવાનું હતું.

૨. બાઈએ ત્યાંથી ચોપડી ખરીદવાની હતી.

૩. તમારે રામને ત્યાં જમવા જવાનું હતું.

૪. આપણે સવારે ઓફિસમાં બેસવાનું હતું.

૫. તેઓએ બધાંને ઘેર બોલાવવાનાં હતાં.

Response Drill

૧. મૂળ હું ક્યાંનો વતની હતો ?	(મુંબઈ)
૨. હાલ મારી બહલી ક્યાં થઈ હતી ?	(વડોદરા)
૩. મુંબઈમાં શેના સિવાય ક્યાંય ન જવાય ?	(બસ-લોકલ)
૪. હું શેમાં ઓફિસે જતો હતો ?	(લોકલ)
૫. મને શેમાં ઓફિસ જવાનો વિચાર આવ્યો ?	(બસમાં)
૬. રસ્તા પર શું આવળ કરતું હતું ?	(મોટરો)
૭. હું શા માટે ચમક્યો ?	(બૂમાબૂમ સાંભળી)
૮. કેાણ ખિસ્સું કાપી બાગતું હતું ?	(ખિસ્સાકાતરુ)
૯. ખિસ્સાકાતરુ શું પકડી કણસતો હતો ?	(પગ)
૧૦. કયું પાકીટ દૂર પડ્યું હતું ?	(ચોરેકું)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. હાલ મારી વડોદરા છે.

૨. લોકલ દેન સિવાય ના
૩. દૂધ લેવા હું જ
૪. હું બસ માટે
૫. પાછળ આવતી મોટરો

- પ્ર. ૨. દરેક ખાનામાંથી એક એક શબ્દ લઈ પાંચ વાક્યો બનાવો. 2. Form 5 sentences by selecting appropriate words from each column.

ખિસ્સાકાતરુ	પગ	જેવા	પડ્યું	હતું
મોટરો	પાકીટ	કાપી	ભાગતી	હતા
એરો	ખિસ્સું	દૂર	ગયાં	હતી
સબજનનું	ઢોડીને	કરતી	કણસતા	હતાં
બધાં	હરીદ્રાઈ	પકડી	ભાગતો	હતો

- પ્ર. ૩. યોગ્ય ફેરફાર સાથે અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો. 3. Make meaningful sentences by making necessary changes.

૬૧. ત. ઘર મોટું એટલે દૂધ લેવું હું જવું હતું હોવું.
 ઘરમાં મોટો એટલે દૂધ લેવા હું જતો હતો.
૧. આસપાસ મોટરો હરીદ્રાઈ કરવું ભાગવું હોવું.
૨. હું અહીં ગયા વર્ષે બસ જવું મારે જિભવું હોવું.
૩. રસ્તો પાછળ આવવું સ્ટ્રટરો થોભવું હોવું.
૪. બધાં તે જિયકવું બાજુ પર મૂકવું હોવું.

૫. પરેશ રોજ એકિસ જવું લોકલ નીકળવું હોવું.

૩. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી રીતિભૂતકાળમાં વાક્યો બનાવો.

4. Form sentences in habitual past using the words given below.

વતની, હાલ, બહલી, ન્યારું, સિવાય, પગાર, નિયમ, હરીફાઈ, ખૂમાળૂમ, ખિસ્સાકાતરુ, સજ્જન, ખિસ્સું, ચીસ, લોહીલુહાણ, પાકીટ, ચમકવું, કણસવું, સંભળવું, પોસાવું, ઊંચકવું.

૩. ૫. આપેલાં વાક્યોને રીતિભૂતકાળમાં ફેરવો.

5. Change the sentences into habitual past.

૧. આકાશમાં ચક્રાં ઊડી રહ્યાં હતાં.

૨. મધમાખીઓ બહુબણાટ કરી રહી હશે.

૩. મિત્રોએ મારી મજાક ઉડાવી હતી.

૪. બધાંએ બધાંને ત્યાં મીઠાઈ આપી હતી.

૫. મારે ત્યાં ઇન્ટરવ્યૂ આપવાનો હતો.

૩. ૬. આપેલાં વાક્યો માટે રેખાંકિત શબ્દોને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્નાર્થ આપો.

6. Supply considering the underlined words the questions for the sentences given below.

૧. હા. ત. સવારે હું વહેલો ઊઠતો હતો.

સવારે કેણુ વહેલું ઊઠતું હતું ?

૨. હા. ત. સાંજે હું રમવા જતો હતો.

કયારે હું રમવા જતો હતો ?

૧. મારી બહલી વડોદરા થઈ હતી.

૨. ટેક્સી તો નાના પગારમાં પોસાય નહીં.

૩. હું ત્યાં બસ માટે ઊભો હતો.

૪. ગાડી સાંજે ચાર વાગ્યે આવતી હતી.

૫. હું તેના બદલે કામ કરતો હતો.

પ્ર. ૭. આપેલા સંવાદને વાંચી બતાવો.

7. Read the following conversation.

MEETING A FRIEND

અ. કેમ છે, શ્યામા ? ગઈ કાલે બપોરે તું ક્યાં ગઈ હતી ?

Hello, Shyama. Where did you go yesterday afternoon?

બ. હું મારી બહેનપણી/સહેલીને મળવા ગઈ હતી.

I went to see a friend of mine.

અ. શ્યામા, ગઈ કાલે તું આપણા શિક્ષકને મળી હતી કે ?

Did you see our teacher yesterday, Shyama?

બ. ના, નહોતી મળી. હું આપણા શિક્ષકને નહોતી મળી પણ આપણાં શિક્ષિકાને મળી હતી.

No, I didn't. I didn't see our teacher but I saw our madam.

અ. શ્યામા, ગઈ કાલે બપોરે તમે શું/શી વાતો કરી ?

Shyama, what did you talk about yesterday afternoon?

બ. અરે, અમે ઘણી બાબતો ઉપર વાતો કરી.

Oh, we talked about a lot of things.

અ. શ્યામા, તે આપણાં શિક્ષિકાને શું શું પૂછ્યું ?

What did you ask our madam, Shyama?

બ. અરે, મેં તેઓને પૂછ્યું કે તેઓ મરાઠી અને હિન્દી બોલે/બોલે છે.

Oh, I asked her if she spoke Marathi and Hindi.

અ. તેં તેઓને બીજું શું પૂછ્યું ?

What else did you ask her?

- બ. મેં તેઓને પૂછ્યું કે તેઓ પૂનામાં કોઈને જાણે/ઓળખે છે ? I asked her if she knew anybody in Poona.
- અ. તેઓએ કહ્યું કે તેઓ પૂનામાં ઘણાને (લોકોને) ઓળખે છે, હાં ને ? She said she knew a lot of people in Poona, didn't she?
- બ. હા, તેઓએ કહ્યું. તેઓએ કહ્યું કે તેઓ લગભગ ત્રીસેક લોકોને જાણે છે. Yes, she did. She said she knew about thirty people there.
- અ. શું, શિક્ષિકાએ તારા બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપ્યા ? Did madam answer your questions?
- બ. હા, તેઓએ લગભગ બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપ્યા. Yes, she answered almost all my questions.
- પ્ર. ૮. આપેલાં વાક્યોને ચાલુ ભૂતકાળમાં ફેરવો. 8. Change the following sentences into past progressive.

TALKING ABOUT LAST YEAR'S ACTIVITIES

- ચાલો તમે ગયા વર્ષે જે જે કરતાં હતાં તે વિશે વાતો કરીએ. Let's talk about the things you used to do last year.
- જલ્લે. ગયા વર્ષે હું જલ્લે જાગતો અને સાત વાગે ઊઠતો. All right. Last year I used to wake up early and get up at 7 O'clock.
- સાધારણ રીતે/હંમેશાં તમે મોડા ઊઠતા હતા ? Did you usually get up late?
- ના, હું હંમેશાં વહેલો ઊઠતો (હતો). No. I used to get up early every morning.
- સાધારણ રીતે/હંમેશાં તમે કેટલા વાગે જાગતા/ઊઠતા ? What time did you usually wake up?

હું મારી એલાર્મ ઘડિયાળ બરાબર
સાત વાગ્યા માટે મૂકતો.

I used to set my alarm clock
for exactly 7 a.m.

સાધારણ રીતે/હંમેશાં રોજ સવારે
તમે કેટલા વાગે કામે નીકળતા ?

What time did you usually
leave for work each morning?

હું હંમેશાં સાડા સાતે કામે
નીકળતો.

I always used to leave for work
at 7-30.

તમે રોજ સાંજના પાંચ વાગ્યા
સુધી કામ કરતા. હૈં ને ?

You used to work until five
O'clock everyday, didn't you?

હા, હું રોજ પાંચ વાગ્યા સુધી
કામ કરતો.

Yes, I used to work until near-
ly five O'clock everyday.

દરરોજ કામ કર્યા પછી તમે શું
કરતા ?

What did you do after work
each day?

હું સાડા સાતે જમી લેતો ને
વહેલો સૂઈ જતો.

I used to have dinner at 7.30
and go to bed early.

શું, તમે ઘણાં ચલચિત્રો જોતા ?

Did you go to the cinema a lot?

હા, અમે અઠવાડિયામાં બે
સિનેમા જોતા.

Yes, we used to go to the cinema
about twice a week.

શું, તું મરાઠી બોલે/જાણે છે ?

Do you speak Marathi, Shyam?

હા, થોડુંઘણું. મારો મિત્ર/દોસ્ત
હરવખત મારી સાથે મરાઠીમાં
જ બોલતો/વાતચીત કરતો.

Yes, a little, my friend used to
speak Marathi to me all the
time.

NOTES

- 1.a. The habitual form combined with 'હતું' expresses the continuous action in past time. For example:

હું વહેલો ઊઠતો.

'I used to get up early.'

હું વહેલો ઊઠતો હતો.

'I was getting up early.'

તમે મુંબઈમાં રહેતા નહીં.

'You used not to stay in Bombay.'

જયા વર્ષે તમે મુંબઈમાં નહોતા રહેતા ?

'Last year weren't you staying in Bombay?'

- 1.b. Both the habitual past tense form ઊઠતો and the habitual form combined with ઊઠતો હતો can be used to emphasize the same meaning in habitual.

સવારે હું વહેલો ઊઠતો.

'I used to get up early in the morning.'

સવારે હું વહેલો ઊઠતો હતો.

2. The teacher should give practice for the habitual form with all the patterns introduced till now. For example:

રોજ સવારે તે ફરવા જાય છે.

'Everyday morning he goes for a walk.'

તે બપોરે ઓફિસમાં હોય છે.

'Generally he is in the office at noon.'

તે સવારે વહેલો ઊઠતો.

'He used to get up early in the morning.'

તે સવારે ફરવા જતો.

'He used to go for a walk in the morning.'

તે સવારે ફરવા જતો હતો.

'He was going for a walk in the morning.'

VOCABULARY

મૂળ

originally

વતની

(m.)

native, (person) originally belonging to the country

બદલી

(f.)

transfer

વડોદરા

(n.)

Vadodara (name of a town)

પગારદાર	(m.)	salaried
સિવાય		except, without
પોસાવું		to afford
લોકલ	(f.)	local train
લાઈન	(f.)	queue
આવ-જા કરવું		to ply
વારંવાર		frequently
મોટર	(f.)	motor car
ખૂમાખૂમ	(f.)	uproar, loud outcry
ખિસ્સાકાતરુ	(m.)	picker of pockets
ચીસ	(f.)	shrill cry, -scream
કષ્ઠસવું		to groan in pain, moan
રોહીલુહાણ		blood stained
પાકીટ	(n.)	money purse
ઊંચકવું		to lift
ફૂટપાથ	(f.)	foot path
વાહનવહેવાર	(m.)	traffic
સહજન	(m.)	gentleman

મારો નાનોભાઈ દેહરાદુનની બોર્ડિંગ સ્કૂલમાં બાણે છે. કદાચ તેને ત્યાં ગમી ગયું હશે. સવારે તે કસરત કરતો હશે. સાંજે ફૂટબોલ રમતો હશે. તે હાલ નવી નવી રમતો શીખતો હશે. તે રવિવારે સારાં સારાં કપડાં પહેરી સિનેમા જોવા જતો હશે. તે હોસ્ટેલમાં મજા કરતો હશે.

પણ મારી બાને તેની ફિકર થાય છે. તે વિચારે છે કે તે સવારે દૂધ પીતો નહીં હોય, તેને કોઈ સમયસર જમાડતું નહીં હોય ને રાત્રે તેને કોઈ વાતાં કહેતું નહીં હોય. મારી બા વારંવાર પૂછે છે કે તે સમયસર જાગતો હશે કે નહીં, બા વગર રાત્રે બરાબર સૂતો હશે કે નહીં, તેને કિમ બિસ્કિટ અને ચોકલેટ મળતાં હશે કે નહીં? મને થાય છે કે હું દેહરાદુન જઈ તેને પાછો લઈ લાવું.

My younger brother studies in a boarding school at Dehradun. Probably he has liked the place. In the mornings, he probably takes exercises. In the evenings, he probably plays football. He is probably learning new games now. On Sundays, he probably goes to cinemas wearing new clothes. He probably enjoys the hostel life.

However, my mother is worried about him. She thinks that probably he does not drink milk in the mornings, nobody makes him eat his meals in time and nobody tells him stories at night. My mother often asks me, whether or not, he eats in time, sleeps properly at night without (his) mother, gets cream biscuits and chocolates. I feel like going to Dehradun and bring him back.

DRILLS

Repetition Drill

૧. રમણ જતો હશે.
- ગીતા જતી હશે.
- છોકરું જતું હશે.

- છોકરાઓ જતા હશે.
- છોકરીઓ જતી હશે.
- છોકરાંઓ જતાં હશે.

૨. હું ખાવા જતો હોઈશ.
તું ખાવા જતી હશે.
છોકરું ખાવા જતું હશે.

૩. હું ફૂટબોલ રમતી નહીં હોઈ.
તું બિસ્કિટ ખાતો નહીં હોય.
રમણ દૂધ પીતો નહીં હોય.

૪. અત્યારે બા રાંધતી હશે કે નહીં ?
રમેશ સિનેમા જોતો હશે કે
નહીં ?
છોકરું મેદાનમાં રમતું હશે કે
નહીં ?

અમે ખાવા જતા હોઈશું.
તમે ખાવા જતા હશે.
છોકરાં ખાવા જતાં હશે.

અમે રમત રમતાં નહીં હોઈએ.
તમે ચોકલેટ ખાતાં નહીં હોય.
છોકરાઓ દૂધ પીતા નહીં હોય.

Substitution Drill

૧. બાઈ જમતો હશે.
(સ્મિતા, છોકરું, મોટાબાઈ)
૩. ગીતા રમતી નહીં હોય.
(હું, છોકરું, અમે)

૨. હું ખાવા જતો હોઈશ.
(અમે, તમે, તેઓ)
૪. તે ખાતો હશે કે નહીં ?
(તેઓ, અમે, હું)

Addition Drill

બા વગર :

..... તે ખાતો હશે.
..... રમા સૂતી નહીં હોય.
..... હું જમતો નહીં હોઈ.

થાય છે કે :

..... નવું ઘર બંધાવી લઉં.
..... બાને બોલાવી લઉં.
..... દેહરાદૂન જઈ આવું.

Transformation Drill

૧. ઢા. ત. હું રોજ બાગમાં ફરું છું.	હું રોજ બાગમાં ફરતો હોઈશ.
૧. બાઈ રવિવારે સિનેમા જોવા જાય છે.	
૨. તરુણ દર મહિને મુંબઈ જાય છે.	
૩. તમે રોજ ફરવા જાઓ છો.	
૨. ઢા. ત. તે રોજ મેસમાં જમતો.	તે રોજ મેસમાં જમવા જતો.
૧. ગીતા મેદાનમાં રમતી.	
૨. હું પૂનાની કોલેજમાં ભણતો.	
૩. અમે બાગમાં ફરતાં.	
૩. ઢા. ત. રમણ દૂધ પીતો હશે.	રમણ દૂધ પીતો નહીં હોય
૧. છોકરું મેદાનમાં રમતું હશે.	
૨. તમે ઓફિસમાં કામ કરતા હશો.	
૩. તેને રાત્રે કોઈ સુવાડતું હશે.	
૪. ઢા. ત. શું, સવારે બા રાંધતી હશે ?	સવારે બા રાંધતી હશે કે નહીં ?
૧. શું, તેને બિસ્કિટ મળતાં હશે ?	
૨. શું, તે બરાબર સૂતી હશે.	
૩. શું, તમે સાંજે રમતા હશો ?	

Response Drill

૧. મારો નાનોબાઈ કયાં જાય છે ?	(ટેકરાઈન)

૨. શું, તેને ત્યાં ગમી ગયું હશે ?	(કદાચ)
૩. સવારે તે શું કરતો હશે ?	(કસરત)
૪. સાંજે તે શું રમતો હશે ?	(કૂટબોલ)
૫. હાલ તે શું શીખતો હશે ?	(નવી રમતો)
૬. રવિવારે તે શું જોવા જતો હશે ?	(સિનેમા)
૭. તે કેવાં કપડાં પહેરી જતો હશે ?	(સારાં)
૮. કોને તેની ફિકર થાય છે ?	(તેની બાને)
૯. નાનાભાઈને કોણ પાછા લઈ આવવાનું વિચારે છે ?	(મોટો ભાઈ)
૧૦. તેને ક્યાંથી લઈ આવવાનો છે ?	(દેહરાદૂન)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill in the gaps

૧. નાનો ભાઈ સ્કૂલમાં છે.
૨. સવારે તે કસરત
૩. સાંજે તે રમતો
૪. રવિવારે સિનેમા હશે.
૫. તે સવારે દૂધ લેાય.

પ્ર. ૨. યોગ્ય નામ અથવા સર્વનામ સાથે વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 2. Fill in the gaps with appropriate nouns or pronouns.

૧. ત્યાં ગમી ગયું હશે.
૨. મેદાનમાં રમતો હશે.
૩. રસોઈ કરતાં હશે.
૪. બાગમાં ફરતા હોઈ શું.
૫. ઘેર જતો હોઈ થ.

પ્ર. ૩. ઉદાહરણમાં બતાવ્યા પ્રમાણે આપેલા શબ્દોમાં યોગ્ય ફેરફાર કરી રીતિ ભવિષ્યકાળનાં વાક્યો બનાવો.

3. With the help of given words construct sentences using the habitual future tense everywhere as shown in the example.

દા. ત. ગીતા દૂધ પીવું જવું હોવું.

ગીતા દૂધ પીવા જતી હશે.

૧. રામ સવારે કસરત કરવું જવું હોવું.

૨. સાંજે અમે મેદાન રમવું જવું હોવું.

૩. હું કાલે રસોઈ કરવું જવું હોવું.

૪. અમે સાંજે કોઈને મળવું જવું હોવું.

૫. તમે રવિવારે સિનેમા જવું જવું હોવું.

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી રીતિ ભવિષ્યકાળમાં વાક્યો બનાવો.

4. Form sentences in the habitual future tense with the words given below.

ભણવું, ગમવું, રમવું, સૂવું, રાંધવું, ફરવા જવું, જોવા જવું, ખાવા જવું, રમવા જવું.

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યપૂર્તિ કરો.

5. Complete the sentences as shown in the example.

દા. ત. ભણવું હોવું :

રમણ અત્યારે ભણતો હશે.

૧. રમવું હોવું :

ગીતા અત્યારે

૨. રાંધવું હોવું :

બા રસોડામાં

૩. કરવું હોવું : હું સાંજે કસરત
 ૪. જોવું હોવું : તમે રવિવારે સિનેમા
 ૫. જવું હોવું : સાંજે અમે ફરવા

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોને રીતિ ભવિષ્ય- 6. Transform the following
 કાળમાં બદલો. sentences into future habitual
 tense.

૧. અમે સવારે ફરવા જતા.
૨. તેઓ સાંજે મેદાનમાં રમતા.
૩. અમે રવિવારે સિનેમા જોવા જતાં.
૪. ગીતા સાંજે રસોઈ બનાવતી.
૫. બા સોમવારે મંદિરે જતાં.

પ્ર. ૭. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 7. Translate the following sen-
 tences into Gujarati.

1. In the mornigs, Ramesh probably takes exercises.
2. In the evenings, we probably play football.
3. On Sundays, he probably goes to cinemas.
4. Geeta probably enjoys the school life.
5. Probably, children do not drink milk.
6. Probably, nobody tells him a story at night.
7. Whether or not, he eats in time everyday.
8. I feel like going to Bombay in my holidays.

NOTES

1. In this lesson the variable suffix તું is used with future forms to express 'probability' for continuous or recurrent action.

તે હાલ નવી રમતો શીખતો હશે.	He is probably learning new games now.
તે હોસ્ટેલમાં મજા કરતો હશે.	He probably enjoys the hostel life.

2. This construction is known as future imperfective. In this construction the auxiliary verb form agrees in person - number and the main verb agrees in gender - number of the subject. For example:

છોકરો હમણાં રમતો હશે.	'Probably the boy is playing now.'
અમે સાંજે ફરવા જતા હોઈશું.	'We probably go for a walk in the evenings.'
બા સાંજે રાંધતી હશે.	'Mother probably cooks in the evenings.'

3. With the negative form નહીં the auxiliary form હશે changes into હોય as shown in the examples.

રમણ સવારે ફૂટબોલ રમતો હશે.	In the mornings Raman probably plays football.
રમણ સવારે ફૂટબોલ રમતો નહીં હોય.	Probably Raman does not play football in the mornings.
તમે સાંજે ફૂટબોલ રમતાં હશો.	In the evenings, you probably play football.
તમે સાંજે ફૂટબોલ રમતાં નહીં હોય.	You probably do not play football in the evenings.

VOCABULARY

દેહરાદૂન	(n.)	Dehradun (name of a town)
બોર્ડિંગ સ્કૂલ	(f.)	boarding school
કસરત	(f.)	exercises (physical)

ફૂટબોલ	(m.)	football
હાલ		at present, now
ચિંકર	(f.)	worry
સમયસર		in time
ક્રીમ	(n.)	cream
બિસ્કીટ	(n.)	biscuits
ચોકલેટ	(f.)	chocolate

યુનિટ ૧૦

પાઠ ૫૭

UNIT X

LESSON 57

હરિશ : કેમ છે કિશોર ? સિનેમા જોવા આવવું છે કે ?

Harish : How are you Kishor? Do you want to come for a cinema?

કિશોર : કયું સિનેમા જોવા જાય છે ?

Kishor : Which cinema are you going to see?

હરિશ : ‘અમર, અકબર, એન્ટની’.

Harish : ‘Amar, Akbar, Anthani’.

કિશોર : એ સિનેમા મેં જોયેલું છે.

Kishor : I have already seen that cinema.

હરિશ : તેં ક્યારે જોયેલું ? તેં મને કહ્યું નહીં ?

Harish : When had you seen it? You didn't tell me.

કિશોર : મેં તે હમણાં નથી જોયું (જોયેલું). એ વર્ષ પહેલાં ‘અલંકાર’માં ચાલતું હતું ત્યારે મેં જોયેલું. તે સમયે મારાં ભાઈભાભી મને મળવા આવેલાં. અમે તે સિનેમા સાથે જોવા ગયેલાં.

Kishor : I haven't seen it recently. I had seen that (cinema) two years back when it was running in the ‘Alankar’ (cinema hall). My brother and sister-in-law had been visiting me during that period. We had gone to see the cinema together.

હરિશ : તે વખતે ત ગીર્ણા ક્યાં
સિનેમા જોયેલાં ?

Harish : Which other cine-
mas had you seen
during that period?

કિશોર : એકેય નહીં. મેં મારા બાઈ-
બાબી સાથે આગાખાન
પેલેસ, સિહગઢ, સારસબાગ
ને એમ્પ્રેસ ગાર્ડન જોયેલાં.
પૂનાનાં જોવાલાયક સ્થળો
તે વખતે મેં પહેલી વાર
જોયેલાં.

Kishor : Not any. But, with
my brother and
sister-in-law I had
visited the Aga-
khan palace, Sinh-
gadh, Sarasbaug
and Empress gar-
dens. I had been
on sight seeing tour
of Poona for the
first time.

હરિશ : ગયા વર્ષે મેં પણ પૂના
મારા બાઈ સાથે જ જોયેલું.
હવે કહે તું સિનેમા જોવા
આવે છે કે નહીં ?

Harish : I also had seen
Poona with my
brother, last year.
Now tell me whe-
ther are you coming
for the cinema or
not?

કિશોર : ના. તું જા.

Kishor : No. You go.

DRILLS

Repetition Drill

૧. બાઈ મુંબઈ ગયા હતા.

બાઈ મુંબઈ ગયેલા.

છોકરો ગામડે ગયો હતો.

છોકરો ગામડે ગયેલો.

સ્મિતા કોલેજ ગઈ હતી.

સ્મિતા કોલેજ ગયેલી.

૨. બધાં સિનેમા જોવા ગયાં હતાં.
અમે સરકસ જોવા આવ્યાં હતાં.
બા પૂજા કરવા નીકળ્યાં હતાં.
૩. તું ક્યાં ગયો હતો ?
તું ક્યારે આવ્યો હતો ?
તું શા માટે તેને મળ્યો હતો ?
૪. તે બજારમાં મળ્યો ન હતો.
તે દુકાનમાં વસ્તુ મળી ન હતી.
ત્યાં સુધી કામ થયું ન હતું.

- બધાં સિનેમા જોવા ગયેલાં.
અમે સરકસ જોવા આવેલાં.
બા પૂજા કરવા નીકળેલાં.
- તું ક્યાં ગયેલો ?
તું ક્યારે આવેલો ?
તું શા માટે તેને મળેલો ?
- તે બજારમાં મળેલો નહીં.
તે દુકાનમાં વસ્તુ મળેલી નહીં.
ત્યાં સુધી કામ થયેલું નહીં.

Substitution Drill

૧. કાકા મુંબઈ આવેલા.
(કાકી, બા, છોકરાં)
૨. અમે સરકસ જોવા આવેલાં.
(નાટક, સિનેમા, પૂના)
૩. તું કાલે ક્યાં ગયેલો ?
(તમે, રમા, મોટાભાઈ)
૪. તે વસ્તુ બજારમાં મળેલી નહીં.
(પુસ્તકો, ફ્રીજ, કાગળો)

Addition Drill

પહેલી વાર :

- મેં તેને ત્યાં જોયેલો.
..... અમે તમારે ત્યાં આવેલાં.
..... તમે પૂના જોવા ગયેલા.

જોવા લાયક :

- વસ્તુઓ હોય તો કહેજો.
..... સ્થળો તો બધાં જોઈ નાખ્યાં.
..... પુસ્તક હોય તો બતાવજો.

Transformation Drill

૧. ડા. ત. હું ઘેર ગયો હતો.

હું ઘેર ગયેલો.

રમણભાઈ કલકત્તા ગયા
હતા.

પશાકાકા અમને મળવા
આવ્યા હતા.

તેમણે બહુ બધી વસ્તુઓ
ખરીદી હતી.

ફ્રીજ ઠીક કરાવવાનો ઘણો
ખર્ચ થયો હતો.

ફેન લાવતાં ચાર મહિના
લાગ્યા હતા.

૨. ડા. ત. મેં તમારું કામ કર્યું હતું.

મેં તમારું કામ કરેલું.

ભાઈએ નવી ચોપડી ખરીદી
હતી.

તમે હોસ્ટેલમાં જમણ લીધું
હતું.

તે પાનની દુકાન ખોલી
હતી.

આપણે કાલે રામાયણ વાંચ્યું
હતું.

તેણે મારા માટે નિબંધ
લખ્યો હતો.

૩. ડા. ત. હું ઘરમાં મળી ન હતી.

હું ઘરમાં મળેલી નહીં.

મેં તેમને હોટેલમાં જોયા
ન હતા.

ફળવાળાને ત્યાં કેળાં મળ્યાં
ન હતાં.

ઠાણે દેન વહેલી આવી ન
હતી.

અમે પહોંચ્યા ત્યારે ખસ
થોભી ન હતી.

ચાર વાગે રહેલ ગિપડયું ન
હતું.

Response Drill

૧. બધા મિત્રો શું જોવા ગયેલાં ?	(સિનેમા)
૨. કેણે તે સિનેમા જોયું હતું ?	(કિથોરે)
૩. તે ક્યારે જોઈ આવેલાં ?	(બે વર્ષ પહેલાં)
૪. તે ત્યારે કેની સાથે ગયેલાં ?	(ભાઈ-ભાભી)
૫. ભાઈ-ભાભી ક્યાંથી આવેલાં ?	(મુંબઈથી)
૬. શું, તે વખતે જોવાલાયક સ્થળો જોયેલાં ?	(હા)
૭. કિથોરે કેટલી વાર સિનેમા જોયેલાં ?	(એક વાર)
૮. તેઓ બધાં કયો ભાગ જોવા ગયેલાં ?	(સારસભાગ)
૯. તેમણે કેનો પેલેસ જોયેલો ?	(આગાખાન)
૧૦. કેણે એકલું જ સિનેમા જોવા ગયું ?	(હરિશ)

EXERCISES

પ્ર. ૧. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

૧. Change the verbs as shown
in the example.

હા. ત.	જવું	ગયું	ગયેલું
	કરવું	કર્યું	કરેલું

પેસવું
નાસવું
પીવું
સૂવું
બિભવું
લેવું
ખાવું
આપવું

પ્ર. ૨. કોઠો પૂરો કરો.

2. Complete the tables.

	જવું	ખાવું	પીવું	લેવું	બેસવું
પુ. એકવચન	ગયેલો
પુ. બહુવચન	આધેલા
સ્ત્રી.	ધોયેલી
નપું. એકવચન	લીધેલું
નપું. બહુવચન	બેઠેલાં

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

દા. ત. તે વખત ભાભી મુંબઈ આવવું.

૧. બધું મળવું સિનેમા જોવું.

3. Follow the example and make meaningful sentences from the words given below.

તે વખતે ભાભી મુંબઈથી આવેલાં.

૨. આ ચિત્ર બે વર્ષ પહેલું
'અલંકાર' આવ્યું.
૩. તે જ વખત રેસકોર્સ બેલું
જવું.
૪. તું તો અહીં જ ગરુ મારવું
બેસવું જવું.
૫. સાત વાગવું હું કામ કરવું.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોનાં રેખાંકિત
ક્રિયાપદોને (જરૂર પ્રમાણે ફેરફાર
સાથે) હુંવાળી રચનામાં ફેરવો.

4. Change the underlined
verb forms of the sentences
into -lũ verb forms with
necessary changes as shown
in the example and rewrite
the sentences.

૧. હું ઘેર ગયો હતો.

હું ઘેર ગયેલો.

૨. મેં તેનું કામ કર્યું હતું.

૩. તેં નવી ચોપડી ખરીદી હતી.

૪. મેં તેમનું કામ કર્યું છે.

૫. તેણે જૂનાં ચિત્રો બેયાં છે.

૬. તે છોકરી ત્યાં જ બેઠી હતી.

૭. મારી ચોપડીઓ ત્યાં જ મૂકી હશે.

૮. તમારાં પુસ્તકો અંદર જ પડ્યાં હશે.

૯. રમણ મેદાનમાં રમવા નીકળ્યો હતો.

૧૦. બધા ભાઈઓ ત્યાં કામમાં લાગ્યા હતા.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું નકારાત્મક
કરો.

5. Change the following sen-
tences into negatives.

૧. પૂનામાં તમે સિહગઢ ચઢેલા.
૨. તમે રેસના ઘોડા ઉપર બેઠ લગાવેલી.
૩. ત્રણ વર્ષ પહેલાં તમે પૂના જોયેલું.
૪. છ મહિના પહેલાં ભાઈ-ભાણી આવેલાં.
૫. ઉનાળામાં અમારા આંખા પર ખૂબ કેરીઓ થયેલી.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યો માટે રેખાંકિત શબ્દોને ધ્યાનમાં રાખી પ્રશ્ન આપો.

6. Frame questions for answers given below following the example.

૧. કિશોરે તે સિનેમા જોયેલું છે.
૨. ગીતા ત્યારે ખા સાથે ગયેલી.
૩. મારા મિત્રો દિલ્હીથી આવેલા.
૪. અમે બધાંએ તે સિનેમાં ત્રણ વાર જોયેલું.
૫. તેમણે શિવાજીનો સિહગઢ જોયેલો.

કાણે તે સિનેમા જોયેલું છે ?

પ્ર. ૭. હુંવાળા ક્રિયાપદો સાથે શુજરાતી કરો.

7. Translate the following sentences into Gujarati with -lũ verb forms.

We had visited Vadodara last year. My uncle and aunt had come to visit me. We all had gone to see Sayaji buag. Children had played there. We had taken our food with us. After food we had seen the musium. We had seen children's toy train. My younger sister had a round in the toy train. We had not gone to see any cinema that day as we all were tired. My uncle and aunt had stayed for a week with me and then had gone back to Bombay.

NOTES

1. In Gujarati past tense verb root + -lū form is used as:
(a) a variable adjective. For example;

જેયેલો છોકરો

Literal

meaning : the seen boy

ખરીદેલી ચોપડી

Literal

meaning : the purchased book

મેં ગઈ કાલે ખરીદેલી ચોપડી
ક્યાં છે?

Where is the book (which) I
purchased yesterday ?

મેં જેયેલી છોકરી સુંદર હતી.

The girl (which) I saw, was
beautiful.

- (b) The same form is used in the place of perfect past tense.

છોકરો ત્યાં ગયો હતો/ ગયેલો The boy had gone there.

છોકરી ઘેર આવી હતી/ આવેલી The girl had gone home.

In other words ગયો હતો and ગયેલો are interchangeable
without having any difference in meaning.

- (c) This verb form is used with auxiliary verb to be in
present perfect and future perfect tense as well.

હું પૂના ગયો/ ગયેલો છું.

I have been to Poona.

મારી ચોપડી ત્યાં મૂકી/મૂકેલી
હશે.

My books probably have been
kept over there.

- (d) The negative construction with -lū form in different
tenses, is not unusual, but is not frequent.

મારી ચોપડી ત્યાં મૂકેલી નથી.

My book has not been kept
over there.

મારી ચોપડી ત્યાં મૂકેલી નહીં હોય. My book might not have been kept over there.

are not wrong, but the sentences like:

મારી ચોપડી ત્યાં મૂકી નથી. My book has not been kept over there.

મારી ચોપડી ત્યાં મૂકી નહીં હોય. My book is probably not kept over there, etc:

are more frequent and preferable.

2. The teacher should give more examples to make this construction clear to learners with different situations and different tenses, with known and a few new vocabulary.

VOCABULARY

જોવાલાયક સ્થળો (n.pl.)	sight-seeing places
આગાખાન પેલેસ (m.)	Agakhan palace
સિંહગઢ (m.)	Sinhgadh (name of a fort)
સારસબાગ (m)	Sarasbaug (name of a garden)
એમ્પ્રેસ ગાર્ડન (m)	Empress garden (name of a garden)
પહેલી વાર	for the first time

તૂટેલા માટલા અને વેરાયેલા
લોટને જોઈ રામલાલ વિચારે છે :

જો એ માટલાને લાકડી મારી
ના હોત તો તે તૂટ્યું ના હોત.
તેમાંનો ઘઉંનો લોટ વેરાયો ના
હોત. જો મેં લોટ બજારમાં જઈ
વેચ્યો હોત તો મને તેના પૈસા
મળ્યા હોત. તે પૈસાથી હું બકરી
ખરીદવા ગયો હોત. તે બકરીનું
દૂધ વેચી હું ગાય ખરીદત.

જો ઘરમાં ગાય હોત તો મારે
સવારે વહેલું ઊઠવું પડત.

જો મારા પાડોશીઓએ માગ્યું
હોત તો મેં તેમને દૂધ આપ્યું
હોત. ઘી-દૂધ વેચીને હું પૈસા-
દાર બની ગયો હોત.

જો હું પૈસાદાર હોત તો મને
ઘણી ચિંતા કરવી પડી હોત. હું
આ બધી ચિંતાઓથી માંડો પડી
ગયો હોત. સારું થયું કે માટલું
તૂટી ગયું.

Looking at the broken ear-
then pot and spilt wheat flour,
Ramlal is thinking:

If I hadn't hit the earthen
pot with a stick it would not
have broken. The wheat flour
in the pot would not have
spilled. If I would have sold the
flour in the market I would
have got money for that. With
that money I would have gone
to buy a goat. By selling the
milk of the goat I would have
purchased a cow.

If a cow was in the house
I would have had to get up
early in the morning.

If my neighbours had asked
me I would have given them
milk. By selling the milk and
ghee, I would have become a
rich man.

If I had been rich I would
have had lots of worries. With
all these worries I would have
fallen sick. Good that the pot
is broken.

DRILLS

Repetition Drill

૧. માટલું તૂટ્યું ના હોત.

૨. દૂધ વેચ્યું હોત.

୧. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୨. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୩. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୪. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୫. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)

Substitution Drill

୧. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୨. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୩. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୪. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୫. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୬. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୭. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୮. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୯. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)
 ୧୦. ଖାଟି ମେଢ଼ି ହିଲ. (ଅଧି, ମଧ୍ୟ, ମଧ୍ୟ)

Transformation Drill

૧. હા. ત. હું આવ્યો તો પૈસા લાવ્યો.

હું આવત તો પૈસા લાવત.

૧. તમે આવ્યા તો કપડાં લાવ્યા.

૨. હોટ વેચ્યો તો પૈસા મળ્યા.

૩. ગાય ખરીદી તો ઘી મળ્યું.

૨. હા. ત. જો ગાય હતી તો વહેલું
ઊંઠવું પડ્યું.

જો ગાય હોત તો વહેલું
ઊંઠવું પડત.

૧. જો હોટ મળ્યો તો વેચવા
જવું પડ્યું.

૨. જો દૂધ હતું તો પાડાશીને
આપવું પડ્યું.

૩. જો પૈસા હતા તો ચિતા
કરવી પડી.

૩. હા. ત. મેં ગયા વર્ષે ઘર બાંધી
લીધું હતું.

મેં ગયા વર્ષે ઘર બાંધી
લીધું હોત.

૧. તેં ગઈ કાલે ગાય ખરીદી
લીધી હતી.

૨. આપણે જૂનમાં પૂના જઈ
લીધું હતું.

૩. તમે સાંજે જમી લીધું હતું.

૪. હા. ત. જો તેં કહ્યું તો મેં કામ કર્યું.

જો તું કહેત તો હું કામ
કરત.

૧. જો બાએ કહ્યું તો મેં ચોપડી
ખરીદી.

૨. જો મેં કહ્યું તો તેં દૂધ પીધું.
૩. જો તેણે કહ્યું તો મેં ખાવાનું બનાવ્યું.

Response Drill

૧. રામલાલની સામે શું તૂટેલું પડ્યું હતું? (માટલું)
૨. નીચે શું વેરાયેલું હતું? (લોટ)
૩. જો માટલું તૂટ્યું ના હોત તો શું ના થાત? (લોટ ના વેરાત)
૪. જો લોટ વેચ્યો હોત તો રામલાલને શું મળત? (પૈસા)
૫. શું વેચી તે ગાય ખરીદત? (બકરીનું દૂધ)
૬. જો ઘરમાં ગાય હોત તો તેને શું કરવું પડત? (વહેલું ઊઠવું પડત)
૭. પાટોશીઓએ શું માગ્યું હોત? (દૂધ)
૮. તે કેવી રીતે પૈસાદાર બની ગયો હોત? (ધી-દૂધ વેચીને)
૯. પૈસાદારને શું કરવું પડે? (ચિતા)
૧૦. રમણલાલ ચિતા કરત તો શું થાત? (માંદો પડી જત)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. 1. Fill in the gaps.

૧. માટલાને જોઈ રામલાલ છે.
૨. મેં લાકડી ના
૩. મેં બજારમાં જઈ
૪. હું બકરી હોત.
૫. મારે સવારે વહેલું
૬. ચિતાથી રામલાલ માંદો

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે ક્રિયારૂપ બદલો.

2. Change the verb forms as shown in the example.

દા. ત. મળવું : મળત

૧. લેવું :
૨. જવું :
૩. ઊઠવું :
૪. પીવું :
૫. ખાવું :
૬. કરવું :
૭. ખાવું :
૮. લખવું :

પ્ર. ૩. આપેલાં ક્રિયાપદોનો ઉપયોગ કરી 'જે ... તો' સાથેનાં વાક્યો બનાવો.

3. Using the verbs given below as in the example, make conditional sentences with 'જે....તો'

જે રામ આવતો તો હું જાત.

૬૧. ૧. આવવું :
૧. જવું :
૨. પીવું :
૩. રમવું :
૪. ખરીદવું :
૫. લાવવું :
૬. ખાવું :
૭. ફોડવું :
૮. વેચવું :
૯. આપવું :
૧૦. જોવું :

પ્ર. ૪. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

4. Change the following sentences as shown in the example.

હા. ત. જો હું ઘેર આવ્યો તો તને
મળ્યો.

જો હું ઘેર આવત તો તને
મળત.

૧. જો લોટ વેચ્યો તો પૈસા
મળ્યા.

૨. જો ખાવાનું બનાવ્યું તો
ખાવા મળ્યું.

૩. જો મહેનત કરી તો પાસ
થયો.

૪. જો તેણે મદદ કરી તો મારું
કામ થયું.

૫. જો તેં ચોપડી ખરીદી તો
મને વાંચવા મળી.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

૫. Translate the following sen-
tences into Gujarati.

1. If you hadn't prepared for your examination you would not have passed.
2. If we had cows we would have had to get up early in the mornings.
3. By selling the goods we would have become rich men.
4. If we had been rich we would have lots of worries.
5. If my children asked me I would have given them money.

NOTES

- 1.a. In this lesson the conditional sentences are introduced. These sentences express condition which cannot be fulfilled, the opportunity for fulfilment has been passed. Though the meaning of these verb forms are associated with 'past' time, they are not related by form to the usual past tense form - યું. In conditional sentences, introduced in this lesson, the verb root is suffixed with - ત and is invariable.

આવત would have come.

જાત would have gone.

- b. The negative particle ન/ના precedes these verbs to express negation.

હું ના કરત I would not have done (it).

હું ના ખાત I would not have eaten (it).

- c. There is an alternative verbal form used in such sentences i.e. a combination of the invariable form હોત with one of the variable tense forms of any verb.

હું આવત હું આવ્યો હોત I would have come.

હું જાત હું ગયો હોત. I would have gone.

- d. If the variable tense form of the verb is used with combination, the agent of a transitive verb is expressed grammatically in the same way as the agent of the verb in the past tense of transitive verbs.

જો તે આવ્યો હોત તો હું ગયો હોત. If he had come I would have gone (int.)

જો નોકરે કામ કર્યું ના હોત તો મેં કર્યું હોત. If the servant hadn't done the work I would have done it.

2. The preceding adverb 'જો' 'if' is optionally omitted in conditional sentences with 'જો....તો' 'if....then'.

(જો) તમે આવત તો હું જાત. (If) you had come then I would have gone.

3. The types of verb phrases introduced in this lesson with conditional forms are as follows:

ખરીદત would have purchased

વેચ્યું હોત	would have sold.
ઊઠવું પડત	would have had to get up
પૈસાદાર બની ગયો હોત.	would have become a rich man.

The teacher should give additional practice with such verb phrases.

VOCABULARY

તૂટેલું		broken
માટલું	(n.)	earthen pot
લોટ	(m.)	flour
વેરાવું		to spill
લાકડી	(f.)	stick
ઘઉં	(n.)	wheat
બકરી	(f.)	she-goat
પાડોશી		neighbour
ગાય	(f.)	cow
પૈસાદાર		rich
ચિંતા	(f.)	worry
માંદું		sick

REVIEW LESSON

- રામ** : પરેશ ગયા વર્ષે તું પૂનામાં હતો, ત્યારે તું કેટલા વાગે ઊઠતો ?
- Ram** : Paresh, last year you were in Pune. At what time did you use to get up?
- પરેશ** : હું સવારે છ વાગે ઊઠતો.
- Paresh** : I used to get up at 6 O'clock.
- રામ** : પછી શું કરતો ?
- Ram** : Afterwards what did you use to do?
- પરેશ** : પછી હું દાતણ-પાણી કરતો, નાસ્તો કરતો ને હાસે જમવા જતો. મેસનું ખાવાનું જેમ-તેમ ગળે ઉતારતો ને અગિયાર વાગે વર્ગમાં જતો.
- Paresh** : Afterwards I used to brush my teeth, wash myself, and eat my breakfast. I used to go to eat my meals at ten. Somehow I used to swallow everything and go for (my) classes at eleven O'clock.
- રામ** : પૂનામાં હતો ત્યારે તે આગાખાન પેલેસ જોયેલો ?
- Ram** : Did you see Agakhan Palace during your stay at Pune?
- પરેશ** : હા, આગાખાન પેલેસ સાથે બીજાં સ્થળો પણ જોયેલાં. શું, તું પણ પૂના જવાનો છે ?
- Paresh** : Yes, along with Agakhan Palace I saw other places as well. Are you going to Pune?

રામ : હા, હું પણ આવતા વર્ષે
ગુજરાતી શીખવા પૂના
જવાનો છું.

Ram : Yes, I am going to
Pune next year for
learning Gujarati.

પરેશ : તો તો તું આવતા વર્ષે
હોસ્ટેલમાં રહેતો હોઈશ,
વહેલો બિઠતો હોઈશ, મેસમાં
જમતો હોઈશ. વરસ પછી
હું તને મળીશ ત્યારે તો
પણ આગાખાન પેલેસ
જોયેલો હશે અને પૂના
થહેર પણ જોયેલું હશે. જો
હું હતો ત્યારે તું પૂના
આવ્યો હોત તો આપણે
બન્નેએ સાથે મળીને આ
સ્થળો જોયાં હોત.

Paresh : Then next year you
will be staying in a
hostel and probably
eating food in the
mess. After an year,
when I meet you,
you also might
have seen the Aga-
khan palace and
Pune city. If you
had come to Pune
when I was there,
we would have
visited all the
places together.

TEST 10

પ્ર ૧. આપેલા મુદ્દા પરથી રીતિભૂતકાળ-
માં વાર્તા લખો.

1. Write a story in habitual
past tense by expanding the
points given below.

એક જંગલ - શિયાળનું રહેવું - વહેલું બિઠવું - નદીએ જવું - રોજ
નાહવું - પૂજા કરવું - ગળામાં માળા પહેરવું - તે જ જંગલમાં તેનાં જાતિ
બાઈ-બહેનોનું રહેવું - તેઓનું રોજ ના નાહવું - પૂજા ના કરવું - ગળામાં
માળા ના પહેરવું - શિયાળનું રોજ ભજન કરવું - કળકૂદ પર રહેવું - દર
સોમવારે ઉપવાસ કરવું - એક વાર શંકર-પાર્વતીનું જવું - તેના પર
પ્રસન્ન/પ્રુથ થવું. તેની પરીક્ષા લેવું - સ્વર્ગમાં જવું.

માળા garland

ભજન કરવું to worship

જાતિ race, tribe

ઉપવાસ fast

શંકર (God) Shiva

પાર્વતી (Goddess) Parvati

- પ્ર ૨. પંદરેક વાક્યોમાં તમે ઘેર હતા ત્યારની તમારી દિનચર્યા રીતિ ભૂતકાળમાં લખો. 2. In about 15 sentences write your daily home routine in habitual past tense.
- પ્ર ૩. પંદરેક વાક્યોમાં તમારી હોસ્ટેલની દિનચર્યા રીતિ ભૂતકાળમાં લખો. 3. In about 15 sentences write your daily hostel-routine in habitual past tense.
- પ્ર ૪. આપેલા ફકરાને-કુંવાળી રચનામાં ફેરવો. 4. Change the following underlined verbs into V + કું construction.

એક ગધેડો જંગલમાંથી પસાર થતો હતો. તેણે ત્યાં ખૂબ ઘાસ જોયું. તેણે તે પેટ ભરીને ખાધું. તે દિવસે તે ઘેર ન ગયો. ત્યાં જ રહ્યો. ખીજા દિવસે પણ તેણે પેટ ભરીને ખાધું. નદીએ જઈ ઠંડું પાણી પીધું. અને ત્યાં જ રહ્યો. થોડા દિવસમાં તે ખૂબ જાડો થઈ ગયો. શિયાળે તેને જોયો. તેને તેનું માંસ ખાવાની ઇચ્છા થઈ. તેણે યુક્તિ કરી સિંહ પાસે ગધેડો મરાવી નાખ્યો. સિંહને હાથ-માં ધોવા મોકલી પોતે તેનું કલેજું ખાઈ ગયો.

ઘાસ (n.) grass માંસ (n.) meat જાડું fat
યુક્તિ કરવી to contrive કલેજું (n.) liver પેટ (n.) stomach

- પ્ર.૫. આપેલાં વાક્યાંશોનો અપૂર્ણ-શરતી ભૂતકાળમાં ઉપયોગ કરો. 5. Make conditional imperfect past tense sentences using the phrases given below.

જેમતેમ ગળે ઉતારવું, ફરિયાદ કરવું, હાથ મારવું, છટકી જવું, ખિસ્સું કાપી ભાગવું, લોહી બાળવું, ગપ્પાં મારવા બેસવું, મળ ચખાડવું, 'હ' હોવું, નાક કપાવું, હિસાબ ચોખખો થવું.

- પ્ર.૬. આપેલા પ્રશ્ન-ઉત્તરને રીતિ 6. Change the following Question-answers into future imperfective (V + હું + હશે)

ASKING QUESTIONS

શ્યામ, ગઈ કાલે સાંજે તું શું કરતો હતો ?

What were you doing yesterday evening Shyam?

હું મારા મિત્રને પત્ર લખતો હતો.

I was writing a letter to a friend of mine.

સ્મિતા, ગઈ કાલે આખો દિવસ તું ઘરમાં હતી કે ?

Were you at home all day yesterday Smita?

હું આખી સવાર ઘરે હતી.

I was at home all the morning.

હું બપોરે બહાર ગઈ હતી.

I went out in the afternoon.

ગઈ કાલે સાંજે તું શું કરતી હતી ?

What were you doing all yesterday evening?

હું ટેલિવિઝન જોતી હતી.

I was watching television.

જ્યારે શ્યામ તારે ઘર આવ્યો ત્યારે તું શું કરતી હતી ?

What were you doing when Shyam came to your home?

જ્યારે શ્યામ આવ્યો ત્યારે હું ટેલિવિઝન જોતી હતી.

When Shyam came, I was watching television.

જ્યારે હું નાહતો હતો ત્યારે તું શું કરતી હતી ?

What were you doing while I was taking bath?

(હું નાહતો હતો તે દરમિયાન તું શું કરતી હતી ?)

જ્યારે તું નાહતો હતો ત્યારે હું વાર્તાની ચોપડી વાંચતી હતી. (તું નાહતો હતો તે દરમિયાન હું વાર્તાની ચોપડી વાંચતી હતી.)

While you were taking bath, I was reading a story book.

તને ખબર છે (તું કદપના કરી શકે કે) અમે આજે સવારે શું કરતા હતા ?

Can you guess what were we doing this morning?

ના, મને ખબર નથી (હું કલ્પના
કરી શકતી નથી) મહેરબાની
કરી મને કહે.

No, I can't guess. Please tell me.

સ્મિતાનું સરનામું શું છે ?

What's Smita's address?

હું ભૂલી ગયે કે તેણે પોતાનું/તેનું
સરનામું શું કહ્યું હતું ?

I've forgotten what she said her
address was.

વર્ગનો સૌથી નાનો છોકરો વિચારે છે : આ કેવી દુનિયા છે? અહીં મોટા માણસો બધું જ કરી શકે પણ નાના છોકરા કંઈ ના કરી શકે. આખો દિવસ અમને સૂચનાઓ મળ્યા કરે. બાપુજીની પેન ના લેવાય. મોટાભાઈનાં ચશ્માં ના પહેરાય. બહેનની નોટ-બુકમાં ચિત્રો ના કઢાય. નખ લાંબા ને ગંદા ના રખાય. ગંદાં કપડાં ના પહેરાય. પાણીમાં ના રમાય, માંદા થઈ જવાય. બહુ મીઠાઈઓ ના ખવાય, પેટમાં કીડા પડે. જૂઠું બોલી બાઈની ચોકલેટ ના ખાઈ જવાય. પાડોશનાં છોકરાં સાથે મારામારી ના કરાય. ગૃહકાર્ય કર્યા વગર ના સૂવાય. બાગમાંથી ફૂલો ના તોડાય. વર્ગમાં જોરથી ના બોલાય. વાતો ના કરાય. બીજા છોકરાની પેન, રબર ને સંચો લઈ ના લેવાય. રંગીન પેન્સિલોથી ચોપડીઓ ના બગાડાય. જો આવું કંઈ ના કરાય તો પછી અમારે કરવું શું ?

The youngest boy of the classroom is thinking and wondering, what type of world is this? In this (world) the grown ups (elder people) can do everything but the small (children) can't do anything. Throughout the day we get instructions. You should not take (your) father's pen. (You) shouldn't wear your brother's spectacles. (You) shouldn't draw pictures in (your) sister's notebook. (You) shouldn't keep your nails long and dirty. (You) shouldn't wear dirty clothes. (You) shouldn't play in water or you will fall sick. (You) shouldn't eat too much sweets as they create germs in your stomach. By telling lies, (you) shouldn't eat away your brother's chocolate. You shouldn't fight with your neighbour's child. (You) shouldn't (sleep) go to bed without doing your homework. (You) shouldn't pluck flowers from the garden. (You) shouldn't speak loudly in the classroom. (You) shouldn't take pen, rubber and sharpners of other boys. (You) shouldn't spoil notebooks with coloured

pencils. If we can't do any such thing then what shall we do?

DRILLS

Repetition Drill

૧. હું કામ કરું.	મારાથી કામ કરાય.
તું કામ કરે.	તારાથી કામ કરાય.
તે કામ કરે.	તેનાથી કામ કરાય.
અમે કામ કરીએ.	અમારાથી કામ કરાય.
આપણે કામ કરીએ.	આપણાથી કામ કરાય.
તમે કામ કરો.	તમારાથી કામ કરાય.
આપ કામ કરો.	આપ(ના)થી કામ કરાય.
તેઓ કામ કરે.	તેઓથી કામ કરાય.
૨. મારાથી શું કરાય ?	અમારાથી શું વંચાય ?
તારાથી ક્યાં જવાય ?	તમારાથી કેટલું લવાય ?
તેનાથી કેવું ખરીદાય ?	તેઓથી કેનું લવાય ?
૩. મારાથી અહીં ના જોસાય.	તમારાથી ત્યાં ના જવાય.
તારાથી ઘેર ના જવાય.	તમારાથી ચોપડી ના વંચાય.
તેનાથી વર્ગમાં ના જોસાય.	તેઓથી કબાટ ના ખરીદાય.

Substitution Drill

૧. <u>મારાથી</u> પુસ્તક વંચાય.	૨. મારાથી તે ના <u>ખવાય.</u>
(તું, અમે, આપ)	(વાંચવું, લખવું, લાવવું)

૩. આપણાથી ત્યાં સૂવા જવાય.
(ખાવું, બેસવું, વાંચવું)

૪. તેનાથી ઉપર ચઢી ના જવાય.
(બેસવું, સૂવું, આવવું)

Addition Drill

રહેવાય	(ના)
ના રહેવાય.	(પડી)
પડી ના રહેવાય.	(ખાટલામાં)
ખાટલામાં પડી ના રહેવાય.	(આમ)
આમ ખાટલામાં પડી ના રહેવાય.	(તમારાથી)
તમારાથી આમ ખાટલામાં પડી ના રહેવાય.	
((ના) જવાય, ખવાય, રમાય, બેસાય)	

Transformation Drill

૧. દા. ત. હું ઘેર જઉં.	મારાથી ઘેર જવાય.
૧. તમે ઓફિસે આવો.	
૨. તું મેદાનમાં રમ.	
૩. અમે સ્ટેશને મળીએ.	
૨. દા. ત. હું કયાં જઉં ?	મારાથી કયાં જવાય ?
૧. હું શું વાંચું ?	
૨. આપણે કયારે આવીએ ?	
૩. તમે કેવું પુસ્તક આપો.	
૩. દા. ત. હું રાતે બહાર ના જઉં.	મારાથી રાતે બહાર ના જવાય.
૧. તમે રાતે બહાર ના જાઓ.	

૨. અમે સાંજે બહાર નાં
મળીએ.
૩. તું બપોરે બજારમાં ના આવ.

Response Drill

૧. પાઠમાં નોંધેલી સૂચનાઓ કેના માટે છે ?	(નાનાં છોકરાંઓ)
૨. કેણ બધું કરી શકે ?	(મોટા માણસો)
૩. કેણ કશું ના કરી શકે ?	(નાનાં છોકરાંઓ)
૪. છોકરાંથી કેનાં ચશમાં ના પહેરાય ?	(મોટાભાઈના)
૫. બહેનની નોટબુકમાં શું ના કઢાય ?	(ચિત્રો)
૬. છોકરાંથી શું ગંદું ના રખાય ?	(કપડાં)
૭. છોકરાંથી કેની સાથે મારામારી ના કરાય ?	(પાડોશનાં છોકરાં)
૮. બાગમાંથી શું ના તોડાય ?	(ફૂલો)
૯. જોરથી કયાં ના બોલાય ?	(વર્ગમાં)
૧૦. બીજાનું શું શું ના લેવાય ?	(પેન, રખર, સંચો)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો.	1. Fill in the gaps.
૧. અહીં મોટા માણસો બધું જ	
૨. બાપુજીની પેન લેવાય	
૩. મોટાભાઈનાં ચશમાં	
૪. તમારાથી ગંદાં કપડાં	
૫. તમારાથી વર્ગમાં ના	

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે રૂપો આપો.

2. Follow the example and give passive forms of the verbs given below.

૧. હા. ત. જવું	(જવાય)
કરવું
ગોણવું
મળવું
લેવું
પીવું

૨. હા. ત. આવવું	(અવાય)
વાંચવું
ખાવું
પાડવું
લાવવું
આપવું

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

3. Change the following sentences into passive as shown in the example.

૧. હા. ત. હું સાંજે ઘેર જાઉં.

મારાથી સાંજે ઘેર જવાય.

૧. તમે મને સાંજે મળી શકો.

૨. અમે તમને એક જ ચોપડી આપીએ.

૩. આપણે આ કામ કાલે જ કરીએ.

૪. તું મિત્ર સાથે સાંજે જ સિનેમા જા.

૫. તે રાતે હસે જ સૂવા જાય.

૨. હા. ત. હું સાંજે તમને ના મળું.

મારાથી સાંજે તમને ના મળાય.

૧. તમે સવારે મારે ત્યાં ના આવો.

૨. વહુ રાતે સિનેમા ના જાય.
૩. અમે ઘરમાં સેન્ડલ ના પહેરીએ.
૪. તમે મોડા સૂવા ના જાઓ.
૫. હું ઘરમાં ટૂંકા વાળ ના રાખું.

૩. ડા. વ. ભારાથી તમારે ત્યાં ના જવાય.

ભારાથી ઠેકાને ત્યાં ના જવાય ?

૧. બાઈથી રાતે ઓફિસે ના જવાય.
૨. બાઈ રાતે બહાર ના નીકળાય.
૩. અમારાથી એક વાગે સ્ટેશને ના પહોંચાય.
૪. છોકરાંથી સવારે મેદાનમાં ના રમાય.
૫. આપણાથી સિનેમા જોવા ના જવાય.

પ્ર. ૪. આપેલાં ક્રિયાપદોનો ઉપયોગ કરી - થીવાળાં વાક્યો બનાવો.

4. Form passive sentences using the verbs given below.

ખાવું, આવવું, મળવું, ફરવું, લેવું

પ્ર. ૫. પાઠમાં રજૂ થયેલ વાક્યપ્રકારને ધ્યાનમાં રાખી આપેલાં અંગ્રેજી વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

5. Translate the following English sentences into Gujarati passive sentences.

1. You should not move around at night.
2. You should not wear short hair.

3. Gita should not go for drama alone.
4. We should not stay in expensive hotels.
5. I should not talk loudly at night.

NOTES

1.a. In all the lessons of Unit No. 11 the passive construction and its various usages are introduced. A verbal base + આ - form expresses the notion of 'passive' or of 'potential', or both. Suffixes are added to this base form to form tenses and adjectival forms. For example:

કર + આ + ય = કરાય (present)

કર + આ + શે = કરાશે (future)

1.b. Some of these passives may express the notion of suitability and desirability. In this lesson the passive expresses the 'desirability' with negative particle ના.

બધે ના ફરાય. Should not move around.

એકલું ના જવાય. Should not go alone.

મેાડું ના સૂવાય. Should not sleep late.

1.c. Certain verb bases show some changes while taking the passive infix-a-. For example :

(i) The verbal bases ending in a vowel add -w- before the passive infix -a-.

પી : પી + વ + આ = પીવા

જે : જે + વ + આ = જેવા

કહે : કહે + વ + આ = કહેવા

- (ii) The -અ- of the verbal base is replaced by -એ- while adding the passive infix.

આપ + આ = આપા

ખા + અ + આ = ખવા

વાંચ + આ = વંચા

- 2.a. In passive construction, the agent is indicated by the addition of the suffix -થી.

તેનાથી એવું કામ ના કરાય. He should not do that sort of thing.

(અમારાથી, ભાઈથી, બાપુજીથી...)

- 2.b. Given below is the table of pronouns + થી forms.

TABLE

Number Person	Singular	Plural
1st P.	(હું) મારાથી	(અમે) અમારાથી (આપણે) આપણાથી
2nd P.	(તું) તારાથી	(તમે) તમારાથી (આપ) આપ(ના)થી
3rd P.	(તે/એ) તેનાથી/તેમનાથી એનાથી/એમનાથી	(તેઓ) તેઓથી તેઓ(ના)થી એઓ એઓ(ના)થી

3. Please note that it is not possible to have one to one translation of Gujarati passive sentences into English. The teacher should give the nearest available English expressions to Gujarati passive constructions.

VOCABULARY

કુનિયા (f.)	world	ક્રીડા (m.)	germs
ચશ્માં (m.)	spectacles	રબર (n.)	rubber
નાખ (m.)	nail	સંચો (m.)	sharpner
મીઠાઈ (f.)	sweets		
પેટ (n.)	stomach		

શિક્ષિકા : બાળકો પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

ગુજરાતમાં કઈ ભાષા બોલાય છે ?

ઉત્તર : ગુજરાતમાં ગુજરાતી ભાષા બોલાય છે.

પ્રશ્ન : શું, ગુજરાતના લોકોને ગુજરાતી કહેવાય છે ?

ઉત્તર : હા, ગુજરાતના લોકોને ગુજરાતી કહેવાય છે.

પ્રશ્ન : આ કેન્દ્રમાં કઈ કઈ ભાષા શીખવાય છે ?

ઉત્તર : આ કેન્દ્રમાં ગુજરાતી, મરાઠી અને સિંધી ભાષાઓ શીખવાય છે.

પ્રશ્ન : શું, ભારતમાં પ્રાંતીય ભાષાઓને ઉત્તેજન અપાય છે ?

ઉત્તર : હા, ભારતમાં પ્રાંતીય ભાષાઓને ઉત્તેજન અપાય છે.

પ્રશ્ન : શું, ભારતના લોકો બહાદુર ગણાય છે ?

Madam : Children, answer the questions.

Which language is spoken in Gujarat?

Answer : Gujarati language is spoken in Gujarat.

Question : Are people belonging to Gujarat called Gujaratis?

Answer : Yes, the people belonging to Gujarat are called Gujaratis.

Question : Which languages are taught in this Centre?

Answer : Gujarati, Marathi and Sindhi languages are taught in this Centre.

Question : Is stimulus given to regional languages in India?

Answer : Yes, stimulus is given to regional languages in India.

Question : Are the Indian people considered

as valiant/courageous?

ઉત્તર : હા, ભારતના લોકો બહા-
દુર ગણાય છે.

Answer : Yes, the Indian
people are consi-
dered as valiant/
courageous.

પ્રશ્ન : શું, ઉનાળામાં ગંગા નદી
સુકાય છે ?

Question : Does river Ganges
dry up in summer?

ઉત્તર : ના, ઉનાળામાં ગંગા નદી
સુકાતી નથી.

Answer : No, river Ganges
does not dry up in
summer.

DRILLS

Repetition Drill

૧. ગુજરાતમાં ગુજરાતી બોલાય છે.
આસામમાં આસમિયા બોલાય છે.
પંજાબમાં પંજાબી બોલાય છે.
(મહારાષ્ટ્ર-મરાઠી, ઓરિસા-
ઓરિયા)

૨. પૂનામાં અનાજ મોંઘું વેચાય છે.
કાશ્મીરમાં ફળ સસ્તાં વેચાય છે.
પંજાબમાં ચોખા સસ્તાં વેચાય છે.
(નાગપુર - સંતરાં, વડોદરા-
ચેવડો)

૩. ઉનાળામાં મૂળા-મૂઠા નદીઓ
સુકાતી નથી.

૪. તું શું કહે છે તે મને સમજાતું
નથી.

ગુજરાતમાં ચોખા બહુ ખવાતા
નથી.

તમે જે વાંચો છો તે અમને
સંજાળાતું નથી.

મદ્રાસમાં ઘી બહુ ખવાતું નથી.

તેઓ જે લખે છે તે કોઈથી
વંચાતું નથી.

(કેરળ - ઘઉં, કચ્છાંદક - બાજરી)

Substitution Drill

૧. ગુજરાતમાં ગુજરાતી બોલાય છે.
(આંધ્ર, કેરળ, મધ્ય પ્રદેશ)

૨. પૂનામાં અનાજ મોંઘું વેચાય છે.
(ફળ, ઘઉં, ચોખા)

Transformation Drill

3. ગિરદાતમી હોવામાં આવેલા નામો. (પ્રત્યયો - વાજરો, અંધારો, ગરમી, ઠંડાઈ, વરસાદ, પવન, વગેરે)
4. મને કેટલાં સમયો પડ્યાં.

1. શ્રી. વ. ગિરદાતમી ગિરદાતી બોલે છે.

ગિરદાતમી ગિરદાતી બોલે છે.

1. પંખામાં પંખામાં બે છે.

2. પાણીમાં ઓઈ બે છે.

3. પાણીમાં પાણીમાં બે છે.

2. શ્રી. વ. ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

1. માથામાં હોવાની માથામાં

2. પ્રાણમાં હોવાની પ્રાણમાં

3. શરીરમાં હોવાની શરીરમાં

3. શ્રી. વ. ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

3. શ્રી. વ. ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

1. માથામાં હોવાની માથામાં

2. પ્રાણમાં હોવાની પ્રાણમાં

3. શરીરમાં હોવાની શરીરમાં

3. શ્રી. વ. ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

ગિરદાતમી હોવાની ગિરદાતી

૧. કચ્છના લોકો(ને) કચ્છી
કહેવાય છે.
૨. તેનું કહેલું મને સમજાય છે.
૩. પંજાબમાં પંજાબી બોલાય છે.

Question-Answer Drill

૧. ગુજરાતમાં શું બોલાય છે ?
૨. ત્યાંના લોકોને શું કહેવાય છે ?
૩. પૂનામાં શું વાલું મોંઘું વેચાય છે ?
૪. બારીમાંથી શું દેખાય છે ?
૫. કેન્દ્રમાં કઈ કઈ ભાષાઓ શીખવાય છે ?
૬. કયા દેશમાં પ્રાંતીય ભાષાઓને ઉત્તેજન અપાય છે ?
૭. શું, ઉનાળામાં ગંગા નદી સુકાય છે ?
૮. ક્યાંનું સૈન્ય બહાદુર ગણાય છે ?
૯. રાજ કેટલાં પુસ્તકો વંચાય છે ?
૧૦. શું, તમને જાપાની ભાષા સમજાય છે ?

EXERCISES

- પ્ર. ૧. આપેલાં વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill in the gaps.
૧. પંજાબમાં બોલાય છે.
 ૨. કેરળમાં મલયાલમ છે.
 ૩. કેન્દ્રમાં ત્રણ ભાષાઓ
 -
 ૪. મને જાપાની ભાષા નથી.

૫. ઉનાળામાં મૂળી નહીં
.....

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Give the verb forms as shown in the example.

અ : હા.ત. ઊઠવું : ઉઠાવું.

૧. લખવું

૨. આપવું

૩. ખાવું

૪. રેવું

૫. ફેખવું

બ : હા.ત. બેઠે છે : ઉઠાય છે.

૧. લખે છે

૨. બોલે છે

૩. સમજે છે

૪. સાંભળે છે.

૫. ડોડે છે

ક : હા.ત. ઉઠાય છે : ઊઠાતું નથી

૧. લખાય છે

૨. અપાય છે

૩. ખવાય છે

૪. સંભળાય છે

૫. ફેખાય છે

પ્ર. ૩. આપેલાં ખાનાંઓમાંથી એક એક શબ્દ લઈ છ અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

3. Select one word from each column and construct six meaningful sentences.

ગુજરાત	ગુજરાતી	ઘોઘવું	
મને	કાંઈ	સમજવું	
પ્રાંતીય ભાષા	ઉત્તેજન	અપાવું	છે.
ઉનાળો	સૂકા	સુકાવું	નથી.
પંજાબ	કન્નડ	ઘોઘાવું	
રોજ	પુસ્તકો	લખાવું	

પ્ર. ૪. કૌંસમાં આપેલાં ક્રિયાપદોનું યોગ્યરૂપ આપી વાક્યની ખાલી જગ્યા ભરો. 4. Fill in the gaps with appropriate verb form.

૧. પંજાબમાં પંજાબી (શીખવવું) છે.
૨. વર્ગમાં આજે શું (વાંચવું) છે ?
૩. તમને શું (સમજવું) નથી ?
૪. આજે પ્રાંતીય ભાષાઓને ઉત્તેજન (આપવું) છે.
૫. ગંગા નદી ક્યારેય (સુકાવું) નથી.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 5. Translate the following sentences into Gujarati.

1. Oranges are very cheap in Nagpur.
2. The garden is seen through the open door.
3. Hindi is taught in all the states of India.
4. In summer, the river Ganga does not dry up.
5. Stimulus is given to learn Hindi in India.
6. What is 'fruit' called in Kerala?

7. Do you understand what I say?
8. Indian army is considered as courageous throughout the world.
9. This road leads to Bombay.
10. Everyday lakhs of newspapers are sold.

NOTES

- 1.a. In this lesson passive verb form has been introduced with છે and નથી. For example:
 ગુજરાતમાં ગુજરાતી બોલાય છે. Gujarati is spoken in Gujarat.
 નદીઓ સુકાતી નથી. Rivers do not dry up.
- 1.b. For passive verb formation refer to note No. 60.1.
2. Few additional names of grains and of states with their regional languages are introduced in Drills for pattern practice. Most of these names are familiar and frequently used by the learners as well. For example, Assam, Assamia, Panjab, Panjabi, Maharashtra, Marathi, Orissa, Oria, wheat, rice, ghee etc.

VOCABULARY

ભારત	(m.)	India
પ્રાંતીય		regional
ઉત્તેજન	(n.)	stimulus
ઉનાળો	(m.)	summer
ગંગા	(f.)	Ganges (river)
જમુના	(f.)	Jamuna (river)
સુકાવું		to dry up

સૈન્ય	(n.)	army
બહાદુર		valiant
લાખ		lakh
નાગપુર	(n.)	Nagpur (city)
સંતરું	(n.)	orange
ચિવડો	(m.)	Chivada (eatable)
મદ્રાસ	(n.)	Madras (city)
કેરળ	(n.)	Kerala (state)
ચોખા	(m.)	rice
કર્ણાટક	(n.)	Karnataka (state)
આંધ્ર	(n.)	Andhra (state)
ઉર્દૂ	(f.)	Urdu (language)
કન્નડ	(f.)	Kannada (language)
મારવાડ	(m.)	Marwad (area)
મારવાડી		People belonging to Marwad area.
સિન્ધ	(m.)	Sindh (area)
સિન્ધી		people belonging to Sindh
કચ્છ	(m.)	Kutch (area)
કચ્છી		people belonging to Kutch
જાપાની	(f.)	Japanese (language)

શિક્ષક : નીચેની વાક્યજોડ વાંચો :

Teacher : Read the following pairs of sentences.

૧. હું ઊઠી શકું એમ નથી.
મારાથી ઉઠાય એમ નથી.

1. I am not able to get up.
Getting up by me is not possible. (I can't get up.)

૨. આ પુસ્તક કોઈ વાંચતું નથી.
આ પુસ્તક કોઈથી વંચાતું નથી.

2. No one reads this book.
No one can read this book

૩. હું રાતે એકલો નહીં જઉં.

3. I will not go alone at night.

મારાથી રાતે એકલા નહીં જવાય.

Going alone at night by me is not possible.
(I couldn't go alone at night.)

૪. તે એવું મોટું લાકડું ઉપાડી નહીં શકે.

4. He won't be able to lift such a big log.

તેનાથી એવું મોટું લાકડું ઉપાડી નહીં શકાય.

Lifting of such a big log by him is not possible.
(He wouldn't be able to lift such a big log.)

૫. વિદ્યાર્થીઓ આખો પાઠ આજે લખવાના નથી.

5. The students won't write the whole lesson to-day.

વિદ્યાર્થીઓથી આખો પાઠ આજે લખાવાનો નથી.

Writing of the whole lesson by the students to-day is

ગુજરાતીમાં દરેક વાક્યને બે
પહેલું વાક્ય 'કર્તૃ' અને
બીજું 'કર્મણી' કહેવાય છે.

not possible. (The students
won't be able to write
the whole lesson to-day.)

The first sentence of each
sentence-pair is known as
an 'active' and the second
one as a 'passive' (sen-
tence) in Gujarati.

DRILLS

Repetition Drill

૧. મારાથી ઉઠાય એમ નથી.
તેનાથી, વંચાય એમ નથી.

તેઓથી સૂવાય એમ નથી.

(અમારાથી - બેસાય, તેમનાથી -
અવાય)
૨. આ પુસ્તક કોઈથી વંચાતું નથી.
તે કામ કોઈથી કરાતું નથી.
(થતું નથી.)

મેંથી ચોપડી કોઈથી ખરીદાતી
નથી.

(પુસ્તક - લખાવું, કન્નડ-વંચાવું)
૩. મારાથી એકલા નહીં જવાય.
અમારાથી એકલા નહીં ખવાય.
ગીતાથી એકલું નહીં ખવાય.
(છોકરાથી - વંચાવું, બાથી -
બેસાવું)
૪. આ કામ શી રીતે કરાય ?
તે પાઠ શી રીતે વંચાય ?
ત્યાં અમારાથી શી રીતે જવાય ?
(રામથી - ખવાવું, અમારાથી -
બેસાવું)
૫. મારાથી મેજ ઉપાડી નહીં શકાય.
તેનાથી પાઠ લખી નહીં શકાય.
તારાથી કન્નડમાં લખી નહીં
શકાય.

(મારાથી - પુસ્તક લખવું, આપ-
થી - મેજ ઉપાડવું)

Substitution Drill

૧. તમારાથી બાપણું સંભળાય ત્યાં બેસો. ૨. મારાથી આખો પાઠ લખાવાનો નથી.
(અમે, તેઓ, હું) (કાવ્ય, કવિતા. પત્ર)
૩. આ પુસ્તક કોઈથી વંચાતું નથી. ૪. મારાથી પુસ્તક લાવી નહીં શકાય.
(લખવું, ખરીદવું, ઊચકવું) (તું - આપવું, અમે - લખવું, તમે - ખરીદવું)

Transformation Drill

૧. જા. ત. હું ઊઠી શકું, એમ નથી. મારાથી ઉઠાય એમ નથી.
૧. તું વાંચી શકે, એમ નથી.
૨. અમે જઈ શકીએ, એમ નથી.
૩. તમે આવી શકો, એમ નથી.
૨. જા. ત. આ પુસ્તક બધાંથી વંચાય છે. આ પુસ્તક કોઈથી વંચાતું નથી.
૧. આ ચોપડી બધાંથી વંચાય છે.
૨. આ મેજ બધાંથી ઉપડાય છે.
૩. આવી કવિતા બધાંથી લખાય છે.
૩. જા. ત. મારાથી એકલા નહીં જઈ શકાય. મારાથી એકલા નહીં જવાય.
૧. તારાથી મેજ નહીં ઉપાડી શકાય.
૨. બાઈથી મોંઘું પુસ્તક નહીં ખરીદી શકાય.

૩. તેનાથી સમયસર નહીં આવી શકાય.

૪. ડા. ત. હું બરાબર સંભળું છું.

મારાથી બરાબર સંભળાય છે.

૧. તું સાતું અંગ્રેજી લખે છે.

૨. તમે જલદી ઢોડો છો.

૩. અમે ગુજરાતી શીખીએ છીએ.

૫. ડા. ત. એ પ્રશ્ન કેવી રીતે લખાય ?

એ પ્રશ્ન શી રીતે લખાય ?

૧. એ કામ કેવી રીતે થાય/ કરાય ?

૨. હોસ્ટેલ પર કેવી રીતે જવાય ?

૩. બોમ્બે કેવી રીતે પહોંચાય ?

૬. ડા. ત. વિદ્યાર્થીઓ પાઠ લખવાના નથી.

વિદ્યાર્થીઓથી પાઠ લખાવાનો નથી.

૧. સિદ્ધ પાંજરામાંથી નીકળવાનો નથી.

૨. બા સાંજે રસોઈ કરવાની નથી.

૩. ભાઈ-બહેન દુઃખતા પગે ઢોડવાનાં નથી.

Question-Answer Drill

૧. શું, મારાથી ઉઠાય, એમ નથી ? (ના)
૨. શું, બધાંથી પુસ્તક વંચાય છે ? (ના)
૩. શું, મારાથી રાતે એકલા જવાયે ? (ના)
૪. શું, તેનાથી મોટું લાકડું ઉપાડી શકાયે ? (ના)

EXERCISES

પ્ર ૧. આપેલાં વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો. 1. Fill in the gaps.

૧. ઉઠાય, એમ નથી.
૨. આ પુસ્તક કેઈથી નથી.
૩. તેનાથી એકલા નહીં
૪. મારાથી મોટું લાકડું નહીં
૫. આજે પાઠ નથી.

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Change the verb forms into negative as shown in the example.

૧. હા. ત. વંચાય છે.

વંચાતું નથી.

૧. લખાય છે
૨. નીકળાય છે
૩. બોલાય છે
૪. પીવાય છે
૫. ખવાય છે

૨. હા. ત. કરી શકીશું

કરી નહીં શકાય.

૧. વાંચી શકીશું
૨. લખી શક્યો
૩. ફોફી શકીશ

૩. હા. ત. લખવાનો નથી

લખવાનો નથી

૧. ફોફવાળું નથી

૨. વાંચવાની નથી

૩. બોલવાનું નથી

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે આપેલા શબ્દો-
માંથી અર્થયુક્ત વાક્ય બનાવો.

૩. Construct meaningful sentences from the words given below as shown in the example.

હા. ત. હું ભિડવું, એમ નથી.

મારાથી ઉઠાય, એમ નથી.

૧. તમે સૂવું, એમ નથી.

૨. આ ચોપડી કેઈ વંચાવું નથી.

૩. ભાઈ રાત એકલું નહીં જવાવું.

૪. તું મોઢું કબાટ ખરીદવું નહીં શકવું.

૫. ગીતા આખું કવિતા લખા-
વાનું નથી.

પ્ર. ૪. આપેલાં કથનો માટે પ્રશ્ન બનાવો.

૪. Form questions for the statements given below.

૧. હા, આ ચોપડી કેઈથી વંચાતી નથી.

૨. તમારાથી આજે ઉઠાય એમ નથી.

૩. રામથી મોઢું કબાટ લાવી નહીં શકાય.

૪. એટલા અવરા પ્રશ્નો છોકરાથી
ના થાય.

૫. મારાથી તીખી રસોઈ ખવાતી
નથી.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક
બનાવો.

૧. આજે અમારાથી ત્યાં જવાય
એમ છે.

૨. આ ચોપડી બધાંથી વંચાય છે.

૩. તેનાથી રાતે એકલું જવાશે.

૪. અમારાથી મોટું કબાટ ઉપાડી
શકાશે.

૫. સિંહચી બહાર નીકળાય છે.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

5. Change the following sen-
tences into negative.

1. We can't go to school.

2. He is able to write in Gujarati.

3. No one can go there at night.

4. We wouldn't be able to buy such costly books.

5. She won't be able to read the whole poem.

6. Ram reads the letter in such a way that I am unable
to understand it.

7. How could we write such big answers?

8. Sit where you can see the cinema properly.

9. Their food is so sweet that I am unable to eat anything.
10. We are able to read and write Gujarati.

NOTES

- 1.a. In the lesson the passive verb form is introduced with
નથી, નહીં and શકવું.

આ પુસ્તક કોઈ થી વંચાતું નથી. No one can read this book.

મારાથી એકલા નહીં જવાય. I couldn't go alone.

તેનાથી આ લાકડું ઉપાડી નહીં શકાય. He wouldn't be able to lift this log.

- 1.b. For passive verb formation and agentive forms in passive construction, refer to Note No. 50. 1 and 2.

VOCABULARY

લાકડું	(n.)	log
કર્તરી		active
કર્મણી		passive

શિક્ષક : આપેલાં વાક્યોને વર્તમાન-
કાળનાં વાક્યોમાં ફેરવો.

સાંજે આકાશમાં કાળાં
વાદળ દેખાતાં હતાં.

Teacher : Transform the
following sentences
into present tense
sentences.

In the evening black
clouds were seen in
the sky.

વિદ્યાર્થી : સાંજે આકાશમાં કાળાં
વાદળ દેખાય છે.

Student : In the evening black
clouds are seen in
the sky.

શિક્ષક : ગઈકાલે બાર વાગ્યા સુધી-
માં અમારાં બધાં કપડાં
સુકાઈ ગયાં હતાં.

Teacher : Yesterday by twelve
O'clock all our
clothes were dried
up.

વિદ્યાર્થી : આજે બાર વાગ્યામાં
અમારાં બધાં કપડાં સુકાઈ
ગયાં છે.

Student : To-day by twelve
O'clock all our
clothes were dried up.

શિક્ષક : શિવાજી બહાદુર રાજા
ગણાતા હતા.

Teacher : Shivaji was consi-
dered to be a
daring king.

વિદ્યાર્થી : શિવાજી બહાદુર રાજા
ગણાય છે.

Student : Shivaji is considered
to be a daring king.

શિક્ષક : રોજ હજારો નોટબુક
છપાતી હતી.

Teacher : Everyday thousands
of notebooks were
printed.

વિદ્યાર્થી : રોજ હજારો નોટબુક
છપાય છે.

Student : Everyday thousands
of notebooks are
printed.

શિક્ષક : પેલે રસ્તે મારે ઘેર જવાતું
નહોતું.

Teacher : That road did not
go to my house.

વિદ્યાર્થી : પેલે રસ્તે મારે ઘેર જવાતું નથી.	Student : That road does not go to my house.
શિક્ષક : તેનાથી નેતા કેવી રીતે થઈ શકાયું ?	Teacher : How did he become a leader?
વિદ્યાર્થી : તે નેતા કેવી રીતે થઈ શકે ?	Student : How does he become a leader?
શિક્ષક : રમણથી આ ભારે સામાન ઊંચકાશે નહીં.	Teacher : Raman will not be able to lift this heavy luggage.
વિદ્યાર્થી : રમણથી આ ભારે સામાન ઊંચકાતો નથી.	Student : Raman is not able to lift this heavy luggage.
શિક્ષક : તેનાથી આખી કવિતા ફરીથી લખાશે.	Teacher : He/she will be able to rewrite the whole poem.
વિદ્યાર્થી : તેનાથી આખી કવિતા ફરીથી લખાય છે.	Student : He/she is able to rewrite the whole poem.
શિક્ષક : બાને લાગ્યું કે તેનાથી જરાય આગળ ચલાશે નહીં.	Teacher : Mother felt she wouldn't be able to go any further.
વિદ્યાર્થી : બાને લાગે છે કે તેનાથી જરાય આગળ ચલાતું નથી.	Student : Mother feels she is not able to go any further.
શિક્ષક : એ રીતે કરતાં બધી ટિકિટો વેચાઈ હતી.	Teacher : By that method all the tickets were sold.
વિદ્યાર્થી : એ રીતે કરતાં બધી ટિકિટો વેચાય છે.	Student : By that method all the tickets are getting sold.

DRILLS

Repetition Drill

૧. આકાશમાં વાદળ દેખાતાં હતાં.	૨. એમ કરતાં ચોપડીઓ વેચાઈ હતી.
રસોડામાં બા દેખાતી હતી.	એમ કરતાં ફળ વેચાયાં હતાં.
દૂર એક જાડ દેખાતું હતું.	એમ કરતાં પંખો વેચાયો હતો.
૩. સાંજ સુધીમાં બધું ખવાઈ ગયું હતું.	૪. શિવાજી બહાદુર ગણાતા હતા.
બપોર સુધીમાં પાઠ લખાઈ ગયો હતો.	રમેશ હોંશિયાર ગણાતો હતો.
રાત સુધીમાં કપડાં ધોવાઈ ગયાં હતાં.	ગીતા બુદ્ધિશાળી મનાતી હતી.
૫. તે પેનથી જલદી લખાતું હતું.	૬. મારાથી સામાન બચકાશે નહીં.
એ ચરમાંથી બરાબર દેખાતું હતું	તેનાથી વાર્તા કહેવાશે નહીં.
પેલે રસ્તેથી ઘેર જવાતું હતું.	ભાઈથી પુસ્તક લવાશે નહીં.

Substitution Drill

૧. આકાશમાં વાદળ દેખાતાં હતાં.
(પક્ષી, તારા, વીજળી)	૨. મેદાનમાં બાળકો દેખાતાં નહોતાં.
(છાકરા, ગીતા, શિક્ષક)
૩. એમ કરતાં બધાં ફળ વેચાયાં.
(ચોપડીઓ, રૂમાલો, સ્કૂટરો)	૪. પત્ર લખાઈ ગયો હતો.
(કાવ્ય, કવિતા, અરજી)
૫. તેનાથી લખાતું હતું.
(વાંચવું, ઢોડવું, રમવું)	૬. મારાથી વાર્તા લખાશે નહીં.
(વાંચવું, કહેવું, વર્ણવવું)

Transformation Drill

૧. ઠા. ત. આકાશમાં કાળાં વાદળ
હેખાયાં હતાં.

આકાશમાં કાળાં વાદળ
હેખાતાં હતાં.

૧. મેદાનમાં છોકરા હેખાયા
હતા.

૨. ગીતા વર્ગમાં હોંશિયાર
ગણાઈ હતી.

૩. રોજ એક પુસ્તક વંચાતું
હતું.

૨. ઠા. ત. હું કવિ કેવી રીતે થઈ શકું ?

મારાથી કવિ કેવી રીતે થઈ
શકાય ?

૧. અમે ઘેર કેવી રીતે જઈ
શકીએ ?

૨. તમે ઓફિસે કેવી રીતે આવી
શકશો ?

૩. તું ખાવાનું કેવી રીતે બનાવી
શકશે ?

૩. ઠા. ત. હું પુસ્તક લાવીશ નહીં.

મારાથી પુસ્તક લવાયે નહીં.

૧. અમે ભારે સામાન લેવડીશું
નહીં.

૨. તમે મોંઘી વસ્તુ ખરીદશો
નહીં.

૩. રામ ખોટી વાત કહેશે નહીં.

૪. ઠા. ત. મારાથી ઘેર જવાતું હતું.

મારાથી ઘેર જવાતું નહોતું.

૧. તેનાથી કાબ્ય લખાતું હતું.

૨. મારાથી કવિતા વંચાતી હતી.
૩. ભાઈથી કાગળ લખાતો હતો.

Question-Answer Drill

૧. આકાશમાં શું દેખાતું હતું ?	(કાળાં વાદળ)
૨. શું, આકાશમાં તારા દેખાતા હતા ?	(ના)
૩. શું કરતાં બધી ટિકિટો વેચાઈ ?	(યુક્તિ)
૪. ક્યાં સુધીમાં કપડાં સુકાઈ ગયાં હતાં ?	(બાર સુધીમાં)
૫. શિવાજી કેવા રાજા ગણાતા હતા ?	(બહાદુર)
૬. પેલે રસ્તે કોને ઘેર જવાતું નહોતું ?	(મારે)
૭. રોજ કેટલી નોટબુકો છપાતી હતી ?	(હજારો)
૮. કોનાથી ભારે સામાન ઊંચકાશે નહીં ?	(રમણ)
૯. મારાથી શું લવાશે નહીં ?	(પુસ્તકો)
૧૦. થા માટે પુસ્તકો ભેઈંતાં હશે ?	(વાંચવાં)

EXERCISES

- પ્ર. ૧. આપેલાં વાક્યોની ખાલી જગ્યા 1. Fill in the gaps.
ભરો.
૧. આકાશમાં વાદળ હતાં.
 ૨. યુક્તિ કરતાં બધી ટિકિટો
 ૩. સાંજ સુધીમાં કપડાં હતાં.
 ૪. એ રસ્તે ઘેર ન
 ૫. ડોક્ટર કેવી રીતે ?

પ્ર. ૨. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી
ચોગ્ય શબ્દ લઈ વાક્યોની ખાલી
જગ્યાઓ પૂરો.

2. Fill in the blanks with ap-
propriate word phrases
given in the brackets.

(વંચાશે નહીં, ગણાતો હતો, જવાનું નહોતું, દેખાતાં હતાં, વેચાતી હતી)

૧. આકાશમાં પક્ષીઓ
૨. એ રસ્તે ચાળાએ
૩. આ પાઠ મારાથી
૪. ત્યાં હજારો ચોપડીઓ
૫. બીરબલ બુદ્ધિશાળી માણસ

પ્ર. ૩. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી
અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

3. Form meaningful sentences
from the words given below.

૬૧. ત. બપોરે આકાશ પક્ષીઓ
દેખાવું ન હોવું.

બપોરે આકાશમાં પક્ષીઓ
દેખાતાં નહોતાં.

૧. એમ યુક્તિ કરવું બધું
પુસ્તકો વેચાવું.
૨. વાંચવું માટે જોઈએ હોવું.
તેટલું ચોપડીઓ હું લખાવું
નહીં.
૩. જાઈ દસ ઠિલો વજન
ઉપાડવું નહીં.
૪. થોડી વાર આટલું પ્રશ્નો કેવી
કેવી રીતે લખવું શકવું ?
૫. ઝાંસી રાણી વીર સ્ત્રી ગણવું
હોવું.

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી
વાક્યો બનાવો.

4. Form meaningful sentences
from the phrases given
below.

૧. ડેખાતો હતો.

૨. પુસ્તકો ખરીદાયાં.

૩. ગણાતા હતા.

૪. જવાતું નહોતું.

૫. ખાઈ શકાય ?

૬. ખરીદાશે નહીં.

પ્ર. ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

5. Change the sentences into
passive as shown in the
example.

દા. ત. (મેં) બધી ટિકિટો વેચી.

(મારાથી) બધી ટિકિટો
વેચાઈ.

૧. રમણને હોશિયાર ગણ્યો
હતો.

૨. હજારો નોટબુક છાપી હતી.

૩. (હું) ડોક્ટર કેવી રીતે બની
શકું ?

૪. રમણ બારે સામાન જીવકશે
નહીં.

૫. આ રસ્તો ઘેર જતો નથી.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

6. Translate the following sentences into Gujarati.

1. In the evening a few people were seen on the roads.
2. By this means all the books were purchased.
3. By the noon time all the answers were witten.
4. Dushyant was considered to be a valiant king.
5. That road did not go to station.
6. Every month lakhs of rupees were spent.
7. How does one become a doctor?
8. He will not be able to purchase this costly book.
9. He will not be able to give as much Paper as will be. needed for writing.
10. Father felt he wouldn't be able to go any further.

NOTES

1. A few more usages of passive construction have been introduced in this lesson in the statements like -

શિવાજી બહાદુર રાજ ગણાતો હતો. Shivaji was considered to be a daring king.

પેલો રસ્તો ઘેર જવાતું નહોતું. That road did not go to my house.

રોજ હજારો નોટબુક છપાતી હતી. Every day thousand of notebooks were printed

2. The noun does take, થી as agent of the passive construction.

રમણથી સામાન ઊંચકાશે નહીં.	Raman will not be able to lift this luggage.
તેનાથી કવિતા લખાશે.	He/she will be able to write the poem.

VOCABULARY

શિવાજી	Shivaji (king)
નેતા (m.)	leader
બુદ્ધિશાળી	clever

શિક્ષક : આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો.

એને બધું સમજાયું છે.

Teacher : Transform the following sentences into negative.

He could understand everything.

વિદ્યાર્થી : એને કશું/કાંઈ ના સમજાયું.

Student : He couldn't understand anything.

શિક્ષક : એને બધું સમજાય છે.

Teacher : He understands everything.

વિદ્યાર્થી : એને કશું/કાંઈ સમજતું નથી.

Student : He cannot understand anything.

શિક્ષક : એને બધું સમજશે.

Teacher : He will understand everything.

વિદ્યાર્થી : એને કશું/કાંઈ સમજશે નહીં.

Student : He wouldn't understand anything.

શિક્ષક : મારાથી એવું કામ હંમેશાં કરાશે.

Teacher : I will always do that sort of work.

વિદ્યાર્થી : મારાથી એવું કામ કદી કરાશે નહીં.

Student : I wouldn't ever do that sort of work.

શિક્ષક : આજે મારાથી બધું કામ કરાય/થાય છે.

Teacher : To-day I am able to do all work.

વિદ્યાર્થી : આજે મારાથી કાંઈ કામ કરાતું/થતું નથી. અથવા આજે મારાથી કાંઈ કામ નહીં થાય.

Student : I can't do any work to-day.

શિક્ષક : એને/એનાથી બરાબર સંભળાય છે.	Teacher : He can listen properly.
વિદ્યાર્થી : એને/એનાથી બરાબર સંભળાતું નથી.	Student : He can't listen properly.
શિક્ષક : થોડા સમયમાં તમારાથી બેવાલાયક બધાં સ્થળો બેઠ્ઠ લેવાશે.	Teacher : Within this short period you will be able to see all the places worth seeing.
વિદ્યાર્થી : થોડા સમયમાં તમારાથી બેવાલાયક બધાં સ્થળો બેઠ્ઠ નહીં લેવાય.	Student : Within this short period you wouldn't be able to see all the places worth seeing.
શિક્ષક : તેનાથી ગરીબ લોકોને મદદ અપાઈ.	Teacher : Help was given to poor people by him.
વિદ્યાર્થી : તેનાથી ગરીબ લોકોને મદદ ના અપાઈ.	Student : Help was not given to poor people by him. (He couldn't give help to poor people.)
શિક્ષક : આજે મારાથી જવાય એમ છે.	Teacher : To-day I can go. (It is possible for me to go to-day)
વિદ્યાર્થી : આજે મારાથી જવાય એમ નથી.	Student : I can't go to-day.
શિક્ષક : એનાથી અવાય તો જરૂર આવશે.	Teacher : If he can come, he certainly will (come).
વિદ્યાર્થી : એનાથી નહીં અવાય, તો નહીં આવે.	Student : If he can't come, he certainly won't (come).
શિક્ષક : એનાથી તેનો પત્ર વંચાઈ ગયો.	Teacher : He accidentally read her letter

વિદ્યાર્થી : એનાથી તેનો પત્ર વંચાઈ
ના ગયો.

Student : He accidentally
didn't read her
letter (he read it
on purpose).

શિક્ષક : મને લાગે છે કે એનાથી
એ ખવાય.

Teacher : I think he should
eat it.

વિદ્યાર્થી : મને લાગે છે કે એનાથી
એ ન ખવાય.

Student : I don't think he
should eat it.

DRILLS

Repetition Drill

૧. એને કાંઈ સમજતું નથી.
રામને કાંઈ દેખાતું નથી.
ભાઈને કાંઈ મળતું નથી.	૨. એને કાંઈ ના સમજાયું.
ગીતાને કાંઈ ના દેખાયું.
રામાને કાંઈ ના સંભળાયું.
૩. એને વાર્તા સમજતી નથી.
રામને ચિત્રો દેખાતાં નથી
ભાઈને નોકરી મળતી નથી.	૪. એને વાર્તા ના સમજાઈ.
ગીતાને ચિત્રો ના દેખાયાં.
રામાને કવિતા ના સંભળાઈ.
૫. મારાથી કામ કરાશે નહીં.
તેનાથી કામ થતું નથી.
ભાઈથી કામ કરાતું નથી.	૬. મારાથી કામ નહીં કરાય.
તેનાથી કામ નહીં થાય.
ભાઈથી કામ નથી કરાતું.

Substitution Drill

૧. એને કાંઈ <u>સમજતું</u> નથી.
(મળવું, સંભળાવું, ભાવવું) | ૨. એને <u>વાર્તા</u> સમજતી નથી.
(પાઠ, પ્રશ્નો, કાવ્ય) |
|---|--|

Addition Drill

કશું :

એને સમજતું નથી.

કહી :

એવી ચોપડી લખાશે નહીં.

૩. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૪. ડા. ડ. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો.

૩. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો.

૪. ડા. ડ. બાજીરો વિષે જાણીશો.

૩. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૩. ડા. ડ. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો.

૩. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. ડા. ડ. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો.

૩. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૨. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. બાજીરો વિષે જાણીશો.
૧. ડા. ડ. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો.

Transformation Drill

બાજીરો વિષે જાણીશો. બાજીરો વિષે જાણીશો.

બાજીરો વિષે જાણીશો. બાજીરો વિષે જાણીશો.

Question-Answer Drill

૧. શું, રામને કાંઈ સમજાયું ?	(ના)
૨. શું, તને કાંઈ સમજાય છે ?	(ના)
૩. કોને કશું સમજશે નહીં ?	(ગીતા)
૪. કોનાથી આવું કામ કરાશે નહીં ?	(મારાથી)
૫. કોણ માંદું દેખાય છે ?	(અમર)
૬. સાંજ સુધીમાં શું ભેઈ લેવાશે ?	(ભેવાલાયક સ્થળો)
૭. સરકારથી કોને મદદ અપાઈ ?	(ઓરિસાના લોકોને)
૮. કોનાથી શું વંચાઈ ગયું ?	(રામથી-પત્ર)
૯. કોનાથી ભાત ના ખવાય ?	(ભાઈથી)
૧૦. કોને પકડાતો નથી ?	(ભીમાને)

EXERCISES

પ્ર. ૧. વાક્યોની ખાલી જગ્યા પૂરો.

1. Fill in the gaps.

૧. મને કાંઈ ના
૨. એને કાંઈ નથી.
૩. ગીતાને કાંઈ નહીં.
૪. ગીતા સાથે છે.
૫. તેનાથી પત્ર

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

2. Change the following into negative as shown in the example.

૧. મને સમજાયું.

મને ના સમજાયું.

૨. બાઈને દેખાયું.

૩. બાને સંભળાય છે.

૪. ગીતાને સમજશે.

૫. સરકારથી અપાઈ ગયું.

પ્ર. ૩. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

૩. Change the following into passive as shown in the example.

૧. હા. ત. એ વાત સમજ્યો.

એનાથી વાત સમજઈ.

૨. એણે પ્રશ્ન સાંભળ્યો.

૩. ગીતા ઉત્તર લખે છે.

૪. હું તે કામ કરીશ.

૫. હું ઉત્તર લખતો નથી.

૬. તું કામ કરીશ નહીં.

પ્ર. ૪. આપેલાં સર્વનામનો ઉપયોગ કરી ૮ વાક્યો બનાવો.

૪. Form sentences using the pronouns given below.

મારાથી, તારાથી, આપણાથી, આપનાથી, તેનાથી, શિક્ષકથી, ડોક્ટરથી, બાળકેથી.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો.

૫. Translate the following sentences into Gujarati.

૧. The servant couldn't understand anything.

૨. The maid servant cannot understand anything.

૩. Tarun wouldn't do that sort of thing.

૪. Kamal looks healthy.

૫. I can't read anything to-day.

૬. Grandfather can't listen properly.

7. By noon you will be able to see all the places worth seeing.
8. This book was read by Raman.
9. Gita accidentally read my answer.
10. I don't think he should read it.

NOTES

1.a. In this lesson a few more passive usages with negative particles ના, નથી, નહીં have been introduced.

1.b. The following 3 types of sentences express the same meaning as કરાવું and થવું mean 'to do'.

મારાથી કામ કરાવું નથી. 'I can't do (any) work.'

મારાથી કામ થવું નથી.

મારાથી કામ નહીં થાય.

1.c. The forms એને and એનાથી are interchangeable in passive construction, e.g.,

એને/એનાથી સંભળાય છે. 'He can listen.'

એને/એનાથી સૂવાતું નથી. 'He can't sleep.'

1.d. કશું and કાંઈ/કંઈ are interchangeable words with one difference that કશું is a variable word and કાંઈ/કંઈ is an invariable word.

કશી વાત કાંઈ વાત 'any talk'

કશે જવાબ કાંઈ જવાબ 'any answer'

કશું કામ કાંઈ કામ 'any work'

VOCABULARY

કદી		ever, at any time
મદદ	(f.)	help

REVIEW LESSON

વર્ગમાં બાળકોને સૂચના
અપાઈ :

“બાળકો, સ્વાસ્થ્ય માટે તમારે શું કરવું જોઈએ તે સાંભળો. તમારે સવારે વહેલા ઊઠવું જોઈએ. તમારાથી મોઠે સુધી સૂવાય નહીં. ઊઠ્યા પછી, હાતણુ કયાં વગર ખવાય નહીં. નાઘા વગર થાળા-એ ખવાય નહીં. ગંદાં કપડાં પહેરાય નહીં. નખ ગંદાં ને હાંખા રખાય નહીં. ગંદા હાથે ખવાય નહીં. ખીજ સાથે ઝઘડાય નહીં. રાત્રે મોડા સૂવાય નહીં.”

ઘરમાં બાળકોને સૂચના
અપાઈ :

“બાળકો ધ્યાનથી સાંભળો. આજે ઘેર મહેમાન આવવાના છે. એટલે તમારાથી ઘરમાં રમાશે નહીં. હોસ્તોને ઘરમાં લવાશે નહીં. રમકડાં બધે ફેંકાશે નહીં. મહેમાન આવે ત્યારે બેઠકમાં બેસાશે નહીં. ટી. વી. જોવાશે નહીં. ઘોંઘાટ-ધમાલ કરાશે નહીં અને મોઠે સુધી જગાશે નહીં.”

Children were given instructions in the classroom. “Children, listen to what should you do for good health. You should get up early in the morning. (You) shouldn't sleep till late (hours in the morning). After getting up (you) shouldn't eat (anything) without brushing (your teeth). (You) shouldn't come to school without taking bath. (You) shouldn't wear dirty clothes. (You) shouldn't keep (your) nails long and dirty. (You) shouldn't eat with dirty hands. (you) shouldn't quarrel with others. (You) shouldn't sleep late at night.”

Children were given instructions in the house: “Children, listen carefully. We are having guests in the evening. So, you shouldn't play in the house. (You) shouldn't bring your friends in the house. (You) shouldn't throw your toys everywhere. (You) shouldn't sit in the sitting room when guests come. (You) shouldn't watch T. V. (You) shouldn't make noise and (you)

બાળકોએ જોયું કે આજે ઘર વધુ સાફ દેખાતું હતું. બેઠકમાં બધું વ્યવસ્થિત ગોઠવાયું હતું. મોટી ફૂલદાનીમાં રંગીન ફૂલો ગોઠવાયાં હતાં. ચાદરો બદલાઈ હતી. પડદાઓ ધોવાયા હતા. તેમનાં રમકડાં એની જગ્યાએ મુકાયેલાં હતાં. પુસ્તકો કબાટમાં મુકાયેલાં હતાં. તેમનાં કપડાં સ્વચ્છ દેખાતાં હતા. તેમને એક જ ઓરડામાં બેસાડવામાં આવ્યાં હતાં. આ બધું જોઈ બાળકોને સમજાયું કે આજે એમનાથી કંઈ ખોટું કામ થશે નહીં.

shouldn't keep awake till late (night)."

Children saw that to-day house was looking cleaner. Everything in the sittingroom was properly arranged. Colourful flowers were arranged in a big vase. Bed-sheets were changed. Curtains were washed. Their toys were arranged at their place. Books were kept in the cupboard. Their clothes were looking cleaner. They (children) were made to sit in one room. Looking at all these, children realised that to day, they won't be able to do anything wrong.

TEST 11

પ્ર. ૧. આપેલા કોઠા પૂરા કરો.

1. Complete the charts given below.

પુરુષ/વચન		એકવચન	બહુવચન
કરાવવું	૧ લો પુ.	(હું)મારાથી કરાવાય	(અમે) અમારાથી
	૨ જો પુ.	(તું)	(તમે)
	૩ જો પુ.	(તે)	(તેઓ)
લખાવવું	૧ લો પુ.	(હું)	(અમે) લખાવાશે
	૨ જો પુ.	(તું)	(તમે)
	૩ જો પુ.	(તે)	(તેઓ)
વંચાવવું	૧ લો પુ.	(હું)	(અમે)
	૨ જો પુ.	(તું) તારાથી વંચાયું	(તમે)
	૩ જો પુ.	(તે)	(તેઓ)

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે રૂપો લખો.

2. Give passive forms for the following as shown in the example.

૧. હા. ત. કર કરાય

મળ
લે
પી

થા
વાંચ
લાવ
પાડ

૨. હા. ત. તું લાવ

તમે લાવો

હું ખાઉં

અમે લખીએ

ભાઈ બેસે

છોકરો આવે

તારાથી લવાય

.....
.....
.....
.....
.....

૩. હા. ત. હું આવીશ.

અમે જઈશું

તું વાંચશે

તમે રમશે

આપણે ભણીશું

છોકરાઓ બેસશે

મારાથી અવાશે.

.....
.....
.....
.....
.....

૪. હા. ત. હું ગયો

મેં કર્યું

અમે ગયાં

તમે કર્યું

મારાથી જવાયું

મારાથી થયું (કરાયું)

.....
.....

તું બેઠો.

ચોર નાઠો.

રિમતા રમી

.....

... ..

.....

પ્ર. ૩. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક બનાવો.

3. Change the given sentences into negative sentences.

૧. મારાથી પુસ્તક વંચાય છે.
૨. છોકરાંથી રમત રમાય છે.
૩. બાઈથી આજે ઘેર જોવાશે.
૪. પરેશથી સાંજે પાઠ લખાશે.
૫. આપણાથી સાંજે પાઠ વંચાશે.
૬. દાદીથી રાતે વાર્તા કહેવાઈ.

પ્ર. ૪. આપેલાં વાક્યોને કૌંસમાં આપેલી સૂચના પ્રમાણે બદલો.

4. Change the sentences as per instructions given in brackets.

૧. ના, તમારાથી આમ બહાર ના ખવાય. (હા)
૨. જ્યારે મન થાય ત્યારે બહાર નીકળી પડાય. (ના)
૩. ગુજરાતમાં ગુજરાતી બોલાય છે. (નથી)
૪. મારાથી રાત્રે એકલા જવાશે. (નહીં)
૫. તેનાથી કવિતા લખાવાશે. (હું)
૬. રાતે આકાશમાં તારા દેખાતા હતા. (ચંદ્ર)
૭. કાંઈ સમજાતું નથી. (બધું - છે)
૮. એનાથી તેનો પત્ર વંચાય છે. (આપણે)

પ્ર. ૫. રેખાંકિત શબ્દોને ધ્યાનમાં રાખી
આપેલા ઉત્તરો માટે પ્રશ્નો લખો.

5. Form questions for the
answers given below

૧. મારાથી કામ થાય છે.

૨. ભાઈથી ગૃહપાઠ લખાશે.

૩. બાપી સાંજે મંદિરે જવાયું.

૪. બાપુજીથી આઠ વાગે નીકળી
શકાયું.

૫. છોકરાથી સમય પર મેદાન પર
રમાયું.

પ્ર. ૬. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાં યોગ્ય
ફેરફાર કરી વાક્ય પૂર્ણ કરો.

6. Complete the sentences by
making needful changes in
the words given in the
brackets.

૧. મારાથી દસ વાગે ઓફિસે

(જવું - છે)

૨. આવતી કાલે

(થવું)

૩. બાપુજીથી હવે ઓફિસે

(જવું - નહીં)

૪. આપણાથી ગઈ કાલે પુસ્તકો

(ખરીદવું - હતું)

૫. ભાઈથી આજે પાઠ

(ના - વાંચવું)

પ્ર. ૭. આપેલી વાર્તાને કર્મણિમાં ફેરવો.

7. Change the following story
into passive.

એક બિલાડી રોટલો જુએ છે. બીજી બિલાડી પણ તે જ રોટલો
જુએ છે. બન્ને સાથે ઢોડે છે. બન્ને સાથે જ રોટલો પકડે છે. બન્ને
ઝબડે છે. એક કહે છે; 'હું રોટલો ખાઈશ.' બીજી બોલે છે; 'તું નહીં,
હું રોટલો ખાઈશ.' ઝાડ પરથી વાંદરો બધું જુએ છે. તે ફૂફે મારી

નીચે આવે છે. ન્યાય કરવા તે એક ત્રાજવું લાવે છે. તે રોટલાના, એક મોટો ને એક નાનો એવા ટુકડા કરે છે. રોટલાના ટુકડા વાંદરો એક એક પલડામાં મૂકે છે. નમેલા પલડામાંથી ટુકડો લઈ વાંદરો મોટું બટકું ખાય છે ને ટુકડો પાછો મૂકે છે. ત્યાં ખીજું પલડું નમતાં તેમાંથી ટુકડો લઈ મોટું બટકું ખાય છે. આમ તે આખો રોટલો ખાઈ જાય છે ને પછી ઝાડ પર ચડી જાય છે. બિલાડીઓ કાંઈ બોલી શકતી નથી. બેના ઝઘડામાં ત્રીજો ફાયદો લે છે.

VOCABULARY

ત્રાજવું	(n.)	balance
બટકું	(n.)	a bite
પલડું	(n.)	scale pan
ઝઘડો	(m.)	quarrel
ફાયદો	(m.)	profit

આજે ગાંધીજયંતી છે. અમને આજે શાળામાં વહેલાં બોલાવ્યાં હતાં. શાળામાં અમારી પાસે વર્ગોની સ્વચ્છતા કરાવી. અમારી પાસે કૂવામાંથી પીવાનું પાણી ભરાવ્યું. વર્ગનાં બધાં બારી-બારણાં આપટાવ્યાં. વર્ગની વસ્તુઓ ગોઠવડાવી. બાગમાં કામ કરાવ્યું. ફૂલ-છાડને પાણી પાડ્યું. રમવાનું મેદાન સાફ કરાવ્યું. ત્યાર પછી બહેને પ્રાર્થના-ગીતો ગવડાવ્યાં. પછી અમે ઘેર પાછાં ફર્યાં.

પાછાં આવતાં અમે જોયું કે નેતાઓ લોકો પાસે શેરીઓ વજાવી રહ્યા હતા. કચરો ભેગો કરાવી બાળી રહ્યા હતા. શેરી-ઓના રસ્તા પર પાણી છંટાવી રહ્યા હતા. તેઓ શેરીઓને સ્વચ્છ અને વ્યવસ્થિત કરાવી રહ્યા હતા. થોડા નેતાઓ ગરીબ બાળકોને મીઠાઈ અને કપડાં વહેંચી રહ્યા હતા.

ઘેર પહોંચતાં મોટાભાઈએ કહ્યું કે આજે સાંજે મેદાન પર બહેર સભા ભરાશે. ભાષણો થશે. સિનેમા બતાવાશે. સિનેમા દ્વારા

To-day is Gandhi Jayanti. We were called early in the school. In the school we were made to clean our classrooms. We were made to fetch drinking water from the well. (We were) made to dust all the doors and windows of the classrooms. (We were) made to arrange the classroom objects. (We were) made to work in the garden. We watered the flower plants. (We were) made to clean the play ground. Afterwards madam made us sing prayer songs. After that we returned to our homes.

While returning we saw that (our) leaders were making people sweep their streets. (They) were making them collect the litter and burn it. (They) were making them sprinkle water on the street roads. They were getting the streets made neat and clean. A few leaders were distributing sweets and clothes to poor children.

No sooner we reached home, our elder brother told us that, there will be a public meeting on the ground to-day evening?

લોકોને સ્વચ્છતા વિશે સમજાવશે. ગાંધીજયંતી વિશે કહેવામાં આવશે. ‘એક બનીને રહો ને દેશની પ્રગતિ માટે કામ કરો’ નો સંદેશ અપાશે. ગાંધીજીના આદર્શો પણ યાદ કરાવાશે. તે તમે પણ કાર્યક્રમમાં સમયસર પહોંચી જાઓ.’

Lectures/speeches will be delivered (by the leaders). A film show will be exhibited. People will be explained the importance about the cleanliness. They will be talked about Gandhi Jayanti (day). The message of “be united and work for our country’s progress” will be repeated and Gandhiji’s ideals will be remembered. So you be there in time for the programme.

DRILLS

Repetition Drill

૧. કરવું	:	કરાવવું
બોલવું	:	બોલાવવું
ઢોડવું	:	ઢોડાવવું
તૂટવું	:	તોડવું
ફૂટવું	:	ફેડવું
છૂટવું	:	છોડવું
મળવું	:	મેળાવવું
ફેરવું	:	ફેરવવું
ઠરવું	:	ઠેરવવું

પડવું	:	પાડવું
મરવું	:	મારવું
ઊતરવું	:	ઉતારવું
ખૂલવું	:	ખોલવું
પીવું	:	પાવું
ફાટવું	:	ફાડવું
જણવું	:	જણાવવું
ચાલવું	:	ચલાવવું
વાંચવું	:	વંચાવવું

૨. હું કામ કરાવું છું.
તું કામ કરાવે છે.
હું કામ કરાવીશ.

અમે કામ કરાવીએ છીએ.
તમે કામ કરાવો છો.
અમે કામ કરાવીશું.

૧. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૨. પિં કમ કરો.
૩. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૪. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૫. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૬. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૭. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૮. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૯. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૧૦. અમે યાદ આપીએ છીએ.

Transformation Drill

૧. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૨. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૩. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૪. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૫. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૬. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૭. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૮. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૯. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૧૦. અમે યાદ આપીએ છીએ.

Substitution Drill

૧. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૨. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૩. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૪. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૫. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૬. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૭. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૮. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૯. અમે યાદ આપીએ છીએ.
૧૦. અમે યાદ આપીએ છીએ.

૩. તેઓ કામ કરાવે છે.
૪. હા. ત. મેં ચોપડી વંચાવી. મેં શું વંચાવ્યું ?
૧. અમે પાઠ લખાવ્યા.
૨. તમે કાવ્ય અને વાર્તા લખાવ્યાં.
૩. તેણે નકશાઓ ખતાવ્યા.

Question-Answer Drill

૧. પ્રશ્ન : કોણ સામાન ઉતારે છે ? (છાકરા)
- ઉત્તર :
૨. પ્રશ્ન : રમણ શું ચલાવે છે ? (એન્જિન)
- ઉત્તર :
૩. પ્રશ્ન : મા કોને દૂધ પાચે છે ? (બાળકને)
- ઉત્તર :
૪. પ્રશ્ન : કોણે પેન ખગાડી નાખી છે ? (ગીતાએ)
- ઉત્તર :
૫. પ્રશ્ન : નાની કોને ભજનો શીખવતી ? (બાળકોને)
- ઉત્તર :
૬. પ્રશ્ન : હવેથી શિક્ષક ક્યાં ભણાવશે ? (ઘર)
- ઉત્તર :
૭. પ્રશ્ન : નેતાઓએ લોકોને શેની જરૂરત સમજાવી ? (શિક્ષણની)
- ઉત્તર :
૮. પ્રશ્ન : જે કોઈ દેવળમાં જતું તે શું કરીને નીકળતું ? (મીઠુબત્તી-સળગાવીએ)
- ઉત્તર :

૯. પ્રશ્ન : અમને કોણે જગાડયાં ?

(ટેલિફોનની-
ધંટીએ)

ઉત્તર :

૧૦. પ્રશ્ન : જો તું ઝઘડીયા તો અમે શું નહીં કરીએ ?

(અમારી સાથે
નહીં રમાડીએ)

ઉત્તર :

EXERCISES

પ્ર. ૧. ઉદાહરણ પ્રમાણેનાં રૂપો આપો.

1. Write causatives of the following verbs.

૧. હા. ત. કરવું	:	કરાવવું	
પડવું	:	કરવું	:
ભગડવું	:	મળવું	:
ઊતરવું	:	સમજવું	:
તૂટવું	:	જાણવું	:
ખૂલવું	:	ચાલવું	:
પીવું	:	વાંચવું	:
સુધરવું	:	ખાંધવું	:
શીખવું	:	જમવું	:
૨. હા. ત. કરું છું	:	કરાવું છું	:
બોલું છું	:	બોલીએ છીએ	:
વાંચે છે	:	વાંચે છે	:
છૂટું છું	:	છૂટીએ છીએ	:
૩. હા. ત. કામ કરીશ	:	કામ કરાવીશ.	:
પાઠ વાંચીશ	:	કામ વાંચીશ	:
ગીત લખશે	:	પ્રશ્ન લખશે	:

ગણિત શીખીશ :

ઇતિહાસ શીખીશું :

૪. ઇ. ત. ચોપડી વાંચી : ચોપડી વંચાવી.

પુસ્તક વાંચું :

કાન્યો લખ્યાં :

પત્ર લખ્યો :

પ્રશ્નો પૂછ્યા :

કબાટ માર્યો :

ચોપડી વેચી :

પ્ર. ૨. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બદલો.

2. Change the simple sentences into causatives as shown in the example

૧. ઇ. ત. સ્ટીમરમાંથી સામાન જતરતો.

સ્ટીમરમાંથી સામાન ઉતારાતો

૧. હું રોજ પાઠ વાંચતો.

૨. તમે સાંજે મેદાનમાં રમતા.

૩. તેઓ બપોરે ઇતિહાસ શીખતા.

૪. બા સવારે દૂધ પીતાં.

૫. શિક્ષક ચાર વાગ્યે પ્રશ્નો લખતા.

પ્ર. ૩. જોડ મેળવો.

3. Match the pairs.

ગીતાએ પેન :

સાઇકલ ચલાવે છે

તમે રોજ :

રસોઈ બનાવી છે

અમે વરસ્યાને :

સામાન ઉતારે છે

મહારાજે આજે :

પાણી પાઈએ છીએ

મજૂર ગાડીમાંથી :

બગાડી નાખી છે

પ્ર. ૪. આપેલાં ક્રિયાપદોનો વાક્યોમાં ઉપયોગ કરો.

4. Form sentences with the verbs given below.

૧. છોડ -

૨. ઉધાડ -

૩. ફાડ -

૪. માર -
 ૫. ફેડ -
 ૬. સુધાર -
 ૭. ફેરવ -
 ૮. સમજાવ -
 ૯. લખાવ -
 ૧૦. ડેખાડ -

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતી કરો. 5. Translate the following sentences into Gujarati.

1. My brother picked some fruits for us.
2. My mother cooked sweets for children.
3. Doctor gives medicine to drink (causes to drink).
4. Ram runs the history classes alone.
5. Our father used to teach us swimming.
6. My brother found out his shirt.
7. The porter took our luggage out of the car.
8. The teacher explained the lesson.
9. Gita, don't make your brother cry.
10. The mother told children a story, and made them forget their grief.

NOTES

1. In Gujarati language there are two types of causatives known as causative No. 1 and No. 2 for convenience.
- 1.a. In this lesson causative No. 1 has been introduced. The causatives are derived verbs and are formed from simple verb bases in different ways. They are as follows:
 - i) The causative form is formed by a change of vowel, or a consonant, or both. For example:

પડ	:	પાડ	ઊતર	:	ઉતાર	તૂટ	:	તેડા
મર	:	માર	ઊપડ	:	ઉપાડ	ફૂટ	:	ફેાડ
પી	:	પા	ખૂલ	:	ખોલ	સુધર	:	સુધાર

- ii) The majority of causative forms are formed by the addition to the verb base of one of two infixes, -આવ or -આડ. A weaker form of -આવ, -અવ is added to a few verbs only. For example:

કર	:	કરાવ	શીખ	:	શીખવ	લખ	:	લખાવ
----	---	------	-----	---	------	----	---	------

- iii) The change of a vowel and the insertion of an infix, shown in the formation of the passive forms, occur also in the formation of causative forms. For example:

મળ	-	:	મેળવ	-	ઠર	-	:	ઠેરવ	-
ફર	-	:	ફેરવ	-	ચાલ	-	:	ચલાવ	-
ઝાલુ	-	:	ઝાણાવ	-	વાંચ	-	:	વંચાવ	-

- iv) Similarly, the insertion of -વ before the addition of the infix occurs in the formation of causative forms of vowel ending verbs. For example:

પી	-	:	પિવાડ	જે	-	:	જેવાડ/જેવડાવ
ખા	-	:	ખવડાવ/ખવાડ	ખી	-	:	ખીવાડ/ખીવડાવ

- v) The passive/potential infix -આ may be added to causative form. For example:

કરાવ	-	:	કરાવા	-	:	(કરાવાય)
ચલાવ	-	:	ચલાવા	-	:	(ચલાવાય)
મેળવ	-	:	મેળવા	-	:	(મેળવાય)

The causative verb form can take all the suffixes/infixes which a simple verb form can take.

- 1.b. These causative verbs are used in different situations. They are: 1) When an agent causes something to be done.

મજૂર રિક્ષામાંથી સામાન ઉતારે છે. The porter takes the luggage out of the rikshaw. (he causes it to descend).

માળીએ અમારા માટે ફળ પાડ્યાં છે. The gardener has plucked some fruits (caused them to fall) for us.

છોકરો સાઈકલ ચલાવે છે. The boy drives the bycycle (causes it to go).

- (2) When an agent causes a person or an animal to do something:

મારી બાએ આજે ગરીબોને જમાડ્યા. My mother gave the poor (people) a meal (fed them) (caused the people to eat).

નર્સે ડોક્ટરને જગાડ્યા. The nurse awakened the doctor.

- (3) When an agent causes something to be done to somebody:

હું વિદ્યાર્થીઓને ગુજરાતી શીખવું છું. I am teaching (causing them to learn) the children Gujarati.

બેંક મેનેજરે અમને ખાતું ખોલાવવાની જરૂરત સમજાવી. The bank manager explained to us (caused us to understand) the need for opening an account (with them).

VOCABULARY

સ્વચ્છતા	(f.)	cleanliness
કૂવો	(m.)	well
ઝાપટવું		to dust
ગવડાવવું		to cause someone sing
શેરી	(f.)	street
વગાવવું		to cause someone sweep
છંટાવવું		to cause someone sprinkle
વહેંચવું		to distribute
ઝાહેર સભા	(f.)	public meeting
ભાષણ	(n.)	speech
સંદેશ	(m.)	message
આદર્શો	(m.)	ideals

રાધા : કમળાબહેન, શું કરો છો ?

Radha : What are you doing Kamalabehn?

કમળા : આવો રાધાબહેન, આ કામ કરવાની યાદી તૈયાર કરું છું.

Kamala : Come in Radha-behn. I am preparing a list of works I have to do.

રાધા : કયું કામ ?

Radha : What (type of) works?

કમળા : આવતા અઠવાડિયે બાળકોની શાળા ખૂલવાની છે. નટુનાં કપડાં સીવડાવવાનાં છે. ગીતા માટે બોટા ખરીદવાના છે. કિરણના વાળ કપાવવાના છે. ઘોખી પાસેથી કપડાં લાવવાનાં છે. હજુ ઘણું કામ બાકી છે.

Kamala : Children's school will be opening next week. I have to get Natu's clothes stitched. (I) have to purchase boots for Geeta. (I) have to get Kiran's hair cut. (I) have to get clothes from the washerman. So much work is left to be done yet.

રાધા : તમે કપડાં તો રામલાલ દરજી પાસે સીવડાવો છો ને ?

Radha : You get your clothes stitched by Ramalal Tailors, isn't it?

કમળા : ના, હું તેની પાસે નથી સીવડાવતી. હું તો લાલજી દરજી પાસે સીવડાવું છું. ને હવે તો બોટા પણ ટીપ-ટોપમાંથી નથી ખરીદતી.

Kamala : No, I am not getting them stitched by him. I get them stitched by Lalaji Tailors. And now I do not buy boots from

કુઠાન બદલી છે. તમે તો
બધું કામ કરી લીધું હશે.

રાધા : મેં હજી બધું કામ કર્યું
નથી. કપડાં માટે દરજીને
સંકેશો કહેવડાવ્યો છે. તે
આવી માપ લઈ જશે. બાકી
દિવાળીમાં ઘર રંગાવ્યું.
થોડું સમારકામ પણ કરાવ-
ડાવ્યું. ઘણો ખર્ચ થઈ
ગયો એટલે બાકાં કપડાં
કરાવવાં નથી. જોકે
બાપુજીને પૈસા માટે કહેવ-
ડાવીશું કે તરત મોકલાવશે.
પણ આ વખતે તેમની પાસે
પૈસા મગાવવા નથી. પણ
તમારાં બાળકો ક્યાં છે ?

Tiptop. I have chan-
ged the shop. You
might have finished
all such works.

Radha : I haven't finished
all yet. I have sent
a message to (our)
tailor for the clothes/
dresses. He will come
and take the measu-
rements. Otherwise,
during Diwali, we
got our house white
washed. We got the
repairs also done.
It resulted into lots
of expenditure.
Hence I do not
want to make many
clothes/dresses (for
the children). I
know, if I send a
message to (my)
father for money
he will send it imme-
diately. But this
time I do not want
to ask him for
money. But, where
are your children?

કમળા : આ તમારા ભાઈ હમણાં
જ સૂતા છે. તેમને ઊંઘમાંથી
જગાડાય નહીં એટલે છોકરાં-
ને થોડો સામાન લેવા
મોકલવાં પડ્યાં છે. હમણાં

Kamala : Your brother has
just gone to sleep.
(And) he shouldn't
be awakened. So I
had to send children
out for some shop.

જ આવશે. કેમ, કાંઈ કામ
હતું ?

ping. (They) will
come just now. Do
you have some work
for them?

રાધા : ખાસ તો નહીં. આ તમારા
ભાઈ થોડી મીઠાઈ લાવેલા.
મને થયું છોકરાંને બહુ
ભાવે છે તો બોલાવતી
જઈ. તો આવે ત્યારે મારે
ઘેર મોકલી આપજો.

Radha : Not exactly. Your
brother had brought
some sweets. I thou-
ght, (your) children
like it very much.
So let me call them.
So when they return
please send them
to my place/home.

કમળા : સાડુ, આવતાં જ મોકલી
આપીશ.
આવજો.

Kamala : O.K. No sooner
they come (I) shall
send them to your
place/home. Good
bye.

રાધા : આવજો.

Radha : Good bye.

DRILLS

Repetition Drill

૧. બાપુજીએ નોકર પાસે વાંસ કપાવ્યો.
બાએ માળી પાસે ફૂલછોડ રોપાવ્યા.
બહેને મારી પાસે વેલ રોપાવી.
૨. બા દરજી પાસે કપડાં સીવડાવવાની છે/હશે/હતી.
માસીબા ગણેશ પાસે 'ગીતા' વંચાવવાનાં છે/હશે/હતાં
અમે માળી પાસે કામ કરાવવાના છીએ/હોઈશું/હતા.

૩. બાળે રમા સાથે પત્ર મોકલાવ્યો.
બાળીએ નણ્ડ સાથે ચિઠ્ઠી મોકલાવી.
કાકીએ નોકર સાથે કાકા માટે ખાવાનું મોકલાવ્યું.
૪. કાકાએ જાડ કપાવી નાખ્યું/કાપી નખાવ્યું.
વેપારીએ મકાન તોડાવી નાખ્યું/તોડી નખાવ્યું.
બાળે ઘરેણું વેચાવી નાખ્યાં/વેચી નખાવ્યાં.
૫. તે પોતાને 'સંગીતકાર' કહેવડાવે છે.
તમે પોતાને 'મહારાજ' કહેવડાવો છો ?
અમે પોતાને 'પ્રશિક્ષણાર્થી'ઓ કહેવડાવીએ છીએ.

Substitution Drill

૧. બાપુજીએ વાંસ કપાવ્યો. ૨. બા કપડાં સીવડાવવાની છે.
(ડાળીઓ, શેરડીના સાંઠા, ફણસ) (ખરીડાવવાની, બનાવડાવવાની, મગાવવાની)

Transformation Drill

૧. હા. ત. મેં વાંસ કાપ્યો. મેં વાંસ કપાવ્યો.
૧. તેં કપડાં સીવ્યાં.
૨. તમે પત્ર મોકલ્યો.
૩. આપણે કામ કર્યું.
૨. હા. ત. અમે જાડ કપાવી નાખ્યું. અમે જાડ કાપી નખાવ્યું.
૧. તેણે દુઃખતા હાંત કઢાવી નાખ્યા.
૨. અમે જૂનાં મકાનો તોડાવી નાખ્યાં.
૩. તેં છેવટે રંગકામ કરાવી નાખ્યું.

૩. ઢા. ૧. હું માલ છોડાવી લાવ્યો.

૧. તે સાડી વેચી આવ્યો.

૨. રમણ વાળ કાપી આવ્યો.

૩. ગીતા પત્ર લખી આવી.

૪. ઢા. ૧. હું પોતાને 'ભાષાશાસ્ત્રી'
કહું છું.

૧. રમણ પોતાને 'ચિત્રકાર'
કહે છે.

૨. કાંતિ પોતાને 'કલાકાર' કહે છે.

૩. વૈદ્ય પોતાને 'ડોક્ટર' કહે
છે.

૫. ઢા. ૧. મેં વાંસ કપાવ્યો.

૧. તેણે ઢાંત કઢાવી નાખ્યા.

૨. તે સાડી વેચાવી આવ્યો.

૩. રમણ પોતાને 'ચિત્રકાર'
કહેવડાવે છે.

હું માલ છોડાવી લાવ્યો.

હું પોતાને 'ભાષાશાસ્ત્રી'
કહેવડાવું છું.

મેં વાંસ ના કપાવ્યો.

Question-Answer Drill

૧. બાપુજીએ નોકર પાસે શું કપાવ્યું ?	(વાંસ)
૨. બા કયા દરજ્જા પાસે કપડાં સીવડાવવાની છે ?	(જૂના)
૩. રમણ પાસે કેણ ગીતા વંચાવવા આવતું ?	(માસીબા)
૪. બહેન કેાની પાસે કામ કરાવશે ?	(નોકરાણી)
૫. કેણે નોકર પાસે જાડ કપાવી નાખ્યું ?	(કાકાએ)
૬. બા ઘરેણાંનું શું કરવાની છે ?	(તોડી નખાવવું)
૭. કાંતિલાલ કેવી રીતે માલ છોડાવી લાવ્યા ?	(પૈસા લઈને)

૮. કોણ કોને વાળ કપાવવા લઈ ગયું છે ? (રમેશ - નાનાભાઈને)
 ૯. રમેશ પોતાને શું કહેવડાવે છે ? (ગીતકાર)
 ૧૦. કોનાથી શું ચલાવાતું નથી ? (રામથી - સાઈકલ)

EXERCISES

- પ્ર. ૧. ઉદાહરણ પ્રમાણે રૂપો આપો. 1. Follow the examples and give the causative forms.

૧. ફા. ત. સીવવું

સીવડાવવું

કરવું

વાંચવું

મોકલવું

૨. ફા. ત. કરી લેવું

કરાવી લેવું

વાંચી લેવું

છોડી લેવું

તોડી નાખવું

૩. ફા. ત. કાપવા લઈ જવું

કપાવવા લઈ જવું

વાંચવા લઈ જવું

કરવા લઈ જવું

ઢોડવા લઈ જવું

૪. ફા. ત. કહે છે.

કહેવડાવે છે

બોલે છે.

સૂચે છે.

ચાલે છે.

પ્ર. ૨. વાક્યના રેખાંકિત અંશને ધ્યાન-
માં રાખીને સમાનાર્થી અંશ ઉપર
(✓) નું નિશાન કરો.

2. Match the synonym state-
ments of the underlined
portion and tick it.

૧. આટલા રૂપિયા કેવી રીતે
મેળવાય ?

(કેવી રીતે કમાવાય/ભેગા થાય)

૨. તેનાથી સાબકલ ચલાવાતી નથી.

(ચલાવી શકાતી નથી/ચલાવતાં
આવડતી નથી)

૩. આ સમાચાર કેમે કરીને
જણાવાયા નહીં.

(કહી ના શકાય/કહી શકાયા નહીં)

૪. સૂતા હોય ત્યારે તેમને જગાડાય
નહીં.

(ઝિભા ના કરાય/ઉઠાડાય નહીં)

પ્ર. ૩. ખરા રૂપ પર (✓) નું નિશાન કરો.

૩. Tick (✓) the correct form
and complete the sentences

૧. અમારા માસી ગીતા વંચાવવા

આવતાં
આવતી

૨. કાકાએ જૂનું ઝાડ

કપાવી નાખ્યા
કાપી નાખ્યું.

૩. કાંતિલાલ માલ છાંડાવી

લાવ્યા
આપ્યો

૪. તમે પોતાને 'સંગીતકાર'

કહેવડાવે છે.
કહેવડાવે છે

૫. હરદી સૂતો હોય ત્યારે તેને

જગાડાય નહીં
સૂવાડાય નહીં

પ્ર. ૪. શબ્દોનો ક્રમ ફેરવ્યા વગર જરૂર
પ્રમાણે ફેરફાર કરી અર્થયુક્ત
વાક્ય બનાવો.

૪. Form meaningful sentences
with necessary changes with-
out disturbing the word
order.

દા. ત. બાપુજી નોકર વાંસ કપાવવું

બાપુજીએ નોકર પાસે વાંસ
કપાવ્યા.

૧. માસી રમણ 'ગીતા' વંચાવવું આવવું

૨. આજ ભાઈ નોકર પત્ર મોકલાવવું

૩. મારું પાસે પૈસા લેવું પોતાનું
માલ છોડાવવું લાવવું.

૪. ભાઈ બોલાવવું વાળ કપાવવું
લેવું જવું.

૫. મારું પાંચ હજાર કેવું રીત ભેગું
થવું ?

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોને નકારાત્મક
બનાવો.

5. Transform the following
sentences into negative sen-
tences.

૧. તેનાથી હવે સાબકલ ચલાવાય

૨. તેનાથી સમાચાર આજે જણાવાયા.

૩. સૂતેલા દરદીને હંમેશાં જગાડાય.

૪. તે ભાઈ વાળ કપાવવા લઈ ગયો છે.

૫. ભાઈ પોતાનું કામ કોઈથી કરાવી
લેશે.

પ્ર. ૬. આપેલાં વાક્યોનું ગુજરાતીમાં
ભાષાંતર કરો.

6. Translate the following sen-
tences into English.

1. My grandfather used to come everyday and make me read
'Ramayana'.

2. Yesterday father got my sister to take (sent with my sister)
the files.

3. My mother got the gardener to cut the old tree.

4. Collecting money from his brother Suresh got his goods released.
5. How would we be able to obtain two hundred rupees in an hour?

NOTES

1. In this lesson causative verbs (2) i.e., extended causative bases have been introduced.

- 1.a. In a **causative** sentence, when (1) the agent (1) performing an action is expressed and (2) the agent (2) causing the action to be performed is also expressed, the agent (1) is indicated by adding the particle **પાસે** 'by' to the noun/pronoun representing this agent.

બાપુજીએ નોકર પાસે વાંસ કપાવ્યા. 'Father got the servant to cut the bamboo trees.'

માસી મારી પાસે 'ગીતા' વંચાવવા આવતાં. '(My) Aunty used to come and make me read Geeta'.

- 1.b. The extended causative bases are formed by the addition of an extended infix to a verbal base, or by adding the suffix - **આવ** to a causative base. These bases are formed in two ways :

- (a) Addition of + **આવ** to the causative (1) bases which are formed by a vowel-change.

પડ	fall	પાડ	Cause to fall	પડાવ	Cause someone to
			knock down		knock down

ખૂલ become ખોલ open (tr.) ખોલાવ cause someone to open something.

(b) Addition of - ડાવ to other causative (1) bases. In a vowel ending verbs - વ is inserted between the base and the causative infix - ડાવ.

કહે	-	કહેવડાવ	ખા	-	ખવડાવ
પી	-	પીવડાવ	રાખ	-	રખાવડાવ
ધો	-	ધોવડાવ			

1.c The causative bases may take the infix - આય to form passive/potential bases.

દરદીને હામણું જગાડાય નહીં The patient is not to be wake-
ned now.

તેનાથી હવે સાઇકલ ચલાવાતી નથી He cannot drive the bicycle
any further.

1. d. સૂવડાવાય or સુવાડાય
પીવડાવાય or પીવાડાય
જમાડાવાય or જમાડાય

Both causative forms are used in colloquial Gujarati to express the same meaning.

VOCABULARY

વાંસ	(m.)	Bamboo
દરજી	(m.)	tailor
સીવવું		to stitch
‘ગીતા’	(f.)	Geeta

નોકરાણી	(f)	maid-servant
ધરેણું	(n.)	ornament
વાળ	(m.)	hair
કાપવું		to cut
ગીતકાર	(m)	singer, poet
સંગીતકાર	(m.)	musician
હજાર		thousand
મેળવવું		to get, to mix
સાઇકલ	(f.)	bicycle
દુઃખદ		sad
સમાચાર	(m.)	news
દરદી	(m.)	patient
જગાડવું		make one to wake up
રોપાવવું		make to plant
ચિઠ્ઠી	(f)	a small letter; note
તોડાવવું		make one to break
મહારાજ		title 'Maharaj'
શેરડીના સાંઠા	(m.)	sugar canes
ફણસ	(n.)	jack fruit
છેવટે		at last
ભાષાશાસ્ત્રી	(m.)	linguist
ચિત્રકાર	(m.)	painter
કલાકાર	(m.)	artist

REVIEW LESSON

આપેલાં વાક્યો વાંચી ને તેમાં જણાવો ફેરફાર નોંધો.

Read the following sentences and note the differences.

૧. હું ગુજરાતી શીખું છું.

I learn Gujarati.

હું મોટાઓને ગુજરાતી શીખવું છું.

I teach Gujarati to adults.

હું પ્રશિક્ષણાર્થીઓ પાસે બાળકોને ગુજરાતી શીખડાવું/શીખવાડું છું.

Through trainees I teach Gujarati to (their) children. (I make trainees teach Gujarati to (their) children.)

૨. હું ઓફિસનું કામ કરીશ.

I shall/will do the office work.

હું રામ પાસે ઓફિસનું કામ કરાવીશ.

Through Ram I shall/will get the office work done.

હું રામને કહી કારકુન પાસે ઓફિસનું કામ કરાવીશ/કરાવડાવીશ.

By asking/through Ram I shall/will get the office work done by the clerk.

૩. મેં ઓફિસનો વાર્ષિક અહેવાલ લખ્યો.

I wrote the annual report of (my) office.

મેં મેનેજર પાસે ઓફિસનો વાર્ષિક અહેવાલ લખાવ્યો.

I got the annual report of the office written by the manager.

મેં મેનેજરને કહી રામ પાસે વાર્ષિક અહેવાલ લખાવડાવ્યો.

By asking/through (my) manager I got the annual report of (my) office written by Ram.

૪. હું શાળા દરમ્યાન ગુજરાતી
શીખી છું.

I learnt Gujarati during my
school days.

સેન્ટરમાં હું પ્રશિક્ષણાર્થીઓને
ગુજરાતી શીખવું છું.

I teach Gujarati to the teacher
trainees at the centre.

આ પ્રશિક્ષણાર્થીઓ પોતાના
બાળકોને ગુજરાતી શીખવશે/
શીખવાડશે.

These teacher trainees will teach
Gujarati to their own students.

આ રીતે તેઓ ભાષા દ્વારા
રાષ્ટ્રીય એકાત્મતાના કાર્યમાં
પોતાનો નમ્ર ફાળો નોંધાવશે.
જયહિન્દ.

In this manner/way they will
add their humble share in the
work of National Integration
through languages.

Jayhind.

TEST 12

પ્ર. ૧. ઉદાહરણ પ્રમાણે કરો.

1. Follow the example and
give causative verb forms.

હા. ૧. કરવું
બોલવું
પીવું
બેસવું
વાચવું
લખવું

કરાવવું

કરાવડાવવું

પ્ર. ૨. પૂછ્યા પ્રમાણે કોઠા પૂરા કરો.

2. Write the present/future/
past tense verb forms
agreeing with the
pronouns given below.

૧. વર્તમાનકાળ :

PRESENT TENSE

	હું	તું	તે	અમે	તમે	તેઓ
ખોલાવ	ખોલાવું	ખોલાવે				
મેસાડ						
ખવડાવ						
પીવડાવ						
મંગાવ						

ભવિષ્યકાળ :

FUTURE TENSE

	હું	તું	તે	અમે	તમે	તેઓ
રમાડ	રમાડીશ					
ફેરવ						
મેળવ						
જોવડાવ						
લખાવ						

	મેં	તેં	તેણે	અમે	તમે	તેઓએ
વેચાવ	વેચાવડાવ્યું					
ધોવડાવ						
બોલાવડાવ						
ગોઠવડાવ						
મંગાવડાવ						

પ્ર. ૩. યોગ્ય પ્રેરક રૂપો સાથે વાક્યોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

3. Fill in the gaps with appropriate causative forms.

૧. ઉમેશ રમા પાસે કામ છે.
૨. કમલા આવતી કાલે ઉમા પાસે ઘર
૩. ગઈકાલે મેં બાબી પાસે રસોઈ
૪. બાએ કમલાને કહી ગીતા પાસે કબાટ
૫. બાઈ આવતીકાલે પત્ર

પ્ર. ૪. આપેલા શબ્દોનો પૂછ્યા પ્રમાણે વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

4. Frame sentences with given words as asked for.

વર્તમાનકાળ :

કરાવ (હું સાથે)

પીવાડ (અમે સાથે)

બેસાડ (તમે સાથે)

બોલાવ (બાઈ સાથે)

બોલાવડાવ (હું સાથે)

લખાવડાવ (છોકરા સાથે)

ભવિષ્યકાળ :	વંચાવ (હું સાથે)	ધોવડાવ (તમે સાથે)
	ગોઠવડાવ (અમે સાથે)	ઘેસાવડાવ (રમણ સાથે)
	રમાડ (ભાઈ સાથે)	ખવડાવ (બા સાથે)
જૂતકાળ :	નંખાવ (હું સાથે)	કહેવડાવ (તમે સાથે)
	જોવડાવ (અમે સાથે)	જોવડાવ (તે સાથે)
	ખરીદાવ (ભાઈ સાથે)	વહેંચાવડાવ (છોકરા સાથે)

પ્ર. ૫. રેખાંકિત શબ્દોને ધ્યાનમાં રાખી આપેલા ઉત્તરો માટે પ્રશ્નો તૈયાર કરો.

5. As per underlined words, frame questions to obtain the answers given below.

૧. હું ગીતા પાસે કામ કરાવું છું.
૨. અમે બાળકો પાસે વંચાવીએ છીએ.
૩. રમણ ભાઈને પાણી પીવડાવે છે.
૪. ભાઈ મારી પાસે પત્ર લખાવે છે.
૫. તે સાંજ સુધી વાતો કરાવે છે.

પ્ર. ૬. આપેલા ફકરામાંથી પ્રેરક રૂપો શોધો અને તેનાં મૂળ રૂપ લખો.

6. Find out causative forms from given passage and write their simple forms.

એક ડોસો હતો. તે માંદો પડ્યો. તેણે પોતાના ચારે દીકરાને બોલાવ્યા. પોતાની પાસે બેસાડ્યા. તેમની પાસે લાકડીનો એક બારો મંગાવ્યો. એક એકને તે બારો તોડવા કહ્યું. કોઈથી તે ના તૂટ્યો. ડોસાએ બારો છોડાવ્યો. એક એક પાસે છૂટી લાકડી તોડાવડાવી. દરેકથી લાકડી તૂટી. ડોસાએ બોધ આપ્યો. સંપીને રહેશે તો કોઈ હરાવશે નહીં. ઝઘડાથી, કુસંપથી તમે લૂંટાઈ જશો. માટે સદા સાથે રહેજો.

દા. ત. બોલાવ્યા : બોલ્યા

અધરા શબ્દો :

ડાસો (પુ.) old man

સંપીને રહેવું to live with
harmony

લાકડી (મી.) stick

લૂંટાણું (અ. કિ.) to get robbed

ભારો (પુ.) bundle of
sticks

દુસંપ (પુ.) discord

APPENDIX I

Final Test

Marks – 100

Part I

પ્ર. ૧. અ : આપેલા શબ્દોનું બહુવચન કરો.

–૫

ફૂલ	ફૂલ	ચાંદી	ગુલાબ	પર્વત
તળેટી	શિયાળ	હાથી	દરવાજો	નળિયું

બ : વાક્યરચના ન બદલતાં આપેલા શબ્દોનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. યોગ્ય લાગે ત્યાં ફેરફાર કરવો.

–૫

પેહું મેજ છે.

પાટિયાંઓ

પંખીઓ

નદી

પેન

કબાટ

ખમીસો

કાકો

માણિયાં

છોકરા

બા

પ્ર. ૨. આપેલા ફકરાના અંકોને શબ્દોમાં લખો.

–૫

ઘડિયાળમાં (૧૩)..... વાગ્યો છે. મારી દેન (૧૩) વાગે છે. (૨૩)..... વાગે મારે વિલેપાલે પહોંચવાનું છે. (૨૩) વાગે મારે ઇન્ટરવ્યૂ છે. આજે (૧૨૩)..... વાગે મને પત્ર મળ્યો હતો. (૧૩)..... વાગે મને ટિફિન મળ્યો. (૩૩)..... વાગે અંધવા (૩૩)..... વાગે ઇન્ટર-

બધું પૂરું થયું. (૪૨) વાગે મારે ઘેર પહોંચવું પડ્યું. (૫) વાગે મારે ત્યાં પાર્ટી છે.

પ્ર. ૩. કૌંસમાં આપેલ સર્વનામના યોગ્ય રૂપ સાથે વાક્યની ખાલી જગ્યા પૂરો. -૫

આજે (હું) પરીક્ષા છે. આજે (તું) પણ પરીક્ષા છે. કાલે (આપણે) પરીક્ષા પૂરી થશે. (તું) રજામાં કયાં જવાનું છે? (હું) રજામાં મુંઝઈ જવાનો છું. બા કહે છે, (હું) સતારા જવું જોઈએ. પણ (હું) મુંઝઈ જોવું છે. (તે) રજામાં શું કરવું છે? (તમે) તો પૂના જ રહેવું છે ને? (તેઓ) અત્યારે ભાત જ ખાવાનો છે.

પ્ર. ૪. અંગ્રેજીનું ગુજરાતી કરી વાક્ય પૂર્તિ કરો.

૧. In my house _____	ત્રણ ચોરડાઓ છે.
૨. Near my house _____	એક મેદાન છે.
૩. Around my house _____	મોંટાં વૃક્ષો છે.
૪. Behind my house _____	એક લીમડો છે.
૫. Far away from my house _____	શિવજીનું મંદિર છે.
૬. On my house _____	અગાશી છે.
૭. Below my house _____	બે નાની દુકાનો છે.
૮. In the middle of my house _____	મોટો હીવાનખંડ છે.
૯. In front of my house _____	પાણીનો કુવારો છે.
૧૦. In the right hand side _____
of my house	એક મોટું મકાન છે.

પ્ર. ૫. આપેલાં વાક્યોનું નકારાત્મક કરો.

-૧૦

૧. બા સવારે વહેલાં ઊઠે છે.
૨. બાપુજી સાંજે ફરવા જાય છે.

૩. બાગમાંથી ફૂલ-ઝાડ તોડવાં.
૪. અત્યારે તું રમવા જા.
૫. હું કાલે તારે ત્યાં આવીશ.
૬. આપણે સાંજે સિનેમા જ જોઈશું.
૭. અમે કાલે વહેલાં આવ્યાં હતાં.
૮. ઘણું કહ્યું ત્યારે તે આવ્યો.
૯. મેં ઘેર પત્ર લખ્યો છે.
૧૦. તમે આવ્યા હોત તો આપણે ગયા હોત.

પ્ર. ૬ જોડ મેળવી પૂર્ણ વાક્યો લખો.

-૫

૧. ગીતાને	આ કામ થશે નહીં.
૨. ગીતાએ	ઘર સારસબાગ પાસે છે.
૩. ગીતાનું	બાઈએ શહેરમાં નથી.
૪. ગીતાનાં	જૂઠું બોલી નથી.
૫. ગીતાના	સિનેમા જોવા જાય છે.
૬. ગીતા ક્યારેય	સાંજે ઘેર જવાનું છે.
૭. ગીતા ક્યારેક	બાઈ-બહેન શહેરમાં છે.
૮. ગીતા પાસે	રમણને વાત કરી.
૯. ગીતા માટે	આ કામ સારું છે કે ?
૧૦ ગીતાથી	મારી ચોપડી નથી.

પ્ર. ૭. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી પ્રશ્નવાક્ય બનાવો.

-૧૦

૧. કોણ કોણ
૨. શું શું

૩. કૈણે
૪. કેવું
૫. કૈનાં
૬. કયાં
૭. કઈ
૮. ક્યારે
૯. કેવી જાતની

૧૦. કૈના

પ્ર. ૮. આપેલાં વાક્યોને 'કરતાં' સાથે જોડો. જરૂર પ્રમાણે ફેરફાર કરવા. -૧૦

૧. નાનો રમણ જોડો છે.
મોટો અભય પાતળો છે.
૨. આગલું બારણું મોટું છે.
પાછલું બારણું નાનું છે.
૩. નાની ગીતા હોશિયાર છે.
મોટી સવિતા બહાદુર છે.
૪. 'બળબ'નો પંખો મોંઘો છે.
'ઉષા' નો પંખો સસ્તો છે.
૫. માટું ઘર અહીંથી દૂર છે.
તાટું ઘર અહીંથી પાસે છે.

પ્ર. ૯. આપેલી શબ્દજોડનો ઉપયોગ કરી વર્તમાનકાળનાં વાક્યો બનાવો. -૫

જો - તો

જ્યાં - ત્યાં

જ્યારે - ત્યારે

જેવું - તેવું

જે - તે

પ્ર. ૧૦. રેખાંકિત ક્રિયાપદોને ભવિષ્યકાળમાં ફેરવો.

-૫

હવે હું વહેલો બિડું છું. સાતે સમાચાર સાંભળું છું તમે કેટલા વાગે બેઠા છો ? આપણે સાથે જમવા જઈએ છીએ..... તું પાંચ વાગે હોસ્ટેલમાં મળે છે તેઓ મેદાનમાં રમત રમે છે. આપણે બાગમાં રસ પીએ છીએ નળ ઉપર હાથ ધોઈએ છીએ તું ગરખાં મારે છે.....

પ્ર. ૧૧. આપેલા ફકરાને ભૂતકાળમાં ફેરવો.

-૫

એક જંગલ છે. તેમાં કાચબો અને સસલો રહે છે. બન્ને મિત્રો છે. એક વાર બન્ને શરત મારે છે. બન્ને વચ્ચે ઢોડવાની હરીફાઈ થાય છે. સસલો આગળ ઢોડે છે. ઝાડ નીચે બેસે છે, ને બાધી નય છે. કાચબો ધીમે ધીમે આગળ નીકળી નય છે ને સસલાને હરાવે છે.

પ્ર. ૧૨. 'વાનું' નાં યોગ્ય રૂપો સાથે કૌંસમાં આપેલ ક્રિયાનો ઉપયોગ કરી વાક્યની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

-૫

મારે આજે ફરજિયાત બહાર (જવું) છે. પણ મારે (જવું) નથી. મારો વિચાર તો સિનેમા (જોવું) છે. પણ રવિવાર છે એટલે ટિકિટ (મળવું) નથી. તમે ટિકિટો (વેચવું) છો ? છોકરાંઓ પણ સાથે (આવવું) છે. અમે આજે બહાર (જાવું) છીએ. બા રસોઈ (કરવું) નથી. બાપુજી પણ બહાર (જમવું) છે.

પ્ર. ૧૩. આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી અર્થયુક્ત વાક્યો બનાવો.

-૫

૧. મારું મકાનમાં નવું મેજ છે.
૨. નવું મેજ તારું ચોરડામાં છે.
૩. તમારું કબાટમાં બાઈનું કપડાં છે.

(ସମାବେଶ - ମଧ୍ୟାହ୍ନ)	ବି. ୧୦ ଫି. ୧୫
(ସମାବେଶ - ମାଧ୍ୟାହ୍ନ)	ବି. ୧୧ ଫି. ୩୦
(ମାଧ୍ୟାହ୍ନ)	ବି. ୧୨ ଫି. ୪୫
(ମାଧ୍ୟାହ୍ନ)	ବି. ୧୩ ଫି. ୦୦
(ମାଧ୍ୟାହ୍ନ)	ବି. ୧୪ ଫି. ୧୫

୫- ଶ୍ରୀ ୧୦୫୫ ମାଧ୍ୟାହ୍ନ ସାମାଜିକ ସେବା ସମିତି ସମାବେଶ : ୧୦

ବି. ୧୫ ଫି. ୩୦

ବି. ୧୬ ଫି. ୪୫

ବି. ୧୭ ଫି. ୦୦

ବି. ୧୮ ଫି. ୧୫

ବି. ୧୯ ଫି. ୩୦

୬- ଶ୍ରୀ ୧୦୫୫ ମାଧ୍ୟାହ୍ନ ସାମାଜିକ ସେବା ସମିତି ସମାବେଶ : ୧୧

ବି. ୧୦ ଫି. ୩୦

ବି. ୧୧ ଫି. ୪୫

ବି. ୧୨ ଫି. ୦୦

ବି. ୧୩ ଫି. ୧୫

ବି. ୧୪ ଫି. ୩୦

ବି. ୧୫ ଫି. ୪୫

ବି. ୧୬ ଫି. ୦୦

ବି. ୧୭ ଫି. ୧୫

୭- ଶ୍ରୀ ୧୦୫୫ ମାଧ୍ୟାହ୍ନ ସାମାଜିକ ସେବା ସମିତି ସମାବେଶ : ୧୨

ବି. ୧୦ ଫି. ୩୦

ବି. ୧୧ ଫି. ୪୫

APPENDIX - II

NUMERALS

Numerals in Gujarati are of three types; cardinals, ordinals and fractions.

Cardinals from 1 to 99 are composed of ten base numerals, eight intermediate numerals; eight decade numerals; and compound numerals.

Base Numerals	Intermediate Numerals	Decade Numerals
1 એક	11 અગિયાર	20 વીસ
2 બે	12 બાર	30 ત્રીસ
3 ત્રણ	13 તેર	40 ચાલીસ/ચાળીસ
4 ચાર	14 ચૌદ	50 પચાસ
5 પાંચ	15 પંદર	60 સાંઘડ/સાઠ
6 છ	16 સોળ	70 સિત્તેર
7 સાત	17 સત્તર	80 અંસી/શી
8 આઠ	18 અઠાર	90 નેવું
9 નવ		
10 દસ		

Compound Numerals: a) Decades less one are designated by combinations of the decade numerals and the prefix ઓગણ except '89' and '99'. The complete table of 19 onward numerals are given below.

19 ઓગણીસ	23 ત્રેવીસ	27 સત્યાવીસ
20 વીસ	24 ચૌવીસ	28 અઠ્યાવીસ
21 એકવીસ	25 પચ્ચીસ	29 ઓગણત્રીસ
22 બાવીસ	26 છબીસ	30 ત્રીસ

b) 100 સે। is preceded by 1 એક when counting in contrast with 200 બસે, 300 ત્રણસે। etc. otherwise it is used as 100 સે। only.

c) Multiples of 100 consist of the numeral 100 preceded by base numerals. For example:

200	બસે।	400	ચારસે।
300	ત્રણસે।	500	પાંચસે।

d) 100 or its multiples are followed by base, intermediate decade, and compound numerals. For example:

110	એકસે। દસ	327	ત્રણસે। સત્યાવીસ
215	બસે। પંદર	499	ચારસે। નવપાંચ

e) Above 999 the numerals are

1000	હજાર	1,00,000	લાખ
1,00,00,000	કરોડ	etc . . .	

Ordinals:

Ordinals are derived from cardinals by suffixation of -મ-, followed by gender markers. Ordinals from 1 એક to 6 છ are irregular; after 6 all follow the same pattern. These all ordinals behave as variable adjectives.

Examples:

1st	પહેલું	7th	સાતમું
-----	--------	-----	--------

2nd	બીજું	12th	બારમું
3rd	ત્રીજું	18th	અઠારમું
4th	ચોથું	30th	ત્રીસમું
5th	પાંચમું	55th	પંચાવનમું etc
6th	છઠ્ઠું		

Fractions:

The fractions are:

$1/4$ પા, $1/2$ અડધું, $3/4$ પોણું, $1 1/4$ સવા,

$1 1/2$ દોઢ, $1 3/4$ પોણા બે, $2 1/4$ સવા બે, $2 1/2$ અઢી, $2 3/4$ પોણા ત્રણ
સાડા = plus $1/2$, સવા = plus $1/4$ and પોણું = 'plus $3/4$ precede
the numeral to show numeral plus half, or numeral plus
quarter or numeral plus 3 quarters. For example:

$4 1/4$ સવા ચાર

$6 1/4$ સવા છ

$4 1/2$ સાડા ચાર

$6 1/2$ સાડા છ

$4 3/4$ પોણા પાંચ

$6 3/4$ પોણા સાત

Out of these, $1/2$ અડધું and $3/4$ પોણું are variable forms. For
example:

અડધી રોટલી

Half a chapati

અડધું કામ

half work

અડધો સામાન

half the luggage

પોણો કલાક

$3/4$ hours

પોણી ટાંકી

$3/4$ water tank

પોણું કામ

$3/4$ of work

APPENDIX

WORD INDEX

અ	L. No.		L. No.
અગરબત્તી	43	અમેરિકા	22
અગાશી	17	અરજી	34
અચલા	14	અર્થયુક્ત	17
અચાનક	42	અલંકાર	39
અભાવ્યુ	45	અવાજ	42
અટક	1	અસામિયા	61
અઠવાડિયું	30	અહેવાલ	68
અડધું	29	અહીં	34
અઢી	29	અહીં તહીં	42
અત્યારે	1	અંક	9
અથડાણું	42	અંગ્રેજી	33
અથવા	18	અંધારું	42
અનાજ	19	આ	
અતુલવ	48	આ	2
અને	3	આકાશ	51
અપરંપાર	43	આગ	47
અભય	16	આગલું	40
અભિનેતા	39	આગળ	4
અમે	39	આગાખાન પેલેસ	55

	L. No.		L. No.
આગેવાન	53	આસાની	1
આચાર્ય	1	આશા	40
આચાર્યા	1	આશીર્વાદ	43
આજે	2	આશિષ	49
આટલું	32	આંખ	42
આઠ	3	આંધળુંભીત	42
આઠશેઠ	66	આંતરદેશીય	44
આનંદ	49	આંધ્ર પ્રદેશ	61
આપ	28	આંખો	45
આપણું	17		ઈ
આપણે	2	ઈડલી	39
આપો	1	ઈરાની	35
આરતી	30	ઈરાવતી	1
આરાધના	39		ઈ
આરામ	39	ઈનામ	47
આરામપુરશી	15	ઈન્ડિયન એક્સપ્રેસ	33
આલબમ	15		ઉ
આવડવું	31	ઉભણી	49
આવડું	28	ઉત્તર	21
આવીશ	19	ઉત્તેજન	61
આવું	50	ઉત્તર પ્રદેશ	1
આસપાસ	49	ઉતાવળ	40
આસામ	1	ઉદાહરણ	2
		ઉપયોગ	7

	L. No.		L. No.
ઉપર	8	એકલું	42
ઉપરાંત	48	એકવચન	3
ઉપલું	42	એક વાર	51
ઉપવાસ	59	એટલાસ	23
ઉર્ફ	61	એટલે	16
ઉપા	1	એમ	45
ઉદર	42	એમ્પ્રેસ ગાર્ડન	57
		એ	
ઊ		એગસ્ટ	10
ઊટી	22	એાહું	26
ઊડવું	51	એાળર	32
ઊતરવું	53	એારડો	14
ઊધ	42	એાકિસ	6
ઊધવું	32	એારિયા	1
ઊચકવું	55	એારિસા	1
ઊચું	21	એાગંગવું	37
ઊટ	40	એાળખપત્ર	48
ઊટ સવાર	40	એાળખવું	48
ઊડું	38		
		ક	
ઋ		કર્મ	24
ઋતુ	45	કચ	61
		એ	
એ	15	કચી	61
એક	3	કચરો-પૂંજો	46

	L. No.		L. No.
કડક	54	કલાર્ક	34
કણસવું	55	કસરણ	56
કથન	6	કશું	42
કદી	64	કહેવાય	31
કન્નડ	61	કંપની	23
કખૂતર	53	કચારે	30
કપડાં	11	કચાં	1
કપડું	15	કચાંચ	33
કગળ	21	કચાંથી	1
કબાર	14	કચાંનું	20
કમરપટ્ટા	22	કાકે	45
કરતાં	22	કાગળ	3
કરવું	33	કાચ	23
કરો	1	કાઢવું	33
કમ	10	કાનજી	33
કણ્ઠાટક	61	કાન્તાબહેન	46
કર્તારિ	62	કાપવું	67
કર્મણિ	62	કામ	33
કલકત્તા	20	કામવાળી	46
કલખલાટ	51	કાર	26
કલાર્ક	29	કારકુન	33
કલાર્કાર	67	કારણ	23
કલેજી	59	કારેલું	45

	L. No.		L. No.
કાલ્યાણીકા	19	કેમ	29
કાબ્ય	37	કેમેરો	22
કાશ્મીર	22	કેરળ	61
કાળું	38	કેરાલા	1
કાંઈ	35	કેરી	26
કાંઈક	33	કેવું	19
કાંકરો	41	કેળ	45
કાંટો	31	કોઈ એક	18
કાંઠો	39	કોટ	22
કિરણ	26	કોણ	1
કિલોમીટર	44	કોનું	13
કિકેટ	32	કોલાહલ	50
કિમત	40	કોતુક	50
ક્રીડા	60	કૌંસ	4
ક્રીડી	53		ખ
કુલ	3	ખડકી	39
કૂકડા છાપ	25	ખન્ના	1
કૂદકો	41	ખભો	47
કૂવો	66	ખરચ	51
કૂળો	41	ખરીદવું	29
કેક	20	ખરું	37
કેટલા	10	ખરેખર	46
કેન્દ્ર	61	ખગાખગ	51

	L. No.		L. No.
ખાટલો	11	ગતિ	48
ખાટું	41	ગભરાટ	48
ખાડો	49	ગભરાવું	48
ખાદી	23	ગમવું	32
ખાનું	3	ગરમ	50
ખાલી	1	ગરીબ	47
ખાવાનું	20	ગવડાવવું	66
ખાસ	48	ગળું	54
ખિસકોલી	51	ગંગા	61
ખિસાકાતરું	55	ગંભીર	35
ખીલવું	52	ગ્લાસ	2
ખુરશી	2	ગાય	58
ખુલ્લું	49	ગાવું	46
ખૂણો	36	ગાંડું	32
ખૂલવું	40	ગિરી	1
ખોટું	36	ગીત	49
ખોદવું	42	ગીતકાર	67
ખોવાવું	50	ગીતા'	4
ખોવું	48	ગીતા	67
		ગુજરાત	1
ગ		ગુજરાતી	1
ગઈકાલ	52	ગુણંક	48
ગણપત	1	ગુફા	48
ગણવું	46		

	L. No.		L. No.
શુકુલ	28	ચોંઘાટ	50
શુભાળ	23	ચ	
ગેસ	19	ચકલી	43
ગોઠવણું	66	ચકલો	43
ગોપાળ	17	ચડાવણું	43
ગોવિંદ	5	ચણવું	53
ગૌતમ	16	ચરણું	49
ગૃહકાર્ય	43	ચરાવણું	51
ઘ		ચરમાં	60
ઘઉં	58	ચંપાલાલ	3
ઘડિયાળ	15	ચંપો	23
ઘણું	11	ચાલ	22
ઘર	5	ચાલણું	37
ઘરખર્ચ	30	ચાવી	20
ઘરેણું	67	ચાંદ	31
ઘાસ	26	ચિકી	67
ઘી	36	ચિડણું	51
ઘેટું	47	ચિત્ર	6
ઘોડી	4	ચિત્રકાર	67
ઘોડું	5	ચિંતા	58
ઘોડેસવાર	34	ચીકુ	45
ઘોડો	3	ચીસ	55
ઘોર	42	ચૂપ	45

	L. No		L. No.
ચૂંકા	19	છાકરું	5
ચેવડો	61	છાકરો	3
ચાક	2	છાડ	11
ચાકીદાર	47		
ચાખા	61	જગ્યા	1
ચાપડી	2	જગાડવું	67
ચાપડો	21	જણ	38
ચામાસું	51	જણાવવું	48
ચોર	38	જમણ	39
		જમણું	44
છ		જમવું	27
છગન	32	જમીન	11
છટકવુ	40	જર્મની	20
છળી	15	જર્મની-દેશ	20
છળીસંઘ	15	જહડી	25
છંટાવવું	66	જવાબ	1
છાપ	25	જવું	25
છાશ	32	જ્યારે	52
છેક	1	જંગલ	53
છેડો	38	જગવું	42
છેલ્લી વાર	34	જડું	59
છેલ્લું	34	જાતિ	59
છેવટે	67	જાપાન	20
છાકરી	4		

	L. No.		L. No.
ભપાની	61	ખાપટલુ	66
ભહેરખખર	33	ટ	
ભહેરાત	33	દૂક	17
ભહેરસલા	66	ટાળી	15
ભળ	53	ટાઇપરાઇટર	15
જિલ્લો	51	ટાઇપીસ્ટ	33
જુઓ	3	ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા	33
જુકું	19	ટાગોર	39
જે	34	ટ્રાન્સિસ્ટર	22
જેમતેમ	54	ટિકિટ	42
જેઈએ	31	ટીના	45
જેઈશુ	2	દુવાલ	21
જેડલુ	36	દટલુ	39
જેડાલુ	49	દૂધપેસ્ટ	39
જેડા	12	દૂકું	23
જેયો	5	દૂકુંટચ	57
જેર	53	ટેકસી	50
જેશી	1	ટેબલફેન	25
		ટેપરકોર્ડર	22
	અ	ટેલિફોન	15
અગડો/અથડો	38	ટ્રેલું	53
અડપ	30		
અરણ્ય	51	ઠ	
ઝાટ	9	ઠીક	49

	L. No.		L. No.
ક		તળાવ	56
ડબો	19	તાળ કલમ	58
ડર	49	તાજું	54
ડરવું	42	તાપી	38
ડેટર	2	તાર	26
ડાખું	44	તારું	16
ડાહું	38	ત્યાં	10
ડાળી	11	ત્રાજવું	65
ડીસૂઝા	2	તીખું	54
ડુંગર	42	તું	34
ડુખવું	38	તૂટેલું	58
ડોકટર	37	તે	14
ઢ		તેઓ	15
ઢગલો	45	તોડાવવું	67
ઢગલાખંધ	45	તોફાની	38
ઢોસા	39	થ	
ત		થડ	11
તકલીફ	44	થવું	31
તણાવું	58	થુંકવું	50
તમારું	1	થોડું	19
તમે	1	થોભવું	32
તરસ	49	દ	
તરુણ	32	દડો	37

	L. No.		L. No.
દયા	12	દરખાન	22
દરજી	67	દેખવું	53
દરની	67	દેખાવું	33
દરરોજ	54	દેશી	22
દરવાજો	3	દોડતું	37
દરેક	3	દોડવું	32
દવાખાનું	10	દોષ	
દવે	1	દશ્ય	50
દહોરાફન	56	દ્રાક્ષ	41
દાખલા તરીકે	2		ધ
દાતણ	50	ધન્યવાદ	44
દાદી	37	ધમાલ	50
દાણા	53	ધારણું	34
દાળ	54	ધોળું	23
દિલ્હી	20	ધ્યાનથી	38
દિલ્હી ચહેર	20	ધૂજવું	42
દીવાસળી	25		ન
દીકરો	46	નકશો	2
દીવાલ	4	નકારાત્મક	23
દુકાન	25	નખ	60
દુઃખદ	67	નહુ	45
દુનિયા	60	નથી	16
દૂધ	14	નહી	૩૭

	L. No.		L. No.
નમસ્તે	1	નીચું	42
નરેન્દ્ર	33	નીચું	23
નર્મદાબહેન	46	નીચે	4
નવીન	6	નીતા	5
નવીન છાપ	31	નીરવું	32
નવું	11	- ને	34
નસીબદાર	46	નેતા	63
ના	5	નોકશાળી	67
નાઇલોન	22	નોકરી	33
નાક	38	નોટબુક	4
નાગપુર	61	નોંધ	1
નાનું	19		પ
નામ	1	પકડવું	50
નાયર	1	પખવાડિયું	30
નાગિયેર	40	પગ	49
નાગિયેરી	40	પગાર	48
નાંખવું	41	પગારદાર	55
નિયમ	48	પટાવાળું	50
નિરંજન	3	પડદો	21
નિશ્ચય	40	પડવું	43
નિશાન	5	પતવું	46
નિથાળે	28	પતાવવું	43
નિહાળવું	50	પતિ	46

	L. No.		L. No.
પણુ	4	પહેલી વાર	57
પત્ર	21	પહોળું	38
પથરાવું	50	પંખો	2
પદા	1	પંજળ	1
પક્ષી	10	પ્રમાણે	2
પક્ષીધર	10	પ્રયોગ	3
પપઇ	45	પ્રવેશવું	47
પપુ	45	પ્રસાદ	43
પપૈયુ	45	પ્રશિક્ષણાર્થી	43
પર	9	પ્રભ	1
પરબોલું	54	પ્રભપત્ર	21
પરદેશી	1	પૃથ્વી	29
પરદેશી	22	પાંઉ	20
પરમકૃપાળુ	43	પાઠ	45
પરમાત્મા	43	પાકીટ	55
પરસાળ	38	પાછલું	42
પરિચય	1	પાટિયું	2
પરેશ	5	પાઠ	1
પર્સ	4	પાટોશી	58
પલડું	65	પાણી	14
પલાળવું	46	પાસે	19
પથાકાકા	48	પાંજરું	10
પહેરવું	35	પાંડું	11

	L. No.		L. No.
પ્રાણી	10	પેલું	3
પ્રાણીધર	10	પેશ્વાપાર્ક	12
પ્રાર્થના	43	પેટા	43
પ્રાંતીય	61	પોણું	29
પ્રિય	49	પોતે	34
પીનડાવવું	48	પોપટ	10
પીળું	23	પોસાવું	55
પિન્કી	45	પોસ્તે	1
પુરુષ	5	પૈસાદાર	47
પુલ	37		
પુસ્તક	2	ફકરો	6
પૂછવું	27	ફક્ત	22
પૂઠું	25	ફળુસ	67
પૂના	1	ફરિયાદ	54
પૂરો	1	ફસાવું	53
પૂર્ણ	15	ફળ	12
પૂર્તિ	14	ફાઈલ	15
પૂવં	50	ફાયદો	65
પેઠ	35	ફિકર	56
પેટાવવું	42	ફીજ	19
પેટી	17	ફૂલ	9
પેન	2	ફેરફાર	21
પેન્સિલ	4	ફેરો	58

	L. No		L. No.
દોડવું	40	બહાર	25
દોક	14	બહારગામ	49
બ		બહુવચન	8
બકરી	58	બહેન	1
બગાડવું	47	બળદ	32
બભર	28	બંગડી	22
બચાવ	47	બંગલો	45
બચ્ચું	47	બંગાળ	1
બટકું	65	બંધ થવું	31
બટાટો	45	બંધાવવું	45
બણબણાટ	51	બા	28
બતાવવું	25	બાકીનું	17
બત્તી	4	બાગ	5
બહલી	55	બાપુ	11
બહલો	52	બારણું	6
બહલવું	10	બારી	8
બહલો	2	બાળક	20
બધું	15	બિસ્કિટ	20
બન્ને	5	બીક	42
બરાબર	22	બીભ	10
બસ	39	બીલ	35
બસ	45	બુદ્ધિ	35
બહાદુર	61	બુદ્ધિયાળી	63

	L. No.		L. No.
ખૂમાબૂમ	55	ભાવવું	31
બેકારી	35	ભાવિ	48
બેઠક	17	ભાષણ	66
બેસવું	1	ભાષાશાસ્ત્રી	67
બોલવું	31	બીડ	50
બોલાવવું	44	બીંડા	45
બ		બૂખ	30
બાજન	31	બૂરું	21
બાજિયું	35	બૂલ	38
બડકવું	41	બૂલવું	43
બણતર	48	ભેશું કરવું	51
બણવું	37	ભોજન	39
બરાવું	38	ભોનેશ્વર	1
બલે	29	ભોલાનાથ	43
બસવું	38	મ	
બંડાર	23	મકાન	21
બાઈ	1	મગ્ન	52
બાગવું	40	મચકોડાવું	49
બાણ	19	મળ	49
બાબી	11	મળક	49
બાર	40	મળ	40
બારત	21	મદદ	64
બાત	54	મદ્રાસ	61

	L. No.		L. No.
મધ	43	માકું	1
મધમાખી	51	માસી	22
મધશાત	40	માસીળા	22
મન	51	માળા	59
મરવું	51	માળિયું	19
મશાઠી	1	માળી	6
મલાઈ	40	માળો	51
મથાલ	47	માગલું	34
મહારાજ	67	માંડું	58
મહારાષ્ટ્ર	1	માંસ	59
મહિનો	30	મીઠાઈ	60
મહી	25	મિત્ર	5
મહેલ	47	મિનિટ	34
મળવું	28	મિથાન્ન	54
માછલી	38	મુંબઈ નગરી	50
માટણું	58	મુંબઈ સમાચાર	33
માટે	22	મૂકવું	17
માણસ	3	મૂળ	55
મામે	45	મૂળિયું	11
માનવું	43	મેજ	2
મારવાડ	61	મેના	12
મારવાડી	61	મેનેજર	34
મારી	1	મેળવવું	67

	L. No		L. No.
મેળવે	6	રમણ	25
મેગરે	27	રમેશ	5
મેળાં	21	રવીન્દ્ર	26
મેઠું	19	રસીદ	26
મેટર	55	રસોડું	17
મેટાભાઈ	25	રસ્તો	33
મેઠું	38	રશિમઠાંત	47
મેઠું	37	રંગ	21
મેતી	22	રાખરું	34
મેઠું	20	રાખી	2
		રાચરચીલું	17
યાદ	40	રાજસ્થાન	1
યાર	22	રાજસ્થાની	1
યુક્તિ	41	રાળ	47
યરવડા	44	રાજેશ	39
યોગ્ય	5	રાત	42
		રામભાઈ	23
રડવું	50	રામરામ	26
રબર	60	રિક્ષા	44
રમણ	5	રંગલું	45
રમણલાલ	16	રૂપ	11
રમા	3	રૂપિયો	40
રમત	27	રૂમાલ	13

	L. No.		L. No.
રેલવે	23	લાયકાત	48
રોકડું	26	હારી	40
રોકવું	44	લાલ	21
રોકાવું	51	લાવવું	25
રોજનીશી	39	લાંબું	23
રોટલી	29	લાંબુંલચ	48
રોટલો	32	લિખિતન	49
રોપાવવું	67	લિપસ્ત્રીક	22
૬		લીમડી	45
લઈ	3	લીલાવતી	1
લક્ષકાર	2	લીલું	21
લખો	10	લુચ્ચું	41
લખ	54	લેવું	25
લટકવું	40	લેશન	29
લંડન	20	લોકલ (દેન)	50
લંગડાવું	49	લોકો	15
લાકડી	58	લોખંડ	43
લાકડું	62	લોટ	58
લાખ	61	લોભિયાં	40
લાખાની	2	લોહીલુહાણ	55
લાગવગ	48	૭	
લાગવું	31	વગર	12
લાજ	43	વગેરે	5

	L. No.		L. No.
વચ્છું	42	વાગવું	31
વચ્ચે	37	વાધ	20
વટાવવું	44	વાધણ	20
વડ	27	વાઢી	45
વડીલ	37	વાત	45
વડેાદરા	23	વાતાવરણ	50
વતની	55	વાહળી	20
વધુ	26	વાપરે	14
વધવું	9	વાર્ષિક	68
વરંડો	38	વારંવાર	55
વરૂ	41	વાવવું	45
વર્ગ	2	વાસણું	11
વર્ણન	18	વાહનવ્યવહાર	55
વર્ષ	32	વાળ	67
વસ્તુ	2	વાંચેા	9
વહુ	46	વાંસ	67
વહેછું	32	વિક્રમ	5
વહેંચવું	66	વિગત	48
વહેવું	51	વિચારવું	51
વળવું	44	વિદ્યાર્થી	1
વળાવવું	66	વિદ્યાર્થિની	1
બ્યાઠરણ	43	વિદ્યાલય	6
વાક્ય	1	વિરુદ્ધાર્થી	23

	L. No.		L. No.
વિષય	18	શિયાળો	47
વિશે	33	શિવજી	43
વિશેષણ	18	શિવાજી	63
વાંટી	22	શીખવું	30
વેચવું	50	શ્રીમતી	1
વેપાર	45	શુ	1
વેરાવું	58	શેરડીના સાઠા	67
		શેરે પંજબ	39
શ		શેરી	66
શનિવાર પેઠ	19	શોધવું	51
શબ્દ	3		
શબ્દનોડ	23	સ	
શર્ટ	22	સખત	33
શર્મિલા	39	સગાંવહાલાં	15
શહેર	21	સજ્જન	55
શંકા	40	સપતું	40
શાક	19	સફળ	49
શાન્તાબહેન	46	સફળ થવું	47
શાહી	23	સફાર્થ	50
શાળા	6	સમજણ	48
શ્યામલા	5	સમજુ	38
શિકારી	53	સમય	30
શિક્ષિકા	1	સમયપત્રક	43
શિયાળ	41	સમયસર	56

	L. No.		L. No.
સમાચાર	33	સાચું	9
સમાચાર પત્ર	33	સાથે	3
સયાળીબાગ	23	સાધારણ	19
સરનામું	21	સાધારણ રીતે	44
સરલા	5	સાળુ	37
સરસ	30	સામાન	17
સર્વનામ	15	સાઈકલ	67
સવા	29	સારસબાગ	23
સસ્તું	20	સારું	20
સળગવું	47	સાવ	50
સંગીતકાર	67	સાહેબ	17
સંથે	60	સાંકડું	37
સંતરું	61	સાંજે	28
સંદેશ	66	સાંભળવું	6
સંભળાવું	40	સિપાઈ	38
સંવાદ	18	સિનેમા	33
રટીલ	21	સિન્ધ	61
સ્ત્રી	4	સિન્ધી	61
સ્થળ	57	સિવાય	55
સ્માર્ટ	35	સિહ	3
સ્મિતા	5	સિહગઢ	57
સ્વર્ગ	59	સિહણ	4
સ્વચ્છતા	66	સ્રીવત્સ	67

	L. No.		L. No.
સ્રીમ	51	હ	
મુખ	47	હાનર	67
મુગંધ	43	હમણાં	29
મુતરાઉ	21	હરણ	41
મુખી	39	હરેશ	5
મુખીનું	9	હવે	4
મુનીતિ	3	હસમુખ	1
મુંદર	22	હસવું	51
મુમાર	40	હળવું	39
મુરેશ	1	હંમેશાં	43
મુથીલા	2	હા	16
મુકાવું	61	હાજર	43
મૂઝવું	49	હાર	22
મજવું	53	હાલ	56
મૂરજમુખી	27	હાલવું	42
મૂરજ છાપ	25	હાંકવું	50
મૂર્ય	50	હિન્દી	1
સેકંડ	30	હં	1
સૈન્ય	61	દુકમ	35
સોંપવું	38	હોટેલ	30
		હોસ્ટેલ	41